

Caiet pentru teatru

(A doua parte - teatrul modern)

autor: Rusu Mircea Aurel Valer

Cuprins:

[Teatrul Irlandez](#)

Sheridan (Școala pentru Scandal), Bernard Shaw (Fragmente din Presă)

[Teatrul Rusesc](#)

Gogol (Revizorul), Ostrovsky (Afacere în familie), Cehov (Unchiul Vania)

[Teatrul Scandinav](#)

Holberg (Erasmus Montanus), Ibsen (Rața sălbatică), Strindberg (Lebăda albă)

[Teatrul Italian](#)

Goldoni (Mizantropul binefăcător), Gozzi (Turandot), Pirandello (Henric IV)

[Teatrul American](#)

O'Neil (Primul Om), Arthur Miller (Ordalia), Wilder (Orașul Nostru)

[Teatrul Polonez](#)

Krasinski (Profana Comedie)

[Teatrul Austriac](#)

Schnitzler (Profesorul Bernhardi)

[Teatrul Bohem](#)

Capek (RUR)

[Teatrul Maghiar](#)

Madach (Tragedia omului)

[Teatrul Elvețian](#)

Durrenmatt (Vizita bătrânei doamne)

[Teatrul Canadian](#)

Campbell (Hildebrand)

[Teatrul Australian](#)

Esson (Popasul Minerilor)

Teatrul Irlandez

Primul teatru construit în Irlanda a fost Teatrul Regal (Werburgh Street Theatre), fondat la Dublin în anul 1637, de către John Ogilby, sub patronajul Contelui de Stratford, Thomas Wentworth, pe atunci Lord

Deputat al Irlandei. Teatrul a supraviețuit anilor în ciuda opoziției manifestată de Arhiepiscopul James Ussher, iar James Shirley a scris câteva piese dedicate acestui teatru, printre care *The Constant Maid* și *St. Patrick for Ireland*. Alte construcții de interes istoric au fost: *Smock Alley Theatre Dublin* (1662), *Lord Amiens Theatre Dublin* (1795), *Queen's Theatre Dublin* (1829), *Gaiety Theatre Dublin* (1871), *Theatre Royal Waterford* (1876), *Irish Literary Theatre* (1897), *Abbey Theatre* (1904), *Gate Theatre* (1928), *Lyric Theatre* (1944). Cei mai importanți dramaturgi ai secolului al XVIII-lea au fost: *Oliver Goldsmith* (*The Good Natur'd Man*, *She Stoops to Conquer*) și *Richard Brinsley Sheridan* (*The Rivals*, *The School for Scandal*). În secolul al XIX-lea, dramaturgi de interes istoric din Irlanda au fost: *Dion Boucicault* (*Dot*, *The Octoroon*, *Robert Emmet*), *John Banim* (*Damon and Pythias*), *Gerald Griffin* (*Tracy's ambition*, *The Rivals*), *Oscar Wilde* (*Lady Windermere's Fan*, *A Woman of No Importance*, *An Ideal Husband*, *The Importance of Being Ernest*), *George Bernard Shaw* (*Arms and the Man*, *Man and Superman*, *Pygmalion*, *Saint John*, *The Dark Lady of the Sonnets*). Cele mai importante personaje ale secolului XX au fost: *William Butler Yeates* (*The Countess Cathleen*, *The Land of Heart's Desire*, *Purgatory*, *The Resurrection*), *Lady Isabella Augusta Gregory* (*The Hyacinth Galvey*, *Damer's Gold*, *The Dragon*), *Edward Martyn* (*The Heather Field*, *A Tale of a Town*), *John Millington Synge* (*The Playboy of the Western World*, *The Well of the Saints*), *George Moore* (*Martin Luther*, *The Apostle*, *Diarmuid and Grania*), *Sean O'Casey* (*The Shadow of a Gunman*, *Juno and the Paycock*, *The Plough and the Stars*), *Samuel Beckett* (*Waiting for Godot*, *Endgame*, *Happy Days*, *Footfalls*), *Austin Clarke* (*The Son of Learning*, *Sister Eucharist*, *The Moment Next to Nothing*), *Brendan Behan* (*The Quare Fellow*, *The Hostage*). Alți dramaturgi irlandezi din epoca modernă sunt: *Denis Johnston*, *Tom Murphy*, *Hugh Leonard*, *Frank McGuinness*, *John Keane*, *Peter Sheridan*, *Brian Friel*, *Martin McDonagh*, *Conor McPherson*, *Billy Roche*, *Gabriel Byrne*.

TITLUL: ȘCOALA PENTRU SCANDAL (*The School for Scandal*)

AUTORUL: RICHARD BRINSLEY SHERIDAN (30 Octombrie 1751 - 7 Iulie 1816)

Născut la Dublin, tatăl său, *Thomas Sheridan*, a fost actor-director la teatrul *Smock Alley* și autor al mai multor cărți pentru educație, iar mama sa, *Frances Sheridan*, născută *Chamberlaine*, a fost romancier și dramaturg, fiica unui pastor Anglican. Educația sa a început la *English Grammar School* din *Grafton Street*, pentru a fi apoi continuată la *Harrow School* din Londra. S-a căsătorit în anul 1773 cu *Elisabeth Ann Linley*, o soprană, fiica cea mare a compozitorului *Thomas Linley*, iar fructul căsătoriei lor a fost un fiu, *Thomas Sheridan* (1775-1817). Prima sa piesă, intitulată *Rivalii*, s-a jucat la Londra în anul 1775, la teatrul din *Covent Garden*. Cea de a doua sa piesă, *Școala pentru Scandal*, a fost un mare succes și i-a asigurat nu doar un nume ci și o adevărată avere. În anul 1776 a cumpărat acțiuni la Teatrul *Regal Drury Lane* din *Covent Garden*, unde s-au pus în scenă apoi toate producțiile sale. După decesul soției, în anul 1795, s-a recăsătorit cu *Esther Jane Ogle*, fiica *Decanului de Winchester*, iar fructul acestei căsătorii a fost un fiu, *Charles Sheridan* (1796-1843). Începând cu anul 1780, *Sheridan* a devenit membru parlamentar în Camera Comunelor, în anul 1804 a fost numit *Receiver General* pentru *Ducatul Cornwall*, iar din anul 1806 a fost *Trezorier al Amiralității*. A fost cunoscut și pentru relația sa strânsă cu *Prințul de Wales*, ca promotori ai *Emancipării Catolice*. Sub

conducerea sa, teatrul Drury Lane a fost demolat și reconstruit de două ori, în anul 1794 și în anul 1809. Clădirea actuală a fost inaugurată în anul 1812, cu un spectacol de Hamlet și fotolii pentru 3060 de spectatori. Opera sa dramatică include piesele: *The Rivals* (Rivalii, 1775), *St. Patrick's Day* (Ziua Sfântului Patrick, 1775), *The Duenna* (operă, 1775), *A Trip to Scarborough* (O excursie la Scarborough, 1777), *The School for Scandal* (Școala pentru Scandal, 1777), *The Camp* (Tabăra, 1778), *The Critic* (criticul, 1779), *The Glorious First of June* (Glorioasa Zi de 1 Iunie, 1794), *Pizzaro* (1799).

ISTORIC: Considerată de majoritatea criticilor drept cea mai bună comedie de situație scrisă vreodată, această piesă s-a jucat pentru prima dată la 8 mai 1777, la Teatrul Drury Lane, din Londra. Există numeroase versiuni ale piesei, iar Sheridan însuși a revizuit textul de mai multe ori. Cea mai veche versiune a fost tipărită în anul 1788, după o copie în manuscris trimisă de autor pentru sora sa. Textul prezentat aici, oferit cu generozitate de Project Gutenberg, se bazează pe ediția din anul 1821, publicată de Murray, Ridgeway și Wilkie, după un exemplar al autorului în manuscris. Spectacolul a fost extrem de lăudat, drept o comedie fără greșală, sau drept cea mai bună comedie Englezească despre intriganți. Producția inițială a înregistrat la casă uluitoarea sumă de 15 000 de lire, adică mai mult de un milion de lire în banii actuali, iar până la sfârșitul secolului a devenit piesa cu cele mai multe reprezentații din Londra. Rapid a fost tradusă în limbile Germană, Franceză, și Rusă. Pe noul continent, piesa s-a jucat în anul 1788 la Halifax (Canada), iar în anul 1854 a fost spectacolul inaugural al Teatrului Regal din Bourke Street, Melbourne (Australia). În Africa de Sud, istoricul spectacolului include versiunea lui Disney Roebuck, pusă în scenă în anii 1873, 1875, 1876, 1877, și numeroase alte versiuni montate în anii: 1895, 1901, 1907, 1929, 1945, 1952, 1958, 1869, 1980. Producții moderne notabile din SUA includ un spectacol de Broadway în anul 1963, versiunea New York 2001, versiunea Los Angeles 2004, sau versiunea 2007 a Companiei Shakespeare din Seattle. Au fost făcute și numeroase adaptări pentru film, printre care: un film mut în anul 1923, regizat de Bertram Phillips, sau un prim film cu sonor din anul 1930 regizat de Thorold Dickinson și Maurice Elvey.

ROLURI: Sir Peter Teazle, Sir Oliver Surface, Joseph Surface, Charles (fratele lui), Unchiul Crabtree, Sir Benjamin Backbite, Rowley, Spunge, Moses, Snake, Careless, Lady Teazle, Maria, lady Sneerwell, Mrs. Candour, Miss Verjuice

SUBIECT: După moartea ambilor părinți, doi tineri frați sunt în căutarea unor căsătorii avantajoase. Ambii se îndrăgostesc de Maria, o tânără fată ai cărei tutori erau, Sir Peter, un fost prieten al tatălui lor și soția acestuia, mult mai tânăra Lady Teazle. O văduvă tânără, Lady Sneerwell, este și ea în căutarea unei partide, punându-și ochii pe unul dintre frați și complotând cu celălalt. Dat fiind că afacerea s-a transformat în scandal public, a fost solicitată intervenția lui Sir Oliver, un unchi bogat al celor doi frați din Indiile de Est. Pentru a le cunoaște inima, Sir Oliver face câte o vizită fiecăruia dintre nepoți, sub identitate falsă, pretinzând că este interesat să facă afaceri cu ei. Lady Teazle este regina de pe tabla de șah, ambii frați străduindu-se să-i câștige afecțiunea și susținerea, pentru a obține aprobarea căsătoriei de la Sir Peter. Împotriva tuturor aparențelor, cel care obține mâna fetei este fratele cel mic, în timp ce fratele mai mare trebuie să se mulțumească cu tânăra văduvă.

MOMENTE BUNE: (Proiectul Gutenberg text prezentat de Gary Young, 1999)

Lady Sneerwell: Ai pus în circulație raportul cu privire la intriga dintre Lady Brittle și Căpitanul Boastall ?

Verjuice: Doamnă, până la această oră Lady Brittle este bârfită de jumătate din oraș.

Lady Sneerwell: Dar ce ai făcut cu privire la insinuarea despre o anume doamnă Baronet și un oarecare domn Cook ?

Verjuice: I-am spus povestea cameristei mele, cu indicația să i-o spună frizerului meu. Amanta lui, are un verișor, a cărui soră este camerista Doamnei Clackit, așa că, dacă lucrurile decurg normal, vestea va ajunge la urechile ei în douăzeci și patru de ore. Afacerea este ca și rezolvată.

Lady Sneerwell: Din câte știu eu, Doamna Clackit a fost cauza a șase despărțiri, trei fii

dezmoșteniți și patru fete date afară din casă. Deasemenea, mai multe răpiri, încă pe atâtea sechestrări la domiciliu, nouă menaje separate și două divorțuri.

Verjuice: Fără discuție că are talent, dar îi lipsesc delicatețea și dulceața insinuării prin care se disting scandalurile iscate de domnia ta. Toată lumea știe că Lady Sneerwell poate face cu un cuvânt sau doar cu o privire mai mult decât fac alții cu intrigă elaborată până în cele mai mici detalii.

Lady Sneerwell: Da, draga mea Vrejuice. Trebuie să mărturisesc, rănită la rândul meu în prima parte a vieții, nu am altă plăcere mai mare decât să-i aduc pe alții la nivelul reputației mele pătate.

Verjuice: Este totuși o afacere în care nu vă înțeleg motivele.

Lady Sneerwell: Te referi la vecinul meu, Sir Peter Teazle, și la familia lui ?

Verjuice: În întregime astfel.

Lady Sneerwell: Un burlac bătrân, cu o tânără soție de la țară, sunt un subiect excelent pentru puțină bîrfă malițioasă, dar acolo mai sunt și cei doi tineri, pentru care Sir Peter acționează ca un fel de tutore, de la moartea tatălui lor.

Verjuice: Iar, domnia ta, o văduvă tânără fără nici un angajament, ar trebui să oprești pasiunea pentru tine a acestui băiat, aflat în posesia unui caracter absolut admirabil, despre care toată lumea vorbește, și chiar mai mult decât atât, ar trebui să distrugi legătura dintre fratele lui Charles și Maria.

Lady Sneerwell: Trebuie să te informez că dragostea nu are nici un fel de legătură cu interacțiunea dintre mine și Domnul Surface. Atașamentul său adevărat este pentru Maria, sau mai degrabă pentru averea ei, dar aflând în fratele lui un rival preferat, a fost obligat să-și mascheze pretențiile și să profite de intervenția mea.

Verjuice: Dar de ce să vă amestecați în afacerea lui ?

Lady Sneerwell: Trebuie oare să mărturisesc că libertinul de Charles, extravagantul, falitul în noroc și reputație, este cel pe care îl urmăresc de fapt, cel pentru care aș sacrifica totul ca să-l câștig ?

Verjuice: Acum nu mă mai miră adversitatea față de Maria, dar Domnul Surface ?

Lady Sneerwell: El trece drept proaspăt miracol al prudenței, al bunului simț și al benevolenței.

Verjuice: Da, da, da ... El nu are egal în Anglia, se prezintă drept un om de caracter.

Lady Sneerwell: Și în baza acestui caracter, acum încearcă să o fleteze pe Lady Teazle pentru a-și forma o opinie cât mai bună despre el, în timp ce bietul Charles nu are în casa aceea nici un prieten. Totuși, mă tem că a găsit un prieten puternic în inima Mariei, și împotriva acestuia trebuie să ne dirijăm toate schemele.

Servitorul: Domnul Surface.

Surface: (intrând) Dragă noastră Doamnă Sneerwell, ce mai faceți astăzi ... servitorul vostru cel mai umil.

Lady Sneerwell: Tocmai o informam pe Domnișoara Verjuice despre adevăratele noastre păreri și perspective.

Surface: Doamnă, îmi este imposibil să pun la îndoială sensibilitatea și discernământul Domnișoarei Verjuice ...

Lady Sneerwell: Ei bine, să lăsăm complimentele acum. Spune-mi unde ai văzut-o pe iubita dumitale, sau pe fratele tău ?

Surface: O parte dintre intrigile dumneavoastră au avut efect asupra Mariei. Sunt informat că fratele meu a fost din nou executat financiar, în urmă cu o zi. Pe scurt, risipa și extravaganta lui depășesc tot ce am auzit eu vreodată. Va fi o adevărată operă de caritate să o salvez pe Maria din mrejele unui astfel de libertin. (intră Maria)

Lady Sneerwell: Maria, draga mea ... ce mai faci ... ce te supără ?

Maria: Oh, este doar acel pețitor al meu, dezagreabil, Sir Benjamin Backbite, tocmai a sosit la tutorele meu împreună cu odiosul său unchi Crabtree ... așa că m-am strecurat afară și am fugit aici ca să-i evit.

Verjudice: Lady Sneerwell, eu merg în camera alăturată să alcătuiesc scrisoarea despre care vă vorbeam. (iese Verjuice)

Lady Sneerwell: Draga mea ... ce ți-a făcut Sir Benjamin de vrei atât de tare să-l eviți ...

Maria: Oh, nu mi-a făcut nimic, dar conversația lui este o permanentă bârfă despre toate cunoștințele lui.

Surface: Și nici măcar nu te ajută dacă nu cunoști acele persoane. Iar Crabtree este și mai și.

Lady Sneerwell: Sir Benjamin este un înțelept și un poet.

Maria: Eu îmi pierd tot respectul față de înțelepciune dacă se asociază cu răutate. Ce credeți despre asta, Doamne Surface ?

Surface: Bineînțeles, Doamnă. Cel care zâmbește la o glumă care îi pune altuia un spin în inimă devine complice principal la dauna produsă.

Maria: Ei bine, scandalul este acceptabil, avem și noi mândrie, invidie, rivalități și o mie de alte motive să ne disprețuim unii pe alții, dar un bărbat trebuie să aibă lașitatea unei femei pentru a se deda la astfel de fapte.

Lady Sneerwell: Aș fi vrut ca verișoara mea Verjuice să fie alături de noi, te-ar fi îmbrățișat acum.

Servitorul: Domnișoara Candour este la parter, dacă domnia voastră are timp.

Lady Sneerwell: Roag-o să poștească aici.

Mrs. Candour: Draga mea Lady Sneerwell ... Doamne Surface ... lumea spune lucruri scandaloase despre domnia ta. Ah, Maria, copilul meu ... care este de fapt întreaga afacere dintre tine și Charles ? Orașul nu vorbește despre nimic altceva ...

Maria: Îmi pare foarte rău, doamnă, orașul ar putea avea ceva mai bun de făcut.

Mrs. Candour: Adevărat, adevărat, copilă, dar nu putem să le legăm limbile. Am auzit că tutorele tău, Sir Peter, și Lady Teazle, nu prea se înțeleg așa cum ar fi de dorit.

Maria: Asemenea relatări sunt absolut scandaloase.

Mrs. Candour: Așa și sunt, copilă dragă ... rușine, rușine ! Fără discuție că asta sunt, iar cei care le pun coarne altora nu sunt cu nimic mai buni decât încornorații, aceasta este o observație foarte veche și foarte adevărată, dar cum poți să-i faci pe oameni să nu mai vorbească.

Surface: Ah, Domnișoară Candour, dacă toată lumea ar avea răbdarea și bunăvoința dumneavoastră.

Mrs. Candour: Mărturisesc, nu pot să suport să-i văd pe unii traduși pe la spate. Dar fiindcă a venit vorba, sper că nu este adevărat că fratele tău este complet ruinat ?

Surface: Mă tem că aceste circumstanțe sunt într-adevăr foarte sumbre.

Mrs. Candour: Trebuie să-i spui să-și țină firea, jumătate dintre prietenii lui sunt la fel de ruinați. Și asta, știți voi, este totuși o consolare.

Surface: Fără discuție, Doamnă, o adevărată consolare.

Servitorul: Domnul Crabtree și Sir Benjamin Backbite.

Crabtree: Sărut mâna Lady Sneerwell. Domnișoară Candour, nu cred că ați făcut cunoștină cu nepotul meu, Sir Benjamin Backbite, este un adevărat înțelept și un poet foarte bun.

Lady Sneerwell: Mă întreb, Sir Benjamin, de ce nu publicați nimic ?

Sir Benjamin: Doamnă, este vulgar să publici ceva, iar micile mele producții sunt mai ales satire și pamflete. Găsesc că se răspândesc mult mai bine dacă le distribui câte o copie prietenilor celor interesați, sub promisiunea de confidențialitate.

Crabtree: Doamnelor, ați auzit ultimele noutăți ? Doamna Nicely se mărită cu valetul ei. Și se pare că există motive foarte presante.

Mrs. Candour: Asta nu poate fi adevărat. Nu cred că ar putea cineva să creadă asta despre o doamnă atât de prudentă.

Sir Benjamin: A fost întotdeauna atât de prudentă și rezervată, încât toată lumea era sigură că se ascunde ceva sun această fațadă.

Crabtree: Doamne Surface, este adevărat că se întoarce unchiul vostru, Sir Oliver ? Slabă consolare va avea la sosire când va afla ce face fratele tău !

Surface: Nu știu nimic despre asta, Doamne. Spre că oamenii atât de ocupați nu l-au și ridicat

deja pe Sir Oliver împotriva fratelui meu. El încă se poate corecta.

Maria: Malițiozitatea aceasta este intolerabilă. Lady Sneerwell eu trebuie să vă spun la revedere.
Nu mă simt prea bine. (iese maria)

Lady Sneerwell: Domnișoară Candour, mergeți cu ea ... S-ar putea să aibă nevoie de ajutor.

Mrs. Candour: Fac asta din toată inima, Doamna. Biata fată ... cine știe ... în ce situație ar putea fi !

ACTUL 2 (Sir Peter și Lady Teazle)

Sir Peter: Lady Teazle, Lady Teazle, asta le întrece pe toate, nu mai pot să suport.

Lady Teazle: Sir Peter ... Sir Peter, eu trebuie să am felul meu în tot ceea ce fac. Eu sunt crescută la țară, știu prea bine că o femeie la modă, din Londra, nu trebuie să dea socoteală nimănui după ce s-a măritat.

Sir Peter: Prea bine, doamnă ! Deci bărbatul nu mai are nici o influență, nici o autoritate ?

Lady Teazle: Autoritate ! Nu, în nici un caz. Dacă doreați autoritate aspra mea trebuia să mă adoptați, nu să vă căsătoriți cu mine. Sunt sigură că aveți vârsta necesară.

Sir Peter: Lady Teazle ... temperamentul dumitale mă face extrem de nefericit. Nu pot să fiu ruinat de extravaganțele dumitale.

Lady Teazle: Nu sunt cu nimic mai extravagantă decât trebuie să fie o doamnă la modă. Sunt eu oare vinovată că îmi sunt dragi florile în plină iarnă ? Greșeala trebuie să o căutați în climat, nu la mine.

Sir Peter: Uitați în ce situație vă găseați atunci când v-am luat de soție.

Lady Teazle: Nu, nu, nu uit de loc. Eram într-o situație extrem de dezagreabilă, altfel nu m-aș fi măritat cu dumneata.

Sir Peter: Și acum trebuie să aveți caleașcă personală, cu trei valeți pe capră, și o coafură cu pene, dispuse orizontal și perpendicular.

Lady Teazle: Șocant ! Oribil ! Și pe lângă toate acestea, mai este un singur lucru de făcut.

Sir Peter: Și care ar fi acela, mă rog frumos ?

Lady Teazle: Să mă lăsați văduvă.

Sir Peter: Mulțumesc, doamnă.

Lady Teazle: Acum, că am încheiat cearta noastră de dimineața, presupun că pot merge să-mi respect angajamentul de la Lady Sneerwell. Acolo sunt doar oameni cu rang înalt, cu avere și cu o reputație tenace. Sir Peter, ați promis că o să onorați invitația.

Sir Peter: Ce mai adunătură ! Răspândesc povești măsluite, stârnesc scandaluri, ciobesc reputația altora. Ei bine, am să vin și eu, doar ca să-mi dovedesc caracterul.

Scena 2 (Acasă la Lady Sneerwell, aceeași scenă și personaje ca în actul 1. Intră Lady Teazle)

Lady Sneerwell: Lady Teazle ... Sper că-l vom vedea și pe Sir Peter. Maria, draga mea, ești atât gravă. Vino și ia loc lângă domnul Surface, la o partidă de piquet.

Maria: Eu găsesc prea puțină plăcere în jocul de cărți ... totuși, am să vă fac pe plac.

Sir Peter: (intrând) Doamnelor ... sunt la dispoziția dumneavoastră.

Mr. Candour: Sunt încântată că ați venit, Sir Peter ... ați fost atât de sever criticat, iar Lady Teazle a fost la fel de răutăcioasă ca toți ceilalți.

Sir Peter: Și asta probabil că vă deranjează foarte mult, domnișoară Candour, îndrăznesc să spun.

Mrs. Candour: Oh, oamenii nu permit nimănui să aibă calități. În ce mă privește, eu nu suport să aud vorbe rele despre un prieten. Și îi spun asta permanent verișoarei mele, Ogle, știți prea bine ce pretenții are și cât de mult critică frumusețea.

Lady Teazle: În mod sigur, ea este la rândul ei cea mai ciudată apariție văzută vreodată ... Este o adevărată colecție de trăsături din diferite țări ale lumii.

Sir Benjamin: Într-adevăr are fruntea Irlandeză, nas Olandez, tenul Spaniol ...

Crabtree: Ochii Caledonieni, buzele Austriece și dinții pe stil Chinezesc ...

Mrs. Candour: Ha ! Ha ! Ha ! Dați-mi voie să vă spun că domnișoara Ogle ...

Sir Peter: Doamnă ... doamnă ... vă rog să mă scuzați ... doamna pe care o bârfesc este din întâmplare o bună prietenă, sper că nu o să-i luați apărarea.

Lady Sneerwell: Bine spus, Sir Peter ... dar și dumneata ești destul de sarcastic, flegmatic, prea irascibil pentru a le permite altora să fie înțelepți.

Sir Peter: Ah, Doamnă, înțelepciunea este mai mult legată de bunăvoință decât crede Domnia Voastră.

Lady Teazle: Sir Peter este un inamic atât de înverșunat al scandalului încât ar ridica problema și în Parlament.

Lady Sneerwell: Sir Peter, ați fi în stare să ne lipsiți de acest privilegiu ?

Sir Peter: Aș fi doamnă ... În toate cazurile de calomnie, atunci când nu poate fi găsit cel care a proferat minciuna, partea lezată ar trebui să aibă dreptul să-i tragă la răspundere pe toți cei care au răspândit-o.

Crabtree: În ce mă privește, eu consider că nu a existat niciodată o poveste scandaloasă fără un temei oarecare.

(servitorul șoptește ceva la urechea lui Sir Peter)

Sir Peter: Domnia Voastră trebuie să mă scuze. Sunt chemat de urgență într-o afacere. (exit Peter)

(ceilalți trec în camera alăturată, cu excepția lui Surface și Maria)

Surface: Maria, văd că nu prea sunteți satisfăcută de societatea aceasta.

Maria: Cum aș și putea să fiu ?

Surface: Ei par atât de răutăcioși doar în aparență ... nu au nici un fel de răutate în suflet.

Maria: Nimic nu poate să scuze nestăpânirea lor de limbaj.

Surface: Cum este oare posibil, Maria, să simțiți astfel despre alții și să fiți atât de nepoliticoasă cu mine, să-mi respingeți pasiunea cea mai tandră.

Maria: De ce doriți oare să mă indispuceți din nou cu acest subiect ?

Surface: Văd că am în continuare în risipitorul meu frate un rival preferat.

Maria: Pot să vă asigur că nu voi fi mai înclinată să renunț la el, doar pentru că nevoia l-a adâncit atât de mult în mizerie încât să-l lipsească și de respectul fratelui său.

Surface: Maria ... jur ... nu trebuie să gândiți astfel ... Gândurile mele se îndreptă spre Lady Teazle ...

Maria: Lady Teazle !

Surface: Dar dacă Sir Peter ar suspecta ceva ...

Lady Teazle: (intrând) Domnișoară, sunteți așteptată în camera alăturată. (exit Maria)

Ce înseamnă asta, vă rog ... Mi se pare că ați adoptat o poziție prea tandră pentru o discuție. Întotdeauna faceți conversație stând în genunchi ?

Surface: Nu știu cum, dar Maria a suspectat tandrețea gândurilor mele, referitoare la fericirea dumneavoastră, și m-a amenințat că-l va pune la curent pe Sir Peter. Tocmai încercam să o conving să fie rezonabilă.

Lady Teazle: Știți prea bine că vă accept ca iubit doar atât cât este la modă.

Surface: Adevărat, un Cicisbeo Platonice, la care este perfect îndreptățită orice doamnă din Londra.

Lady Teazle: Trebuie să fim în pas cu moda. Dar prezența absența noastră va fi resimțită. Să trecem și noi în camera alăturată.

ACTUL 3 (Acasă la Sir Peter. Sir Peter, Sir Oliver, Rowley)

Sir Peter: Sir Oliver, vechiul meu prieten, de o mie de ori ești binevenit în Anglia !

Sir Oliver: Mulțumesc, mulțumesc, Sir Oliver.

Sir Peter: A trecut mult timp de când nu ne-am văzut, șaisprezece ani, dacă nu mă înșel.

Sir Oliver: Din câte au înțeles, unul dintre nepoții mei a cam scăpătat.

Sir Peter: Este un tânăr răătăcit într-adevăr, dar fratele lui va compensa asta din plin.

Rowley: Dacă-mi permiteți, Sir Peter, eu am un plan. Există acest domn Stanley, o rudă apropiată a mamei lor. A dat faliment și a trimis câte o scrisoare, atât domnului Surface, cât și lui Chares, pentru a solicita sprijin. De la primul nu a primit nimic, în timp ce Charles a făcut tot ce i-a stat în putere să adune suma necesară. Dat fiind că nici unul dintre ei nu l-a văzut vreodată, Sir Oliver ar putea să joace rolul lui, să vadă pe cont propriu ce fel de nepoți are.

Sir Oliver: Am adus cu mine câteva rupii, Sir Peter, nu doresc decât să mă asigur că le investesc cum trebuie.

Sir Peter: Ei bine, supune-i la judecată, dacă astfel dorești. Dar cine îi va împrumuta bani lui Charles ?

Rowley: Un prieten evreu, Domnul Moses, cel care a făcut deja tot ce i-a stat în putință să-l vindece pe nepotul vostru de extravagante și să-l readucă la realitate. Este jos în hol, așteaptă să fie primit.

Sir Peter: Te rog frumos, poștește-l să intre. (intră Moses)

Sir Oliver: Înțeleg că în ultimul timp ați făcut afaceri importante cu nepotul meu Charles.

Moses: Da, domnule Oliver. Chiar în seara aceasta urma să-i aduc un domn din oraș pe care nu-l cunoaște încă, dispus să-i împrumute niște bani.

Sir Peter: În cazul acesta, Sir Oliver, puteți fi acel domn, mergeți împreună cu domnul Moses.

Sir Oliver: Dar cum am să fiu eu în stare să mă dau drept evreu ?

Moses: Nu este nevoie de așa ceva, domnul în speță este creștin. Trebuie însă să cereți patruzeci sau cincizeci la sută. Dumnezeuastră nu aveți bani, sunteți forțat să-i împrumutați de la un prieten, care este un dulău ireconciliabil, nu aveți ce face.

Sir Oliver: Ei bine ... cred că va ieși perfect. (Exit Oliver, Rowley și Moses)

Lady Teazle: (intrând) Aș dori să fiți într-o dispoziție încântătoare în acest moment, vă rog să aveți o stare bună de spirit și să-mi dați două sute de lire, ce ziceți, puteți ?

Sir Peter: Două sute de lire ! Nu pot să vă refuz nimic pe lume. Le veți avea, dar vă rog să-mi sigilați o poliță de asigurare a împrumutului. Și pe viitor să nu-mi mai reproșați că nu vă acord dreptul la întreținere independentă.

Lady Teazle: Dacă doriți.

Sir Peter: Doamnă, este evident că nu v-a păsat de mine niciodată, nici măcar un pic. Am fost un nebun când v-am luat de soție.

Lady Teazle: Iar eu sunt sigură că am fost o proastă când am acceptat.

Sir Peter: Toate lucrurile au și un sfârșit. Acum încep să cred că rapoartele cu privire la dumneata și Charles nu sunt lipsite de temei ... Doamnă ...

Lady Teazle: Ați fi făcut mai bine să nu insinuați astfel de lucruri. Aveți grijă, Sir Peter, eu nu accept să fiu învinuită fără temei, vă promit ...

Sir Peter: Prea bine, doamnă ... un menaj separat cât mai curând cu putință ... sau un divorț. Să ne separăm, Doamnă.

Lady Teazle: De acord ... de acord ... Bye ! Bye ! Tinere jokeu, atât de chibzuit și de încercat.

Scena 2 (Acasă la Charles Chales, Careless și niște prieteni)

Charles: Onorabile domn Moses ... poftim intrați ... poftim domnule Premium ... parcă acesta este numele domnului, nu-i așa ?

Moses: Da, domnule.

Charles: Domnule Premium, dumneata și cu mine suntem încă niște străini, dar sper că ne vom cunoaște cât de cât, trebuie să închinăm un toast.

Sir Oliver: Nu, vă rog frumos, eu nu sunt obișnuit cu astfel de îngăduințe.

Careless: Dacă refuză să bea, nu putem sta la masă cu ei. Charles, te rog să ni te alături după ce închei afacerile cu domnii. (Careless iese împreună cu prietenii)

Charles: Domnule Premium, eu sunt un tânăr extravagant care dorește să împrumute bani. Am un cap suficient de pătrat ca să vă ofer o dobândă de cincizeci la sută. Să trecem direct la afaceri, fără nici o altă ceremonie.

Sir Oliver: Înțeleg, domnule, nu sunteți un om care prețuiește complimentele. Eu nu am bani de oferit, dar cred că pot să împrumut de la un prieten, doar că el este un dulău ireconciliabil. Ce garanție ne puteți oferi ? Aveți ceva pământ, sau poate niște acțiuni cotate la Bursă ?

Charles: Am un unchi în Indiile de Est, al dracului de bogat, Sir Oliver Surface, de la care am cele mai mari speranțe. Moses știe că este adevărat, nu-i așa Moses ?

Moses: O da, aș putea să jur asta.

Charles: În momentul în care Sir Oliver moare, veți afla, și veți veni să-mi plătesc datoria.

Sir Oliver: Eu am auzit că este sănătos tun, atât cât poate fi un om la vârsta lui.

Charles: Sunteți dezinformat, bietul unchi Oliver ... mi s-a spus că este pe sfârșite.

Sir Oliver: Iar mie mi s-a spus că urmează să sosească, unii spun că a și sosit deja.

Charles: Pentru moment este la Calcutta. Nu-i așa, Moses ?

Moses: Oh, sigur că da.

Sir Oliver: Deci, nu a mai rămas chiar nimic din avera familiei ?

Charles: Nu prea mare lucru, dacă nu cumva vă interesează tablourile de familie. Am o încăpere plină cu portretele strămoșilor mei.

Sir Oliver: Doar nu sunteți în stare să vă vindeți și strămoșii ?

Charles: Până la unul, pentru cel care oferă cel mai mult.

Sir Oliver: Ei bine, în cazul acesta cumpărătorul voi fi eu.

ACTUL 4 (O bibliotecă Surface și Servitorul său)

Surface: Nici o scrisoare de la Lady Teazle ?

Servitorul: Nu domnule, dar cred că doamna este la ușă. (deschide ușa și pleacă)

Lady Teazle: (intrând) Ați fost foarte impacient ? Nu vă prefaceți că sunteți foarte serios. Vă asigur că nu am putut veni mai repede.

Surface: Oh, doamnă, punctualitatea este o trăsătură a constanței, nu este de loc la modă o astfel de calitate pentru doamne.

Lady Teazle: Ar trebui să vă fie milă de mine. Sir Peter a devenit atât de gelos, atât de neînțelegător cu mine. Iar cu Charles și mai mult, asta este partea cea mai bună a afacerii, nu-i așa ? Aș vrea să o lase pe Maria să se mărite cu el, și atunci poate că ar putea fi convins. Nu credeți, domnule Surface ?

Surface: Oh, bineînțeles că da, iar atunci și dumneavoastră v-ați convinge cât de greșite au fost suspiciunile că aș avea interese pentru o fată prostuță.

Lady Teazle: Înclin să vă cred, domnule, nu am înțeles niciodată de ce ar avea ea admiratori. Ea ar fi fost o soție excelentă pentru Sir Peter.

Surface: Ar fi fost, într-adevăr.

Lady Teazle: Iar prietena mea, Lady Sneerwell, a circulat nici nu mai știu câte zvonuri scandaloase despre mine, toate fără nici un fundament. Și apoi, mai că aș fi înclinată să-i iert răutatea, dar să mă atace pe mine, eu care sunt inocentă, așa ceva este monstruos.

Surface: Atunci când un soț își pierde încrederea în soția sa, atunci ea are datoria față de sexul frumos să încerce să-l depășească în înțelepciune.

Lady Teazle: Să înțeleg din asta că tratamentul cel mai bun pentru gelozie ar fi să aibă motive reale.

Surface: Bineînțeles, doamnă ... de ce să suportați conștiința propriei inocențe.

Lady Teazle: Așa credeți ?

Surface: Caracterul dumneavoastră se înăbușe de prea multă sănătate ...

Lady Teazle: Deci ... prescripția dumatăle este că trebuie să păcătuiesc, spre binele meu ... să mă despart de virtute ca să-mi apăr reputația.

Surface: Exact așa, doamnă, pe cuvânt de onoare.

Servitorul: (intrând) Vă rog să mă scuzați, domnule, dar am crezut că nu doriți ca Sir Peter să intre neanunțat.

Lady Teazle: Sir Peter ! Sunt ruinatedă ! ... Am să mă ascund aici ... (se ascunde după un paravan)
(Surface se așează la masă, se prefacă că citește o carte. Intră Sir Peter)

Sir Peter: Domnule Surface ... văd că vă cultivați !

Surface: Luați loc pe scaun ... Sir Peter ... Vă rog frumos ...

Sir Peter: Suntem singuri domnule ... am să fiu scurt ... conduita lui Lady Teazle din ultimul timp mă face extrem de nefericit.

Surface: Îmi pare rău să aud asta.

Sir Peter: Sunt suficient de autorizat să suspectez că ea are o legătură extraconjugală. Și cred că am descoperit cine este persoana. Ce zici de fratele dumatăle, Charles ?

Surface: Fratele meu ... imposibil. O, Sir Peter, nu trebuie să dați credit la toate insinuările scandaloase

ce vă ajung la urechi. Nu pot să-mi imaginez că s-a gândit măcar la o jignire atât de grosolană.

Sir Peter: Dacă ar fi să spunem asta în public ... tot orașul ar râde ce prost este burlacul cel bătrân.

Surface: Nu, nu trebuie să spunei asta în public niciodată. Așa ceva nu poate fi crezut. Până când îmi veți oferi dovezi reale, vă rog să-mi permiteți să nu vă cred. Totuși, dacă așa ceva se va dovedi a fi adevărat, el nu va mai fi fratele meu.

Sir Peter: Sunt două chestiuni asupra cărora doresc să vă consult ... În primul rând ea va beneficia de opt sute de lire pe an, atât timp cât trăiesc, iar în al doilea rând ea va moșteni tot grosul averii mele după ce mor.

Surface: Această conduită, Sir Peter, este cu adevărat generoasă !

Sir Peter: Nu va avea motive de nemulțumire. Și acum, putem să discutăm despre speranțele domniei tale pentru mâna Mariei.

Surface: Nu ... nu ... Sir Peter, vă rog să o lăsăm pentru altă dată. Sunt mult prea afectat de subiectul discutat anterior.

Servitorul: Domnule, fratele dumneavoastră este la ușă.

Sir Peter: Prieten bun, voi fi obligat dacă ai să-l interoghezi puțin asupra chestiunii discutate. Poftim, eu am să mă ascund în acest dulap.

Surface: Bine, intrați vă rog acolo.

Charles: (intrând) Bună frate ... ce mai este nou ? Ce la făcut pe Sir Peter să o șteargă ?

Surface: Auzind că sosești tu, a preferat să nu mai rămână.

Charles: Se temea cumva domnul că am să-i cer bani cu împrumut ?

Surface: Nu domnule, ca să fi sincer cu tine, frate, el crede că încerci să-i câștigi afecțiunea lui Lady Teazle, în dauna lui.

Charles: Cine eu ... vai Doamne ! Pe cuvânt de onoare că nu. Nu am avut niciodată cea mai mică idee despre așa ceva, pe onoarea mea. În plus, știi prea bine afecțiunea mea pentru Maria.

Surface: Chiar și dacă Lady Teazle și-ar fi trădat ce mai profundă părtinire față de tine ...

Charles: Ei bine ... dacă o femeie drăguță s-ar arunca în fața mea ... cred că aș fi obligat să împrumut puțin din moralitatea ta, asta-i tot. Dar frățioare, eu am înțeles dintotdeauna că tu ești favoritul ei.

Surface: Oh, Charles ... o asemenea afirmație este prostească.

Charles: Nu tocmai, jur că v-am văzut schimbând priviri semnificative ... și că v-am surprins împreună.

Surface: Te rog frumos frățioare, Sir Peter a ascultat întreaga noastră convorbire. (arată spre dulap)

Charles: Atunci eu aș spune ... să poftească Sir Peter în sala de judecată. (îl trage afară din dulap)

Sir Peter: Să ne strângem mâna, Charles, cred că am greșit când te-am suspectat.

Charles: Într-adevăr ! Oh, dar am impresia că cineva ne spionează din spatele paravanului !

(Charles aruncă paravanul la pământ) Lady Teazle, dar asta este minunat !

Sir Peter: Lady Teazle, asta este cu adevărat oribil !

Charles: Am impresia că voi v-ați angajat cu toții aici într-un joc de-a v-ați ascunselea, așa că eu am să vă părăsesc. Sir Peter, nimic nu este mai nobil pe lume decât un bărbat de caracter.

(iese Charles)

Surface: Trebuie să recunosc că aparențele sunt împotriva mea. Adevărul este că Lady Teazle, știind care sunt pretențiile mele pentru Maria, a venit aici ... ca să-i explic acele pretenții ...

Dar sosirea dumneavoastră intempestivă ... știind ce caracter aveți, ea s-a ascuns.

Lady Teazle: Nu există nici o singură silabă de adevăr în ceea ce spune domnul acesta. Ascultă la mine Sir Peter, am venit aici nu pentru copila ta, am venit sedusă de vorbele insidioase și de pretinsa pasiune a acestui domn, cel puțin să-mi vorbească despre iubirea lui lipsită de onoare, dacă nu cumva chiar să-mi sacrific onoarea în fața îndrăznelii lui.

Surface: Femeia aceasta este nebună.

Lady Teazle: Nu domnule, doar ce și-a revenit în fire. Arta dumitale a fost cea care i-a procurat mijloacele. Acum însă îl văd într-o lumină într-atât de disprețuitoare încât nu am să-mi iert

niciodată slăbiciunea de a fi ascultat ce-mi spune.

Sir Peter: Ești un necrescut, așa că te las cu propria dumitale conștiință ... (ies amândoi din scenă)

ACTUL 5 (O bibliotecă. Surface citește, intră Sir Oliver)

Surface: Domnul Stanley, dacă nu mă înșel. Luați loc vă rog.

Sir Oliver: Vă stau la dispoziție.

Surface: Domnule Stanley, mă bucur să văd că arătați atât de bine ... ați fost o rudă apropiată a mamei.

Sir Oliver: Atât de apropiată încât mă tem că starea mea de sărăcie actuală i-ar putea discredita pe copiii ei cei bogați.

Surface: Aș fi vrut să aparțin acelei clase sociale, și dacă ar fi fost în puterea mea să vă ofer cel puțin un ajutor modest.

Sir Oliver: Dacă unchiul dumneavoastră, Sir Oliver, ar fi fost aici, aș fi găsit în el un prieten de nădejde ...

Surface: Aș vrea să fi fost aici, din toată inima.

Sir Oliver: Dacă nu mă înșel averea lui v-a permis să fiți agentul lui de caritate.

Surface: Dragă domnule, sunteți complet dezinformați. Sir Oliver este un om bogat, un om chiar extrem de bogat, dar avariția este viciul vârstei înaintate. Ceea ce a făcut el vreodată pentru mine, se rezumă la aproape nimic ... Câteva cadouri ... porțelan chinezesc, ceai din Congo, niște biscuiți din India ... doar niște fleacuri.

Sir Oliver: În cazul acesta, domnule, nu puteți să mă ajutați ?

Surface: În acest moment, mă întristează să vă spun că nu pot ... dar imediat ce voi fi în măsură să fac asta, puteți conta că veți primi vești de la mine.

Sir Oliver: Sunteți prea bun, domnule, rămân umilul dumneavoastră servitor.

Surface: Vă doresc sănătate și bună dispoziție. (iese sir Oliver)

Rowley: (intrând) Domnule Surface, afacerea mea necesită atenție imediată ... după cum scrie și în acest bilețel.

Surface: Sunt întotdeauna încântat să vă văd, domnule Rowley. (citește) Unchiul meu a sosit !

Rowley: A sosit într-adevăr, doar ce ne-am despărțit, era impacient să-și îmbrățișeze nepotul.

Surface: Și eu de ce nu am fost informat ?

Rowley: Am crezut că aveți ceva afacere de discutat. Acum eu trebuie să plec să-l invit pe fratele dumneavoastră aici, să-și întâlnească unchiul. Veți fi încântat cât de bine arată.

Surface: Da ... chiar vă rog ... să-i transmiteți calde salutări și toată afecțiunea mea.

Scena 2 (Acasă la Sir Peter intră Mrs. Candour)

Servitorul: Doamna nu primește vizite.

Mrs. Candour: Spune-i că a sosit prietena ei, domnișoara Candour, sunt încântată să o văd fie și doar pentru un moment. (intră Sir Benjamin)

Mrs. Candour: Sir Benjamin, presupun că ași auzit deja ...

Sir Benjamin: Despre Lady Teazle și Surface ... Oh, este cea mai ciudată afacere posibilă ...

Lady Sneerwell: (intrând) Draga mea domnișoară Candour, poftim ce tristă afacere este la prietenul nostru Teazle. Nu mai poți avea încredere în aparențe.

Sir Benjamin: Domnul Surface a fost bărbatul.

Mrs. Candour: Nu, nu ... cel implicat a fost Charles ... El era iubitul ... Domnul Surface a fost doar informatorul.

Sir Benjamin: Sper că rana lui Sir Peter nu va ...

Mrs. Candour: Rana ! Eu nu am auzit nimic despre așa ceva.

Sir Benjamin: Imediat după ce au fost expuși, au început să se lupte cu săbiile ...

Crabtree: (intrând) Cu pistoale ... nepoate ... Știu asta dintr-o sursă autorizată. Un glonț a pătruns în pieptul lui Sir Peter ... iar Sir Peter a ratat, dar glonțul l-a rănit pe poștașul care tocmai atunci intra pe ușă cu o scrisoare.

Mrs. Candour: Dar spuneți-mi vă rog, unde este Sir Peter acum ...

Crabtree: L-au adus acasă, dar servitorii au fost instruiți să nege asta ... (intră Sir Oliver)
Ei bine doctore ... mai sunt speranțe ?

Sir Oliver: Doctore ?

Crabtree: Atunci presupun că sunteți un prieten al lui Sir Peter ... dar trebuie să fi auzit de accident ?

Sir Oliver: Nici măcar o vorbă ! (intră Sir Peter)

Sir Benjamin: Dumnezeu, unchiule, dar aceasta este cea mai rapidă recuperare !

Sir Peter: Ce înseamnă asta ?

Sir Benjamin: Ne bucurăm, Sir Peter, că povestea cu duelul nu este adevărată.

Sir Peter: În ce fel vă privește asta pe voi ? Doresc să fiu stăpân în casa mea. Insist să fiu lăsat singur, fără nici o altă ceremonie. Insist să părăsiți imediat această casă !

Mrs. Candour: Bine, bine, vom pleca, dar puteți conta că vom răspândi știrea cât de bine vom putea.

Sir Benjamin: Deasemenea, vom spune și cât de calm ați trecut prin toate. (ies toți, mai puțin Sir Oliver)

Rowley: (intrând) Am auzit voci ridicate. Sir Oliver este convins că ați avut dreptate.

Sir Peter: Sir Oliver, trăim într-o lume al dracului de rea, cu cât avem mai puțini prieteni cu atât mai bine.

Rowley: Sir Peter, Mm-am întâlnit cu Lady Teazle, și a fost dorința ei să o reprezint ca avocat ...

Sir Peter: Știe și Sir Oliver totul ?

Sir Oliver: Până în cele mai mici detalii !

Sir Peter: Ha ! Ha ! Ha ! Râd și eu de întreaga afacere. Mâine, va fi atât de distractiv să citesc ziarul de dimineața ! Am să părăsesc orașul și nu am să mai privesc pe nimeni în ochi, niciodată !

Rowley: Lady Teazle așteaptă în camera alăturată. Sunt convins că doriți o împăcare, cel puțin la fel de mult pe cât dorește ea.

Sir Oliver: Eu trebuie să merg acum la domnul Surface, dacă nu pentru a reclama în libertin, cel puțin pentru a deconspira un ipocrit.

Sir Peter: Iar eu am să vă urmez. Doresc din toată inima să fiu prezent la scenă.

Scena 3 (În Bibliotecă. Surface și Lady Sneerwell)

Lady Sneerwell: Imposibil ! Sir Peter s-a împăcat cu Charles ? Nu se va mai opune căsătoriei cu Maria ? Această diversiune îmi strică toate planurile !

Surface: Lady Sneerwell, în mod sigur eu sunt cel mai grav afectat, totuși traversez cu calm accidentul.

Lady Sneerwell: Atașamentul dumitale față de Maria a fost doar din interes, dacă ai fi simțit ceva pentru ea, nici ipocrizia și nici temperamentul dumitale nu ți-ar fi putut ascunde suferința.

Surface: Încă nu suntem total învinși. La acest moment, Charles este angajat prin jurămintele față de Domnia Voastră, și asta poate fi dovedit prin scrisori.

Lady Sneerwell: Dar dacă se va afla adevărul ?

Surface: Nu mă tem de asta, Sir Peter își va ține gura, iar eu voi avea timp să exploatez slăbiciunile lui Sir Oliver ! (intră Sir Oliver)

Surface: Oh, domnule Stanley, de ce ați revenit tocmai acum să mă deranjați ? Este imposibil să rămâneți acum aici ... vă implor ... reveniți altă dată.

Sir Oliver: Am auzit că unchiul dumneavoastră este așteptat aici. Sir Oliver și cu mine trebuie să stăm față în față. (intră Charles)

Charles: Frățioare, nu-l ataca pe micuțul domn Premium. (intră Sir Peter, Lady Teazle, Maria, Rowley)

Sir Peter: Sir Oliver, prieten drag ! Ce minune mai este și asta ! Iată-i pe cei doi nepoți ai tăi !

Lady Teazle: Într-adevăr, Sir Oliver, bine că am sosit la timp să vă salvăm.

Surface: Sir Oliver ... unchiule ... vă rog să-mi faceți onoarea de a mă asculta ...

Sir Oliver: Nu ... Ești mai lipsit de scrupule decât mă așteptam.

(către Charles) Ei bine, domnule ... cred că și dumneata ești capabil să-ți ceri scuze ...

Charles: Eu nu am știre despre așa ceva, Sir Oliver. Am făcut ceva bani cu tablourile familiei. Strămoșii mei s-ar putea să mă judece, dar pentru moment simt cea mai caldă satisfacție să vă văd din nou, binefăcătorul meu.

Sir Oliver: Te cred, haide să ne strângem mâna și să ne împăcăm.

Lady Teazle: (înaintând) Cred eu, Sir Oliver, că mai este o persoană cu care Charles este dornic să se împăce.

Sir Peter: Ei bine, copila mea, vorbește, spune ce simți ... urmează să te împaci cu Charles.

Maria: Domnule ... Eu am prea puține lucruri de spus ... Eu am să fiu bucuroasă să-l știu fericit.
Mă resemnez în fața cuiva cu un rang mai mare decât al meu. Inima lui ... și Lady Sneerwell cunosc prea bine cauza.

Lady Sneerwell: (intrând) Charles, ești un ingrat ! Ai putea fi surprins la ce situație nedelicată m-a împins perfidia dumitale. Poftim, intră te rog, domnule Snake. Vorbește, omule, sau ai conspirat și dumneata împotriva mea ?

Snake: Doamnă, vă rog să mă iertați M-ați plătit destul de generos pentru minciuna în chestiune ... Dar din nefericire mi s-a oferit dublu ca să spun adevărul.

Lady Sneerwell: Rușinea și dezamăgirea să cadă asupra voastră, a tuturor !

Lady Teazle: Înainte să ne părăsiți, Lady Sneerwell, vreau să vă mulțumesc pentru deranjul de a scrie din partea mea scrisori către Charles și de a le răspunde personal ... primiți vă rog și tot respectul meu pentru Școala de Scandal pe care o prezidați, și vă informez că Lady Teazle vă returnează diploma oferită cu atâta generozitate ... că se retrage din practică și nu mai dorește să murdărească imaginea nimănu.

Lady Sneerwell: Ce insolență ... Fie ca soțul dumitale să mai trăiască încă cinci zeci de ani ! (iese)

Sir Oliver: (către Surface) Ei bine, domnule, ce aveți de spus ?

Surface: Nu știu ce să spun .. Mai bine o urmez și eu. (exit Surface)

Sir Oliver: Da, și însoară-te cu ea, Joseph, dacă poți. Vă potriviți de minune.

Lady Teazle: Sir Oliver, cred că nu mai este nevoie de presiuni acum pentru ca nepotul dumneavoastră să se împace cu Maria.

Sir Oliver: Vom face nunta chiar mâine dimineață !

Charles: Mulțumesc, dragă unchiule !

Sir Peter: Și voi să fiți fericiți împreună, așa cum eu și cu lady Teazle ... intenționăm să fim.

Charles: (către Maria) În fața ta, iubito, și în fața frumuseții tale
Eu trebuie să mă supun, n-am altă cale.
Tu și iubirea ta sunteți altarul meu cel sfânt,
Nu mă mai tem de acum, de nimeni, pe Pământ,
Chiar și Scandalul moare la un singur gest al tău.

EPILOG: Tinerii se implică ușor, cu multă dăruire, în jocul aparențelor și al prefăcătoriei. Pentru un tânăr băiat, nimic nu este acceptabil decât ceea ce este cel mai bun pe lume, nici o greșeală nu este iertată. Moda și aspectul fizic le interesează foarte mult pe femeile tinere, fiind în același timp și un excelent subiect pentru o conversație inteligentă în societate. Dar în viața reală, nimic nu este ceea ce pare a fi. Oamenii reali trebuie să se împace cu condiția lor, cu ceea ce au moștenit de la familia lor. Pentru cei cu inima plină de tandrețe, această piesă nu este decât o excelentă comedie de situație, iar pentru cei cu o minte răutăcioasă, este o școală elementară, o școală pentru scandal.

TITLUL: FRAGMENTE DIN PRESĂ (Press Cuttings)

AUTORUL: GEORGE BERNARD SHAW (26 Iulie 1856 - 2 Noiembrie 1950)

Născut la Dublin, tatăl său George Carr Shaw a fost negustor de cereale, iar mama sa a fost Lucinda Elisabeth Gurly, și s-a bucurat de compania a două surori mai mari, Lucinda și Elinoir. Între anii 1865-1871 a urmat cursurile la patru școli elementare diferite, dar a primit și ceva educație în particular. Curând a devenit un tânăr funcționar, apoi casier principal la Dublin. A plecat la Londra în anul 1876, pentru a nu se mai întoarce în Irlanda niciodată. A fost angajat inițial la nou înființata Companie de Telefoane Edison, unde a obținut rapid o promovare. Primele sale încercări literare au fost în anul 1878, cu o piesă satirică pe teme religioase. În următorii zece ani a fost cunoscut mai ales drept critic muzical, sub pseudonim, la un ziar denumit The Star (Steaua). Între anii 1895-1898 a fost critic de teatru la revista The Saturday Review. Primul său succes financiar a fost înregistrat în anul 1894 cu piesa Arms and the Man, o comedie militară, cu un profit de 340 de lire sterline doar în primul an. Următorul său succes de public a fost în anul 1897, cu o melodramă istorică intitulată The Devil's Disciple (Discipolul diavolului), profitul fiind acum de 2 000 de lire sterline. În anul 1899 s-a căsătorit cu Charlotte Payne Townshend, o femeie bogată cu origini Irlandeze, iar căsătoria lor a fost fericită. Cu reputația astfel consolidată, următoarele sale 14 piese de teatru au fost puse în scenă la Royal Court Theatre din Sloane Square Chelsea. Cu o investiție inițială de 1000 de lire, în anul 1912 Bernard Shaw a devenit director, membru fondator și redactor la un magazin săptămânal intitulat The New Statesman (Noul Om de Stat). Nominalizat pentru Premiul Nobel, în anul 1925, a acceptat titlul dar a refuzat premiul în bani. În afara hotarelor, Bernard Shaw a fost întâmpinat cu mult entuziasm în Africa de Sud, în anul 1932, iar în anul următor a vizitat SUA, unde a fost primit la Hollywood și la Opera Metropolitană din New York. A continuat să scrie și să publice până la vârsta de 94 de ani. Opera lui dramatică include piesele: Widower's Houses (Casele văduvilor, 1892), The Philanderer (Vânătorul de fuste, 1893), Mrs. Warren's Profession (Profesiunea doamnei Warren, 1893), Arms and the Man (Armele și omul, 1894), Candida (1894), You Never Can Tell (Nu se știe niciodată, 1897), The Devil's Disciple (Discipolul diavolului, 1897), The Man of Destiny (Omul destinului, 1897), Caesar and Cleopatra (1898), Captain Brassbound's Conversion (1900), Man and Superman (Om și supraom, 1902), John Bull's Other Island (Cealaltă insulă a lui John Bull, 1904), Major Barbara (Maiorul Barbara, 1905), The Doctor's Dilemma (Dilema doctorului, 1906), Getting Married (Căsătoria, 1908), Misalliance (Mezalianța, 1909), Press Cuttings (Fragmente din presă, 1909), Fanny's First Play (Prima piesă a lui Fanny, 1911), Androcles and the Lion (Androcle și leul, 1912), Pygmalion (1912), Heartbreak House (Casa inimilor sfărâmate, 1919), Back to Methusalem (Înapoi la Matusalem, 1922), Saint Joan (Sfânta Ioana, 1923), The Apple Cart (1928), Too True to Be Good (1931), On the Rocks (1932), The Simpleton of the Unexpected Isles (Căruța cu mere, 1934), The Millionairess (Milionara, 1936), Geneva (1938), In the Good King Charles's Golden Days (În Zilele de Aur ale Bunului Rege Charles, 1939), Bouyant Billions (Miliardele Bouyant, 1948).

ISTORIC: Această piesă a fost scrisă în anul 1909, având ca subtitlu "O Schiță de Actualitate Compilată din Editoriale și din Coloanele de Corespondență ale Ziarelor Locale". Acțiunea se petrece în ziua de 1 Aprilie (Ziua Păcăleliilor) a anului 1911, deci cu doi ani în viitor, când acțiunea intempestivă a sufragetelor a forțat guvernul să declare legea marțială pentru tot perimetrul din centrul Londrei. Termenul de sufragete a fost lansat în anul 1906, de către un reporter de la Daily Mail, pentru membrele unei organizații de femei, activiste

ce luptau pentru dreptul universal de vot, sub lozincă: "Voturi pentru Femei". Înainte de sfârșitul secolului al XIX-lea, femeile câștigaseră deja drept de vot în mai multe țări ale lumii, printre care și Noua Zeelandă. Decise să acționeze, sufragetele au hărțuit politicienii, au pichetat Parlamentul, au fost molestate în lupte împotriva polițiștilor, s-au legat cu lanțuri de garduri și grilaje, au spart ferestre, au înfruntat mânia și ironia articolelor din presă. Subiectul acestei piese a fost preluat în întregime din astfel de articole de presă. În viața reală, lucrurile au evoluat chiar și mai rău, iar campania sufragetelor nu s-a stins decât în anul 1914, o dată cu izbucnirea Primului Război Mondial. Inițial cenzurată de către presă, piesa s-a jucat pentru prima dată la 9 Iulie 1909. Primul spectacol cu public a fost însă la 27 Septembrie 1909, la Gaiety Theatre din Manchester. La Londra, primul spectacol cu public a avut loc în anul 1910, la un bilet dublu cu piesa "Cum s-au Câștigat Voturile" a lui Cicely Hamilton. Un spectacol special a fost susținut în SUA, anul 1912, de către Compania Oswald Yorke, pentru a colecta fonduri destinate partidului Woman Suffrage. Au existat și două transmisiuni radio ale spectacolului: 6 Ianuarie 1971 la BBC Radio 4, și în 1991 La BBC World Service, în regia Gordon House. Au existat numeroase ediții tipărite ale piesei, dar spectacole de scenă au fost mai puține în epoca modernă, subiectul fiind din ce în ce mai puțin distractiv. La Festivalul Shaw, una dintre cele mai importante manifestări teatrale din Canada, organizat anual în Ontario, piesa s-a jucat doar de două ori, în anii 1971 și 1991.

ROLURI: Generalul Mitchener (Ministru de Război), Primul Ministru Balsquith, Mrs. Rosa Carmina Banger (anti-sufragetă), Lady Corinthia Fanshawe (anti-sufragetă), Mrs. Farrell (femeie de serviciu), O Ordonanță.

SUBIECT: La data de 1 Aprilie a anului 1912, sediul Ministerului de Război din Londra este asediat de sufragete, femeile legându-se cu lanțuri de clădirile guvernamentale. Generalul Mitchener primește un plic cu o cheie și un bilet prin care i se cere să elibereze și să primească în audiență o astfel de sufragetă, pentru a se dovedi apoi că sufrageta era de fapt Primul Ministru, în travesti. Explicația lui a fost că nu a găsit nici o altă modalitate pentru a se apropia de clădire. Pentru ca lucrurile să devină și mai grave, Generalul Sandstone, aflat la comanda Ministerului de Război, și-a dat demisia. În timp ce se pregăteau să negocieze pacea cu armata de femei, cei doi primesc vizita a două doamne, liderii mișcării anti-sufragete, Mrs. Banger și Lady Corinthia. Cele două se dovedesc însă a fi mult mai nerezonabile decât sufragetele, așa că bărbații trebuie să intre în acțiune. Aleg să le susțină pe sufragete, împotriva anti-sufragetelor. Dar nu vor scăpa atât de ușor. Generalul Sandstone este atât de impresionat de determinarea lui Mrs. Banger încât o cere în căsătorie. Pentru a o contracara pe Mrs. Banger, Generalul Mitchener se hotărăște să se însoare la rândul său, cu un caracter și mai puternic, cu femeia de serviciu, Mrs. Farrell, în timp ce Primul Ministru Balsquith se mulțumește cu Lady Corinthia, pe post de nimfă Egeria personală. Și așa, de atunci încolo, femeile din Marea Britanie au câștigat drept de vot.

MOMENTE BUNE: (Project Gutenberg text oferit de Eve Sobol 2009)

Scena (1 Aprilie 1912. Generalul Mitchener, la biroul său din Ministerul de Război. Pe masă un telefon.)

O Voce Afară: Voturi pentru femei ! (intră ordonanța)

Mitchener: Oh, tu ești. Ei bine, ce e nou ?

Ordonanța: Încă una, domnule. S-a legat cu lanțuri.

Mitchener: S-a legat cu lanțuri ? Cum așa ? Doar am îndepărtat toate grilajele.

Ordonanța: S-a legat de clanță. A așezat steagul, a petrecut lanțul, apoi a început să hăulească. Spune că v-a trimis cheia pentru lacăt într-un plic, și că o să o primiți în audiență când o să deschideți plicul.

Mitchener: Este nebună. Rupeți clanța cu o rangă și trimiteți-o acasă cu lanțul de gât.

Ordonanța: Văd că aveți un plic pe masă, domnule.

Mitchener: Vă este frică la toți de aceste femei. Într-adevăr parcă se vede o cheie. (citește) Sunt înmărmurit. Acest bilet de la Primul Ministru îmi cere să eliberez femeia, cu această cheie, și să o primesc în audiență.

Ordonanța: Să nu faceți asta, domnule guvernator.

Mitchener: Ți-am ordonat să nu te mai adresezi cu titlul de guvernator. Să ții minte asta, când un bărbat se înrolează în armată, uită ce este frica. Poftim cheia. Eliberezi femeia și o aduci aici.

Ordonanța: Să o eliberez eu ! Dumnezeu știe co o să-mi facă.

Mitchener: Execuți ordinul imediat. Chiar dacă te omoară, este de datoria ta să mori pentru patrie.

O Voce Afară: Voturi pentru femei ! Voturi pentru femei ! Voturi pentru femei !

Mitchener: (o imită) Voturi pentru copii ! Voturi pentru bebeluși ! Voturi pentru maimuțe !

Ordonanța: Poftim intră. Domnule, persoana respectivă.
(sufrageta își scoate rochia și rămâne în pantaloni)

Mitchener: Opriți-vă, doamnă. Protestez. Nici măcar biletul de la Primul Ministru ...

Sufrageta: Eu sunt Primul Ministru.

Mitchener: Dumnezeu mare ! Balsquith !

Balsquith: Da. La asta s-a ajuns. Singura modalitate pentru ca Primul Ministru al Angliei să ajungă din Downing Street la Ministerul de Război este să se costumeze în femeie. Au ocupat în forță fiecare colțișor. M-au aplaudat.

Mitchener: De ce nu ați telefonat ?

Balsquith: Telefonoanele sunt ascultate. Fiecare centrală din Londra este în mâinile lor, sau a tinerilor bărbați ai lor. Soția mea m-a sfătuit să vin la dumneata. Sandstone a demisionat.

Mitchener: Marele Roșu a demisionat !

Balsquith: A demisionat.

Mitchener: Dar cum ? De ce ? Legea marțială proclamată Marșea trecută l-a făcut dictatorul virtual al întregii metropole.

Balsquith: Este furios pentru că planul său a fost abandonat. Știți prea bine, nu era lucrativ. Vreau să spun partea aceea cu un cordon de militari jur împrejurul Palatului Westminster, la două mile distanță, și scoaterea tuturor femeilor din perimetru.

Mitchener: O adevărată capodoperă strategică. Sufragetele sunt suficient de numeroase pentru a provoca tulburări, sunt chiar periculoase când se concentrează într-un singur loc, cum este de exemplu Piața Parlamentului. O superbă expunere tactică. Exact ceea ce Wellington ar fi făcut.

Balsquith: Dar femeile nu vor pleca.

Mitchener: Sandquist ce spune ?

Balsquith: El spune să le împușcăm.

Mitchener: Nu vorbești serios ?

Balsquith: Sunt cât se poate de serios.

Mitchener: Dar opinia publică nu ar accepta așa ceva.

Balsquith: Nu există așa ceva, ce opinie publică !

Mitchener: Opinia publică este gând. Gândul este inseparabil de materie. Împuști materia și omori gândul.

Balsquith: Și ce credeți că se va întâmpla la alegerile următoare.

Mitchener: Nu vor mai fi alegeri. Emiteți un Decret prin care se anunță că Guvernul nu mai este responsabil decât în fața Consiliului de Război. A funcționat perfect în India. Dacă îndrăznește cineva să se opună, este împușcat pe loc.

Balsquith: Dar nici unul dintre membrii partidului meu nu va fi în acel Consiliu de Război. Nici eu nu voi fi. Vă așteptați ca noi să votăm ca să devenim niște nimenea ?

Mitchener: Mai devreme sau mai târziu va trebui să faceți asta. Parlamentul Irlandei și-a votat singur dizolvarea. Parlamentul Angliei va face la fel, dacă se vor aplica și asupra lui aceleași mijloace de constrângere.

Balsquith: Dar asta va costa o mulțime de bani.

Mitchener: Bani nu sunt necesari. Puteți să-i mituiți cu titluri.

Balsquith: Credeți că trebuie să îndrăznim ?

Mitchener: Îndrăzniți ! Îndrăzniți ! Omule, ce este viața fără îndrăzneală ?

Balsquith: Afacerea asta cu milităria este cu adevărat dezgustătoare. (se aude o împușcătură)

Mitchener: Ce a fost asta ?

Ordonanța: (intrând) O sufragetă, Domnule.

Balsquith: A împușcat-o soldatul din gardă ?

Ordonanța: Nu domnule, ea l-a împușcat pe el.

Balsquith: L-a omorât ?

Ordonanța: Nu, domnule, a primit a lovitură puternică în pantaloni, domnule, dar nu a penetrat.

Mitchener: Toți cei care au luat parte la această scenă degradantă să fie încarcerati. Marș.

Balsquith: Și acum, Mitchener, acceptați să preluați comanda de la Bătrânul Roșu ?

Mitchener: Cum aş putea. Oamenii îi sunt devotați lui Sandstone, cu trup și suflet. El este supremul, omnipotentul. El a convins națiunea Britanică să accepte serviciul militar obligatoriu.

Balsquith: A fost omnipotentul, acum un an. Până când Locotenentul Chubb-Jenkinson a dat un ordin nerezonabil și a adus dezonoare întregului serviciu militar. I-a ordonat unui curator să-i lingă cizmele. S-a dovedit însă că acel curator avea relații suspuse. Are trei mătuși în înalta nobilime, iar una dintre ele este Lady Richmond.

Mitchener: Oricum ar fi, afară cu el. Afară cu el din armată ! El sau eu.

Balsquith: Tatăl lui a donat un milion de lire sterline pentru fondurile partidului. Îi datorăm un rang foarte înalt.

Mitchener: Nu-mi pasă ! Nepotul lui Lady Richmond a fost tratat ca orice om de rând.

Balsquith: Mie însă îmi pasă. A fost la Oxford, cu Bobby Bassborough.

O Voce Afară: Voturi pentru femei ! Voturi pentru femei ! (o explozie teribilă în exterior)

Ordonanța: (intrând) Un fel de petardă, domnule. Din carton, domnule. Plină cu bilețele pe care scrie cu litere roșii: Voturi pentru Femei.

Mitchener: Poooh ! Ieși afară. Ieși afară.

Balsquith: Încă mai puteți salva patria. Îmbrăcați uniforma de gală cu decorații și medalii. Luați o postură de gală, cât mai impunătoare, și invitați-o apoi pe bătrâna doamnă, Lady Richmond, la o discuție. Cereți-vă scuze. Spuneți-i că l-ați numit adjutantul vostru pe curator, sau orice altceva potrivit pentru ocazie.

Mitchener: Aș putea să-l fac capelanul meu. Accept, dar cu condiția să am mână liberă. Fără nici un fel de aiureli despre democrație și opinie publică.

Balsquith: Sunt înclinat să vă aprob. În lumea asta nu există nici un fel de securitate, și nici nu va putea fi, atât timp cât omul este muritor. Străzile Londrei vor fi sigure doar atunci când nu va mai fi nici un om pe stradă spre a fi călcat, și nici un vehicul care să treacă peste el.

Ordonanța: Domnule guvernator, președintele și secretara Ligii Anti-Sufragete spun că au o programare la Primul Ministru, și că au fost trimise aici din Downing Street.

Balsquith: Perfect adevărat. Am uitat de ele. V-ar deranja dacă le primesc aici ? Ai reținut cumva numele lor ?

Ordonanța: Da, domnule. Președinte este Lady Corinthia Fanshawe, iar secretar este Mrs. Banger.

Mitchener: Mrs. Cum ?

Ordonanța: Mrs. Banger ! (Bang = a bubui, a pocni)

Balsquith: Oamenii liniștiți au întotdeauna nume violente.

Ordonanța: Nu prea este nimic liniștit în ceea ce o privește.

Mitchener: Vorbești doar când ești întrebat.

(pentru Balsquith) Cine este această Lady Corinthia, fiindcă veni vorba ?

Balsquith: Este fiica Lordului Broadstairs, omul cu turbinele automate. A donat pentru fondurile partidului un sfert de milion de lire. Ea este foarte muzicală și romantică, urăște politica, rămâne în capitală cât este anul de lung. Nu o vede nimeni, nicăieri, decât la operă sau la serate muzicale în mediu privat.

Mitchener: Ce viață, domnule ! Dacă dorește să mă vadă, nu am nimic împotriva. Unde sunt acum doamnele ?

Ordonanța: În camera Nr. 17, Domnule.

Mitchener: Te rog să-l conduci pe Domnul Balsquith acolo, și trimite-o aici pe domnișoara Farrell. (intră Mrs Farrell, absolut respectabilă, cu origini Irlandeze, femeie de serviciu, cam la 50 de ani)

Mitchener: Mrs. Farrell, voi avea nevoie de uniforma de gală, cu toate medaliile și decorațiile și cu sabia de prezentare a onorului.

Mrs. Farrell: Medaliile dumneavoastră, decorațiile și sabia încovoiată sunt pe manechinul din ceară, împreună cu uniforma de gală, în Camera Gloriei Militare. V-am spus că o să vă pară rău dacă le expediați, și mi-ați spus să-mi văd de treaba mea. Acum sunteți mai înțelept.

Mitchener: Sunt mai înțelept. Dumneata ești singura persoană care știe unde este fiecare lucru, ești singura care înțelege un ordin și îl execută.

Mrs. Farrell: Nu are nici un rost să mă flatați. Va trebui să îmbrăcați uniforma Generalului Sandstone, este singura din întregul palat.

Mitchener: Dar îmbrăcămintea lui Sandstone nu este pe măsura mea.

Mrs. Farrell: Va trebui atunci să fiți pe măsura ei.

Mitchener: Mrs. Farrell, sunteți o femeie cu o minte puternică. Acum vă rog să mă scutiți. (exit Mrs. Farrell)

Ordonanța: Lady Corinthia Fanshawe și Mrs. Banger doresc să vă vadă, Sir.

(intră Mrs Banger, masculină, în jur de 40 de ani, urmată de Lady Corinthia, frumoasă, romantică)

Mrs. Banger: Permiteți-mi să mă prezint. Sunt Rosa Carmina Banger, Domnișoara Banger, secretar și organizator al Ligii Anti-Sufragetelor. Doamna este Lady Corinthia Fanshawe, președintele Ligii, cunoscută în cercurile muzicale drept privighetoarea din Parcul Richmond. Este soprană. În ce mă privește, se spune că eu sunt aproape un bariton.

Mitchener: Sunt încântat de cunoștință.

Mrs. Banger: Am venit să vă spunem în mod direct că Anti-Sufragetele vor intra în luptă.

Mitchener: Oh, dar vă rog frumos, lăsați asta pe seama bărbaților.

Lady Corinthia: Nu mai putem avea încredere în bărbați.

Mrs. Banger: Bărbații nu au demonstrat nici forța nici curajul necesar, nu au determinarea necesară pentru a lupta împotriva unor femei cum sunt sufragetele. Lupta fizică dintre persoane de sex opus este total nepotrivită.

Lady Corinthia: Este demoralizatoare. Mai degrabă sunt niște îmbrățișări mascate.

Mrs. Banger: Astfel de suspiciuni nu pot fi ridicate despre combatanți atunci când forțele antagoniste aparțin aceluiași sex.

Lady Corinthia: Anti-Sufragetele au decis să ia poziție pe câmpul de luptă.

Mrs. Banger: Vor pune în efect ordinul Generalului Sandstone de a evacua toate femeile, pe o rază de două mile.

Mitchener: Doamnă, Guvernul a respins acest proiect iar Generalul Sandstone a demisionat.

Mrs. Banger: Pe noi nu ne interesează asta câtuși de puțin. Noi am cheltuit sume importante de bani pentru a ne înarma.

Mitchener: Dar, doamnele mele dragi, este total interzis ca femeile să poarte asupra lor lanțuri, lacăte, sau arme de orice fel.

Lady Corinthia: (scoate un revolver și îl fixează pe nasul lui) Ce puțin vă cunoașteți compatrioatele, domnule General Mitchener.

Mrs. Banger: (scoate un pistol de secol XVIII) Acest pistol, domnule, a fost purtat de bunica mea, la Waterloo. Eu nu-mi pun speranțele atât în strămoșii mei, cât în sabie, cea pe care o păstrez la domiciliu.

Mitchener: În sabie ?

Lady Corinthia: Sufragetele au deturnat întreaga mișcare a femeilor spre o direcție greșită. Ele cer drept de vot.

Mrs. Banger: La ce bun este un vot ? Bărbații trebuie să voteze.

Lady Corinthia: Iar bărbații sunt sclavii noștri.

Mrs. Banger: Ceea ce au nevoie femeile cu adevărat, este serviciul militar. Dați-mi mie un regiment de femei călare, cu săbii, împotriva unui regiment de bărbați cu drept de vot. Să vedem noi cine va cădea primul la pământ.

Lady Corinthia: Nu-i așa că este splendidă ?

Mrs. Banger: Chiar în după-amiaza aceasta am să părăsesc această rochie umflată, pentru totdeauna, am să-mi leg încărcătorul și cu sabia în mână am să le conduc pe Anti-Sufragete spre victorie !

Mitchener: Dar eu nu pot să permit nimic de acest fel, doamnă.

Lady Corinthia: Nu fii isteric, Generale.

Mrs. Banger: Crezi dumneata că putem fi oprite de niște exhibări ale temperamentului copilăresc.

Mitchener: (sună clopoțelul violent) Dacă aceasta este alternativa pentru voturi acordate femeilor, atunci am să propun să oferim câte șase voturi pentru fiecare femeie din țara aceasta. (intră ordonanța) Evacuează această femeie, vezi să părăsească clădirea.

Ordonanța: Doamnă, vă rog să aveți bunăvoința să părăsiți această încăpere.

Mrs. Banger: Ești soldat. Execută ordinul. Scoate-mă afară. (îl împinge pe ușă afară) Am să mă adresez acum Generalului Sandstone.

Lady Corinthia: Nu-i așa că este magnifică ?

Mitchener: Mulțumesc Cerurilor că a plecat. Iar acum, dragă doamnă, este atât de necesar să ții un pistol încărcat lângă nasul meu, pe toată durata conversației ?

Lady Corinthia: Nu este încărcat.

Mitchener: (scotând pistolul lui din sertar) În cazul acesta sunt stăpân pe situație. Al meu este încărcat.

Lady Corinthia: Dar ce diferență face din moment ce nu dorim să ne împușcăm unul pe altul ?

Mitchener: Perfect adevărat. (pune pistolul pe masă) Trebuie să recunosc că ați avut bunul simț de a nu cădea în plasa sufragetelor.

Lady Corinthia: Sufragetele sunt femei deștepte. (ia revolverul de pe masă) Încă un pas și sunteți un om mort. Oh, știu eu cum sunteți voi ofițerii. Pentru voi o femeie nu înseamnă nimic.

Mitchener: Așa ceva este perfect ridicol.

Lady Corinthia: Voi nu aveți caracter. (aruncă pistolul pe masă) Dumneata nu ești un artist. Nu ai suflet pentru muzică. Ce fel de voce ai dumneata ?

Mitchener: Sunt tenor. Ce fel de voce ai avut dumneata ?

Lady Corinthia: Ai avut ? O am încă. Trebuie să aflați că sunt cea mai înaltă soprană încă în viață. Sunteți oare în stare să trădați o femeie care a avut încredere să rămână singură cu dumneata în această încăpere ?

Mitchener: Aceste insulte repetate sunt o rușine pentru dumneata pe atât cât sunt nemeritate din partea mea, Lady Corinthia. (ea ridică din nou pistolul) Nu trebuie să vă alarmați, nu doresc decât să părăsesc această încăpere.

Lady Corinthia: Pește, da, pește cu sânge rece. Ce este oare viața fără romantism ?

Mitchener: Doriți poate să vă fac avansuri ? (face un pas spre ea)

Lady Corinthia: Stop. Nu vă apropiați, fără senzualisme vulgare. Dacă trebuie să adorați, adorați de la distanță.

Mitchener: Sunteți mai ceva decât Mrs. Banger.

Lady Corinthia: Săraca Mrs. Banger, ea este un bărbat cu fustă. Eu sunt femeie, milimetru cu milimetru, dar îmi convine să lucrez cu ea.

Mitchener: Lady Corinthia, aveți pistolul meu. Vă rog să aveți bunăvoința să-mi zburăți creierii.

Lady Corinthia: Vreau doar să mă ascultați. Dumneata nu înțelegi ce viziune am eu în privința sufragiilor. Mișcarea sufragetelor este o mișcare zdrențăroasă. Eu nu sunt o zdrențăroasă. Eu sunt una dintre acele femei, obișnuite să conducă lumea prin intermediul bărbaților. Bărbații se lasă conduși de frumusețe, de șarm. Sufragetele vor degrada femeile din

conducătoare în votante, un fel de politicieni.

Mitchener: Deci susțineți că până la urmă această țară trebuie să fie guvernată de femei.

Lady Corinthia: Nu de femei în general, ci de anumite femei.

Mitchener: Probabil că nu ași avut niciodată contact cu viața de cazarmă. Femeia care este inteligentă în fața bărbaților este mai degrabă indezirabilă. Există un singur joc pe care îl disprețuiesc mai mult decât Voturile pentru femei, și acel joc este Antoniu și Cleopatra. Dacă trebuie să fiu condus de femei, cel puțin dați-mi femei decente ... nu din celălalt fel.

Lady Corinthia: Dumneata nu ești un bărbat adevărat, nu ai nici o bucurie în viață, înțelegi ce este frumusețea, nu poți să atingi notele înalte.

Mitchener: Fără îndoială că sunt bărbat, doamnă, în timp ce femeia obișnuită din Anglia este o zdrențăroasă și nu a avut niciodată măcar o jumătate de șansă de a deveni altceva. Ea nu are nici șarm și nici nu atinge notele înalte. Cineva trebuie să facă și munca de jos ! Dacă ar trebui să alegem între zdrențăroase și doamnele încântătoare, cele frumoase ar trebui să plece.

Lady Corinthia: Și ați putea face asta fără muzica lui Wagner ?

Mitchener: Un vechi proverb spune să numeri bine banii mărunți, iar cei mari vor avea singuri grijă de ei. Dacă vom avea grijă de zdrențăroase, cele frumoase se vor îngriji singure de soarta lor. Și apoi, eu nu doresc ca Wagner să-mi rezolve mie problemele.

Lady Corinthia: Deci trebuie să înțeleg că Generalul Mitchener a devenit democrat și sufraget ?

Mitchener: Da, doamnă, m-ați convertit, dumneata împreună cu Mrs. Banger.

Lady Corinthia: La revedere, creatură. Merg să vorbesc cu Generalul Sandstone. (iese din scenă)

Balsquith: (intrând) Mitchener, jocul se încinge. Presiunea asupra cabinetului este mult prea mare.

Mitchener: Impudoare infernală ?

Balsquith: Vechii Liberali și Negustorii Unioniști Liberi au declarat că vor vota ferm de partea femeilor, iar Partidul Muncii a pornit pe aceeași linie.

Mitchener: Nu trebuie să cedăm în fața lamentărilor. Tocmai i-am spus lui Lady Corinthia că mișcarea anti-sufragetelor trebuie înăbușită cu orice preț.

Balsquith: Nu. Nu are nici un rost să-mi spuneți să le împușc. Nu am să fac asta. La urma urmei, eu nu cred că voturile femeilor vor face prea mare diferență.

Mitchener: Nu mi-am imaginat niciodată că vor face vreo diferență. Ceea ce eu nu pot să suport este să cedez în fața acestor sufragete.

Ordonanța: (intrând) Sir, Mrs Bager s-a închis în cameră cu Generalul Sandstone, din interior. Acum stă pe capul lui până când va semna o proclamație pentru ca femeile să satisfacă stagiul militar.

Mitchener: Pune umărul și sparge ușa.

Ordonanța: Numai în filme se sparge o ușă atât de ușor. Și apoi, eu sunt recunoscător dacă există o ușă între mine și Mrs. Bager.

Mitchener: Lașilor. Să îl salvăm, deci. (iese afară)

Balsquith: Nu are nici un rost să o plachez pe Mrs. Banger. După aceea ar sta pe capul meu.

Ordonanța: Dați drept de vot femeilor și drepturi civile pentru militari, și terminați cu asta.

Mitchener: (revenind) Balsquith, pregătește-te pentru cel mai rău. Sandstone s-a înmuiat și a cerut-o de soție pe Mrs. Banger, cu onestitate. De acum încolo, va sta pe capul lui, tot restul vieții. Armata Britanică este acum sub comanda lui Mrs. Banger, cu intenții și scopuri cu tot. La mine ea a strigat "Marș", și cu tonul cel mai ofensator.

Ordonanța: Oh, vai de mine, generalul meu !

Mitchener: Să-ți ții gura. Drepturile civile nu înseamnă să fii necivilizat. Cheam-o pe Mrs. Farrell.

Mrs. Farrell: (intrând) Ce mai este acum ?

Mitchener: Vă rog să-mi scuzați această abordare prăpăstioasă, Domnișoară Farrell, dar cunosc o singură femeie în această țară a cărei forță de caracter poate să-l mențină pe soțul ei în competiție cu Mrs. Banger. Am onoarea să vă cer mâna în căsătorie.

Mrs. Farrell: Vreți să spuneți că doriți să vă însurați cu mine ?

Mitchener: Da, asta spun.

Mrs. Farrell: Nu mulțumesc. Ar trebui să muncesc pentru dumneata ca și până acum, decât că nu aș mai avea nici un salariu.

Balsquith: Asta se va remedia. Femeile vor avea drept de vot, a trebuit să promit asta.

Mitchener: Să înțeleg deci că mă refuzați ?

Mrs. Farrell: Numai o clipă vă rog. (ridică telefonul și formează) Tu ești Elisa ? Ți amintești când ți-am spus că aș fi putut să mă mărit cu un general, mai bine decât să fiu femeie de serviciu ?

Ei bine, acum îl pot avea pe Generalul Mitchener, ce zici tu despre asta ? (ascultă)

Câți ani aveți ?

Mitchener: Cincizeci și doi.

Mrs. Farrell: El spune că are cincizeci și doi. (ascultă) Ea spune că în Who is Who sunteți trecut cu șaiszeci și unu.

Mitchener: Să-l ia dracu, Who is Who.

Mrs. Farrell: Oh, dacă-l iubesc, nu fi proastă, copila mea. Deci, crezi aș putea să accept ? (ascultă)

Să-i transmiteți bătrânului Mitch toată iubirea mea, spune ea.

Ordonanța: Lady Corinthia Fanshawe dorește să vă vorbească, Sir.

Lady Corinthia: (intrând) Generale Mitchener, Mrs. Banger s-a logodit cu Generalul Sandstone. Încă o mai preferați în fața mea ?

Mrs. Farrell: Vânatoarea s-a sfârșit. El este logodit cu mine.

Mitchener: Și sunt extrem de mândru de asta, Lady Corinthia.

Lady Corinthia: Vă potriviți de minune. Doamnă Balsquith, cel puțin dumneavoastră nu sunteți un Filistin.

Balsquith: Nu, Lady Corinthia, dar sunt un burlac înrăit, eu nu doresc o soție. Eu doresc o nimfă Egeria.

Lady Corinthia: O nimfă Egeria este exact ceea ce doresc eu să fiu. Puteți acompania puțină muzică ? În seara aceasta dau o serată muzicală. Am să vă permit să-mi stați la picioare.

Balsquith: Acesta este și idealul meu de fericire romantică. Mă obligă exact atât cât doresc eu să mă aventurez. Vă mulțumesc.

Ordonanța: Nu doriți să sărbătoriți logodna făcând ceva și pentru mine, doamnă General. Nu aș putea fi și eu promovat sergent ?

Mitchener: Ești absolut incompetent pentru obligațiile unui sergent. Tu nu ești potrivit decât pentru gradul de locotenent. Am să te recomand comisiei.

Ordonanța: Urrraaa ! Merg chiar acum să-i spun sergentului tot ce cred despre el ! (iese grăbit)

Mitchener: Domnișoară Farrell, acum că suntem logodiți, sunt dispus să vă sărut dacă doriți asta.

Mrs. Farrell: Nu ați face decât să vă simțiți prost, și eu la fel.

Mitchener: Sunteți o femeie cu adevărat sensibilă. Am făcut o alegere excelentă.

Lady Corinthia: Doamnă Balsquith, puteți să-mi sărutați mâna, dacă doriți.

Balsquith: Cred că nu este bine să ne aventurăm atât de departe. Dacă aș putea să vă țin umbrela de soare, aș fi pe deplin satisfăcut. Mitchener, se pare că de acum dumneata va trebui să nu-i mai tratezi pe soldați de parcă ar fi elevi de școală.

Mitchener: Iar dumneata, Balsquith, va trebui să nu le mai tratezi pe femei de parcă ar fi îngeri.
(cortina)

EPILOG: În spatele fiecărui bărbat de seamă se află o femeie. În spatele fiecărei femei este o poveste, una în care nu a avut de ales. De secole, femeile nu au avut altă opțiune, decât să susțină din umbră un bărbat: tatăl, fratele, soțul, fiul. Bărbații au avut dreptul să vorbească în numele lor, pentru interesul lor, dar nimeni nu a pus nici un preț pe puterea lor de judecată. Doar la sfârșitul secolului al XIX-lea s-a auzit pentru prima dată

voci de femeie în chestiuni de interes public, susținute de bărbați concilianți. În mai puțin de un secol, în întreaga lume, femeile au câștigat drepturi egale cu bărbații, indiferent de orice alte considerente de ordin social sau politic. A fost spre mai bine, sau spre mai rău? Asta va trebui să decidă fiecare, în funcție de experiența lui personală.

Teatrul Rusesc

Începând cu Țarul Petru cel Mare (1682-1725), Imperiul Rusesc a încurajat răspândirea educației, pentru a intra într-o adevărată epocă de aur câteva generații mai târziu, pe timpul Țarinei Ecaterina cea Mare (1762-1796). În anul 1702, Țarul Petru I a ordonat construirea unui teatru în Piața Roșie, în timp ce viața teatrală din Saint Petersburg a debutat în anul 1752, prin trupa lui Fyodor Volkov. Un autor semnificativ de comedii teatrale a fost Denis Ivanov Fonvizin (1744-1792), cu a sa "Tinerele Speranțe", urmat de nepotul său, Alexander Sergeyevich Griboyedov (1795-1829), cu "Tristețile Întelepciunii". Epoca Romantismului Rusesc a debutat prin Alexander Pushkin (1799-1837), cu al său "Boris Gudunov" transformat într-o celebră operă. A urmat apoi în jurul anului 1840 o mișcare culturală impresionantă și puternică, denumită Realism, marcată de lucrările unor mari dramaturgi precum: Nikolay Gogol, Alexander Ostrovsky, Ivan Turgenev, Alexey Pisemsky, Conte Alexey Tolstoy și Anton Cehov. La Moscova, Teatrul cel Mic (Maly) a luat ființă în anul 1824, iar Teatrul cel Mare (Bolshoi) a luat ființă în anul 1832. În anul 1898, Konstantin Stanislavsky și Vladimir Nemirovich Danchenco au fondat Teatrul Artistic din Moscova. În epoca Sovietică, democratizarea mișcării teatrale a promovat un cu totul alt tip de dramaturgi talentați, precum: Mikhail Bilgakov, Vsevolod Vishnevsky, Vyacheslav Ivanov și Nikolai Fyodorovich Pogodin.

TITLUL: REVIZORUL (The Inspector General, The Government Inspector, Revizor)

AUTORUL: NIKOLAI GOGOL (1 Aprilie 1809 - 4 Martie 1852)

Născut la Sorochyntsi în Ucraina, pe atunci în Guvernoratul Poltava al Rusiei, tatăl lui, Vasily Gogol Yanovsky a fost un proprietar cu origine nobiliară, la rândul său poet și dramaturg, iar mama sa, Maria Ivanovna Gogol se trăgea dintr-o familie cu tradiție militară. În copilărie, Nikolai a participat la punerea în scenă a unor piese de teatru, la teatrul de familie al unchiului său. Între anii 1820 și 1828 a fost înscris la o școală de artă în Nezhin (Cernihiv). Începând cu anul 1828 a locuit la Saint Petersburg, iar în anul 1834 a fost numit Profesor de Istorie Medievală la Universitatea din Saint Petersburg. În anul 1836, comedia sa Revizorul

a fost pusă în scenă, după intervenția personală a Țarului Nicolae I Romanov, în ciuda faptului că era o satiră la adresa administrației provinciale. Ca rezultat, între anii 1836-1848 Nikolai Gogol a călătorit în străinătate, în Germania, Elveția, Franța și Italia. În anul 1848, a revenit în Rusia, dar într-un permanent pelerinaj prin țară. A murit la Moscova, în urma unor practici ascetice exagerate. Celelalte comedii ale sale sunt: *Decorația Vladimir de Rangun al Treilea* (1832), *Căsătoria* (1835), *Jucătorii* (1836), *Revizorul* (1836), *Adio Teatru* (1836). Lucrări de ficțiune: *Serile la o Fermă Lângă Dikanka* (1831-1832), *Mirogorod* (inclusiv *Taras Bulba*, 1835), *Arabescuri* (inclusiv *Jurnalul unui Nebun*, 1835), *Nasul* (1836), *Trăsura* (1836), *Paltonul* (1842), *Suflete Moarte* (1842), *Povestiri din Petersburg* (*Prospectul Nevsky* și *Portretul*, 1943).

ISTORIC: Bazată pe o anecdotă relatată lui Gogol de poetul Alexander Sergeyevich Pushkin, această piesă a fost publicată pentru prima dată în anul 1836, revizuită apoi pentru o ediție secundă în anul 1842. Publicarea ei a provocat o puternică reacție potrivnică în presă, dar și intervenția personală a Țarului Nicolae I, prezent la premiera din Aprilie 1836. Țarul a aplaudat și a râs spunând: "Toată lumea o ia pe coajă, și eu mai mult decât toți la un loc". Înainte de a i se permite să pună piesa în scenă s-au făcut numeroase modificări, și munca a continuat apoi în anii următori. Evident că oficialii Rusiei nu au gustat acest gen de artă dramatică, iar în rândul suporterilor acestora indignarea a atins cote maxime, în fruntea tuturor fiind Bulgarin. Tot ceea ce se putea spune împotriva aceste piese s-a spus: nu este originală, improbabilă, imposibilă, necizelată, vulgară, nu are intrigă. Dar după reprezentația de la Moscova, piesa s-a jucat la Saint Petersburg cu casa închisă. Piesa a fost un mare succes de public, dar un mare insucces pe plan personal. În același an, autorul a început un lung turneu prin Europa, și după zece ani de călătorie a suferit o serioasă cădere nervoasă, terminată apoi prin moartea sa prematură. Totuși, rușii au iubit comediiile lui. În anul 1860, Fyodor Dostoyevsky a jucat rolul lui Shpekin (Poștaşul) într-un spectacol de caritate. În limba Engleză, spectacole puse în scenă recent au fost: *Seattle Repertory Theatre* (1991), *Chichester Festival Theatre* (2005), *London National Theatre* (2005), *Greene Shoots Theatre Edinburgh* (2006), *Guthrie Theater Minneapolis* (2008), *Young Vic Theatre London* (2011), *Stockholm City Theatre* (2011), *Abbey Theatre* (2011), *Residenz Theatre Munich* (2012), *Birmingham Repertory Theatre* (2016). Opere cu același subiect au fost compuse de: *Karel Weis* (1907), *Eugene Zador* (1928), *Werner Egk* (1957), *Kresimir Fribec* (1965), *Giselher Klebe* (2008), *John Musto* (2011). Au fost numeroase și adaptările pentru film și televiziune, incluzând o producție Hollywood (*Danny Kaye* 1949), a producție Bollywood (*Chetan Anand*, 1950), un film Italian (*Luigi Zampa*, 1962), un film Mexican (*Alfonzo Arau*, 1974), un film Rusesc (*Leonid Gaidai*, 1977), un film Olandez (1982), un film al lui *Nikita Mikhalkov* (1996). S-au mai scris și numeroase versiuni sau continuări ale poveștii. În România, *Teatrul Național Radiofonic* a înregistrat în anul 1953 o versiune a piesei în regia lui *Sică Alexandrescu*, cu *Alexandru Giugaru*, *Mișu Fotino*, *George Calboreanu*, *Grigore Vasilescu Birlic* și *Radu Beligan* în roluri cheie. O versiune recentă pe scena *Teatrului Național București* a fost pusă în scenă în anul 2013 în regia lui *Felix Alexa*. O bufonerie (adaptare) cu același subiect, în regia actorului *Horațiu Mălăieles*, s-a jucat timp de zece ani pe scena *Teatrului de Comedie*, începând cu anul 2006 (200 de reprezentații, peste 60 000 spectatori, 15 turnee internaționale).

ROLURI: *Anton Antonovich Skvoznik-Dmukhanovsky* (Guvernator), *Anna Andreyevna* (soția lui), *Marya Antonovna* (fiica lui), *Luka Lukich Khlopov* (Inspectorul Școlilor), *Soția lui*, *Ammos Fiodorovich Liapkin-Tiapkin* (Judecător), *Artemy Filippovich Zemlianika* (Superintendent de Caritate), *Ivan Kuzmich Shpekin* (Poștaş), *Piotr Ivanovici Dobchinsky* (Boier local), *Piotr Ivanovici Bobchinsky* (Boier local), *Ivan Aleksandrovich Khlestakov* (un funcționar din Saint Petersburg), *Osip* (servitorul lui), *Christian Ivanovich Hubner* (Doctorul districtual), *Fiodr Andreyevich Luliukov* (fost-oficial, persoană respectată), *Ivan Lazarevich Rastakovsky* (fost-oficial, persoană respectată), *Stepan Ivanovich Korobkin* (un orășean), *Stepan Ilyich Ukhovertov* (Captain de Poliție), *Svistunov* (Sergent de Poliție), *Pugovitzyn* (Sergent de Poliție), *Derzhimorda* (Sergent de Poliție), *Abdulin* (Negustor), *Fevronya Petrova Poshliopkina* (soția unui fierar), *Văduva unui Ofițer fără portofoliu*, *Miska* (servitorul Guvernatorului), *Servitori de la han*, *Oaspeți*, *Negustori*, *Orășeni*, *Petiționari*

SUBIECT: Undeva în Rusia, Într-un mic orașel, Guvernatorul este informat despre proxima vizită a unui Revizor General. Un oaspete de la han, un mic funcționar din Saint Petersburg, este confundat cu acest Revizor General, și întregul oraș îi cade la picioare. Tânărul funcționar intră în joc, și acceptă cu bucurie sume de bani împrumutate de la toată lumea. Tânărul părăsește orașul cu două mii de ruble în buzunar, trimițând însă o scrisoare unui prieten, scrisoare ce include și adresa sa. Spre uluirea întregii administrații, Poștașul este cel care dezvăluie adevărul, după ce citește această scrisoare, dar adevărata lovitură abia urmează, atunci când sosește adevăratul Revizor General.

MOMENTE BUNE: (Project Gutenberg Ebook - translator Engleză - Thomas Setlzer, 2010)

ACTUL I (Scena 1 O cameră din casa Guvernatorului, Guvernatorul, Luca, Artemy, Ammos, Hubner)

Guvernatorul: V-am convocat, domnilor, să vă spun o veste neplăcută. Sosește un Revizor General, de la Saint Petersburg, incognito, cu instrucțiuni secrete.

Artemy: De parcă nu aveam destule necazuri și fără un Revizor !

Ammos: Ce situație extraordinară, cu totul extraordinară ! Ceva se ascunde în spatele ei, sunt sigur de asta.

Luka: Dar de ce, Anton Antonovici ? Pentru ce ? De ce să avem noi un Revizor ?

Guvernatorul: Asta ne este soarta, presupun. (oftează)

Ammos: Înseamnă că Rusia se pregătește de război, iar Guvernul a numit aici un oficial pentru a verifica dacă există orice fel de activități subversive.

Guvernatorul: Trădare în acest mic orașel ? Poți să mergi la galop ani în șir, în orice direcție și nu ai să găsești nimic.

Ammos: Nu contează că orașelul nostru este atât de izolat, Guvernul veghează.

Guvernatorul: Veghează sau nu veghează, domnilor, eu v-am avertizat. Domnia ta în special, Artemy Filippovich, ai grijă ca totul să fie în ordine, scufiile de noapte să fie curate, iar pacienții să nu mai circule brambura, ca de obicei.

Artemy: Nu putem face rost de scufii atât de ușor.

Guvernatorul: Nu-mi place nici ca invalizii să fumeze tabac puternic. Ar fi bine și să nu mai fie atât de mulți, se va crede că tratamentul lor medical este incompetent.

Artemy: În ce privește tratamentul, regula noastră este una singură: cu cât mai aproape de natură, cu atât mai bine. Omul este o afacere simplă. Dacă moare, ar fi murit oricum. Dacă se însănătoșește, s-ar fi însănătoșit oricum. Și în plus, doctorul nu știe nici măcar o vorbă pe rusește. (doctorul mormăie ceva neclar)

Guvernatorul: Și dumneata, Ammos Fiodorovich, să arunci o privire la sala de judecată. Aparținătorii au transformat sala de așteptare într-un coteț pentru găște și boboci de găscă.

Ammos: Bine, am să-i duc astăzi pe toți la bucătărie. Binevoți să luați cina cu mine ?

Guvernatorul: Iar în ce-l privește pe consilierul juridic, el este un om educat, dar duhnește a băutură, de parcă tocmai a ieșit din distilerie. Dacă mirosul lui este un defect congenital, domnul doctor îl poate ajuta. (doctorul mormăie din nou)

Ammos: Nu există tratament pentru boala lui, moașa l-a scăpat din mâini când s-a născut, și de atunci miroase a vodcă.

Guvernatorul: Nu există om pe pământ care să nu răspundă pentru păcatele lui, așa este de când a făcut Dumnezeu lumea.

Ammos: Sunt păcate și păcate. Eu de exemplu recunosc deschis că iau mită. Dar ce fel de mită ? Puișori albi de ogar barzoi.

Guvernatorul: Mita este mită, că sunt puișori sau orice altceva. Prea multă minte este de multe ori mai rea decât lipsa ei. Dar dumneata, Luka Lukich, ca inspector al școlilor, ar trebui să stai cu ochii pe profesori. De exemplu, profesorul de istorie. Vorbește cu atâta ardoare încât uită de sine. O dată l-am ascultat și eu. Când a ajuns la Alexandru Macedon, a sărit jos de pe podium, a luat un scaun și l-a zdrobit de dușumea.

Luka: Da, este destul de aprig. Spune el: De dragul învățaturii eu mi-aș da și viața.

Dumnezeu să ne ferească să ajungem și noi în Ministerul Educației !

Guvernatorul: Oh, asta nu este nimic. Dar acest incognito, acolo este răul cel mare !

(Scena 2 intră Ivan Kuzmich, Poștașul)

Poștașul: Spuneți-mi domnilor, cine vine ?

Guvernatorul: Nu ai auzit ?

Poștașul: Bobchinsky mi-a spus. O să fie război cu Turcii, iar spuma o iau Francezii.

Guvernatorul: Prostii ! Noi o să o luăm pe coajă, nu Turcii. Aici este scrisoarea doveditoare.

Poștașul: Și dumneavoastră ce credeți despre asta, Anton Antonovich ?

Guvernatorul: Ei bine, eu nu mă tem, dar mă simt puțin ... știți voi. Bănuiesc că am fost denunțat.

Altfel de ce să trimită ei un Revizor. Uite care este treaba, Ivan Kuzmich, nu crezi că ai putea dumneata să deschizi puțin fiecare scrisoare și să o citești, doar așa pentru interesul general ... Să vezi dacă nu cumva conține informații despre mine.

Poștașul: Oh, nu trebuie să mă învățați asta. Eu oricum fac asta, nu atât din precauțiune, cât din curiozitate. Și să mă credeți, este o lectură foarte interesantă.

Guvernatorul: Spuneți-mi atunci, ați ceva despre un Revizor de la Saint Petersburg ?

Poștașul: Nimic despre nici un oficial din Saint Petersburg, dar o grămadă despre funcționarii din Kostroma și Sartatov.

Guvernatorul: Ivan Kuzmich, dacă apare cumva un denunț, te rog să-l oprești.

Poștașul: Așa voi face, cu cea mai mare plăcere.

(Scena 3 intră Bobchinsky și Dobchinsky, gâfâind)

Bobchinsky: Ce apariție extraordinară !

Dobchinsky: Ce veste neașteptată !

Bobchinsky: Am ieșit în oraș să-l întâlnesc pe Korobin, dar nu l-am găsit acasă, așa că am mers la Rostakovsky, dar nu l-am găsit, și am mers la Ivan Kuzmich să-i duc vestea. De acolo am mers să-l întâlnesc pe Dobchinsky.

Dobchinsky: La ghereta unde se vând plăcinte.

Bobchinsky: Și el a spus: Haidem să mergem la han. Nici nu am intrat bine în han că am și văzut un tânăr domn.

Dobchinsky: Cu un aspect mai degrabă potrivit, îmbrăcat ca la oraș.

Bobchinsky: Iar Dobchinsky l-a întrebat pe Vlas, hangiul: Cine este acest tânăr ?

Acest tânăr, a răspuns el, este un oficial, venit de la Saint Petersburg, iar numele lui este Ivan Aleksandrovich Khlestakov, merge spre Guvernoratul Saratov. Este deja a doua săptămână de când stă aici și nu a plătit nici un bănuț, ia totul pe credit.

Guvernatorul: Cum, ce oficial ?

Bobchinsky: Oficialul despre care ați fost anunțat, Revizorul.

Dobchinsky: E tare de tot. Nu plătește nota, și nici nu pleacă. Cine altcineva ar putea fi ?

Guvernatorul: Doamne Dumnezeule ai milă de noi păcătoșii. De când zici că este aici ?

Dobchinsky: De două săptămâni. A venit de Sfântul Vasile.

Guvernatorul: Am mai fost eu în situații dificile și până acum. Poate că Domnul mă va ajuta și de data aceasta. Zici că este un domn tânăr ?

Bobchinsky: În jur de douăzeci și trei, maxim douăzeci și patru de ani.

Guvernatorul: Tinerii sunt total superficiali. Am să merg eu la el, neoficial, sau poate împreună cu Dobchinsky, așa ca într-o plimbare, doar ca să verific dacă a fost bine primit.

ACTUL 2 (Scena 1 O cămăruță mică la han, pat, masă, bagaje, sticle goale, cizme, îmbrăcăminte)

Osip: Să o ia naiba de treabă. Îmi este atât de foame. Nu mai ajungem acasă niciodată.

Domnul trebuie să se dea în spectacol în fiecare oraș. Ar fi bine dacă ar fi cineva, dar nu este decât un amărât de copist ! Oh, ce m-am săturat de viața asta. Taică-său îi trimite bani ca să-l pună pe roate. Dar în loc să-și vadă de treabă el nu caută decât ocazii ca să joace cărți. Oh, dacă aș primi măcar o supă de varză.

(intră Khlestakov)

Khlestakov: Iarăși îmi încălzești patul ! Dute și vezi dacă mai am tutun în buzunar.

Osip: Ce tutun ? Ați golit punga acum două zile.

Khlestakov: Ascultă, Osip, mergi jos la restaurant și spune-le să-mi trimită prânzul.

Osip: Patronul a spus că nu vă mai dă nimic de mâncare.

Khlestakov: Cum îndrăznește ! Ce prostie este asta ?

Osip: Spune că sunt două săptămâni de când nu ați plătit nimic.

Khlestakov: Iar tu jubilezi de plăcere, presupun, ca să-mi spui mie asta, măgarule.

Osip: El a spus așa: Mă duc direct la Guvernator, să-l aresteze, să-l ducă la închisoare.

Khlestakov: Du-te și spune-i să-mi trimită prânzul.

Osip: Nu ar fi mai bine să-l chem pe patron aici ?

Khlestakov: Ei bine, du-te și cheamă-l pe patron. (exit Osip)

(intră un Servitor)

Servitorul: Patronul m-a trimis să vă întreb ce doriți.

Khlestakov: Vezi tu, prietene. Nu mi-au trimis încă prânzul. Te rog să-i grăbești !

Servitorul: Patronul a spus că nu mai primiți nimic până când plătiți ce ați consumat deja.

Khlesytakov: Explică-i că este o problemă foarte serioasă, eu trebuie să mănânc. În ce privește banii, bineînțeles. El își închipuie că dacă un mujic ca el poate sta fără mâncare o zi întreagă și ceilalți sunt ca el.

Servitorul: Ei bine, am să-i transmit. (iese)

Khlestakov: (singur) Mai bine mor de foame decât să mă întorc acasă fără costumul de Saint Petersburg. Mă simt foarte rău, îmi este atât de foame. (intră Osip)

Osip: Urmează să ne aducă prânzul.

Khlestakov: (bate din palme) Prânzul, prânzul, prânzul !

Servitorul: (intră cu tava) Este pentru ultima dată când vi se servește prânzul.

Khlestakov: Ce ai adus ?

Servitorul: Supă și vită la grătar.

Khlestakov: Cum, fără somon, fără pește, fără frigărui ?

Servitorul: Acestea sunt doar pentru clienții cei buni.

Khlestakov: Ești un prost.

Servitorul: Da, domnule.

Khlestakov: Nu sunt eu un client la fel ca ei ?

Servitorul: Nu, domnule, nu sunteți la fel. Să fie clar. Ei plătesc, asta este.

Khlestakov: Nu am să mă cert cu tine, nătângule ! Îi grăbește pe clienți ! Numai la asta se pricep.

(Scena 2 Khlestakov, Guvernatorul, Dobchinsky)

Guvernatorul: Am venit să vă prezint complimentele mele, domnule.

Khlestakov: Încântat de cunoștință, domnule.

Guvernatorul: Este datoria mea ca în fruntea magistraturii să verific ca oaspeții nu suferă nici un inconvenient.

Khlestakov: Am să plătesc totul. Cei de acasă îmi vor trimite bani. El este cel care trebuie certat. Îmi servește carnea tare ca scândura, iar despre supă ... naiba știe ce pune în ea. Ceaiul este atât de ciudat ... miroase a pește, nu a ceai.

Guvernatorul: Vă asigur că nu este vina mea. Dar dacă este ceva în neregulă, vă rog să-mi permiteți să vă invit în altă parte ?

Khlestakov: Nu, mulțumesc. Știu unde este acel în altă parte ... la pușcărie. Cum îndrăzniți ? Eu sunt în serviciul guvernului de la Saint Petersburg. Am să merg direct la ministru.

Guvernatorul: Aveți milă de mine. Nu mă ruinați. Am soție și copii. A fost lipsa mea de experiență. Dacă doriți bani, sunt gata să vă stau la dispoziție. Este datoria mea să sar în ajutorul oaspeților.

Khlestakov: Pentru moment am rămas fără mărunțiș. Vă rog să-mi împrumutați niște bani ca să mă achit față de hangiu. Nu doresc decât două sute de ruble.

Guvernatorul: Poftim fix două sute de ruble. Nu vă osteniți să-i numărați. (îi întinde patru sute)

Khlestakov: Mă obligați foarte mult, am să vă returnez banii imediat ce ajung acasă.
Văd că sunteți un domn adevărat. Vă rog să luați loc. Osip, cheamă servitorul.

(Guvernatorul și Dobchinsky iau loc la masă)

Guvernatorul: Piotr Ivanovich Dobchinsky, aici de față, este un moșier local, am venit împreună să vedem dacă oaspeții sunt primiți cum se cuvine. Nu țin de obligațiile mele, doar așa, din pură milostivenie creștină. Șansa a făcut să am parte de această plăcută întâlnire.

Khlestakov: Și eu sunt încântat. Fără ajutorul dumneavoastră, nu știu cum m-aș fi achitat de datorie.

Guvernatorul: Pot să vă întreb unde merge Înălțimea Voastră ?

Khlestakov: Merg în satul meu natal, din Guvernoratul Saratov.

Guvernatorul: Și călătoriți doar pentru plăcerea dumneavoastră, presupun ?

Khlestakov: Nu, m-a chemat tatăl meu. Este nemulțumit că încă nu m-am căpătuit la Saint Petersburg. El crede că îți agață decorația Sfântul Vladimir la butonieră în clipa în care sosești acolo.

Guvernatorul: Aveți dreptate. În orașelul acesta, de exemplu, veghezi toată noaptea, muncești din greu pentru patrie, nu te menajezi, și care este răsplata ? Îndrăznesc să spun că aici este prea întunecat. Dacă îmi permiteți să fiu direct. Am o cameră bună pentru dumneavoastră, la mine acasă, luminoasă și plăcută. Vă rog să nu fiți ofensat.

Khlestakov: Dimpotrivă, accept invitația dumneavoastră cu plăcere.

Guvernatorul: Ce încântată va fi soția mea. Mie încă din copilărie mi-a plăcut să primesc oaspeți, mai ales atunci când invitatul este o persoană distinsă.

Khlestakov: Nu cer nimic altceva decât respect și devotament ... respect și devotament.
(intră servitorul)

Servitorul: Înălțimea Voastră dorește ceva ?

Khlestakov: Da, te rog să-mi prezinți nota de plată.

Servitorul: Ați binevoit să comandați prânzul în prima zi. Și de atunci încoace ați comandat totul doar pe credit.

Khlestakov: Și cât este suma totală ?

Guvernatorul: Nu vă deranjați. Poate să aștepte. Ieși imediat de aici. Banii îți vor fi trimiși.
Poate că doriți acum să inspectați câteva instituții din oraș.

Khlestakov: Oh, cu mare plăcere. Sunt gata.

Guvernatorul: Putem merge să vedem școala districtuală, și apoi să vizităm închisoarea.

Khlestakov: Da, dar de ce să mergem la închisoare ? Mai bine să vizităm instituțiile caritabile.

Guvernatorul: Cum doriți. Doriți să mergeți într-o trăsură separată, sau să împărțiți trăsura cu mine ?

Khlestakov: Aș prefera să împart trăsura cu domnia ta.

Guvernatorul: (către Osip) Poftim, om bun, să duci toate bagajele stăpânului la mine acasă, la Guvernator.

ACTUL 3 (Scena 1 La fel ca în Actul 1 Anna și Marya la fereastră)

Anna: Așteptăm de o oră bună.
Nu se vede nici un suflet, de parcă toată lumea ar fi murit.

Marya: Ei și dumneata, mamă, vom afla totul într-un minut sau două.
Cineva se apropie ... uite în capul străzii.

Anna: Un bărbat mic de statură, în tunică. Cine poate fi ? Suspansul este îngrozitor !

Marya: Este Dobchinsky, mamă. (intră Dobchinsky)

Anna: Spuneți-mi totul, nu am reușit să aflu nimic. Nu vă este rușine ?

Dobchinsky: Bună doamnă, am alergat într-un suflet să vă prezint onorurile, mi-am pierdut respirația.
Vă aduc un bilețel de la Anton Antonovich.

Anna: Dar cine a venit ? Este general ?

Dobchinsky: Nu, nu este general, dar este bucată cu bucată la fel de bun ca un general. Are niște maniere atât de distinse !

Anna: Spuneți-mi, spuneți-mi totul.

Dobchinsky: Mulțumită lui Dumnezeu, totul a mers așa cum trebuie. Acum au mers să inspecteze

instituțiile filantropice. Chiar și eu am tremurat puțin.

Anna: De ce să te temi dumneata ? Dumneata nu ești funcționar guvernamental.

Dobchinsky: Atunci când vorbește Marele Mogul, te cam temi.

Anna: Este tânăr, sau este bătrân ?

Dobchinsky: Este tânăr, în jur de douăzeci și trei de ani, dar vorbește de parcă ar fi mai bătrân.

Anna: Blond sau brunet ?

Dobchinsky: Nici una nici alta. Aș spune mai degrabă castaniu. Iar ochii lui aruncă săgeți, ca la animalele mici.

Anna: (citind biletul) Pregătește imediat o cameră pentru distinsul oaspete ... cea cu tapetul auriu.

Nu te deranja să mai pui un tacâm pentru că vom lua masa la Artemy Filippovich.

Comandă însă niște vin în plus. Vă sărut mâinile, dragele mele, rămân pe veci al vostru, Anton Skvoznik Dmukhanovsky.

Dobchinsky: Ei bine, Anna Andreyevna, eu merg acum să văd cum decurge inspecția. (iese)

Anna: Acum, Mashenka, trebuie să ne ocupăm de ținută. Să-ți pui rochița cea albastră.

Marya: Rochița albastră ! Nu pot să o sufăr. Mai bine mi-aș pune rochița cea înflorată.

Anna: Ai să arăți mult mai bine în albastru, pentru că eu am să-mi îmbrac rochia mea cea neagră.

Ochii trebuie să se asorteze cu rochia. Nu sunt negri ochii mei ? Sunt negri, atât cât pot fi ei de negri.

Marya: Nu mamă, dumneata arăți mai degrabă ca dama de cupă.

Anna: Prostii ! Absolut prostii ! Eu nu am semănat niciodată cu dama de cupă.

(Scena 2 Osip și Mishka)

Mishka: Poftim aici, poftim intră.

Osip: Pe burta goală orice bagaj pare foarte greu.

Mishka: Spune-mi unchieșule, generalul va sosi curând ?

Osip: Ce general ?

Mishka: Stăpânul tău. Nu este general ?

Osip: Da, ele este general, dar exact în sens invers.

Mishka: Adică este mai mare, sau mai mic decât un general adevărat ?

Osip: Mai mare. Acum adu-mi ceva să mănânc.

Mishka: Masa nu este pregătită încă, nu avem decât supă de varză, terci și plăcintă.

Osip: Atunci vom mânca supă de varză, terci și plăcintă. Vom mânca absolut orice.

(Scena 3 intră Khlestakov, Guvernatorul, Artemy, Luka, Dobchinsky, Bobchinsky)

Khlestakov: Excelente instituții. În alte orașe nu mi-au arătat nimic.

Guvernatorul: Aici, dacă pot spune așa, noi nu ne gândim la nimic altceva decât cum să câștigăm respectul Guvernului, prin ordine, vigilență și eficiență.

Khlestakov: Prânzul a fost excelent, am mâncat prea mult. Îmi place să mănânc mult. Pentru asta trăiește omul. Trebuie că pacienții o duc foarte bine. Dar nu par să fie prea mulți.

Artemy: Doar vreo zece au mai rămas. Restul s-au recuperat. Este o ordine atât de perfectă.

De când am preluat eu administrația, toți s-au recuperat ca muștele. Și am obținut asemenea rezultate nu atât cu medicamente, cât prin onestitate și disciplină.

Guvernatorul: Când tot orașul este în ordine, străzile sunt bine măturate, deținuții sunt bine îngrijiți ... Ce ai mai putea să-ți dorești ?

Pe cuvânt de onoare, eu nici măcar nu doresc decorații, pentru mine nu sunt decât niște fier ruginit și vanitate.

Khlestakov: Așa este. Trebuie să mărturisesc că și mie îmi place să filozofez uneori.

(intră Anna și Marya)

Guvernatorul: Vă rog să-mi permiteți să vă prezint familia, soția și fiica mea.

Khlestakov: Sunt fericit, doamnă, să am plăcerea de a vă cunoaște.

Anna: Plăcerea noastră este mai mare, de a cunoaște o persoană atât de distinsă.

Dar nu doriți să luați loc ?

Khlestakov: Doar să stau lângă dumneavoastră, este o adevărată binecuvântare.

Anna: Presupun că ați găsit călătoria aceasta destul de neplăcută.

Khlestakov: Extrem de neplăcută. Eu sunt obișnuit cu lumea modei, și dintr-o dată mă găsesc pe drum, în hanuri murdare, cu camere întunecoase și oameni grosolani ... Ah, Saint Petersburgul ! Sunt pe picior de prietenie cu șeful de departament. Au vrut chiar să mă numească drept consilier al colegiului.

Anna: Trebuie că acolo, la Saint Petersburg, cunoașteți multă lume.

Khlestakov: Cunosc actrițe frumoase. Știți, eu am scris mai multe vaudevill-uri. Frecvent mă întâlnesc cu oamenii de litere. Sunt prieten intim al lui Pushkin. De multe ori i-am spus: Ei bine, Pushkin, prietene, ce mai faci ? Iar el mi-a răspuns: Așa și așa, colega.

Anna: Ce tulburător trebuie să fie să fii scriitor ! Scrieți și la ziare ?

Khlestakov: Bineînțeles, și la ziare. Eu sunt autorul mai multor piese. Nunta lui Figaro, Robert Diavolul, Norma. Nici nu-mi mai amintesc toate titlurile. Tot ce a apărut sub numele Baronului Brambus este scris de mine, inclusiv Telegraful de Moscova.

Anna: Așa deci ! Dumneavoastră sunteți Brambus ?

Khlestakov: Da, bineînțeles. Eu le corectez toate articolele. Smirdin îmi dă patruzeci de mii pentru asta.

Anna: Atunci, și Yuri Moroslavsky vă aparține tot dumneavoastră.

Khlestakov: Da, este tot a mea.

Marya: Dar mamă, ei spun că este a lui Zagiskin.

Khlestakov: A fost a lui Zagiskin. Dar este și un alt Yuri Miroslavsky scris de mine. Trebuie să recunosc că trăiesc pentru literatură. Casa mea din Saint Petersburg este bine cunoscută drept casa Ivan Aleksandrovich. Dacă veniți vreodată la Saint Petersburg, vă rog să mă căutați. Știți, mai dau și seri de ball. Chiar și corespondența îmi este adresată cu Excelența Voastră. Am format chiar și un cerc de whist ... Ministrul Afacerilor externe, ambasadorii Franței, Angliei, Germaniei și cu mine.

Guvernatorul: Ex ... ex ... ex ... celență, nu doriți să vă odihniți puțin. Camera este pregătită.

Khlestakov: Mi-ar prinde bine puțină odihnă. Prânzul a fost foarte bun, domnilor, sunt mulțumit. (iese Khlestakov)

Anna: Oh, dar cât este de încântător ! Ce maniere rafinate are.

Marya: Este un drăguț perfect ! Să ști, mamă, că s-a uitat la mine.

Anna: Ce era să vadă la tine ?

Marya: S-a uitat la mine când a început să vorbească despre literatură, și s-a uitat din nou după aceea, când spunea cum joacă whist cu ambasadorii.

Guvernatorul: Mi-aș fi dorit să nu-i dau atât de mult de băut. Să presupunem că măcar jumătate din ce spune este adevărat ? Cum ar putea să nu fie adevărat ? Sunt atât de amețit de parcă mă duce la spânzurătoare.

Anna: Rangul și titlurile lui, mie nu mi-au dat nici măcar un fior.

Guvernatorul: Oh, bine, voi femeile. Spune femeie, și nu mai trebuie să spui nimic. (intră Osip)

Anna: Poftim aici, om bun. Pe stăpânul tău îl vizitează numeroși prinți și conți, nu-i așa ? Ce rang are stăpânul tău ?

Osip: Rangul obișnuit.

Guvernatorul: Dar ce fel de om este stăpânul tău ? Este sever ? Este el aspru și violent câteodată ?

Osip: Da, îi cam place să fie în felul acesta. Insistă ca lucrurile să fie cum vrea el.

Guvernatorul: Îmi place de tine, prietene, poftim aici câteva ruble pentru ceai. Când călătorește, ce-i place cel mai mult ?

Osip: (luând banii) Cel mai mult îi place să fie bine primit. De exemplu, eu nu sunt decât un amărât de servitor, și totuși el crede că și eu trebuie să fiu bine tratat. Mă întrebă: Ei bine, Osip, ai fost tratat bine ? Nu prea rău, Excelență. Să-mi amintești când ajungem acasă.

Guvernatorul: Foarte bine. Ți-am dat câteva ruble pentru ceai, poftim ceva și pentru chec.

Anna: Vino la mine, Osip, să-ți dau și eu ceva.

Marya: Osip, dragă, să-l săruți pe stăpânul tău din partea mea.

ACTUL 4 (Scena 1 O cameră din casa Guvernatorului, Khlestakov, Judecătorul)

Judecătorul: Am onoarea să mă prezint ... Judecător al Curții Districtuale locale, Consilier Juridic al Colegiului, Liapkin-Tiapkin.

Khlestakov: Vă rog să luați loc. Deci dumneata ești judecătorul aici ?

Judecătorul: Alesul nobilimii încă din anul 1816, și în serviciu de atunci încoace.

Khlestakov: Se merită să fi judecător ?

Judecătorul: După primele trei mandate am fost decorat cu ordinul Vladimir, clasa a treia.

Khlestakov: Îmi place Vladimir. Dar ce aveți în mână acolo ?

Amos: (scăpând niște bancnote) Nimic.

Khlestakov: Cum așa nimic ? Eu văd niște bani. Să vă spun ceva ... îi iau eu cu împrumut.

Amos: (grăbit) Vai, cum să nu, bineînțeles ... cu cea mai mare plăcere.

Khlestakov: Am să vă returnez banii imediat ce ajung acasă.

Amos: Vă rog, nici pomeneală de așa ceva. Este o mare onoare că i-ați acceptat. Doriți să dați ceva ordine pentru Curtea Districtuală de aici ?

Khlestakov: Nu, nimic. Mulțumesc foarte mult. (Amos se înclină și pleacă)

Poștașul: (intră în uniformă) Am onoarea să mă prezint ... Șeful Poștei, Consilierul Curții Shpekin.

Khlestakov: Mă bucur să vă întâlnesc. Luați loc. Locuiți aici permanent ?

Poștașul: Da, chiar așa.

Khlestakov: Mi s-a întâmplat un accident ciudat și am rămas pe drum fără bani. Nu puteți cumva să mă împrumutați cu trei sute de ruble ?

Poștașul: Cum să nu. Am să prețuiesc asta ca pe o adevărată ocazie. (îi oferă banii)

Khlestakov: Mulțumesc foarte mult. Nu-mi place să-mi refuz nimic atunci când călătoresc ... Și de ce aș face așa ceva ?

Poștașul: Da, chiar așa. Doriți să faceți observații cu privire la administrarea oficiului poștal ?

Khlestakov: Nu, nimic. (Poștașul se înclină cu respect și pleacă)

Luka: (intră sfios) Am onoarea să mă prezint ... Inspector Școlar Titular, Consilier Khlopov.

Khlestakov: Mă bucur să vă întâlnesc. Luați loc, luați loc. Pe drum mi s-a întâmplat ceva ciudat. Am rămas fără bani. Puteți să mă împrumutați cu trei sute de ruble ?

Luka: (îi dă banii tremurând) Eu nu am să îndrăznesc să vă mai deranjez cu prezența mea în continuare.

Khlestakov: Vă mulțumesc foarte mult. La revedere ! (exit Luka)

Artemy: (intrând) Am onoarea să mă prezint ... Superintendent de Caritate, Consilierul Curții Zemlianka.

Khlestakov: Încântat de cunoștință. Vă rog să luați loc.

Artemy: Am avut onoarea să vă primesc personal și să vă conduc prin instituția filantropică aflată în grija mea.

Khlestakov: Trebuie să recunosc, slăbiciunea mea este mâncarea buna ... Ieri, parcă mi s-a părut că sunteți mai scund. ?

Artemy: Se prea poate ... Aș putea spune că nu precupețesc nici un efort pentru a-mi face datoria la serviciu cu maximum de zel.

Khlestakov: Vă rog să-mi faceți un serviciu, Artemy Filippovich, am rămas complet fără mărunțiș. Puteți să mă împrumutați cu patru sute de ruble ?

Artemy: Da, pot. (îi oferă banii). Nu am să vă mai deranjez în continuare. (plecăciune)

Khlestakov: Vă mulțumesc foarte mult. (iese Artemy, intră Bobchinsky și Dobchinsky)

Bobchinsky: Am onoarea să mă prezint ... cetățean al orașului, Piotr, fiul lui Ivan Bobchinsky.

Dobchinsky: Eu sunt Piotr, fiul lui Ivan Dobchinsky, moșier.

Khlestakov: Aveți bani ? O mie de ruble să-mi dați cu împrumut ?

Bobchinsky: Pentru numele lui Dumnezeu, eu nu am. Tot ce am sunt patruzeci de ruble.

Dobchinsky: Eu nu am decât douăzeci și cinci, pe cuvânt de onoare.

Khlestakov: Ei bine, nu contează. Am menționat doar în treacăt. E bine și șizeci și cinci. (ia banii)

Dobchinsky: Pot să vă cer o favoare ? Fiul meu cel mai mare s-a născut înainte să ne căsătorim. Aș vrea să-l cheme Dobchinsky, ca pe mine.

Khlestakov: Totul este în ordine. Să-l cheme Dobchinsky. Este posibil. Se va face asta.

Bobchinsky: Am și eu o umilă cerere de făcut. O implor pe Înălțimea Voastră, când se va întoarce la Saint Petersburg, să le spună tuturor senatorilor și amiralilor că Piotr Ivanovich Bobchinsky locuiește în acest oraș. Și dacă se va întâmpla să vorbiți cu Țarul, vă rog să-i spuneți și lui.

Khlestakov: Foarte bine, am să scriu totul despre voi, la ziar. (amândoi fac plecăciune și ies)

(Scena 2 Khlestakov și Osip, intrând cu hârtie și cerneală în mână)

Khlestakov: Acum vezi, nătângule, cum m-au primit și tratat ? (începe să scrie)

Osip: Da, mulțumim Domnului ! Dar știți ceva, Ivan Aleksandrovich, să părăsim acest loc, este timpul. Vom zbura la galop ca briza primăverii.

Khlestakov: Nu, aș vrea să mai stăm puțin. Să plecăm mâine.

Osip: De ce mâine ? Să plecăm acum. Ne vor da cai de clasa întâi.

Khlestakov: Bine. Dar mai întâi du scrisoarea aceasta la poștă, și lasă ordinul pentru cai cu același drum. Spune-le că doresc ca birjarii să-mi cânte. Le voi da câte o rublă de căciulă.

(exit Osip, intră Marya Antonova)

Marya: Oh ! Vă rog să mă scuzați, domnule !

Khlestakov: Vă rog, domnișoară. Este plăcerea mea cea mai mare să mă confundați cu un om care ... Pot să vă întreb unde mergeți ?

Marya: Nu merg nicăieri. Mă întrebam doar unde este mama.

Khlestakov: Aș vrea să știu de ce nu mergeți nicăieri.

Marya: Ar fi trebuit să vă ies în cale. Erați ocupat cu lucruri importante.

Khlestakov: Ochii dumneavoastră sunt mai buni decât lucrurile importante. Nu aveți cum să mă deranjați. Îmi faceți o mare plăcere.

Marya: Vorbiți ca un bărbat din capitala țării.

Khlestakov: Aș putea avea plăcerea să vă ofer un scaun ?

Dar nu, dumneavoastră nu trebuie să aveți un scaun, ci un tron.

Marya: Vai de mine, nu știu. ... Eu chiar că trebuie să plec. (se așează)

Khlestakov: Ce eșarfă minunată aveți. Aș vrea să fiu eu în locul eșarfei, să vă mângâi gâtul alb ca un crin.

Marya: Nu am nici cea mai mică idee despre ce vorbiți. Ce ciudată vreme este astăzi, nu-i așa ?

Khlestakov: Buzele dumneavoastră, domnișoară, sunt mai interesante decât orice vreme.

Marya: Mai degrabă v-aș ruga să-mi scrieți câteva versuri în caietul meu pentru suveniruri. Trebuie că știți atât de multe.

Khlestakov: Orice vă doriți, domnișoară. Ce fel de versuri doriți să auziți ?

Marya: Versuri frumoase, noi, scrise de dumneavoastră pentru mine.

Khlestakov: Oh, tu, omule muritor, cel care temător te plângi în fața Domnului ... Aș prefera mai bine, să vă ofer dragostea mea ... (mută scaunul său mai aproape)

Marya: Dragostea ? Eu nu înțeleg dragostea. Nu am știut niciodată ce este dragostea.

Khlestakov: (îi sărută umărul) Este doar un fleac.

Marya: Nu, asta este prea mult. Asemenea grosolănie, ce impertinență. (se zbate să scape)

Khlestakov: A fost din dragoste. Așa este iubirea, Marya Antonova. Vă rog să mă scuzați, chiar vă rog să mă iertați. (cade în genunchi) Poftim, vă rog în genunchi.

Anna: (intrând) Oh, ce situație ! Ce înseamnă asta ?

Khlestakov: Doamnă, așa cum vedeți, ard de iubire.

Anna: Dumneavoastră, în genunchi ? Vă rog să vă ridicați, vă rog să vă ridicați.

Khlestakov: Nu, trebuie să-mi îndoii genunchiul în fața dumneavoastră. Trebuie. Pronunțați verdictul.

Ce va fi, viață sau moarte ?

Anna: Dacă nu mă înșel, îmi cereți mâna fiicei mele.

Marya: Mamă, tata spune că eu

Khlestakov: Anna Andreyevna, nu vă opuneți fericirii mele. Dați-ne consimțământul și binecuvântarea.
(întră Guvernatorul)

Anna: Ivan Aleksandrovich, știți ce onoare a pogorât asupra noastră. Domnul cere mâna fetiței noastre.

Guvernatorul: Nu pot să cred asta, Excelența Voastră. Nu sunt demn de o asemenea onoare.

Khlestakov: Vă rog să mi-o dați ! Sunt un om disperat și sunt în stare de orice.

Dacă am să mă împușc, o să vă treziți cu un proces pe cap.

Anna: Ei bine, dă-le binecuvântarea.

Guvernatorul: Dumnezeu să vă binecuvânteze, dar eu nu sunt vinovat. (Khlestakov o sărută pe Marya)

Osip: (întrând) Căi sunt gata de drum.

Guvernatorul: Ce înseamnă asta ? Plecați ?

Khlestakov: Oh, numai pentru o zi ... la unchiul meu cel bogat. Am să mă întorc chiar mâine.
La revedere, inima mea. (sărută mâna Maryei)

Guvernatorul: Dar nu aveți nevoie de ceva pentru drum. Mi s-a părut că ați rămas fără mărunțiș.

Khlestakov: Mi-ați dat ieri patru sute, puteți să-mi dați și astăzi tot atât, ca să dublăm suma.

Guvernatorul: Foarte bine (îi numără banii)

Khlestakov: Vă rămân profund îndatorat pentru ospitalitate. La revedere, Anna Andreyevna.
La revedere, îngerul sufletului meu, Marya Antonova.

Guvernatorul, Anna, Marya: La revedere, Excelență.

ACTUL 5 (Scena 1 La fel ca în actul precedent, Guvernatorul, Anna Marya)

Guvernatorul: Ei bine, Anna Andreyevna, ce zici de așa premiu generos ?

Anna: Eu am știut asta de la bun început. Ție ți se pare minunat fiindcă ești atât de simplu.

Guvernatorul: Eu sunt o persoană decentă. Sunt un om care își mărită fata, nu cu un om simplu, ci cu un om care poate face orice, orice, orice ! Este un triumf, și voi face să fie un triumf. Unde ai vrea să locuim ? Aici sau la Saint Petersburg ?

Anna: Bineînțeles că la Saint Petersburg.

Guvernatorul: În timp aș putea fi avansat general. Crezi că pot fi general, Anna Andreyevna ?

Anna: Eu aș spune că da. Bineînțeles că poți fi.

Guvernatorul: E frumos să fii general. Îți pun o panglică pe piept, în diagonală.

Anna: Trebuie să știi că viața noastră se va schimba complet, cunoștințele noastre nu vor mai fi un judecător iubitor de căței, cu care mergi la vânătoare, sau Zemlianika. Cunoștințele noastre vor fi oameni dintre cei mai rafinați, conți, o întreagă societate de aristocrați.

(întră Ammos, Artemy și Rastakovsky)

Ammos: Anton Antonovich, ce noroc extraordinar s-a abătut asupra domniei tale.

Artemy: Am onoarea să vă felicit pentru acest noroc neobișnuit de mare. Când am auzit, m-am bucurat din adâncul inimii. (sărută mâna Annei)

Rastakovsky: Să dea domnul viață lungă și casă de piatră noului cuplu, și numeroasă progenitură.
Anna Andreyevna ! (îi sărută mâna)

(întră Korobkin, soția lui, Liuliukov, Bobchinsky, Dobchinsky și alți oaspeți)

Toți, spun pe rând: Avem onoarea să vă felicităm. (bărbații se apleacă și sărută mâna Annei Andreyevna)

Ammos: Vă rugăm să ne spuneți, Anton Antonovich, cum s-a întâmplat ?

Guvernatorul: S-a întâmplat în modul cel mai extraordinar. El a consimțit să facă personal propunerea.

Anna: În modul cel mai delicat și respectabil cu putință.

Ammos: Cât de remarcabil ! Dacă dorești, Anton Antonovici, am să-ți vând cățelul pentru care ne-am târguit atât.

Guvernatorul: Nu mă mai interesează cățelii.

Korobkin: Dar unde este acum, dacă îmi permiteți să întreb, distinsul oaspete ?

Guvernatorul: Este plecat pentru o zi cu treburi importante. Dar mâine va fi înapoi.

Anna: Noi intenționăm acum să ne mutăm la Saint Petersburg. Trebuie să spun, atmosfera de aici este prea ca la țară, extrem de neplăcută așa putea spune. Știți, soțul meu urmează să general.

Ammos: La merite mari, onoruri mari.

Korobkin: Anul ce vine am să-l duc pe fiul meu cel mare în capitală, să-l angajez în slujba guvernului. Vă rog, binevoiiți a-l lua sub protecția dumneavoastră.

Guvernatorul: Sunt gata să-mi exercit prerogativele în interesul vostru.

(Scena 2 La fel ca în scena precedentă intră Poștașul)

Poștașul: Doamnelor și domnilor, este ceva de necrezut ! Oficialul despre care noi am crezut că este revizor general nu este un revizor general. Am aflat asta din scrisoare.

Guvernatorul: Despre ce vorbiți ? Ce scrisoare ?

Poștașul: Scrisoarea lui. Am desfăcut-o.

Guvernatorul: Cum ai putut ? Scrisoarea unui personaj atât de important ?

Poștașul: O putere supranaturală mi-a condus mâna. Nu este nici personaj și nici puternic.

Guvernatorul: Cum îndrăznești să spui că nu este nici una nici alta ? Am să te arestez.

Poștașul: Oh, Anton Antonovich, mai bine să vă citesc scrisoarea.

Guvernatorul: Citește-o.

Poștașul: (citește) Mă grăbesc să te informez, dragă prietene, ce lucruri minunate mi s-au întâmplat. În drum spre casă, un căpitan de infanterie m-a lăsat fără nici un bănuț, așa că hangiuul vroia să mă trimită la pușcărie, când, datorită hainelor mele de orășean, întregul oraș m-a confundat cu un revizor general. Acum locuiesc în casa guvernatorului. Mi-au împrumutat bani, atâți cât am dorit. Sunt o grămadă de caraghioși. Ți-ar crăpa burta de râs dacă i-ai vedea. Știu că tu scrii la ziare. Pune-i în rândurile tale. În primul rând, Guvernatorul, este la fel de stupid ca un cal bătrân.

Guvernatorul: Imposibil ! Nu poate să scrie așa ceva.

Poștașul: Poftim, citiți și singur.

Guvernatorul: (citește) Ca un cal bătrân.

Artemy: Continuați, citiți și restul.

Poștașul: Poștașul este un ticălos și bea pe măsură. Superintendentul de caritate este un porc cu bască, iar Inspectorul Școlar duhnește a ceapă. Judecătorul, este ca un hering extrem de împuțit. Totuși, oamenii sunt ospitalieri și au inima bună. La revedere, dragul meu Triapichkin. Doresc să urmez exemplul domniei tale și să mă apuc de literatură. Adresa mea este: satul Podkatilovka din Guvernoratul Saratov.

Guvernatorul: Sunt terminat, sunt cu totul terminat. Nu văd nimic. Prindeți-l, prindeți-l !

Poștașul: Să-l prindem ! Cum ? I-am spus îngrijitorului să-i dea trăsura cea mai bună dintre cele trei.

Ammos: A împrumutat trei sute de ruble de la mine.

Artemy, Bobchinsky, Dobchinsky: Și de la mine !

Guvernatorul: Cum am putut, cum am putut să fiu atât de prost. Sunt în serviciu de trei zeci de ani. Am păcălit trei revizori generali. Nici nu merită să mai vorbesc despre ei.

Anna: Dar, Antosha, el este logodit cu Mashenka.

Guvernatorul: Logodit ! Ce să spun ce logodnă ! El va publica povestea asta pentru întreaga lume. Și toți vor rânji și vor aplauda. Le-aș arăta eu lor, la toți stropitorii ăștia cu cerneală, la toți scribii și la toți blestemații de liberali. Prin ce s-a asemănat el oare cu un revizor general ? Prin nimic, și totuși toți i-au spus: Revizor general, Revizor general.

Artemy: Ca și când ni s-ar fi pus o pată pe creier. Ne-am confruntat cu diavolul.

Ammos: Cine a fost primul care i-a spus așa. Ți-a spus, această nobilă pereche. (arată spre Dobchinsky și Bobchinsky)

Bobchinsky: Eu nici măcar nu m-am gândit la așa ceva.

Dobchinsky: Eu nu am scos nici o vorbă.

Guvernatorul: Doi bârfitori, doi mincinoși blestemați ! Voi ați răspândit bârfa, voi !

(intră un jandarm)

Jandarmul: Să mă scuzați, un oficial de la Saint Petersburg trimis cu ordin imperial a sosit la han, și dorește să vă vadă imediat.

(Liniște mormântală. Toți, parcă sunt trăzniți. Nimeni nu mișcă, nimeni nu răspunde. Cortina)

SFÂRȘIT

EPILOG: Acum o să credeți probabil că oficialii Rusiei din acele timpuri erau absolut stupizi. O să vă înșelați amarnic, iar domnul Nikolai Gogol a fost primul care a aflat asta. A cerut-o cu insistență. La puțin timp după premieră, la care Țarul a asistat personal, Nikolai Gogol a început un turneu de zece ani prin Europa, unde a găsit suficient timp să trăiască la nivelul standardelor lui. Nu a avut niciodată o locuință decentă, a murit refuzând orice aliment. Lecția lui a fost mai instructivă decât se aștepta, așa că, atunci când doriți să râdeți de autorități, este mai bine să vă mai gândiți încă o dată. Diferiți autori au propus variante de continuare a poveștii: 1. nunta are loc și Guvernatorul se mută la Saint Petersburg împreună cu familia și prietenii săi 2. cel de la doilea revizor general este Triapichkin, fără să știe însă că a fost deconspirat 3. tatăl lui Khlestakov primește o scrisoare de la Guvernator, iar tânărul este chemat să-și onoreze obligațiile ...și așa mai departe.

TITLUL: AFACERE ÎN FAMILIE (Svoi Lyudi - sotchemsya, Family Affair - We'll settle it ourselves)

AUTORUL: ALEXANDER NIKOLAYEVICH OSTROVSKI (12 Aprilie 1823 - 14 Iunie 1886)

Născut la Zamoskvorechye (Districtul Moscova), tatăl său Nikolai Fyodorovich Ostrovski a fost un avocat cu educație religioasă, înalt funcționar al statului, cu rang nobiliar, iar mama sa a fost Lyubov Ivanovna Savvina, fiică de preot. A absolvit Gimnaziul Numărul Unu din Moscova în anul 1840 și s-a înscris la Universitatea din Moscova, la Facultatea de Drept. În anul 1845 a fost transferat la Curtea Comercială, iar în anul 1851 a decis să-și dedice întreaga activitate literaturii și teatrului. În anul 1869 s-a căsătorit cu Maria Valilyevna Vasilieva, actriță la Teatrul Maly, cu care se bucura deja de doi copii, Mihail și Maria. În total, Alexander Ostrovsky a scris 47 de piese de teatru, a creat 728 de personaje și a fost critic de artă sub contract la mai multe reviste, printre care: Moskovityanin (Moscova), Sovremennik, Vremya, Otechestvennye Zapiski (Saint Petersburg). La Moscova a funcționat ca director al Societății Dramaturgilor din Rusia, a fost co-fondator al Societății Compozitorilor de Operă și al Artei Dramatice din Rusia, director al Teatrelor

Imperiale și membru al unui consiliu special guvernamental. Cele mai reprezentative dintre lucrările sale dramatice au fost: Tablou de familie (1847), Falimentul (1849), Afacere în familie (1850), Dimineața unui bărbat tânăr (1850), Mireasa săracă (1852), Sărăcia nu este rușinoasă (1853), Stai pe sania ta (1853), Nu trăiești așa cum vrei (1854), Spectator la ospățul altuia (1855), O poziție avantajoasă (1857), O inimă înfierbântată (1858), Nu suntem din același neam (1858), Protejatul Amantei (1859), Furtuna (1860), Ceea ce cauți, vei găsi (1861), Toată lumea are păcate și tristeți (1862), Zile grele (1863), Jucătorii (1864), Abisul (1865), Voievodul (1866), Falsul Dimitry și Vasily Shuisky (1866), Tushino (1867), Este destulă prostie în orice înțelept (1868), Bani aruncați (1869), Pădurea (1871), Nu totul este blestemat pentru o pisică (1871), Comedia secolului al XVII-lea (1872), Lumină fără căldură (1880), Talente și admiratori (1881), Vinovați fără fină (1883), Frumosul (1884).

ISTORIC: Această comedie a fost prima sa lucrare majoră, scrisă în anul 1849 când autorul avea doar 26 de ani și era încă angajat al Curții pentru Comerț. Piesa a fost publicată pentru prima oară în Numărul 6 din luna Martie 1850 a revistei literare lunare Moskvityanin (Viața Moscovei). Articolul a făcut furori, dar piesa a fost cenzurată de Teatrele Imperiale timp de zece ani. A fost pusă în scenă pentru prima oară în anul 1860. Între timp, piesa a fost citită de câțiva dintre amicii săi în cercurile literare din Moscova. Ca rezultat, Ostrovsky a primit numeroase invitații de la toți membrii elitei culturale a Moscovei spre a-i vizita la domiciliu. În anul 1850, de exemplu, a fost invitat la ziua de naștere a lui Nikolai Gogol, iar Contesa Rostopchina a fost unul dintre avocații săi. Guvernatorul Moscovei, Conteles Arseny Andreyevich Zakrevsky, a susținut prezentarea spectacolului pe scenă, dar piesa a fost declarată eligibilă abia după zece ani, pe motiv că nu are personaje pozitive. Premiera a avut loc la Saint Petersburg, la începutul anului 1861 și a fost un mare succes. Câteva dintre spectacolele puse recent în scenă, au fost: Teatrul Maly din Moscova (1892), Jowl Theatre Company (1988) cu o adaptare făcută de Nick Dear (1955), Teatrul Maly Moscova (1996) în regia lui A. Chetverkin, Theater for the New York City (New York, 1996) în regia lui Jim Nielsen, Programul Internațional de Teatru al Universității Rochester (2008), Teatrul Sherman (2013) în regia lui Roisin McBrinn, Festivalul Watermelon (2018) în regia lui Albi Gorn. În România, o adaptare radiofonică intitulată "Rămâne în familie" a fost înregistrată în anul 1953 de George Voinescu, având în distribuție pe Alexandru Giugaru, Maria Filoti, Coca Enescu și Radu Beligan.

ROLURI: Samson Silych Bolshov (negustor), Agrafena Kondratyevna (soția lui), Olimpiada Samsonova Lipochnka (fiica lor), Lazar Elizarych Podkhalyuzin (funcționar), Ustina Naumovna (peșitoare), Sysoy Psoich Rispolozhensky (avocat), Fominishna (menajeră), Tishka (băiat)

SUBIECT: Fiica unui negustor este nerăbdătoare să se mărite, și nu oricum, dorește să se mărite în înalta societate. Ademenit de un avocat, tatăl ei pune pe roate o schemă financiară bazată pe faliment, așteptându-se la profituri serioase. Își vinde casa și magazinele unuia dintre funcționarii săi, și îl face apoi ginere. Dar imediat ce se văd stăpâni pe bani, atât ginerele cât și fiica uită de obligațiile lor față de el și încep să trăiască pe picior mare. Asaltat de creditori, negustorul este acum amenințat cu închisoarea și deportarea în Siberia.

MOMENTE BUNE: (Proiect Gutenberg Ebook traducător în Engleză: George Rapall Noyes 2004)

ACTUL 1 (Scena 1 Un salon din casa lui Bolshov, Olimpiada lângă fereastră cu o carte)

Olimpiada: Ce plăcută ocupație este să dansezi ! Poate să te invite la dans un militar, sau un învățat. Cel mai mult îmi displace să dansez cu studenți sau cu funcționari guvernamentali. Ei acum, ce comparație se poate face între un militar și un civil ? Ah, un militar ! La el poți să vezi inteligență, poți să vezi orice. Dar un civil la ce se rezumă ? Nu este decât un prost. Parcă mă văd, deodată, un militar îmi face avansuri, și deodată vine cererea solemnă în căsătorie, cu lumânări aprinse peste tot, și bineînțeles o rochie strălucitoare ... Apoi, dintr-o dată, începe valsul. Dar vezi, eu nu am mai dansat de un an și jumătate. Am să încerc acum, în liniște. (valsează) Un, doi, trei ... un doi, trei.

Agrafena: (intrând) Ființă nerușinată ! Ai și început să dansezi, înainte să-i mulțumești Domnului pentru

pâinea de toate zilele.

Olimpiada: Ei și tu, mama, am băut ceaiul și am mâncat câteva prăjiturele.

Agrafena: Trebuie să fiu tot timpul cu ochii pe tine, ce păcate mai pregătești. Îți spun să nu te mai învârtești !

Olimpiada: Dar ce păcat este în asta ? Un, doi, trei ...

Agrafena: Ce este cu tine ? De unde și-a venit ideea să nu te supui ?

Olimpiada: Lasă-mă să termin ce am început ! Un, doi, trei ...

Agrafena: Oprește-te, sau am să mă plâng la tatăl tău !

Olimpiada: Imediat, mamma ! Mai am doar ultimul tur de dans ! Un, doi, trei ...

Mamma, dă-mi te rog o batistă, să-mi șterg transpirația.

Agrafena: Dacă pe mama ta nu o respecti, ai putea cel puțin să te temi de pereții ăștia.

Tatăl tău face mari eforturi până și să-și târască picioarele.

Olimpiada: Vrei să mă îmbolnăvesc ? Ar fi ceva, dacă aș fi soția unui doctor.

Agrafena: Pentru asta te-am adus eu pe lume, te-am educat, te-am crescut cu mare atenție, de parcă ai fi fost un fluturaș ?

Olimpiada: Nu m-ai educat dumneata ... m-au educat străinii. Am studiat manierele din societate și am constatat că sunt mult mai bine educată decât alții. De ce să servesc acum prostiile dumitale ?

Agrafena: Am să merg direct la tatăl tău și am să-i spun: Samson, dragă, nu mai putem trăi din cauza fiicei tale !

Olimpiada: Nu mai puteți trăi ! Dar mie, mie mi-ați dat o șansă să trăiesc ? De cel l-ați trimis la plimbare pe pețitorul meu ? Putea fi oare o partidă mai bună ?

Agrafena: A venit fudul, țanțoș, țanțoș.

Olimpiada: Bineînțeles că a venit fudul, doar s-a născut gentleman, se poartă la modul cel mai delicat. Cum îndrăzniți voi să interziceți o astfel de persoană. Îți spun, nu este un negustor amărât.

Agrafena: Păcat că nu te-am măritat cu un clovn de circ.

Olimpiada: Voi nu vreți să fiu fericită. Tu și papa nu sunteți buni decât să mă certați !

Agrafena: Este imposibil să găsim un soț pentru tine la minut. Numai pisicile prind șoarecele dintr-o singură mișcare.

Olimpiada: Alte fete au tot norocul din lume. Toate prietenele mele sunt măritate de mult. Să îmi găsiți un soț, și să îl găsiți cât mai repede ! Altfel, am să-mi caut un adorator în secret, am să fug cu un hussar și am să mă mărit pe ascuns.

Agrafena: Nu mai este nimic de făcut. Trebuie să-l chem pe tatăl tău. Ce fel de hussari cunoști tu ? Ei bine, oprește-te, oprește-te, sau am să te fac să trăiești în cocină, cu porcii, în loc să trăiești alături de noi !

(Olimpiada plânge, din ce în ce mai tare)

Agrafena: Lipochnka ! Nu te supăra pe mine. Iartă-mă, te rog ... Am să-ți cumpăr niște cercei.

Olimpiada: (plângând) Nu vreau cercei, vreau o brățară cu smaralde.

Agrafena: Am să-ți cumpăr o brățară, numai oprește-te din plâns ! Ai să te măriți, daga mea, ai să te măriți ! Acum, sărută-mă. (se sărută) Ustinya Nanumovna va veni astăzi pe la noi, să stăm puțin de vorbă.

(intră Fominishna)

Fiminishna: Ce credeți, draga noastră Agrafena Kondratyevna, cine a venit la noi ?

Agrafena: Nu știu.

Fominishna: Văduva, Ustinya Naumovna, va apărea într-o secundă.

(intră Ustinya Naumovna)

Ustinya: De ce ați făcut scările atât de înalte, bijuteriile mele ?

Olimpiada: Ce mai faceți, Ustinya Naumovna ?

Ustinya: Ce mai faceți Agrafena Kondratyevna ? (se sărută cu Agrafena)

Agrafena: Am povestit toată dimineața cu fiica mea.

Ustinya: Despre rochii, bănuiesc. Dumnezeu să vă aibă în pază !

Agrafena: Fominishna, du-te și spune-le să încălzească samovarul. Când e gata, adu-l aici.

Fominishna: Bineînțeles ! (iese)

Agrafena: Ei bine, ce vești aveți, Ustinya Naumovna ?

Olimpiada: Chiar așa, Ustinya Naumovna, tot veniți, tot veniți, și nimic bun nu se leagă.

Ustinya: Tăticul tău îmi spune că s-ar mulțumi și cu un băiat de prăvălie, numai să aibă bani și să dorească un mic aranjament. Mama ta dorește un negustor, cu decorații, să aibă trăsură și să se țină după moda veche. Ai și dumneata păreri dumitale. Cum ai vrea să vă mulțumească cineva pe toți ?

(intră Fominishna cu ceai și gustări)

Olimpiada: Nu mă mărit cu un negustor, pentru nimic în lume. Nu mă mărit. Mie să-mi dați un aristocrat.

Fominishna: Ce este așa de special la un aristocrat ? Nici măcar nu au barbă cum au creștinii, nu merg la baia publică și nu fac pască la Paște.

Olimpiada: Fominishna, tu te-ai născut țărăncă, și ai să te întorci cu roatele în sus tot țărăncă. Ce să fac eu cu un negustor ? Are el oare vreo ambiție de a ridica lumea ? Nu mă mărit cu un negustor ! Mai bine mor.

Ustinya: Bine, bine, dacă ți-ai pus mintea pentru un nobil, o să-ți găsim unul. Cum dorești să fie, mai grăsuț sau mai slăbuț ?

Olimpiada: Nu contează, dar mai bine să fie înalt, decât mic și ne semnificativ ! Și în mod absolut, trebuie să fie brunet !

Ustinya: Ei bine, prețioasa mea, am un soț din soiul acesta. Are țărani și poartă o eșarfă legată la gât. Du-te să te îmbraci, iar eu voi discuta cu mama ta despre asta.

Olimpiada: Dragă, scumpa mea Ustinya Naumovna, vă rog să veniți după aceea în camera mea. Trebuie să stăm de vorbă. Vino, să mergem Fominishna. (ies amândouă)

Ustinya: M-am agitat pentru dumneata, Agrafena Kondratyevna, mi-am târât picioarele pe paviment, și până la urmă am pus mâna pe un bărbat potrivit.

Agrafena: În sfârșit spuneți ceea ce trebuie !

Ustinya: Un bărbat de familie, imposabil, grandios cum nici nu ați fi visat.

Agrafena: Ar fi trebuit să-l informați că fiica noastră nu are grămezi de bani.

Ustinya: El nu mai știe unde să-i pună pe ai lui.

Agrafena: Nu voi îndrăzni să-i spun nici un cuvânt, am să fiu pe altă lume.

Ustinya: O să vă obișnuiți cu timpul, trebuie să stăm puțin de vorbă cu Samson Silych, s-ar putea chiar să-l cunoască.

(intră Sysoy Rispolozhensky)

Sysoy: Am venit la dumneata, draga noastră Agrafena Kondratyevna. Samson Silych era ocupat.

Agrafena: Ce mai faceți ?

Sysoy: Familia mea este mare, afacerile lăncezesc, dar nu mă plâng, cine se plânge îl supără pe Dumnezeu.

Agrafena: Dar ce anume doreați să ne spuneți ?

Sysoy: Este un fel de fabulă, dar s-a întâmplat aievea. A fost o dată un bătrân, avea doisprezece fete și nu mai avea putere de muncă, soția lui era foarte bătrână și ea, și nu aveau pe nimeni care să le dea mâncare și apă. Am să merg, a spus el, la o răscruce de drumuri, poate am să găsesc pe cineva care să se milostivească. Dumnezeu să fie cu tine, i-au spus atunci ...

(intră Samson Bolshov)

Samson: Dumneata, aici, domnule ?

Sysoy: Sper că vă găsesc bine, Samson Silych ?

Agrafena: Și ce s-a întâmplat mai departe ?

Sysoy: Altă dată, Agrafena Konratyevna, am să sfârșesc povestea în întregime.

- Agrafena: Primiți atunci complimentele noastre, dragă domnule. Ustinya Naumovna, poftim cu mine, am să vă arăt ce materiale am pregătit pentru rochia de nuntă. (părăsesc scena)
- Sysoy: Am venit să vă întreb cum vă mai merg afacerile.
- Samson: Multe mai vreți să știți ! Vampirilor ! Stați permanent la pândă, cu sugestii diabolice.
- Sysoy: Ce aş putea să vă sfătuiesc, Samson Silych, când sunteți de zece ori mai înțelept decât mine ? Eu am să fac doar ceea ce îmi spuneți. Vă pricepeți la afaceri mai bine decât oricare altul.
- Samson: Dacă îmi cunosc eu afacerile ! Bărbații ca mine, negustorii, nu înțeleg nimic din afaceri. Voi o să mă hăituiți până la moarte.
- Sysoy: Nu v-aș hăitui dacă nu v-aș iubi.
- Samson: Voi toți ne iubiți. Sunt îngrijorat în ce privește afacerile și mă simt obosit. Ce fel de schemă ași pregătit. Creditorii mei sunt cu toții oameni bogați.
- Sysoy: Având în vedere circumstanțele, trebuie să ipotecați casa și magazinele, sau să le vindeți.
- Samson: Dar pe cine să-l încarc cu ele ? Ar putea fi soția mea.
- Sysoy: Este ilegal, Samson Silych ! Așa ceva este ilegal ! Astfel de vânzări nu sunt legale. Trebuie să fie cineva din afară. Trebuie să găsiți un bărbat care știe ce este conștiința.
- Samson: Dar unde aş putea eu să găsesc așa ceva în zilele noastre.
- Sysoy: Iată care este ideea mea, ce fel de om este contabilul dumatăle ?
- Samson: Lazar Elizarich ? Este un om de înțeles, și are ceva capital.
- Sysoy: Ce preferați, Samson Silych, o ipotecă sau o vânzare ?
- Samson: Oricare dintre ele, dar să aibă cea mai mică rată a dobânzii.
- Sysoy: Puteți să vă luați mintea de la asta, Samson Silych. Ați vorbit cu Lazar despre asta ?
- Samson: Încă nu. Dar am să vorbesc astăzi. Este un om capabil. O să ipotecăm casa.
- Sysoy: Atunci o să scriem o declarație cum că polițele sunt pe datorie, și că vom plăti douăzeci și cinci de copeici pentru o rublă. Apoi vom merge să vorbim cu creditorii. Dacă unul dintre ei este deosebit de încâpățânat, putem să mai adăugăm ceva.
- Samson: Asta este adevărat, nu este rău să te târguiești puțin. Am să accept și o jumătate de rublă. Oricum vom avea profit. Am o fată de măritat și vreau să mă scap de ea, să pot să-mi văd de celelalte treburi.
- (Scena 2 Aceiași și Lazar Podkhalyuzin)
- Samson: Ce spuneți, Lazăr ? Cum merg afacerile ?
- Lazar: Așa și așa, mulțumim lui Dumnezeu, domnule ! Bună dimineața !
- Sysoy: Bună dimineața, dragul meu Lazar Elizarych !
- Samson: Uite ce este, Lazar, noi negustorim și negustorim, dar nu obținem nici un profit. Poate că vânzătorii ce mai ciupesc ceva din marfă, pentru familiile și amantele lor. Ar trebui să le dați niște sfaturi.
- Lazăr: Mie mi se pare că sunt permanent în oraș și că vorbesc tot timpul cu ei, domnule.
- Samson: Și ce le spuneți ?
- Lazar: Cele uzuale: Voi, băieții mei, trebuie să fiți deștepți, poate că o haină cu guler va atrage privirea unei doamne, și pac, voi mai adăugați o rublă sau două la metrul de stofă.
- Samson: Chiar dacă nu suntem Germani, ne place să mâncăm și noi pate-uri. Nu-i așa ? Ha ?
- Lazar: Și apoi voi trebuie să măsurăți mai natural, zic eu, trageți de material atât cât trebuie, Doamne ferește să nu se rupă. Nimeni nu este vinovat dacă se întâmplă cumva să măsurăți o bucată de stofă de două ori.
- Samson: Cu toții sunt niște ticăloși, și noi primim toate mulțumirile. Ați adus ziarul ?
- Sysoy: (îl scoate din buzunar) Fiți bun și citiți, domnule.
- Samson: (citește cu ochelarii) Anunțurile coroanei, și de la câteva societăți ... Spitalul pentru Orfani ... de la Universitatea Moscova ... anunțurile Guvernului ... de la Oficiul Comitetului pentru Caritate ... de la Oficiul Văduvelor ... Aha ! Aici este ceva interesant: Potrivit deciziei Camerei de Comerț, negustorul Fedot Seliverstov Pleshkov, membru al primei bresle, a fost declarat debitor insolubil, iar în consecință ... Ce rost are să mai explice ?

- Toată lumea știe care sunt consecințele. Dar, Lazăr, nouă ne datorează ceva ?
- Lazar: Foarte puțin, domnule. A luat între șase și opt butoiașe de zahăr, pentru acasă.
- Samson: Negustorul Moscovit din prima breaslă, Antip Sysoyev Enotov, a fost declarat debitor insolvent. Ne datorează ceva ?
- Lazar: Niște ulei vegetal, domnule, chiar înainte de Paște a luat vreo patru vedre.
- Samson: Țștia vor să-l mulțumească pe Dumnezeu pe cheltuiala altora.
- Lazar: Numai murdăresc ziarul cu asta. Ce lecție de morală pentru întreaga corporație a negustorilor !
- Sysoy: La revedere, Samson Silych, eu merg acasă, am niște treburi de rezolvat. (iese din scenă)
- Samson: Te rog să ieși în considerare, Lazar, eu dețin o avere de circa o sută de mii de ruble, dar cu reclamații, la care dumneata mai adaugi câte ceva în fiecare an. Dacă dorești, am să-ți vând totul la o jumătate de rublă de argint. Nu ai să reușești să-l prinzi pe cel care a semnat actele nici cu copoii. Toți vor spune: la spânzurătoare cu el !
- Lazar: Chiar așa, așa se va întâmpla.
- Samson: Iar dumneata va trebui să plătești polițele din averea personală. Ai face mai bine să nu-i arăți creditorului ce avere ai. Eu am o farmacie, o băcănie și un aprozar. Degeaba, nici una dintre ele nu aduce profit. Așa merg lucrurile ! Pentru dumneata ar fi o afacere. Ce crezi ?
- Lazar: Afacerea mea este cea de subordonat, domnule. Dacă aveți nevoie de cineva, sau de ceva, puteți conta pe mine. Nu am să mă cruț !
- Samson: După părerea mea, Lazar, acum este momentul potrivit. Avem o grămadă de bani lichizi, și toate polițele sunt pe datorie. Dumneata vei aștepta, și când vei crede de cuviință, creditorul va accepta o înțelegere pentru zece copeici la fiecare rublă. Creditorii vor accepta de la mine doar douăzeci și cinci de copeici la o rublă. Ce zici ?
- Lazar: Eu zic că ar fi mai decent să nu-i mai plățiți de loc.
- Samson: Și apoi să aștept ca Dumnezeu să mă judece la Judecata de Apoi. Am de gând să ipotectez casa și magazinele pe numele dumitale.
- Lazar: Este imposibil de făcut asta fără ceva deranj, domnule. Trebuie să transferați toată marfa, undeva, cât mai departe. Vom avea de lucru, domnule !
- Samson: Dar ești dispus să mă ajuți ?
- Lazar: Dumnezeule mare, Samson Silych, pentru domnia ta aș trece prin foc și prin apă.
- Samson: Atunci la treabă ! Dacă vei aranja lucrurile cum trebuie, vom împărți profitul.
- Lazar: Mie nu-mi trebuie nimic, Samson Silych, decât să știu că sunteți cu mintea împăcată. Am primit deja de la dumneavoastră nenumărate favoruri, pur și simplu trebuie să vă fiu recunoscător.

ACTUL 2 (Scena 1 Biroul din casa lui Bolshov)

- Lazar: (singur) Acum ne mai putem evita să declarăm falimentul. Ce ar trebui eu să fac ? Să vând totul în piața de vechituri ? Sunt un om sărac. Bineînțeles că, Olimpiada Samsonova este o tânără domnișoară cultivată, iar acum nu se va mai putea mărita cu un nobil, deoarece nu mai are bani. Va trebui să o mărite cu un negustor. De ce nu mi-ar da-o mie ?
- (intră Sysoy)
- Lazar: Respectele mele, domnule !
- Sysoy: Și ale mele pentru dumneata, Lazar Elizarych ! Vezi dumneata, eu am o soție și patru copii. Toți vor să mănânce, micuții de ei. Poate că aveți ceva și pentru mine.
- Lazar: Pentru ce fel de mârșăvie, domnule ?
- Sysoy: Lazar Elizarych, nu vă sunt eu de folos ? Am aranjat această ipotecă pentru dumneata !
- Lazar: Ați fost plătit, și nu este afacerea dumitale să-mi cânti în strună !
- Sysoy: Sărăcia m-a zdrobit !
- Lazar: Oh, asta se întâmplă, domnule. Am ceva mărunțiș. (Își golește portofelul pe masă)
- Sysoy: Ceva mărunțiș ? Mă tem că glumiți. Dați-mi doar trei ruble.
- Lazar: Asta este totul , domnule ?
- Sysoy: Ei bine, dacă sunteți bun, dați-mi zece. Am să muncesc pentru ele, o să fim chit într-un fel

sau altul.

Lazar: Cât va promis Samson Silych pentru a pune pe roate această schemă ?

Sysoy: O mie de ruble și un guler de blană. Nimeni nu ar fi acceptat mai puțin.

Lazar: Eu am să vă dau două mii de ruble, pentru o afacere similară.

Sysoy: Mă închin la picioarele dumitale, Lazar Elisarych !

Lazar: Trebuie să discutăm asta pe larg. Pofțiți în camera mea, domnule.

(Scena 2 Aceeași încăpere Fominishna, Ustinya)

Fominishna: Acum ar fi timpul să-i fixați nunta. Eu m-am măritat la treisprezece ani, iar ea va împlini nouăsprezece luna viitoare.

Ustinya: Vezi tu, Eu sunt o persoană indispensabilă pe tot locul. Fiecare persoană este o ființă umană: bărbatul are nevoie de o femeie, fata are nevoie de un soț. Și cine le aranjează pe toate ?

Ei bine, eu. Stai jos, Fominishna, picioarele tale sunt bătrâne și obosite.

Fominishna: Nu am timp, domnul poate să sosească în orice moment.

Ustinya: Natural, o persoană bogată este mai rea decât dracul.

Fominishna: Trebuie să urc scările acum, Agrafena Kondratyevna mă așteaptă în camera ei. (iese)

Lazar: (intrând) Ah ! Ustinya Naumovna ! Sunt secole de când nu v-am văzut.

Ustinya: Ce mai faceți ? Am să vă prind în plasă o micuță domnișoară, dacă doriți.

Lazar: Vă mulțumesc frumos, dar deocamdată nu am nevoie. Dar, nu vă pierdeți timpul venind aici ?

Ustinya: Dacă îmi pierd timpul. Să vedeți doar ce fel de soț i-am găsit: un aristocrat, are țărani și este un tânăr foarte rafinat.

Lazar: Scuturați-l doar puțin, încercați ... o să vă scape printre degete. Știu eu ce știu.

Ustinya: Ei bine, ce anume știți ?

Lazar: Este oare posibil pentru dumneata să renunți la pețitorul acesta ?

Ustinya: Dar ce s-a întâmplat cu dumneata ?

Lazar: Doamnă, la mine acasă este un negustor din Rusia, pe care îl cunosc, și este foarte tare îndrăgostit de Olimpiada Samsonova.

Ustinya: De ce nu mi-ați spus asta de la bun început ?

Lazar: Și ce pețitor mai este. O să vă scalde în aur din cap până în picioare.

Ustinya: Dar, dragul meu, mi-am dat cuvântul.

Lazar: Ustinya Naumovna, doriți sau nu doriți două mii de ruble și un guler de samur ca să aranjați această căsătorie ? Este doar o singură problemă, acest pețitor nu este aristocrat.

Ustinya: De parcă ea este un aristocrat. Când începe să danseze, trebuie să-mi înfund gura cu batista ca să nu izbucnesc în râs.

Lazar: Ar fi mult mai potrivit pentru ea să se mărite cu un negustor. Nu trebuie decât să-i spuneți pețitorului vostru că a rămas fără nici un ban.

Ustinya: Dar toată lumea știe că Samson Silych este un negustor dintre cei mai bogați.

Lazar: Poftim aici trei sute de ruble și pune-ți vă rog umărul la treabă.

Ustinya: Și ziceți că sunt două mii de ruble și un guler de samur ?

Lazar: Exact atât. Când o să vă puneți gulerul de samur, toată lumea va crede că sunteți soție de general.

Ustinya: Ei bine acum, într-adevăr ! Dați-mi banii ! Poftim aici ! Am să vă țin la curent.

(Scena 3 Aceeași încăpere Samson și Lazar)

Samson: A fost pe aici domnul gură-spartă ?

Lazar: A fost, domnule.

Samson: Ai stat de vorbă cu el ?

Lazar: O ține una și bună ... că trebuie să declarați falimentul.

Samson: Am să fac asta, și cu asta basta. Mai fine dau foc la tot, decât să le dau lor o copeică.

Transferă toată marfa, vinde polițele, lasă pe cine vrea să fure de la cine vrea, dar nu am să le dau lor nici o copeică.

Lazar: Samson Silych, afacerile noastre mergeau așa de bine, și acum ...

Samson: Care afacerile noastre ? Nu sunt ale dumitale.

Lazar: Sunt gata să-mi dau sufletul pentru dumneata. Agrafena Kondratyevna este o doamnă foarte generoasă. Olimpiada Samsonova este o tânără domnișoară împlinită, sunt foarte legat de familia dumitale.

Samson: Într-adevăr ?

Lazar: Samson Silich, ar trebui să o așezați pe Olimpiada Samsonova în liniște, lângă un bărbat bun, și atunci va fi, domnule, ca în spatele unui zid din piatră.

Samson: Ar fi bine să vorbiți mai deschis. Sunteți îndrăgostit de Olimpiada Samsonova ?

Lazar: Dumnezeule mare, Samson Silych, cum aș putea eu să îndrăznesc așa ceva ?

Samson: De ce să nu îndrăzniți ? Este ea vreo prințesă, sau ceva asemănător ?

Lazar: Sfinte Doamne, o iubesc mai mult decât orice altceva pe pământ. Cum se poate așa ceva, domnule !

Samson: Ei bine, Lazar, presupun că voi încerca să te unesc cu Olimpiada Samsonova.

Lazar: Cum să îndrăznesc, oare ? Dar dacă Olimpiada Samsonova nu se va uita la mine cu ochi buni, domnule !

Samson: Astea sunt prostii ! Se va mărita cu cine îi spun eu.

Lazar: Vai, dar nu vă iubesc eu, Samson Silych, mai mult decât pe tatăl meu ?

Samson: Poftim, am să-ți transfer întreaga proprietate, iar după aceea, creditorii vor regreta că nu au acceptat propunerea mea de douăzeci și cinci de copeici la o rublă.

Lazar: Foarte bine, tăticule, domnule.

ACTUL 3 (Scena 1 Salonul din casa Bolshov Samson, Agrafena, Olimpiada îmbrăcată de gală)

Agrafena: Samson Silych, domnul și stăpânul meu, admiră te rog cât de aranjată este fiica ta ! Ce bujor de fată este, ca un heruvim. Ar trebui să meargă în caleașcă trasă de șase cai.

Samson: Va merge în trăsură cu doi cai. Fără circ, am văzut și mai multă eleganță.

Agrafena: Este fiica ta, omule nu fii de piatră.

Samson: Să se bucure că are încălțări, îmbrăcăminte și este bine hrănită. Ce altceva mai vrea ?

Agrafena: În curând va trebui să te desparți de ea, și nu ai nici un sfat bun pentru ea.

Samson: Cu siguranță că Dumnezeu m-a făcut un astfel de om.

Agrafena: Dumnezeu te-a făcut așa. Spune-i ceva, omule.

Samson: Ce să-i spun. Gâsca nu este prietenă bună cu porcul. Faceți ce doriți.

Agrafena: Ce fel de tată ești. Doamne Dumnezeule, ea se va mărita sub nivelul ei, un cap pătrat va veni să se fandosească aici ... un cap pătrat, fiul unui alt cap pătrat !

Olimpiada: Mamă, oprește-te ! El urmează să sosească dintr-o clipă în alta ... ce rost are ?

Ustinya: (intrând) Ce mai faceți, prețioasele mele ?

Olimpiada: Ei bine Ustinya Naumovna, va sosi el curând ?

Ustinya: Perlele mele, pețitorul nostru șovăiește. Este ca un armăsar speriat. Nu poți scoate un singur cuvânt rezonabil de la el.

Olimpiada: Ce vreți să spuneți ?

Ustinya: Am fost la el acasă în dimineața aceasta și i-am spus: Ați dorit ca astăzi să mergem la pețit. Ei bine, a spus el, o să ne gândim la asta și am să vă cer sfatul. Și asta a fost tot.

Agrafena: Nu suntem noi la fel de buni ca el ?

Ustinya: Nu putem găsi un alt pețitor ?

Samson: Am să găsesc eu personal un altul.

Ustinya: (către Olimpiada) Draga mea, arăți ca o păpușă. Rochia asta te face și mai frumoasă. Dar nu e făcută de mâna ta, nu-i așa ?

Olimpiada: Pentru ce există croitoresele ?

Ustinya: Se vede după cum arată casa că nu este făcută de tine.

Olimpiada: Ce s-a întâmplat cu dumneata. Doriți să înghit astfel de nimicuri ?

Tishka: (intrând) Sysoy Psoich întrebă dacă poate intra. Este la ușă cu Lazar Elizarych.

Samson: Poftește-i înăuntru.

Olimpiada: Mamma, mă duc să mă schimb.

Samson: Mai așteaptă un minut înainte să te schimbi, urmează să vină un pețitor.

Olimpiada: Bine, în cazul acesta mai stau. Tăticule, mi-e și rușine să-ți spun !

Samson: Spune-mi, ce dorești ?

Olimpiada: Să mă mărit cu un militar ! Vezi tu, celelalte fete s-au măritat cu militari.

Samson: Ei bine, lasă-le să se mărite cu militari. Vor sta pe malul mării așteptând un vânt prielnic.
(intră Lazar, Sysoy și Fominishna)

Sysoy: Ce mai faceți Samson Silych ! Mă bucur să vă văd, Agrafena Kondratyevna !

Samson: Faceți-ne plăcere și luați loc. Ia loc și dumneata, Lazar !

Agrafena: Nu doriți niște gustări ?

Ustinya: De ce să nu stăm puțin de vorbă. Am auzit că s-a născut un al doilea Napoleon ...

Samson: Trebuie să avem încredere în Dumnezeu, numai El vede ce se află în fața noastră.
Deci noi ne-am propus să ne mărităm fiica, cât timp mai suntem încă în viață.

Ustinya: Ce drăguț din partea dumitale să spui asta.

Samson: Și fiindcă ea este aici de față, în persoană, vom cere binecuvântarea lui Dumnezeu, aici în prezența martorilor. Poftim aici, draga mea. Acum Lazar, ridică-te !

Olimpiada: Ce ai de gând, tăticule ?

Samson: Dă-mi mâna ta.

Olimpiada: Ce nebunie este asta ?

Agrafena: Dumnezeule ! Ce înseamnă asta ?

Olimpiada: Nu vreau ! Nu vreau ! Nu pot să mă mărit cu cineva atât de dezgustător !

Fuminishna: Să ne păzească sfânta cruce !

Lazar: Evident, tăticule, eu nu am dreptul la fericire pe lumea asta !

Samson: (ținându-i violent de mână pe amândoi) De ce să nu se poată, când eu vreau să se poată ?
Am hrănit-o eu pe degeaba ? Aici este viitorul tău soț ! Îți cer să-l iubești și să-l respecti !
Stați jos, unul lângă altul și vorbiți frumos. Vom servi o cină bogată și vom discuta despre nuntă.

Olimpiada: Ce face ! Cine a mai auzit ca o doamnă educată să se mărite cu unul dintre angajați !

Samson: Dacă eu spun asta, ai să te măriți și cu portarul.

Agrafena: Nu pot să înțeleg ce anume a provocat situația aceasta !

Samson: Am hotărât să-mi mărit fata cu un funcționar, și am să obțin ce doresc, să nu îndrăzniți să comentați ceva.

Sysoy: Agrafena Kondartyevna, prima datorie a unui copil este să asculte de părinții săi. Eu zic să mergem cu toții să luam o îmbucătură. (ies toți, mai puțin Lazar, Olimpiada, Agrafena)

Olimpiada: Mamă, oare vrea să facă din mine o bucătăreasă ?

Lazar: Mamă, doamnă ! Un astfel de ginere vă va respecta, și natural, vă va face bătrânețea fericită.

Agrafena: Și cum ai să faci tu asta, dragul meu ?

Lazar: Dumnezeu mi-a îngăduit să aspir atât de sus, pentru că pețitorul celălalt v-a lăsat baltă, dar eu, până când voi fi așezat în mormânt ... trebuie să aveți sentimente, doamnă !

Sanson: Nevastă, vino aici !

Agrafena: Vin, dragul meu, vin imediat ! (iese)

(Scena 2 Lazar și Olimpiada)

Lazar: Olimpiada Samsonova, spuneți un singur cuvânt, permiteți-mi să vă sărut mânuța.

Olimpiada: Am să vă spun o singură dată, acum și pentru totdeauna, nu mă mărit cu dumneata, pur și simplu nu mă mărit ! Am să mă mărit cu un aristocrat.

Lazar: Dar un aristocrat nu o să vă ia fără zestre ! Dumneata nu ști nimic despre afacerile tăticului tău, dar eu le cunosc foarte bine. Tăticul dumitale a dat faliment, doamnă.

Olimpiada: Ce vreți să spuneți prin faliment ? Dar casa, dar magazinele ?

Lazar: Casa și magazinele sunt ale mele, doamnă !

Olimpiada: Ale dumitale ! Ieși afară ! Caută-ți o găscă mai mare decât mine.

Lazar: Am aici toate documentele legale. (le prezintă)

Olimpiada: Deci le-ai cumpărat de la tata ? Dar de unde ai avut banii ?

Lazar: I-am avut, doamnă ! Am mai mulți bani decât orice nobil.

Olimpiada: Ce mi-au putut face ? Faliment !

Lazar: Olimpiada Samsonova, dacă vă măritați cu mine, o să purtați numai rochii din mătase, chiar și acasă, nu o să vă îmbrăcăm decât în catifea. Iar în ce privește pălăriile și gulerele, ei bine o să vi le aducem pe cele mai frumoase făcute vreodată ! O să vă cumpărăm și cai din rasa Orlov.

Olimpiada: Așa vorbiți toți înainte de căsătorie, dar după aceea ne înșelați.

Lazar: Să mor trăznit pe loc, Olimpiada Samsonova ! O să vă cumpărăm o casă nouă. O să avem păsările Paradisului pictate pe tavan, sirene și numeroși Cupidoni.

Olimpiada: În zilele noastre nu se mai pictează Cupidoni. Dar de ce nu vorbiți în Franceză ?

Lazar: Pentru că nu are nici un rost să vorbesc în Franceză. Permiteți-mi fericirea, Olimpiada Samsonova. Dați-mi binecuvântarea. Spuneți doar și am să îngenunchez.

Olimpiada: Ei bine, îngenuncheați ! (el îngenunchează) Ce veston oribil aveți ! Ascultați aici Lazar, vom locui singuri în casa noastră. Vom face totul după ultima modă.

Lazar: Asta este ideea, doamnă !

Olimpiada: Bine, puteți să-i chemați pe mama și pe tăticul.

Lazar: Tăticule ! Tăticule ! Domnule ! Mamă ! (intră Samson și Agrafena)

Lazar: Olimpiada Samsonova este de acord, domnule !

Samson: Știu eu ce fac. Nu o să mă învățați voi pe mine.

Agrafena: Sfinte Ceruri ! N-am știut cum se va termina asta. Oh, drăguța de tine !

Olimpiada: În mod pozitiv, eu nu am știut că Lazar Elizarych este un domn atât de bine educat !

Ustinya: (intrând) Dumnezeu să vă dea viață lungă, să rămâneți tineri, să vă îngrășați, să fiți bogați !

Lazar: Mii de mulțumiri, tăticule, sunt mulțumit cu ce ai făcut pentru mine.

Samson: Ia totul, numai să ne hrănești bine pe mine și pe bătrâna mea doamnă, să plătești creditorilor câte zece copeici la fiecare rublă.

Lazar: Este o afacere în familie, o aranjăm noi cumva.

ACTUL 4 (Scena 1 O cameră bogat mobilată în casa lui Lazar Podkhalyuzin. Olimpiada poartă o fustă din mătase și o bonetă după ultima modă, Lazăr într-o redingotă de lux, Tishka)

Lazar: Ce zici, Tishka, arăt ca un Francez ?

Tishka: Ca două boabe de mazăre.

Lazăr: Ce spuneți, Olimpiada Samsonova, nu sunt eu un băiat bun, totuși ?

Olimpiada: Dar nu știți să dansați, Lazar Elyzarich.

Lazar: În iarna aceasta vom merge la Adunarea Breslelor. Am să dansez polca.

Olimpiada: Lazar Elizarych, să nu uitați să cumpărați trăsura pe care am văzut-o la Arbatsky.

Lazar: Bineînțeles, Olimpiada Samsonova, doamnă. Vom ieși cu ea în parc în fiecare Duminecă. Trăsura noastră face o mie de ruble, caii încă o mie, iar hamurile sunt bătute cu argint. Tishka, pipa mea te rog !

Olimpiada: Dar de ce nu mă sărutați, Lazar Elizarych ?

Lazar: Vă rog să-mi permiteți, doamnă. Cu mare plăcere, mânuța dumneavoastră, doamnă. (îi sărută mâna) Spuneți-mi ceva în Franceză, doamnă !

Olimpiada: Kom voo zet zholi !

Lazar: Dar ce înseamnă, doamnă ?

Olimpiada: Ce drăguț sunteți !

Tishka: (intrând cu pipa în mână) A sosit Ustinya Naumovna.

Ustinya: (intrând) Cum mai trăiți voi, bijuteriile mele ?

Lazar: Mulțumim pentru rugăciunile domniei tale, Ustinya Naumovna.

Ustinya: Ai adunat ceva lucruri la modă, deja ?

- Olimpiada: Să numărăm: rochia mea de mireasă, trei rochii din catifea, înseamnă patru, două rochii din voal și o capă brodată cu aur, fac șapte, trei din satin și trei din lână groasă, fac treisprezece, șapte mai grosolane de la Napoli și trei din Africa, fac douăzeci, trei ondulate și două din muselină, două regești din China, fac douăzeci și șapte, patru din crep Rachel, sunt treizeci și una. Mai sunt apoi cele din muslin, mouselină și bumbac de Calcuta, vreo douăzeci, apoi fuste, bluze și jachete pentru dimineața, vreo nouă sau zece. Și chiar acum am primit una țesută în Persia.
- Ustinya: Doamne Dumnezeule, ați adunat o grămadă ! Alegeți una și pentru mine, una dintre cele din Africa, cea mai lărguță.
- Olimpiada: Imediat, așteptați doar un minut. (iese din scenă)
- Lazar: Cum am putut să uit doamnă. Poftim aici o sută de ruble. (îi întinde bancnota)
- Ustinya: Promisiunea a fost pentru o mie cinci sute !
- Lazar: Dar de ce să vă dau acești bani ?
- Ustinya: Cu sau fără motiv, să-mi dați banii, ați promis de bună voie.
- Lazar: Nu am nimic de împărțit cu dumneata. Și cu asta am terminat totul !
- Ustinya: Ați promis și un guler din samur. Eu chiar sunt soție de militar.
- Lazar: Puteți fi și soție de general, pentru mine e tot atât. (intră Olimpiada)
- Ustinya: Doriți să mă jefuiți, poate ? Aveți de gând să mă deconspirați ?
- Lazar: Doamnă, vă rog să vorbiți dacă doriți !
- Ustinya: Nu mai pun piciorul pe strada voastră, niciodată ! Am să vă fac așa o reclamă în Moscova, încât nu o să mai îndrăzniți să vă arătați fața la lume ! Eu, o doamnă cu rang și cu poziție ! (iese din scenă)
- Lazar: O, Doamne, ce oficialitate mai este ! Doar uitați-vă la ea, ce mai doamnă !
- Olimpiada: Strălucită idee ați avut, Lazar Elizarych, nu vrem să mai avem de a face cu ea vreodată !
- (Scena 2 La fel ca în scena precedentă, Samson și Agrafena)
- Agrafena: Unde sunteți ? Copiii mei, porumbeii mei ! (schimb de îmbrățișări)
- Lazar: Tăticule, ce mai faceți, respectele noastre !
- Olimpiada: Ce s-a întâmplat mamma ? Numai Dumnezeu știe ce s-a întâmplat.
- Samson: Numai Dumnezeu știe, dar tatăl tău este sub stare de arest. Ție cum ți-ar place să mergi pe stradă însoțită de un soldat ? Sunt cunoscut în orașul acesta de peste patruzeci de ani, toți se închinau în fața mea până la brâu, iar acum toți mă arată cu degetul.
- Olimpiada: Ah, tată, Dumnezeu este milostiv ! Ce spun creditorii ?
- Samson: Ei spun un singur lucru: dă-ne ceva și să te ia dracu !
- Lazar: Dar cât de mult cer ei, tăticule ?
- Samson: Ei cer douăzeci și cinci de copeici la o rublă.
- Lazar: O grămadă de bani. Douăzeci și cinci de copeici sunt mulți bani.
- Samson: Dar ce poți face ? Ei te pun sub arest timp de un an și jumătate, un soldat te însoțește pe stradă oriunde ai merge, și eventual te transferă chiar la închisoare, așa că te bucuri dacă scapi și la o jumătate de rublă.
- Lazar: Vă rog frumos, zece copeici. Atât ne-am înțeles, atât pot să dau.
- Samson: Dar de unde să găsec eu restul de cincisprezece copeici ?
- Lazar: Tăticule, nu pot să ridic suma atât de mult. Dar vă rog, serviți ceva de mâncare. Mamma, vă rog să-l serviți cu ceva.
- Agrafena: Mămâncă, Samson Silych dragă ! Mămâncă !
- Samson: Salvați-mă ! Copiii mei ! Salvați-mă !
- Lazar: Tăticule, dragă, am început să fac afaceri ... fără capital este imposibil, domnule. Am cumpărat o casă, am comandat tot ce trebuie pentru casă, cai pentru trăsură, una alta.
- Olimpiada: Tăticule, nu putem să ne dezbrăcăm la pielea goală ! Noi nu suntem niște sărăntoci.
- Samson: Nu cer de la voi nici un favor, cer doar drepturile mele. Te-am făcut șef contabil,

ți-am dat toată averea mea, cu mâna mea ți-am dat-o până și pe fiica mea.

Lazar: Iar eu resimt asta, foarte puternic, domnule.

Samson: Pur și simplu să-mi plătești datoriile, așa cum era de așteptat.

Lazar: Ei cer un preț cu totul nerezonabil.

Olimpiada: Noi nu putem plăti mai mult de zece copeici. Nu are nici un rost să mai discutăm despre asta.

Samson: Deci, fiica mea, așa spui tu: Să te duci acum la dracu, bătrânule, la arest. La închisoare cu tine, cap pătrat ! Lazar, tu știi că Iuda l-a vândut pe Isus pentru bani, exact așa cum ne vindem noi acum conștiința, pentru bani. Și ce s-a întâmplat apoi cu el ? Vezi tu, o să fiu exilat în Siberia, pentru numele lui Isus Christos. (începe să plângă)

Agrafena: Barbarilor, rușine vouă, barbarilor. Sunteți niște tâlhari ! O să secătuiți, cu bani cu tot, o să muriți tineri ! Tâlhărilor !

Lazar: Mamma, o să-l supărați pe Dumnezeu !

Olimpiada: Trebuie să existe un motiv pentru care Dumnezeu nu v-a dăruit mai mulți copii.

Agrafena: Am fost destul de pedepsiți cu cât ne-a dăruit !

Samson: (ridicându-se) Ei bine, la revedere, copii ! Să facă ce vor vrea cu mine.

Lazar: La revedere, taticule. Dumnezeu este milostiv ... o să ieșiți cumva și din asta.

Agrafena: Vom avea oare dreptul să te vizităm la închisoare ?

Samson: Nu știu. La revedere, fiica mea ! Tu vei fi bogată și vei trăi ca o prințesă, vei merge la adunări și la baluri, dar să nu uiți că există închisoare și zăbrele, cu prizonieri în ele, să nu uiți de noi. (iese împreună cu Agrafena)

Lazar: Olimpiada Samsonova, nu credeți că ar fi bine să dau piept cu creditorii lui. Ce ziceți, să merg ? Am să merg, doamnă !

Olimpiada: Să faci cum crezi, este afacerea dumitale !

Lazar: Tishka, adu-mi paltonul cel vechi. Dacă vor crede că sunt bogat, nu putem ajunge la nici o înțelegere. (Tishka iese din scenă)

Sysoy: (întrând) Ce mai faceți, dragul meu Lazar Elizarych ?

Olimpiada: Am să comand niște gustări pentru dumneata, te rog să te faci comod. (iese din scenă)

Sysoy: Ce păcălici mai sunteți, Lazar Elizarych ! Am venit după bani.

Lazar: De ce ar trebui să vă dau ceva ?

Sysoy: Într-adevăr, de ce ! Doar ați promis de bună voie !

Lazar: Ei bine, v-am dat bani, acum este timpul să întoarcem foaia.

Sysoy: Îmi mai datorați încă o mie cinci sute de ruble.

Lazar: De parcă ați avea chitanță !

Sysoy: Doar dați-mi banii, sau o chitanță pentru ei.

Lazar: O chitanță ! Vă rog să poftiți din nou pe la noi după ce ați mai crescut puțin. (intră Tishka)

Sysoy: Vei vedea dumneata ! Da, vei vedea dumneata ! Așteaptă doar, așteaptă, așteaptă. Crezi că vei scăpa de mâna legii ? Așteaptă doar ! Am să-mi amintesc de dumneata ! Am să te trimit în Siberia !

Lazar: Să nu-l crezi, Tishka, nu sunt decât minciuni. Domnule, nu te cunosc și nici pentru toate binecuvântările din lume nu voi avea nimic de a face cu dumneata.

Sysoy: Ei bine atunci, să te spânzuri cu banii mei, și să te ia dracul ! (iese din scenă)

Lazar: (către public) Să nu-l credeți, nu sunt decât minciuni. Nimic din toate acestea nu s-a întâmplat. Probabil că a visat toate acestea. Noi tocmai deschidem un magazin. Vă rugăm să ne faceți favoarea de a ne patrona. Trimiteți copiii la noi, nu o să le vindem mere viermănoase !

SFÂRȘIT

EPILOG: Rezultatul imediat al acestei piese a fost că Ostrovski a fost demis din serviciul public, iar piesa

lui a fost interzisă de cenzură timp de 13 ani. În paralel cu dezvoltarea capitalului internațional, falimentul era destul de frecvent în rândul negustorilor din secolul al XIX-lea, și orice acuzație de fraudă sau malversiune era considerată o crimă capitală. Cum a continuat povestea ? A plătit Lazar datoriile socrului său, sau a permis să putrezească în Siberia ? A înflorit oare afacerea sa, sau a dat și el faliment ? Nu vom ști asta niciodată. Ceea ce știm însă este că fiica și-a găsit un partener pe măsură, iar negustorul a fost pedepsit pentru lăcomia sa. Acum, dacă sunteți cumva amenințați cu falimentul, este bine să mai revedeți o dată această piesă.

TITLUL: UNCHIUL VANIA (Diadia Vania, Uncle Vanya)

AUTORUL: ANTON PAVLOVICH CEHOV (Chekhov, 20 Ianuarie 1860 - 15 iulie 1904)

Născut la Taganrog, un port la Marea Azov, tatăl său, Pavel Yegorovich Cehov a fost proprietarul unei băcănii și directorul corului parohial, iar mama sa, Yevgenia Morozova a fost fiica unui negustor de stofe. A fost cel de al treilea copil dintre cei șase ai familiei. Educația sa a început la Școala Grecească și Gimnaziul din Taganrog și a cântat în corul dirijat de tatăl său. În anul 1879 a fost admis la Facultatea de Medicină a Universității de Stat din Moscova, pentru a deveni apoi medic. Începând cu anul 1886 a publicat nuvele în *Novoye Vremya*, un ziar din Saint Petersburg, iar în anul 1888 a câștigat Premiul Pushkin pentru cea mai bună producție literară. Prima sa piesă de teatru a fost *Ivanov*, o dramă în patru acte scrisă în anul 1887 și pusă în scenă la Moscova în același an. Și-a câștigat existența ca medic de plasă în Moscova și Zvenigorod (districtul Moscovei). În anul 1898, după moartea tatălui, a cumpărat pământ și a construit o vilă la Yalta, unde a plantat flori și pomi fructiferi. La 25 Mai 1901 s-a oficiat căsătoria sa cu Olga Knipper, o actriță de marcă, membră a trupei de la Teatrul de Artă din Moscova, distribuită în rol principal în toate piesele sale. Anton Cehov a murit la Moscova de tuberculoză, în anul 1904, la vârsta de 44 de ani, după o luptă lungă cu boala. Principalele lui lucrări dramatice sunt: *Ivanov* (1887), *Demonul Pădurii* (1889), *Pescărușul* (1896), *Unchiul Vania* (1897), *Trei Surori* (1901), *Livada cu vișini* (1904). Piese într-un singur act: *Platonov* (1881), *Pe drum* (1884), *Despre efectele nocive ale tabacului* (1886), *Cântecul lebedei* (1887), *Ursul* (1888), *Cerere în căsătorie* (1889), *Tragedian fără voie* (1889), *Nunta* (1889), *Tatiana Repina* (1889), *În preziua judecății* (1890), *Festivitățile* (1891). Alte lucrări selectiv: *Vânătorii* (roman, 1884), *Grișa* (1886), *Acasă* (1887), *Stepa* (1888), *Poveste de groază* (1889), *Duelul* (1891), *Salonul nr. 6* (1892), *Povestea unui om necunoscut* (1893), *Trei Ani* (1895), *Viața mea* (1896), *Casa cu mezanin* (1896), *Mujicii* (1897), *În defileu* (1900), *Povestirile Melpomenei* (1884), *Povestiri* (1888), *Povești și Povestiri* (1894), *O călătorie spre Sakhalin* (1895).

ISTORIC: Această piesă este o rearanjare a piesei *Demonul Pădurii*, scrisă în cea mai mare parte în timpul călătoriei din anul 1891 spre Insula Sakhalin. A fost finalizată și publicată în anul 1898, iar premiera a avut loc la Moscova, în anul 1899, la Teatrul de Artă, sub regia lui Konstantin Stanislavski (1863-1938), membru fondator al companiei de teatru. Konstantin Stanislavski a jucat rolul doctorului Astrov, iar soția sa Olga a

jucat rolul Elenei. Primele reacții din presă au fost favorabile, iar apoi s-au îmbunătățit permanent în timp. Unchiul Vania a fost apoi permanent o piesă de repertoriu la Teatrul de Artă. În limba Engleză au fost puse în scenă numeroase spectacole notabile, în care au strălucit actori precum: Michael Redgrave, Peter O'Toole, Albert Finney, Cate Blanchet, Tom Courtenay, Laurence Olivier. În anul 1930 o primă adaptare a aparținut lui Alan Ayckbourn. Pe Broadway, producția din anul 1957 a fost regizată de Franchot Tone pentru orașul New York. O ediție faimoasă a fost cea din anul 1962, de la Festivalul Chicester, cu Michael Redgrave și Laurence Olivier în rolurile principale. În anul 1970, regizorul Andrei Mikhalkov Konchalovsky a filmat un celebru film Rusc. O ediție filmată a fost regizată în anul 1996 de Anthony Hopkins, distribuit și în rolul de titlu. O ediție modernă a avut premiera în anul 2011 la Stephen Joseph Theatre, iar în anul următor o adaptare făcută de Annie Baker s-a jucat la New York City Soho Repertory Theatre. În Australia, piesa s-a jucat în anul 2011, prezentată de Sydney Theatre Company and Goldman Sachs. O versiune a lui Robert Icke a fost pusă în scenă în anul 2016 la Almeida Theatre, cu Paul Rhys în rolul de titlu. O versiune Fraco-Austriacă a debutat la Festivalul Viena în anul 2018. O altă versiune în regia lui Ian Rickson a fost înregistrată în August 2020 la Harold Pinter Theatre, cu Toby Jones în rolul de titlu. În anul 2012, o adaptare în limba Suedeză s-a jucat la Abo Svenska Teater în Turku, Finlanda. În România, o primă ediție radiofonică s-a înregistrat în anul 1952. Ca Cluj, o versiune în limba Maghiară (titrat în limba Română) a Teatrului Maghiar de Stat a fost înregistrată în anul 2007, în regia lui Andrei Șerban, cu Andras Hathazi în rolul de titlu. Teatrul Bulandra a pus în scenă o ediție antologică, cu Victor Rebenciuc, Horațiu Mălăieș, Mariana Mișuț, Irina Petrescu, Anca Sigartău și Andreea Bibiri în distribuție. La Iași, Teatrul Național a montat în anul 2020 un spectacol regizat de Claudiu Goga.

ROLURI: Alexander Serebrakov (profesor pensionar), Elena (soția lui în vârstă de 27 de ani), Sonia (fiica lui din căsătoria anterioară), Doamna Voitskaya (văduva unui consilier municipal, mama fostei soții), Ivan Voitsky (Vania, fratele fostei soții), Mihail Astrov (un medic), Ilia Telegin (un proprietar scăpătat), Marina (dădaca Soniei), Un muncitor

SUBIECT: Un profesor în vârstă, incapabil să mai facă față vieții moderne din Moscova, încearcă să vândă domeniul fostei sale soții, spre avantajul actualei soții, sperând că va fi susținut de de fiica sa. În timpul vizitei în provincie este însă puternic contrariat de cumnatul său, cel lăsat să administreze moșia după moartea soției. Femela dominantă, mama soacră, a adoptat o poziție diplomatică. După o ceartă și o tentativă de asasinat, profesorul împreună cu soția sa sunt nevoiți să plece în grabă, cu speranța că vor găsi un trai mai ieftin într-un oraș mai mic. La fermă, viața revine la ritmul ei normal, patriarhal, sau poate că nu chiar așa ?

MOMENTE BUNE: (Project Gutenberg Ebook traducător anonim în limba Engleză 1999)

ACTUL 1 (Scena 1 O casă la țară cu terasă. În față o grădină cu o masă pentru ceai, samovar, scaune și băncuțe. O gitară și un hamac. Este ora trei dupăamiază)

Marina: Servește-te cu ceai, copilul meu.

Astrov: Nu prea doresc. Spune-mi doică, de când ne cunoaștem unul pe altul ?

Marina: Dumnezeu, ajută-mă să-mi amintesc ... Mai trăia încă mama Soniei ... de unsprezece ani. Erai tânăr și frumos atunci.

Astrov: Da, cei zece ani au făcut un alt om din mine. Sunt în picioare din zori și până în seară. Viața mea este plicticoasă, fără nici un sens, o afacere murdară este viața și trece greu. Nu cer nimic, nu doresc nimic, nu iubesc pe nimeni, pe nimeni în afară de dumneata. (îi sărută mâna) Când eram copil, am avut o doică exact ca dumneata.

Marina: Nu dorești să guști o îmbucătură ?

Astrov: Nu. Un acar a fost adus pe masa mea de operație direct de pe linia ferată. A murit în mâinile mele, sub cloroform, și mă torturează conștiința de parcă l-am omorât eu.

Marina: Omul este iertător, dar Dumnezeu ține minte. (intră Vania)

Astrov: Ați dormit bine ?

Vania: Da, am dormit foarte bine. De când a venit Profesorul cu soția sa, dorm la ore nepotrivite.

- Sonia și cu mine obișnuiam să lucră împreună, dar acum Sonia lucrează singură iar eu mănânc și dorm întruna.
- Marina: Profesorul se trezește la prânz, samovarul trebuie să fiarbă permanent, totul trebuie să aștepte după el. Noi obișnuiam să servim prânzul la ora unu, dar acum îl servim la ora șapte. Stă treaz toată noaptea, citește și scrie, și la ora două te trezești că sună clopoțelul ! Profesorul vrea puțin ceai ! Doamne, ce dezordine !
- Astrov: Vor mai sta mult ?
- Vania: O sută de ani ! Profesorul a decis să-și stabilească reședința aici.
(se aud voci. Serebrakov, Elena, Sonia și Telegin intră din grădină)
- Vania: Doamnelor și domnilor, ceaiul este servit.
- Serebrakov: Vă rog să mi-l serviți în bibliotecă. Mai încă de terminat o lucrare.
- Sonia: Papa, mâine o să mergem în pădure, nu-i așa ? Sunt sigură că o să-ți placă în pădure.
(Serebrakov, Elena și Sonia intră în casă)
- Vania: Și s-a dus învățatul nostru. Ce frumoasă este ea. Nu am văzut o femeie mai frumoasă.
- Telegin: Vremea este încântătoare, păsărelele ciripesc, noi toți trăim în pace. Ce ar putea sufletul să-și dorească mai mult ? (se servește cu ceai)
- Vania: Profesorul stă în bibliotecă de dimineața până noaptea. Biata hârtie ! Ar putea să-și scrie autobiografia, ar fi un splendid subiect pentru un roman. Torturat de gută și reumatism, s-a retras la ferma fostei soții, măcar că o urăște. A obținut un scaun profesoral, a devenit ginerele unui senator, i se spune Excelența sa, și așa mai departe. De douăzeci și cinci de ani rumegă gândurilor altor oameni despre realism, naturalism și alte prostii din astea, face din dealuri munți imaginari, și îmbrăcat în haine de paradă face o mascaradă de semi-zeu !
- Astrov: Cred că îl cam invidiați.
- Vania: Da, îl invidiez. Poftim ce succes a avut la femei ! Sora mea l-a iubit așa cum doar făpturile pur angelice pot iubi, mama îl adoră și în prezent, cea de a doua soție, o frumusețe strălucitoare, a renunțat la libertate pentru el. De ce ? Pentru ce ?
- Astrov: Oare îi este fidelă ?
- Vania: Din păcate îi este fidelă. Dar o asemenea fidelitate este falsă, nu este naturală.
- Telegin: Vania, nu-mi place să vă aud vorbind în felul acesta. Cel care își trădează soțul sau soția este lipsit de credință, este capabil să-și trădeze chiar și țara. Pe mine soția m-a părăsit pentru un iubit în prima zi după nuntă. Eu o iubesc și îi sunt fidel și astăzi. I-am dat toată averea mea pentru educația fiicei ei cu acel iubit. Dar mi-am păstrat mândria. Tineretea ei a trecut, frumusețea ei s-a șters, iar iubitul ei a murit. Cu ce s-a ales ?
(intră Elena, Sonia și Voitskaya cu o carte în mână)
- Sonia: Doică, niște țărani așteaptă la poartă. Mergi te rog și vezi ce doresc. Eu am să torn ceaiul.
(toarnă mai multe cești de ceai)
- Astrov: Am venit să-l văd pe soțul domniei tale. În bilet mi-ai scris că suferă de reumatism.
- Elena: Ieri a avut o serie de momente rele, dar astăzi pare să fie totul bine din nou.
- Astrov: Iar eu am venit la galop mai bine de douăzeci de leghe. Oricum, am să rămân până mâine.
- Sonia: Splendid ! Atât de rar petreceți noaptea la noi. Ați servit masa de prânz ? Noi servim prânzul la ora șapte, în ultimul timp.
- Telegin: Într-adevăr, samovarul s-a răcit.
- Elena: Domnule Ivan, în cazul acesta vom servi ceaiul rece.
- Telegin: Numele meu este Ilia, doamnă, sunt nașul de botez al Soniei, soțul dumneavoastră mă cunoaște foarte bine. Acum trăiesc aici, la fermă, puteți avea bunăvoința să observați că am prânzit cu dumneavoastră în fiecare zi.
- Sonia: Ne este de mare ajutor, el este mâna noastră dreaptă la toate.
- Voitskaya: Oh, am uitat să-i spun lui Alexander ... Am primit o scrisoare de la Paul Alexevitch, din Harkov. Mi-a trimis un pamflet. Combate exact acele teorii pe care le-a susținut cu șapte ani în urmă. Este ceva de speriat !

Vania: Nu este nimic de speriat. Servește-ți ceaiul liniștită, mama.

Voitskaya: Jean, eu nici nu te mai recunosc. Tu aveai o personalitate atât de iluministă ...

Vania: Dar care nu a iluminat pe nimeni. Am patruzeci și șapte de ani. Mi-am pierdut vremea. Aș fi putut să cer de la viață tot ceea ce vârsta mea de acum îmi interzice.

Sonia: Mamă ! Unchiule Vania ! Vă implor !

Elena: Ce zi minunată ! Nu este cald deloc.

Voitskaya: O zi minunată pentru cine vrea să se spânzure. (Marina apare adunând găinile)

Marina: Pui, pui, pui !

Sonia: Ce doreau țăranii ?

Marina: Ca întotdeauna, aceleași prostii.

Un muncitor: (intrând) Este aici doctorul ? Să mă scuzați, domnule, dar am fost trimis de la fabrică după dumneavoastră.

Astrov: Doamnelor și domnilor, vă rog să-mi permiteți să-mi iau rămas bun. Doamnă, ar trebui să-mi faceți o vizită, cu domnișoara Sonia. Am să vă arăt pepiniera și răsaturile mele.

Elena: Am auzit că iubiți pădurile. Sunteți încă tânăr, nu aveți mai mult de treizeci și șase, sau șapte.

Sonia: Doctorul Astrov păzește pădurile bătrâne și plantează puieți în fiecare an. A primit deja o medalie de aur. Acolo unde sunt păduri, oamenii sunt buni și generoși, frumoși, sensibili, cu vorbe și gesturi milostive, iar felul în care se poartă cu femeile este absolut nobil.

Astrov: Toate pădurile Rusiei tremură sub loviturile de topor. Milioane de arbori au murit. Eu, când plantez un lăstar de mesteacăn și când îl văd cum înmugurește într-un tânăr copac, cum se unduiește sub vânt, mi se umple inima de mândrie. Trebuie să plec. La revedere.

(Sonia îl ia de braț și iese împreună cu el. Elena merge spre trasă cu Vania)

Elena: Ivan, din nou v-ați certat cu Alexander, dimineața la dejun.

Vania: Și dacă îl urăsc ? Oh ce plictisitoare trebuie să fie viața dumitale.

Elena: Da, este plictisitoare ! De ce nu puteți voi bărbații să priviți calm o femeie, decât atunci când vă aparține ? Pentru că nu aveți nici un fel de milă, nici față de păduri, nici față de păsări, nici față de femei, nici față unul de altul.

Vania: Nu-mi place filozofia dumitale.

Elena: Știți oare, Ivan, de ce domnia ta și cu mine suntem prieteni ? Eu cred că din cauză că amândoi suntem singuri și fără de noroc. Da, fără de noroc. Nu mă mai priviți așa.

Vania: Cum altfel să vă privesc când vă iubesc ? Sunteți bucuria mea, viața mea, tinerețea mea. Nu vă cer nimic altceva, lăsați-mă doar să vă privesc, să vă ascult vocea ...

Helena: Tăceți, cineva ar putea să vă audă. Ah ! Asta este o adevărată agonie !

(Telegin începe să cânte la gitară, Voitskaya scrie ceva preocupată)

ACTUL 2 (Scena 1 Camera de oaspeți din casa lui Serebrakov. Este noapte. Serebrakov moțâie într-un fotoliu, Elena este lângă el, pe jumătate adormită.)

Serebrakov: (se trezește) Cine este aici ? Tu ești, Sonia ?

Elena: Eu sunt. Ți-a căzut șalul. Dă-mi voie să închid fereastra.

Serebrakov: Nu, las-o deschisă. Mă sufoc. Oare de ce îmi este atât de greu să respir ?

Elena: Ești obosit, aceasta este deja a doua noapte în care nu ai dormit.

Serebrakov: Se spune că Turgeniev a făcut angină pectorală de la gută. Mă tem că am și eu angină pectorală. Tu ești tânără, sănătoasă și frumoasă, doritoare de viață. În curând am să te eliberez. Viața mea nu se mai poate prelungi prea mult.

Elena: Taci din gură, pentru numele lui Dumnezeu ! Mă torturezi. Ce dorești de la mine ?

Serebrakov: Nimic. Eu mi-am petrecut întreaga viață în interesul educației. Sunt obișnuit cu biblioteca mea și cu respectul colegilor mei. Acum mă găsesc în această sălbăticie, condamnat să văd doar aceiași oameni stupizi, de dimineața până seara. Vreau și eu să trăiesc, tânjesc după faimă și succes, după agitația mondenă.

Elena: Așteaptă, ai răbdare. În patru sau cinci ani voi fi și eu bătrână.

Sonia: (intrând) Tată, ai trimis după doctorul Astrov și acum refuzi să-l primești.

- Serebrakov: Nu am ce să vorbesc cu nebunul acela. Înțelege medicina așa cum înțeleg eu astronomia.
Cât este ora ?
- Elena: Este ora unu, dimineața.
- Vania: (în cămașă de noapte cu o lumânare) Vine furtuna. Helena și Sonia, mergeți la culcare. Am venit eu să vă țin locul.
- Serebrakov: Nu mă lăsați singur cu el ! O să înceapă să-mi dea lecții. Să meargă ele la culcare, dar te rog să mergi și dumneata ! Mulțumesc frumos.
- Vania: Așa ceva este ridicol.
- Martina: (intrând) Încă nu am debarasat ceștile de ceai. Ce se întâmplă, maestre ? Aveți dureri ?
Și pe mine mă dor picioarele, oh cum mă dor. Maestre, hai mai bine să vă pregătesc un ceai de tei, să vă încălzesc puțin picioarele.
Veniți, veniți, maestre. (Împreună cu Sonia, îl conduc afară din scenă)
- Elena: Sunt absolut extenuată de el.
- Vania: Iar eu sunt absolut extenuat de mine însumi. Nu am mai dormit de trei nopți.
- Elena: Mama dumitale urăște totul pe lume, mai puțin pamfletele și pe domnul profesor. Sonia este supărată pe tatăl ei, și pe mine, nu a mai vorbit cu mine de două săptămâni. Dumneata ești cultivat și inteligent, Ivan, dumneata înțelegi că lumea aceasta nu este distrusă de războaie sau de neciopliți, este distrusă de ură și răutate. Este de datoria dumitale să faci pace.
- Vania: Vă rog să-mi permiteți mai întâi să mă împac cu mine însumi. Draga mea ! (o ia de mână)
- Elena: Dați-mi drumul ! Plecați imediat ! (își trage mâna)
- Vania: Ce să fac cu viața mea, cu dragostea mea ?
- Elena: Vă rog să mă iertați, nu am nimic să vă spun. Noapte bună !
- Vania: (îi blochează calea) În afară de a mea, în casa aceasta mai este o viață care se risipește pentru totdeauna. Viața dumitale ! Ce așteptați oare ? Oh, înțelegeți-mă, înțelegeți-mă ...
- Elena: Sunteți beat ! Dumneata nu ai băut niciodată. Mergeți la culcare. (iese din scenă)
- Vania: (singur) De sunt oare atât de bătrân ? Oh, cât am fost de amăgit. Sonia și cu mine am stors din această fermă fiecare bănuț, ca să avem destui bani să-i trimitem lui. Am fost mândru de el, și de știința lui, am găsit că vorbele și scrierile lui mă inspiră, iar acum. Acum el este absolut necunoscut, am fost atât de amăgit.
- (intră Astrov și Telegin cu ghitara)
- Astrov: Sunteți singur ? Nu este nici o femeie ? Credeam că am auzit vocea Elenei.
- Vania: A fost aici cu câteva momente în urmă.
- Astrov: Este el chiar bolnav, sau doar se preface ?
- Vania: Chiar este bolnav.
- Astrov: Aș vrea să beau ceva. Dragă Telegin, cântă puțin la ghitară.
- Telegin: Dragul meu cavalier, aș cânta, din toată inima, dar te rog să ascuți vocea rațiunii. Toată lumea din casă doarme.
- Sonia: (intrând) Unchiule Vania, tu și cu doctorul ați băut ! Ai lăsat ferma în plata Domnului. Fânul nostru se va putrezi cu zilele astea ploioase. Ochii tăi sunt înlăcrămați !
- Vania: Lacrimi ? Prostii, inima mea este în flăcări. Trebuie să plec. (iese din scenă)
- Sonia: Domnule doctor Astrov, dumneata să bei cât dorești, dacă nu ți se pare revoltător, dar te implor să nu-l lași pe unchiul meu să bea.
- Astrov: Foarte bine, nu vom mai bea. Trebuie să mă întorc acasă imediat. Și vă rog să nu mă mai chemați. Tatăl dumitale a refuzat pur și simplu să mă primească.
- Sonia: Afară încă plouă, așteptați până dimineață. Nu doriți să gustați ceva ? Poftim aici, niște brânză.
- Astrov: Da, mulțumesc. Muncesc așa cum nu muncește nimeni în țara asta, dar sunt bătut de soartă fără de cruțare. Eu oricum nu mănânc carne.
- Sonia: Să-mi spuneți, domnule doctor, vă rog, dacă aș avea o prietenă sau o surioară mai mică,

și dacă ați ști, ei bine, dacă ați ști că vă iubește, ce ați face ?

Astrov: Nu știu. Nu cred că aș face nimic. Ar trebui să o fac să înțeleagă că nu pot să-i răspund cu aceeași dragoste. La revedere, fată dragă. (iese din scenă)

(intră Elena și deschide fereastra)

Elena: Furtuna s-a oprit. Ce aer delicios ! De ce să nu fim prietene ? A fost destul ceea ce a fost până acum.

Sonia: Să facem pace (o îmbrățișează)

Elena: Din toată inima. Dar de ce plângi ?

Sonia: Nu știu. Nu este nimic.

Elena: Prostuțo ! Acum iată că plâng și eu. Tu ești supărată pe mine pentru că îți închipui că m-am măritat cu tatăl tău doar pentru banii lui. Îți jur că m-am măritat din dragoste. Eram fascinată de faima și învățătura lui. Acum știu că nu a fost iubire adevărată, dar atunci așa mi s-a părut.

Sonia: Pace, pace ! Să uităm tot ce a fost. Spune-mi cinstit, ești fericită ?

Elena: Cinstit, nu sunt.

Sonia: Ai vrea ca soțul tău să fie mai tânăr ?

Elena: Ce copilă ești ! Bineînțeles că aș vrea.

Sonia: Îți place doctorul ?

Elena: Da, într-adevăr, îmi place foarte mult.

Sonia: Tocmai a ieșit, dar vocea lui îmi este încă în urechi. Vreau să spun tot ce am pe inimă ! Dar nu, nu pot să spun asta cu voce tare. Mi-e rușine. Vino în camera mea și am să-ți spun acolo. El este inteligent. El poate face tot ce vrea. El poate să-i vindece pe cei bolnavi, și poate să planteze păduri.

Elena: Asta înseamnă că este curajos, profund. Oamenii ca el sunt rari și trebuie să-i iubim. (o sărută pe Sonia) Îți doresc din toată inima să fii fericită, o meriți.

Sonia: (acoperindu-și fața) Sunt atât de fericită, atât de fericită.

ACTUL 3 (Scena 1 În salonul din casa Serebrakov. Vania și Sonia sunt așezați. Elena se plimbă în sus și în jos, absorbită de gânduri)

Vania: Domnul profesor ne-a rugat pe toți să fim aici la ora unu. Dorește să comunice ceva important pentru toată lumea.

Elena: Mă omoară plictiseala asta. Ce să fac ?

Sonia: Sunt destule lucruri de făcut dacă dorești. Ai putea să ne ajuți să administrăm ferma, să dai lecții pentru copii, să-i îngrijești pe cei bolnavi.

Elena: Eu nu știu nimic despre astfel de lucruri, și nici nu mă interesează. Doar în romane doamnele ies în lume ca să-i educe și să-i vindece pe țărani.

Sonia: Dar cum ai putea să trăiești aici, și să nu faci asta ? Așteaptă puțin și ai să te obișnuiești. (o îmbrățișează)

Vania: Dar de ce să lanțeziți aici ? În venele domniei tale curge sângele unei nimfe. Lasă-te domnia ta să fii o astfel de nimfă, să te îndrăgostești de un alt spirit al apelor, și să plonjezi apoi cu capul înainte în apa cea mai adâncă.

Elena: (furioasă) Lăsați-mă în pace ! Cât sunteți de crud !

Vania: Îmi cer scuze. (îi sărută mâna) Vă rog să mă iertați. În semn de pace merg să vă culeg niște flori, niște trandafiri de toamnă, flori triste și frumoase. (iese din scenă)

Elena: Cum vom putea să trăim în iernile lungi ? Unde este doctorul ?

Sonia: Scrie ceva în camera Unchiului Vania. Sunt îndrăgostită de el de acum șase ani. Mi se pare că îl aud permanent lângă mine, în fiecare moment al zilei. Dar el nu se uită la mine niciodată, el nici măcar nu observă că sunt acolo. Oh, Doamne, dă-mi putere să îndur. M-am rugat toată noaptea. Ieri, i-am spus Unchiului Vania, și toți servitorii știu asta. Toată lumea știe că îl iubesc.

Elena: Dar el știe ?

Sonia: Nu, el nici măcar nu mă observă.

Elena: Te rog să-mi permiți să vorbesc eu cu el. Voi avea mare grijă. Lasă-mă pe mine !

(Sonia dă din cap afirmativ)

Va fi mai ușor dacă nu o să vă mai întâlniți. Du-te și spune-i că doresc să-i vorbesc.

Sonia: Și o să-mi spui tot adevărul ?

Elena: Bineînțeles că da. (Sonia iese din scenă apoi intră Astrov după o scurtă pauză)

Astrov: Respectele mele. Ați dorit să-mi spuneți ceva ? Priviți, aici este o hartă a ținutului nostru de acum cincizeci de ani. Priviți acum mai jos, așa era ținutul nostru acum douăzeci și cinci de ani. O treime din păduri au dispărut. Și acum, priviți cum arată ținutul nostru acum, abia dacă mai sunt câteva pete verzi, dar nu prea multe, iar în zece sau cincisprezece ani vor dispărea cu totul.

Elena: Eu știu atât de puțin despre aceste lucruri ! Ca să spun drept, doresc să vă interoghez puțin, dar mă jenez și nu știu cum să încep.

Astrov: Să mă interogați ?

Elena: Da, în legătură cu fiica mea vitregă, Sonia. Vă place de ea ?

Astrov: Da, eu o respect.

Elena: Dar nu o iubiți, văd asta în ochii dumneavoastră. Iar ea suferă. Trebuie să înțelegeți asta, și să nu mai veniți aici. O să înțelegeți, nu-i așa. Acum să uităm totul, ca și când nimic nu ar fi fost spus. De fapt, simt că roșesc.

Astrov: Admit că Sonia suferă, dar ce rost are interogatoriul acesta ? Domnia ta ști foarte bine de ce vin eu aici în fiecare zi. Oh, dulcea mea tigresă !

Elena: Nu vă înțeleg.

Astrov: De mai bine de o lună nu fac nimic altceva decât să vă urmăresc avid, și vă place când vedeți asta. Mă predau. Vă aparțin cu totul ... puteți să mă mâncați.

Elena: Sunt o femeie mai puternică și mai corectă decât credeți, domnule. La revedere.

Astrov: Spuneți-mi, spuneți-mi, unde ne putem întâlni mâine. Nu vedeți că trebuie să ne întâlnim ? (o cuprinde cu brațul și o sărută. Vania intră cu un buchet de flori)

Elena: Aveți milă ! Nu faceți asta !

Astrov: Să fiți în pădure, mâine la ora unu. O să veniți ? O să veniți ?

Vania: (aruncă florile pe un fotoliu) Nimic ... da, da, nimic.

Astrov: Vremea este atât de frumoasă astăzi, dragul meu Ivan. Am avut o toamnă foarte frumoasă, iar grâul arată foarte bine.

Elena: (către Vania) Trebuie să faceți tot ce vă este în putere pentru ca eu și soțul meu să plecăm de aici chiar astăzi ! Mă auziți ? Am spus, chiar astăzi !

Vania: Oh ! E în regulă ! Eu ... Elena, eu am văzut totul !

Elena: Trebuie să plec de aici chiar în ziua aceasta !

(intră Serebrakov, Sonia, Marina și Telegin)

Serebrakov: Vă rog să luați loc cu toții.

Vania: De mine poate că nu aveți nevoie ... aș putea fi scuzat ?

Serebrakov: Nu, de dumneata este mai mare nevoie decât de oricine altcineva. V-am rugat să ne întâlnim aici pentru a discuta o problemă foarte importantă. Eu fiind bătrân și bolnav, pentru mine a venit timpul să mă dispensez de proprietate, spre interesul familiei mele. Am o soție tânără și o fiică. Ferma noastră nu produce în medie mai mult de doi la sută din suma investită în ea. Eu propun să o vindem. Dacă investim capitalul în obligațiuni, vom câștiga patru până la cinci la sută, un surplus de mai multe mii de ruble.

Vania: Deci doriți să vindeți acest loc ? Și ce propuneți să faceți cu bătrâna mea mamă și cu mine, sau cu Sonia, aici de față.

Serebrakov: Asta se va decide la momentul potrivit. Nu putem face totul dintr-o dată.

Vania: Eu am fost atât de stupid încât să cred că această proprietate îi aparține Soniei. Tatăl meu a cumpărat-o pentru sora mea ca dar de nuntă. Potrivit legii, proprietatea o moștenește

urmaşul ei.

Serebrakov: Bineînţeles că îi aparţine Soniei. Nu doresc să vând fără consimţământul ei.

Voitskaya: Jean, nu-l contrazice pe Alexander. Ai încredere în el, el ştie ce este bine şi ce este rău.

Serebrakov: Dacă voi toţi vă opuneţi schemei mele, eu nu am să insist.

Vania: Această fermă s-a cumpărat de la unchiul meu. A costat nouăzeci şi cinci de mii de ruble. Tata a plătit şaptezeci de mii şi a lăsat o datorie de douăzeci şi cinci de mii. Eu am renunţat la dreptul meu de moştenire, în favoarea surorii mele, pe care am iubit-o profund, şi mai mult decât atât, am lucrat timp de zece ani ca un bou până am plătit datoria. Şi acum, când am îmbătrânit, vreţi să mă daţi afară, cu capul înainte !

Serebrakov: Ce anume doriţi să spuneţi ?

Vania: Timp de douăzeci şi cinci de ani am administrat această fermă, fără un singur cuvânt de mulţumire pentru munca mea. Mi-aţi acordat un salariu de cinci sute de ruble pe an, ca pentru un cerşetor.

Serebrakov: Aţi fi putut să vă reţineţi atât cât aţi dorit.

Vania: Adică de ce nu am furat ? Mă dispreţuiţi pentru că nu am furat ?

Telegin: Vania, nu vorbiţi în felul acesta. De ce să stricăm o relaţie atât de plăcută ? (îl îmbrăţişează)
Vă rog să vă opriţi.

Serebrakov: Dar ce anume doriţi, de fapt ?

Vania: Mi-am rupt grumazul. Nu mi-am trăit viaţa. Cei mai buni ani ai mei s-au risipit pentru nimic. Sunteţi duşmanul meu cel mai amarnic !

Telegin: Eu nu pot suporta aşa ceva. Eu am plecat. (iese din scenă)

Elena: Eu trebuie să ies din infernul acesta, chiar în clipa asta.

Sonia: Oh, doică, doică ! (cade în genunchi lângă doică şi se ghemuieşte în poala ei)

Vania: Mamă ! Ce să fac ? Mai bine nu spune nimic ! Ştiu eu ce să fac ! O să înţelegeţi !

(iese împreună cu maică-sa)

Serebrakov: Nu mai pot să rămân în aceeaşi casă cu el.

Elena: Plecăm chiar astăzi, trebuie să ne pregătim de plecare.

Sonia: Papa, trebuie să fii generos cu noi. Unchiul Vania şi cu mine suntem atât de nefericiţi.
Trebuie să ne înţelegi, papa, trebuie să fii iertător.

Serebrakov: Foarte bine, am să vorbesc cu el.

Elena: Să fii blând cu el, încearcă să-l linişteşti.

Sonia: Doică, oh, doică !

Marina: Totul e în ordine, copila mea. Gâscanii sâsâie ce sâsâie şi apoi se liniştesc.

(se aude un foc de armă Elena geme şi se luptă cu Vania în uşă)

Serebrakov: Opriţi-l ! Opriţi-l ! A înnebunit !

Elena: (luptându-se pentru revolver) Să mi-l daţi, să mi-l daţi vă spun.

Vania: Lasă-mă, Elena, lasă-mă ! Unde este ? Aha, acolo este ! (trage spre el)

Am ratat din nou ? Blestem ! Blestem ! Să-l ia dracu !

(scapă revolverul din mână şi se prăbuşeşte într-un fotoliu)

Elena: Luaţi-mă de aici ! Luaţi-mă de aici ! Nu pot să mai rămân aici ... nu pot !

Sonia: O doică, doică !

ACTUL 4 (Scena 1 În dormitorul şi biroul lui Vania. Telegin şi Marina torc lână)

Telegin: Trăsura a fost deja comandată. Vor merge să locuiască la Harcov.

Marina: Foarte bine fac. Ce furtună au stârnit. Aş vrea să nu mai dau ochii cu ei niciodată.
Acum toate lucrurile vor fi ca înainte: ceaiul la ora opt, prânzul la unu şi cina seara, aşa cum mănâncă creştinii.

Telegin: Da, n-am mai mâncat demult tăiţei cu nucă.

Marina: Cu toţii suntem în voia Domnului. Dumneata, Sonia, şi noi toţi. Cu toţii trebuie să muncim, nimeni nu poate sta degeaba. Unde este Sonia ?

Telegin: În grădină cu doctorul, îl îngrijesc pe Ivan. Se tem să nu-şi facă vreun rău. Eu am ascuns

pistolul în cămară.

(intră Vania și Astrov)

Vania: Lăsați-mă singur ! Plecați ! Nu suport să mă vedeți în halul acesta !

(Telegin și Marina strâng lâna și ies din scenă)

Astrov: Nu plec până ce nu-mi restituiți ce mi-ați luat.

Vania: Am încercat să-l omor, și nu sunt nici arestat nici nu sunt chemat la judecată. Asta înseamnă că mă credeți nebun. Eu sunt nebun, iar cei care își ascund netrebnicia în spatele unei măști de profesor sunt sănătoși. Cei care se mărită cu un bătrân și îl înșeală sunt sănătoși. Am văzut când ați sărutat-o, v-am văzut unul în brațele celuiilalt !

Astrov: Da, domnule, am sărutat-o pe nas. Nu sunteți nebun, sunteți pur și simplu un prost ridicol.

Vania: Oh ! Dacă ați ști cât îmi este de rușine ! Rănile produse de rușine sunt ca nimic altceva pe lume. Nu pot să le suport ! Ce pot să fac ? Ce pot să fac ?

Astrov: Nimic. Nu avem nici o speranță. Bărbații ca dumneata și ca mine mai pot spera la un singur lucru, pot spera că vor fi vizitați de vizituni, unele plăcute, apoi să se întindă în mormânt. Vă rog să-mi restituiți ce mi-ați luat.

Vania: Nu v-am luat nimic.

Astrov: Ați luat o sticlură cu morfină din geanta mea. Dacă sunteți hotărât să vă puneți capăt zilelor, mergeți în pădure și trageți-vă un glonț în cap, dar mie să-mi dați morfina înapoi. Lumea va crede că v-am dat-o eu. (intră Sonia)

Astrov: Sonia, unchiul dumitale a furat din geanta mea o sticlură cu morfină și refuză să o returneze. Nu am timp, trebuie să plec.

Sonia: Dă-o înapoi, unchiule Vania, dă-o înapoi ! Dacă eu îndur tristețea, trebuie să o înduri și dumneata ! Dragă, scumpele unchiule Vania, trebuie să înduri tristețea, trebuie.

(Vania îi restituie sticlura lui Astrov)

Vania: Poftim ! Și acum, trebuie să ne apucăm de lucru, trebuie să facem ceva, altfel nu cred că am să pot să îndur.

Sonia: Da, da, să trecem la muncă ! Imediat ce îi vedem plecați, ne vedem de treabă.

Astrov: Acum, eu pot să plec. (intră Elena)

Elena: Ivan, noi plecăm într-un moment. Alexander dorește să vă vorbească, mergeți vă rog.

Sonia: Veniți, trebuie să vă împăcați cu papa, este absolut necesar. (ies amândoi din scenă)

Elena: Acum eu plec. Trăsura ne așteaptă. La revedere.

Astrov: La revedere. Dar nu puteți rămâne ?

Elena: Nu, totul este pregătit, dar să nu mă judecați prea aspru, aș vrea să mă respectați.

Astrov: Rămâneți, vă implor.

Elena: Sunteți interesant și original. Dumneata și cu mine nu ne vom mai vedea niciodată, o ultimă atingere de mână, și haidem să ne despărțim prieteni.

Astrov: Nu am mai pus mâna la treabă de săptămâni, boala își face de cap printre oameni fără nici un control, țărani își pasc vitele în pădurile și în plantațiile mele. Mergeți unde veți dori, orinde mergeți, împreună cu soțul, duceți numai dezordine. Plecați ! E finita la comedia !

Elena: Vă doresc toată fericirea din lume ! Trebuie să plec.

(intră Vania, Serebrakov, Voitskaya, Telegin și Sonia)

Serebrakov: Rușine pentru cel ce poartă ură pentru trecut. Accept cu plăcere scuzele dumitale, iar eu la rândul meu rog să fiu iertat. (îl sărută pe Vania de trei ori)

Voitskaya: Să vă faceți o fotografie, Alexander, și să mi-o trimiteți. Știți cât de drag îmi sunteți.

Telegin: La revedere, Excelență. Să nu ne uitați.

Serebrakov: (o sărută pe Sonia) La revedere, tuturor ! Munciți ! Faceți ceva !

Vania: (sărutând mâna Elenei) La revedere, și să mă iertați. Nu am să vă mai văd niciodată !

Elena: La revedere, dragă cavalerule.

Astrov: Spuneți să mi se aducă și mie trăsura. (ies toți, mai puțin Vania și Astrov)

Marina: (intră în timp ce se aud clopoștii și copitele cailor la trap) Au plecat. (se așează într-un fotoliu

și începe să croșeteze un ciorap)

Sonia: (intrând) Au plecat. Dumnezeu să fie cu ei.

Vania: La treabă, la treabă !

Voitskaya: (intrând) Au plecat.

Sonia: (cu caietul contabil în mână) Primul lucru, unchiule Vania, să facem contabilitatea. Poftim, începeți.

Un muncitor: (intrând) Trăsura vă așteaptă, domnule.

Sonia: Când ne vom vedea din nou ?

Astrov: Puțin probabil până la vară, bineînțeles însă, dacă se întâmplă ceva, să-mi dați de știre.

Nu trebuie să mă conduceți. La revedere. (iese)

Vania: Pe 2 Februarie, douăzeci de livre de unt, pe 16, alte douăzeci de livre.

(Telegin intră și începe să cânte la gitară)

Sonia: Ce putem face ? Trebuie să ne trăim viața. Da, vom trăi, unchiule Vania, vom trăi, am încredere că vom trăi, unchiule, cu ardoare, cu pasiune pentru credință. Ne vom odihni, vom auzi șoapta îngerilor, vom vedea Raiul strălucind ca un diamant. Eu am credință, am credință. Bietul meu unchiul Vania, n-a știut niciodată ce este fericirea, dar stai tu unchiule Vania, ai puțină răbdare. Ne vom odihni. Ne vom odihni.

(cortina cade încet)

EPILOG: Ce a urmat ? Dacă există o asemănare între Unchiul Vania și autor, așa cum majoritatea personajelor masculine amintesc de el, atunci Vania a murit la scurtă vreme. Probabil că Sonia s-a măritat cu doctorul Astrov și a preluat administrarea domeniului. Sau poate că Elena s-a măritat cu doctorul și a preluat conducerea domeniului. Fie una, fie alta, viața patriarhală a Rusiei și-a urmat cursul său conform tradiției, dar nu pentru mult timp. Peste doar câțiva ani, Marea Revoluție a schimbat complet aspectul Rusiei, cu țăranii și muncitorii la conducere. Vechile familii ale Rusiei s-au refugiat în Europa, sau au pierit.

Teatrul Nordic

În Antichitate și în Evul Mediu, în întreaga Scandinavia se utiliza ca mijloc de comunicare limba Nordică Veche, începând din secolul al VII-lea și până în secolul al XV-lea. În secolul al XII-lea, pentru întreaga comunitate a Vikingilor a fost adoptat un set comun de legi, cunoscut sub denumirea de Legile Gâștei Cenușii, având într-o poziție socială proeminentă preoții Gothici păgâni. Prin lege se preciza că Suedezii, Norvegienii, Islandezii și Danezii vorbesc aceeași limbă. A urmat apoi colecția de legi denumită Legile Fierului, din anul 1272, prin care întreaga putere legislativă a trecut în mâinile Regelui. Cele mai vechi poeme, denumite Eddice, compuse în secolul al IX-lea, s-au păstrat prin intermediul unor manuscrise din secolul al XIII-lea, pentru a conserva vechile mituri și legende eroice ale Scandinaviei. Alfabetul Latin și Creștinismul au fost adoptate treptat începând cu secolul al XII-lea. Secolul al XVI-lea a adus apoi în Danemarca Reforma Lutherană și primele piese de teatru, inclusiv lucrările lui Hieronimus Justesen Ranch. Dramaturgii Danezi ai secolului al XVIII-lea au fost: Dorothea Biehl, Johannes Ewald, Ludvig Holberg, Juliane Marie Jessen, Anna Catharina Materna, Adam Oehlenschläger, Knud Lyane Rahbek, Peder Rosenstand Goieske, Catharine Stolberg, Johan Herman Wessel. În secolul al XIX-lea, dramaturgi proeminenți au fost: Clara Andersen, Eril Bogh, Holger Drachman, Julius Villiam Gudmand Hoyer, Ludvig Heiberg, Juliane Marie Jessen, Henriette Nielsen, Thomas Overskou, Johan Skjoldborg. În secolul XX, Karl Gjellerup, Henrik Pontoppidan și Johannes Jensen au fost recompensați cu Premiul Nobel, iar Carl Erik Soya a primit Marele Premiu al Academiei Daneze. În Norvegia, unul dintre primii dramaturgi a fost Ludvig Holberg, Henrik Arnuld Wergeland a fost cel mai aclamat poet, iar Henrik Ibsen a fost cel mai influent

dramaturg al timpurilor sale. Alți scriitori importanți au fost: Bjornstjerne Bjornson, Alexander Kielland, Jonas Lie, Sigrid Undest, Knut Hamsun. În Suedia, dramaturgi importanți din secolul al XIX-lea au fost: Bernhard von Beskow, Frigga Carlberg, Jeanette and Louise Granberg, Ludvig Josephson, Amanda Kerfstedt, Adolf Paul, Hjalmar Soderberg și August Strindberg. Laureatii Suediei la Premiul Nobel au fost: Selma Lagerlof, Gustaf Verner von Heidenstam, Axel Karlfeld, Par Lagerkvist, Nelly Sachs, Harry Martinson, Eyvind Johnson și Thoma Transtromer. Frans Eemil Sillanpaa a fost cel mai cunoscut scriitor Finlandez, laureat al Premiului Nobel pentru anul 1939. Hallador Kiljan Laxness a fost recompensat cu Premiul Nobel pentru Literatură în favoarea Islandei, în anul 1955.

TITLUL: ERASMUS MONTANUS (Erasmus Montanus eller Rasmus Berg)

AUTORUL: LUDVIG HOLBERG (3 Decembrie 1684 - 28 Ianuarie 1754), Baron de Holberg

Născut în Bergen (Bjorgvin), Norvegia, tatăl său a fost Christen Nielsen Holberg, locotenent colonel în Armata Norvegiană, iar mama sa, Karen Lem, era descendenta unei familii de preot. A pierdut ambii părinți în timpul copilăriei, iar în anul 1695, unchiul său Peder Lem, l-a înscris la Școala Latină. Din anul 1702 a fost înrolat la Universitatea din Copenhaga, pentru a studia limbile Franceză, Engleză și Italiană. A continuat educația la Oxford, între anii 1706 și 1709, apoi a ținut prelegeri la Universitatea Copenhaga. În anul 1710 a fost numit Profesor la Colegiul Borch, iar Regele Fredrik IV i-a acordat o bursă Rosenkrantz. Între anii 1714 și 1716 a vizitat Olanda, Franța și Italia. Din anul 1718 a fost numit Profesor de Metafizică la Universitatea Copenhaga. Imediat după construirea Teatrului Danez din Copenhaga, a fost numit director al instituției. Prima sa piesă de teatru a fost Tinichigiul devenit Politician, scrisă în anul 1722, urmată de alte cinci comedii în același an. A continuat să scrie și să publice, iar în anul 1747, Regele Christian VI (1730-1746) a creat pentru el titlul de Baron de Holberg. Nu a fost căsătorit, așa că în anul 1754 a donat considerabila sa avere pentru Academia Soro, fondată de Regele Christian IV (1588-1648) cu titlul de academie pentru cavaleri, reînființată de Regele Christian VI. Principalele sale comedii au fost: Tinichigiul Politician (1722), Țesătorul (1722), Jean de France (1722), Jeppe de pe Deal (1722), Gert Westphaler (1722), Sala de Așteptare (1723), Unusprezece Iunie (1723), Jacob von Tyboe (1723), Ulysses din Ithaca (1723), Ersasmus Montanus (1723), Don Ranudo de Colibrados (1723), Fără Cap și Fără Coadă (1723), Neastâmpăratul (1723), Vrajitorie sau Alarmă Falsă (1723), Melampe (1723), Răsturnarea Fericită (1724), Pudra Arabică (1724), Mascarada (1724), Seara de Crăciun (1724), Invizibilul (1724), Dietrich cel Teribil (1724), Călătoria la Izvoare (1725), Henrik și Pernille (1726), Fermierul Amanetat (1726), Scurta Experiență ca Doamnă a lui Pernille (1727), Funerariile Comediei Daneze (1727), Onorabila Ambiție (1731), Mirele Înlocuit (1753), Abracadabra (1753), Călătoria lui Sganarel în Țara Filozofilor. Alte lucrări: Peder Paars (poeme 1720), Gânduri Morale (eseu 1744), Descrierea Danemarcei și a Norvegiei (istorie 1729), Imperiul Danez (istorie 1732-35), Istoria Universală a Bisericii (1738), Diferiți Mari Eroii și Eroine (1739-1753).

ISTORIC: Au exista numeroase ediții ale operei sale. Cea mai bună ediție a comediiilor sale a fost produsă în anul 1870, de către F.L. Lichtenberg. Au existat 23 de ediții pentru Peder Paars, cu traduceri în limbile Daneză, Germană și Suedeză. Textul pentru Erasmus Montanus a fost publicat pentru prima oară în anul

1731, făcând parte dintr-o colecție denumită Den Danske Skue-Plads, și s-a jucat pentru prima oară în anul 1747. Până în prezent a rămas una dintre cele mai jucate dintre comediile sale. Inițial piesa nu a avut succes, deoarece majoritatea colegilor săi nu au gustat stilul satiric referitor la propria profesiune. Cu timpul însă, piesa a câștigat permanent în popularitate, pentru a fi în zilele noastre un adevărat deliciu. La Teatrul Național din Bergen piesa a fost pusă în scenă de 13 ori, în anii: 1878, 1886, 1899, 1909, 1917, 1934, 1947, 1950, 1959, 1973, 1984, 1991 și 2000. Au existat apoi numeroase transpuneri și adaptări pentru film, regizate de: Henrik Jaeger (1884), Ole Walbom (1956), Magne Bleness (1971), Kaspar Rostrup (1972), Hentik Stangerup (1977), Hvidovre Amatorscene (Youtube, 2015), Christian Lollike (Aarhus Theatre, 2017), Lorenz Frolich (2018), Mia K.N. (2020), Aarhus Theatre (2022).

ROLURI: Jeppe Berg (un țăran înstărit), Nille (soția lui), Rasmus Berg (fiul lor, Erasmus Montanus), Jacob (fiul lor mai mic), Jeronimus (un proprietar înstărit), Magdelone (soția lui), Lisbed (fiica lor, logodită cu Rasmus), Peer (diaconul), Jesper (primarul), Un Locotenent, Niels (caporal)

SUBIECT: Un tânăr student, fiul unui țăran înstărit, se întoarce în satul natal din Zealand, după absolvirea unui modul de studii la Copenhaga. Nerăbdător să-și impresioneze părinții, se lansează în tot felul de disertații academice, utilizând cuvinte în limba Latină. Cu inima plină de bucurie, tatăl lui îl roagă pe diaconul satului să discute cu el, dar în scurt timp disertația academică se transformă în ceartă. Apare primarul local și încearcă să facă față cunoștințelor băiatului, dar este respins și el cu vorbe lipsite de respect. Pentru a face situația și mai grea, atunci când iubita sa apare însoțită de tatăl ei, băiatul se angajează într-o discuție radicală referitor la forma sferică a pământului. Dat fiind faptul că băiatul nu poate fi pus la respect, primarul decide să dea jos milităria din pod. Apare un locotenent, care câștigă ușor dezbaterea sa, transformându-l pe băiat în soldat. După doar câteva exerciții de instrucție cu caporalul, băiatul cere milă, admite că pământul este turtit ca o clătită, face pace cu toată lumea, și în final câștigă mâna iubitei sale.

MOMENTE BUNE: (Project Gutenberg traducător Engleză, Oscar James Campbell Jr. 1914)

ACTUL 1 (Scena 1 Strada principală, se vede casa lui Jeppe)

Jeppe: (cu o scrisoare în mână) Diaconul este plecat din oraș și este atât de multă Latină în scrisoarea fiului meu, pe care eu nu o înțeleg. Oh, măcar dacă soția mea ar avea bucuria să-l audă predicând aici în oraș, înainte să murim ! Peer, diaconul, cred că se cam teme de Rasmus Berg. Învățații ăștia, sunt atât de geloși unul pe altul.

(intră Peer diaconul)

Jeppe: Bine ați venit, Peer, aș vrea să-mi explicați câteva cuvinte latinești din scrisoarea fiului meu.

Peer: Nici o problemă. Sunt un vechi Academicus, dragă Jeppe Berg.

Jeppe: Știu asta. Mă gândesc însă că Latina s-a schimbat de când ai fost dumneata la Copenhaga. Eu știu să citesc cuvintele, dar nu le înțeleg sensul.

Peer: Fiul tău scrie că acum studiază Logicam, Rhetoricam și Metaphysicam.

Jeppe: Ce înseamnă Logicam ?

Peer: Asta este predica lui.

Jeppe: Aș vrea să devină preot !

Peer: Dar mai întâi diacon. Al doilea subiect, Retorica, în limba Daneză înseamnă Ritual. Cel de al treilea, trebuie să fie în Franceză, pentru că dacă ar fi fost în Latină ar fi trebuit să îmi fie mai ușor de citit.

Jeppe: Uite aici, tot în Latină. Poftim rîndul acesta.

Peer: De Veneris Hafnia domus profecturus sum. Asta pe Daneză înseamnă: Urmează ca profecto să vină mulți Ruși la Copenhaga.

Jeppe: Ce să caute rușii aici din nou ?

Peer: ăștia nu sunt Moscoviți, Jeppe Berg, sunt tineri studenți la care li se spune că sunt Ruși. Când se întoarce fiul tău ?

Jeppe: Astăzi sau mâine. Stați o clipă, să o rog pe Nille să ne aducă niște gustări. (exit Jeppe)

- Peer: (singur) Eu sunt singurul diacon, dar sunt mulțumit atât timp cât îmi câștig pâinea și știu ce am de făcut. Poziția unui diacon este destul de grea. Înainte de mine, oamenii de aici din oraș credeau că orice imn funerar este la fel de potrivit. Vă spun eu, Latina este de folos unui om, indiferent ce face. (intră Nille și Jeppe)
- Nille: Poftim aici puțină pâine și brânză. (aduse din casă pe un platou) Fiul meu se întoarce acasă ! Nu am să înțeleg niciodată cum pot unii să țină minte atât de multe lucruri.
- Peer: Din cauza aceasta, de obicei învățații nu sunt chiar întregi la minte.
- Jeppe: Credeți că Rasmus Berg nu este chiar cum trebuie ? De ce să-mi scrie mie în Latină ?
- Peer: A fost doar o prostioară. Ca și cum eu aș vorbi grecește cu primarul, ca să-i arat că știu limba.
- Jeppe: Dar chiar știți grecește, Peer ?
- Peer: Acum douăzeci de ani puteam să recit întreaga Litanie pe grecește, stând într-un picior. Îmi mai amintesc încă ultimul cuvânt. Amen.
- Jeppe: Oh, Peer, va fi minunat când se întoarce fiul mei, să stați puțin de vorbă.
- Peer: Dacă vrea să se ia la întrecere cu mine, nu va fi ușor pentru el. Pe vremuri am concurat la un concurs de cântare cu alți zece diaconi, și i-am învins pe toți. Mi-au oferit un post de dirijor al corului la Școala Doamnei Noastre, dar am refuzat. De ce să-mi părăsesc eu parohia, unde sunt iubit și onorat. Guvernatorul a trimis chiar el după mine, să-i cânt. Începe să cânte: Ut, re, mi, fa, sol, la, si, ut. Acum în jos: Ut, si, la, sol, fa, mi, re, ut.
- (intră Jeronimus, Magdelone și Lisbed)
- Jeronimus: Bună dimineața, concetățeni ! Aveți ceva vești de la fiul vostru ?
- Jeppe: Se întoarce acasă, astăzi sau mâine.
- Lisbed: Deci visul meu s-a împlinit.
- Jeronimus: Fată dragă, nu ar trebui să lași să se vadă cât ești de îndrăgostită.
- Lisbed: Cât de mult mai este până mâine, tată dragă ? Să știi că am să număr fiecare oră.
- Jeronimus: Gata cu flecăreala și lasă-ne pe noi, cei bătrâni, să stăm de vorbă. Ascultă, dragul meu Jeppe Berg ! Crezi că este bine ca acești tineri să se căsătorească înainte ca el să aibă o slujbă ?
- Jeppe: Eu pot să-i întrețin pe amândoi destul de bine, dar ar fi mai bine dacă ar avea o slujbă.
- Jeronimus: Nu cred că ar fi înțelept să se mărite până atunci.
- Lisbed: (suspînând) Se poate să primească o slujbă cât de curând, atunci ?
- Jeppe: Va primi o slujbă, destul de curând. Mie mi-a scris în Latină, deunăzi.
- Nille: Diaconul poate să vă confirme.
- Lisbed: A scris chiar așa de bine ?
- Peer: Pentru cineva atât de tânăr, s-ar putea să fie ceva de capul lui, Domnișoară ! Dar mai are încă destul de învățat. Credeți că sunt gelos pe el ? Eu eram deja diacon pe când el era în clasa a patra.
- Jeppe: Unii oameni au mintea mai bună decât alții, unul învață într-un an cât alții în zece.
- Jeronimus: S-ar putea să aveți dreptate amândoi. Să mergem acasă, copii.
- Lisbed: Neapărat să mă anunțați când sosește ! (Jeronimus, Magdelone și Lisbed ies din scenă)
- Jacob: (intrând) Tată ! S-a întors Rasmus Berg.
- Jeppe: Dumnezeule ! Cum arată ?
- Jacob: Oh, arată ca un mare învățat. Rasmus Nielsen, birjarul care l-a adus, jură că tot timpul cât a durat drumul nu a făcut decât să discute cu sine însuși în Greacă și Elamită. O parte din drum a stat liniștit și s-a holbat la lună și la stele, atât de fermecat încât a căzut din birjă de trei ori și era cât pe ce să-și frângă gâtul de la atâta învățat.
- Jeppe: Să mergem să-l întâmpinăm. Vino cu noi, dragă Peer. S-ar putea să nu mai fie în stare să vorbească decât în Latină.
- Peer: Am alte treburi de rezolvat.

ACTUL 2 (Scena 1 O cameră din casa lui Jeppe. Montanus cu ciorapii căzuți în jurul gleznelor.)

- Montanus: Am plecat din Copenhaga doar de o zi, și deja îmi lipsește. Trei zile fără nici o dezbatere. Se spune că diaconul și directorul școlii au ceva studii. Am să văd eu ce este de capul lor. Studia secundas res ornat, adversis solatium praebent.
(Își aprinde pipa, se așează și începe să citească întră Jacob)
- Jacob: Încă o dată, bine ai venit, fratele meu Latin !
- Montanus: Mă bucur să te văd, Jacob, însă în ce privește frățietatea, cu greu mai merge treaba.
- Jacob: Cum așa ?
- Montanus: Sunt fratele tău prin naștere, dar trebuie să înțelegi că tu ești un mic țărănuș, iar eu sunt un absolvent de Filozofie.
- Jacob: Și atunci cum să-ți spun, frate ?
- Montanus: Trebuie să-mi spui Monsieur Montanus, pentru că așa mi se spune la Copenhaga.
- Jacob: Dar ce înseamnă Mossur Montanus ?
- Montanus: În Latină, Montanus este același lucru ca Berg în Daneză.
- Jacob: Atunci și mie mi se poate spune Jacob Montanus ?
- Montanus: Numai după ce ai absolvit clasa de Latină, până ești doar un țărănuș, trebuie să fii mulțumit să ți se spună Jacob Berg. Iubita mea, mi-a dus dorul oare ?
- Jacob: Vai de mine, sigur că da.
- Montanus: Imediat după căsătorie am să o iau cu mine la Copenhaga. Spune-mi, viitorul meu socru, are atât de mulți bani pe cât se spune ?
- Jacob: O treime din sat îi aparține. Cred că o să-i dea o zestre bună fetei când o să audă că Mossur ține predici aici în oraș.
- Montanus: Așa ceva nu se va întâmpla. Ar trebui să mă înjosesc prea mult ținând predici la țară. Eu sunt interesat doar în dezbateri. De exemplu: dacă îngerii au fost creați înaintea oamenilor, dacă pământul este rotund sau oval, despre lună, soare, stele, și alte lucruri din natură.
- Jacob: Astea nu sunt lucruri despre care pot eu să te contrazic.
- Montanus: Oh, animal brutum ! Mai bine aleargă la Domnul Jeronimus și spune-i că m-am întors acasă.
- Jacob: Să nu-i spun lui Lisbed, prima ?
- Montanus: Ai și uitat deja tot ce te-am învățat ?
(intră Jeppe și Nille)
- Jeppe: Ce este gălăgia asta ?
- Montanus: El vine peste mine și-mi adresează vorbe de parcă am fi egali.
- Nille: Nu te-am educat destul ca să-l respecti pe fratele tău învățat ? El este o onoare pentru familia noastră !
- Montanus: Eu stau aici cugetând la probleme importante, și acest importnissimus, audacissimus juvenis, vine peste mine și mă deranjează.
- Jeppe: Asta nu se va mai repeta. Mă tem că fiul meu și-a îngăduit să se enerveze prea tare. Peer, diaconul, s-a enervat odată și nu și-a mai revenit timp de trei zile.
- Montanus: Este el un învățat ?
- Jeppe: Cântă bine, și ține predici minunate, de asemenea.
- Montanus: Tot poporul ignorant ține predici frumoase, împrumută discursuri și învață pe de rost compozițiile altora, dar un adevărat învățat le compune din capul său. Aceasta este piatra filozofală a învățaturii. Dacă va spune cineva că pâinea sau carnea este nutreț, eu voi putea să demonstrez asta. Ascultă, mamă, am să te transform în piatră.
- Nille: Oh, prostii ! Astea este mai mult decât poate să facă învățătura.
- Montanus: O să judeci singură dacă poate sau nu poate. O piatră nu poate zbura.
- Nille: O, într-adevăr nu poate.
- Montanus: Dumneata nu poți zbura.
- Nille: Este adevărat și asta.
- Montanus: Ergo: micuța mea mamă este o piatră.
- Nille: (plânge) Oh, mă tem că am să mă fac de piatră. Picioarele mele au început deja să se răcească.

Montanus: Am să te transform la loc în ființă umană. O piatră nu gândește și nu vorbește. Dumneata vorbești. Ergo: micuța mea mamă nu mai este din piatră.

Nille: Asta într-adevăr că mi-a făcut bine ! Acum parcă încep să fiu eu din nou. Trebuie să ai capul foarte tare pentru astfel de studii. Jacob, vei avea răbdare cu fratele tău.

Montanus: Aș vrea să-l dezvăț de obiceiul de a-mi spune frate. Aș vrea să-mi spună Monsieur.

Jeppe: Ai auzit Jacob, trebuie să-i spui Mossur.

Montanus: Aș vrea să-l invitați pe diacon în vizită, iar între timp mă duc să o văd pe iubita mea.

Jacob: Am înțeles, Mossur. (ies amândoi)

Jeppe: Nu avem noi motive să ne mândrim cu un fiu ca acesta.

Nille: Da, într-adevăr, nici un bănuț nu a fost irosit degeaba.

Jeppe: Trebuie să-l invităm și pe primar.

Nille: Asta este foarte periculos, bărbate, un om cum este el nu trebuie să știe ce fel de afaceri facem noi.

Jeppe: Ba este binevenit să știe. Cât timp ne plătim taxele și chiria, primarul nu poate să se atingă de nici un fir de păr din capul nostru. (intră Jacob)

Jacob: Ha ! Ha, ha, ha, ha, ha ! Fratele meu o fi el un învățat, dar este și un mare prost. A plouat și a turnat, iar eu am mers în spatele lui cu pelerina pe braț.

Jeppe: Nu ai putut să-i spui: Mossur, plouă, nu doriți să vă puneți pelerina ?

Jacob: Ar fi fost ciudat din partea mea să-i spun asta unei persoane pentru care părinții mei au cheltuit o avere pentru a deveni înțelept. Nu i-am spus. M-am învelit eu în pelerină, hainele mele sunt perfect uscate.

Jeppe: Și ce contează dacă fratele tău este zăpăcit în astfel de lucruri ?

Jacob: Când am intrat în curtea lui Jeronimus, Mossur Rasmus Berg a intrat direct în grajd, și a urlat: Hei, ești aici Jeronimus ? Dar vacile și-au întors coada spre el și a trebuit să-l scot eu din grajd și să-l duc în casă.

Nille: Vezi cum te porți ! Am trimis vorbă să vină primarul și diaconul, să stea de vorbă cu el când se întoarce.

ACTUL 3 (Scena 1 Pe strada principală, se vede casa lui Jeppe)

Nille: Aș vrea ca Montanus să se întoarcă înainte de sosirea primarului. Dar uite, îl văd venind. (intră Montanus)

Nille: Sunt sigură că Jeronimus a fost onorat să te vadă după o absență atât de îndelungată.

Montanus: Nu am vorbit nici cu Jeronimus nici cu fiica lui, dar am avut o dezbatere cu un individ. Un străin. Quid hoc est ? Quae bruta ! Un individ care ignoră distinctiones cardinales !

Nille: Tu nu trebuie să pui la inimă astfel de lucruri.

Montanus: Un ignoramus. A confundat materiam cum forma.

Nille: Mă tem că Domnul Jeronimus va fi ofensat fiindcă ai intrat în curtea lui fără să vorbești cu el.

Montanus: Când cineva atacă filozofia, atacă onoarea mea personală. Sunt topit după Domnișoara Lisbed, dar Metafizica mea și Logica mea au prioritate.

Nille: Ești logodit la Copenhaga și cu alte fete ?

Montanus: Nu sunt două fete, sunt două științe.

Nille: Ah, asta este cu totul altceva. Dar uite că vine primarul. Nu mai fi nervos. (intră Jeppe și Jesper, primarul)

Jesper: Te felicit la sosire. Sunt bucuros să avem un om atât de învățat în satul nostru.

Montanus: Vă mulțumesc, Domnule Primar.

Jesper: Dragul meu Monsieur Rasmus, aș vrea să te întreb ceva.

Montanus: Numele meu este Montanus.

Jesper: În Latină asta înseamnă Rasmus. Dragul meu Monsieur Montanus Berg, este adevărat că la Copenhaga oamenii cred că pământul este rotund ? Aici pe deal, se vede perfect plat.

Montanus: Asta este din cauză că pământul este atât de nare încât nu se vede curbura.

Jesper: Da, pământul este mare, este aproape cât jumătate din Univers. Dar câte stele trebuie

oare pentru a face o lună ?

Montanus: O lună ? În comparație cu stelele, luna este ca satul nostru în comparație cu tot continentul.

Jesper: Ha, ha, ha, ha ! Învățații ăștia nu sunt niciodată întregi la cap. Am auzit și oameni care spun că soarele stă pe loc și pământul se învâрте în jurul lui. Dacă pământul s-ar mișca atât de repede, am cădea în nas și ne-am rupe gâtul.

Montanus: Nu poate oare o corabie să se miște cu tine cu tot, fără să-ți rupi gâtul.

Jesper: Dar, Monsieur Berg, cum se face că luna este uneori mică și alteori mare ?

Montanus: Asta este pentru că atunci când luna se face mare, se rup din ea bucăți din care se fac stele.

Jesper: Pe asta chiar că nu am știut-o până acum. Dar cum se face că luna nu ne dă căldură, la fel ca soarele, măcar că este la fel de mare ?

Montanus: Asta este pentru că luna nu este lumină, ci un fel de materie neagră la fel ca pământul, ea primește lumina ei de la soare.

Jesper: Ha, ha, ha, ha, ha ! Prostiile astea nu au nici un sens. Haide să vorbim despre altceva.

(intră Peer, diaconul)

Jeppe: Bine ați venit, Peer. Acolo unde se adună oamenii buni, vin și alți oameni buni.

Peer: Bine ai venit Rasmus Berg. Ce mai este nou la Copenhaga ?

Montanus: Sunt obișnuit să mi se spună Montanus. Vă rog să-mi spuneți așa.

Peer: Da, sigur că da, pe vremea mea absolvenții erau din altă spiță decât cei de astăzi.

Erau oameni care se bărbierau de două ori pe săptămână și puteau declama orice fel de versuri.

Montanus: În zilele noastre fac asta băieții din clasa a doua. Acum absolvenții pot scrie poezii în Ebraică și în Caldeeană.

Jesper: Nu spune asta, Montanus. Diaconul este un om cu educație foarte strictă, răspunde splendid la orice întrebare.

Montanus: E quoa schola dimissus es, mi Domine ?

Peer: Adjectivum et substantivum genere, numero et caseo conveniunt.

Jesper: Îți cam răspunde cu găleata plină. Bravo ție, Peer.

Montanus: Am întrebat ce școală a absolvit, și mi-a răspuns că adjectivele trebuie să fie în acord numeric cu substantivele. Să vorbim mai bine pe Daneză, ca să înțeleagă și ceilalți.

Peer: Da, bineînțeles, să punem fiecare câte o întrebare celuilalt. De exemplu, cine a strigat atât de tare încât s-a auzit în întreaga lume ?

Montanus: Nimeni nu strigă mai tare decât măgarii și diaconii de la țară.

Peer: A fost măgarul de pe arca lui Noe, când lumea întreagă a încăput pe arcă.

Jesper: Ha, ha, ha, ha, ha ! Peer diaconul are pe umeri un cap strașnic.

Peer: Dar cine este cel care a ucis un sfert din omenire ?

Montanus: Refuz să răspund la întrebări atât de stupide.

Peer: A fost Cain, când l-a ucis pe fratele lui Abel.

Montanus: Demonstrați că nu existau mai mult de patru oameni în acele vremuri.

Peer: Demonstrează dumneata că erau mai mulți.

Montanus: Doriți o dezbatere, dar nu știți nici măcar ce este Logica. Quid est logica ?

Peer: Post molesdam senectutem, post molesdam senectutem, nos habebat humus.

Montanus: Încercați să mă prostiți ?

Nille: Vă rog, Monsieur Peer, să terminați discuția altă dată ! (Peer, Jeppe și Nille ies din scenă)

(intră Jeronimus)

Jeronimus: Servitorul dumneavoastră, Domnule primar. Am venit să-l văd pe viitorul meu ginere, pe Rasmus Berg.

Jesper: Tocmai a avut o dispută cu Peer diaconul ! Cu greu ai să-l mai recunoști. Acum își spune Montanus, adică Rasmus pe Latinește, și are păreri atât de ciudate despre religie.

Jeronimus: Ce fel de păreri ?

Jesper: El afirmă că pământul este rotund.

Montanus: Ce mai faceți, dragă tată socrurile. Mă bucur să vă gădesc bine sănătos.
Ce mai face Lisbed ?

Jeronimus: Oh, destul de bine. Dar am auzit că oamenii ar putea crede că ți-ai pierdut mințile, sau că ești deranjat, cum ai putut să spui că pământul este rotund ?

Montanus: Pământul este rotund, trebuie să spun adevărul.

Jeronimus: Asemenea noțiuni nu pot veni decât de la diavol. Nu există nici o singură persoană în satul acesta care să nu condamne o asemenea opinie.

Jesper: Trebuie să cred ceea ce văd cu ochii, pământul este plat ca o clătită.

Jeronimus: Încercă doar să mergi pe tavan cu capul în jos, și ai să vezi ce pățești.

Montanus: O iubesc pe fiica voastră mai mult decât sufletul meu, dar nu pot renunța la filozofie de dragul ei, îmi cereți prea mult.

Jeronimus: Văd că ai în minte o altă iubită. Poți să ți-o păstrezi pe Sofi a ta.

Montanus: Filozofia nu este altceva decât o știință, una care mi-a deschis ochii.

Jeronimus: Mai degrabă ți-a întunecat amândoi ochii, și buna înțelegere.

(intră Magdelone și Lisbed)

Magdelone: Vai dragul meu ginere, sunt încântată să te văd.

Lisbed: Oh, dragul meu, lasă-mă să te îmbrățișez.

Jeronimus: Să stai la distanță de el, atât îți spun.

Lisbed: Dar tată, suntem logodiți oficial !

Jeronimus: Asta este adevărat, dar atunci când v-ați logodit el era un om cinstit și un bun creștin. Acum este un eretic și un fanatic. Să stai la distanță de el, atât îți spun.

Magdelone: Domnule primar, ce înseamnă asta ?

Jesper: El introduce în acest sat o falsă doctrină, spune că pământul este rotund.

Magdelone: Oh, asta este totul ? Dacă o iubește pe fiica noastră, va renunța la opinia lui, de dragul ei.

Lisbed: Dragul meu, spune te rog că pământul este plat !

Montanus: Nu pot să-i dau pământului altă formă decât i-a dat Natura. Frații din ordinul meu ar spune că sunt un prost și m-ar disprețui. Noi, învățații, nu renunțăm niciodată la opiniile noastre.

Jeronimus: În cazul acesta ei i-aș fi divorțat chiar și dacă ar fi fost deja căsătoriți.

Lisbed: Oh, dragul meu, spune că este plat.

Montanus: Nu pot, păpușa mea, none contra naturam est.

Jeronimus: Să mergem. Poți fii sigur, Rasmus Berg, că nu ai să primești mâna fiicei mele atât timp cât de agăți de halucinațiile acestea.

ACTUL 4 (Scena 1 În fața casei lui Jeppe. Montanus cu o scrisoare în mână)

Montanus: (citind) Dragul meu prieten ! Pot să-ți spun cu certitudine că tatăl meu este atât de hotărât împotriva formei rotunde a pământului, încât nu mă va lăsa niciodată să mă mărit cu tine, dacă nu aderi la credința oamenilor buni din acest sat. Te implor, pentru toată iubirea ce ți-am purtat, să te conformezi la credința pe care o avem aici pe deal, cu care am fost atât de fericiți dintotdeauna. Dacă nu faci asta, poți fii sigur că am să mor de supărare, și toată lumea te va condamna pentru moartea celei care te-a iubit din tot sufletul.

Elisabeta, fiica lui Jeronimus, scrisă cu mâna ei.

Oh, Cerurilor ! De o parte este Filozofia, cerându-mi să stau ferm, de cealaltă este iubita mea, reproșându-mi răceala și lipsa de credință. Erasmus Montanus, te afli în situația de a demonstra că ești un filozof adevărat. Pământul este rotund. Jacta est alea. Dixi.

(intră Locotenentul)

Locotenentul: Bun venit în satul nostru, aici nu prea sunt oameni educați cu care să stai de vorbă.

Montanus: Vă mulțumesc pentru grațitudine. Când ați absolvit, dacă îmi este permis să întreb ?

Locotenentul: Oh, în urmă cu zece ani. Am studiat autorii Latini, legea naturală și probleme de morală.

Montanus: Dar ați avut vreodată o dezbatere ?

Locotenentul: Nu în mod special. Cine pledează acum cel mai bine la Universitate ?

- Montanus: Un student pe nume Peer Iverson. Când oponentul lui nu mai are nimic de spus, el obișnuiește să-i propună: Acum să treci în locul meu și am să apăr eu poziția ta. Este o rușine că nu va fi avocat. După el, urmez eu, iar ultima dată când am avut o dispută mi-a șoptit la ureche: Sumus ergo pares.
- Locotenentul: Mi s-a spus că Monsieur poate demonstra că este de datoria copiilor să-și bată părinții. Sunt dispus să pariez un ducat că nu ești atât de înțelept ca să demonstrezi asta.
- Montanus: Pe cel pe care îl iubești cel mai mult, îl bați cel mai mult. Oricine își iubește părinții, ergo îi bate cel mai mult. Ceea ce ai primit trebuie să înapoiezi. Ei bine, în copilărie am primit multă bătaie de la părinți, ergo, acum trebuie să le înapoiez bătaia.
- Locotenentul: Destul, destul, ai câștigat. Poftim ducatul dumitale.
- Montanus: Profecto, eu nu am să primesc acești bani.
- Locotenentul: Pe cuvântul meu de onoare, că ai să-i primești.
- Montanus: Bine, am să-i primesc, ca să vă puteți respecta cuvântul. (ia banii)
- Locotenentul: Dar acum pot să încerc și eu să te transform în ceva ? De exemplu, eu am să te transform într-un soldat.
- Montanus: Oh, asta este foarte ușor. Toți studenții sunt soldați ai intelectului.
- Locotenentul: Nu, eu am să demonstrez că vei fi soldat cu trupul. Oricine primește moneda bătută de regele nostru se înrolează ca soldat. Tu ai făcut asta, ergo ...
- Montanus: Nego minorem.
- Locotenentul: Poți nega că ai primit un ducat de la mine ? Vino, după mine, camarade ! Trebuie să te îmbrăcăm în uniformă.
- Montanus: Poftim ducatul înapoi. Nu aveți nici un martor că am primit banii.
(intră Jesper și caporalul Niels)
- Jesper: Eu pot să stau mărturie că locotenentul i-a pus banii în mână.
- Niels: Și eu asemenea.
- Montanus: Dar am acceptat eu banii ?
- Locotenentul: Oh, nu mai ascultăm nici o vorbă. Niels, stai cu el până când aduc uniforma. (iese)
- Montanus: Oh, ajutor !
- Niels: Dacă nu-ți tace gura, bag baioneta în tine. Domnule primar, nu este el înrolat ?
- Jesper: Bineînțeles că este înrolat.
- Locotenentul: (intrând) Vino, jos cu haina neagră și pune pe tine haina roșie. (Montanus plânge în timp ce ei îl îmbracă în uniformă). Ești cu mult mai frumos decât înainte. Instruiește-l cum trebuie Nielels. El este un învățat, dar acum trebuie să învețe și niște exerciții mai aspre. (Niels îl conduce afară pe Montanus, cu ghionturi și îmbrânceli)
- (Scena 2 Ca în scena precedentă Niels făcând instrucție cu Montanus intră Locotenentul)
- Locotenentul: Ei bine Niels, cum merge cu instrucția ?
- Niels: Cu timpul va învăța, dar este un câine leneș. Trebuie bătut din minut în minut.
- Montanus: Oh, domnule prea iertător, aveți milă de mine. Eu nu pot să îndur un asemenea tratament.
- Locotenentul: Este puțin mai greu la început, dar după ce spinarea este bine bătută și întărită, nu va mai dura la fel de mult.
- Montanus: Oh, îmi doresc să nu fi studiat nimic.! Atunci nu aș mai fi ajuns în asemenea năpastă.
(intră Jeppe, Jeronimus, Magdelone, Lisbed)
- Jeppe: Acum, mânia mea s-a transformat în milă.
- Jeronimus: Dacă am putea măcar să-l aducem la adevărata credință, aș fi bucuros să-l răscumpăr.
- Lisbed: Vai, cât de nefericită sunt. Oh, tată dragă, dacă ai fi atât de îndrăgostit cum sunt eu.
- Jeronimus: Rasmus Berg, ce se întâmplă ?
- Montanus: Vai, dragul meu Monsieur Jeronimus, am devenit soldat.
- Jeronimus: Ascultă, prietene, dacă renunți la prostiile de până acum și nu mai umpli satul cu dezbateri, voi face tot ce-mi stă în putere să te scap.
- Montanus: Jur că am să mă dedic afacerilor, și nu am să mai supăr pe nimeni cu nici o dezbateri.

- Jeronimus: Dragul meu Locotenent, persoana aceasta este logodit cu unica mea fiică. Te rog să-l eliberezi. Voi fi bucuros să donez în schimbul lui o sută de ducați.
- Locotenentul: Ascultă, dragul meu Monsieur Jeronimus. Ceea ce am făcut este doar pentru binele lui. De dragul domniei tale, voi dona banii săracilor, mai ales că am auzit că și-ar fi schimbat sentimentele. Să poftească aici ...
- Ascultă, dragul meu, părinții dumitale au cheltuit o grămadă de bani, iar în schimb, dumneata te-ai întors deranjat, ai ridicat tot satul, ai avansat opinii ciudate și apoi le-ai apărat cu încăpățănare. Un învățat trebuie să se distingă dintre ceilalți oameni prin faptul că este mai reținut, mai modest, mai prudent în vorbire decât cei needucați. Sfatul cel mai bun pe care ți-l pot oferi, dacă vei continua să studiezi, este să mergi pe altă cale.
- Montanus: Vai, bunul meu domn, am să vă respect sfatul.
- Locotenentul: Am să te eliberez imediat ce-ți ceri scuze de la toată lumea.
- Montanus: Cu umilință, vă rog pe toți din suflet să mă iertați.
- Jeronimus: Deci, dragă ginere, nu mai crezi că pământul este rotund ?
- Montanus: Nu am să argumentez, dar în zilele noastre toți învățații sunt de părere că este rotund.
- Jeronimus: Vai, domnule Locotenent, să fie soldat din nou.
- Montanus: Dragă tată socrule, pământul este plat ca o clătită !
- Jeronimus: Ei da, acum suntem prieteni din nou, acum poți avea mâna fiicei mele. Pofitim la noi acasă să sărbătorim reconcilierea. Domnule Locotenent, ne faceți onoarea de a ne însoți ?

SFÂRȘIT

EPILOG: Puterea corupe, și puterea învățaturii face același lucru, în special asupra minții unui tânăr. Infatuat de simțul său al umorului și de cunoștințele sale, un tânăr absolvent de litere, a făcut uz de Logică împotriva bunului simț, pentru a demonstra tot felul de absurdități, doar din dorința de a-și impresiona concetățenii. După cum era de așteptat, rezultatul a fost exact contrariul, și la scurt timp, s-au luat măsuri fizice împotriva lui. Morala este simplă: nu încercați să vă puneți interlocutorul în inferioritate, mai bine folosiți-vă înțelepciunea pentru a-l face să se simtă mai deștept decât este.

TITLUL: RAȚA SĂLBATICĂ (Vindlanen, The wild duck)

AUTORUL: HENRIK JOHAN IBSEN (20 Martie 1828 - 23 Mai 1906)

Născut în Skien, Norvegia, tatăl său Knud Plesner Ibsen (1797-1877) era un negustor de cherestea și

bunuri de lux, iar mama sa a fost Marichen Cornelia Martine Altenburg (1799-1869). Amândoi părinții erau descendenți ai unor căpitani de navă, membri ai elitei din orașul natal. După studiile elementare, începând cu anul 1836 a fost înscris la Școala Medie din Venstop, pentru a studia Latina, Germana și Teologia. În anul 1843 a abandonat școala pentru a deveni ucenicul unui farmacist, timp de șase ani. A scris prima sa piesă de teatru, *Catilina*, în anul 1849, iar în anul următor s-a stabilit la Christiana (Oslo) pentru a studia medicina la Universitate. În anul 1851 s-a mutat însă la Bergen, ca poet dramatic și director de scenă al teatrului *Det Norske*, unde s-a implicat în producția a peste 145 de spectacole. În anul 1858 a revenit la Oslo pentru a deveni director de creație la Teatrul Christiana. S-a căsătorit cu Suzannah Thorensen, scriitoare, fiică de preot, iar unicul lor copil, Sigurd Ibsen (1859-1930) a devenit apoi Prim Ministru al Norvegiei, între anii 1903-1905. A părăsit Norvegia în anul 1862, pentru a petrece următorii 27 de ani în străinătate, la Sorento (Italia) și Dresda (Germania). Începând cu anul 1891, până în anul 1906, a petrecut ultimii ani de viață în Norvegia, unde fiul său era un politician proeminent. Din anul 1873 a fost făcut cavaler al Ordinului Sfântul Olaf, pentru a deveni comandant în anul 1892. A mai primit și Marea Cruce a Ordinului Danez de Dannenberg, Marea Cruce a Ordinului Suediei al Stelei Polare și a fost făcut cavaler al Ordinului Regal Vasa al Suediei. Principalele sale lucrări dramatice au fost: *Catilina* (1850), *Tumulul Funerar* (1850), *Noaptea Sfântului Ioan* (1852), *Doamna Inger din Ostrat* (1854), *Sărbătoare la Solhaug* (1855), *Olaf Liljekrans* (1856), *Războinicii din Helgeland* (1857), *Comedia iubirii* (1862), *Pretendenții la coroană* (1863), *Brand* (1865), *Peer Gynt* (1867), *Liga tineretului* (1869), *Împărat și Galilean* (1873), *Stâlpii societății* (1877), *O casă de păpuși* (1879), *Strigoii* (1881), *Un dușman al poporului* (1882), *Rața sălbatică* (1884), *Rosmelsom* (1886), *Femeia mării* (1888), *Hedda Gabler* (1890), *Constructorul Solness* (1892), *Micul Eyolf* (1894), *John Gabriel Borkman* (1896), *Când noi, morții, vom învia* (1899). Alte lucrări: *Norma* (1851), *Digte* (versuri, 1871).

ISTORIC: Henrik Ibsen a scris această piesă la Gossensass, o comună din Sudul Tirolului (Austria), în anul 1884, după o vizită la Roma unde a întâlnit-o pe Martha Kopf, fiica în vârstă de 13 ani a sculptorului Joseph Kopf, cea care l-a inspirat pentru personajul Hedvig. Negustorul, Hakon Werle, seamănă foarte mult cu tatăl autorului, iar vânătoarea de rațe este tipică pentru viața Scandinavilor. Premiera piesei a avut loc la 9 Ianuarie 1885, la *Den Nationale Scene*, în Bergen, Norvegia. Prima producție în limba Franceză a fost în anul 1891, la Teatrul Liber Andre Antoine. În Norvegia, piesa a fost montată la Nationaltheatret Hovedscenen în anii: 1904, 1908, 1918, 1928, 1955, 1964, 1986, 1991, 2012, 2016, 2020. Prima producție în limba Engleză a fost în anul 1918, la Plymouth Theatre New York, în regia lui Arthur Hopkins. Un prim film mut a fost produs în Germania în anul 1926, denumit *Casa Minciunilor*, apoi primul film artistic a fost produs în anul 1963, de către Tancred Ibsen, nepotul autorului. O primă versiune Suedeză a fost pusă în scenă în anul 1949, la Stockholm, la teatrul Dramaten. Pe scena Teatrului Național din Bergen piesa s-a jucat în anul 1955, iar în anul următor s-a montat o ediție Franceză, la Teatrul Sarah Bernard din Paris. Televiziunea națională publică Radio Teilifis Eirean a transmis piesa în anul 1968, având ca vedete pe Ann Rowan și Marian Richardson. A urmat o producție BBC, în anul 1971, în regia lui Alan Bridges. În anul 1972, Ingmar Bergman a regizat piesa pentru Royal Dramatic Theatre, cu Anders Ek în rolul negustorului și Lena Nyman în rolul tinerei fete. O adaptare pentru un film în limba Germană a fost regizată în anul 1976 de Hans Greissendorfer. O altă ediție remarcabilă, în limba Engleză, a fost montată în anul 1983 de către Henri Safran, cu Liv Ullman și Jeremy Irons în rolurile principale. Bo Eiderberg a montat apoi o versiune TV în limba Suedeză, în anul 1989, cu Tomas von Bromssen, Pernilla August și Stellan Skarsgard ca vedete. În Australia, o versiune pentru film a fost produsă în anul 2015 de către Simon Stome. În China, pentru Festivalul de Dans din anul 2013 s-a montat la Beijing un spectacol de balet regizat de Willy Tsao împreună cu coregraful Ina Christel Johannessen. O altă producție recentă a fost pusă în scenă în anul 2018 la Almeida Theatre, Londra. În România, *Rața sălbatică* se joacă în prezent la Teatrul Bulandra, în regia lui Peter Kerek, un spectacol montat încă din anul 2015. La Cluj, Teatrul Maghiar de Stat a montat o versiune în limba maghiară în anul 2004, în regia lui Attila Keresztes

ROLURI: Hakon Werle (un negustor bogat), Gregers Werle (fiul său), Bătrânul Ekdal (ofițer în rezervă), Hialmar Ekdal (fiul său, fotograf), Gina Ekdal (soția lui Hialmar), Hedvig (fiica lor), Mrs. Sorby (menajera

lui Werle), Relling (un doctor), Molvik (student la teologie), Graberg (contabilul lui Werle), Pettersen (servitor), Jensen (chelner), Un domn slab, Un domn blond, Un domn miop, Șase alți domni (oaspeți), Mai mulți chelneri (figuranți)

SUBIECT: Liniștea unui mic orășel din Norvegia este tulburată atunci când unicul fiu al unui negustor bogat se întoarce acasă după o absență de cincisprezece ani. Vechi neînțelegeri în dragoste și afaceri sunt acum supuse din nou judecății, în timp ce jurații benchetuiesc în casa acuzatului. După cum era de așteptat, este găsit nevinovat, dar generația mai tânără continuă cearta în căutarea unui vinovat. O tânără fată, în vârstă de paisprezece ani este în mijlocul intrigii, fiind un copil ilegitim. Depășită de perspectiva de a-și pierde tatăl, fata se sinucide, făcând acest ultim sacrificiu pentru a-i aduna pe toți împreună, așa cum au fost.

MOMENTE BUNE: (după versiunea în limba Engleză produsă de University of Virginia, New York, 1918, adaptată de Judy Boss în anul 1999)

ACTUL 1 (Scena 1 Acasă la Werle. Pettersen, Jensen și chelnerii se agită, aprinzând sfeșnice în sala de oaspeți)

Jensen: Banchetul acesta este în onoarea fiului său, se spune.

Pettersen: Da. Fiul său a sosit cu o zi în urmă.

Jensen: Aud pentru prima dată că domnul Werle ar avea un fiu.

Pettersen: Oh, da, are un fiu, ce e drept, nu a venit niciodată în oraș de când sunt eu în serviciu aici.

Ekdal: (apare îmbrăcat într-un palton uzat, purtând un pachet învelit în hârtie maro la subsuoară)
Lăsați-mă să intru în birou.

Pettersen: Biroul s-a închis acum o oră. Puteți trece, dar aveți grijă cum ieșiți, avem oaspeți.
(Ekdal intră în birou)

Jensen: Este unul dintre contabili ?

Pettersen: Nu este doar un ajutor care copiază documente. Este bătrânul Ekdal. Pe vremuri a fost ofițer, dar s-a amestecat în afacerile cu chereștea, se spune că în trecut l-a băgat pe domnul Werle într-un mare necaz.

Jensen: Se vede pe el că a trecut prin multe. A dat faliment ?

Petersen: Mai rău decât atât. A intrat la pușcărie. Ssst ! Au terminat masa.

(oaspeții intră pe rând, urmași de Werle)

Un oaspete: Se parte că se va servi cafea și maraschino în camera pentru muzică.

Alt oaspete: Ce ospăț pe cinste ! Poate că doamna Sorby ne va cânta ceva.

(oaspeții trec încet spre camera pentru muzică)

Werle: Nu cred că a observat cineva, Gregers, am fost treisprezece la masă.

În mod normal suntem doisprezece. Pe aici, domnilor, pofțiți ! (iese din scenă)

Hialmar: Nu ar fi trebuit să mă inviți aici, Gregers.

Gregers: Ești cel mai bun prieten al meu, petrecerea se presupune ca a fost dată în cinstea mea.

Hialmar: Dar nu cred că tatăl tău agreează asta. Sunt complet în afara cercului lui de oaspeți.

Gregers: Suntem doi foști colegi de școală. Trebuie să fie șaisprezece ani de când nu ne-am mai văzut. Ai cam pus carne pe tine, și ai devenit fotograf.

Hialmar: Ei bine, îndrăznesc să spun că sunt ceva mai bărbat decât eram atunci. Tatăl tău a spus că este mai bine să nu-ți scriu nimic. După marele ghinion, tatăl tău a fost cât pe ce să dea faliment în afacerea aceea.

Gregers: De ce ar trebui asta să schimbe ceea ce simt eu pentru tine ?

Hialmar: Pe scurt, am crezut că este mai bine să rup o dată pentru totdeauna toate relațiile cu asociații mei. Tatăl tău m-a îndemnat la asta. De unde crezi că am avut bani pentru a deveni fotograf.

Gregers: Dragul meu Hialmar, nu pot să-ți spun ce plăcere îmi face asta ... dar și ce muștrări de conștiință îmi fac. Așadar, te-ai însurat, Hialmar !

Hialmar: Da, și sunt foarte fericit. Cu graț ai mai putea să o recunoști pe Gina. Pe vremuri a fost la voi în serviciu.

Gregers: Este cumva Gina Hansen, cea care a fost menajera casei în ultimul an de boală al mamei ?

Hialmar: Da, chiar ea este. Trăia cu mama ei și țineau un mic restaurant. Chiar tatăl tău mi-a recomandat să mănânc acolo. Acolo am cunoscut-o pe Gina.

Gregers: Și apoi ai devenit fotograf, imediat după căsătorie ?

Hialmar: Tatăl tău a fost de acord că este o afacere foarte bună. Gina a fost și ea de aceeași părere.

Mrs. Sorby: (căt̄re domnii din camera alăturată) Pofțiți aici, domnilor, vă rog.
Cine dorește un pahar de punch să poftescă aici.

Werle: (căt̄re Hialmar) Ce studiezi acolo atât de intens, Ekdal ?

Hialmar: Doar un album, Domnule Werle.

Un oaspete: Ah, fotografii. Ar fi trebuit să aduci câteva, e bine pentru digestie să stai și să privești la ele.

Ekdal: (intră din birou) Vă rog să mă scuzați, am greșit ieșirea. Ușa era închisă ... ușa era închisă.
Vă rog să mă scuzați. (iese prin dreapta)

Alt oaspete: Cine a fost ? (căt̄re Hialmar) Îl cunoașteți pe omul acesta ?

Hialmar: Nu știu ... Nu l-am observat.

Mrs. Sorby: Vă rog să-i dați ceva pentru acasă ... ceva bun, vreau să spun.

Pettersen: Am să mă ocup eu de asta.

Alt oaspete: Nu dorești să ne reciți o poezie, Domnule Ekdal ? Erai un declamator încântător.

Hialmar: Îmi pare rău dar nu-mi mai amintesc nici una. (oaspeții trec în camera pentru muzică)

Hialmar: Gregers, eu am să plec ! Te rog să-i spui la revedere tatălui tău pentru mine.

Gregers: Poate că am să vin în vizită la voi, puțin mai târziu.

Hialmar: Nu, nu trebuie să faci asta. Nu trebuie să vezi casa mea. La noi este un cămin patetic, mai ales după un banchet ca acesta. (iese Hialmar, intră Werle)

Werle: Vino să ni te alături, Gregers. Voi cânta în duet cu Mrs. Sorby.

Gregers: Trebuie să stau de vorbă cu tine, tată.

Werle: Nu poate să aștepte ? (în fundal se aude un piano-forte)

Gregers: Cum de familia noastră a permis să decadă într-atât.

Werle: Te referi la Ekdal, presupun.

Gregers: Da, Locotenentul Ekdal ți-a fost cândva un asociat apropiat.

Werle: Prea apropiat, chiar. Mulțumită lui reputația mea este pătată.

Gregers: Tu ai acționat alături de el în afacerea aceea cu pădurea ...

Werle: Da, dar el a desenat harta ... acea hartă frauduloasă ! El a doborât ilegal acei bușteni. A fost găsit vinovat, iar eu am fost achitat. Aici în oraș, întreaga poveste a fost uitată de mult.

Gregers: Dar nefericita familie Ekdal ...

Werle: Când Ekdal a ieșit din închisoare era doborât la pământ, fără nici o scăpare. Am făcut pentru el tot ce am putut. L-am angajat să copieze acte pentru biroul meu și îl plătesc cu mult mai mult decât face.

Gregers: Ai pus la socoteală și costurile pentru ca Hialmar să devină fotograf ?

Werle: Pot să te asigur că m-a costat destul.

Gregers: Dar ai decontat aceste cheltuieli în actele contabile ? Biata mama, mi-a spus că ai dezvoltat un interes deosebit pentru fosta noastră menajeră, Domnișoara Gina Hansen.

Werle: Mama ta ! Ar fi trebuit să-mi dau seama ! Ea te-a ridicat împotriva mea, de la bun început. La vârsta ta, ai putea avea ceva mai bun de făcut.

Gregers: Da, ar cam fi timpul pentru asta.

Werle: Întâmplător, există o oportunitate pentru a deveni independent. Aș vrea să-ți propun să faci parte din firma mea, ca partener. Nu mai sunt atât de eficient în muncă așa cum eram înainte. Trebuie să-mi menajez ochii.

Gregers: Îmi ascunzi ceva. Vrei să te folosești de mine. Spune-mi te rog un singur lucru. Ai de gând

să te căsătorești cu Mrs. Sorby ?

Werle: Să zicem că mă gândesc la asta ? Ce ar fi ? Te-ai opune acestei căsătorii ?

Gregers: Absolut de loc, nicidecum. Acum înțeleg. De dragul lui Mrs. Sorby trebuie să ne prefacem că în această casă suntem o familie. Un tablou de afecțiune filială !

Werle: Cred că nu urăști pe nimeni pe lume mai mult decât pe mine ?

Gregers: Așa mi se pare și mie, iar în consecință îmi iau pălăria și plec. Noapte bună și la revedere. (iese prin dreapta)

ACTUL 2 (Scena 1 Studioul lui Hialmar, dotat și mobilat, instrumente și aparate fotografice, chimicale, scule și instrumente, fotografiile pe masă. Gina în fotoliu, Hedvig pe canapea)

Gina: Hedvig, Hedvig, draga mea, nu trebuie să citești atât de mult.

Hedvig: Dar mamă, încă puțin ? Tata nu se mai oprește din citit. (închide cartea)

Gina: Teribil cât de mult unt consumăm în casa asta. Apoi vine sosul afumat și brânza ... și șunca ... Dar nu putem să ne descurcăm cu mai puțin. Am primit opt coroane pentru cincizeci de fotografii.

Hedvig: Nu-i așa că este minunat că tata a fost invitat la banchet, la Domnul Werle ?

Gina: L-a invitat fiul lui. Noi nu avem nimic de a face cu acest Domn Werle.

(Bătrânul Ekdal intră cu un pachet sub braț)

Hedvig: Ai primit mult de lucru, bunicule ?

Ekdal: Pachetul ăsta întreg. Privește doar. Gina, asta mă va ține ocupat pentru foarte mult timp.

(Bătrânul Ekdal iese din studio, Hialmar intră prin dreapta)

Hedvig: Ce bine că te-ai întors atât de repede, tată !

Hialmar: Da, a fost o cină selectă. Am fost doisprezece sau paisprezece la masă.

Gina: Este Gregers la fel de urăcios ca întotdeauna ?

Hialmar: Ei bine, nu prea este mare lucru de văzut la el. Bătrânul s-a întors ?

Gina: Da, este în camera lui, scrie. Nu cred că mai dorește să vadă pe nimeni în seara aceasta.

Ekdal: (intră în halat de casă cu o pipă fumegând) Ai ajuns acasă ? Mi s-a părut că te aud conversând. Cine au fost toți domnii aceia ?

Hialmar: Au fost: Consilierul Flor, Consilierul Balle, Consilierul Kaspersen ... Tot felul de oameni.

Ekdal: Consilieri cu toții.

Hedvig: Și au cântat, domnii consilieri, tată ?

Hialmar: Nu, au vorbit doar lucruri fără sens. Indivizii ăștia o țin într-un ospăț de la o masă la alta, gustă ceva sau se îndoapă cât este ziua de lungă. Bineînțeles că întreaga afacere s-a derulat cât se poate de amical. Au fost foarte drăguți, niște domni geniali.

Hedvig: Ce frumos îți stă îmbrăcat la costum ! Ți se potrivește foarte bine, tată.

Hialmar: Da, ajută-mă te rog, Hedvig, cred că am să trec la jachetă.

Gina: Poftim, te rog. (aduce jacheta și îl ajută să o îmbrace)

Hialmar: De fapt, mă simt mult mai acasă îmbrăcat așa. Uite Hedvig, nota de plată. (caută în buzunarul de la haină). Uite ce scrie: Meniu. Citește lista iar eu am să-ți descriu fiecare preparat.

Hedvig: Mulțumesc. (primește hârtia dar fără să o citească)

Hialmar: Ai aruncat o privire în seara asta, tată ?

Ekdal: Bineînțeles. A intrat în coșuleț, la culcare.

Hedvig: Nu vrei să-ți aduc fuierul, tată ?

Hialmar: Nu, nici un fluier, nu mai doresc nici o plăcere pe lumea asta. Măine trebuie să lucrez ... De fapt sunt nerezonabil, câteodată. Adu-mi fluierul.

(Hedvig aduce fluierul iar Hialmar cântă un dans din Bohemia)

Hialmar: (întrerupând melodia) Acoperișul nostru poate că este sărăcăcios, dar este casa noastră.

Din toată inima pot să spun: aici este fericirea mea. (continuă să cânte)

Gregers: (din ușă) Să mă scuzați vă rog ... Nu cumva aici locuiește Domnul Ekdal, fotograf ?

Hialmar: Gregers ! Ai venit totuși ! Ei bine, poftim intră. Ai plecat de la petrecere ?

- Gregers: Am plecat și de la petrecere și din casa tatălui meu. Bună seara Doamnă Ekdal, nu știu dacă mă mai recunoașteți ?
- Gina: Oh, da, nu-mi este greu să-l recunosc din nou pe tânărul domn Werle.
- Hialmar: Scoate-ți paltonul și ia loc, te rog. Te rog să te faci comod.
- Gina: Avem o cameră pe cealaltă aripă, pe care o putem închiria.
- Gregers: Ah ... deci aveți și camere de închiriat ?
- Hialmar: Nu, nu încă. Trebuie să fim cu ochii în patru. Ea este Hedvig, este bucuria vieții noastre, dar și tristețea noastră cea mai mare, Gregers. Este în pericol să-și piardă vederea.
- Gregers: Să-și piardă complet vederea ?
- Hialmar: Nu au apărut decât primele simptome deocamdată, dar doctorul ne-a avertizat.
- Gina: Este ereditar, fără îndoială. Mama lui Ekdal a avut probleme cu vederea.
- Gregers: Bietul copil !
- Hialmar: Ea nu înțelege pericolul, ciripește ca o păsărică.
- Gregers: Eu o văd puternică și sănătoasă. Promite să semene cu dumneata, Doamnă Ekdal. Câți ani are ?
- Gina: Aproape, paisprezece. Peste două zile este aniversarea ei.
- Gregers: Văzând cum cresc tinerii ăștia, abia înțelegi cât de bătrân ești.
- Hialmar: Trebuie că au fost lungi pentru tine, Gregers, toți anii ăștia de muncă.
(Bătrânul Ekdal intră cu un chipiu militar pe cap)
- Hialmar: Tată, avem un musafir ... Gregers Werle ... Nu știu dacă îți mai amintești de el.
- Ekdal: Werle ? Este fiul lui ? Ce dorește de la mine ? Nu că mi-ar fi frică, dar știi ...
- Hialmar: A venit să mă vadă pe mine.
- Gregers: Vă aduc un salut în amintirea vechilor partide de vânătoare, Locotenent Ekdal. Pe vremuri erați un mare sportiv.
- Ekdal: Asta cam așa este, nu pot să neg. Vă uitați poate la chipiul meu. Atât timp cât nu ies cu el pe stradă ...
- Gregers: Și acum, nu mai ieșiți niciodată la vânătoare ?
- Ekdal: Nu pot să spun chiar asta. Mai trag câte un foc din când în când. Bineînțeles că nu ca pe vremuri. Se întâmplă lucruri rele. Pădurea se răzbună. Hialmar, ce spui, îl lăsăm să o vadă ?
- Hialmar: Poate să o vadă și altă dată.
- Gregers: Locotenent Ekdal, ar trebui să veniți să lucrați pentru mine. Aici nu aveți nimic pe lume care să vă intereseze. Un bărbat ca dumneata, are întotdeauna o pasiune pentru ceea ce este liber și sălbatic.
- Ekdal: Hialmar, trebuie să o vadă ! Fă-mi loc ! Are să o vadă, îți spun.
- Hialmar: Ei bine atunci. (jenat) Toate astea îi aparțin lui tata. (deschide ușa spre camera lui)
- Gregers: Deci creșteți păsări, Locotenent Ekdal. Văd că aveți și porumbei.
- Ekdal: Vedeți cuibul acela de lângă perete ? Acolo dorm iepurașii, domnule.
- Gregers: Dar văd și ceva vânat în coș. Nu cumva este o rață ?
- Ekdal: Bineînțeles că este o rață, este o rață sălbatică !
- Hedvig: Este rața mea sălbatică, este a mea.
- Ekdal: Are un mic bazin în care se scaldă, cu apă proaspătă din două în două zile.
Oh, sunt lucruri ciudate aceste rațe sălbatică, atât pot să vă spun.
- Gregers: Dar cum ați reușit să o capturați, Locotenent Ekdal ?
- Ekdal: Nu am prins-o eu. Trebuie să-i mulțumim lui Hakon Werle. El a împușcat-o din barcă și a doborât-o. Dar nu era decât rănită.
- Hedvig: A fost lovită sub aripă, așa că nu a mai putut să zboare.
- Ekdal: S-a scufundat la fundul apei și s-a agățat de ierburi, dar tatăl dumitale are un câine foarte bine dresat, s-a scufundat după ea și a scos-o la suprafață.
- Gregers: Și apoi a fost trimisă aici ?
- Hialmar: Tatăl dumitale a dus-o acasă și i-a cerut lui Pettersen să-i facă felul, dar când tatăl meu

a aflat despre rață, l-a convins să i-o dea lui.

Gregers: Și acum văd că înflorește aici.

Hialmar: Da, s-a îngrășat, a și uitat cum este viața ei naturală.

Gregers: Să nu cumva să vadă din nou cerul și marea. Dar eu nu pot să mai rămân. Spuneți că aveți o cameră de închiriat ? Pot să primesc eu acea cameră ?

Gina: Oh, nu, Domnule Werle, domnia ta ... nu este o cameră potrivită pentru domnia ta.

Hialmar: Vă primim, cu cea mai mare plăcere.

Gregers: Atunci am să o iau în primire mâine dimineață, primul lucru.

Gina: Dar este și perechea aceea de chiriași de la parter, Domnul Molvik care a fost tutore, și domnul doctor Relling. Ei au liber seara și se întorc la ore foarte târzii.

Gregers: Îndrăznesc să spun că mă voi simți la și eu ca rața sălbatică.

Gina: Atunci, presupun că doriți să rămâneți în oraș pentru mai mult timp ?

Gregers: Da, acum doresc să mă stabilesc aici. Ne-am înțeles deci, am să mă mut chiar mâine dimineață. Noapte bună.

Gina, Hialmar, Hedvig: Noapte bună, Domnule Werle.

ACTUL 3 (Scena1 Studioul lui Hialmar, dimineața. Hialmar la masă, Gina intră cu un coș cu bucate)

Hialmar: Ai verificat camera lui Gregers ?

Gina: Da, a făcut o mizerie întreagă încercând să aprindă soba, întreaga cameră e plină de fum. Și asta nu este partea cea mai rea, a vărsat ligheanul în sobă și acum toată pardoseala este acoperită de o mazăgă împuțită. Am chemat-o pe soția portarului să curețe după el.

Hialmar: L-am invitat să ia prânzul cu noi, știi, este prima lui zi. Te rog să pregătești ceva pentru el, și nu tăia carnea prea subțire, doresc să vină și Relling împreună cu Molvik.

Gina: Oh, trebuie să-i avem și pe ei la masă ?

Hialmar: Puțină salată de hering, nu ar fi o idee rea.

Gina: Foarte bine, între timp tu vei putea lucra puțin. (intră în bucătărie)

Ekdal: (din ușă) Ești ocupat ? Mă tem că va trebui să reparăm conducta de apă.

Hialmar: Muncesc la fotografiile astea blestемate. (Ekdal iese)

Hedvig: (intrând) Nu aș putea să te ajut cu nimic, tată ?

Hialmar: Oh, nu. Atât timp cât mă mai țin puterile, eu sunt cel care trebuie să poarte toată povara. Ce face bunicul ?

Hedvig: Deschide o cale nouă pentru conducta de apă.

Hialmar: Nu se va descurca singur, niciodată. Iar eu sunt blestemat să stau aici !

Hedvig: Lasă-mă pe mine să iau peria, tată, pot face asta, chiar foarte bine.

Hialmar: Nici vorbă, ai să-ți obosești ochii.

Hedvig: Nici un pic. Dă-mi mie peria, tată.

Hialmar: Dar ai grijă să nu-ți obosești ochii ! Nu va dura mai mult de un minut sau două.

Hedvig: Da, da, înțeleg. (ia peria) Am să încep cu poza aceasta. (el iese din scenă)

Gregers: (intrând) Hmm. Se pare că aici sunt oameni care muncesc.

Hedvig: Bună dimineața. Pofțiți vă rog. Am să-i spun lui tata că sunteți aici.

Gregers: Nu face asta, prefer să aștept puțin. Acelea sunt fotografiile care trebuiesc retușate ?

Hedvig: Da, sunt câteva și îl ajut pe tata să le termine.

Gregers: Dar rața sălbatică, a dormit bine în noaptea aceasta ?

Hedvig: Da, cred că da, mulțumesc pentru întrebare.

Gregers: Dar îți place să stai acolo cu rața sălbatică. Doar mergi la școală, fără îndoială.

Hedvig: Nu, acum nu mai merg, tata se teme că îmi obolesc ochii.

Gregers: Înseamnă că ai la dispoziție tot timpul din lume.

Hedvig: Oh, da, într-adevăr. Sunt atât de multe lucruri minunate. Sunt atât de multe cărți, și multe dintre ele au și poze.

Gregers: Deci timpul stă în loc pe domeniul raței sălbatice. Presupun că citești acele cărți ?

Hedvig: Da, atunci când pot să-mi arunc o privire. Dar multe dintre ele sunt în limba Engleză,

iar eu nu înțeleg limba Engleză, mă uit doar la poze.

Gregers: Nu ai dori să călătorești și să vezi lumea cea adevărată cu ochii tăi ?

Hedvig: Nu, eu doresc să stau acasă și să-i ajut pe mama și pe tata.

Gregers: Retușând fotografiile ?

Hedvig: Ar trebui să învăț și fac gravuri pentru desene, așa cum sunt cele din cărțile englezești.

Ar mai trebui și să împletesc în coș nou pentru rața sălbatică.

Gregers: Fără îndoială că rața sălbatică este cel mai distins oaspete din mansardă ?

Hedvig: Într-adevăr, așa este, trebuie compătimită foarte mult, săraca de ea.

Gina: (intrând) Bună dimineața. Hedvig, eliberează masa te rog.

Gregers: Am sosit prea devreme. Se pare că știți să retușați, doamnă Ekdal.

Hedvig: Mama știe și să facă fotografii.

Gina: Oh, da, a trebuit să învăț asta, domnule Werle, Ekdal nu este un fotograf obișnuit.

(se aude un foc de armă în mansardă)

Gregers: Ce este asta ? Aveți arme aici ? (din ușă) Hialmar, tragi cu arma ?

Hialmar: (din interior) Ești aici ? Nu știam asta. (intră cu un pistol cu două țevi în mână)

Doar cu obiectul ăsta. (arată arma)

Gregers: Deci ai devenit vânător, Hialmar ?

Hialmar: Doar câte un iepure din când în când. Mai mult pentru a-i face o bucurie lui tata.

Gregers: (aruncând o privire în mansardă) Văd că aveți și o armă de vânătoare aici ?

Hialmar: Aceea este pușca veche a lui tata. Nu se mai folosește acum, s-a stricat ceva la trăgaci.

Hedvig: Acum puteți vedea cum trebuie și rața sălbatică.

Gregers: O aripă pare să-i atârne puțin, și trage puțin un picior.

Hialmar: Creatura asta are în ea o încărcătură, și a fost scoasă din colții câinelui.

Gina: Binecuvântată rață ! Cât circ mai faceți în jurul ei. Hedvig, vino să mă ajuți la bucătărie.

(intră amândouă în bucătărie)

Gregers: Presupun că studioul a devenit departamentul special al soției tale ?

Hialmar: Las toate detaliile curente pe seama ei, iar eu mă retrag în camera de zi unde lucrez la o invenție.

Gregers: Și care este natura acestei invenții ? La ce va folosi ?

Hialmar: Încă nu trebuie să-mi ceri amănunte. Nu este vorba despre vanitate. Este misiunea mea ca numele de Ekdal să fie pus din nou la loc de onoare și respect. Pistolul acesta, cel cu are împușcăm iepurii, a jucat un rol special în tragedia din casa Ekdal.

Gregers: Într-adevăr ?

Hialmar: Când s-a pronunțat sentința pentru închisoare, tata avea pistolul în mână. Dar nu a îndrăznit să-l folosească. El, un soldat care a împușcat nouă urși, descendent dintr-o familie cu doi locotenenți-colonei ... poți să înțelegi asta, Gregers, nu-i așa ? Mie mi s-a părut că întreaga existență s-a oprit pe loc ... ca într-o eclipsă.

Gregers: Așa am simțit și eu, când a murit mama.

Hialmar: Într-un astfel de moment, Hialmar Ekdal și-a îndreptat pistolul spre piept. Dar în momentul decisiv, am obținut victoria împotriva mea însuși. Am rămas în viață. Mă bucur că am avut curajul să trăiesc, acum pot să-mi desăvârșesc invenția. Tata trebuie să dobândească din nou dreptul de a purta uniforma. Acesta va fi singura mea recompensă.

Gregers: Și cum avansează invenția ?

Hialmar: O invenție nu este un lucru asupra căruia să deții controlul. O învățesc în mintea mea în fiecare zi. Sunt plin de ea, până peste cap.

Gregers: Dragul meu, Hialmar, încep să cred că ai ceva din rața sălbatică în tine. Nu vreau să spun că ai aripa ruptă, dar ai stat prea mult afundat în mlaștina otrăvită, te-ai dat la fund, ca să mori în întuneric. Voi găsi o soluție pentru a te ajuta din nou.

Hialmar: Nu sunt obișnuit cu astfel de vorbe. În casa mea, nimeni nu vorbește despre lucruri neplăcute. Vezi bine, nu-mi face bine asta. Dar, uite că sosește masa de prânz.

(intră Gina și Hedvig, aducând bucatele Relling și Molvik apar la ușă, îmbrăcați în negru)

Gina: Ah, voi doi ați sosit chiar la momentul potrivit.

Hialmar: Gregers, te rog să-mi permiți să ți-l prezint pe Domnul Molvik. Pe Relling îl cunoști deja, nu-i așa ?

Relling: Oh, Domnul Werle junior ! V-ați mutat deja ? Eu și cu Molvik locuim la parter, așa că nu va trebui să căutați prea mult un doctor sau un preot.

Gregers: Mulțumesc, nu este chiar improbabil, ieri am fost treisprezece la masă.

Hialmar: Să ne așezăm la masă, să mâncăm și să bem, să ne bucurăm. (se așează toți la masă)

Ekdal: (intrând) Bună dimineața, domnilor ! Ce vânătoare bună. Am împușcat unul dolofan. Este iepure, carne bună, fragedă. Poftă bună, domnilor ! (merge în camera lui)

Molvik: Vă rog să mă scuzați, eu nu pot ... Eu trebuie să ies afară imediat ... (iese grăbit)

Relling: Să golim paharul pentru bătrânul vânător. Părul lui este cărunț, sau alb de tot ?

Hialmar: Oarecum intermediar.

Relling: Hedvig, draga mea, așteaptă doar, să vezi ce va fi când invenția va fi scoasă pe piață.

Hialmar: Da, într-adevăr, ți-am asigurat viitorul. Gregers, ție cum îți place aici, la masa întinsă, împreună cu o familie fericită ?

Gregers: În ce mă privește, eu nu mă simt bine în aburi de mlaștină.

Ralling: Vă sfătuiesc să nu întunecați atmosfera aici, său o să ieșiți pe ușă afară, cu capul înainte. Să nu spuneți că nu v-am prevenit. (se aude o bătaie în ușă)

Werle: (intră în încăpere, într-o haină scumpă de blană) Scuzați-mă vă rog, dar cred că fiul meu locuiește aici.

Hialmar: Vă rugăm să ne faceți onoarea ...

Werle: Mulțumesc, dar doresc să stau de vorbă cu fiul meu, în camera lui.

Gregers: În camera mea ? Bine ...

Gina: Nu, nu, camera lui nu este pregătită încă.

Hialmar: Puteți discuta aici. Vîno te rog în camera de zi, Relling.

(Hialmar și Relling ies, Gina și Hedvig intră în bucătărie)

Werle: Nu pot să nu intervin.

Gregers: Doresc să-i deschid ochii lui Hialmar Ekdal. Trebuie să realizeze în ce poziție se află.

Werle: Te macină conștiința, nu-i așa ?

Gregers: Ar fi trebuit să iau poziție împotriva ta atunci când i-ai întins o cursă Locotenentului Ekdal. Ar fi trebuit să-l previn. Dar mi-a fost frică de moarte, de tine.

Werle: Se pare că acum ai depășit această frică. Crezi că merituosul nostru fotograf va aprecia relațiile de prietenie ?

Gregers: Da, cred asta. Trebuie să-mi vindec conștiința.

Werle: Nu mai are rost să te întreb dacă dorești să te întorci acasă, la firmă ?

Gregers: Nu are nici un rost, într-adevăr.

Werle: Mă gândesc să mă recăsătoresc, dar înainte de asta, vei avea partea ta de avere.

Gregers: Nu doresc asta, nu am să-ți accept oferta, de dragul conștiinței. Mă consider eliberat din serviciul tău. Am pus deoparte o parte din salariul meu.

Werle: La revedere, atunci, Gregers.

Gregers: La revedere. (Werle iese, Hialmar reîntră)

Gregers: Hialmar, ia-ți te rog paltonul, doresc să facem o plimbare împreună.

ACTUL 4 (Scena 1 Studioul lui Hialmar Gina, din ușă, către clienți)

Gina: Luni vor fi gata fotografiile din primul set. La revedere.

Hedvig: (intră din bucătărie) De ce nu s-a întors încă tata ?

Gina: Cina lui se răcește. Va veni direct aici, ai să vezi. Uite-l că vine ! (intră Hialmar)

Hialmar: Am avut o discuție obositoare cu Gregers. Măine trebuie să mă apuc serios de lucru. Am să fac totul de unul singur.

Gina: De ce, Ekdal ? Eu mă descurc cu fotografiile foarte bine, iar tu poți lucra la invenția ta.

Hialmar: Nu mai pun piciorul în mansardă. Aș vrea chiar să-i sucesc gâtul acelei rațe blestemată !

Hedvig: Oh, nu, tată, eu știu că rața sălbatică este a mea !

Hialmar: Am să o cruț ... de dragul tău, dar acum te rog să mergi puțin la plimbare, toți aburii ăștia nu-ți fac bine.

Hedvig: Foarte bine, atunci, dar ai grijă să nu-i faci nici un rău cât sunt plecată. (iese)

Hialmar: Gina, aș vrea să țin eu registrul contabil. Tu faci să pară că banii ne ajung pentru o perioadă prea îndelungată de timp. Cum faci asta ?

Gina: Asta este pentru că eu și Hedvig ne mulțumim cu foarte puțin.

Hialmar: Tata este plătit foarte liberal pentru munca lui. Cum se descurcă ? Te rog să-mi spui.

Gina: Oh, depinde, îndrăznesc să spun că aproape își plătește cheltuielile și îi mai rămân și ceva bănuți de buzunar. Spune-mi direct, Ekdal. Ce ți-a spus despre mine ?

Hialmar: Este adevărat oare ... că a existat un fel de înțelegere între tine și Domnul Werle, cât timp ai fost în serviciu la ei ?

Gina: Asta nu este adevărat. Domnul Werle nu mi-a făcut curte, ăsta este adevărul, dar soția lui a crezut că se întâmplă ceva, m-a hărțuit și m-a bruscat până când am ieșit din serviciul ei.

Hialmar: Dar după aceea ?

Gina: Ei bine, mama mea era permanent îngrijorată, pentru un lucru sau altul, mereu îngrijorată ... Domnul Werle era deja văduv ... Nu mi-a dat pace până nu a obținut ce și-a dorit.

Hialmar: Aceasta este mama copilului meu. Cum ai putut să ascunzi asta de mine ?

Gina: Te-ai mai fi căsătorit cu mine dacă ai fi știut ?

Hialmar: Cum ai putea măcar să visezi așa ceva ?

Gina: Pentru asta nu ți-am spus nimic. Regreți cei cincisprezece ani pe care i-am petrecut împreună ? Spune-mi, Ekdal, ce s-ar fi ales din tine dacă nu ai fi avut o nevastă ca mine ?

Hialmar: Ce s-ar fi ales din mine ? Ce puțin înțelegi tu prin ce trece un bărbat atunci când este trist și disperat.

Gina: Te-ai dovedit a fi un bărbat cumsecade, iar acum avem tot confortul pe care îl dorim.

Hialmar: Da, într-o mlaștină de minciuni. Credeam că am o casă atât de plăcută. Nu a fost decât o minciună. Cum pot eu să vin acum în fața lumii reale cu o invenție. Probabil ca va muri, o dată cu mine, va fi doar o amintire, Gina, pe care tu ai ucis-o.

Gina: Eu, cea care nu ți-a dorit ție decât binele, câte zile am avut !

Hialmar: Am crezut că ziua în care voi ține brevetul de invenție în mâna mea ... am crezut că acea zi îmi va aduce eliberarea. Iar apoi, apoi am visat că tu vei trăi de pe urma mea, că vei fi văduva bogată a unui inventator.

Gina: Să dea Domnul să nu văd niciodată acea zi în care voi fi văduvă !

Gregers: (deschide ușa, radios) Ei bine, dragi prieteni ... Încă nu ați discutat problema ?

Hialmar: Am discutat-o. Am trecut prin cele mai amare clipe din viața mea.

Gregers: Dar în același timp și cele mai nobile, cred eu.

Gina: Dumnezeu să te ierte, Domnule Werle.

Gregers: Nu înțeleg asta. Mă așteptam ca în momentul în care intru pe ușă să mă izbească lumina schimbării la față, atât dinspre soț cât și dinspre soție. Dar eu nu văd decât întunecime, tristețe și supărare.

Gina: Oh, asta este tot ?

Gregers: Nimic pe lume nu se compară cu bucuria de a-l ierta pe cel care ți-a greșit.

Hialmar: Tu crezi că un bărbat poate goli atât de ușor cupa de amărăciune ?

Gregers: Un bărbat obișnuit poate că nu poate, dar un bărbat ca tine ... Tu ai în tine Hialmar destul de mult din rața sălbatică.

Relling: (intrând) Oh, iar iese în față rața sălbatică ? De ar zbura la dracu, împreună cu dumneata !

Dacă va rămâne aici, vă va răscoli viețile la amândoi ? Ce doriți de fapt în această casă ?

Gregers: Doresc să pun fundația pentru o căsătorie adevărată.

Relling: Domnule Werle, câte asemenea căsătorii adevărate ai văzut dumneata de când ești

pe lume ?

Gregers: Cu greu, una singură. Dar am văzut nenumărate căsătorii din felul celălalt. Eu nu pot să spun că am fost vreodată căsătorit cu adevărat, așa că nu vorbesc ca o autoritate în materie.

Hialmar: Oh, săraca mea Hedvig, este la vârsta critică, în capul ei se vor naște tot felul de concepții greșite.

Gina: Ea este obișnuită cu focul, de la bucătărie. Spune ea că se joacă de-a casa incendiată. De multe ori mă tem că va da foc la casă, într-adevăr.

(Se aude o bătaie în ușă. Intră Mrs. Sorby)

Mrs. Sorby: Bună seara, mă tem că deranjez ? Am venit să-mi iau rămas bun.

Gina: Dar de ce, pleci undeva Bertha ?

Mrs. Sorby: Da, mâine dimineață plec cu Domnul Werle. Ne căsătorim.

Gregers: Atunci trebuie să vă urez multă fericire, ca un fiu vitreg îndatoritor.

Relling: Pe mine vă rog să mă scuzați. Trebuie să ies cu Molvik în seara aceasta. Vino cu noi, Hialmar.

Gina: Nu, mulțumim. Ekdal nu dorește să participe la astfel de prelegeri. (iese Relling)

Mrs. Sorby: Îl cunosc pe doctorul Relling de mai mulți ani. La un moment dat se părea chiar că lucrurile ar putea să avanseze între noi.

Gregers: Dar, din fericire pentru dumneata, nu au avansat. Nu vă temeți că aș putea să-i spun tatălui meu despre această veche prietenie ?

Mrs. Sorby: I-am spus chiar eu deja. Întotdeauna am fost deschisă. Noi femeile, credem că aceasta este cea mai bună politică. Eu și cu domnul Werle nu avem nici un fel de secrete. Cu atât mai mult acum, când începe să fie neajutorat. Își pierde vederea.

Hialmar: Își pierde vederea ? Și el își pierde vederea ?

Mrs. Sorby: Nu pot să mai rămân prea mult. Ekdal, dacă este ceva ce Domnul Werle poate face pentru voi, trebui se apălați la domnul contabil Graberg.

Hialmar: Transmiteți viitorului vostru soț complimentele mele. Intenționez să apelez la domnul Graberg, pentru o chitanță cu suma pe care i-o dorez șefului lui. Am să-mi plătesc datoria de onoare. Am să-i plătesc întreaga sumă cu o dobândă de cinci la sută. Toate profiturile realizate de invenția mea vor fi dedicate spre a mă elibera financiar de datoria față de viitorul soț al dumatile.

Mrs. Sorby: Ei bine, atunci, la revedere. (Gina o urmează până la ușă)

Gregers: Ești într-adevăr bărbatul care am crezut eu că ești.

Hialmar: Fiind cel care pune pâinea pe masă, bărbatul trebuie să-și ceară drepturile.

Gregers: Și nu ești fericit, acum când s-a limpezit adevărata ta poziție ?

Hialmar: Ba da, bineînțeles că sunt. Dar mai există un lucru care tulbură ceea ce înțeleg eu prin justiție. Tatăl tău va împlini ceea ce numești dumneata o căsătorie adevărată. Relația lui cu Mrs. Sorby este fondată pe încredere completă și candoare fără rezerve, de ambele părți. Nu își ascund nimic unul altuia, nu au nici un secret.

Gregers: Cu siguranță nu faci o comparație între tine și soția ta, cu aceștia doi ... ?

Hialmar: Nu pot decât să recunosc că soarta îmi arată ceva cu degetul. El își pierde vederea.

(Hedvig intră pe ușă, plăcut entuziasmată)

Hedvig: M-am întâlnit la ușă cu Mrs. Sorby. Mi-a dat ceva, un cadou, pentru ziua mea de mâine. Este un plic mare.

Hialmar: Este scrisul Domnului Werle. Pot să o deschid ... și să o citesc ?

Hedvig: Da tată, te rog. Sunt nerăbdătoare să aflu ce este ?

Hialmar: (citește) Este o donație, Hedvig. Domnul Werle îi scrie lui Hedvig că bunicul ei nu mai trebuie să se deranjeze cu copiatul, dar că va primi în continuare de la birou suma de o sută de coroane pe lună ... cât timp va avea nevoie ... cât timp va trăi. Mai spune că aceeași sumă ți se va asigura și ție, Hedvig, pentru tot restul vieții.

- Hedvig: Toți banii aceștia vor fi pentru mine ! Tată, tată, nu te bucuri ? Am să vă dau vouă toți banii, ție și lui mama.
- Hialmar: Da, poate mamei tale !
- Gregers: Hialmar, el nu face decât să-ți întindă o cursă. Astăzi de dimineață a spus: Hialmar Ekdal nu este bărbatul pe care ți-l închipui tu. Ai să vezi asta.
- Hialmar: A vrut să spună că ai să vezi că mă las cumpărat ...
- Gina: Hedvig, du-te în camera ta, te rog. (iese Hedvig)
- Gregers: Da, Hialmar, acum este momentul să demonstrezi cine a avut dreptate, el sau eu.
- Hialmar: Poftim răspunsul meu. (fără grabă rupe actul în două)
- Gina, doresc să știu dacă acest copil are dreptul să locuiască sub acoperișul meu.
- Gina: Mă întrebi asta ? Nu știu. Cum aș putea să știu, o creatură ca și mine ...
- Hialmar: Atunci, eu nu mai am ce să caut în casa aceasta. Casa mea s-a prăbușit în ruine peste mine. Gregers, eu nu mai am copil !
- Hedvig: (intrând) Ce spui acolo, tată ? Tata, tata !
- Hialmar: Hedvig, nu te apropia de mine ! Țineți-o la distanță. Oh ! Ochii aceștia ! La revedere ! (iese din scenă)
- Hedvig: (disperată) Mamă, vrea să ne părăsească ! Nu se va mai întoarce niciodată ! Trebuie să-l aduci înapoi cumva !
- Gina: Liniștește-te, te rog, am să merg să-l caut. Dumnezeu să te ierte, Gregers. (iese din scenă)
- Hedvig: Poate că nu sunt copilul lui. Se poate ca mama să mă fi găsit, până la urmă. Am citit eu despre astfel de lucruri, dar el ar trebui să mă iubească și atunci. Noi am primit rața sălbatică în dar, dar eu o iubesc la fel de mult.
- Gregers: Hai să vorbim puțin despre rața sălbatică, Hedvig. Seara îți spui rugăciunea ?
- Hedvig: Da, bineînțeles.
- Gregers: Dar dimineața, îți spui și dimineața rugăciunea ?
- Hedvig: Nu, bineînțeles că nu. Dimineața este lumină, nu mai este nici un motiv de teamă.
- Gregers: Dar tatăl tău era cât pe ce să-i sucească gâtul raței pe care o iubești atâta ?
- Hedvig: Nu, a spus doar că așa îi vine, dar că o va cruța de dragul meu.
- Gregers: Să zicem că ar trebui să sacrifici rața, de dragul lui, ca dar în semn de atașament ?
- Hedvig: Atunci am să-l rog pe bunicul să împuște rața sălbatică.
- Gregers: Dar nu sufla nici o vorbă către mama ta. Ea nu ne înțelege pe noi. El se va întoarce acasă. Am să-i spun eu vestea, primul lucru mâine dimineață, și ai să vezi că se va întoarce acasă. Dormi liniștită. Noapte bună.
- ACTUL 5 (Scena 1 Studioul lui Hialmar. Gina cu un șorț de bucătărie și o perie pentru praf. Intră Hedvig)
- Hedvig: Oh, mamă, eu am crezut că tata este la Domnul Relling. Soția portarului mi-a spus că a auzit când s-a întors aseară, însoțit de două persoane.
- Gina: Chiar așa am crezut și eu. Cobor la parter să vorbesc cu el.
- Hedvig: Gândește-te mamă, ce va spune bunicul când va afla că vrea să ne părăsească.
- Gina: Nu trebuie să afle nici o vorbă despre asta. Este o minune cerească, nu a fost acasă ieri seara.
- Gregers: (intrând) Ei bine, aveți ceva vești de la el ?
- Gina: Se spune că ar fi la Relling.
- Gregers: Pe când ar fi trebuit să tânjească după singurătate, să-și limpezească gândurile ... (Relling intră prin hol)
- Hedvig: Tata este în camera dumată ?
- Relling: Da, bineînțeles că este.
- Gina: Ce spune Ekdal acum ?
- Relling: Nu spune absolut nimic. Nici măcar un cuvânt binecuvântat. Stă întins pe canapea și sforăie.
- Gina: Trebuie să avem grijă să nu-l trezim prea repede. Vă mulțumim, domnule Relling.

- Gregers: Eu trebuie să termin curățenia. Hedvig, vino te rog să mă ajuți. (amândouă ies din scenă)
- Gregers: Întreaga lui viață s-a așezat acum pe o nouă fundație. În sufletul lui Hialmar Ekdal trebuie să fie acum un întreg tumult spiritual.
- Relling: Să mă ia dracul dacă am observat cea mai mică urmă de tumult la el. Nenorocul lui Ekdal este că în lumea lui a fost văzut întotdeauna ca un soare strălucitor.
- Gregers: Nu fără motiv, bineînțeles. Nu trebuie decât să te uiți în adâncul minții lui.
- Relling: Eu nu am găsit așa ceva la el.
- Gregers: De când este a avut o minte de copil.
- Relling: Fie și așa. Dar când a mers la liceu, printre camarazii săi era văzut ca o adevărată lumină, era frumos, visul oricărei fete de la băcănie, avea o voce plăcută și talent la recitarea versurilor.
- Gregers: Acesta este Hialmar Ekdal despre care vorbim.
- Relling: După cum văd, și domnia ta ești bolnav. Cazul dumitale este unul complicat. Permanent delirezi despre eroism, tot timpul trebuie să ai ceva de adorat. Te înșeli de fiecare dată când crezi că ai descoperit o nouă pasăre phoenix.
- Gregers: Hialmar Ekdal este bolnav și el, nu-i așa ?
- Relling: Majoritatea oamenilor sunt bolnavi. Eu cultiv în el o viață iluzorie. Metoda mea este infailibilă. I-am aplicat-o și lui Molvik. L-am făcut să se creadă demonic. Am inventat o scânteie de viață în el. Și apoi, este bătrânul locotenent !
- Gregers: Locotenentul Ekdal, ce este cu el ?
- Relling: Gândiți-vă doar ! Bătrânul vânător de urși împușcând iepuri în mansardă !
- Gregers: Dr. Relling, eu nu am să renunț la luptă până când nu am să-l salvez pe Hialmar din vrejele tale !
- Relling: Cu atât va fi mai rău pentru el. Răpiți-i viața iluzorie și o să-i răpiți puțină fericire. (Relling iese, intră Hedvig)
- Gregers: Văd pe fața ta că nu ai făcut-o încă.
- Hedvig: Vorbiți despre rața sălbatică. Nu. M-am gândit toată noaptea. Nu are nici un rost. Numai dacă tata s-ar întoarce acasă ...
- Gregers: Dacă vei avea adevăratul spirit de sacrificiu, fără frică, atunci vei vedea că se va întoarce acasă. Eu încă cred în tine, Hedvig. (iese din scenă)
- Ekdal: (intrând) Nu este nici o distracție să ieși singur la plimbare dimineața.
- Hedvig: Dar nu ai vrea niciodată să împuști și altceva decât iepuri ? Ce ai zice de rața sălbatică ?
- Ekdal: Ho, ho, ho. Te temi că am să împușc rața ? Niciodată. Niciodată pe lumea asta. (iese)
- Gina: (intrând) Mai bine ai merge în bucătărie să aduci pe tavă micul dejun. Mă duc să vorbesc cu el. (iese Hedvig, intră Hialmar)
- Hialmar: Am venit doar pentru ca să plec apoi, imediat.
- Gina: Ajută-ne Doamne ! Uite în ce hal ești, și paltonul tău cel nou în ce hal este !
- Hedvig: (aleargă spre el) Oh, tată, tată !
- Hialmar: Ține-o la distanță de mine. Trebuie să-mi iau cărțile și revistele tehnice, am nevoie de ele pentru invenție. (Hedvig iese din scenă)
- Gina: Deci ești hotărât să ne părăsești, Ekdal ?
- Hialmar: Cum aș putea să mai trăiesc aici, să fiu înjunghiat în inimă în fiecare zi ?
- Gina: Dumnezeu să te ierte dacă gândești astfel de lucruri despre mine.
- Hialmar: Îmi cunosc datoria, neputinciosul meu tată va veni împreună cu mine. Mergem în oraș.
- Gina: Dar unde îți este căciula ? Dacă nu cumva ai răcit deja, Ekdal. Lasă-mă să-ți aduc ceva fierbinte, și niște pâine cu unt și cu pastramă. (merge în bucătărie, Hedvig reintră)
- Hialmar: În aceste ultime momente petrecute în fosta mea locuință, doresc să fiu scutit de prezența intrușilor ... (intră în studiou)
- Hedvig: Se referă la mine ? (apoi șoptește) Rața sălbatică. (fură pistolul de pe raft și apoi intră în mansardă)

(Gina intră cu o tavă de bucate, Hialmar cu cărțile lui)

Gina: De ce nu-ți lași aici lucrurile, deocamdată. Poți să pleci doar cu o cămașă și o pereche de izmene ? Poftim aici, cafeaua este fierbinte. Va trebui să găsești o altă mansardă, destul de spațioasă, pentru iepuri. Bunicul nu poate să trăiască fără iepuri !

Hialmar: (în timp ce bea cafeaua) Va trebui să se obișnuiască. Eu sacrific mai mult decât niște iepuri !
Dă-mi pistolul !

Gina: (căutând pistolul) Nu este aici. Probabil că l-a luat cu el. Dacă nu am fi închiriat camera aceea, ai fi putut să locuiești acolo.

Hialmar: Și să continuăm să locuim sub același acoperiș ! Niciodată ... niciodată ! Niciodată între pereții ăștia !

Gina: Ei bine, atunci împreună cu Relling și Molvik.

Hialmar: Numai când mă gândesc la ei și-mi trece pofta de mâncare.

Gina: Dar nu ai căciulă, Ekdal ! Ți-ai pierdut căciula, ști asta !

Hialmar: Nu s-ar putea să locuiesc în camera de așteptare, pentru o zi sau două ?

Gina: Bineînțeles că s-ar putea, dacă dorești. Mai ales acum când vremea de afară este atât de urâtă.

Hialmar: Văd că actul este încă aici. Donația este pe numele lui, așa că el trebuie să decidă dacă o acceptă sau nu. Unde pot să găsesc niște lipici și o pensulă ?

Gina: Poftim aici. (aduce lucrurile cerute)

Hialmar: Doar o bandă de hârtie pe spate. Gata. Trebuie lăsată la uscat. Aș vrea să nu mai văd documentul acesta, niciodată !

Gregers: (intrând) După cum văd, ați servit deja micul dejun. Ce ați hotărât ?

Hialmar: Deocamdată îmi pun în ordine lucrurile importante. Durează ceva timp, înțelegi.

Gina: Eu am să-ți pregătesc camera de zi. (intră în camera de așteptare)

Gregers: Chiar crezi că este necesar să-ți părăsești casa și adăpostul ? Ai invenția ta pentru care merită să trăiești.

Hialmar: Toate lucrurile au fost deja inventate de alți oameni. Este din ce în ce mai greu în zilele noastre. Relling a fost cel care m-a îndemnat să fac o descoperire notabilă pentru arta fotografică. Iar Hedvig a crezut asta. Hedvig este cea care îmi stă în cale. Ea îmi va întuneca soarele pentru totdeauna.

Gregers: Cum ar putea ea să-ți întunece soarele ?

Hialmar: Nespun de mult am iubit acest copil ! Cât de fericit eram de fiecare dată când soseam acasă și ea se arunca în brațele mele. Dar, poate, Hedvig nu m-a iubit niciodată.

Gregers: Ce ai spune dacă ea ți-ar oferi o dovadă că te iubește ?

Hialmar: Am auzit rața măcăind. Tata este în mansardă. Acum mi-am deschis ochii. Această donație nu este decât începutul. Mrs. Sorby are acum puterea să facă ce vrea cu copilul meu. Pot să o ia de la mine, oricând doresc.

Gregers: Hedvig nu te va părăsi niciodată, niciodată.

Hialmar: Dacă aș putea măcar să o întreb: Hedvig, ești dispusă să renunți la această viață pentru mine ? Nu, mulțumesc ! Cât de curând vei afla care ar fi răspunsul.

(se aude un foc de armă în mansardă)

Gina: (intrând) Bunicul trage iar cu arma, de unul singur.

Gregers: Acesta este răspunsul tău. Hedvig i-a cerut bunicului ei să împuște rața, în semn de iubire pentru tine.

Hialmar: Să împuște rața sălbatică !

Gregers: Ea a vrut să sacrifice ce avea mai scump pe lume, pentru ca tu să te întorci la ea și să o iubești din nou. Nu dorește decât iubirea ta, Hialmar.

Hialmar: Hedvig, vino, vino la mine ! Unde este Hedvig ?

Ekdal: (intrând pe ușă) Deci ai început să vânez de unul singur, Hialmar ?

Hialmar: Deci nu tu ai tras cu arma în mansardă ? (se grăbește spre ușa de la mansardă)

Gregers: A împuşcat rața de una singură !
 Hialmar: Este căzută la pământ ! S-a sinucis ! Chemați ajutoare ! Ajutor !
 Gina: Hedvig ! Nu, nu, nu !
 (Relling intră grăbit, o aduc pe Hedvig pe masă pentru a fi consultată)
 Relling: Glonțul a intrat direct în inimă. Hedvig a murit.
 Hialmar: Nu, nu, trebuie să trăiască, pentru numele lui Dumnezeu !
 Molvik: Copila nu a murit, este doar adormită.
 Gina: Trebuie să fim uniți ca să putem trece peste asta. Cel puțin acum, ne aparține la amândoi.
 Molvik: Binecuvântat fie numele Domnului, din țărână te naști, te întorci în țărână.

SFÂRȘIT

EPILOG: Totul este permis în dragoste și în război. Unii vor spune chiar că este de preferat războiul. Nimic nu pare mai greu de reparat decât o inimă zdrobită. În această piesă, toți par să aibă inima zdrobită, și nu este nimeni pentru reparații. Rața sălbatică, cea din mijlocul intrigii, este un puternic simbol pentru vânatoare, sau poate pentru sărăcie, ori pentru sufletul sălbatic ce guvernează tinerețea. În orice caz, la judecata finală, în loc să omoare rața, tânăra imatură a ales să-și pună capăt zilelor. Vânatul a obținut răzbunarea sa.

TITLUL: LEBĂDA ALBĂ (Svanevit, Swanwhite)

AUTORUL: JOHAN AUGUST STRINDBERG (22 Ianuarie 1849 - 14 Mai 1912)

Născut la Stockholm, tatăl său, Carl Oscar Strindberg, a fost un funcționar în port, iar mama sa, Eleonora Ulrika Norling, a fost cameristă. La sfârșitul școlii elementare, în anul 1861 a fost înscris pentru următorii șase ani la Liceul Stockholm. Începând cu anul 1867 a studiat la Universitatea Uppsala, lucrând în același timp ca asistent într-o farmacie. În anul 1869 a fost primit ca figurant la Teatrul Regal, dar a continuat în paralel să studieze estetică și limbi străine la Uppsala. A scris prima sa piesă de teatru, Cadou pentru Onomastică, în anul 1869, urmată apoi în același an de Liber Cugetătorul. În anul 1870, Teatrul Regal a acceptat și pus în scenă piesa sa într-un singur act La Roma, primită favorabil de recenziile din presă. Ca urmare, Regele Carl Ludvig Eugen (1826-1872) i-a oferit o bursă de studii, iar în anul 1872 a debutat în presă ca jurnalist și critic de artă. Din anul 1874 a lucrat ca ajutor de bibliotecar la Biblioteca Regală, unde a cunoscut numeroși scriitori, pictori și jurnaliști. S-a căsătorit în anul 1877 cu baroneasa Siri von Essen (1850-1912), iar fructul căsătoriei lor au fost patru copii, dintre care Karin Smirnov (1880-1973) a devenit la rândul său scriitoare. Soția lui a iubit teatrul și a jucat în câteva piese la Teatrul Dramatic Regal, inclusiv în Domnișoara Julia și în Creditorii. Începând cu anul 1882, August Strindberg a contribuit cu articole la revista Morgenblat din Copenhaga. Între anii 1884-1896, tânăra familie a petrecut mai mulți ani în străinătate, în Franța, Elveția, Germania și Danemarca. Între anii 1888 și 1893, Siri Strindberg a fost și director la teatrul experimental fondat de soțul ei la Copenhaga. Strindberg a petrecut ultimii ani din viață la Stockholm, unde

în anul 1909 a fost propus pentru Premiul Nobel, dar a pierdut în favoarea Selmei Legerdorf. În anul 1907 a fost împreună cu actorul August Falk cofondator al Teatrului Intim din Stockholm, un auditorium de 6 x 6 metri cu 150 de locuri pentru spectatori. Lucrările sale dramatice au fost: La Roma (1870), Hermione (1871), Nelegiuții (1881), Master Olof (1872), Secretul Breslei (1880), În Anul 1848 (1881), Călătoriile lui Luky Peter (1882), Soția Domnului Bengt (1882), Pirații (1886), Tatăl (1887), Camarazii (1888), Domnișoara Julia (1888), Creditorii (1889), Cel mai puternic (1889), Pariah (1889), Samum (1890), În fața morții (1892), Dragoste de mamă (1892), Jocul cu focul (1893), Prima avertizare (1893), Spre Damasc (1898), Advent (1898), La Curtea Superioară (1899), Gustav Vasa (1899), Erik IV (1899), Folkungasaga (1899), Gustav Adolf (1900), Paște (1900), Miezul verii (1901), Kristina (1901), Dansul Morții (1901), Coronița Miresei (1901), Lebăda Albă (1901), Piesa din vis (1901), Carl XII (1901), Gustav III (1902), Jocuri de cameră (1907), Ultimul dintre cavaleri (1908), Regenții (1909), La drumul mare (1909), Mănușa neagră (1909).

ISTORIC: A scris Lebăda Albă în primăvara anului 1901, în perioada când o curta și apoi s-a căsătorit cu cea de a treia soție, o talentată actriță din Suedia pe nume Harriet Bosse. La sfârșitul anului 1902 piesa a fost publicată sub formă de broșură, simultan cu o ediție în limba Germană, la Berlin, tradusă de Emil Schering. Influențat de spectacolele pentru marionete ale dramaturgului belgian Maurice Maeterlink, Strindberg a decis: "De mult am avut în minte să culeg toată crema celor mai frumoase balade folclorice, să le transpun într-un tablou pentru scenă". Motivul mamei-vitrege este prezent în 26 dintre basmele Suediei, iar prinții și prințesele abundă în toate povestirile folclorice. Criticii au laudat piesa, atât în Suedia cât și în Germania, iar premiera a fost un mare triumf. Actrița Harriet Bose a sugerat să fie completată cu un fundal muzical, iar Strindberg i-a oferit scenariul compozitorului finlandez Jean Sibelius pentru a scrie partitura. Sibelius a terminat munca sa în anul 1908, iar apoi a dirijat personal spectacolul din 8 Aprilie 1908 de la Teatrul Suedez din Helsinli. În anul următor, compozitorul a extras o suită formată din 7 momente, cunoscută în prezent ca Opus 54 - Păunul. Prima versiune în limba Engleză a fost produsă în anul 1909, de către Francis J. Ziegler. Un spectacol remarcabil a fost regizat de Ingmar Bergman, în anul 1941, la Master Olofsgarden, unde au strălucit Ingrid Lundgren în rolul Swanwhite și Borje Andersson în rolul Prințului. Harriet Bosse a fost prezentă în rândul spectatorilor și a părut mulțumită de reprezentație.

ROLURI: Ducele, Mama Vitregă, Lebăda Albă, Prințul, Signe (domnișoară), Elsa (domnișoară), Tova (domnișoară), Grădinarul, Mama Lebedei Albe, Mama Prințului, Temnicerul, Scutierul, Vehilul, Florarul, Doi Cavaleri.

SUBIECT: Prințesa Lebăda Albă locuiește într-un castel ca în povești, împreună cu tatăl ei, Ducele, și mama sa vitregă, recent căsătorită după moartea mamei ei naturale. Deoarece a împlinit cincisprezece ani, prințesa este la vârsta potrivită pentru a se mărita cu un rege. Căsătoria a fost aranjată încă de la nașterea ei, dar cei doi nu s-au văzut niciodată. Sosește un Prinț, afirmând că este mesagerul regelui, venit să o instruiască, dar apropierea dintre ei se transformă rapid într-o poveste de dragoste. Reticentă la astfel de manifestări, Mama Vitregă ordonă ca Prințul să fie încarcerat și trimis în lanțuri la regele său. Cu ajutorul Grădinarului, Prințul reușește să scape, dar se răzgândește și se îneacă încercând să înoate înapoi la iubita sa. Deși este devastată de moartea lui, Lebăda Albă o iartă pe mama sa vitregă și o acceptă ca mamă. Puterea dragostei face însă minuni și Prințul este readus la viață, pentru a perfecta o căsătorie fericită.

MOMENTE BUNE: (Project Gutenberg - translator în Engleză, Edwin Bjorkman 2013)

ACTUL 1 (Scena 1 Un apartament dintr-un castel medieval. Un păun stă adormit pe o stinghie. Se văd trei dulapuri tixite cu veselă, îmbrăcăminte și fructe, și cele trei domnișoare de onoare, fiecare în fața unui dulap)

(Intră Ducele, urmat de Mama Vitregă)

Mama Vitregă: Lebăda Albă nu este aici ? Fetelor ! Signe ! Elsa ! Tova ! Unde este Lebăda Albă ?

Signe: Cum aș putea să spun ceea ce nu știu ?

Mama Vitregă: Ce vezi în mâna mea ? Răspunde-mi repede ! Repede !

Signe: Biciul din fâșii de piele.

Mama Vitregă: Nu te-am numit pe tine să o păzești pe tânăra domnișoară ? În genunchi !

Signe: Pentru numele lui Dumnezeu, aveți milă !

Mama Vitregă: Sunt destul de miloasă dacă te las să mai trăiești.

Ducele: (trage sabia) Acest cap trebuie tăiat ... pus în sac ... atârnat de un copac ...

Lebăda Albă (iese de după pat): Mamă Vitregă ... sunt aici ... eu sunt cea vinovată ! Ea nu are nici o vină.

Mama Vitregă: Spune-mi mamă ! Trebuie să-mi spui mamă ! Soția tatălui tău trebuie să-ți fie mamă.

Lebăda Albă: Cea de a doua soție nu-mi poate fi decât mamă vitregă.

Mama Vitregă: Ești o fată înfumurată, dar biciul meu te va face să te apleci. (ridică biciul)

Ducele: (ridicând sabia) Ai grijă de cap !

Mama Vitregă: De capul cui ?

Ducele: De capul tău !

Mama Vitregă: Atunci ai să-i spui Domnia Ta fiicei tale ce i-am pregătit.
(face un semn și părăsește scena împreună cu domnișoarele de onoare)

Lebăda Albă: Tată ! Tu ești maiestuos ca un stejar bătrân pe care nu pot să-l cuprind cu brațele. Dar ca o pasăre, am să mă leagăn în brațele tale. (se cuibărește în brațele lui)
Acum pot să văd grădina de flori, plaja albă ca zăpada, adâncul mării și toate cele șapte regate ce ne înconjoară.

Ducele: Atunci poți să-l vezi și pe tânărul rege căruia i-ai fost promisă.

Lebăda Albă: Nu, eu nu l-am văzut niciodată . Este frumos ?

Ducele: Draga inimii mele, depinde doar de ochii tăi cum ai să-l vezi. Acordă-i toată atenția, supune-te, și totul va fi bine pentru tine. Copila mea, pe când erai încă în leagăn, tânărul rege din Rigalid a pețit de la noi mâna ta. Acum el a trimis un prinț, cu care trebuie să înveți manierele regale de la curte, trebuie să îi citești din cărți, să cânti la harpă, să dansezi.

Lebăda Albă: Cum se numește acest Prinț ?

Ducele: Asta tu nu trebuie să-l întrebi, pentru că lui i-a prorocit cândva să-l iubească oricine află al său nume.

Lebăda Albă: Dar este el un prinț frumos ?

Ducele: Este frumos, într-adevăr, dar tu să-ți ții în frâu micuța inimioară, destinul tău este să fii regină. Eu trebuie să plec acum la luptă în alte țări, să fii obedientă față de mama ta cea nouă. Dar dacă se va întâmpla cumva, să depășească ceea ce-i este permis, să suflă în cornul ăsta și ajutorul nu va întârzia să vină. (îi oferă un corn din fildeș)
Acum ascunde-l, ochiul diavolului să nu-l vadă.

Lebăda Albă: La revedere atuncea, preamărit erou, glorios al meu tată ! (ascunde cornul în așternut)

Ducele: Iar rugăciunile tale fierbinți să-mi fie mie pavază ! (iese în trombă)

Prințul: (intră, îmbrăcat în negru, cu armură strălucitoare) Este cineva aici, răspundeți-mi vă rog !

Lebăda Albă: Ești micul prinț pe care-l așteptăm ?

Prințul: Al dumneavoastră servitor fidel, și al regelui ce m-a trimis !

Lebăda Albă: Vorbește-mi despre rege ! Spune-mi, cum arată ?

Prințul: Deodată, nu-l mai văd, ce straniu ... s-a făcut invizibil ...

Lebăda Albă: Dar este el frumos și înalt ?

Prințul: Nu și atunci când îl compar cu dumneata !

Lebăda Albă: Dar este blond sau este el brunet ?

Prințul: Brunet să fie, la vederea dumitale se va deschide imediat.

Lebăda Albă: Dar sunt albaștri ochii lui ? Iar dumneata, ai să mă înveți cum să-i vorbesc ?

Prințul: Tânărul rege este înalt și blond, are ochii albaștri și umerii puternici, iar părul lui e mătăsos ca iarbă crudă din pădure. Iar mintea lui nu știe ce este frica.

Lebăda Albă: Dar mâna de ce-ți tremură ? Deci dumneata, ești cel ce îmi dă lecții ?

- Prințul: Este de datoria mea să vă învăț cum să iubiți un rege, al cărui tron urmează să îl împărțiți.
- Lebăda Albă: Micuțul meu băiat, ce înțelept sunteți ! ... Dar o să învățați și jocul meu ?
- Prințul: Ceea ce trebuie să fac, eu am să fac.
- Lebăda Albă: Să vă arăt ce am în lada mea. (scoate dintr-o ladă câteva păpuși) Poftim aici, păpușa aceasta. Este copilul meu, născut din tainică tristețe. Sunt mama ei, dar dacă mă voi mărita a doua oară, am să-i fiu mamă vitregă, iar dumneata ai să-i fi tată vitreg.
- Prințul: Oh, nu !
- Lebăda Albă: Deși nu-și poate spăla fața, tu trebuie să fi tandru cu ea. Acum să te vedem, cum știi tu cu copiii să te porți.
- (Prințul primește în brațe păpușa, reticent)
- Lebăda Alba: Deci nu știi încă, dar ai să înveți ! (ia înapoi păpușa și îi dă un căluț mic) Poftim aici, e armăsarul meu. El are șa din aur și din argint potcoave, cu care poate alerga și patruzeci de leghe într-o oră. Și dacă vrei să ne jucăm puțin, poftim aici pe blana acestui leu. Nici domnișoarele nu ne mai văd aici ! (jenat, prințul se așează lângă ea pe blana de leu) Acum tu trebuie să-mi spui cum mă găsești. Mă placi puțin ? Tu ești atât de trist !
- Prințul: Sărac de mine, eu nu știu decât să călăresc și să port arme ... ceea ce după cum văd eu, domnia ta nu are din belșug. Și de curând mi-a murit mama.
- Lebăda Albă: Și mama mea s-a dus la Ceruri, acum este un înger. În miez de noapte, câteodată o văd ... o vezi și tu pe a ta ? Și ai și tu o mamă vitregă ?
- Prințul: Nu, încă nu.
- Lebăda Albă: Poftim aici un steag cu șapte focuri, brodat de mine pentru rege. Am să brodez și pentru tine unul, cu șapte trandafiri pe el. Cum te numești ?
- Prințul: Nu trebuie să mă întrebați. Sunt sigur, Ducele v-a spus de ce.
- Lebăda Albă: Eu n-am mai auzit așa ceva în viața mea ... să nu poți numele să-i spui cuiva ! Te rog să-mi spui atunci ce bate aici ... atât de tare, tare, tare ? Nu poate fi inima mea, pentru că inima îmi bate piept, aici sub sân. Doar pune mâna ta, și ai să vezi că simți și tu.
- Prințul: (numărând) Șasezeci acum ! Știu ce îți ticăie ... e timpul ! Este doar minutarul, care ticăie de șasezeci de ori la fiecare minut petrecut. Și zici că nu este o inimă în spatele acestui ceas ?
- Lebăda Albă: Noi nu putem vedea ce este în interiorul unui ceas ... așa cum nu vedem nici ce se ascunde în inima cuiva. Poftim, privește-mi inima !
- Signe: (intrând) Înălțimea Sa poruncește copiilor să stea de o parte și de alta a mesei.
- Lebăda Albă: (după ce s-au așezat la masă) Acum ne-am îndepărtat, dar parcă suntem mai aproape unul de altul.
- Prințul: Abia atunci când suntem separați ne apropiem cu adevărat.
- Lebăda Albă: Tavanul are o deschizătură, iar eu pot să văd cerul. Și văd acolo un chip. Să fie oare un înger ? Uite ... uite ... este chipul tău !
- Prințul: Îngerii sunt fete, nu băieți. Nu este decât o oglindă.
- Lebăda Albă: Vai ce nenorocire pe noi. Este oglinda magică a mamei vitrege, a văzut totul. (se ridică de la masă) A văzut și a auzit totul ! Oh, a presărat și spini în calea mea ... (se așează din nou frecându-și piciorul)
- Prințul: Las-mă să scot eu spinul !
- Lebăda Albă: Nu ! Du-te, du-te, du-te ! Ne trebuie să-mi vezi piciorul ! Nu mă întreba de ce ! Nu pot să-ți spun. Dacă aș putea doar să ajung la țarm ... să simt nisipul ... Nu pot să spun ! Nu pot să spun !
- Prințul: (cu mâna pe sabie) Dau viața mea pentru a ta !

Lebăda Albă: Nu, nu face asta, ea îi adoarme pe cei mai viteji ! Oh, dacă ar putea tristețea mea să mi-o aducă înapoi pe mama.

Mama Vitregă: (intrând) Signe, ia cornul ce îl ține ascuns în așternut ! (Signe ia cornul)
Unde doriți să mergeți, Prințe ? Porțile sunt închise, câinii sunt dezlegați din lanț ...
Vreți să-mi cunoașteți câinii ?

Prințul: Într-adevăr ! Vreți poate să-mi cunoașteți spada ? Din când în când ea sângerează.

Mama Vitregă: Dar nu cu sânge de femeie, sper ? Ascultă, Prințule, ce ai spune dumneata să dormi la noapte în Camera Albastră ?

Prințul: Dar pentru Dumnezeu, doresc să dorm în casa mea, în patul meu.

Mama Vitregă: Și cine altcineva dorește același lucru ? Cât de mulți sunteți ? Mai mulți decât ai mei ...
Unul, doi, trei ... (în timp ce ea numără în fundal se văd soldați, unii înarmați)

Prințul: Am să rămân atunci în Camera Albastră.

Mama Vitregă: Așa m-am gândit și eu. Dar am spus oare în Camera Albastră ? Am vrut să spun în Turnul Albastru ! Acolo va dormi Prințul acesta, cu fiica Ducelui de Exter. Fetelor, în caz că-și pierde firea, chemați pe loc Scutierul, Temnicerul și Vehilul.

Prințul: Nu va fi nevoie ! Prin foc și sabie, sus deasupra norilor sau aici pe pământ, merg și eu oriunde merge Lebăda Albă. Deci, ne vom întâlni din nou în turn !

Mama Vitregă: Ei bine ! Lebăda Albă, ascultă atunci ce îți poruncesc ! Doresc să mergi acum în încăperea ta, și dacă ai s-o părăsești, pe loc ești pedepsită ... sau poate biciul meu îți va poci drăguța față, așa încât să nu mai poți da ochii vreodată cu nici un prinț !
Și acum, treci la culcare !

(cortina)

ACTUL 2 (Scena 1 La fel ca în Actul 1. Mama Lebedei Albe și Mama Prințului)

Mama Prințului: M-ai chemat ca să vorbim puțin despre copiii noștri.

Mama Lebedei Albe: Eu te-am găsit în veșnicele plaiuri verzi, unde nu știm ce e tristețea. Te lamentai de soarta acestui biet băiat, rămas în lumea plină de tristețe, trimis în căutarea fiicei mele, spre a-i fi mireasă unui rege crud și rău.

Mama Prințului: Hai să unim aceste două inimi părăsite, așa încât să fie mângâiere unul pentru altul. Tristețea mea se va schimba în bucurie, din prima zi când anul de doliu se va împlini !

Mama Lebedei Albe: Dă-mi mâna ta atunci, surioară ... să-i punem la încercare !

Mama Prințului: Poftim, ia mâna mea, ea vine împreună cu al feciorului meu braț !
Acum, e timpul pentru ei să ne rugăm ...
Ne vom vedea din nou în plaiurile veșnic verzi, unde nu știm ce e tristețea.

Mama Lebedei Albe: La revedere ! (amândouă ies din scenă)

Lebăda Albă: (intrând) Dar cine vine oare îmbrăcat în vântul dimineții ?

Prințul: (intrând) E prințul tău, e al tău tot, vine din lumea viselor, din dealuri înflorite.

Lebăda Albă: Bine ai venit în casa mea, la masa mea, bine ai venit în ale mele brațe !

Prințul: În timp ce trupul meu se odihnea în turn, sufletul meu a rătăcit prin vise.
Nici soarele, nici luna, nu luminează însă în întunecatul turn.

Lebăda Albă: Răsari atunci, tu soare ! Să bată vântul cald din Sud ! Cum credeți voi că o să despărțiți aceste două inimi, două mâni și două buze ?

(între cei doi cade o cortină neagră)

Prințul: Eu te văd încă, deși privirii mele te-ai ascuns.

Lebăda Albă: Dar eu te vreau la mine în brațe !

Prințul: Sunt pentru tine aici. Dă-mi al tău suflet !

Lebăda Albă: Poftim ! Dă-mi-l pe al tău ! Noi doi suntem acum doar unul !

Prințul: Domnul cel bun ți-a asculta chemarea ! Unul pe altul ne avem ! (ea iese din scenă)

Mama Vitregă: (intrând) Bună dimineața, dragul meu Prinț ! Cum ați dormit ?

Prințul: Unde este Lebăda Albă ?

Mama Vitregă: Ea a plecat să se mărite cu tânărul ei rege. Veniți aici, fetelor ! Vino, Signe, Elsa, Tova ! Haideți să râdem puținel de peșitorul ăsta încărunit !

Prințul: Unde este Lebăda Albă ?

Mama Vitregă: Porniți pe urma ei ... poftim aici e una. (îi întinde o scrisoare)

Prințul: (citind) A scris ea asta ? Mă urăște și altul e iubitul ei ... cu mine s-a jucat doar ... și ale mele sărutări o să le arunce în vânt ... Acum nu mai doresc decât să mor !

Mama Vitregă: Un cavaler nu moare când este păcălit de o fată. El trebuie să arate că e bărbat și să-și aleagă alta. Iar Magdalena mea are șapte butoaie doldora de galbeni.

Prințul: Dar este tandră ?

Mama Vitregă: Tandrețea întruchipată ! Ea nu ia în joacă aceste sacre sentimente, nu se răzbună pentru mici greșeli, ea îi este credincioasă celui pe care l-a ales. Poftim și vezi cu ochii dumitale.

(intră falsa Magdalena, îmbrăcată în voaluri, Mama Vitregă și fetele ies din scenă)

Prințul: Tu ești mireasa mea ? Cine îți este mire ?

Falsa Magdalena: Acela al cărui nume nu poate fi rostit. Spune-mi numele meu, iar eu am să-l rostesc pe al tău.

Prințul: Numele tău este Șapte Butoaie doldora de galbeni. Acum spune-mi pe nume !

Falsa Magdalena: Iar al tău nume este Prințul cel Cărunt ! (aruncă vălurile, apare Lebăda Albă)

Prințul: Tu ai dreptate. Tu chiar ești o floare !

Lebăda Albă: Iar tu o violetă ! Tu ești al meu ! (amândoi se culcă în pat și adorm)

ACTUL 3 (Scena 1 La fel ca în Actul 1. Lebăda Albă și Prințul sunt adormiți, cu sabia între ei)

Mama Vitregă: (intră urmată de fete) Ce văd aici ? Toate ați încărunit. Asta este mâna diavolului !

Aduceți lumină imediat ! Părul Prințului este întunecat din nou !

Signe: Aceasta nu este Doamna Magdalena, aceasta este Doamna Lebăda Albă.

Mama Vitregă: Să fie oare o șmecherie diavolească ? Tinerete, frumusețe, inocență și iubire ! Dulci amintiri ... pe când trăiam încă la casa părintelui meu ... pe când el încă mă iubea ... tânărul pe care eu nu l-am numit niciodată al meu ... dar a plecat la război ... Atunci l-am văzut pentru ultima oară ... și a trebuit să mă mărit cu cel pe care nu puteam să-l sufăr. Veniți aici, bărbați ! Poftim aici, Vehile, Castelane, Temnicer ... veniți cu toții ! (înșfacă sabia Prințului adormit)

Mama Vitregă: Prințul a profanat mireasa regelui său ! Sunteți cu toții martori la fapta-i rușinoasă ! Trimiteți trădătorul, legat în lanțuri și cătușe, la domnul și stăpânul său de drept !

Signe: Stăpână, câinii latră, avem vizitatori.

Mama Vitregă: Bărbații toți să stea pe palisade, repede, podul să îl apărați ! (ies toți din scenă)

Grădinarul: (intră cu o funie într-o mână și cu cornul de fildeș în alta) Iertare pentru cei ce au greșit, speranță pentru cei aflați la greu și consolare pentru cei aflați în doliu ! Prințul să vină imediat cu mine. Printr-un tunel secret îl scot direct pe țârm. Veniți !

(Grădinarul iese urmat de Prinț, Lebăda Albă suflă în corn)

Ducele: (intrând) Ce s-a întâmplat, iubirea bieteii mele inimi ?

Lebăda Albă: Numele Prințului eu l-am aflat, iubirea m-a condus ... și l-am rostit ... și s-a făcut că-mi este foarte drag. La dreapta lui eu am dormit, cu sabia între noi ...

Ducele: Greșeala nu e capitală, deși cu greu aș spune că ați fost înțelepți. Și altceva ?

Lebăda Albă: Nu este nimic altceva ! Acum el e în barcă, va naviga spre casa lui.

Ducele: Acum, când fluxul bate cu furie țârmul ? De este fără de păcat, norocul poate să-i surădă. Chemați-l înapoi pe Prinț ! Strigați cu toții de pe țârm. Rugați-vă, poporul meu, rugați-vă ca Domnul să îl aibă în pază.

Cu toții: Doamne miluiește !

Lebăda Albă: Știu asta ! Văd ! Aud cum apa curge de pe ale sale plete. Îl văd lipsit de viață !

(intră un preot cu un crucifix mare, apoi trupul Prințului este adus pe o targă aurită, acoperit)

Pescarul: Tânărul Prinț ieșise deja din strâmtoare, când, la chemarea dragostei a încercat să se întoarcă înotând. L-am auzit rostind numele ei ... apoi valurile l-au aruncat încet pe țârm, chiar lângă mine, pe nisip.

Lebăda Albă: El a murit. Inima lui nu-mi va cânta din nou, privirea lui nu-mi va mai lumina viața. Oh, Doamne Sfinte, deschide Cerul pentru el și dă-mi-l înapoi !

Ducele: Copilărească rugăciune !

Lebăda Albă: Eu nu pot să mă rog ... căutătura dracului este încă stăpână peste noi.

Ducele: Pe rug cu ea atunci ... trebuie arsă de pe rug, de vie !

Lebăda Albă: Arsă pe rug ? De vie ? Oh, nu ! Lăsați-o să se ducă în pace ! Deși călăul meu a fost, vă rog să o iertați ... fie-vă milă.

Mama Vitregă: Iertare ! Cine a rostit cuvântul sacru ? Și cine pentru mine s-a rugat fierbinte ?

Lebăda Albă: Eu ... mamă ... fiica ta !

Mama Vitregă: O, Dumnezeu din Ceruri, mi-a spus mamă ! Dar cine te-a învățat ?

Lebăda Albă: Iubirea m-a învățat !

Mama Vitregă: Să fie binecuvântată atunci iubirea care face astfel de minuni ! Tu poți ierta, tu poți iubi, poți face ce dorești în viața ta ! Du-te, șoptește-i numele celui iubit, și pune mâna ta pe pieptul lui ! Și cu iertare de la cel Atotputernic, iubitul tău se va trezi la vocea ta ... de ai tăria să crezi asta !

Lebăda Albă: Eu cred în asta ... Cred și vreau ... Vreau și mă rog !
(merge și pune mâna pe inima lui, se apleacă și-i șoptește ceva la ureche, de trei ori la rând, iar Prințul se trezește. Cei doi se îmbrățișează, restul îngenunchează și fac semnul crucii)

SFÂRȘIT

EPILOG: Această lucrare dramatică este un basm încântător, un amestec de Romeo și Julieta, Tristan și Isolda, și Olandezul Zburător, toate la un loc. Pentru un spectator adolescent, Lebăda Albă și Prințul sunt personajele pozitive, iar Mama Vitregă este personajul negativ, dar pentru unii dintre spectatorii din generația mai vârstnică, Mama Vitregă nu este decât o femeie matură, prevenind hărțuielile nedorite. Ei bine, totul este bine atunci când se termină cu bine. Plecat la vânătoare după găscă cea grasă, Prințul și-a găsit măsura în fata unui Duce. Basmul său este abia la început.

Teatrul Italian

În Italia, o formă timpurie de teatru profesionist a debutat la Roma, începând cu anul 1551, cunoscută sub denumirea de "commedia alla maschera", iar mai târziu drept "commedia dell'arte". Interpretată de actori mascați, în spații deschise, cu o scenografie minimă, acest tip de spectacol a câștigat rapid o imensă popularitate în rândul oamenilor simpli, în opoziție cu "commedia erudita", interpretată în spații închise, doar pentru o audiență aristocrată. Între secolele al XVI-lea și al XVIII-lea, commedia dell'arte a fost populară în întreaga Europa, fiind pusă în scenă la târgurile din mediul rural. Prima trupă profesionistă înregistrată contabil a fost cea denumită "I Gelosi", activă între anii 1569 la 1604, cu subiecte inspirate de gelozie. Motto-ul acestor trupe era: "Virtutea, faima și onoarea, ne fac geloși". Primul director, manager, scenarist, dramaturg și editor a fost Flaminio Scala (1552-1624), un actor de scenă (Flavio), autor al unei colecții de scenarii publicată sub titlul "Il Teatro delle Favole Rappresentative". Comediile sale au servit ca sursă de inspirație lui Lope de Vega, Shakespeare sau Moliere. În anul 1577, la cererea Regelui Henric al III-lea, trupa I Gelosi a organizat o caravană și a călătorit în Franța, unde a susținut spectacole timp de un an. Alte trupe de succes au fost: Fedeli (1601-1652), Accesi (1590-1628), Uniti (1578-1640), Confidenti (1574-1599), I Dedosi (1581-1599), Signora Violante (1729-1832), Zan Ganassa (1568-1610). Commedia dell'arte este faimoasă prin introducerea unor personaje arhetipale, cum sunt: Arlechino, Pantalone, Colombina, Il Dottore, Il Capitano, Innamorati, La Signora, Pedrolino, Scaramuccia, Pulcinella, Tartaglia, Pierrot. Fiecare personaj

avea un costum distinct, spre a ajuta audiența să recunoască ușor și ce fel de caracter are. Liniile de dialog convenționale abordau teme referitoare la iubire și gelozie, bani sau vârstă înaintată. Dramaturgii italieni ai secolului al VII-lea au fost: Giambattista Andreini, Tomasso Aversa, Bandino Guarini, Giovanni Boccabadari, Gabriello Chiabrera, Giulio Corradi, Giovanni Delfino, Frederico Della Valle, Giovanni Guarini. În secolul al XVIII-lea dramaturgi celebri au fost: Carlo Goldoni, Conte Carlo Gozzi, Pietro Metastasio, Pietro Signorelli, Vincenzo Monti, Ugo Foscolo, Francesco Bartoli, Angelo Aneli, Vittorio Alfieri, Gabrielle D'Annunzio. În secolul al XIX-lea au fost mai mult de 40 de dramaturgi, printre care: Leone Bardare, Giuseppe Bardari, Salvatore Cammarano, Carlo Federici, Antonio Ghislanzoni, Paolo Goacometti, Domenico Giraldoni, Bartolomeo Merelli, Felice Romani, Temistocle Solera, Antonio Sooma. Secolul XX a adăugat alți peste 75 de dramaturgi de succes, printre care: Carlo Alighiero, Mario Amendola, Ugo Betti, Carlo Buccirosso, Luigi Chiarelli, Eduardo De Filippo, Alessandro Fersen, Dario Fo, Giovanni Grimaldi, Nino Manfredi, Carlo Menotti, Augusto Novelli, Luigi Pirandello, Luigi Squarzina, Toto (Antonio de Curtis).

TITLUL: MIZANTROPUL BINEFĂCĂTOR (Le bourru bienfaisant, Il burbero benefico, The Beneficent Bear)

AUTORUL: CARLO OSVALDO GOLDONI (25 Februarie 1707 - 6 Februarie 1793)

Născut la Veneția, tatăl său, Giulio Goldoni, a fost medic și farmacist, iar mama sa a fost Margherita Salvioni. În anul 1723 a fost înscris la Collegio Ghislieri, din Pavia, unde a primit tonsura și rasa monahală. Își petrecea o mare parte din timp citind comediile antice Grecești și Romane, iar în cel de al treilea an de studii a scris un poem defăimător la adresa fetelor unei familii importante din Pavia, având ca rezultat exmatricularea. Începând cu anul următor, a studiat dreptul la Udine, și apoi a obținut diploma la Universitatea din Modena, pentru a fi angajat ca funcționar juridic la Chioggia, lângă Veneția. În anul 1732 s-a căsătorit cu Nicoletta Conio și a părăsit Veneția pentru Milano, pentru a se dedica în întregime dramaturgiei, fiind susținut de managerul teatral Giuseppe Imer. Prima sa lucrare dramatică a fost o tragedie, Amalasueta, în anul 1733, urmată de Belisario în anul 1734. După anul 1748, împreună cu compozitorul Baldasare Galuppi, Goldoni a scris libretul pentru mai mult de douăzeci de "opera bufa", un nou tip de operă, cunoscut sub denumirea de "operă comică", sau "commedia in musica". Două dintre cele mai iubite succese ale sale au fost: Filozoful de la Țară (cu Baldasare Galuppi, 1752) și Fata cea Bună (cu Niccolò Piccini, 1760). Între anii 1757-1761 a făcut parte din Teatro San Luca, condus de Casa Vendramin, o familie de negustori din Veneția. În anul 1761 a plecat la Paris, unde i-a fost oferit un post la curtea Regelui Ludovic al XV-lea, iar în anul 1765 a fost numit tutore al Prințesei Marie Adelaide de France, cu o pensie anuală de 4000 de lire. În urma Revoluției Franceze, în anul 1789, Goldoni și-a pierdut pensia regală, reinstăuită apoi în favoarea văduvei sale, în anul 1793, în prima zi după moartea sa. Dintre cele mai mult de 210 lucrări, cele mai importante au fost: Rosamonda (1734), Griselda (1734), Don Giovanni Tenorio (1735), Rinaldo di Montalbano (1736), Slugă la doi stăpâni (1745), Cei doi gemeni din Veneția (1747), Cavalerul și doamna (1749), Teatrul Comic (1751), Mincinosul (1751), Prietenul Adevărat (1750), Hangița (1751), Domnul

Feudal (1752), Îndrăgostiții (1759), Țărănoii (1760), Zburliții din Chioggia (1762), Iubirea dintre Zelinda și Lindoro, 1764), Evantaiul (1765), Farmacistul (cu Hyden, 1768), Simplă Prefăcătorie (La finta semplice, cu Mozart, 1769), Pescarii (cu Hyden, 1770), Mizantropul binefăcător (1771), Sărântocul fastuos (1776).

ISTORIC: Goldoni a scris această piesă în anul 1770, dedicată Prințesei Marie Adelaide de de France, pentru a fi apoi publicată în anul 1771. Premiera spectacolului a avut loc la 4 Februarie 1771, la Teatrul din Palatul Tuileries, în interpretarea trupei de la Comedie Francaise. În acea perioadă, Comedia Franceză era dominată de Corneille, Racine și Moliere, iar cei mai buni actori erau Comedianții Regelui și Trupa lui Moliere. Totuși, piesa s-a bucurat de un mare succes, fiind considerată și în prezent drept una dintre capodoperele sale. Scrisă în limba Franceză, piesa a fost tradusă chiar de către autor în limba Italiană, în anul 1789, pentru a fi denumită "Il burbero di buon cuoare" (Morocănosul cu inima bună). De atunci încolo s-au publicat numeroase ediții, printre care cea din anul 1892, a lui Carlo Signorelli, cu coperti din piele roșie. Cele mai recente ediții în limba Engleză s-au publicat în anii 2014, 2015 și 2016. Piesa s-a jucat pentru prima dată pe Broadway între 18 Martie și 2 Decembrie 1907. În România, Goldoni este mai bine cunoscut pentru spectacolele: Slugă la doi stăpâni, Bădăranii, Hangița, Piațeta, Mincinosul, Doi genmeni Venețieni, Gâlcevile din Chioggia și Evantaiul.

ROLURI: Geronte (un nobil), Dalancourt (nepotul lui), Madam Dalancourt, Angelica (sora lui Dalancourt), Valerio (iubitul ei), Dorval (prieten de familie), Piccardo (servitorul lui Geronte), Un servitor (al lui Dalancourt), Martuccia (gubernanta lui Geronte)

SUBIECT: Tânăra Angelica este îndrăgostită de Valerio, dar unchiul ei, fără să știe asta, a aranjat deja căsătoria ei cu prietenul lui, Dorval, cu treizeci de ani mai în vârstă decât ea. Fratele ei, Dalancourt, nu poate să-i sară în ajutor, deoarece a cheltuit deja întreaga ei zestre, pentru a o mulțumi pe tânăra lui soție. Mai mult decât atât, Dalancourt este înglodat în datorii și riscă închisoarea. Când este înștiințat, Geronte, nobilul, este reticent în a face ceva, dar până la urmă vocea sângelui este mai puternică, acoperă toate datoriile și cheltuielile pentru căsătorie.

MOMENTE BUNE: (Project Gutenberg ediția Helen Zimmern 2010)

ACTUL 1 (Scena 1 Martuccia, Angelica, Valerio)

Angelica: Valerio, trebuie să pleci, te rog, mă tem pentru tine. Ah, dacă vom fi surprinși !

Valerio: Draga mea Angelica !

Martuccia: Plecați, domnule, plecați ! Stăpânul meu trebuie să coboare imediat !

Valerio: Pardon, tatăl meu a fost prieten cu el, dar eu nu l-am întâlnit niciodată.

Martuccia: El este un om, domnule, cu un caracter extraordinar.

Angelica: Îmi spune că mă iubește, dar când îmi spune asta pe mine mă face să tremur.

Valerio: Dar pentru ce vă temeți ? Nu aveți nici mamă nici tată. Sunteți la dispoziția fratelui domniei voastre, iar el este prietenul meu. Am să vorbesc eu cu el.

Martuccia: Domnul Dalancourt este ruinat, depășit. Angelica este pentru el o povară mult prea grea, are de gând să o închidă într-o mănăstire.

Angelica: Vai, Cerurilor ! Ce îmi spui tu mie ?

Valerio: Dalancourt este un om de bun simț cu principii onorabile.

Martuccia: De când s-a căsătorit nu mai este același om. Nu am cum să știu asta, dar aș putea paria planul acesta cu mănăstirea este opera ei.

Angelica: Mă surprindeți. Cumnata mea, cea care mi-a arătat atât de multă prietenie !

Martuccia: Există oare vreun moft al modei pe care să nu-l adopte imediat. Nu este ea întotdeauna prima la baluri și spectacole ?

Valerio: Păstrați-vă calmul, Angelica. Nici o chestiune de ordin material, nu va fi vreodată un obstacol.

Martuccia: Am auzit un zgomot. Vă rog să plecați imediat. (exit Valerio)

Angelica: Vorbește tu cu el, și când este momentul potrivit, cheamă-mă. (exit Angelica)

Geronte: (intrând) Piccardo, Piccardo !

Piccardo: (intrând) Sunt aici, domnule.

Geronte: Du-te la prietenul meu Dorval, și spune-i că-l aștept la o partidă de șah. (exit Piccardo)

Martuccia: Pot să vă vorbesc, domnule ? Nepoata dumneavoastră dorește să vă vorbesc.

Geronte: Să auzim.

Martuccia: Ei vor să o închidă la mănăstire. Știți ce probleme are nepotul dumneavoastră.

Geronte: Are proprietatea lui, dacă se ruinează, cu atât mai rău pentru el. Dar în ce o privește pe nepoata mea, eu sunt stăpânul, eu am să am grijă de ea. Unde este ea ?

Martuccia: Este aici aproape. Așteptați doar o clipă. (exit Martuccia)

Angelica: (intrând) Să mă scuzați, domnule. V-a spus ceva Martuccia ?

Geronte: Da, mi-a spus că fratele tău s-a ruinat și nu mai are nici un pic de respect față de mine.

Angelica: Fratele meu ... fratele meu dorește să mă închidă într-o mănăstire.

Geronte: Ei bine, dorești să mergi la mănăstire.

Angelica: Nu eu trebuie să decid asta.

Geronte: Dar poate că dorești să te căsătorești ?

Angelica: Domnule ... Dacă doriți ... Ei bine, da.

Geronte: Da ! Dorești să te căsătorești, să-ți pierzi libertatea, să-ți pierzi liniștea ! Foarte bine, am să te mărit. Ei bine, ai cumva un iubit ?

Angelica: (ezitând) Nu, domnule, nu am nici un iubit.

Geronte: Cu atât mai bine. Am să găsesc eu un soț pentru tine.

Angelica: Vai, domnule, dar nu trebuie să faceți asta, știți cât sunt de timidă.

Geronte: Acum ești o porumbiță, dar ai să te măriți și ai să te transformi într-un vultur.

Angelica: Ah, unchiule, sunteți atât de bun ... lăsați-mă să vă spun ...

Geronte: Nu acum, s-au spus deja destule lucruri. (exit Angelica)

(Scena 2 Dalancourt, Dorval)

Dorval: Am sosit într-un moment nepotrivit.

Dalancourt: Ah, prietene, sunteți singura persoană care poate face ceva pentru mine.

Dorval: Am să fac tot ce pot, din toată inima.

Dalancourt: Soția mea, domnule, ea nu știe nimic despre problemele cu care mă confrunt, care mă copleșesc. O iubesc. Ne-am căsătorit foarte tineri. În felul acesta m-am ruinat.

Dorval: Să mulțumești o femeie ... nu este o sarcină ușoară. Dragul meu prieten !

Dalancourt: Vă rog să vorbiți cu unchiul meu pentru mine.

Dorval: Din toată inima am să fac asta. Sora domniei tale e tot mai frumoasă pe zi ce trece.

Dalancourt: Mă gândesc să o plasăm la mănăstire.

Dorval: Planul este bun, dar l-ați consultat și pe unchiul dumneavoastră ?

Dalancourt: Nu, el nici nu ascultă ce-i vorbesc, dar te rog pe dumneata să vorbești pentru mine și pentru Angelica.

Dorval: Așa am să fac.

Dalancourt: Ei bine, prietene, atunci intrați în camera lui și așteptați până când sosește. (exit Dorval)

Madam Dalancourt: (intrând) Ah, soțul meu ! Te-am căutat peste tot.

Dalancourt: Tocmai plecam.

Madam Dalancourt: L-am întâlnit pe unchiul tău, în grădină. Țin să te asigur că mi-a spus o grămadă de lucruri foarte urâte despre ce înseamnă să fii soț și soție.

Dalancourt: Trebuie să-l tratezi cu respect.

Madam Dalancourt: Dar el te respectă pe tine, sau pe mine ? Ne urăște din tot sufletul.

Dalancourt: S-ar putea să avem nevoie de el.

Madam Dalancourt: În ce fel ? Tu nu ești extravagant, eu sunt rezonabilă, nu trebuie decât să continuăm să trăim cu moderație ca până acum, și nu vom depinde de nimeni.

Dalancourt: Cu moderație, ca până acum. Eu mă gândesc însă la sora mea.

Madam Dalancourt: Sora ta este cea mai bună fată din lume. Eu o iubesc foarte mult. Am să te scutesc eu de această povară, dacă vei avea încredere să mi-o încredințezi. Tu te gândești să o plasezi la o mănăstire, dar de ce să nu o măriți ?

Dalancourt: Este prea tânără.

Madam Dalancourt: Dacă am ghicit bine, sunt sigură că Valerio o iubește, și ea are sentimente pentru el. Poate exista oare o pereche mai bună pentru ea ?

Dalancourt: Vom vedea ... Vom mai vorbi despre asta.

Madam Dalancourt: Te deranjează că intervin ? Este asta oare în legătură cu viitorul ei ?

Dalancourt: Nu știu nimic despre asta. Acum trebuie să plec. Vom vorbi când mă înapoiez.

ACTUL 2 (Scena 1 Geronte și Dorval)

Geronte: Să continuăm jocul și să nu mai vorbim despre asta.

Dorval: Dar îl privește pe nepotul dumneavoastră. O să-l pierdeți, dacă nu-l ajutați acum.

Geronte: Să rejucăm partida de ieri.

Dorval: Am să joc cu plăcere, dar mai întâi ascultați-mă vă rog ... Aveți ceva proprietate ?

Geronte: Da, mulțumesc lui Dumnezeu !

Dorval: Mai mult decât aveți nevoie ?

Geronte: Da, am și în plus ca să-mi pot ajuta prietenii.

Dorval: Și nepotului dumneavoastră nu o să-i dați nimic ?

Geronte: Nici o lețcaie. Dacă-i dau bani nu fac decât să-i hrănesc vanitatea, prodigiozitatea, prostia. Să jucăm mai departe. Șah la rege.

Dorval: Și biata domnișoară ! Angelica, cum trebuie că suferă.

Geronte: M-am gândit la asta și am luat o decizie. Am să o mărit.

Dorval: Excelent ! Fericit acela care o va primi.

Geronte: Dacă dorești, am să ți-o dau dumitale.

Dorval: Ce face ? Ah ! Ah !

Geronte: Și dacă te însori cu ea, pe lângă zestrea ei am să-ți dau de la mine o sută de mii de franci. Ce zici de asta ?

Dorval: Prietene, îmi faceți o foarte mare onoare. Dar ce va spune fratele ei ?

Geronte: Fratele ei nu are nimic de a face cu asta, eu o mărit, aici eu sunt stăpânul.

Dorval: Dar disproporția de vârstă între șasesprezece și patruzeci și cinci de ani vi se pare o glumă ?

Geronte: Ești încă un bărbat tânăr. Angelica nu se uită la astfel de prostii.

Dorval: Dar este posibil să-i placă de altcineva ?

Geronte: Nu are pe nimeni. Am să merg la notarul meu să întocmească un contract, ea este a ta.

Dorval: Nu o merit.

Geronte: Modestia ta în astfel de momente este inoportună.

Dorval: Atunci am să accept, dar cu o singură condiție, să-și dea consimțământul.

Geronte: Sunt încântat, am să răspund eu pentru ea. Îmbrățișează-mă, dragă nepoate.

Dorval: Să ne îmbrățișăm, unchiule.

(Scena 2 Dalancourt și Dorval)

Dalancourt: Ah, bunule prieten, nici nu știu cum să-mi exprim recunoștința pentru că ați vorbit cu unchiul pentru mine.

Dorval: Mi-a făcut onoarea de a-mi propune să mă căsătoresc cu sora dumitale.

Dalancourt (bucuros): Cu sora mea ! Ați acceptat ?

Dorval: Da, dacă sunteți de acord.

Dalancourt: Mă copleșiți de bucurie. În ce privește zestrea ei, știți care este situația mea.

Dorval: Despre asta nu avem nimic de discutat.

Dalancourt: Dragă frate, dați-mi voie să vă îmbrățișez. (intră Madam Dalancourt)

Madam Dalancourt: Ți-am auzit vocea.

Dalancourt: Soția mea, acesta este Domnul Dorval, ți-l prezint ca pe viitorul meu cumnat, soțul

Angelicăi.

Dorval: Am să fiu mai mult decât încântat, Doamnă, în caz că aprobații viitoarea mea fericire.

Madam Dalancourt: O sunt încântată să aud asta, domnule, vă felicit din toată inima.

Dalancourt: Dar sora mea știe despre asta ? Lăsați pe mine, am să vorbesc eu cu ea.

Dorval: Nu, dragul meu prieten, nu faceți asta, vă rog, lăsați-l pe Domnul Geronte să o facă.

Dalancourt: Cum doriți.

Dorval: Vă rog să mă scuzați acum, merg în camera unchiului vostru să-l aștept. (exit Dorval)

Madam Dalancourt: Din ce am auzit, nu ești tu cel care o mărită pe sora ta ? Unchiul tău ți-a cerut consimțământul ?

Dorval: Ce vrei să spui cu asta ?

Madam Dalancourt: Crede că noi nu contăm. Și sora ta este prea mult de partea lui. Mi-a spus ... da, mi-a spus mie ... că ai dat faliment în afaceri, și că mă suspectează pe mine că aș fi fost vinovată ... sau cel puțin că am contribuit la asta.

Dalancourt: Pe tine ! Te suspectează pe tine ! Draga mea soție !

Madam Dalancourt: Totul a pornit de la el, de la unchiul tău ... Dar am să-l iert.

Un servitor: (intrând) Poftim aici, o scrisoare pentru dumneavoastră, domnule.

Dalancourt: (citește) Sunt ruinat ! Poftim și citește ... aceasta este situația mea. (îi dă scrisoarea și iese)

Madam Dalancourt: (singură) "Domnule, totul este pierdut ... creditorii nu mai vor să aștepte. Trebuie să vă informez că se va elibera un ordin de arestare, cât de curând." Să fie asta posibil oare ? El nu pierde bani la jocuri, nu are vicii, nu este dependent de lux neobișnuit. Doar iubirea prea multă este vina lui, lipsa mea de experiență m-a orbit. Doar unchiul lui, Geronte, îl poate ajuta. Ar trebui să mă arunc la picioarele lui.

Martuccia: (intrând) Doamnă, Domnul Dalancourt este disperat.

Doamna Dalancourt: Cerurilor ! Zbor să-i sar în ajutor. (exit madam Dalancourt)

Velerio: (intrând) Vin de la avocatul Domnului Dalancourt. I-am pus la dispoziție creditul și punga mea. Sunt singur. Am destulă proprietate, și mă pot lipsi de ea. O iubesc pe Angelica, și am venit să o cer în căsătorie, fără nici o zestre.

Martuccia: Această decizie este demnă de domnia ta. Nimeni nu ar fi putut să-i arate mai mult respect, mai multă iubire, mai multă generozitate. Unchiul ei dorește să o mărite.

Valerio: Dar dorește probabil și o pereche pe gustul său ?

Martuccia: S-ar putea să fie astfel. (către Angelica, intrând) Vino aici, draga mea doamnă.

Angelica: Sunt teribil de speriată. Bietul meu frate ...

Martuccia: Acest domn mi-a spus ceva foarte liniștitor în legătură cu dumneata și fratele domniei tale. Dacă ați ști ce sacrificiu este dispus să facă !

Valerio: Poate fi oare un sacrificiu prea mare, pentru domnia ta !

Martuccia: Trebuie însă ca Domnul Geronte să fie informat.

Valerio: Te vei ocupa dumneata de asta ?

Martuccia: Cu plăcere. Vă rog să mă instruiți. Poftim în camera mea, unde putem vorbi în liniște. (Martuccia iese împreună cu Valerio, intră Dorlio)

Dorlio: Domnișoară Angelica. Unchiul domniei tale vă prețuiește foarte mult. Se gândește să vă mărite. Doriți oare să vă măritați ?

Angelica: Eu depind de unchiul meu. Ah, Cerurilor ! Tremur. Dumneavoastră știți cu cine intenționează să mă mărite ?

Dorlio: Da, știu, și îl cunoști și domnia ta.

Angelica: Pot să vă întreb numele acestui tânăr domn ?

Dorlio: Dar dacă nu este chiar atât de tânăr ?

Angelica: Chiar poate să mă sacrifice ? Fără ca inima mea să-și dea consimțământul ? Vă spun că am să-l urăsc.

Dorlio: Vă promit că am să vorbesc cu Domnul Geronte și am să fac tot ce-mi stă în putere să vă fac fericită.

Angelica: Ah, ce om bun sunteți ! Sunteți binefăcătorul meu, părintele meu. (îi ia mâna)

Geronte: (intrând) Excelent, excelent ! Copii, sunt încântat de voi. Ai făcut bine că i-ai spus, Dorval.

Vino aici, nepoată, îmbrățișează-l pe viitorul tău soț.

Angelica: Ce aud oare ?

Dorlio: Blândețe, prietene, vă rog să mă ascultați.

Geronte: Plângi ! Ce este cu tine, copilul meu ? Veniți aici, amândoi.

Dorlio: Cel puțin vă rog să mă lăsați să vorbesc.

Geronte: Nu, nu. Am fost la notar și am aranjat totul. Cât de curând, va aduce contractul să-l semnăm.

Angelica: (tremurând) Nu mai pot să suport.

Dorlio: Îmi pare foarte rău dar căsătoria aceasta nu va avea loc. (Angelica iese speriată)

Geronte: Mi-ai dat cuvântul de onoare. Eu sunt un om de onoare, și dacă ești și dumneata, căsătoria se va face imediat. Angelica ! Unde s-a dus ! Angelica !

(Dorlio iese după Angelica)

Martuccia: (intrând) Doriți să serviți cina, domnule ?

Geronte: Nu, în seara asta nu va fi nici o cină ! (intră grăbit în camera lui)

ACTUL 3 (Scena 1 Martuccia și Piccardo)

Martuccia: Valerio este aici, acum, și nu va mai pleca. Deocamdată este în apartamentul Domnului Dalancourt, îl încurajează pe frate, se ocupă de sora lui, o consolează pe Doamna ... Una plânge, cealaltă suspină, altul este disperat. E o confuzie generală.

Piccardo: Dar nu ai promis că ai să vorbești cu stăpânul ?

Martuccia: Deocamdată este prea nervos. Du-te și vezi dacă furtuna s-a mai potolit puțin.

(exit Piccardo)

Dorlio: (intrând) Doresc să o văd pe Angelica. Unde este ?

Martuccia: Este lângă fratele ei. Știți ce probleme are ?

Dorlio: Toată lumea vorbește despre ele. Cei buni îl compătinesc, cei nerecunoscători l-au abandonat. Trebuie să fiu sigur că Angelica ...

Martuccia: Atunci mergeți în apartamentul lui Dalancour. (exit Dorlio)

Geronte: (intrând) Martuccia, trimite un servitor cu scrisoarea aceasta la Dorval.

Martuccia: Dar el este aici, în camera lui Dalancour.

Geronte: Du-te și spune-i să vină aici imediat ... mă auzi ? (exit Martuccia)

Dalancourt: (intrând) Ah, dragul meu unchi, aveți în față cel mai nefericit om ... Aveți milă !

(se aruncă la picioarele lui Geronte)

Geronte: Ce vrei ? Ridică-te, ridică-te am spus.

Dalancourt: (în genunchi) Domnia ta, care ai o inimă atât de generoasă, atât de simțitoare, ai să mă

abandonezi oare pentru singura mea vină de a fi iubit, o iubire onestă și virtuoasă ?

Dragul meu unchi, în numele fratelui vostru, căruia îi datorez viața, lăsați-mă să vă

înduioșez. Sunt rănit în onoare. Puteți să tolerați dezonoarea nepotului vostru ? Eu nu cer

nimic de la domnia ta. Dacă voi putea să-mi păstrez reputația, vă dau cuvântul meu,

în numele meu și al soției, că nu vom mai avea pretenții, ne va rămâne consolarea iubirii

reciproce, vom avea parte de afecțiunea și stima domniei tale.

Geronte: Îți meriți soarta ... dar eu sunt slab, acest discurs prostesc despre sângele familiei este în favoarea ta. Ridică-te, domnule, am să-ți plătesc datoriile, pentru a fi în situația de a contracta altele noi.

Dalancourt: Asta nu se va mai repeta unchiule ! O să vedeți ce conduită voi avea ...

Geronte: Ce conduită ? Conduita unui soț condus de capriciile nevastei lui ...

Dalancourt: Soția mea nu este vinovată, nu o cunoașteți.

Geronte: O aperi ? Îmi retrag promisiunea ! Da, da, am să-mi retrag promisiunea. Nu primiți de la mine nimic. Soția ta ! Nu pot să o sufăr. Nu doresc să o văd.

Madam Dalancourt: (intrând) Ah , domnule ! Credeți că eu sunt cauza neplăcerilor nepotului

dumneavoastră. Am să vă scutesc de prezența mea, dar vă mai cer o singură favoare: fiți mai moderat în ura împotriva mea, iertați-mi tinerețea, aveți puțină compasiune față de soțul meu.

Geronte: Poate că vă gândiți să treceți peste cuvântul meu ?

Madam Dalancourt: Nu mai există nici o speranță ? Ah, dragul meu Dalancourt, mor ... (leșină pe sofa)

Geronte: Martuccia, repede, adu sărurile și apa de Cologne ... Ocupă-te de ea.

(Martuccia intră și o ajută să-și revină)

Madam Dalancourt: Sunteți prea bun, domnule. Nu luați în seamă slăbiciunea mea ... Am să plec ... Am să mă resemnez cu nefericirile mele.

Geronte: Rămâi în casa aceasta, alături de soțul tău. Economiiile mele nu sunt în contul meu. Într-o zi ați fi aflat asta oricum. Puteți să vă folosiți de ele acum, dar sursa este epuizată, așa că trebuie să fiți prudenți. Onoarea este cea care trebuie să vă mențină pe poziție.

Martuccia: Domnule, acum dacă tot sunteți dispus la fapte bune, nu vreți să faceți ceva și pentru Domnișoara Angelica ?

Geronte: Să poftească aici, împreună cu mirele și martorii. (intră Angelica, Valerio, Dorval)

Martuccia: Aici sunt domnule, logodiții și martorul.

Geronte: Poftim aici, Domnule logodit.

Dorval: Să mă iertați, domnule, eu sunt doar martorul. Valerio a venit să-și pună toată averea la dispoziția lui Dalancourt și să-i ceară mâna Angelicai. El o iubește, este gată să se însoare cu ea fără nici o zestre, și să-i stabilească o rentă anuală de douăsprezece mii de franci.

Geronte: M-ați păcălit !

Angelica: Dragă unchiule !

Valerio: Domnule !

Madam Dalancourt: Sunteți atât de generos !

Martuccia: Dragul meu stăpân !

Geronte: Atunci să se căsătorească. Îl cunosc pe Valerio, va primi zestrea ei, și suta de mii de franci pe care i-am promis-o Angelicai.

Valerio: Ce generozitate !

Angelica: Câtă bunăvoință !

Martuccia: Să fii binecuvântat, stăpâne !

Geronte: Piccardo ! Vom lua cina în camera mea, toată lumea este invitată. Dorval, între timp, noi vom termina partida de șah.

EPILOG: Iubire și căsătorie, bani și datorie, lux și abstenență, inocență și înțelepciune, acestea sunt ingredientele acestei piese de teatru, centrată pe un subiect etern: o tânără fată urmează să se căsătorească. Deși soarta pare să fie împotriva ei, iubirea din inima fetei învinge totul. Toți cei de față având sentimente pozitive față de ea, aproape fără cuvinte, fata găsește calea spre a-și îndeplini dorința. Bineînțeles însă, eroul și caracterul principal al acestei piese este unchiul ei, cel mai înalt ca rang. Obediența a dat întotdeauna roade.

TITLUL: TUTANTOT (Turandotte)

AUTORUL: CRALO GOZZI (13 Decembrie 1720 - 4 Aprilie 1806)

Născut la Veneția, tatăl său a fost Conte Jacopo Antonio Gozzi, iar mama sa a fost Angiola Tiepolo, descendentă a unei familii nobiliare. Împreună cu frații săi Gasparo și Francesco, și-a început educația într-un Colegiu public din Veneția. A petrecut câțiva ani studiind literatura Toscană, având ca reprezentanți de frunte pe Franco Sacchetti și Agnolo Firenzuola. La vârsta de douăzeci de ani, în anul 1740, a satisfăcut stagiul militar în Dalmația, timp de patru ani. Începând cu anul 1740, împreună cu fratele său Gasparo, a fost un membru activ al Academiei Granelleschi, fondată de Danielle Farseti. La Veneția, a concurat în arta scrisului cu mai vârstnicii Pietro Chiari și Carlo Goldoni. Prima sa lucrare a fost un poem satiric, intitulat "La tartana degli influss per l'anno 1756", în care a apărut Comedia dell'arte în fața noilor tendințe teatrale. Prima sa comedie, intitulată "Iubirea celor trei portocale" a fost un imediat succes de public. Inspirată de un basm al lui Giambattista Basile, piesa este mult mai bine cunoscută în prezent în varianta sa pentru operă, pe muzica lui Sergei Prokofiev. A continuat apoi să scrie piese de teatru inspirate din basme, puse în scenă de compania teatrală a lui Antonio Sacchi. Principalele sale lucrări dramatice au fost: *L'amore delle tre melarance* (Iubirea celor trei portocale, 1761), *Il Corvo* (Corbul, 1761), *Il Re Cervo* (Regele Cerb, 1762), *Turandot* (1762), *La donna serpente* (1762), *La Zobeide* (1763), *I Pitocchi Fortunati* (Cerșetorii Norocoși, 1764), *Il Mostro Turchino* (Monstrul Albastru, 1764), *L'Augellino Bel Verde* (Pasărea verde, 1765), *Zeim, Rede'Geni* (Zeim, Regele Spiridușilor, 1765), *Marfisa bizzara* (1766), *Le droghe d'amore* (Elixirul Dragostei, 1776). Opera sa dramatică include și trei tragedii (*Cimene Prado*, *Bianca Contessa di Malfi*, *La Vedova del Malabar*) și încă alte douăzeci de comedii, printre care: *Il Cavaliere Amico*, *Doride*, *La Donna Vendicativa*, *Donna Elvira*, *Il Pubblico Secreto*, *La Principessa Filosofa*, *Eco e Narciso*, *Innamorata da Vero*, *Don Giovanni Pasquale*, *La Figlia dell'Aria*, *Il metafisico*, *Annibale*.

ISTORIC: *Turandot* este o piesă de teatru inspirată de un vechi basm Persan, scrisă în stilul *Commedia dell'arte*. S-a jucat pentru prima dată la 22 Ianuarie 1762, la Teatro San Samuele din Veneția, în interpretarea trupei lui Antonio Sacchi, după care au urmat alte șapte spectacole succesive. În același an, Pietro Chiari a încetat să mai scrie, iar Carlo Goldoni a părăsit Veneția pentru Paris, lăsându-l pe Carlo Gozzi să domine scena dramatică a orașului. De la acea dată, povestea lui *Turandot* a inspirat numeroase producții artistice, incluzând versiuni scrise de Friedrich von Schiller, Karl Vollmoeler și Berthold Brecht, producții teatrale puse în scenă de Wolfgang Goethe, Max Reinhard și Yevgeny Vakhtangov, sau opere produse de Giacomo Puccini, Ferruccio Busoni și Havergal Brian. Versiunea Germană, tradusă de Friedrich Schiller în anul 1801, a fost pusă în scenă în anul 1802 de Johann von Goethe la Weimar Hoftheater. O altă versiune Germană a piesei a fost produsă în anul 1911, de Reinhart Karl Vollmoeller, la Deutsches Theater din Berlin. Această ultimă versiune a fost tradusă în limba Engleză de Jethro Bithell, pentru a fi pusă în scenă, la 19 Ianuarie 1913, la St. James Theatre din Londra. Prima producție din SUA a fost prezentată de J.C. Huffmann, în anul 1912, la Hyperion Theatre New Haven, Connecticut, pentru a fi apoi transferată, în Ianuarie 1914, la Lyric Theatre din New York. Giacomo Puccini a lăsat opera sa neterminată, pentru a fi completată în anul 1926 de Franco Alfano și pusă în scenă la Opera Scala din Milano. În anul următor, *Turandot* s-a cântat la Roma, Buenos Aires, Dresda, Veneția, Viena, Berlin, New York, Bruxel, Napoli, Parma, Torino, Londra, San Francisco, Bolonia, Paris și Moscova, devenind astfel un succes de talie mondială.

ROLURI: Turandot (Prințesa Chinei), Altoum (Împăratul Chinei), Adelma (Prințesa Tătarilor, sclava lui Turandot), Zelima (sclava lui Turandot), Skirina (mama Zelimei), Barak (soțul Skirinei), Calaf (Prinț de Astrahan), Ishmael (Majordomul Prințului de Samarkand), Pantalone (Primul Ministru al Chinei), Tartaglia (Lordul Cancelar al Chinei), Brigella (Căpitanul Pajilor Imperiali), Truffaldino (Eunucul Șef al haremului lui Turandot), Prințul de Samarkand (figurant), Opt Doctori, Sclave și Eunuci, Un Călău, Soldați din Garda Palatului.

SUBIECT: Prințesa Turandot a anunțat o competiție pentru mâna ei și pentru tronul Chinei, așteptând bărbați cu renume și fapte de glorie. Pentru a obține mâna prințesei, pețitorul trebuia să rezolve trei ghicitori. Orice răspuns greșit îl trimitea direct în mâinile călăului. Prințul Calaf se îndrăgostește de prințesă și trece cu brio de testul ghicitorilor, dar Turandot refuză să-și facă datoria. Prințul Calaf îi oferă atunci o cale de scăpare, dacă ea va reuși să-i ghicească numele și originea până în zori. Deși torturează pe unul dintre supușii prințului, Turandot nu reușește să-i afle numele, însă, în cursul nopții, Prințul Calaf își dezvăluie numele în fața Adelmei, o vicleană prințesă a Tătarilor, punându-și astfel soarta în mâna ei. În scena finală, Turandot dezvăluie numele prințului ... dar în același timp recunoaște lipsa sa de fair-play, și îl acceptă ca soț.

MOMENTE BUNE: (Proiect Gutenberg versiunea Gustav Vollmoller, traducător Jethro Bithell 1913)
(Scena 1 - La Poarta Pekinului - Toate personajele în costume Chinezești, Adelma și Calaf în straie tătarești)

Brigella: Halt ! Prezența armelor !

Pantalone: Numele meu este Pantalone, și sunt născut la Veneția. Ce caut eu la Pekin ? Ei bine, Veneția a devenit prea fierbinte pentru mine. Bineînțeles, nevasta mea, înțelegeți ce vreau să spun. (către Prințul de Samarkand) Înălțimea Voastră, acesta este locul despre care s-a vorbit atât de mult.

Tartaglia: Acest cap situat la dreapta, pe care îl implor cu grație pe Înălțimea Voastră să-l observe, este capul puternicului Prinț de Hyrcania. Chiar lângă el este un frumos loc gol ce poate fi al dumneavoastră. Ce ziceți, vă convine compania ?

Pantalone: Îl vom lăsa pe tânărul, încântătorul nostru prinț, să își aleagă singur locul cel mai avantajos.

Brigella: Eu sunt Brigella și am o inimă de aur. Iar acum, cu această inimă de aur a mea, din ordinul stăpânei mele, a preamăritei și preaputernicei Turandot ...

Truffaldino: Destul. Să terminăm cu asta. Eu sunt Truffaldino, ce ziceți de vocea mea ? Cam de femeie ? Ei bine, da, am petrecut atât de multe zile în compania doamnelor de societate încât mă tem că vocea mea a asimilat în calitate vocea lor. Nu că ar fi vorba despre vreo problemă în alimentație. Oh, nu. Nici nu am dus lipsă de conversație rafinată. Oh, nu. Am fost numit Șef... Inspector ... Gestionar ... Administrator Șef pentru Haremul Majestății Sale Imperiale, cel al Prințesei Turandot. Chiar lângă este locul foarte potrivit, între tânărul Maharajah de Timbuctoo și Prințul Încoronat al Beluchistanului.

Pantalone: Asta nu se poate, nu se poate. Înălțimea Sa, dragul meu, va avea o apariție prea marțială în vecinătatea lui. Vom proceda așa cum este ordinul, vom trece pe lângă harem în drum spre execuție, dar vom veni din nou aici, cât de curând. Idolul dumneavoastră, preaiubita Turandot, poate că vă va face onoarea să apară în marele balcon. Vai ce prostuț ați fost ...
Înainte marș ! (Muzica. Ies toți din scenă)

(Scena 2 intră Prințul Calaf)

Calaf: Eu sunt Prințul Calaf. Nimeni nu trebuie să știe numele meu. Tatăl meu este Timur, cândva puternicul Rege al Astrahanului, dar Sultanul din Tashkent ne-a alungat din țară. Acum pornesc spre o nouă aventură.

Barak: (intrând) De unde vii străine ? Să-mi cred oare ochilor ? Prințul meu !

Calaf: Prietene, tutorele meu ! Barak ! Tu aici ? Nu mă trăda. Cum se face că ești în Pekin ?

Barak: M-am ascuns sub un nume fals, mi-am spus Hassan Persianul și am cunoscut o văduvă.

M-am însurat cu ea, și până astăzi ea crede că sunt Persan, îmi spune Hassan. Spuneți-mi cum

de v-a surâs norocul, până la urmă.

Calaf: Hanul din Belras avea un șoim iubit, norocul a făcut să prind eu acel șoim și să i-l returnez. M-am prezentat drept om sărac, cu părinții bolnavi, iar el pe loc i-a internat într-un spital ... Barak, Regele și Regina ta sunt în spital !

Barak: Dumnezeu mare !

Calaf: Acum eu am venit la Pekin să intru în armata imperială. De ce este mulțimea aceasta ?

Barak: Este cel mai urât măcel. Unica fiică a Marelui Împărat, Turandot, pe cât e de frumoasă pe atât este de crudă. A umplut Pekinul de jale prin moartea atâtor tineri prinți.

Calaf: Ceva am auzit eu despre asta. Dar ce urmează acum ?

Barak: De multe ori a încercat să o mărite tatăl ei, dar ea urăște cu asprime orice pețitor. Nu rare ori, refuzul ei a însemnat război.

Calaf: Cunosc povestea ! Prin rugăminți fierbinți, ea a cerut ca prin decret să poată fi pețită de orice prinț, cu o condiție: să-i spună pețitorului trei ghicitori. În caz că le rezolvă ea îi va fi soție, cu drept de succesiune la tronul Chinei, însă dacă nu ghicește bine, prințul își pierde capul.

Să-mi spui acum, ce fel de prinț este atâta de nebun să-și riște capul pentru o femeie monstru ?

Barak: Cine o vede, Prințe, își pierde mințile și merge apoi cu ochii închiși în brațele călăului. Acum, pe eșafod este frumosul și înțeleptul Prinț de Samarkand. Chiar și Împăratul plânge, dar diavolița s-a umflat în pene, plină de mândrie.

Calaf: Chiar într-atât este pornită împotriva dragostei ?

Barak: Fiica soției mele este sclavă în haremul ei. Mai rea ca o tigresă este Turandot, iar din vicii, cea mai mare îi este mândria.

Ishmael: (intră plângând) Oh, prietene ! Acum el a murit. Prințul meu a murit !

Barak: De ce nu l-ai oprit la timp ?

Ishmael: Am făcut tot ce mi-a stat în putință. Ultimele lui cuvinte au fost: "Să nu plângi, dacă nu poate fi a mea, sunt bucuros că mor. Tatălui meu transmite-i rugămintea să mă ierte. Arată-i lui portretul acesta." (le întinde un portret al lui Turandot)

Calaf: (privind la portret) Ce țin în mână ? Cum poate acest chip dulce, cu ochii aceștia iubitori, cu sânul mic și alb, să ascundă o inimă așa cum spui că este, un sloi de gheață, netopit din iarna precedentă. Oh, ochi de înger ...

Barak: Nefericitele !

Calaf: Acum se schimbă soarta mea ! Această domnișoară încântătoare am s-o câștig la jocul ghicitorilor ... Sau, altfel, tulburătoare viață a mea, la revedere !

Barak: (izbucnește în lacrimi) Nu mai priviți la fața ei, priviți mai bine la acest cap din care curge sânge încă.

Calaf: Să nu spui nimănui că mă cunoști. Am să-mi încerc norocul. Acum, la revedere !

Barak: Skirina, ajutor, acest tânăr, pe care îl iubesc, vrea să pețescă mâna tinerei Prințese ...

Skirina: (intrând) Dar ce vă mână, domnule, spre o moarte ?

Calaf: E soarta mea, femeie bună, și fermecătoarea aceasta ... (îi arată portretul)

Skirina: Cine v-a dat portretul diavoliței ?

Barak: Nenorocul. Prințe, nu mergeți ! Fiul meu ... Dragul meu copil ...

Skirina: Confucius fie milostiv cu noi !

(Scena 3 Marele Hol al Divanului Imperial, cu Tronul cel Mare și Tronul cel Mic)

Truffaldino: Sublimul Divan va începe imediat. Comerțul înflorește, afacerile merg chiar bine, să fie Domnul

lăudat ! Avem șeptelul cel mai mare de oi, din lumea întreagă. Iată că a mai sosit un prinț, la care capul nu mai vrea să stea pe umeri ...

Brigella: Nu sunt încă trei ore de când l-am rețezat pe precedentul, iar tu ai loc în inimă să te distrezi !

Truffaldino: Și am motive pentru asta. De fiecare dată când Prințesa a mai scurtat câte un prinț, de parcă ar fi un miel, mie mi-a dat câte un dar frumos, pentru a marca recunoștința imperială.

Sunt Șef Administrator peste Harem. Înțelegi ce vreau să spun. (se aude muzică)

(intră Gărzile Imperiale, opt doctori, pantalone, Tartaglia, Altoum)

- Altoum: Lacrimile încă n-au secat din ochii mei, jelesc pe bietul Prinț de Samarkand, și iată că o nouă victimă apare. Eu am semnat acel decret, nu pot să-mi încalc jurământul. Ce pot să fac, să-mi spună unul dintre voi ? Cine îl știe pe noul sosit ?
- Tartaglia: L-am văzut eu, Mărite Majestate. Ținuta lui e remarcabilă, chipul frumos, maniere elegante, și are un accent destul de bun. În viața mea nu am văzut un prinț mai chipeș.
- Altoum: Vai, ce tristețe ! Să ne rugăm la Providență, să îl ajute pe acest nefericit să îi ghicească fetei mele cele trei șarade. Să fie adus în fața mea noul venit !
- Tartaglia: Acest Prinț tânăr este dăruit cu cele mai înalte calități. Eu încă n-am pierdut orice speranță.
- Pantalone: Chiar crezi că va ghici șaradele șerpoaicei. Prostii fără de sens ! Este pierdut.
(intră Calaf, escortat de un doctor, și îngenuchează în fața Împăratului)
- Altoum: Ridică-te, om tânăr, îndrăzneț, nebun ! Cât de frumoasă este tinerețea ! Cum te numești ?
- Calaf: Sire, eu vă implor ca al meu nume să rămână în întuneric. Sunt os din os regesc. Dacă decretul Cerului va cere a mea moarte, va avea timp destul să-mi afle numele și țara.
- Altoum: Așa să fie atunci ! Ah, nu mă mai forțați să-mi urăsc fiica, unica progenitură.
- Calaf: Dacă aveți vreo vină, aceasta este că ați adus pe lume această frumusețe fără de pereche. Nu am decât un singur gând, să o câștig pe Turandot sau să îmi pierd viața. Nu cer decât atât, pe Turandot, sau luați-mi viața.
- Pantalone: Mergeți acasă, Înălțimea Voastră. Ea are întrebări atât de grele, încât dacă răspunsul nu ar fi scris pe bilețele, nici doctorii cei mari nu ar putea răspunde. Faceți cum vă spun eu, mergeți acasă.
- Calaf: Dorința mea e Turandot, sau moartea.
- Altoum: Să meargă unul dintre voi să o poftescă pe Prințesa. O așteaptă noul sacrificiu.
(intră Adelma, Zelima și Turandot, în costume chinezești impunătoare, cu vâl pe față)
- Turandot: (impunătoare) Din nou un om are speranțe să dezvăluie ce ascund ghicitorilor mele ?
- Altoum: Privește-l bine. Ia-l de bărbat și termină cu jocul ăsta blestemat !
- Turandot: Eu nu am fost miloasă ! Mi-e milă de el, însă ! Tu, Prințule itinerant, renunță la această aventură.
Eu știu că aș muri pe loc dacă un tânăr ar învinge mintea mea.
- Calaf: Vocea e de zeiță, trupul e de înger, o minte rară, inteligență fără de egal, cine ar putea să spună că-i nebun cel care își riscă viața pentru toate acestea ? De dragul tău Prințesa, eu mor cu bucurie și de o mie de ori la rând.
- Adelma: Atenție, Prințesa ! Onoarea vă este în joc !
- Altoum: Să continuăm atunci, să dăm citire edictului cel blestemat.
- Tartaglia: În fața Divanului și a celor opt doctori, i se vor pune trei ghicitori. Să le rezolve și Prințesa Turandot îi aparține, dar altfel va intra direct în brațele călăului.
- Turandot: Poftim, străine, numește cele două porumbițe, ce se ascund privirii oricărui om, excepție făcând doar cel care iubește.
- Calaf: Aceste porumbițe, spre norocul meu, sunt: Speranța și Credința.
- Cei Opt Doctori: Răspuns optim. Speranța și Credința !
- Adelma: (deoparte) Ah, zeilor, orbiți-l ! Nu acceptați să fie al ei, sau am să mor !
- Turandot: Ascultă și răspunde-mi la această ghicitoare:
Numește doi stâlpi gemeni cu o cetate în vârful lor, cetate unde se ascund Speranța și Credința.
- Calaf: Eu cred că stâlpii aceștia gemeni sunt Erudiția și Puterea.
- Pantalone: A lovit direct la țintă.
- Cei Opt Doctori: Răspuns optim. Erudiția și Puterea !
- Altoum: O ce bucurie ! Ce Bucurie ! Să îl ajute zeii până la sfârșit !
- Turandot: Să-mi spui acum, cunoști tu oare o floare magică ce se ascunde în tăcere, tot așteptând un Prinț din Basm să o culegă, dar moare în singurătate, dată uitării ?
Ascunse între ale ei petale stau Sensul Vieții și a Lumii Ghicitoare.
(își ridică vâlul) Privește fața mea, stai bine pe picioare, ghicește floarea sau mori ca un câine.

- Calaf: Vai strălucită frumusețe ! Această floare magică, această rază pură și divină, floarea aceasta ești chiar tu, Turandot, pentru iubirea ta și a mea.
- Pantalone: Preamărit fie numele lui Dumnezeu !
- Tartaglia: Victorie, Majestate ! Ura ! Victorie !
- Cei Opt Doctori: Floarea este Turandot !
- Turandot: Stați ! Să nu lăsați acest bărbat să își închipuie că este soțul meu. Cer încă o confruntare și încă trei ghicitori.
- Altoum: Jocul s-a sfârșit ! Edictul a fost împlinit. Așadar, să mergem direct la altar. Prințul acesta acum ne va spune, de unde vine el și al său nume.
- Turandot: De vrei să mai trăiesc, părinte, mai dă-mi o zi, mai vreau o confruntare.
- Calaf: Cum aş putea fi fericit, când știu că mă urăște ?
- Dacă nu am puterea să-i ajung la inimă, să fie liberă. Renunț la dreptul meu. Să fie încă o nouă confruntare. Viața mea nu valorează mult.
- Altoum: Să terminăm cu asta. Să mergem înspre Templu acum ...
- Turandot: Așa să fie, mergem înspre Templu, dar fiica ta acolo va muri, pe trepte !
- Calaf: Să moară ? Domnul și stăpânul meu, rog să-mi permiteți să-i pun reginei eu o ghicitoare: Al cărui rege este fiu cel ce se află în fața voastră, să-mi spună până mâine, iar dacă nu să nu se mai opună !
- Turandot: Străine, accept provocarea. Așa să fie.
- Altoum: Ești orb, prostuțule, nu ști ce-mi ceri. Dar fie, facem cum dorești ! De va putea să-ți spună numele în zori, ea nu va mai fi mireasa ta, și vei fi liber a pleca în drumul tău !
- ACTUL 2 (Scena 1 Cameră din Harem Turandot, Zelima, Adelma)
- Turandot: Nu pot să sufăr gândul că am fost umilită.
- Zelima: Un tânăr prinț, frumos și nobil, atât de îndrăgostit, și îl tratați cu atâta ură ?
- Turandot: Sunt sigură că îl urăsc, Zelima, el m-a făcut de râs în fața întregului Divan. Ajută-mă Zelima ! Cum aş putea pe lumea asta să-i ghicesc numele și țara ?
- Zelima: Ce ziceți de un cititor în stele ?
- Turandot: Un cititor în stele ? Ajunge cu prostiile ... destul ! Opriti-vă, nu vreau să-mi pierd controlul ! Dacă nu aflu până mâine aceste nume, nu-mi mai rămâne de ales decât pumnalul ...
- Adelma: Nu disperați, Prințesă, prin viclenie încă putem să aflăm aceste nume.
- Turandot: Trebuie să le aflu. Ajută-mă Adelma !
- Adelma: Un știu cu siguranță, se află în oraș un om care-l cunoaște.
- Turandot: Cere-mi ce vrei ... aur, sau nestemate ... fă cum ști tu că este bine.
- Zelima: Prințesă, nu aruncați cu aurul degeaba. Skirina, mama mea bătrână, mi-a spus că a vorbit cu un străin în noaptea precedentă, și că tatăl meu vitreg îl cunoaște, bietul Hassan a spus că îl cunoaște.
- Adelma: Acum că i-am prins urma, să punem un vicleșug la cale. Am eu un plan, aveți încredere în mine.
- (Scena 2 În fața Palatului Calaf, Barak)
- Calaf: Nimeni în tot orașul nu știe cine sunt, doar tu, iar țara mea e la o sută de zile de călătorie.
- Barak: Și totuși, mintea nu mă ajută: Ați câștigat cea mai frumoasă dintre fete și un imperiu ce vine la pachet cu fata, și după ce ați câștigat ați renunțat la premiu.
- Calaf: Iubesc ... Dar, tu ai fost discret ... chiar și față de a ta soție ?
- Barak: Bineînțeles, chiar și față de ea, fiți sigur. (intră Pantalone, Truffaldino, soldați)
- Pantalone: Aici este ! Draga mea Majestate Imperială, aveți oare bunăvoința de a vă retrage în camerele ce vă așteaptă ? Dar dacă printr-o întâmplare doriți să-i spuneți la ureche numele vostru unui venerabil om discret, pot să vă asigur că va fi pus spre păstrare la loc de taină. Ce ziceți ?
- Calaf: Nu-și servești împăratul astfel, domnule ! Numele meu îl vei afla chiar mâine.
- Truffaldino: (către Barak) Iar tu, Baa Baa, prezența ta este dorită în Harem ! Poți tu să apreciezi acest noroc ? Să intri în cel mai sfânt serai ? Baa Baa ! Cu toate acele preafrumoase domnișoare ? O muscă dacă intră în Harem și este imediat examinată dacă este mascul sau e femelă. Pentru

femei, un șnur fin de mătase se leagă de piciorul stâng, însă bărbații sunt executați pe loc.

Baa Baa !

(Scena 3 În Harem, Barak este legat în lanțuri de un stâlp Skirina și Zelima plâng)

Turandot: (imperială) Dacă îmi spui numele lor primești castronul acesta din aur. Dacă refuzi, te biciuiesc până la moarte !

Barak: Cunosc aceste nume, dar nu am să vorbesc nici sub tortură. Castronul acesta pentru mine nu valorează nici cât un blid de lut.

Turandot: Să fie biciuit atunci !

Adelma: Nu vă grăbiți, Prințesă ! Dați-mi mie castronul, și pe Zelima să mă ajute.

Turandot: Eu am încredere în tine, Adelma. Ajută-mă, te rog ! (ies Adelma și Zelima)

Altoum: (intrând) Ascultă, fata mea. Nu știi numele lor. Lasă ambiția la o parte, lasă mânia și dă-mi voie să îți arăt iubirea părintească. Pun capul jos că nu ști numele lor. Dar eu le știu ... și am să ți le spun. Măine, în fața întregului Divan, fă-l de rușine, dar după ce te-ai răzbunat, oferă-i mâna ta și fii soția lui, de bunăvoie. Suntem singuri acum, jură că faci așa și-ți spun cum se numesc.

Turandot: Sunt hotărâtă, mâine va vedea Divanul, nu am nimic de spus în plus. Sunt hotărâtă să mă apăr.

Altoum: Să fie cum dorești, copilă încăpățânată ! Noapte bună ! (exit Altoum)

(Scena 4 În apartamentul Prințului Calaf, intră Zelima)

Zelima: Prințul meu, eu sunt sclava lui Turandot. Vă aduc o veste foarte bună.

Calaf: Minți, sclavă, inima lui Turandot nu cunoaște mila.

Zelima: Ea m-a rugat să vă transmit, că doar ambiția îi alimentează disperarea. Prințesa vă imploră pentru un favor. Cruțați-i vanitatea. Vă rog să o ajutați ca mâine în fața Divanului să vă poată spune numele. Atunci, ea va descinde de pe tron pentru ca mâna dreaptă să vă ofere.

Calaf: Spune-i stăpânei tale, că numele îl țin secret deoarece îndrăgostitul trebuie să fie și prudent.

(exit Zelima Calaf se culcă în pat și adoarme Intră Adelma cu un felinar)

Adelma: Trezește-te străine ! Nu te teme ! Nu vin să-ți fur secretul prin înșelăciune. N-a fost deja o sclavă cu asemenea intenții ?

Calaf: A fost, și a plecat la fel de înțeleaptă precum a sosit.

Adelma: Privește-mă întâi, și apoi ... Prințe, spune-mi cine crezi că sunt ? Privește fața mea !

(își ridică vălul)

Calaf: Adelma ! Cum ! Adelma, eu te credeam moartă !

Adelma: Eu am avut un frate, orbit de dragoste, cum ești și tu acum, tot pentru Turandot. Tatăl meu a ridicat o oaste împotriva lui Altoum, dar a pierdut și a fost ucis. Am făcut parte din cortegiul triumfal, ca sclavă a lui Turandot. Nu merit compasiunea ta ?

Calaf: Într-adevăr tu meriți compasiune, dar ce pot face pentru tine ? Dacă norocul mâine îmi va surâde, promit să te ajut, să-ți dărui libertatea.

Adelma: Este falsă Turandot, malițioasă, crudă și vicleană, pe tine te va ucide. Ordinele au fost deja date. Aceasta este ea cea adevărată, idolul visurilor tale.

Calaf: Timur al meu părinte, și Calaf fiul său cel mândru, vor înfrunta norocul mâine, și pentru el și pentru tine.

Adelma: (pentru sine) Ha, Ha ! Timur ... Calaf ... Fără îndoială că acum vă am la mână.

(către Calaf) De vrei, poți pune la îndoială ce îți spun. Dar poți scăpa de soarta nemiloasă.

Cu giuvaieruri gărzile le-am cumpărat, și o escortă am angajat, caii sunt pregătiți de drum.

Hanul din Belras este înrudit cu noi. Cu el în alianță, putem să invadăm și să supunem țara mea ...

Regatul tău de vei dori tu asta. Iar mâna mea va fi a ta, de vrei să îmi accepți iubirea.

Calaf: În van. Sunt hotărât să stau și moartea să înfrunt.

Adelma: Atunci noi vom vedea cât de curând cine este mai hotărât să moară, dintre noi.

Străine Prinț, eu vă spun noapte bună !

ACTUL 3 (Scena 1 Marele Hol al Divanului Imperial Toată lumea prezentă intră Calaf)

Altoum: Fiule, pari temător și agitat. Totul e bine acum, tristețea ta s-a terminat.

Iar fata mea va fi a ta. Te rog, copilul meu, arată-ți bucuria !

- Calaf: Sire, iertarea voastră o implor, și mii de mulțumiri vă aduc !
Sunt torturat de cele mai negre temeri, dacă o pierd cumva, ce va fi viața mea ?
Voința mea va fi dorința ei, inima mea va fi inima ei.
- Altoum: Să nu mai pierdem vremea ! Pregătiți pentru nuntă, dezveliți altarul.
(intră Turandot urmată de sclave și eunuci)
- Turandot: Prințe necunoscut, sunt încă fără apărare, pentru rușinea pătimită ieri. Am pierdut lupta, acum trebuie să-mi plec capul.
- Calaf: Prințesă, lasă-ți inima să încoroneze cu fericire pe bărbatul care te adoră, iar dacă este o crimă să te ador, atunci, îmi cer iertare, aici, în fața tuturor.
- Turandot: O clipă doar vă cer ! Toți cei de față, ascultați:
Să pleci din fața acestui Divan, tu Calaf, fiul lui Timur ! Aceasta a fost ghicitoarea ce trebuia să o rezolv. Pleacă ! Să-ți iei altă soție, și să tremuri de frică în fața lui Turandot, pe care nimeni n-a învins-o.
- Calaf: Vai Cerurilor ! Am pierdut ! Am pierdut !
- Pantalone: Sfântă Fecioară, ea a făcut asta din nou, doar Cerul știe cum.
- Calaf: Prea-Mărite Împărat, de ce să nu lăsăm tristul decret să mai lucreze încă o dată ?
Acum că numele mi le-a aflat, să-i oferim fecioarei și acest din urmă cap.
(se apropie de Turandot)
Aici încă mai bate inima care a îndrăznit să te iubească. Privește bine victima aceasta.
Calaf, pe care îl urăști, pe care Cerul îl urăște, și lumea întregă, și norocul ...
Calaf acesta va muri, aici pe loc.
- (scoate pumnalul și îl îndreaptă spre inima lui. Turandot se ridică de pe tron și îl prinde de mână)
- Turandot: Calaf, ce faci ? Stai ! Tu vei trăi ! Și vei trăi de dragul meu !
Am câștigat din întâmplare, noaptea trecută singur te-ai trădat față de sclava mea, Adelma cea vicleană. Să afle lumea întregă: Eu sunt decât Justiția mai presus. Sunt premiul tău.
- Calaf: A mea ! Ești premiul meu ? Oh, nu mă ucide cu suprema bucurie !
- Altoum: Dă-mi voie să te îmbrățișez, fata mea. Cu asta mi-a trecut durerea ce îmi apasă inima.
- Pantalone: Avem nuntă ! Avem nuntă !
- Adelma: (iese în față surescitată) Trăiești ! Oh, da, trăiești spre fericirea inamicei mele. Ție Prințesă, eu îți spun că te urăsc. Eu numele le-am divulgat fiindcă te urăsc. Eu am crezut că ai să-l respingi, și astfel va putea să fie al meu. Dar totul este în zadar. În mine curge sângele regesc, sunt umilită în sclavie. Primește acum pe ultimul din spița Carcasenilor, ca să-ți încoroneze ultimul triumf ... (ridică de jos pumnalul lui Calaf) Calea spre libertate ...
- Calaf: (îi smulge pumnalul) Nu, trădarea ta pe mine m-a salvat. Mărite Împărat, de nu vorbesc cumva în gol, vă rog să îmi primească libertatea !
- Turandot: Nobilul meu părinte, îl susțin și eu. Să îmi primească libertatea ...
- Altoum: În zi de bucurie ca aceasta, pentru iertare nu avem măsură.
Își va primi nu numai libertatea, ci și regatul moștenit de la părinți.
- Adelma: Lăsați-mi timp să înțeleg în ce măsură mi-a surâs norocul. Pentru moment eu nu pot să răspund, decât prin lacrimile ce mă îneacă ...
- Altoum: Calaf, de două ori ai câștigat acest imperiu. Iar tatăl tău, la rândul său, își va primi regatul înapoi.
- Calaf: Voi zeilor cerești, voi faceți și desfaceți. Voi înălțați, voi coborâți, mărire vouă Dumnezeii.
- Turandot: Pe mine Cerul să mă ierte dacă prin ce-am făcut, pentru bărbați am fost un monstru !
Domnilor dragi, eu vă iubesc pe toți, și dacă mai aveți un pic de politețe
Vă rog acum, să aud cum mă aplaudați puternic.
(Cortina cade rapid)

EPILOG: Un Prinț își riscă viața pentru o femeie, un prieten credincios și servitor al său își riscă viața pentru

a-l salva pe Prințul său. Un om câștigă tronul unui rege, dar fără să-l ocupe, iar o femeie pretinzând iubirea ascunde în suflet o trădare, doar pentru a-și câștiga regatul înapoi. Ce ar mai fi de adăugat pentru acest basm înduioșător ? După ce toate șaradele au fost ghicite, povestea se termină cu final fericit. Așa să fie oare ? Cât va mai dura oare, până când oricare dintre cele două părți va impune o nouă ghicitoare ?

TITLUL: HENRIC IV (Enrico IV, Henry IV)

AUTORUL: LUIGI PIRANDELLO (28 Iunie 1867 - 10 Decembrie 1936)

Născut la Girgenti (Agrigento), în Sicilia, tatăl lui, Stefano Pirandello a fost un om de afaceri, iar mama sa, Caterina Ricci Gramitto era descendenta unei familii burgheze. Ambele familii aveau un trecut patriotic, iar tatăl lui l-a urmat pe Giuseppe Garibaldi până la bătălia de la Aspromonte. Luigi Pirandello a primit educația elementară în mediul familial. La vârsta de 12 ani scria deja tragedii. După anul 1880, și-a completat educația la Gimnaziul din Palermo. În anul 1886 a fost înscris la Universitatea din Palermo, pentru a studia Dreptul și Literele. S-a transferat la Roma, în anul 1887, apoi a fost trimis la Bonn, cu o scrisoare de recomandare. Luigi Pirandello a susținut lucrarea de doctorat în Filologie Romanică în anul 1891. S-a căsătorit în anul 1894, cu Maria Antonietta Portulano, o fată educată la mănăstirea din San Vincenzo. A fost apoi scriitor și jurnalist, dar și profesor la Istituto Soperiore di Magistero di Roma. În anul 1925 a fost membru fondator și director al Teatro d'Arte din Roma. Ulterior, în anul 1934, a fost recompensat cu Premiul Nobel pentru Literatură, pentru puterea de a transforma analiza psihologică în spectacol dramatic. Printre lucrările sale se numără 40 de piese de teatru, romane și sute de povestiri scurte. Principalele lucrări dramatice sunt: Liola (1916), Così e (Așa e, 1917), Il piacere dell'onesta (Voluptatea onoarei, 1917), Il Gioco delle parti (Regulile jocului, 1918), L'uomo, la bestia e la virtù (Bărbatul, Bestia și Virtutea, 1919), Sei personaggi in cerca d'autore (Șase personaje în căutarea unui autor, 1921), Enrico IV (Henric IV 1922), L'imbecille (Imbecilul, 1922), Vestire gli ignudi (Îmbrăcații pe cei goi, 1922), L'uomo dal fiore in bocca (Bărbatul cu floare în gură, 1923), L'altro figlio (Celălalt fiu, 1923), La vita che ti diedi (Viața ce ți-am dat, 1923), Ciascuno a suo modo (Fiecare în felul său, 1924), Sagra del Signore della Nave (Ceremonia Domnului de pe Corabie, 1924), L'Amica delle Mogli (Prietenă nevestelor, 1926), Bellavita (1926), Diana e la Tuda (1927), O di Uno o di Nessuno (Fie din Una fie din Niciuna, 1929), Come Tu Mi Vuoi (Așa cum mă dorești tu, 1929), Questa sera si recita a soggetto (În seara aceasta se improvizează, 1930). Nuvele: Il turno (1902), Il fu Mattia Pascal (1904), L'esclusa (1908), Suo marito (1911), I vecchi e i giovani (1913), Si Gira, Quaderni di Serafino Gubbio (1915), Uno, nessuno e centomila (1926).

ISTORIC: Scrisă în anul 1921, această piesă de teatru a fost aclamată la premiera din 24 Februarie 1921, pe scena Teatrului Manzoni din Milano. Piesa este un studiu asupra nebuniei, asupra unui aristocrat, care după ce a căzut de pe cal s-a crezut Împăratul Romanilor, Henric al IV-lea. Piesa șochează audiența printr-o combinație de elemente tragice și comice, într-un spectacol histrionic. În ultimul secol, a fost tradusă în limba Engleză de mai mulți autori: Edward Storer (1922), Frederick May (1960), Julian Mitchell (1979), Robert

Rietty și John Wardle (1987), Mark Musa (1996), Tom Stoppard (2004), Anthony Mortimer (2014). Primul film artistic a fost regizat în anul 1943 de Giorgio Pastin. Un film american cu același titlu a fost apoi regizat în anul 1984 de Marco Bellochio, adaptat după piesă, pe fondalul muzical compus de Astor Piazzola. Prina producție pentru televiziune a fost Henry IV, în anul 1949, la "Studio One", în regia lui Paul Nickell, având în distribuție pe Berry Kroeger și Richard Purdy. A urmat producția din anul 1953 de la Harvard, în regia lui Richard Heffron, cu Thomas Gaydos în rolul principal. În sezonul 2005-2006, o versiune modernă a piesei a fost tradusă de Tom Stoppard, pentru a fi regizată de Steven Wood, la Teatrul St. Louis. Ultimele transmisiuni ale piesei la postul BBC a fost la 3 Februarie 2022 și al 12 Mai 2022. În România, un spectacol recent s-a jucat în anul 2019, pe scena Teatrului Maghiar de Stat, în regia lui Victor Ion Frunză. Un spectacol de referință a fost pus în scenă în anul 2005, la Teatrul Bulandra, în regia lui Liviu Ciulei, cu Marcel Iureș, Camelia Maxim, Răzvan Vasilescu în distribuție.

ROLURI: Henric IV, Matilda Spina (Marchiză), Frida (fiica ei), Charles di Nolli (tânărul Marchiz), Tito Belcredi (Baron), Dionysius Genoni (doctor), Patru Consilieri Privati: Harold (Frank), Landolph (Lolo), Ordulph (Momo), Berthold (Fino), John (ospătar bătrân), Doi valeți (costumați)

SUBIECT: În timpul festivităților din cadrul unui carnaval, un aristocrat a căzut de pe cal în timp ce juca rolul lui Henric al IV-lea. Ca urmare a traumatismului cranian, nu și-a mai revenit la mintea sa normală, a rămas blocat în personajul său. Se credea Împăratul Henric al IV-lea, iar familia a întreținut această șaradă timp de douăzeci de ani. După ce sora sa a murit, din dorința de a-i acapara proprietatea, nepotul său a solicitat un doctor, pretinzând că dorește să-l vindece pe Împărat. Îmbrăcați în costume de carnaval, el și prietenii săi au încercat să-i joace o festă, dar spre marea lor surpriză, au constatat că Împăratul și-a revenit în simțiri, și că doar făcea pe nebulul de mai bine de zece ani. Jocul aproape că s-a sfârșit, când, în ultimul moment, Henric IV decide că dorește să-și păstreze coroana și îl rănește grav pe unul dintre falșii prieteni. Împăratul a rămas pe rol.

MOMENTE BUNE: (Proiect Gutenberg traducător Engleză E. Storer și A. Livingstone 2013)

ACTUL 1 (O vilă decorată pentru a semăna cu Palatul Imperial din Castelul Goslar. Un tron și două mari portrete, Henric și Matilda. Cei patru consilieri îmbrăcați în costume de cavaler German de secol XI)

Landolph: Și aceasta este sala tronului.
 Harold: La Goslar.
 Ordulph: Sau în castelul din munții Hartz, dacă preferi.
 Berthold: Aș zice ... această sală ... aceste costume ... Care Henric al IV-lea a fost ?
 Nu-mi este clar. Henric al IV-lea al Franței ?
 Landolph: (râzând) Henric al IV-lea al Franței, Ha, Ha, Ha.
 Harold: Henric al Germaniei, băiatule: dinastia Saliană !
 Ordulph: Marele și tragicul Împărat !
 Landolph: Cel de la Canossa. În fiecare zi noi purtăm aici teribilul război dintre Stat și Biserică.
 Ordulph: Dintre Imperiu și Papalitate !
 Harold: Dintre Papă și Antipapi !
 Landolph: Dintre Rege și Antiregi !
 Harold: Și toți acei Prinți rebeli !
 Landolph: Dintre Împărat și proprii săi fii !
 Berthold: Am înțeles ! Am înțeles ! Acestea nu sunt costume pentru secolul al XVI-lea.
 Ordulph: Ne aflăm undeva între anul o mie și o mie o sută.
 Harold: Dar eu cred că tu ai știut că bietul Tito a fost aici Adalbert din Bremen ?
 Landolph: Când Tito a murit, Marchizul Di Nolli nu a vrut să mai angajeze pe nimeni în locul lui. El credea că noi trei vom fi de ajuns. Dar el a început să urle: Îl vreau pe Berthold !
 Berthold: Dar eu nu știu nici măcar o vorbă despre cele ce-mi spuneți.

Harold: Problema este că nici noi nu știm cine ești tu.

Landolph: Liniștește-te, nici unul dintre noi nu știe exact cine este de fapt. El este Harold, el este Ordulph, eu sunt Landolph. Cel puțin așa ne cheamă el. Noi suntem consilieri secreți, vasali mici și devotați, puțin desfrânați și foarte veseli ...

Ordulph: Și asta nu este ușor, ai să vezi tu.

Harold: Știi, trebuie să-i dăm răspunsul potrivit. Dacă te întreabă ceva și nu răspunzi imediat corect, este problemă.

Berthold: Dar cum am să-i răspund eu corect, când eu l-am studiat pe Henric IV al Franței ?

Harold: Haide cu noi ! Haide cu noi ! Ai să vezi ce repede îți intri în rol !

Ordulph: La școala asta ai să înveți și ceva înțelepciune.

Berthold: (privind la portret) Cine este, soția lui ?

Harold: Nu ! Soția Împăratului este Bertha de Susa, sora lui Amadeus de Savoia. El nu poate să o suporte, și dorește să scape de ea..

Landolph: Aceasta este Matilda, Marchiza de Toscana, cel mai feroce dușman al lui.

Berthold: Știi asta, cea care i-a oferit Papei ospitalitate !

Ordulph: Papei Grigore al VII-lea, la Canossa !

John: (intrând) A sosit Marchizul cu câțiva prieteni. Marchiza și fiica sa. Unul dintre domni este doctor. Doresc să vină aici în sala tronului.

Landolph: Ce face ? Ea ? Marchiza este aici ? Fiica ei este logodnica Marchizului.

Ordulph: Dacă o vede pe ea, va fi mare problemă.

John: Închideți ușa după voi, și ascundeți cheia ! Închideți și cealaltă ușă. (consilierii ies)
(sosesc oaspeții: Marchiza Matilda, Frida, Dr. Genoni, Belcredi și Charles Di Noli)

Belcredi: Ah, magnific ! Magnific !

Doctorul: Ce interesant ! Visul său nebunesc se vede și în mediul său ...

Marchiza: (privind la portret) Ah ! Aici este ! Da ... Da.

Frida: Ah, portretul tău !

Marchiza: Nu, nu ... privește mai bine, nu sunt eu ... nu te vezi pe tine acolo, în ceea ce eram eu ?

Frida: Ei bine, eu de fapt ...

Matolda: Aceste este portretul meu, și mă umple de uimire să o văd acolo pe fiica mea în locul meu. Vă interzic să emiteți orice fel de dubii asupra chestiunii.

Belcredi: Eu nu emit dubii în nici o chestiune ! Asemănarea dintre ea și portret este izbitoare.

Doctorul: Perfect adevărat ! Un portret poate să-i readucă totul: mișcări, gesturi, priviri, zâmbete ...

Di Nolli: Destul ! Doctorul este aici, iar noi am venit cu un scop foarte serios. Știți cu toții cât este de important pentru mine.

Doctorul: Să încercăm să precizăm câteva aspecte. Doamnă Marchiză, de ce este portretul dumneavoastră aici, este cumva un cadou din partea dumneavoastră ?

Marchiza: Nicidecum. Pe atunci eram cum este Frida acum ... nici măcar nu eram logodiți. I l-am oferit la trei sau patru ani după accident, (arătând spre Di Nolli) pentru că mama lui îl dorea atât de mult.

Doctorul: Ea era sora lui ?

Di Nolli: Da, domnule Doctorul, și prezența noastră aici este datorită mea față de mama, cea care a murit de mai bine de o lună. Mama a murit convinsă că fratele ei este foarte aproape de vindecare. Pe patul de moarte, m-a făcut să promit că nu îl voi abandona.

Doctorul: Iar portretele acestea două au fost pictate înainte de regretabila paradă, nu-i așa ?

Marchiza: Nu l-am mai văzut de optsprezece ani.

Doctorul: El a fost cel care a sugerat să fie pictate ?

Marchiza: Mulți dintre cei care au participat la paradă au comandat câte unul, ca suvenir ... Imediat după ce costumele au fost gata.

Belcredi: Și eu l-am cerut pe al meu ... Eu eram Charles de Anjou ! S-a propus ca toate portretele să fie expuse la un loc, într-o galerie. Dar toți au vrut să și le păstreze.

Doctorul: Dar această paradă, a fost ideea lui ?

Belcredi: Nu, a fost ideea mea. La club este un tablou cu portretul Kaiserului, călare pe cal, urmat de o procesiune. De la acest tablou mi-a venit ideea, așa că fiecare dintre noi a întruchipat un personaj: un împărat, un rege, cu regina lui, o împărăteasă sau o nobilă.

Doctorul: Iar el și-a ales să fie Henric al IV-lea ?

Marchiza: Iar eu, gândindu-mă la numele meu, am spus că voi fi Marchiza Matilda de Toscana.

Doctorul: El era deja exaltat într-un fel oarecare, dacă am înțeles eu bine.

Belcredi: Da, dar cu sânge rece, ca să spun așa. A improvizat, a exagerat, s-a depășit pe el însuși până la uitarea de sine. Părea inconstant, fastuos și ... da ... chiar puțin ridicol, uneori.

Doctorul: Și am putea spune că era nesociabil ?

Belcredi: Nicidecum. El era faimos ca organizator de petreceri: dans, spectacole de teatru, toate de dragul de a le face doar, bineînțeles. Era și un actor foarte bun.

Di Nolli: Nebunia a făcut din el un actor superb.

Belcredi: Așa era el în timpurile acelea. Când s-a produs accidentul, după ce a căzut de pe cal ...

Marchiza: Oh, a fost oribil ! L-am văzut chirchit între copitele calului !

Belcredi: Noi am crezut că a leșinat doar.

Marchiza: Dar două ore mai târziu ... El a reapărut, și și-a jucat rolul cu o onestitate îngrozitoare ...

Belcredi: Noi am crezut că și-a revenit și se preface, ca noi toți dealtfel ... Unii au început să-l flageleze, cu biciul, cu bastoane, iar doamnele cu evantaiul.

Belcredi: Și apoi ... fiind rege, era înarmat, bineînțeles ... și-a tras sabia ...

Belcredi: Era Henric al IV-lea, chiar era Henric al IV-lea , într-un moment de furie.

Belcredi: Părul meu a albit, iar el ... priviți la el. O lovitură la cap, și nimic nu s-a mai mișcat.

Belcredi: A rămas Henric al IV-lea pentru totdeauna.

Berthold: (intră precipitat) Domnule, eu nu mai suport, vă rog să-mi permiteți să plec chiar în clipa aceasta.

Di Nolli: Oh, dumneata ești valetul cel nou, nu-i așa ?

Landolph: (din ușă) Mă scuzați ! Putem intra ?

Di Nolli: Poftim, intrați ! Care este problema ?

Landolph: Nu-l mai putem reține. A dat ordine să fie arestat.

Frida: Eu nu mă amestec în așa ceva. Mamă, pentru Dumnezeu, vino să plecăm de aici !

Marchiza: Sunt perfect pregătită să dau ochii cu el. Am să fiu Adelaida, mama.

Harold: Stați o clipă ! Și domnul acesta ? (arată spre doctor)

Doctorul: Eu am să fiu ... Episcopul de Cluny, Hugh de Cluny !

Landolph: Mergeți repede și îmbrăcați costumele potrivite. Avem o garderobă întreagă plină cu costume din epocă. Au costat o groază de bani. (invitații ies din scenă)

(Scena 2 La fel ca precedenta, după câteva momente, oaspeții sunt îmbrăcați în costume)

Harold: Majestatea sa, Împăratul ! (intră Henry cu Ordulph și valeții)

Henric IV: Doamna mea ... Monsignor ... Oh, este chiar Peter Damiani ! Părinte, jur că inima mea s-a schimbat în ceea ce o privește pe fiica dumitale. Mărturisesc că dacă el (indică spre Belcredi) nu ar fi venit să-mi interzică asta, în numele Papei Alexandru, eu aș fi repudiat-o. Acum pot să mă umilesc chiar și în fața dumitale, Peter Damiani (face o plecăciune profundă).

Landolph: Majestatea Voastră !

Henric IV: Doamnă ... Fac apel la inima domniei tale de mamă ! Ea a venit aici de la mănăstire ca să mă vadă, în urmă cu o lună ... Ei mi-au spus că este moartă ! Nu pot să plâng pentru ea !

Ordulph: Este vie, Majestatea Voastră, este încă la mănăstire !

Henric IV: Pot atunci să-mi amân tristețea pentru mai târziu. Ah, dar văd că și dumneata Ducesă ...

Henric IV: Doamnă. nu vi s-a întâmplat niciodată să credeți că sunteți o altă persoană ? Ați fost întotdeauna aceeași persoană ? Pentru Dumnezeu ! Dar cum a fost atunci posibil să înfăptuiți una sau alta ? Dar nu vă fie frică, nu am să vă trădez în fața nimănui. Iar dumneata, Peter Damiani, cum ai putut să fi prietenul aceluia om ?

Landolph: Majestatea Voastră !

- Henric IV: Vă asigur Doamnă, că nu sunteți decât o mască, și nu vorbesc doar despre coroana ce vă acoperă sprâncenele, sau despre mantia ducală. Ah, Dumnezeu meu ! Măine, la Bressanone, douăzeci și șapte de episcopi Germani și Lombarzi, vor semna alături de mine actul de destituire al Papei Grigorie al VII-lea ! Nu va mai fi Papă ! Va fi doar un călugăr fals ! Doamna mea ... Vă jur că mă apasă anatema cu toată greutatea sa. Nu pot să fiu umil în fața acestui om ! (îl indică pe Belcredi)
- Harold: Majestatea Voastră, el nu este Peter Damiani, este doar un călugăr.
- Henric IV: Doamnă, sunteți femeie și Ducesă, poate că mă înțelegeți mai bine. Jale pentru cel care nu știe să-și poarte masca, chiar de ar fi el un Rege sau un Papă ! Vă mai amintiți, Doamna mea, cum a venit la mine Bertha, fiica dumneavoastră, cum m-a urmat când ca un cerșetor am petrecut sub cerul liber două nopți, în zăpadă ? Sunteți mama ei ! O să îl implorați pe Înălțimea Sa pentru iertare, o să îl implorați să ne primească !
- Marchiza: Da, sigur că da, imediat ...
- Henric IV: Sunt penitent acum. Imediat ce se va ridica excomunicarea, trebuie să-l rugați pe Papa să facă acest lucru ce-i stă cu ușurință în putință: să mă elibereze de aici (arată spre tablou) și să-mi permită să-mi trăiesc în libertate restul din viața mea mizeră. Mă las cu totul în mâinile dumneavoastră, Doamnă !
- ACTUL 2 (O altă încăpere din vilă)
- Doctorul: Toată povestea asta este o copilărie.
- Marchiza: Copilărie ? Ce doriți să spuneți, domnule doctor ?
- Doctorul: Trebuie să aflați că nebunii observă și ei lucrurile, de exemplu pot să observe când cineva s-a deghizat, și totuși să continue să-l creadă, la fel cum fac copiii, pentru ei o mască este și joc și realitate.
- Marchiza: Nu, nu este asta, domnule doctor. Nu este așa ! Sunt foarte sigură că m-a recunoscut !
- Belcredi: Dar a vorbit despre fiica dumneavoastră !
- Marchiza: A vorbit despre mine ! Despre mine !
- Belcredi: Scuzați-mă, dar ați fost vreodată soția lui ? Fiica dumneavoastră este soția lui: este Bertha de Susa.
- Marchiza: Nu, nu ... a vorbit despre mine ... cu mine ... despre mine ...
- Doctorul: Îmi permiteți să vorbesc ? Eu nu pot să fac minuni. Mie mi se pare că a pierdut echilibrul celei de a doua personalități ... ceea ce demonstrează ... o considerabilă activitate cerebrală.
- Marchiza: Dar unde este Frida ?
- Doctorul: Să așteptăm cu răbdare. În curând se va termina totul ... dacă reușim să-l trezim, dacă reușim să-l eliberăm din această tortură ...
- Berthold: Înălțimea Sa Contesa Matilda de Canossa ! (întră Frida)
- Frida: Canossa nu este decât unul dintre castelele mele !
- Doctorul: Perfect ! Perfect ! Tabloul parcă a prins viață.
- Frida: Nu mă faceți să râd, sau am să explodez ! A trebuit să mă subțiez ca să intru în asta ! Mă sufoc ! Vă implor, să terminăm cât mai repede !
- Doctorul: Acum doamna Marchiză trebuie să-și schimbe rochia, iar când va veni el o va vedea în fața sa pe Contesa Matilda de Canossa.
- Marchiza: Dar înainte de asta trebuie să ne prefacem că am plecat.
- Di Nolli: Exact ! Mă ocup eu de asta ...
- Landolph: Scuzați-mă vă rog ... Mă gândeam că se presupunea despre Henric al IV-lea că ar fi avut o pasiune secretă față de Marchiza de Toscana.
- Marchiza: Nimic de genul acesta ! Istoria spune că Papa a cedat doar la insistențele Marchizei Matilda și ale Episcopului de Cluny.
- Doctorul: Este absolut necesar să o vadă, trebuie să creadă că noi am plecat.
- (Scena 2 În sala tronului Marchiza cu o mantie și coroană ducală, Henry în straie regești)
- Henric IV: Ducesă, vă este dragă într-adevăr fiica domniei voastre ?

- Marchiza: Dar de ce, da, sigur că da ...
- Henric IV: Doriți ca ea să fie primită din nou în inima mea ? În cazul acesta nu trebuie să fiți prietenă cu Marchiza de Toscana !
- Marchiza: Ea s-a rugat și a implorat pentru iertarea dumneavoastră, cu nimic mai puțin decât noi ... O mai iubiți încă ?
- Henric IV: Dar nimeni nu știe asta ! Nimeni nu trebuie să știe asta !
- Marchiza: Poate că ea știe, din moment ce s-a rugat atât de intens pentru dumneavoastră !
- Henric IV: (spre doctor) Ea îmi vorbește despre cealaltă femeie, insistent, insistent ! Nu știu de ce ! Monsignor, să-i spuneți Papei Grigorie că ne vom întâlni din nou, la Brixten. Iar dumneavoastră doamnă, dacă vă întâlniți cu fiica, să o rugați să-mi facă o vizită. Și vom vedea atunci dacă mai pot să o țin lângă mine, ca Împărăteasă și ca soție. Acum vorbesc serios ! Înainte să mă lovesc la cap, căzând de pe cal ... Oh da ! Sunt într-adevăr nebun ! Ei bine, atunci, pentru Dumnezeu, în genunchi cu voi ! (rând pe rând îi obligă să îngenuncheze) Mi v-ați supus, nu-i așa ! Puteți voi oare să presupuneți că Henric încă mai trăiește ? Și totuși eu vorbesc și vă ordon, iar voi trăiți după porunca mea !
- Landolph: Deci este vindecat ! ... El este vindecat !
- Henric IV: Liniște ! Liniște ! ... Este convenabil ca toți să insiste că un anumit om este nebun, ca să-i închidă gura. Știți voi oare de ce ? Cu toții mă ascultă terorizați. Și de ce sunt ei terorizați, dacă nu este adevărat ceea ce spun eu ? Bineînțeles că nu se poate crede ceea ce spune un nebun ... și totuși ei stau aici terorizați, cu ochii larg deschiși ! De ce ? Să-mi spuneți, să-mi spuneți de ce ?
- Berthold: Poate pentru că ei cred că ...
- Henric IV: Nu, dragul meu supus ! Voi mă priviți cu teroare pentru că voi credeți că sunt nebun ! Vă credeți față în față cu un nebun ... față în față cu cineva care năruiește fundația de la tot ce ați construit voi despre voi, logica voastră, logica tuturor construcțiilor voastre ! Când eram copil, credeam că luna ce se vede în iaz este reală. Credeam tot ce mi se spunea ... și eram fericit ! S-a cam întunecat aici ...
- Ordulph: Să merg după opaiț ?
- Henric IV: Oh, da, după opaiț ! Voi presupuneți că nu știu că imediat ce vă întorc spatele și merg la culcare cu opaițul meu, voi deschideți pentru voi lumina electrică, și asta chiar aici, în sala tronului ? Mă prefac doar că nu văd asta !
- Ordulph: Atunci, pot să aprind lumina ?
- Henric IV: Nu, are să mă orbească ! Vreau opaițul meu ! (Ordulph iese și revine cu opaițul)
- Landolph: E păcat că suntem îmbrăcați așa ... cu toate aceste costume minunate ...
- Henric IV: Eu spun că sunteți niște proști ! Voi ar fi trebuit să știți com să creați o lume de basm pentru voi, nu doar să jucați teatru pentru mine, să vă simțiți cu adevărat în secolul unsprezece, chiar aici, la curtea Împăratului vostru, Henric al IV-lea. Acum că știți asta, eu nu mai pot să continui. M-am săturat de asta. Ea a venit aici, îmbrăcată ca soacra mea, iar el a venit îmbrăcat ca un preot ... Și au adus cu ei un doctor, să mă studieze ! ... Clovnilor !
- (o bătaie la ușă)
- Harold: Oh, este John, a venit să joace rolul călugărului.
- Ordulph: Da, da ! Să-l lăsăm să-și joace rolul !
- Henric IV: Să ne distrăm pe seama unui bătrân care a venit de dragul meu ?
- Landolph: Trebuie să fie ca și când ar fi adevărat.
- Henric IV: Exact, ca și când ar fi adevărat, pentru că doar așa adevărul nu este doar o glumă. Poftim, părinte, intrați ! (intră John) Luați loc părinte, lângă lampă, și scrieți !
- John: Deo Gratias ! Sunt gata, Majestatea Voastră !
- Henric IV: (imperial) Decretul de pace de la Mayence i-a ajutat pe cei săraci și umiliți, dar i-a slăbit pe cei slabi și pe cei puternici ... (cortina începe să cadă) Celor dintâi le-a adus bogăție,

celor din urmă le-a adus foame și mizerie ...

ACTUL 3 (Scena 1 În sala tronului Frida în întuneric Henric intră cu opaițul)

Frida: (strigând) Henric ... Henric ! Mi-e frică ! Sunt înspăimântată !

(Di Nolli, Marchiza, Belcredi, Doctorul, Landolph, Berthold, John, toți intră și aprind lumina)

Di Nolli: Nu, nu, Frida ... Sunt aici ... sunt lângă tine !

Marchiza: El este vindecat, Frida. Privește, este vindecat ! Nu vezi ? Nu a fost nebun niciodată !

Di Nolli: Ce spuneți voi ? Vindecat ? Și-a înșelat sora până în ultima ei clipă ?

Henric IV: Continuați, vă cer ! Nu doar mama lui a murit ! De unde știți voi că eu nu am jelit-o în secret, îmbrăcat așa cum sunt ? Am să vă întreb acum, Agnes nu era mama lui Henric ? Domnia ta, Marchiză, ar trebui să ști.

Frida: Nu, nu, eu nu știu. Nu eu !

Doctorul: Reîncepe nebunia ...

Belcredi: Ne-am săturat de jocul acesta.

Henric IV: Cine a spus joc ? Vindecat, da ! Sunt vindecat ! Timp de douăzeci de ani nimeni nu a îndrăznit să apară în fața mea așa cum veniți voi acum, voi și acest domn ? (arată doctorul) Sunteți doctor, nu-i așa ? Nu sunteți pregătit de Marchiză să-mi jucați o farsă ?

Marchiza: Pentru tine am făcut asta ! Am făcut asta doar de dragul tău.

Henric IV: Știți oare, domnule doctor, că pentru o clipă aproape că am înnebunit din nou ? Pentru Dumnezeu, să puneți portretul să-mi vorbească, să sară din ramă chiar în fața mea ... Vi s-a părut că sunteți iar la carnaval, eh ? Acum o să renunț la acest costum de mascaradă, ca să pot să vă însoțesc. Ce ziceți de asta ?

Belcredi: Să veniți cu mine ? Cu noi ?

Henric IV: Vom merge la Club, îmbrăcați la costum și cravată albă. Sau poate că vom merge acasă la doamna Marchiză ?

Belcredi: Oriunde doriți !

Henric IV: De fapt, după ce am căzut de pe cal și m-am lovit cum m-am lovit, am fost nebun nici nu mai știu pentru cât timp ... Cred că au trecut cam doisprezece ani. Astfel că nu am văzut nimic, nici cum m-au părăsit prietenii, nici cum altcineva a luat casa mea, și toate celelalte.

Belcredi: Dar, după aceea ...

Henric IV: Puțin câte puțin, mi-am deschis ochii, apoi am știut că mi-am revenit. Dar pentru a face ce ? Să vă arăt vouă asta, nu în felul acesta, ci braț la braț cu voi, ca între prieteni ? Ei toți au spus că eram nebun și înainte. (spre Belcredi) Dintre toți, tu a fost cel mai feroce împotriva celor ce mi-au luat apărarea.

Belcredi: Nu a fost decât un joc atunci, dar ce zici despre toți ceilalți ?

Henric IV: Ei nu au avut răbdare să mă vindec, nici măcar cei care l-au înțepat pe calul meu până la sânge ... Da, trădătorilor, pentru ca el să se cabreze iar eu să cad.

Marchiza: (cu oroare) Este prima dată când aud așa ceva ! Dar, cine a făcut asta, cine a fost în spatele nostru ?

Henric IV: Nu mai contează cine a fost. Am preferat să fiu nebun în continuare ... asta pentru că aveam totul la dispoziție pentru această nouă fantezie extraordinară. Acum aș vrea să știți ce câștigați din faptul că mi-am revenit ! Nu mai am nevoie de voi ... o să fiți eliberați din funcție !

Belcredi: Dar asta nu este prea rău ...

Henric IV: În această mascaradă fără de sfârșit, în care voi sunteți doar marionete involuntare, după cum bine știți, nu este greu să te acomodezi. Sunt vindecat, domnilor, pentru că pot să joc rolul nebunului la perfecțiune ... și fac asta în perfectă liniște. Îmi pare rău pentru voi, voi trebuie să vă trăiți nebunia atât de agitați, și nici măcar nu vă dați seama de asta.

Belcredi: Am ajuns acum și la asta, deci noi suntem cei nebuni.

Henric IV: Dar dacă nu erați nebuni, și dumneata și ea, ați venit aici să mă vedeți ?

Marchiza: Sunteți insolent acum !

Henric IV: Asta este viața mea ! Ceva cu totul diferit de viața voastră ! Știu prea bine că omul acesta (îl arată pe Di Nolli) nu poate să mă rabde, fiindcă eu sunt Henric al IV-lea, și am fost astfel în ultimii douăzeci de ani, blocat în mascarada aceasta. Iar ea, în tot acest timp a trăit, s-a bucurat de anii aceștia și a devenit ... priviți la ea ... o femeie pe care nici nu o mai recunosc. (arătând spre Frida) Aceasta este Marchiza pe care o cunosc eu, și așa va fi mereu ! Oh, ce speriată ești biată fetiță ! Miracolul între miracole ! În tine visul meu trăiește ! Tu ești a mea, a mea, a mea, ești dreptul meu !
 (o strânge în brațe râzând ca un nebun) Să fie arestați ! Să fie arestați ! Ordon să fie arestați !
 (cei patru bărbați, fascinați, execută ordinul și îi înșfacă pe Di Nolli, Belcredi și Doctor)
 Belcredi: Să o lăsați în pace ! Nu mai sunteți nebun !
 Henric IV: Nu mai sunt nebun ? Primește asta atunci ! (îl străpunge cu sabia)
 Frida: Oh Doamne, oh Doamne !
 Di Nolli: V-a rănit ?
 Berthold: Da, da, foarte grav !
 Marchiza: Este nebun, nebun !
 Di Nolli: Arestați-l !
 (Di Nolli și Doctorul îl trag pe Belcredi afară din scenă, urmași de Marchiză, Frida și Berthold)
 Henric IV: (rămas între Landolph, Harold și Ordulph) Și acum ... da acum ... inevitabil noi împreună ...
 Pentru totdeauna ... pentru totdeauna ...
 (Cortina)

EPILOG: Oamenilor bogați în general, și Italienilor în special, le place mascarada. Uneori, le place chiar prea mult. Faimoși pentru festivalurile lor, Italienii iubesc să trăiască în trecut, iar pentru unul dintre domni, jocul de a impersona a funcționat mai mult decât se aștepta. Ca urmare a unui traumatism cranian, mintea a început să-i joace feste, fiind incapabil să-și revină la normal. Având o personalitate puternică, și-a atras familia și prietenii într-o lume imaginară, speculând afecțiunea și sentimentele lor de vinovăție. Nebunia este contagioasă ! După douăzeci de ani de mascaradă, tocmai când părea că totul va merge bine, nebunul îl înjunghie pe unul dintre foștii prieteni, doar din dorința de a-și menține statusul. Cu nebunii, și cu cei grav răniți, nu este de glumit !

Teatrul American

Primul teatru din SUA a fost inaugurat la Williamsburg, Virginia, în anul 1716, iar prima companie profesională de teatru a fost organizată de Lewis Hallam, pentru a pune în scenă piesele lui Shakespeare, începând cu Neguțătorul din Veneția. Primul teatru din Pennsylvania a fost Walnut Street Theatre, deschis în anul 1809, cu un spectacol al Rivalilor, la care au fost prezenți în public Președintele Thomas Jefferson și Marchizul Lafayette. În anul 1821, William Henry Brown a fondat la New York teatrul African Grove, unde a avut premiera și o piesă absolut originală, intitulată Drama Regelui Shotaway. Un exemplu memorabil de spectacol din epoca Romantismului American a fost pus în scenă de George Aiken, după nuvela Coliba unchiului Tom, aparținând lui Harriet Beecher Stowe. În cultura populară erau incluse și spectacole de vaudeville, clownerie, muzică sau menestrelă. Arta Victoriană burlescă a fost importată din Anglia, în jurul anului 1860, pentru a ironiza politica. Autori semnificativi din această perioadă au fost: James Nelson Baker, Anna Cora Mowatt, Nathaniel Bannister și Cornelius Mathews. Spre sfârșitul secolului, a luat ființă Sindicatul Teatral, alcătuit din magnați precum: Charles Frohman, Al Hayman, Abe Erlanger, Mark Klaw, Samuel Flenderson și Fred Zimmerman. Dramaturgii cheie ai acestei epoci ai fost: David Belasco, Steele

MacKaye, William Dean Howells, Dion Boucicault, Clyde Fitch. La începutul secolului XX, Sinclair Lewis, Marc Blitzstein, Zona Gale, Lawrence Riley, Mary Chase, Thomas Eliot, Eugene O'Neill, Owen Dodson, Elmer Rice, Paul Green, Maxwell Anderson, Lillian Hellman, George Kelly, Samuel Behrman, Sidney Howard, Robert Sherwood, Philip Barry and William Saroyan, au fost dramaturgii marcanți ai momentului. În cea de a doua jumătate a secolului XX, s-au distins dramaturgi de renume mondial, precum: Arthur Miller, Tennessee Williams, Thornton Wilder. Alți dramaturgi notabili au fost: William Vaughn Moody, Edward Sheldon, Charles Rann Kennedy, Rachel Crothers, William Inge, Arthur Laurents, Paddy Chayefsky, Arthur Kopit, Jack Gelber, Edward Albee. Teatrul muzical a inclus nume sonore, printre care: Richard Rodgers, Oscar Hammerstein, Jay Lerner, Frederick Loewe, Betty Comden, Adolph Green, Richard Adler, Jerry Ross, Frank Loesser, Jule Styne, Jerry Bock, Meredith Willson, Stephen Sondheim. Teatrul American contemporan a fost pus în umbră de industriile de film și televiziune, dar și de diferitele exprimări de natură politică, precum: mișcarea de emancipare a femeii, mișcări de emancipare etnică, mișcări pentru drepturile omului, sau teatru Asiatic și Latino.

TITLUL: PRIMUL OM (The First Man)

AUTORUL: EUGENE GLADSTONE O'Neill (16 Octombrie 1888 - 27 Noiembrie 1953)

Născut la New York, în Longacre Square (actuala Times Square), tatăl lui, James O' Neill a fost actor la Booth's Theater din New York, iar mama sa, MaryEllen Quinlan, a fost educată la Academia Ursulinelor de pe Euclide Avenue. Amândoi părinții săi erau descendenți ai unor emigranți irlandezi. Primii pași în educație i-a făcut la o Școală Catolică Internat, din Bronx, denumită Academia Sfântul Aloysus pentru Băieți. Ulterior a fost înmatriculat la De La Salle Institute, o Școală Catolică din Manhattan. A frecventat cursuri la Academia Betts Stamford și la Universitatea Princeton, fără însă a obține o diplomă universitară. Ulterior, Eugene O'Neill a petrecut mai mulți ani pe mare, ca marinar. În anul 1914 s-a înscris la Universitatea Harvard, pentru un curs de tehnică dramatică. Doi ani mai târziu a fost un membru activ al Provincetown Players, o mișcare colectivă a artiștilor, scriitorilor și iubitorilor de teatru, unde a pus în scenă primele sale piese de teatru. În anul 1936 a fost distins cu Premiul Nobel pentru Literatură, pentru tehnica sa dramatică și realismul manierelor. A fost căsătorit de trei ori, cu Kathleen Jenkins (din 1909 până în 1912), cu Agnes Boulton (din 1918 până în 1929) și cu Charlotta Monterey (din 1929 până în 1953). Din prima sa căsătorie a avut un băiat, pe Eugene, din cea de a doua un băiat, Shane, și o fată, Oona, căsătorită în anul 1943 cu actorul Charley Chaplin, pentru a deveni mama a nouă copii. Principalele sale lucrări dramatice sunt: Bread and Butter (Pâine și Unt, 1914), Servitude (Sclavaj, 1914), The Personal Equation (Ecuatie Personală, 1915), Now I Ask You (Acum Te Întreb, 1916), Beyond the Horizon (Dincolo de Orizont, 1918), The Straw (Fânul, 1919), Chris Christophersen (1919), Gold (Aur, 19120), Anna Christie (1920), The Emperor Jones (Împăratul Jones, 1920), Different (Diferit, 1921), The First Man (Primul Om, 1922), The Hairy Ape (Maimuța Păroasă, 1922), The Fountain (Fântâna, 1923), Marco Millions (Milioanele Marco, 1923-25), All God's Chillun Got Wings (Toți Copiii Domnului au Aripă, 1924), Welded (Sudată, 1924), Desire Under the Elms (Dorință sub Ulmi, 1924), Lazarus Laughed (Lazăr a Râs, 1925-26), The Great God Brown (Marele Zeu Brown, 1926), Strange Interlude (Interludiu Ciudat, 1928), Dynamo (1929), Mourning Becomes Electra (Din Jale se Întrupează

Electra, 1931), Ah, Wilderness ! (Ah, Vestul Sălbatic, 1933), Days Without End (Zile Fără de Sfârșit, 1933), The Iceman Cometh (Vine omul cu gheața, 1940), Long Day's Journey into Night (Lungul Drum al Noptii Către Zi, 1941), A Moon for Misbegotten (Luna Dezmoșteniților, 1947), A Touch of the Poet (Fire de Poet, 1958), More Stately Mansions (Locuințele More Stately, 1967). Printre lucrările sale se mai numără alte douăzeci și una de piese de teatru într-un singur act.

ISTORIC: Această piesă a fost scrisă în anul 1921, în timp ce autorul era căsătorit cu Agnes Boulton, o scriitoare de origine Britanică, jurnalistă la o revistă comercială, la scurt timp după nașterea fiului său Shane, și la puțin timp după ce a fost distins cu Premiul Pulitzer, pentru piesa Dincolo de orizont. În anul 1922, a primit cel de al doilea Premiu Pulitzer, pentru piesa Anna Christie. Din nefericire, în același an l-a pierdut pe fratele său și ambii părinți. Piesa a fost publicată pentru prima dată în anul 1922, de către Boni și Liveright, dar nu a fost primită cu entuziasm, dat fiind Puritanismul Creștin al epocii. Considerată a păta măreția poporului American, această piesă a rămas mult timp în umbra altor capodopere ale sale. Totuși, piesa a fost tipărită în repetate ediții, iar în prezent subiectul este mai actual ca oricând. Un spectacol recent s-a jucat în anul 2015 la Londra, la Jermyn Street Theatre, în regia lui Anthony Biggs. O versiune pentru film a fost realizată de Hardeep Giani. Următorul spectacol este programat pentru data de 13 Ianuarie 2023, în California, la Museum of the San Ramon Valley, Danville. În România, s-a jucat recent Lungul drum al zilei către noapte (Festivalul Internațional de Teatru NETA 2015) și Before Breakfast (Teatrul Maria Filotti din Brăila).

ROLURI: Curtis Jayson (bărbat tânăr, 37 ani), Martha (soția lui, 38 ani), John Jayson (tatăl lui, bancher, 60 de ani), John Jr. (fratele lui, 40 de ani), Richard (fratele lui, 35 de ani), Esther (Mrs Mark Sheffield, sora lui, 40 de ani), Lily (sora lui, 25 de ani), Mrs Davidson (mătușa tatălui său, 75 de ani), Mark Sheffield (avocat, 45 de ani), Emily (soția lui John Jr., 35 de ani), Richard Bigelow (prietenul lui, 39 de ani), O Cameristă, O Soră Medicală.

SUBIECT: În vestul sălbatic, un inginer de mine și soția sa și-au pierdut copiii ca urmare a neglijenței. Adânc întristați, cei doi au jurat să nu mai facă un alt copil. Transformat în antropolog, soțul și-a găsit liniștea în muncă, fiind susținut de soție. După zece ani de solitudine în doi, soția se decide singură că dorește un copil, după ce a petrecut mult timp împreună cu copiii unui prieten de familie. Vestea cea mare este primită cu resentimente de soț, dar acceptată totuși. Calamitatea îi lovește atunci când soția moare în cursul nașterii. După un lung proces, cei nouă membri ai familiei reușesc să-l convingă pe tată să accepte copilul, chiar dacă el s-a decis să părăsească țara pentru următorii cinci ani. Este o mișcătoare dramă a vieții de fiecare zi.

MOMENTE BUNE: (Project Gutenberg Ebook - Charles Franks și Robert Rowe 2001)

ACTUL 1 (Scena - În casa lui Curtis Jayson, în camera de zi, un pian mare. Curtis, Martha, Bigelow)

Bigelow: Îmi este frică să las copiii numai cu guvernanta. Are o carte plină de povești de groază și superstiții și o revistă cu povestiri de groază.

Martha: Când eram copil eu mă distrăm cu astfel de povestiri.

Bigelow: Trebuie să fi fost mult mai curajoasă decât noi. Fiind crescută în Vestul Sălbatic de atunci ...

Martha: Nu am văzut niciodată scene dure, nu înainte de a termina liceul, când am mers să locuiesc la Golfield, cu tatăl meu.

Bigelow: Și acolo l-ați cunoscut pe Curtis.

Martha: Da, dar el nu era deloc un dur. Chiar și atunci el era un om foarte moale. Spuneți-mi, cum era el la Cornell.

Bigelow: Era un romantic ... și încă mai este !

Curtis: (care citea o revistă de știință) Nu-l lua în seamă, Martha.

Bigelow: Atunci de ce ai ales să urmezi la Cornell cursul de inginerie minieră în loc să urmezi dreptul,

cu tatăl și frații tăi.

Curtis: Continuă, ce mai urmează ?

Bigelow: Te-ai angajat ca inginer la mina din Goldfield, ai prospectat zona dar nu ai găsit decât pietriș, așa că te-ai atașat puternic de Geologie, pentru a deveni sclav al Romantismului Pietrelor. Nu a mai fost decât un singur pas ... până la antropologie ... cea mai romantică dintre toate. Ai câștigat faimă, ai devenit cel mai prolific vânător de cranii preistorice, ai călătorit pe tot globul, dezgropând oase ca un câine bătrân.

Curtis: Martha, omul acesta este nebun.

Bigelow: Iar acuzația aceasta vine de la cineva care se gândește serios la o expediție cu durata de cinci ani, în căutarea urmelor celui dintâi om de pe Pământ !

Curtis: Nu mă mai gândesc la asta. Am hotărât că voi merge. Este cea mai mare întreprindere de acest gen încercată vreodată. Din punct de vedere antropologic, posibilitățile sunt nelimitate. Știința modernă crede ... știe ... ca Asia a fost leagănul primului om de pe Pământ. Pentru asta vom merge în platoul din Asia Centrală, la Nord de Himalaya. Am fost de multe ori acolo sus, în timp ce eram consilier minier pentru Guvernul Chinez.

Bigelow: (către Martha) Și dumneata ai fost alături de el pe acel platou din Asia ?

Martha: Eu am fost întotdeauna alături de el.

Curtis: Cred și eu că a fost. Știe aproape dublu decât mine despre tot ceea ce fac eu. Ei bine, eu cred că am să mă retrag acum, să lucrez puțin. Stai jos, Big, nu am nevoie de Martha acum.

(intră în studioul său)

Martha: Anii m-au făcut reconciliantă. Dar nu l-au putut schimba pe Curt ... de la pierderea copiilor.

Bigelow: Ce vârstă aveau ... ?

Martha: Trei ani și doi ani ... amândouă erau fete. Aveam o casă frumoasă la Goldfield. Era într-o Duminică, iarna, iar noi eram în vizită la niște prieteni. Bona a adormit ... iar fetele s-au strecurat afară și s-au jucat în zăpadă. Au făcut pneumonie ... o săptămână mai târziu erau moarte amândouă.

Bigelow: Dumnezeu mare !

Martha: Nu a fost ce crezi dumneata ... romantism ... a fost doar dorința de a uita de sine, dorința de a uita. Am jurat că nu vom mai avea copii, pentru a le păstra memoria neștirbită.

Lily: (intră în trombă) Hello Martha. Hello Big. Sper că nu vă întrerup.

Martha: Nu, deloc.

Bigelow: Doamnă Jayson, m-ați îndatora dacă m-ați ajuta să scot copiii la aer curat, cu automobilul. Trebuie să plec acum, dar iau copiii și mă întorc. Este bine așa ?

Martha: E bine.

Bigelow: Am zburat atunci. La revedere Lily. (iese din scenă)

Lily: Trebuie că ai uitat. Ați invitat toată familia la ceai în după amiaza aceasta. Ți place Bigelow ?

Martha: Da, îmi place foarte mult, iar Curtis îl apreciază foarte mult.

Lily: După ce i-a murit soția, brusc a dobândit o conștiință severă. Înainte de asta nici măcar nu a observat că are copii. Știu că este un actor pe cinste. Multe femei au fost topite după el. Noi, familia Jayson, noi credem că nu este înțelept din partea ta să te afișezi în public cu acest Bigelow. Are o reputație de mare crai, dar bineînțeles că tu nu știai asta.

Martha: Nu, nu am știut asta, și nici nu doresc să știu așa ceva. Eu cred este vorba despre minți bolnave, și dacă nu aș avea simțul umorului m-aș simți extrem de insultată.

Lily: Ei bine atunci, luptă-te pentru ceea ce crezi tu că este bine. Aș vrea să am și eu ceva pentru care să lupt.

Martha: Ești singură, asta este problema ta, Lily. Nu te-ai gândit deloc să te măriți ? Căsătoria nu se face doar de dragul bărbatului. Mai sunt și copiii. Nu ți-ar place să ai copii ?

Lily: Dar ție nu ți-ar place ? Dacă te-ai prezenta la Tata cu un nepot, sunt sigură că ar cădea la gâtul tău. De ce nu poate Curt să continue ceea ce face acum ... să stea acasă și să scrie cărți ?

- Martha: Curt s-a obișnuit să evite copiii. Îi amintesc de fetițele noastre. Nu s-a împăcat niciodată cu ideea aceasta.
- Lily: Dacă l-ai pune în fața faptului împlinit, s-ar obișnui cu ideea, și ar fi chiar fericit. Sunt sigură că și ție ți-ar place asta.
- Martha: După ce fetele au murit, nici măcar nu am visat la asta ... dar cu timpul ... în ultimii ani ... Când văd în jurul meu ... case ... și copii ... eu ...
- Lily: Dacă vrei sfatul meu, dă-i bătaie înainte și nu-i spune lui Curt decât când faptul este împlinit.
- Martha: Da ... m-am gândit și eu la asta. În ciuda fricii, eu ... eu am ... eu ...
- Lily: Martha ! Știi asta ! S-a întâmplat deja, nu-i așa ! S-a întâmplat !
- Martha: (în șoapta) Da. De mai bine de două luni ... (se aude soneria la intrare, camerista răspunde) (intră musafirii, Mrs Davidson, Esther, Mark Sheffield)
- Sheffield: Martha, unde este Curt ? Încă tot mai trage la cartea lui, presupun. Sper că o să fie un mare succes.
- Lily: Un succes la fel de mare ca al tău. Mătușă, nu te supăra dacă am să fumez ?
- Mrs. Davidson: Te vom mărita domnișoară, cât de curând.
- Martha: Merg să văd ce mai face. Mă întorc într-un minut. Lily, te ocupi tu de servirea ceaiului ? (iese)
- Mrs. Davidson: Am auzit o serie de discuții, cum că aceasta ar fi vârsta pentru emanciparea femeii, dar întotdeauna am crezut că sunt baliverne. Ea este un exemplu. Unde sunt copiii ei ?
- Lily: Au murit, Mătușică, așa cum au ei prostul obicei. Dar dacă aș fi în locul vostru, nu aș fi disperată. (Mrs. Davidson o privește uimită)
- Esther: Ce vrei să spui, Lily ? Ce ? (se aude din nou soneria)
- Lily: Pot să refuz să răspund ? Sosește restul Cavaleriei. Acum chiar că pot servi ceaiul. (intră Jayson, John cu soția Emily, Richard)
- Richard: Ei bine, tot clanul este aici. Doresc să știu de ce am fost convocați aici. Și unde este ceaiul ?
- Lily: Aici este ceaiul, dar pentru tine va fi fără zahăr. (Intră camerista cu o tavă încărcată)
- Jayson: Unde este Curt ?
- Lily: Lucrează la cartea lui. Ceai, pentru toată lumea !
- Jayson: Nu te mai prosti, Lily. Ai stat de vorbă cu Martha ? Ce a avut de spus ?
- Lily: A lăsat de înțeles că v-ar fi recunoscătoare dacă v-ați vedea fiecare de treaba lui.
- Esther: Și imaginează-ți, a uitat că ne-a invitat în după amiaza aceasta și urmează să iasă cu Bigelow, cu automobilul.
- Lily: Și cu cei trei copii ai lui, nu uita.
- Emily: Se spune că au devenit copii extem de inteligenți, și bine crescuți.
- Richard: Deci bârfa despre Bigelow este cea care plutește în aer ? (fluieră ușor)
- Lily: Soldățelul nostru începe să fie foarte serios cu privire la onoarea familiei ! Ce păcat că duelurile nu mai sunt permise, nu-i așa, Richard ?
- Sheffield: Spui că a respins apelul nostru bine intenționat la înțelepciune ?
- Jayson: Ea trebuie să înțeleagă poziția pe care o ocupă în Bridgetown, ca soție a lui Curt.
- Mrs. Davidson: Își permite cam multe ... această fiică a unui miner din Vestul Sălbatic.
- Lily: Să vă spun oare ? Nu pot să mă abțin. Ei bine, Marta va avea un băiețel. (toți sunt uimiți)
- Mrs. Davidson: Un băiețel ! Fiul lui Curt !
- Jayson: Iar Curt știe despre asta ?
- Lily: Încă nu, Martha s-a temut să-i spună.
- Jayson: Ei bine, asta este o veste minunată.
- Emily: Mă întreb de când știe ea asta ?
- Lily: De două luni, spune ea.
- John: Ce vrei să spui ? Două luni ? Dar înainte de asta, Curt a fost plecat la New York !
- Martha: (intrând, în mijlocul unei tăceri grele) Ce mai faceți, voi toți ? Sper că Lily m-a scuzat în fața voastră ? Văd că ați servit deja ceaiul.
- Emily: Vorbeam despre tine ... despre cât ești de devotată față de munca lui Curt.

Jayson: Și cum merge treaba la cartea lui Curt, Martha ?

Martha: Cartea va produce o mare agitație, va face cunoscut numele de Jayson în întreaga lume.

Lily: Numele de Jayson este deja faimos, Martha. John a fost o dată rezervă la unul dintre meciurile echipei de fotbal Pescarii din Yale.

Richard: Lily a câștigat ! Eu sunt așteptat la Casino. Îmi pare rău, dar nu mai pot rămâne.
(îi strânge mâna Marthei, politicos)

Martha: Mai poftim pe la noi, oricând. Noi ținem casa deschisă permanent ... ca în Vest.

Lily: Stai o clipă ! Vin și eu cu tine ! Am și eu nevoie de aer curat ! (ies amândoi)

Esther: Tu ce ai face Martha, dacă ai avea o surioară ca asta ?

Martha: Aș iubi-o și aș încerca să o înțeleg. Voi de ce ați sfătuit-o să devină avocat ?

Emily: Eu știu ce crede despre noi. Ea crede că suntem îngrozitor de stricți cu privire la anumite lucruri. Probabil că lucrurile sunt cu totul altfel în Vestul Sălbatic ... presupun ... acolo este mult mai multă libertate.

Martha: Înseamnă că voi credeți că mintea deschisă și gândirea limpede sunt o problemă geografică ? Nu știu ce se mai întâmplă în Vestul Sălbatic, nu am mai fost acolo de zece ani. (se aude un claxon) Îmi pare foarte rău, dar trebuie să plec. Cred că v-a spus Lily că am un angajament, cu domnul Bigelow. La fel ca Lily, am nevoie de aer curat. Curt !
Vino te rog ! (iese)

Esther: Își arată educația, nu pot spune altfel.

Mrs. Davidson: Nu mai pun piciorul în casa asta, niciodată !

Jayson: Mătușă Elisabeta, păstrează-ți cumpătul ! Nu trebuie să facem nici un fel de scandal. Te rog să iei loc.

Curtis: (intrând) Unde este Martha ? De ce m-a chemat ?

Esther: Ca să-ți preiei atribuțiile de gazdă, urs mare ce ești ! Martha a trebuit să iasă la plimbare, cu domnul Bigelow.

Curtis: V-a spus Martha că m-am decis să merg pentru cinci ani într-o expediție în Asia ? Acesta este cadoul ei pentru mâine. Mâine este ziua ei de naștere, știți și voi.

Jayson: De data aceasta nu vei putea să o iei pe Martha cu tine, știi asta.

Curtis: Nu-mi imaginez cum aș putea pleca fără ea. Am devenit dependent de ea. Aș fi pierdut.

Mrs. Davidson: Nu, ea nu va putea merge. Femeile preferă să-și educe copiii acasă.

Curtis: Dar noi nu avem copii, mătușă.

Mrs. Davidson: Știu asta, dar mai târziu ... Eu mi-am spus ultimul cuvânt. Du-te, caută-ți falimentul.

Curtis: Cred că am să ies puțin la aer. Mă întorc în câteva clipe. (iese)

John: Familia aceasta va regreta că a acceptat un străin în casa lor.

Sheffield: Stați puțin ! Nu există nici o probă, nu aveți nici un caz, acuzatul este nevinovat până când i se probează vinovăția. Ei bine, eu zic să plecăm toți acasă.

Jayson: Dacă s-ar putea sfârși totul fără un scandal public, aș trimite mii de rugăciuni Domnului.

ACTUL 2 (Scena Biroul lui Curtis, mașină de scris, panoplia armelor cu puști, piei de animale)

Bigelow: Îți jur asta Curt, sunt cu totul alt om de la moartea soției. Am învățat să-mi iubesc copiii. Înainte de asta, erau ai ei, nu erau ai mei.

Curtis: Presupun că da. Cândva am trecut și eu prin asta.

Bigelow: Dar Martha ?

Curtis: Martha va fi alături de mine. Nu i-am spus încă asta, dar am să-i spun chiar azi. Este ziua ei.

Bigelow: Aș fi vrut ca eu și copiii să fi știut asta ... dar încă nu este prea târziu.

Martha: (intrând) Pot să intru, oameni buni ?

Bigelow: Cum aș putea să vă felicit ? Fie ca umbra să nu vi se micșoreze niciodată !

Martha: Mulțumesc !

Bigelow: Este timpul să merg acasă.

Curtis: La revedere, Big. Ai grijă să nu uiți pe aici pe vreunul dintre moștenitorii tăi. (iese Bigelow)

Martha: Curt, am început să îmbătrânesc.

Curtis: (o îmbrățișează) Prostii ! Tu nu ești genul care îmbătrânește vreodată.

Martha: Ai să mă iubești întotdeauna ... chiar și atunci când voi fi bătrână și urâtă ?

Curtis: Martha ! Ce prostie este asta, draga mea. Dacă va fi să îmbătrânim vreodată, vom îmbătrâni împreună.

Martha: Acesta este ultimul strop de fericire, Curt. Dar tu pleci departe, iar eu nu pot să te însoțesc de data aceasta.

Curtis: Și ce anume ai să faci tu în timp ce eu sunt plecat ?

Martha: Am să mor de singurătate ... Te rog nu pleca !

Curtis: Dar de ce, trebuie să plec. Tu știi asta prea bine.

Martha: Oh, îmi este atât de frică să-ți spun ... strânge-mă în brațe, am să-ți șoptesc la ureche.
(îi șoptește ceva la ureche)

Curtis: Dar așa ceva nu este posibil, Martha !

Martha: Este posibil. Asta este, s-a întâmplat ! Am păstrat secretul până astăzi ... Am vrut să-ți spun asta de ziua mea.

Curtis: Dar ne va ruina toate planurile ! Tu trebuie să mergi cu mine, bineînțeles ! Am obținut o aprobare specială pentru asta. Am muncit pentru asta luni întregi.

Martha: Mi-aș fi dorit ca tu să te decizi până la urmă să renunți ... să stai acasă.

Curtis: Dar de ce nu mi-ai spus asta mai repede ?

Martha: M-am temut că tu nu ai să înțelegi ... și nici nu ai înțeles.

Curtis: Martha ! Ai călcat jurământul făcut la moartea fetelor.

Martha: (cu blândețe) Ele mă vor ierta, și tu mă vei ierta atunci când o să-l vezi. Știu că va fi băiat.

Curtis: Mi-ai spulberat întreaga lume în bucăți.

Martha: Tu trebuie să pleci. Nu am să încerc să te opresc. Am să te ajut din toate puterile ... așa cum am făcut întotdeauna. Doar că ... nu am să te însoțesc. Îți mai amintești de seara aceea de acum doi ani, când eram campați acolo, în Yunnan ? Era acolo o localnică alăptându-și copilul la sân, iar în ochii ei părea atât de sigură pe ea. Era oribil de urâtă și săracă ... Și totuși ... mie mi se părea că eu sunt cea urâtă iar ea este cea frumoasă. Acum poți să mă înțelegi, dragul meu ?

Curtis: Cum aș putea să plec fără tine ? Am teribil de multă nevoie de tine ... pentru mine, pentru munca mea. Tu îmi propui să introduci un străin între noi doi, cineva care ne va separa, care mă va priva de iubirea ta. Nu, nu, nu pot asta ! Înseamnă să-mi ceri imposibilul.

Martha: Curt ! Curt ! Tu nu vezi că el va fi o legătură între noi ... chiar și atunci când vom fi departe unul de altul ... el ne va aduce aproape unul de altul !

Curtis: Dar eu nu pot să fiu departe de tine !

Martha: Trebuie să fac asta, acum ... sau niciodată ... la vârsta mea, dragul meu. Îmi amintesc că era fericirea ta să te sacrifici pentru mine.

Curtis: Te iubesc ... acum și pentru totdeauna ! Eu sunt tu și tu ești eu. (o sărută fiores)

Martha: Da, tu mă iubești. Dar cine sunt eu ? Tu nu știi.

Curtis: Martha ! Oprește-te ! Este teribil ce faci ! (rămân îmbrățișați până la căderea cortinei)

ACTUL 3 (Scena Biroul lui Curtis, în anul următor, la ora 3 dimineața Jayson, intră Richard)

Jayson: Martha are parte de un travaliu neobișnuit de greu.

Richard: De ieri dimineață ... de la ora trei ... cred că. E o minune că nu a murit.

Jayson: Unde este Curt ?

Richard: În grădină, se învârte cu capul gol, ca un lunatic.

Jayson: Nu ar trebui să dea vina pe noi. Ea a stârnit destule bârfe ... tot timpul împreună cu Bigelow.

Richard: Și totuși, el ne roagă pe toți să-l chemăm pe Bigelow. Vrea să stea de vorbă cu el.

Jayson: Am cerut ca toată lumea să-i spună că Bigelow nu este în oraș. (intră Lily)

Jayson: Ei bine ?

Lily: Eu nu mai pot să suport. Du-mă acasă, Richard, te rog. Nu suntem de nici un folos aici.

Richard: Așa cred și eu. Am să te conduc, vino să mergem.

Lily: Nu am să mă mărit și nu am să fac copii niciodată ! Niciodată, niciodată ! (ies amândoi)
(intră Esther, Emily, John)

Esther: Am crezut că am trecut prin infern când s-a născut al meu ... dar asta este ceva de groază.

Emily: Arată de parcă suferința asta este pedeapsă cerească. Crezi că bebelușul ...

Esther: Nu știu asta. Poate că ar fi mai bine dacă ...

Emily: Așa mă gândesc și eu.

Jayson: Să vă păstrați părerile ! Țineți minte că nu aveți nici o dovadă. Credeți tot ce doriți ...
Dar nu vorbiți.

Emily: Oricum știe tot orașul.

Jayson: Nu este decât o bârfă, nu este un scandal adevărat. (intră Mark Sheffield)

Jayson: Ei bine Mark, unde este Curt ?

Sheffield: Va fi împreună cu noi, imediat. Tocmai l-a chemat la telefon pe Bigelow. Cred că a ghicit
că l-am mințit.

John: În cazul acesta eu am plecat. Vino, Emily, noi trebuie să ne spălăm pe mâni de afacerea asta.

Emily: Nu ai decât să pleci dacă vrei ! Eu rămân ! Cred că este datoria noastră să rămânem.

(intră Curtis)

Curtis: Mincinoșilor ! De ce vreți ca el să vină ? Este prietenul meu cel mai vechi. De fapt, ce căutați
voi aici ? De ce nu mergeți acasă ? (Martha se aude gemând)

Dumnezeule, de ce trebuie să treacă ea prin așa o agonie ? De ce ? De ce ?

Jayson: Curt, ține minte că sunt tatăl tău. Poți să încredere în mine ?

Curtis: Nu, tată, lasă-mă te rog în pace.

Jayson: Cum dorești. (stinge lumina și iese) (după o scurtă pauză intră Bigelow)

Bigelow: Am venit într-un suflet. Cum este Martha ?

Curtis: Ea nu ar fi trebuit să încerce asta. Tu i-ai încolțit în minte gândul acesta, tot aducându-ți
copiii aici.

Bigelow: Am bănuțit că așa gândești. Dar imediat ce te vei întoarce la munca ta, vei fi din nou bine.
Ești în continuare hotărât să mergi în expediție, nu-i așa ?

Curtis: Da. Trebuia să mă întâlnesc cu echipa la New York, în săptămâna aceasta, dar am să-i
ajung din urmă. Într-o lună sau două, Martha va fi capabilă să călătorească.

Bigelow: Dar, crezi ca va fi bine să ia și copilul cu ea ?

Curtis: Mda, am uitat de copil, nu-i așa ? Dar poate ... Îl urăsc ! Asta este !

Bigelow: Taci ! Nu ești în toate mințile ! Ce ar simții Martha dacă te-ar auzi vorbind astfel ?

Curtis: A citit asta în ochii mei. Iar apoi, doctorii mi-au cerut să plec ... și acum ușa este închisă.

Bigelow: Curt !

Curtis: Am încercat să mă împac cu ideea. Am încercat să iubesc acest copil, dar nu am putut.
Am ajuns să mă tem de idea acestui nepoftit. Iar ea a văzut asta la mine.

Bigelow: Curt ! Ești sigur că trebuie să vorbești cu cineva despre asta ?

Curtis: Am încercat să-mi imaginez viața fără ea, dar nu am găsit nimic decât pierderea oricărei
speranțe, și deodată mi-a venit ideea ... m-am gândit că Martha ar putea totuși să vină cu mine.
M-am gândit că este posibil ca bebelușul să se nască mort.

Bigelow: Tu îți dai seama ce spui ? Curt, bătrâne prieten, nu mai spune nimic. Dacă nu taci din gură,
am să chem un doctor.

Curtis: Ea poate fi fericită și fără mine. Ea va avea acest copil, care îmi va lua locul. Tu îți închipui
poate că nu aș renunța la munca mea pentru ea ? Dar eu aș face asta ! Aș face orice dorește
ea ... doar să putem avea un nou început împreună ... Doar noi doi !

Bigelow: Dacă ai astfel de gânduri, ține-le pentru tine. Eu nu te mai ascult !

(intră Jayson, Emily, Esther, John și Sheffield)

Esther: Ea s-a liniștit, în sfârșit.

Jayson: Să mulțumim Domnului, în sfârșit s-a terminat.

Mrs. Davidson: (intrând radioasă) Un băiat, Curt ... un băiat. Să ne rugăm cu toții, Domnului !

- Sora Medicală: Domnule Jayson, soția întreabă de dumneavoastră. (Curt se repede afară)
- Bigelow: Pe mine să mă scuzați, vă rog. (își ia pălăria și haina și iese)
- Esther: Deci este băiat.
- Emily: După plecarea lui Curt, vom avea timp să o punem noi la locul ei. Cât de curând am să-i spun că pe mine nu m-a păcălit, nici măcar pentru o clipă.
- Jayson: Trebuie să păstrăm aparențele. Mai bine ne-am interesa cum se simte Martha. Lumea așteaptă așa ceva de la noi. (intră Sora Medicală, sprijinindu-l pe Curt, zdrobit)
- Sora Medicală: Ajutați-mă vă rog. Aveți grijă de el, vă rog. Soția lui a murit. A trăit doar atât cât să-l vadă.
- Emily: Dar ... bebelușul ?
- Sora Medicală: Oh, copilul este bine, un bebeluș sănătos ... patru kilograme și jumătate ... de aceea a fost atât de dificil. (iese)
- Esther: Îmi pare atât de rău pentru că am spus, sau gândit, ceva rău despre ea. Iartă-mă Martha !
- Curtis: Ochii ei ... m-a recunoscut ... mi-a zâmbit și a șoptit ... iartă-mă, Curt ... Dar înainte ca eu să pot să ... ea ... Îl urăsc din tot sufletul ! Nu am să-l văd niciodată ! Niciodată ! Niciodată ! Jur !
- ACTUL 4 (Scena În salonul de zi. Soneria. Familia intră îmbrăcată în doliu)
- Jayson: Mătușă, ia loc te rog și nu mai plânge.
- Lily: Ce ridicole sunt înmormântările astea ! Câtă ipocrizie !
- Emily: Când l-am văzut pe Curt ... din cauza asta am plâns ... nu pentru ea !
- Jayson: Ce scenă a mai făcut și Curt ! Am crezut că vrea să se arunce în mormânt, lângă ea ! Iar acum vrea să plece în expediția aceea infernală ...iar copilul să-l lase în seama noastră ... Nu i-a aruncat copilului nici măcar o privire !
- John: Trebuie trezit la realitate.
- Sheffield: El percepe situația mai afectiv decât oricare dintre noi. Este în interesul lui Bigelow să-l convingă să nu facă un scandal din nerecunoașterea copilului.
- Mrs. Davodson: Eu mă duc să văd copilul.
- Lily: Copilul este nevinovat. Am să vin și eu cu dumneata.
- Richard: Ei bine, ce urmează acum ? Nu văd ce minune am mai putea noi face ?
- Jayson: Te rog să rămâi. S-ar putea să fie nevoie de noi toți să-i schimbăm hotărârea. Curt și-a făcut deja bagajele și le-a expediat la gară.
- Richard: Cred că tocmai sosește, împreună cu Bigelow.
- Sheffield: Eu zic să ne retragem în birul lui Curt, și să așteptăm acolo.
- Jayson: Da, haidem să facem asta. (se retrag toți înătră Curt, Bigelow)
- Bigelow: Știu cât de îngrozitor te simți, omule, dar te rog să-ți amâni plecarea. Împacă-te cu copilul tău, rămâi cu el, cel puțin până când vei putea face aranjamentele necesare.
- Curtis: Nu, nu am să-l văd niciodată ! Niciodată !
- Bigelow: Acesta este răspunsul tău final ? Atunci eu am terminat, am făcut tot ceea ce mi-a stat în putință. Vrei să faci pe durul. Dar vei fi pedepsit pentru asta, crede-mă. Din acest moment, prietenia dintre noi a luat sfârșit.
- Curtis: La revedere, Big.
- Bigelow: Țta nu ești tu. Ai să-ți vii în fire când vei avea timp să te gândești la asta. La revedere. (iese) (după o scurtă pauză, familia intră în salon și se așează pe scaune)
- Mrs. Davidson: Este atât de scump ! Aș putea doar să-l privesc la nesfârșit.
- Jayson: Curtis, sper cu nu te gândești să pleci cu trenul de cinci după-amiaza ?
- Curtis: Nu voi fi presat, nici de Big, nici de nimeni altcineva.
- Jayson: Noi suntem familia ta ... cei mai buni prieteni ai tăi din întreaga lume ... nu încercăm decât să-ți fim de folos.
- Curtis: Nu doresc ajutorul vostru. Cel mai mult o să mă ajutați dacă păstrați liniștea.
- Sheffield: Ne simțim vinovați să inoportunăm, în orice fel, tristețea ta sacrosantă, dar bruschețea planurilor tale face ca intervenția noastră să fie imperativă.
- Esther: Da, Curt, dragă, nu trebuie să fii nerezonabil.

Curtis: Cât este ora ?

Sheffield: Cu mare greutate poți să-l faci pe copil răspunzător pentru evenimentul tragic. În fiecare zi, sunt femei care mor din același motiv.

Curtis: El trăiește, iar Martha a murit !

Sheffield: În ochii legii el este un Jayson. Vrei te rog să îți minte asta ? Nu poți să acționezi ca și când ai fi de unul singur în afacerea asta.

Emily: Și ce ai de gând să faci cu copilul ?

Curtis: Va primi această casă. Iar cineva, Esther, Lily ... va angaja o bonă care să stea cu el. Oh, aranjați voi lucrurile cum doriți ... oricum doriți.

Jayson: Curt, te rog, este în joc onoarea familiei.

Emily: Este foarte ușor pentru tine să ignori ce va crede lumea din orașul acesta, dar noi trebuie să locuim în continuare aici, noi trebuie să avem în vedere imaginea noastră.

Curtis: Vrei să spui că vrei să rămân și să mă prefac ? Trebuie oare ca omul să se lase înnebunit de niște proști ? Lăsați-mă în pace.

Richard: Tu nu îți joci rolul corect, Curt.

Sheffield: Cred că am ajuns cu toții la capătul răbdărilor.

Emily: Să pretinzi că Bigelow îți este la fel de prieten ca înainte. Am să ți-o spun de la obraz, nu este decât teatru ce faci tu. Toți se tem să-ți spună asta, dar eu nu mă tem. Eu am avut întotdeauna un nume nepătat ... și așa va fi mereu ... și așa vor fi și copiii mei, Slavă Domnului !

Curtis: Deci asta era în mințile voastre. Cineva trebuie să fie josnic ca să creadă asta. Ar fi fost complet lipsită de apărare în fața voastră. Este mai bine că a murit.

Mrs. Davidson: Copilul este cel mai scump bebeluș pe care l-am văzut vreodată, și este un Jayson din cap până în picioare.

Curtis: Vă știu eu pe voi ... dar stați așa ... am să vă răspund cum trebuie ... (iese și trânteste ușa)

Jayson: Dumnezeu Mare ... este răspunzător.

Richard: Doctorul și sora medicală au fost acolo. Ar fi cerut ajutor, nu-i așa ...

Mrs. Davidson: Ce se întâmplă cu voi ? Mie nu mi-a plăcut femeia aceasta. Nu am înțeles-o niciodată. Dar acum, acum o iubesc și îi cer iertare. A murit glorios. Am să-i respect memoria.

Esther: Vedeți la ce s-a ajuns dacă nu ne-am ținut gurile ... și copiii mei vor avea de suferit din cauza asta !

Curtis: (revine) L-am sărutat ... este al meu ! S-a uitat la mine și am crezut că Martha se uită la mine.

Esther: Oh, Curt, deci rămâi ?

Curtis: Nu, nu am să rămân ! El va rămâne aici. Eu trebuie să plec. Dar a rămas totuși un membru al familiei nemurdărit, la care pot să apelez. Am să-l las în grijă la Mătușa, pe timpul cât sunt eu plecat.

Mrs. Davidson: Va fi copilul pe care Dumnezeu nu mi l-a dăruit. În sfârșit, Domnul mi-a răspuns la rugăciuni.

Curtis: Trebuie să plec, dar am să mă întorc. Martha va trăi pentru mine prin el.

Mrs. Davidson: La revedere, Curtis !

Jayson: Băiatul meu, noi am greșit, știm asta, dar cel puțin spune că ne-ai iertat.

Curtis: De la ea să vă cereți iertare ... dacă vreți să fiți iertați. La revedere. (iese)

Lily: Deci el nu a aflat, până la urmă ? Ce încurcătură ați mai făcut ! Oh, vă urăsc ... și mă urăsc și pe mine !

Richard: Ei bine, până la urmă nu a fost atât de rău pe cât putea să fie. El și-a recunoscut copilul ... Și asta de față cu martori.

Jayson: Păstrați-vă comentariile pentru voi, vă rog.

EPILOG: Această piesă este despre slăbiciunea minții omenești, și despre un ciudat caz de gelozie, în care nu

soțul este cel gelos, ci membrii familiei sale. Este irelevant dacă a existat un motiv real sau nu. Atât bărbatul cât și femeia erau tulburați mintal de pierderea celor doi copii ai lor, ca urmare a neglijenței. După ce au jurat să nu mai facă nici un copil, miracolul s-a produs și un băiețel a venit pe lume, dar în loc de fericire, a fost primit cu alienare și resentimente. Pentru a face lucrurile și mai triste, femeia a murit la naștere, lăsându-l pe bărbat și pe acuzatorii săi să o jelească. A mai rămas totuși speranța că acest copil îi va readuce pe toți la normal.

TITLUL: ORDALIA (The Crucible)

AUTORUL: ARTHUR MILLER (17 Octombrie 1915 - 10 Februarie 2005)

Născut în New York, în cartierul Harlem din Manhattan, tatăl lui, Isidore Miller, a fost un om de afaceri producător de îmbrăcăminte de damă, cu origini Poloneze, iar mama sa, Augusta Barnett era originară din New York. După ce a absolvit Abraham Lincoln High School, în anul 1932 a fost înscris la Universitatea Michigan. În anul 1935 s-a alăturat la League of American Writers, apoi a absolvit, cu specializare în jurnalism și filologie. După terminarea studiilor, în anul 1938 Arthur Miller a fost angajat de Federal Theatre Project, o agenție constituită special pentru a asigura locuri de muncă în lumea teatrului. În anul 1940 s-a căsătorit cu Mary Grace Stattery, iar fructul căsătoriei lor au fost doi copii, Jane și Robert. În anul 1948, a construit un mic studiou în Roxbury Connecticut. A divorțat de soție în anul 1956, pentru a se căsători cu o actriță star, Marilyn Monroe, de care a divorțat apoi în anul 1961, după cinci ani de căsnicie. În anul următor s-a căsătorit cu fotografa Inge Morath, iar fructul căsătoriei lor au fost doi copii, Rebecca și Daniel. În anul 1968 a aderat la Democratic National Convention, ca delegat din partea omului politic Eugene McCarthy. În anii ce au urmat, a continuat să scrie piese de teatru, fiind și un comentator vehement al propriilor creații, eseurile sale fiind apoi publicate sub titlul Theatre Essays. În anul 1993 a fost recompensat cu National Medal of Arts, apoi au urmat numeroase alte premii și distincții. Principalele sale lucrări dramatice au fost: No Villain (1936), They Too Arise (1937), Honors at Dawn (1938), The Grass Still Grows (1938), The Great Disobediance (1938), Listen My Children (1939), The Golden Years (1940), The Half-Bridge (1943), The Man Who Had All the Luck (1944), All My Sons (1947), Death of a Salesman (1949), An Enemy of the People (1950), The Crucible (1953), A view from the Bridge (1955), After the Fall (1964), Incident at Vichy (1964), The Price (1968), The Reason Why (1970), Fame (1970), The Creation of the World and Other Business (1972), Up from Paradise (1974), The Archbishop's Ceiling (1977), The American Clock (1980), Playing for Time (1980), Elegy for a Lady (1982), Some Kind of Love Story (1982), I Think About You a Great Deal (1986), Playing for Time (1985), I Can't Remember Anything (1987), Clara (1987), The Ride Down Mt. Morgan (1991), The Last Yankee (1993), Broken Glass (1994), Mr. Peter's Connection (1998), Resurrection Blues (2002), Finishing the Picture (2004). Opera sa literară mai include: 13 piese radio, 7 scenarii, 6 lucrări de ficțiune, și două colecții: Collected Essays (1944-2000) și Collected Plays (1944-1961).

ISTORIC: Între luna Februarie a anului 1692 și luna May a anului 1693, la Salem Massachusetts, mai mult de

200 de persoane au fost acuzate de vrăjitorie. Dintre acestea, 30 au fost găsite vinovate, iar 19 au fost executate (14 femei și 5 bărbați). Punctul de vedere Puritan asupra chestiunii a fost prezentat de preotul Cotton Mather, din Boston, în cartea sa Minunile Vieții Invizibile (The Wonders of the Invisible World), publicată în anul 1693. Tatăl reverendului, Increase Mather, pe atunci Președinte al Colegiului Harvard, a publicat și el o carte asupra subiectului, intitulată Cazuri de Conștiință Referitoare la Spiritele Rele (Cases of Conscience Concerning Evil Spirits). O carte care a denunțat însă procesul de la Salem a fost scrisă în anul 1697 de Robert Calef, un negustor de îmbrăcăminte din Boston, membru al administrației. Arthur Miller a scris piesa sa după ce s-a documentat serios asupra subiectului. Această piesă s-a jucat pentru prima oară la Martin Beck Theatre, pe Broadway, la 22 Ianuarie 1953, având în distribuție pe Eugene Marshall, Beatrice Straight și Madeleine Sherwood. Spectacolul a fost regizat de Jed Harris iar producătorul a fost Kermit Bloomgarden. Un spectacol similar cu referire la procesul vrăjitoarelor din Salem a aparținut dramaturgului Lion Feuchtwanger, publicat în anul 1947, tradus de June Barrows Mussey și apoi pus în scenă la Los Angeles, în anul 1953, sub titlul Diavolul din Boston. Pentru anul 1953, Ordalia a fost recompensată cu premiul Tony Award, pentru Cel Mai Bun Spectacol de pe Broadway, iar în anul următor spectacolul a fost reluat, pentru a deveni apoi clasic. S-au făcut și trei adaptări pentru film: în 1957 un film Franco-German regizat de Raymond Rouleau, în 1996 un film regizat de Nicholas Hytner cu un scenariu scris chiar de Arthur Miller, în 2014, un film produs în Marea Britanie, regizat de Yael Farber. Piesa a fost adaptată de compozitorul Robert Ward, pentru un spectacol de operă pus în scenă în anul 1961. Ordalia a fost prezentată în repetate rânduri la televiziune, inclusiv producția din anul 1968, în care a strălucit actorul George Scott. Cele mai recente producții pe Broadway au fost în anii 2002, cu Liam Neeson ca vedetă și 2016, vedeta fiind Ben Whishaw. În România, teatrul radio a transmis în anul 2016 piesa lui Arthur Miller: Cum a ajuns motanul Tom primar. În anul 2021 s-a reluat ca: Povestea lui Thomas motanul și a instalatorului Sam omul. Au mai fost pe scenă: Toții fii mei, Moartea unui comis voiajor, Un dușman al poporului, Vedere de pe pod, De Luni până Luni.

ROLURI: Samuel Parris (preot, 40 ani), Betty Parris (fiica lui, 12), Tituba (sclavă din Barbados, 40), Abigail Williams (nepoata lui Paris, 17), Susana Walcott (servitoare, 16), Thomas Putnam (om înstărit din Salem, 50), Anna Putnam (soția lui, mama a zece copii, 46), Mercy Lewis (servitoare, 18), Mary Warren (servitoare, 17), John Proctor (fermier local, 35), Elisabeth Proctor (soția lui, acuzată de vrăjitorie, 30), Giles Cory (vecin cu Proctor, 83), Rebecca Nurse (accuzată de vrăjitorie, 72), John Hale (preot, 40), Ezekiel Cheever (procuror al Curții de Justiție, 50), Herrick (șerif, 38), John Hathorne (judecător, 60), Thomas Danforth (Deputat Guvernamental, 60)

SUBIECT: În urmă cu mai bine de trei sute de ani, în tânăra colonie din Massachusetts, în localitatea Salem, preotul local a găsit un grup de copii, jucându-se în pădure, în miez de noapte. După ce au fost anchetați, copiii au afirmat că au fost posedați de Diavol și că au văzut în preajma Diavolului un număr mare dintre locuitorii așezării. După ce afirmațiile lor au fost verificate de un doctor și un al preot, povestea lor a fost luată în serios. Guvernul local a instituit un tribunal pentru vrăjitorie. Zeci de oameni au fost implicați și numeroși dintre aceștia au fost condamnați la moarte. Mai special este cazul unui fermier, vinovat doar de a-și fi biciuit servitorii și sclavii, și de a fi găsit satisfacție în asta. Incapabil să se pocăiască, a fost condamnat la moarte.

MOMENTE BUNE: (colegiobeato.org free PDF document)

ACTUL 1 (Scena - În casa preotului Samuel Parris din Salem, 1692. Parris se roagă lângă patul lui Betty)

Tituba: (intrând) Nu moare Betty fata mea ...

Parris: Dispari din ochii mei ! Oh, Doamne Dumnezeule ! Ajută-mă, Doamne ! Copilă, draga mea, deschide ochii ! Betty, micuța mea ...

Abigail: (intrând) Unchiule, a sosit Susana Walcott, a trimis-o doctorul Griggs.

Parris: Să intre, să intre. (ea intră) Ce a spus doctorul, copila mea ?

Susanna: Mi-a spus să vin să vă spun, domnule preot, că nu există nici un medicament în cărțile de

medicină pentru asta. Mi-a zis să vă spun să căutați mai degrabă o cauză supranaturală.

Parris: Nu, nu. Aici nu este nici o cauză supranaturală. Te rog să-i comunică că am trimis după pastorul Hale din Beverly, iar domnul Hale va confirma cu siguranță ceea ce spun eu.

Abigail: Susanna, să nu spui în sat nici o vorbă despre asta.

Parris: Du-te direct acasă și nu suflă nici o vorbă despre cauze supranaturale.

Susanna: Da domnule, am să mă rog pentru ea. (iese)

Abigail: Unchiule, s-a răspândit zvonul că ar fi vrăjitorie. Biserica este plină de oameni. Cred că ar fi mai bine să mergeți și să dezmințiți acest zvon, iar eu am să rămân cu ea.

Parris: Abigail, nu pot să apar în fața congregației atât timp cât tu nu îmi spui ce s-a întâmplat. Ce făceați voi acolo în pădure ?

Abigail: Am dansat, unchiule, iar când dumneata ai apărut pe neașteptate din tufiș, Betty s-a speriat atât de tare încât a leșinat. Și asta a fost totul. Știi că eu nu pot să-i fac vreun rău lui Betty. O iubesc foarte mult.

Parris: Dacă ați invocat spirite în pădure eu trebuie să știu asta, pentru că inamicii mei vor afla asta și mă vor ruina.

Abigail: Dar noi nu am invocat nici un spirit, niciodată.

Parris: Atunci de ce ea nu se mai poate mișca, de la miezul nopții și până acum ? Te rog să-mi spui ce ați făcut acolo. Abigail, înțelegeți că am mulți dușmani ? Tot felul de grozăvii se pot petrece în pădure ...

Abigail: Doar ne-am jucat, unchiule !

Parris: Tu numești asta joacă ? Am văzut o rochiță în iarbă. Și mi se pare că am văzut ... pe cineva în pielea goală, alergând printre copaci !

Abigail: (terorizată) Nimeni nu a fost în pielea goală ! Ți s-a părut, unchiule !

Parris: Mă rog ca tu să simți greutatea adevărului ce te apasă, pentru că este în joc reputația mea de preot. Tu mă compromiți pe mine. Ți-am oferit aici un cămin, copilă. Acum te rog să-mi dai un răspuns cât se poate de direct. Numele tău în oraș ... este cât se poate de imaculat ?

Abigail: Dar de ce mă întrebi asta, sunt sigură că este, domnule.

Parris: Atunci care este cauza pentru care Tușa Proctor te-a dat afară din casă ? A spus că vine atât de rar la biserică pentru că nu dorește să fie atât de aproape de cineva pângărit. Ce anume înseamnă această remarcă ?

Abigail: Mă urăște, unchiule, pentru că nu am acceptat să fiu sclava ei. Este o femeie aspră și eu nu am să muncesc pentru o astfel de femeie ! Numele meu este imaculat în sat ! Nu accept să se spună că numele meu este pătat ! Tușa Proctor este o bârfitoare și o mincinoasă !

Mrs. Putnam: (intrând într-un suflet) Este o minune. Cu siguranță că focul Iadului a căzut asupra voastră. Cum a zburat, cât de sus s-a înălțat ?

Parris: Nu, nu, ea nu a zburat niciodată.

Mrs. Putnam: Cum așa, bineînțeles că a zburat. Domnul Collins a văzut-o mergând spre șura lui Ingersoll, și a coborât de acolo ca o păsărică, așa a spus el !

Parris: Hei, ascultă aici, Tușă Putnam, ea niciodată ... (intră Thomas Putnam)

Putnam: Este providențial ! (se apropie de pat) Dar văd că ține ochii închiși. Privește Ann, are ochii închiși. A noastră îi ține deschiși.

Parris: (șocat) Ruth este bolnavă și ea ?

Mrs. Putnam: Eu nu aș spune că este bolnavă. Atingerea Diavolului este mai rea decât boala. Este chiar moartea, știi dumneata, intră moartea în ei, cu coarne și copite.

Parris: Oh, Doamne ferește de așa ceva ! Cum se simte Ruth ?

Mrs. Putnam: Se simte așa cum trebuie ... nu s-a trezit deloc de dimineață, dar ține ochii deschiși și merge fără să vadă sau să audă nimic. Sufletul ei este bântuit, cu siguranță.

Parris: Sunt sigur că aici nu există nici un element de vrăjitorie. Thomas, Thomas, te rog. Nu putem să acceptăm nici o vrăjitorie. Pentru o astfel de corupție în casa mea, m-ar expulza din Salem.

Putnam: Domnule Parris, eu întotdeauna te-am susținut în această congregație, și voi continua să fac

asta, dar nu pot să fiu de acord cu dumneata în această privință. Asupra acestor copii, veghează suflete rele, răzbunătoare.

Mrs. Putnam: Părinte Parris, eu am îngropat în pământ șapte copii nebotezați. Fiecare dintre ei mi-a murit în brațe, la naștere. Au fost omorâți, domnule Parris ! Și iată acum dovada ! Noaptea trecută, Ruth a fost aproape de sufletele micuților, iar eu știu asta. A venit la Tituba dumitale, fiindcă ea știe să invoce morții. Este semn Ceresc, domnule Parris !

Putnam: Nu înțelegeți, domnule ? Printre noi se află o vrăjitoare criminală !

Parris: (către Abigail) Deci ai conjurat spirite în noaptea trecută ?

Abigail: Nu eu, domnule ... Tituba și Ruth.

Parris: Acum chiar că sunt terminat. În casa mea ? Thomas, în casa mea ? Mă vor răsturna pentru asta !

Putnam: Domnule, de ce nu ieși dumneata la luptă împotriva Diavolului, iar satul te va binecuvânta pentru asta ! Vino în biserică, vorbește-le ... roagă-te alături de ei.

Parris: Am să-i conduc să cânte imnurile, dar despre vrăjitorie nu am să vorbesc nimic deocamdată. Aștept până sosește domnul Hale.

Mrs. Putnam: Noi mergem acum acasă, la Ruth a noastră ! (soții ies împreună cu Parris intră Mercy)

Abigail: În ce fel este Ruth bolnavă ?

Mercy: E ciudată, de la miezul nopții încoace merge ca somnambului. Ai încercat să-i tragi o palmă ? Eu i-am tras una lui Ruth și s-a trezit pentru un minut.

Abigail: Ascultă ce-ți spun, dacă te întreabă despre noi, spune-i că am dansat ... I-am spus deja asta.

Mercy: Și altceva ?

Abigail: El știe că Tituba le-a conjurat pe surorile lui Ruth să iasă din mormânt. Te-a văzut dezbrăcată.

Mercy: Oh, Doamne !

(intră Mary Warren)

Mary: Tot satul este în picioare ! Chiar acum vin de la fermă, întreg ținutul nu vorbește decât despre vrăjitorie ! O să spună că suntem vrăjitoare, Abby ! Trebuie să mărturisim. Pentru vrăjitorie te spânzură, așa cum au făcut la Boston acum doi ani. Trebuie să spunem adevărul ! Pentru dans vom fi doar biciuite.

Betty: (suspină) Vreau la mama !

Abigail: Ce spui tu Betty ? Mama ta este moartă și îngropată.

Betty: Vreau să zbor la mama. Lăsați-mă să zbor ! (ridică mâinile și se îndreaptă spre fereastră)

Abigail: (trăgând-o de lângă fereastră) I-am spus totul.

Betty: Ai băut sânge, Abby. Asta nu i-ai spus ! Ai băut sânge că să o ucizi pe soția lui John Proctor !

Abigail: (o pleznește peste față) Ține-ți gura ! Ascultați-mă, voi toate. Am dansat, iar Tituba le-a conjurat pe surorile lui Ruth. Asta a fost tot. Să îndrăznească una dintre voi să sufle o vorbă, iar eu am să vin atunci într-o noapte teribilă, și am să aduc și ceva ascuțit. Știți bine că pot asta. Am să vă fac să vă doriți ca Soarele să nu fi apus niciodată ! (Betty leșină și cade din nou în pat)

ACTUL 2 (O cameră din casa lui John Proctor, opt zile mai târziu)

Elisabeth: De ce ai întârziat atât de mult ? Aproape că s-a înnoptat.

Proctor: Am plantat arbori la marginea pădurii, Elisabeth. Am terminat de semănat. Copiii dorm ?

Elisabeth: Vor dormi în curând.

Proctor: De acum să ne rugăm să fie o vară frumoasă. Te simți bine astăzi ?

Elisabeth: Da, sunt bine.

Proctor: Ar trebui să aduci niște flori în casă. Massachusetts este atât de frumos primăvara !

Elisabeth: Oh ! Am uitat ! Am să aduc mâine. Mary Warren a fost la Salem astăzi.

Proctor: De ce ai lăsat-o ? Ai auzit când i-am interzis să mai meargă la Salem !

Elisabeth: Nu am putut-o opri. Este chemată oficial la tribunal. Au trimis special patru judecători din Boston împreună cu Deputatul Guvernamental al provinciei. Au acum un tribunal adevărat.

Proctor: (uimit) Ce face, a înnebunit.

Elisabeth: Pentru numele Domnului, chiar că a înnebunit. Zice că sunt deja paisprezece oameni în arest.

Vor fi judecați și curtea are puterea să-i spânzure. Întregul oraș a înnebunit. Abigail vine la tribunal însoțită de celelalte fete, și pe unde trece mulțimea se rupe în două cum s-a deschis marea în fața lui Moise. Eu cred că trebuie să mergi și tu la Salem. Trebuie să le spui că este o minciună.

Proctor: E o minune că este crezută. Dar nu este ușor de dovedit că minte. Orașul s-a prostit de tot.

Elisabeth:: Fă atunci cum crezi tu. (intră Marry Warren)

Proctor: (furios) Cum îndrăznești să mergi la Salem când eu ți-am interzis ? Te bat cu biciul dacă îndrăznești să pleci din nou din casă !

Mary: Sunt bolnavă, domnule Proctor. Vă rog, vă rog, nu mă bateți. Am stat în ședință toată ziua.

Proctor: Și mă rog ce fel de ședință ? Ești plătită cu nouă lire pe an ca să menți casa asta curată.

Mary: Ți-am pregătit un cadou, Tușă Proctor. Am cusut tot timpul ședinței. (îi întinde o păpușă)

Elisabeth: (perplexă) Vai, mulțumesc, este o păpușă frumoasă.

Mary: Trebuie să ne iubim unii pe alții, Tușă Proctor. Am să mă trezesc dimineața devreme și am să curăț casa. Acum trebuie să dorm.

Proctor: Mary, este adevărat ? Sunt paisprezece oameni arestați ?

Mary: Nu domnule, acum sunt deja treizeci și nouă. Tușă Osburn va fi spânzurată !

Proctor: Iar domnul Deputat Guvernamental va permite asta ?

Mary: El a condamnat-o. Trebuie să facă asta. Dar nu și pe Sarah Good, pentru că Sarah Good a mărturisit.

Proctor: Ce anume a mărturisit ?

Mary: A mărturisit că a făcut contract cu Lucifer, iar el i-a trecut numele în cartea lui contabilă.

Proctor: Știi prea bine că este o flecărie.

Mary: E așa de bătrână și așa de săracă, de multe ori a venit la ușa aceasta, cerșind o bucată de pâine și o cană de cidru, și ori de câte ori am refuzat-o, m-a blestemat. Așa i-am și spus judecătorului Hathorne, iar el a întrebat-o: Sarah Good, ce fel de blestem ai invocat ? Iar ea a răspuns: Vai, Excelență, dar nu am spus decât cele zece porunci.

Elisabeth: I-a răspuns cât se poate de corect.

Mary: Da, dar Judecătorul Hathorne i-a spus: spune-ne cele zece porunci ... iar ea nu a fost în stare să numească nici măcar una singură.

Proctor: Mary Warren, tu nu te mai duci la acel tribunal. Nu este corect ca o fată creștină să spânzure o femeie bătrână.

Mary: Nu le spânzură nimeni dacă mărturisesc, doar că va petrece ceva vreme la închisoare. Ceea ce facem noi este lucrarea lui Dumnezeu, așa că am să merg în fiecare zi, pentru o vreme. Sunt membru oficial al juriului.

Proctor: Am să te officiez eu pe tine ! Am să scot cu biciul pe Dracul din tine !

Mary: Astăzi i-am salvat viața ! (arată spre Elisabeth) Am spus că nu am observat niciodată să fi trimis vreun spirit care să rănească pe cineva. Sper doar că nu o să mai fiți atât de sarcastic.

Proctor: Noapte bună atunci, du-te la culcare. (Mary iese)

Elisabeth: Vrea să mă omoare. Toată săptămâna am știut că asta vrea ! Du-te la Abigail.

Proctor: Ce am eu să-i spun lui Abigail ?

Elisabeth: Ea nu ar îndrăzni să acuze nevasta unui fermier, dacă nu ar avea un profit din asta. Ea crede că îmi va lua locul, John.

Proctor: Nu poate să creadă așa ceva !

Elisabeth: I-ai arătat tu oare vreodată un semn oarecare de interes ? De câte ori trece pe lângă tine în biserică, tu roșești. Indiferent ce perspectivă îți imaginează ea ... tu să i-o spulberii, John.

Proctor: Bine, atunci am să merg. (își ia pușca brusc domnul Hale apare în ușă)

Hale: Bună seara, sper că nu vă deranjez.

Proctor: Nu suntem obișnuiți cu musafiri după lăsarea întunericului, dar sunteți binevenit aici. Sunteți pentru probleme ale tribunalului ?

Hale: Nu, nu, am venit de unul singur, fără autorizare de la tribunal. Numele soției dumitale a fost

pronunțat la curte. Mie îmi este greu să-mi fac o părere așa că merg din casă în casă. În registru figurează că nu ați fost decât destul de rar la slujba de Duminecă. Mai exact, de douăzeci și șase de ori în șaptesprezece luni, domnule.

Proctor: Soția mea a fost bolnavă în timpul iernii. Nu am știut că trebuie să semnez pentru prezență.

Hale: Aveți trei copii, cum se face că doar doi dintre ei sunt botezați ?

Proctor: Nu-mi place ca domnul Parris să pună mâna pe copilul meu. Eu nu văd lumina lui Dumnezeu în acest om.

Hale: Asta nu poți decide dumneata, domnule Proctor.

Proctor: Domnule Hale, eu am reparat acoperișul bisericii și i-am pus ușa în țâțâni.

Hale: Acesta este un semn foarte bun. Elisabeth, cunoașteți cele zece porunci ?

Elisabeth: Bineînțeles că le cunosc. Sunt o femeie creștină, practicantă.

Proctor: În casa aceasta nu-l iubește nimeni pe Dracul, domnule Hale.

Hale: În cazul acesta ... eu vă spun noapte bună. Am să mă rog pentru voi să fiți sănătoși și să aveți noroc.

Proctor: Domnule Hale, eu știu sigur că boala fetelor nu are nimic de a face cu vrăjitoria. Domnul Parris le-a prins noaptea jucându-se în pădure. S-a speriat și s-au prefăcut bolnave.

Hale: Deci dumneata nu crezi că există vrăjitoare pe lumea asta ?

Proctor: Biblia vorbește despre vrăjitoare, dar eu nu cred că au venit asupra noastră.

Hale: Dar dumneata ... femeie ?

Elisabeth: Eu ... eu nu pot să cred asta. Eu sunt o femeie cumsecade, știu asta. Dacă dumneata crezi cumva că eu sunt o vrăjitoare, atunci eu am să spun că nu există așa ceva.

Hale: Ești sigură că nu te-ai îndepărtat de litera Evangheliei ?

Elisabeth: Pe Abigail Williams să o întrebați despre litera Evangheliei, nu pe mine ! Aceasta este casa unui bun creștin, domnule !

Hale: Dumnezeu să vă aibă în pază, să botezați cel de al treilea copil cât de repede, și să mergeți fără greșală la fiecare slujbă de Dumineca. (intră Giles Corey și Francisc Nurse)

Giles: Au luat-o pe nevastă-mea, și pe rebecca lui ! Cheever a veni și le-a luat în dubă.

Elisabeth: Aștia au înnebunit dea dreptul !

Francisc: Pentru crimă este acuzată ! Pentru moartea misterioasă și supranaturală a copiilor lui Tușă Putnam. Ce am să mă fac acum, domnule Hale.

Hale: Să lăsăm asta în grija curții și a justiției, curtea o va trimite acasă. Știu asta. (intră Ezekiel Cheever și șeriful Herrick)

Cheever: Am mandat de arestare pentru soția dumitale. O acuză Abigail Williams. Vă rog să-mi fie înmânate toate păpușile din casă.

Elisabeth: Eu nu am în casă nici un fel de păpuși. Nu mai am nici una din copilărie.

Cheever: Totuși eu văd o păpușă, Tușă Proctor (găsește păpușa lui Mary) Iar aici ... aici este un ac ! Herrick, Herrick, aici este un ac ! Abigail a fost înțepată în seara aceasta, iar în abdomenul ei s-a găsit un ac !

Elisabeth: Și mă acuză pe mine ?

Proctor: Afară cu voi (rupe mandatul). Nu am să vă las să-mi luați nevasta pentru o răzbunare !

Cheever: Omule, ai rupt mandatul emis de Deputatul Guvernamental.

Herrick: Am nouă oameni afară. Nu poți să te împotrivești.

Elisabeth: Eu nu mă tem de nimic. Spune-le copiilor că sunt în vizită la cineva bolnav.

Proctor: Ai să mi-o plătești, Herrick, fii sigur că am să ți-o plătesc !

ACTUL 3 (Curtea de Justiție, convocată în casa comunității din Salem, sala este goală)

(ușa se deschide, intră Giles escortat de Herrick)

Giles: Herrick, nu sta în calea mea ! Am adus dovezi !

Herrick: Nu poți intra aici, Giles, este sala de judecată ! (intră Hale)

Giles: Domnule Hale, cer să vorbesc.

Hale: Vă rog să vă calmați pentru moment. (intră Judecătorul Hathorne, Danforth, Cheever, Parris)

Danforth: Cine este omul acesta ?

Giles: Numele meu este Corey, domnule, Giles Corey. Dețin o proprietate cu șase sute de acri, și ceva pădure pe lângă ea. Soția mea este cea pe care o condamnați acum.

Danforth: Și cum vă imaginați că o puteți ajuta cu un asemenea comportament turbulent ? Vă rog să plecați acum. Vârsta înaintată este cea care vă ține în afara închisorii, deocamdată. Aceasta este curtea supremă de justiție a guvernului din această provincie.

(intră Francis, Mary și Proctor)

Parris: Mary Warren ! Ce cauți dumneata aici ?

Proctor: Trebuie să stea de vorbă cu domnul Deputat Guvernamental.

Parris: Să fiți atent la acest om, Excelența Voastră, acest om este un intrigant.

Danforth: Ce anume doriți să ne spuneți, Mary Warren ?

Proctor: Că nu a văzut nici un fel de spirite, domnule.

Mary: Nu au fost decât minciuni, domnule.

Cheever: Domnule, când am arestat-o pe soția lui, acest om a rupt mandatul și a înjurat curtea. Și pe deasupra, el iese la arat Dumineca.

Proctor: A fost doar un gest la mânie, domnule. Am arat și Dumineca o dată sau de două ori. Am trei copii de crescut, domnule.

Hale: Onorată instanță, eu nu cred că un om poate fi judecat în baza unor astfel de dovezi.

Danforth: Și acum ce fel de declarație aveți de făcut, domnule Proctor ? Vă rog să fiți cât mai clar, deschis la suflet precum cerul.

Proctor: Vă rog să citiți asta înainte de toate, domnule. Nouăzeci și una de persoane au semnat că au o părere foarte bună despre Rebecca, despre soția mea și despre Martha Corey.

Parris: Toate aceste persoane trebuie să fie convocate la interogatoriu.

Francis: (tremurând) Domnule Danforth, eu le-am dat cuvântul că nimeni nu va avea nimic de suferit dacă semnează.

Danforth: Ei nu trebuie să se teamă de nimic. Domnule Cheever, pregătește mandate pentru toți. Să fie arestați și examinați. Acum este rândul dumitale, domnule Corey.

Giles: Pofțiți aici declarația mea. (îi întinde un document)

Danforth: (citind) Este foarte bine scrisă. Complimentele mele. Aveți cumva pregătire juridică, domnule Corey ?

Giles: (măgulit) Și încă din cea mai bună, domnule. La viața mea am pledat în treizeci de procese, de fiecare dată ca reclamat. Îmi cunosc drepturile, domnule, și am să mi le obțin. Tatăl domniei voastre a judecat unul dintre procesele mele, acum treizeci de ani, și mi-a acordat nouă lire ca despăgubiri. A fost un judecător corect, tatăl domniei voastre. (intră Putnam)

Danforth: Domnule Putnam, am aici o acuzație împotriva dumitale din partea lui Giles Corey. El spune că dumneata ai învățat-o pe fiica dumitale să îl acuze de vrăjitorie pe George Jacobs, aflat acum în închisoare.

Putnam: Asta este o minciună.

Giles: Dacă Jacobs va fi spânzurat, proprietatea lui se va scoate la licitație ... așa este legea. Și în afară de Putnam nimeni din acest ținut nu are atât de mulți bani ca să o cumpere. Acest om își omoară vecinii pentru a le lua pământul !

Danforth: Domnule Corey, până când aduceți probe în acest sens sunteți arestat pentru obstrucționarea justiției.

Proctor: Iertați-l domnule, are vârsta foarte înaintată. Aceasta este declarația lui Mary Warren. Ea jură că nu l-a văzut niciodată pe Satan, nici vreun alt spirit, oricât de vag, și că Satan nu i-a pricinuit niciodată nici un fel de suferință.

Hale: Eu știu prea puține lucruri despre acest om, domnule, dar o declarație atât de gravă nu poate fi judecată de un fermier. Pentru numele lui Dumnezeu, să fie trimis acasă și să se întoarcă doar însoțit de un avocat.

Danforth: Domnule Hale, vrăjitoria este o crimă invizibilă. Cine poate să fie martor la așa ceva ? Doar

victima și vrăjitoarea. Nimeni altcineva. Din acest motiv, noi trebuie să ne bazăm pe spusele victimelor ... iar ele au depus mărturie. Ce anume mai rămâne unui avocat să scoată la lumină ? Acum dați-mi declarația ei. (Proctor îi înmânează documentul)

Danforth: (după ce citește) Domnule Cheever, vă rog să aduceți copiii în sala de judecată.

(intră Susana Walcott, Mercy Lewis, Betty Parris și la sfârșit Abigail)

Danforth: Luați loc, copii. Prietena voastră, Mary Warren, a depus mărturie că nu a văzut niciodată spirite, sau apariții, nici alte Manifestări ale diavolului. Ea spune că nici voi nu ați văzut așa ceva. Vă rog să renunțați la acuzații și să vă retrageți plângerea.

Abigail: (se ridică) Este o minciună, domnule.

Proctor: Mary, spune-i acum domnului Guvrnator cum ați dansat în pădure. Abigail le-a condus pe fete în pădure, Excelența Voastră, iar ele au dansat dezbrăcate. Domnul Parris l-a surprins personal. Asemenea copil este ea !

Danforth: Domnule Parris, negați asta ?

Parris: Nu neg, domnule, dar eu am văzut pe nici una dintre ele dezbrăcată.

Hathorne: Excelență, vă rog să-mi permiteți. Mary, tu spui că nu ai văzut nici un spirit, că nu ai fost amenințată niciodată, și totuși, când oamenii au fost acuzați de vrăjitorie tu ai leșinat, și ai spus că spiritele lor au ieșit din trupul lor și te-au bântuit pe tine.

Mary: Au fost doar minciuni, domnule.

Hathorne: Poți să te prefaci că leșini și acum. În această încăpere nu sunt spirite rele. Leșină !

Mary: Să leșin ? Nu pot să leșin acum, dar am leșinat. Le-am auzit pe celelalte fete strigând și ...

Danforth: Abigail, te rog acum să-ți cercetezi inima și să-mi spui asta ... Este posibil, copilă dragă, ca spiritele pe care le-ai văzut tu să fie doar o iluzie ?

Abigail: Am fost rănită, domnule Danforth, am văzut cum îmi curge sângele ! Am fost aproape de moarte în fiecare zi, pentru că mi-am făcut datoria și i-am arătat pe oamenii Satanei. (speriată) Priviți, este aici ...

Danforth: Ce este aici, copilă ?

Abigail: Nu știu, un vânt rece parcă a venit. (își aruncă privirea asupra lui Mary Warren)

Mercy Lewis: Excelență, eu simt că îngheț !

Hathorne: E rece, Excelență, vă rog să o atingeți !

Susana Walcott: Simt că îngheț, îngheț !

Abigail: Oh, Tată Ceresc, ferește-mă de această umbră !

Proctor: Cum îndrăznești să invoci Cerul ! Mincinoas-o ! Domnule, ea a fost servitoare în casa mea, este un munte de vanitate, și-a închipuit că o să danseze cu mine pe mormântul soției mele ! Și probabil că așa ar fi făcut, dacă aș fi tratat-o cu blândețe. Să mă ajute Dumnezeu, nu este decât răzbunare, trebuie să vedeți asta. Mă las în întregime la judecata voastră.

Danforth: (către Abigail) Negi asta ?

Abigail: Dacă trebuie să răspund la așa ceva, am să plec și nu am să mă mai întorc niciodată ! De ce vă uitați la mine așa ? Nu accept astfel de priviri !

Danforth: (către Parris) Să fie adusă Tușa Proctor ! Și vă rog să bateți la ușă înainte de a intra. Nimeni din sală să nu scoată o vorbă, să nu schițeze nici un gest. (intră Elisabeth)

Danforth: Ni s-a lăsat să înțelegem că la un anumit moment dat dumneata ai dat-o afară din serviciu pe Abigail Williams. Care a fost cauza acestei decizii ?

Elisabeth: Nu am fost mulțumită de ea ... nici eu nici soțul meu.

Danforth: A fost leneșă ?

Elisabeth: Înălțimea Voastră ... la vremea aceea eu eram bolnavă ... vedeți dumneavoastră, am fost mult timp bolnavă după ce am născut al treilea copil, și mi s-a părut la un moment dat că soțul meu se întoarce împotriva mea. Iar această fată, am ajuns să cred că el cochetează cu ea. Așa că, într-o noapte mi-am pierdut mințile și am scos-o în stradă.

Danforth: Soțul dumitale, s-a întors el într-adevăr împotriva dumitale ?

Elisabeth: Domnule, soțul meu este un bun credincios.

Danforth: A spus ce avea de spus. să fie evacuată !

Hale: Excelență, vă rog să vă opriți acum, înainte să mai fie și altcineva condamnat ! Am jurat în fața Cerului, încep să-l cred pe acest om, vă rog să o chemați înapoi pe soția acestui om, înainte ca noi ...

Abigail: Nu vrei să dispari ! Pleacă ! Pleacă, îți spun ! De ce vii aici, pasăre galbenă ?

Mercy Lewis: Este pe bârnă !

Proctor: Eu nu văd nici o pasăre galbenă !

Abigail: Fața mea o am de la Dumnezeu, de ce vreți să-și sfâșiați fața ? Invidia este un păcat mortal, Mary !

Mary Warren: Abby ! Sunt aici !

Susana Walcott: Ghearele ei, ea își întinge ghearele !

Abigail: Mary, te rog nu mă chinui !

Proctor: Dați-mi un bici, am să o opresc eu !

Mary Warren: Să nu mă atingeți ! Nu mă atingeți ! Dumneata ești omul Diavolului ! Nu mai sunt de partea dumitale ! Îl iubesc pe Dumnezeu ! Îl iubesc pe Dumnezeu ! Nu mai pot să vă susțin. O să te omor, mi-a spus, dacă o spânzură pe soția mea ! Abby, Abby, nu am să-ți mai fac nici un rău ! (Abigail se apropie de ea și o ia în brațe, Mary se smiorcăie)

Danforth: Acum ți-am, văzut puterea, nu mai poți să negi asta ! Șerifule, ia-l împreună cu Corey, și aruncă-i în închisoare pe amândoi !

ACTUL 4 (O celulă din închisoarea din Salem, dimineața Tituba pe un pat, intră Șeriful Herrick)

Tituba: Oh, Majestate ! Pofțiți, pofțiți.

Herrick: Ieși afară, eliberează locul.

Tituba: Merg acasă ! Diavole, du-mă acasă ! Du-mă acasă !

Herrick: Ieși afară am spus ! Mergi în celula dinspre Nord, aceasta este solicitată acum ! (exit Tituba)

(În timp ce Herrick face curățenie, intră Danforth, Hathorne și Cheever)

Danforth: Herrick, unde este Domnul Parris ?

Herrick: Este cu domnul Hale. Sunt alături de cei care vor fi spânzurați, domnule. Merg să-l aduc.

Danforth: Șerifule, omul acela nu are aici nici o autoritate. De ce l-ai lăsat să intre ?

Herrick: Dar cum, Domnul Parris mi-a ordonat, domnule. Nu am putut să-l refuz. (iese)

Hathorne: Mă întreb dacă este bine să-l lăsăm pe Domnul Parris să petreacă atât de mult timp cu prizonierii. Omul acesta are acum o privire de nebun.

Cheever: Eu cred că este din cauza vitelor. Atât de multe vite au rămas singure prin poieni, acum că stăpânii lor sunt la închisoare. Sunt foarte multe certuri cu privire la cui vor aparține.

(intră Parris)

Danforth: Domnule Parris, reverendul Halle nu are nici un drept să intre aici. Ce caută el aici ?

Parris: Excelență, reverendul Hale s-a întors pentru a o aduce pe Rebeca Nurse pe calea Domnului. Chiar acum stă de vorbă cu ea și cu sora ei, și se roagă împreună cu ele.

Danforth: Și s-au înmuiat, s-au înmuiat ?

Parris: Nu încă, nu încă. Dar am alte lucruri ce trebuie aduse Curții la cunoștiință. Nepoata mea a dispărut.

Danforth: De cât timp lipsește ?

Parris: Aceasta va fi cea de a treia noapte. Mi-a spus că merge să stea o noapte la Mercy Lewis. Acum lipsesc amândouă. Cred că s-au îmbarcat pe un vapor, fiica mea le-a auzit vorbind despre vapoare, săptămâna trecută.

Hathorne: V-a jefuit cumva ?

Parris: Lipsesc treizeci și una de lire. Am rămas fără un ban. Le-a fost frică să mai rămână în Salem. Zvonurile vorbesc despre revolta din Andover, unde se spune că au dat afară Curtea, și că nici nu vor să mai audă despre vrăjitorie. Mă tem că va fi o revoltă și aici. Eu aș amâna execuțiile pentru moment.

Danforth: Nu va fi nici o amânare. (intră Hale) Reverend Hale, ne bucurăm să vă vedem.

- Hale: Trebuie să le iertați. Nu se vor clinti nici una.
- Danforth: Eu nu pot să le iert pe acestea după ce alte douăsprezece au fost spânzurate pentru aceleași fapte. Cele care nu mărturisesc vor fi spânzurate. Ați stat de vorbă cu toate, domnule Hale ?
- Hale: Mai puțin cu domnul Proctor, el este la carceră.
- Danforth: Soția lui, soția lui trebuie să fie deja cu burta la gură. Ar putea să-l înmoaie prezența ei ?
- Parris: Este posibil, domnule. Ar trebui să o convocăm.
- Hale: Excelență, amânați execuția pentru o săptămână și anunțați orașul că sunteți avid pentru ca ei să mărturisească. Sunt copii orfani care colindă din casă în casă, sunt vite abandonate, să vă minunați că încă nu au dat foc provinciei !
- Danforth: Domnule Hale, ați predicat cumva și la Andover în luna aceasta ?
- Hale: Mulțumim Domnului, cei din Andover nu au nevoie de prezența mea.
(Herrick o introduce pe Elisabeth în celulă)
- Danforth: (politicos) Tușă Proctor, sper că sunteți sănătoasă ?
- Elisabeth: Mai sunt încă șase luni până să-mi vină sorocul.
- Hale: Tușă Proctor, soțul dumitale este condamnat spre a fi spânzurat astăzi. Ajută-l să ne spună o minciună. Să nu mai invoce Judecata de Apoi, își pierde viața doar din mândrie. O să stați de vorbă cu el ?
- Elisabeth: Lăsați-mă să vorbesc cu el, Excelență. Nu promit nimic. Lăsați-mă să-i vorbesc.
(Herrick îl aduce pe Proctor, toți ceilalți ies din celulă)
- Proctor: Ce este copilul ? Ai ceva vești de la băieții noștri ?
- Elisabeth: M-a lăsat mai moale. Băieții sunt bine. Rebecca Samuel se ocupă de ei.
- Proctor: A mărturisit vreuna dintre ele ?
- Elisabeth: Multe dintre ele au mărturisit.
- Proctor: Dar Giles ?
- Elisabeth: Giles a murit. Nu a vrut să răspundă în nici un fel la nici una dintre acuzații. A murit fără să răspundă așa că ferma va fi moștenită de copiii lui. Așa este legea. I-au pus niște bolovani mari pe piept, numai ca să pledeze vinovat sau nevinovat. Mai puneți mai multă greutate a spus el, și a murit. A fost un bărbat strașnic, Giles Corey.
- Proctor: Elisabeth, eu m-am gândit să mărturisesc. Tu ce spui ?
- Elisabeth: Eu nu pot să te judec, John. Fă cum crezi tu, eu am să accept așa cum vrei tu.
- Proctor: Doar de ciudă nu am vorbit încă. Este greu să le spui câinilor minciuni. Aș vrea să știu că tu m-ai iertat, Elisabeth.
- Elisabeth: Nu eu trebuie să te iert, John. Nu aduce nimic bun dacă eu te iert și tu nu poți să te ierți. Eu mi-am ținut casa curată ! (intră Hathorne)
- Hathorne: Ei, ce zici Proctor ? Soarele aproape că s-a ridicat pe cer.
- Proctor: Vreau viața mea. Am să trăiesc.
- Hathorne: Doamne fii binecuvântat ! Este o minune. El va mărturisi ! Proctor va mărturisi ! (intră toți)
- Danforth: Acum, Domnule, te rog să vorbești încet și direct la subiect. Domnul Cheever va nota totul. Domnule Proctor, l-ai văzut vreodată pe Diavol ?
- Proctor: L-am văzut.
- Danforth: Ți-a cerut el oare să lucrezi pentru el pe Pământ ?
- Proctor: Mi-a cerut.
- Danforth: Și te-ai angajat în serviciul lui ?
- Proctor: M-am angajat.
- Danforth: Domnule Proctor, când a venit la tine Diavolul, ai mai văzut pe altcineva alături de el ?
- Proctor: Nu domnule, nu am văzut. Eu mărturisesc păcatele mele, nu pot să-i judec pe alții. Eu nu am cuvinte pentru așa ceva.
- Hale: Excelență, este destul că a mărturisit. Lăsați-l să semneze.
- Proctor: Sunteți cu toții martori că am mărturisit. Este destul asta.
- Danforth: Nu vrei să semnezi ? Ai să-ți semnezi numele domnule, sau nu este mărturisire !

(Proctor semnează, dar reține documentul)

Proctor: Am semnat. M-ați văzut cu toții. Este gata ! Nu mai aveți nevoie de asta.

Parris: Comunitatea trebuie să aibă o dovadă scrisă că ai mărturisit.

Danforth: Explică-mi, Domnule Proctor, de ce nu accepți.

Proctor: Pentru că este vorba despre numele meu ! Pentru că eu nu pot avea o altă viață ! Pentru că am mințit și am semnat niște minciuni. Cum aş putea eu să trăiesc fără numele meu ? V-am încredințat sufletul meu, lăsați-mi numele !

Danforth: Acest document este o minciună ? Dacă este o minciună, eu nu pot să o accept ! Ce spui ?

(Proctor rupe documentul)

Elisabeth: (plângând) Nici o lacrimă ! Lacrimile le fac lor plăcere ! Stai cu fruntea sus, arată-le că ai o inimă de piatră și lasă-i pe toți în plata Domnului !

Danforth: Spânzurați-l, cine plânge după el, plânge după corupție ! (afară se aude sunetul tobelor)

Hale: Femeie, roagă-te pentru el ! Fii alături de el ! Vrei ca viermii să declare adevărul lui ? Du-te la el, înlătură rușinea aceasta !

Elisabeth: El și-a găsit dreptatea acum. Dumnezeu nu mă lasă să i-o iau eu !

EPILOG: Se spune că vocea Cerului se aude în gura copiilor, iar în acest caz, vocea lor a fost atât de puternică încât au fost crezuți chiar dacă nouăzeci și unu de adulți au declarat și semnat contrariul. Copiii au fost ciomăgiți și biciuiți, așa că aveau dreptatea lor în ceea ce făceau. O sclavă mai în vârstă i-a învățat cum să-și exteriorizeze mânia. Preoții s-au luptat pentru cauza cea dreaptă, chiar dacă un număr de dovezi circumstanțiale par să demonstreze exact contrariul. Vinovat de acuzațiile aduse, John Proctor a fost chemat în fața legii, iar soția sa a fost cea care nu a putut să-l apere. Justiția trebuie să-și urmeze cursul. Dura lex, sed lex, mai ales atunci când rezultă și puțin profit din asta. Cel care biciuiește va fi biciuit. Justiția Puritană pedepsește păcatele conștiinței la fel de aspru ca faptele reale.

TITLUL: ORAȘUL NOSTRU (Our Town)

AUTORUL: THORNTON NIVEN WILDER (17 Aprilie 1897 - 7 Decembrie 1975)

Născut în Madison, Wisconsin, tatăl său, Amos Parker Wilder, a fost un jurnalist editor și diplomat, iar mama sa, Isabella Thornton Niven, a fost o membră a clasei superioare. Fratele său și surorile sale au primit cu toții o educație înaltă: Amos (teolog), Charlotte (poet și profesor), Isabel (romancier), Janet (profesor de biologie). Între anii 1906-1912 educația sa a debutat la Hong Kong și Shanghai, unde tatăl său a fost numit Consul General al Statelor Unite ale Americii, cu profesori privați. A fost înscris și la English Inland Mission Chefoo School din Yantai, iar după întoarcerea în California a continuat studiile la Thacher School, din Ojai, lângă Los Angeles. A absolvit școala generală în anul 1915, la Berkeley School pentru a se înscrie la Oberlin College, o școală pentru arte liberale și muzică. În anul 1920 a absolvit studiile la Universitatea Yale, din

New Haven, Connecticut, cu o Diplomă în Arte. Din 1920 până în 1921 a călătorit în Italia și a studiat arheologia, la Academia Americană din Roma. Începând cu anul 1921, până în anul 1928 a fost profesor de limba Franceză la Lawrenceville School. Ulterior, în anul 1926 și-a susținut doctoratul în literatură Franceză (Master of Arts) la Universitatea Princeton, din New Jersey. Între anii 1930 și 1937 a fost profesor la Universitatea din Chicago. În timpul războiului a avansat până la gradul de locotenent colonel al Forțelor Aeriene ale Statelor Unite. Deși se considera profesor, a continuat să scrie până la sfârșitul vieții. A fost recompensat cu Premiul Pulitzer, de două ori (1930, 1938), și cu National Book Award pentru Ficțiune (1967). Principalele lui lucrări dramatice sunt: *The Trumpet Shall Sound* (Trompeta va suna, 1926), *The Angel That Troubled the Waters* (Îngerul care a tulburat apele, 1928), *The Long Christmas Dinner* (Lunga seară de Crăciun, 1931), *Our Town* (Orașul nostru, 1938), *The Merchant of Yonkers* (Neguțătorul din Yonkers, 1938), *The Skin of Our Teeth* (Pielea dinților noștri, 1942), *The Matchmaker* (Peșitoarea, 1954), *The Alcesiad* (1955), *Childhood* (Copilărie, 1960), *Plays for Bleeker Street* (Piese pentru Strada Bleecker, 1962). Romane: *The Cabala* (1926), *The Bridge of San Luis Rey* (Podul din San Luis Rey, 1927), *The Woman of Andros* (Femeia din Andros, 1930), *Heaven is my Destination* (Paradisul este destinația mea, 1935), *Ides of March* (Idele lui Martie, 1948), *The Eighth Day* (Ziua a opta, 1967), *Theophilus North* (1973).

ISTORIC: Thornton Wilder a scris această piesă în timp ce era profesor la Universitatea Chicago. Primul spectacol a fost susținut la Teatrul McCarter, din Princeton, New Jersey, la 22 Ianuarie 1938. A urmat apoi premiera de la Teatrul Wilbur din Boston, la 25 Ianuarie 1938. Primul spectacol la New York a fost la 4 Februarie 1938, la teatrul Henry Miller, reluat apoi la Teatrul Morosco, produs și regizat de Jed Harris. În același an, Thornton Wilder a fost recompensat pentru munca sa cu Premiul Pulitzer pentru Teatru. O producție remarcabilă a fost în anul 1969, pe Broadway, cu Henry Fonda în rolul Managerului de Scenă. Un alt mare spectacol s-a montat în anul 1988, la Lincoln Center New York, având ca vedete pe Spalding Gray în rolul Managerului de Scenă și pe Penelope Ann Miller în rolul Emily. În anul 2003, Paul Newman și-a marcat ultima sa apariție pe scenă jucând rolul Managerului de Scenă la Teatrul Booth. Alte 644 de spectacole înălțuite cu *Orașul Nostru* s-au jucat în anul 2009, la teatrul Barrow Street din New York. Adaptări pentru radio s-au transmis în anii 1939, 1940 și 1946. Versiuni televizate au fost transmise în direct în anii 1953, 1955, 1977 și 1989. Versiuni pentru film s-au produs în anii 1940, 2002 și 2003 (Paul Newman). O adaptare pentru un spectacol muzical s-a montat în anul 1955, cu Frank Sinatra în rolul principal, iar compozitorul Ner Rorem a compus o operă în anul 2006. Trupa de balet de la American Repertory Ballet din Princeton a prezentat o adaptare coregrafică a lui Philip Jerry, în anul 1994. În România, un spectacol recent cu *Orașul Nostru* s-a montat la Teatrul Clasic Ioan Slavici din Arad, în anul 2017, în regia lui Cristian Ban, reluat apoi la Teatrul Odeon. De același autor au mai fost pe scene din România spectacolele: *Prin urechile acului* și *Peșitoarea* (teatru radiofonic).

ROLURI: Managerul de Scenă, Dr. Gibbs (35 ani), Joe Crowell (16 ani), Howie Newsome (30 ani), Mrs Gibbs (31 ani), Mrs. Webb (30 ani), George Gibbs (16), Rebecca Gibbs (12 ani), Wally Webb (10 ani), Emily Webb (14 ani), Profesorul Willard (50 ani), Mr. Webb (35 ani), Femeia din Balcon, Bărbat din sală, Doamna din stal, Simon Stimson, Mrs. Soames, Polițistul Warren, Si Crowell, Trei jucători de baseball, Sam Craig, Joe Stoddard

SUBIECT: Piesa spune povestea unui mic oraș fictiv din America, situat undeva la Nord de New York, la începutul secolului XX. Cu ajutorul unor tehnici meta-teatrale, autorul a creat a lume imaginară, cerând de la public un efort de imaginație pentru a vizualiza scena. Un manager de scenă conduce întreaga prezentare, ca și când ar spune o poveste, ajutat de niște păpuși marionete. Piesa se joacă fără decoruri de scenă sau montaj, pe o scenă în cea mai mare parte goală, autorul dorind să sugereze astfel gratuitatea lumii materiale. Nu este decât o călătorie spirituală în trecut. Autorul a precizat că a renunțat le decor pentru a sublinia prin dialog semnificația micilor detalii din viața de zi cu zi. Spectatorul trebuie să-și utilizeze imaginația, și experiența sa anterioară, pentru a construi peisajul. Pentru a sugera ambientul nu sunt utilizate decât scaune, mese și scări.

MOMENTE BUNE: (Harper and Row Publishers, New York, Evanston, and London)

ACTUL 1 (O masă, trei scaune, o bancă scundă la stânga lângă casa Webb)

Managerul de Scenă: Această piesă se numește Orașul Nostru. A fost scrisă de Thornton Wilder.

Numele orașului este Grovner's Corners, New Hampshire. Primul act prezintă o zi din orașul nostru. Este ziua de 7 Mai a anului 1901, în zorii zilei. (se apropie de masă)

Aici este casa doctorului nostru - Dr. Gibbs.

Iar aceasta este grădina domnului Webb (arată spre banca din stânga scenei)

Un orașel liniștit, înțelegeți ce vreau să spun ?

Nimeni cu adevărat remarcabil nu s-a născut aici, cel puțin așa știu eu.

(intră Dr Gibbs, Joe Crowell Jr. distribuind ziarele)

Joe Crowell: Bună dimineața, Dr Gibbs. Este ceva bolnav, doctore ?

Dr Gibbs: Bună dimineața, Joe. Doar niște gemeni născuți în cartierul Polonez. Ceva noutăți ?

Joe Crowell: Profesoara mea, Domnișoara Foster, se mărită. Nu este treaba mea, dar eu cred că atunci când o persoană se hotărăște să fie profesor, atunci trebuie să rămână profesor.

Dr Gibbs: Ce-ți mai face genunchiul, Joe ?

Joe Cromwell: Așa cum mi-ați spus, mă anunță întotdeauna când urmează să plouă.

Managerul de Scenă: Acum sosește Howie Newsome, lăptarul.

Howie Newsome: Bună dimineața, doctore. Este ceva bolnav ?

Dr Gibbs: Bună dimineața, Howie, doar o pereche de gemeni la Doamna Goruslawski.

Howie Newsome: Gemeni ? Orașul ăsta crește an de an. (trece în dreapta scenei)

Mrs Gibbs: (intrând) Copii ! Copii ! Este timpul să vă treziți. George ! Rebecca !

Frank, șunca va fi gata într-un minut. Vino la masă să servești cafeaua.

Dr Gibbs: Doamna Wentworth vine la ora unsprezece. Stomăcelul ei nu este chiar cum trebuie.

Mrs Webb: (în dreapta) Emileee ! Deșteptarea ! Wally ! Este ora șapte !

Mrs Gibbs: George ! Rebecca ! O să întârziați la școală !

Rebecca: (intrând) În fiecare zi trebuie să merg la școală îmbrăcată ca o curcă bolnavă.

Mrs Gibbs: Ei și tu, Rebecca, tu întotdeauna ai arătat foarte bine.

Mrs Webb: Copii ! Micul dejun este o masă ca orice altă masă. Nu accept să hăpăiți ca lupii. O să rămâneți mici de statură, este un fapt cunoscut. Wally, pune cartea la o parte.

Wally: Mamaaaa ! Până la ora zece trebuie să știu totul despre Canada !

Mrs Webb: Ști regula, fără cărți la masă. Copiii mei trebuie să fie sănătoși și inteligenți.

Emily: Iar eu sunt și una și alta, mama, tu știi asta. Sunt cea mai deșteaptă fată din școală, la vârsta mea.

Wally: Și eu sunt deștept, dar numai atunci când mă uit la colecția mea de timbre.

Mrs Gibbs: George, douăzeci și cinci de cenți pe săptămână ar trebui să fie destul pentru un băiat de vârsta ta. Nici nu știi pe ce îi cheltuiești.

George: Mamaaa, am atâtea de cumpărat. Rebecca are atât de mulți bani. Ea a strâns mai bine de un dolar.

Rebecca: Eu strâng pentru absolvire. Știți cu toții ce iubesc eu cel mai mult pe lume. Banii.

Mrs Gibbs: Termină micul dejun. Te rog să transmiți salutările mele călduroase Domnișoarei Foster. (copii termină micul dejun și pornesc spre școală)

Mrs Gibbs: (se apropie de Mrs Webb) Bună dimineața, Myrtle. Cum stai cu răgușeala ?

Mrs Webb: I-am spus lui Charles că nu pot merge la cor în seara aceasta.

Mrs Gibbs: Ai încercat să cânti cu un ton mai jos ?

Mrs Webb: Da, dar nu pot să mențin acordul. În timp ce mă odihnesc am să leg niște fasole.

Mrs Gibbs: Dă-mi voie să te ajut. Fasolea s-a făcut bine în anul acesta. A venit și pe la tine negustorul acela de mobilă second-hand din Boston ?

Mrs Webb: Nu.

Mrs Gibbs: Ei bine, la mine a venit. Mi-a oferit trei sute și cincizeci de dolari pentru scrinul lui Mama-mare. Chiar așa a făcut. E atât de mare și eu nu mai știam unde să-l pun.

- Mrs Webb: Cred că ai să-i accepți oferta, nu-i așa ? Trei sute și cincizeci de dolari !
- Mrs Gibbs: Doar dacă am să reușesc să-l conving pe Doctor să accepte banii și să mergem undeva într-o excursie adevărată. Mi-ar place asta, este visul meu să văd Parisul, Franța.
- Mrs Webb: Dar el ce spune ?
- Mrs Gibbs: La fiecare doi ani el face o excursie la unul din câmpurile de bătaie din Războiul Civil, și spune că asta ar trebui să ne mulțumească pe toți.
- Mrs Webb: Charles al meu îl admiră foarte mult pe domnul Gibbs, cum știe el totul despre Războiul Civil. Dacă omul acela este serios, eu zic să vinzi. Și vei putea să vezi Parisul, fără probleme.
- Mrs Gibbs: O dată în viață merită să vezi o țară unde nimeni nu vorbește englezește, și nimeni nu dorește să vorbească englezește.
- Managerul de Scenă: Vă mulțumesc, doamnelor. Vă mulțumesc foarte mult.
(cele două se despart și părăsesc scena)
- Managerul de Scenă: Domnule profesor Willard. Putem schimba două vorbe, domnule profesor. Puțină istorie ?
- Profesorul Willard: (intrând) Grover's Corners s-a dezvoltat deasupra unui granit din Pleistocen, făcând parte din lanțul Appalachian. Aș putea spune că acesta este cel mai vechi pământ din lume. Noi suntem foarte mândri de asta. O intruziune de bazalt Devonian traversează aceste roci și sunt vestigiile ale unei ardezii Mezozoice, veche de trei sute de milioane de ani.
- Managerul de Scenă: Și care este populația acestui oraș ?
- Profesorul Willard: În limitele orașului locuiesc 2640 de oameni. Acum 2642, de fapt. Mortalitatea și natalitatea sunt constante.
- Managerul de Scenă: Vă mulțumim foarte mult, domnule profesor. (iese Willard)
Și acum raportul politic al domnului Webb, editorul și publicistul din Grover's Corners.
- Mr Webb: (intrând) Nu mai trebuie să vă spun că aici treburile publice sunt conduse de un Consiliu al Oamenilor Aleși. Din punct de vedere politic, optzeci și șase la sută suntem Republicani, șase la sută sunt Democrați, patru la sută sunt Socialiști, iar restul sunt fără apartenență. Din punct de vedere religios, optzeci și cinci la sută suntem Protestanți, doisprezece la sută sunt Catolici, iar restul sunt fără religie. Un oraș cât se poate de obișnuit, dacă mă întrebați pe mine. Doar ceva mai bine crescuți decât majoritatea. Probabil că și mult mai mohorâți.
- Managerul de Scenă: Există cineva în public care dorește să pună întrebări despre orașul nostru ?
- O femeie din Balcon: Se bea mult în orașul acesta ?
- Mr Webb: Nu știu ce înțelegeți prin mult ? Avem unul sau doi bețivani. Dar asta nu se întâmplă cu regularitate în casele noastre, decât în scop medicinal. Câte o dușcă pentru poftă de mâncare, știți voi prea bine asta.
- Bărbatul din sală: Nu este nimeni din acest oraș conștient de inechitatea socială și inechitatea industrială ?
- Mr Webb: Toți sunt conștienți de asta. Se pare că locuitorii își petrec majoritatea timpului discutând cine este bogat și cine este sărac.
- Bărbatul din sală: Atunci, de ce nu fac nimic pentru asta ?
- Mr Webb: Ei bine, eu nu știu ... Noi facem tot ceea ce putem pentru a-i ajuta pe cei care nu mai pot să se ajute singuri, iar pe cei care pot îi lăsăm în pace.
- Doamna din stal: Există oare cultură, sau dragoste față de frumos în Grover's Corners ?
- Mr Webb: Nu în sensul la care vă referiți. Sunt câteva fete care cântă la pian, dar nu sunt fericite să facă asta. Nu, doamnă, nu avem prea multă cultură. În schimb, noi toți acordăm foarte multă atenție păsărelelor. Suntem permanent atenți la tot ce fac ele.
- Managerul de Scenă: Vă mulțumim, domnule Webb. (domnul Webb se retrage)
Acum este deja după-amiaza, toți locuitorii au servit masa de prânz. Copiii se întorc de la școală. (intră Emily și George)
- George: Hello, Emily. Discursul tău de astăzi a fost foarte frumos.
- Emily: Hello. Eu eram pregătită să țin un discurs despre doctrina Președintelui Monroe, dar Domnișoara Corcoran mi-a cerut să vorbesc despre achiziționarea Louisianei. Am muncit

foarte mult pentru ambele subiecte.

George: Nu știu cum poți tu să înveți atât de mult. Cred că îți place școala.

Emily: Eu consider că este o etapă prin care trebuie să trecem. Îmi ocupă tot timpul.

George: Am putea să instalăm un fel de telegraf între fereastra ta și fereastra mea, pentru ca tu să poți să-mi dai câte un indiciu sau două la problemele de algebră.

Emily: Cred că indiciile sunt permise. Când ești încuiat, George, fluieră doar și am să-ți dau eu câteva indicii.

George: Emily, tu ești inteligentă de la Natură, cred eu.

Emily: Unele persoane așa se nasc.

George: Mulțumesc pentru conversație, Emily. După-amiază plăcută. (George iese din scenă)
(intră Mrs Webb)

Emily: Mama, astăzi am ținut un discurs în fața clasei, și a fost foarte bun. Am să țin discursuri cât am să trăiesc. Mama, spune-mi, arăt eu destul de bine ?

Mrs Webb: Bineînțeles că da. Toți copiii mei au trăsături foarte frumoase. Mi-ar fi rușine altfel.

Emily: Dar mama, sunt eu destul de frumoasă ... alte persoane pot fi interesate de mine ?

Mrs Webb: Ești destul de frumoasă pentru toate nevoile obișnuite.

Emily: Oh, Mamaaa, nu mă ajuți de loc cu asta.

Managerul de Scenă: Vă mulțumesc. Vă mulțumesc. Este suficient atât. (ambele se retrag)
Am să păstrez o copie după această piesă, pentru ca oamenii să știe și peste o mie de ani cum era viața în provinciile de la Nord de New York, la începutul secolului XX.

(Corul începe să cânte: Blessed Be the Tie That Binds "Binecuvântată este legătura care unește")

(pe scenă sunt aduse două scări de grădină iar George și Emily montează un fir între cele două case)

George: Hsssst ! Emily !

Emily: Hello ! Nu pot să învăț nimic. Luna asta este atât de teribilă.

George: Ai rezolvat problema a treia ?

Emily: Dar de ce, George, a fost cea mai ușoară dintre ele. Răspunsul este în metri pătrați de tapet.

George: Tapet, oho, acum înțeleg. Mulțumesc foarte mult, Emily. Noapte bună, și mulțumesc.

Dr Gibbs: George, poți veni să vorbim două minute ? Câți ani ai tu acum ?

George: (coboară de pe scara lui) Am șaisprezece ani, aproape șaptesprezece.

Dr Gibbs: Și ce ai vrea să faci după ce se termină școala ?

George: Știi prea bine, Papa. Vreau să fiu fermier, la ferma unchiului Luke.

Dr Gibbs: Am decis să-ți cresc suma pentru banii de buzunar, cu douăzeci și cinci de cenți pe săptămână. Te-ai făcut băiat mare.

George: Mulțumesc Papa. (George urcă la loc pe scară - intră Mrs Gibbs și Mrs Soames)

Mrs Gibbs: A fost reușită repetiția la cor, nu-i așa ?

Mrs Soames: Acum că suntem doar noi două, e un scandal cum nu s-a mai văzut în orașul acesta !

Mrs Gibbs: Ce anume ?

Mrs Soames: Simon Stimson ! Să avem un organist al bisericii băut, și chiar beat, an de an.

Mrs Gibbs: Știm cu toții prin câte încercări a trecut. Eu sunt în acest cor de mult mai mult timp decât tine. Nu s-a întâmplat chiar atât de des. Noapte bună, Louella.

Dr Gibbs: Despre ce ați șușotit voi fetele în seara asta ? Despre Simon Stimson, nu-i așa ?

Mrs Gibbs: A fost mai rău ca oricând, Cum o să se termine asta, Frank ?

Dr Gibbs: Unii oameni pur și simplu nu sunt făcuți pentru viața dintr-un oraș mic. Să uităm asta.

Mrs Gibbs: Frank, sunt îngrijorată pentru tine. Este datoria mea să fac planuri pentru o schimbare, să te odihnești și tu cu adevărat.

Dr Gibbs: Se face târziu, vino să intrăm în casă, să nu răcești cumva. I-am dat lui George un sfat în seara aceasta. Cred că de acum nu vei mai avea probleme cu lemnele de foc.

(intră în casă amândoi) (Rebecca se urcă pe scară, lângă George)

George: Dă-te la o parte, Rebecca. Nu este loc decât pentru unul singur la fereastra aceasta. Du-te la fereastra ta.

Rebecca: Am fost, dar de la mine nu se vede Luna. Eu cred că Luna se apropie din ce în ce mai tare și că până la urmă va fi o explozie mare.

George: Dacă ar fi așa, ar trebui să scrie în toate ziarele.

Managerul de Scenă: Nouă și jumătate. Aproape toate luminile s-au stins. (intră Mr Warren și Mr Webb)

Mr Webb: Bună seara, Bill. Ce mai Lună ! Totul în ordine în seara aceasta ?

Warren: Yeeep. Simon Stimson a cam întrecut măsura. Uite-l că vine. (intră Simon)

Mr Webb: Bună seara, Simon ... Se pare că orașul s-a așezat deja la culcare ...
(Simon se oprește, se holbează la el și apoi își continuă mersul fără a scoate o vorbă)

Warren: Domnle Webb, nu știu cum se va sfârși treaba aceasta.

Mr Webb: Ei bine, el a avut cam multe necazuri, când una când alta ... Noapte bună, Bill.

Warren: Noapte bună, domnule Webb. (iese)

Mr Webb: Emily, de ce nu ești în patul tău ?

Emily: Nu pot să dorm, Papa. Lumina Lunii este atât de minunată.

Mr Webb: Ei bine, bucură-te de ea, dar să nu cumva să te prindă maică-ta.

ACTUL 2 (Cele două scări și banca au fost îndepărtate)

Managerul de scenă: Au trecut trei ani. Primul act al piesei s-a intitulat Viața Din Fiecare Zi. Acest act se intitulează Iubire și Căsătorie. Este anul 1904, ziua de 7 Iulie, imediat după serbarea școlară. (Mrs Gibbs și Mrs Webb pregătesc micul dejun ca de obicei. Intră Howie Newsome și Si Crowell)

Howie Newsome: (distribuind laptele) Bună dimineața, Si. Este ceva în ziare ce merită știut ?

Si Crowell: Nu mare lucru, decât că urmează să pierdem cel mai bun prinzător din baseball pe care l-am avut vreodată: pe George Gibbs. Era bun și la lovește-și-fugi acasă.

Howie Newsome: Yeep. Mare jucător cu mingea !

Si Crowell: Eu nu înțeleg cum a putut să renunțe la așa ceva, doar pentru că se căsătorește. (intră Warren)

Howie Newsome: Te-ai trezit dis de dimineață, Bill. George Gibbs se retrage din baseball.

Warren: Da, cam așa merg lucrurile. Îmi aduc aminte din '84 când Hank Todd a plecat de la Main pentru ca să se facă preot. Ce zici Howie, cum va fi vremea ?

Howie Newsome: Oh, nu va fi prea rea. Cred că se va limpezi de tot. (Si și Warren ies din scenă)

Mrs Gibbs: Howie, urmează să mi se umple casa de musafiri. Voi avea nevoie de trei sticle de lapte și două de frișcă.

Howie Newsome: Nevastă-mea m-a rugat să vă spun că noi le dorim foarte multă fericire. Știu că vor fi fericiți.

Mrs Gibbs: Mulțumesc mult, Howie. Spune-i soției că noi sperăm să o vedem la ceremonie.

Howie Newsome: Da, va fi acolo. (apoi spre Mrs Webb) Bună dimineața, Mrs Webb.

Mrs Webb: Bună dimineața. Am comandat patru sferturi de lapte, dar sper că poți să-mi dai unul în plus.

Howie Newsome: Da, doamnă ... și două de frișcă. Doamna Newsome m-a rugat să vă transmit că noi le dorim foarte multă fericire. Știu că vor fi fericiți.

Mrs Webb: Mulțumesc, contăm pe voi să fiți prezenți la ceremonie.

Howard Newsome: Cum s-ar putea să lipsim. (exit)

Dr Gibbs: Ei bine, Julia, a venit și clipa aceea, pierzi unul dintre pușori.

Mrs Gibbs: Îmi vine să plâng în fiecare minut. Sunt prea tineri încă. Stai jos și bea-ți cafeaua.

Dr Gibbs: Mi-am amintit de dimineața nunții noastre, Julia. Când te-am văzut venind la altar, mi s-a părut că ești cea mai frumoasă fată pe care am văzut-o eu vreodată.

Mrs Gibbs: Nunțile sunt ceva perfect oribil, Frank. Fățarnicie, asta sunt !

Dr Gibbs: George urmează să fie un bărbat familist. Îți spun eu Julia, nimic pe lume nu este mai de temut decât să ai un băiat.

Mrs Gibbs: Ascultă-mă tu pe mine, nici să ai o fată nu este chiar o ieșire la picnic.

Dr Gibbs: Julia, când m-am însurat cu tine, nu am crezut că vom avea subiect de conversație pentru mai mult de câteva săptămâni.

Mrs Gibbs: Ei bine, vremea bună, vremea rea, nu prea ai de unde alege. (râd amândoi)
Ai văzut-o pe Rebecca ?

Dr Gibbs: Nu. Se ascunde în camera ei. Am avut chiar impresia că plânge.

George: (intrând) Bună dimineața, la toată lumea. Mai am doar cinci ore de trăit. Merg să o văd pe draga mea. Mă întorc într-un minut. (traversează scena spre casa vecină)
Bună dimineața, doamnă Webb.

Mrs Webb: George, știi la fel de bine ca mine, mirele nu are voie să vadă mireasa în ziua nunții, decât la altar.

George: Asta este doar o superstiție. Bună dimineața domnule Webb. Doar nu credeți în astfel de superstiții.

Mr Webb: În multe dintre superstiții este foarte mult bun simț, George.

Mrs Webb: Emily nu s-a trezit încă. Nici nu este de mirare ! Am stat până la miezul nopții, pregătind și împachetând. Stai aici cu domnul Webb, iar eu am să mă asigur că nu coboară din greșeală și ne ia prin surprindere.

Mr Webb: Vezi tu, George. În ziua nunții, mintea miresei este ocupată doar cu rochia de mireasă, și cu tot felul de lucruri mărunte.

George: Nu m-am gândit niciodată la asta. Eu aș dori ca un flăcău să poată să se însoare și fără atâta paradă în sus și în jos.

Mr Webb: Băiete dragă, femeile sunt cele care au hotărât cum trebuie să fie o nuntă. La nunta lui, bărbatul se vede destul de mititel. Să nu mă înțelegi greșit, căsătoria este un lucru minunat. Îmi amintesc ce sfat mi-a dat mie tatăl meu: Arată-i cine este șeful. Pentru orice lucru care te irită la soția ta, conversația ei, sau orice altceva, te ridici și părăsești casa. Oh, da, ar mai fi ceva. Niciodată să nu știe câți bani ai tu, niciodată.

George: Eu nu cred că aș putea

Mr Webb: Eu am făcut exact contrariul la ce m-a învățat și am fost fericit de atunci și până acum.

Mrs Webb: (intrând) George, Emily trebuie să coboare la micul dejun. Îți transmite toată dragostea ei, dar nu vrea să dea ochii cu tine. La revedere.

George: La revedere. (traversează scena înapoi la casa lui)

Managerul de Scenă: Acum trebuie să vă întrerup din nou. Dorim să știm cum a început povestea asta, cum s-a ajuns la căsătoria aceasta. George și Emily vă vor prezenta acum conversația pe care au avut-o atunci când au înțeles că sunt făcuți unul pentru altul. Este ora trei după amiaza și amândoi se întorc de la școală. George tocmai a fost ales Președinte al Clasei Superioare, iar Emily a fost aleasă Secretar și Trezorier.

George: Emily, te rog să mă lași să-ți duc eu cărțile până acasă. Sunt foarte bucuros că te-au ales și pe tine, Emily.

Emily: Mulțumesc, dar să știi că nu-mi place modul în care te-ai schimbat în ultimul an.

George: M-am schimbat ? Ce vrei să spui ?

Emily: Mie îmi plăcea foarte mult de tine, și te urmăream permanent, în tot ceea ce făceai ... asta pentru că suntem prieteni de atâta timp ... dar apoi tu ai început să-ți petreci timpul jucând baseball ... Eu întotdeauna m-am așteptat ca un bărbat să fie perfect.

George: Cred că este greu pentru un individ să nu aibă și minusuri în caracter. Emily, eu nu cred că este posibil să fii perfect.

Emily: Ei bine, tatăl meu este perfect, și din câte știu eu și tatăl tău este. Nu există nici un singur motiv pe lume să nu fii și tu perfect.

George: Eu văd lucrurile exact invers. Bărbații nu sunt buni de la Natură, dar fetele sunt.

Emily: Ei bine, eu nu sunt perfectă. Nu este ușor ca o fată să fie perfectă ca un bărbat, pentru că fetele sunt mult mai ... mult mai ... nervoase. De fapt, dintr-o dată mi se pare că nu este un lucru atât de important.

George: Noi sărbătorim acum alegerea noastră. Și știi ce altceva mai sărbătoresc eu ? Sărbătoresc un prieten care îmi spune tot ceea ce trebuie să-ți spună un prieten.

Emily: George, nici nu știu de ce ți-am spus asta.

George: Emily, aș dori să-ți cer o favoare. Dacă am să merg anul viitor la facultatea de Agronomie, ai

să-mi scrii din când în când o scrisoare ?

Emily: Bineînțeles că am să-ți scriu. Stând departe de casă timp de trei ani, ai să pierzi șirul lucrurilor. Scrisorile de la Grover's Corners nu vor mai fi interesante după un timp. Eu am să încerc însă să le fac să fie interesante.

George: Știi ceva, ori de câte ori întâlnesc un fermier, îl întreb dacă este important să urmezi Agronomia. Unii dintre ei spun că nu este decât o pierdere de vreme. Unchiul Luke îmbătrânește, el este gata să mă lase să preiau ferma și mâine, dacă sunt în stare.

Emily: Vai de mine ! Dar George, poate că este important pentru tine să mergi și să înveți totul despre vaci, despre știința solului și toate celelalte.

George: Emily, eu nu am să mai merg. În seara aceasta îl anunț pe Tata. Spui că tu mă urmăreai cum fac fiecare lucru ... Și eu te urmăream pe tine permanent. Eu cred că o dată ce ai găsit o persoană care îți este foarte dragă ... Vreau să spun o persoană care te îndrăgește și ea pe tine, și te place destul de mult ca să o intereseze caracterul tău ... Eu cred că este cel puțin la fel de importantă ca facultatea, și poate chiar mai importantă.

Emily: Și eu cred că o astfel de persoană este extrem de importantă.

George: Dacă am să mă îndrept ... ai vrea oare ... ai putea tu oare ...

Emily: Eu ... Eu pot deja, am putut asta dintotdeauna.

George: Deci, să înțeleg că noi avem acum o conversație foarte importantă.

Emily: Da...da.

Managerul de Scenă: Și acum suntem gata pentru ceremonia de căsătorie.

(scena se schimbă pentru a semăna cu o biserică, este prezentă congregația. Managerul de scenă joacă și rolul preotului. Orga cântă Largo a lui Handel. Se aud clopotele bisericii)

Mrs Webb: Nu există nici un motiv pe lume ca să plâng. Totuși, este ceva nemilos să-ți trimiti fata într-o căsătorie în felul acesta. Nu-i vorbă că și eu m-am măritat orbește, ca un liliac.

(George intră în scenă din dreapta)

Trei Jucători de baseball: George, George ! Priviți la el băieți, este speriat de moarte. Ești băiat mare, nu ne face de rușine. Whoo-oo-oo.

George: Unde este Emily ? Zâmbește, Mamaaa, doar mă căsătoresc.

Mrs Gibbs: Lasă-mă să-mi trag răsuflarea un minut.

George: Joia este rezervată pentru noi. În fiecare seară de Joi vom veni cu Emily la masă.

(intră Emily la brațul lui Mr Webb corul începe să cânte Blessed Be the Tie That Binds)

Mr Webb: Eu o îndepărtez de mine pe fiica mea, George. Crezi că vei putea avea grijă de ea ?

George: Domnule Webb, doresc asta și am să fac tot posibilul. Te iubesc Emily, am nevoie de tine.

Emily: Iar eu am nevoie de cineva care să mă iubească. Și când spun asta, vreau să spun să mă iubească pentru totdeauna. Mă auzi ? Să mă iubească pentru totdeauna.

(cei doi cad unul în brațele celuilalt se aude Marșul din Lohengrin)

Managerul de Scenă: George, o iei pe femeia aceasta, Emily, să-ți fie soție prin sfântă căsătorie ?

George: Da, o iau.

Managerul de Scenă: Emily, îl iei pe bărbatul acesta, George, să-ți fie soț prin sfântă căsătorie ?

Emily: Da. îl iau. (cei doi se sărută, verighetele)

Mrs Soames: Ei bine, sa auzim și Marșul nupțial al lui Mendelssohn ! (orga intonează marșul nupțial)

ACTUL 3 (Morminte în cimitir. Cei decedați stau liniștiți, așezați pe scaune, pe trei rânduri. Printre ei se numără Mrs Gibbs, Simon Stimson, Mrs Soames, Wally Webb)

Managerul de scenă: Prieteni, de data aceasta au trecut nouă ani, este vara anului 1913. Căii sunt din ce în ce mai rari, fermierii vin la oraș în mașini Ford. Aceasta este aripa nouă a cimitirului, aici este prietena voastră Mrs Gibbs, aici este Mr Stimson, și Mrs Soames. Oh, acolo este Wallace, băiatul familiei Webb, a cărui apendice a explodat într-o excursie de cercetași. Da, este foarte multă tristețe. Sunt însă și persoane în viață. Joe Stoddars, este îngrijitorul nostru, și iată că vine Sam Craig, un băiat care a părăsit orașul și a plecat în Vest.

Joe Stoddard: Ar fi trebuit să știu că te vei întoarce pentru înmormântare. Ești plecat de mult timp, Sam.

Sam Craig: Sunt plecat de mai bine de doisprezece ani, dar am venit imediat ce am aflat de moartea verișoarei mele.

Joe Stoddard: Întotdeauna urăsc să fiu de serviciu când este adusă o persoană tânără. Vor sosi cu toții în câteva minute.

Sam Craig: (privind spre Mrs Gibbs) Dar uitate, aici este Mătușa Julia ...

Joe Stoddard: Da, domnul doctor Gibbs și-a pierdut soția acum vreo doi sau trei ani ... iar astăzi este o altă lovitură puternică pentru el.

Sam Craig: (privind spre Stimson) Iar el a fost organistul bisericii, nu-i așa ? Hm, îi cam plăcea să bea, cel puțin noi așa spuneam.

Joe Stoddard: Nimeni nu ar fi trebuit să știe asta. A trecut prin multe. (șoptește în spatele palmei) Știi ceva, și-a luat singur viața.

Sam Craig: Dar verișoara mea, cum a murit ?

Joe Stoddard: Oh, nu știai ? A avut probleme la aducerea unui copil de pe lume. Deși era a al doilea. A lăsat în urmă un băiețel în vârstă de patru ani. Scuză-mă acum, dar sosește convoiul.

(intră o procesiune, purtând pe umeri un sicriu invizibil. Dr Gibbs, George, familia Webb, etc)

Mrs Soames: Cine vine, Julia ?

Mrs Gibbs: Nora mea, Emily Webb. A murit la naștere.

Mrs Soames: Îmi amintesc de nunta ei. Ce nuntă frumoasă au avut ! Și îmi amintesc cum a citit o poezie la festivitatea de absolvire a liceului. Emily a fost una dintre cele mai strălucitoare fete care au absolvit liceul. (corul începe să cânte Blessed Be the Tie That Bonds)

O femeie dintre decedați: Întotdeauna mi-a plăcut imnul acesta. Am sperat că vor cânta un imn.

(Apare Emily, îmbrăcată în rochie de mireasă, cu o fundă în păr ca o mireasă, se așează pe scaunul ei)

Emily: Hello, Mamă Gibbs. Ce timp ploios.

Mrs Gibbs: Da ... Ei vor pleca în curând, draga mea, odihnește-te liniștită.

Emily: Mamă Gibbs, George și cu mine am făcut din ferma noastră cel mai frumos loc pe care l-ai văzut vreodată. Ne gândeam la dumneata, tot timpul. Am cumpărat o grămadă de lucruri din banii pe care ni i-ai lăsat. Fără mine, n-o să mai fie la fel pentru George, dar este o fermă minunată. Oamenii aflați încă în viață nu înțeleg asta, nu-i așa ?

Mrs Gibbs: Nu draga mea, ei nu înțeleg prea mare lucru.

Emily: Mamă Gibbs, avem și un Ford nou. Nu ne face probleme niciodată. Mamă Gibbs, oare când o să-mi treacă senzația asta ? De parcă aș fii ... printre ei ? Cât durează până când ...

Mrs Gibbs: Șșșșșt, draga mea ! Stai liniștită și ai răbdare.

Emily: Dar Mamă Gibbs, cine dorește poate să meargă înapoi acolo, poate să meargă când vrea ... să trăiască din nou. Simt asta. Știu că așa este. Mă gândeam la ferma noastră ... și pentru un minut am fost acolo, copilul era la mine în brațe, clar ca lumina zilei.

Mrs Gibbs: Da, draga mea, bineînțeles că se poate, dar tot ceea ce pot să-ți spun este, nu fă asta.

Managerul de Scenă: Nu numai că re trăiești clipa, dar te vezi și pe tine de sus din cer. Și pe măsură ce privești, vezi lucruri pe care ei - cei de jos - nu le văd. Vezi viitorul.

Emily: Și asta este dureros ? De ce ?

Mrs Gibbs: După ce ai să fii aici pentru un timp destul de îndelungat, ai să înțelegi că viața noastră aici este doar ca să uităm ce a fost acolo, să ne pregătim pentru ce urmează.

Emily: Mamă Gibbs, dar cum aș putea să uit vreodată viața de acolo ? Este tot ceea ce știu eu. Este tot ceea ce am. În orice caz, am să aleg o zi fericită.

Mrs Gibbs: Cel puțin, alege-ți o zi fără importanță. Alege-ți ziua cea mai neînsemnată din viața ta.

Emily: Aș putea cel puțin să-mi aleg o zi de naștere ? Aleg ziua când am împlinit doisprezece ani.

Managerul de Scenă: Bine, fie. Este 11 Februarie, anul 1899, într-o Marți. Timp de mai multe zile a nins într-una. Acum răsare Soarele.

Emily: Oh, uitate orașul așa cum îl știam eu când eram copilă. Oh, cât de mult îl iubesc ! Uitate-l pe Howie Newsome. Iată-l și pe polițistul nostru.

Mrs Webb: Copii ! Wally ! Emily ! ... E timpul să vă treziți !

Emily: Oh ! Cât de tânără este mama ! Nici n-am știut că mama a fost vreodată atât de tânără.

Mamaaa, nu-mi găsesc nicăieri funda albastră.

Mrs Webb: Am călcat-o special pentru tine, este acolo pe dulăpior. Charles, este ziua de naștere a lui Emily. Ți-ai amintit să-i cumperi un cadou ?

Mr Webb: (atingându-și buzunarul) Da, am ceva aici. Unde este fetița mea ?

Emily: Nu mai pot să suport. Sunt atât de tineri și de frumoși. De ce a trebuit să îmbătrânească ? (privește spre Managerul de Scenă) Pot să intru și eu ? (el încuviințează, Emily intră în cameră) Bună dimineața, Mama.

Mrs Webb: Ei bine, draga mea, La Mulți Ani Fericți, fetița mea cea dragă. Sunt câteva surprize pentru tine pe masa din bucătărie. Vreau să mănânci micul dejun cât mai încet, să mesteci bine. Ceea ce este acolo, în hârtia galbenă, ești deja destul de mare ca să porți. M-am gândit că ți-ar place.

Emily: Mamăă, este minunată, este exact ce mi-am dorit !

Mrs Webb: Wally are și el ceva pentru tine, a făcut-o cu mâna lui la orele de atelier, și este foarte mândru de munca lui. Să te asiguri că faci mare zarvă din asta. Tată tău are și el o surpriză pentru tine.

Emily: Nu pot. Nu pot merge mai departe. Luați-mă înapoi, sus pe deal, în mormântul meu. La revedere lume. La revedere Grover"s Corners, mama, tata, la revedere ceasuri care ticăie ... (se întoarce la scaunul său)

Mrs Gibbs: Privește, cerul se limpezește. Încep să răsară stelele.

Emily: Ar fi trebuit să te ascult. Asta-i tot ce sunt oamenii ! Nu sunt decât niște nevăzători.

Un bărbat dintre cei decedați: O stea poate să-ți fie o companie minunată.

Emily: Mamă Gibbs ? Ei nu înțeleg nimic, nu-i așa ?

Mrs Gibbs: Nu draga mea. Ei nu înțeleg nimic.

(Managerul de Scenă trage încet cortina și închide scena)

Managerul de Scenă: Acum aproape toată lumea doarme în Grover's Corners. Mai sunt doar câteva stele, care își urmează pe cer vechiul lor drum în zig-zag, dintr-o parte în alta. Este ora unusprezece noaptea în Grover's Corners. Acum puteți să vă odihniți și voi. Noapte bună !

SFÂRȘIT

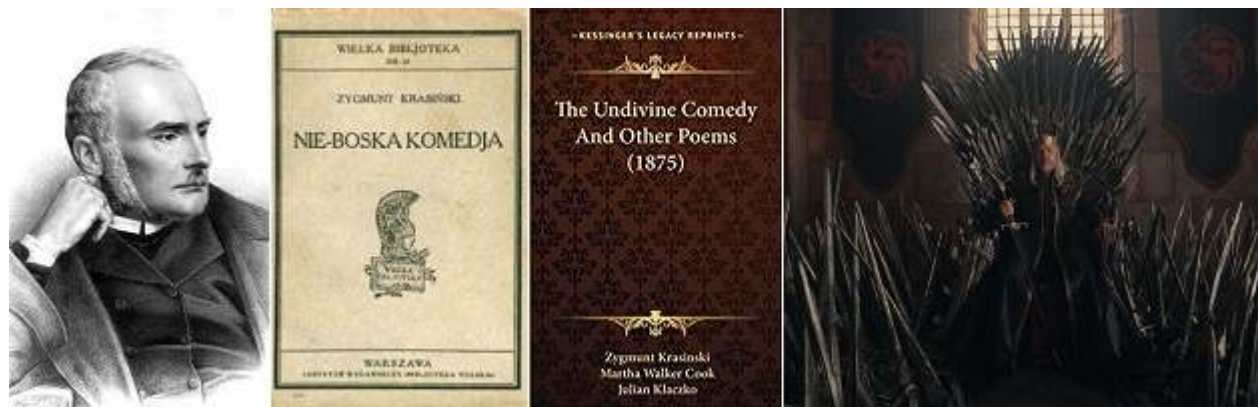
EPILOG: Această piesă este o lecție perfectă de limba Engleză, dar numai primele două acte sunt potrivite pentru a fi interpretate de copii. Este un bun exemplu pentru ceea ce a însemnat Post-Impresionismul și Simbolismul în arta dramatică, și probabil că este și străbunica spectacolelor de stand up comedy. Cu această piesă, Thornton Wilder a inventat un nou tip de spectacol, exprimând mesajul său sub forma unei alegorii de tablouri imaginare, realizate doar din simboluri Americane, bine cunoscute. Decorul minimalist și interacțiunea cu publicul, fac și ele parte din această invenție. Pe scurt, este o piesă care a schimbat fața teatrului, pentru totdeauna, nu neapărat spre mai bine. Urmând exemplul lui, numeroși alți autori au evoluat spre forme de artă incompreensibile.

Teatrul Polonez

Istoria teatrului din Polonia ar fi putut începe în secolul al XVI-lea, prin poetul Jan Kochanowski (1530-1584), secretarul regal al Regelui Sigismund Augustus (1520-1575), autorul unei tragedii în versuri albe intitulată Eliberarea solilor greci (Odprawa poslow greckich), cu referire la incidentul care a generat Războiul Troian. În secolul al XVII-lea, autori dramatici au fost: Piotr Baryka (Țăranul Rege), Grzegorz Knapsky (Tezaurul Polono-Latino-Grec) și Stanislaw Heraklius Lubomirski (De vanitate consiliorum).

Secolul al XVIII-lea a fost dominat de nobili și preoți: Franciszek Bohomolec (Căsătorie după Calendar, Vrajitorie, Bunul proprietar de terenuri), Julian Ursyn Niemcewicz (Întoarcerea Deputatului), Waclaw Rzewuski (Natret), Ignacy Tanski (Dobrogost, Două Vârste, Vechi Obiceiuri din Polonia), Franciszek Zablocki (Fri Zabobonnik, Sarmatism, Scufia Galbenă, Doctorul din Lubin, Gamrat). În Polonia, epoca Romantică a fost reprezentată prin: Adam Mickiewicz (Dziady), Franciszka Arnsztajnowa (Krystyna, În Ape Stătătoare), Michal Balucki (Vânătoare de soț, Emancipare, Vecini), Wojciech Boguslawski (Dovada Aprecierii Naționale, Presupusul Miracol, Henric VI în excursie, la vânătoare), Dyżma Boncza Tomaszewski (Un Cuplu Divorțează), Alfons Chrostowski (Nihilisti), Aleksander Fredo (Pan Geldhab, Soț și Soție, Pan Jowialski, Răzbunarea, Renta), Zygmunt Krasinski (Profana Comedie, Irydion) Tadeus Micinski (Prince Potemkin), Cyprian Norwid (Assunta), Stanislaw Przybyszewski (Eternul Basm, Lâna de Aur, Zăpada, Pentru Fericire), Julius Slowacki (Balladyna, Fantazy, Kordian, Părintele Marek, Prințul Constant, Mazepa, Samuel Zborowski), Wlodsimirz Wolski (Halka, Contesa, Poloska gwinciarska), Stanislaw Wyspianski (Anatema Varsoviană, Blestemul, Legiunea, Nunta, Skalka, Eliberarea), Kazimierz Zaleski (Przed slubem, Dama treflowa, Gora nasi, Nasi zieciovie, Malzenstwo Apfel), Jerzy Zulawski (Dictatorul, Eros and Psyche, Iolanthe, Donna Aluica, Sfârșitul lui Messiah, Jocul, Cu Prețul Lacrimilor, Orașul cetate al Soarelui). Câteva dintre dramaturgii secolului XX sunt: Miron Bialoszewski, Maria Dabrowsca, Janus Glowacki, Witold Gombrowicz, Antoni Gronowicz, Adam Grzymala-Siedlecki, Kazimiera Illakowiczowna, Jerzy Jurandot, Tymoteusz Kaprowicz, Marek Koterski, Casimir Markiewicz, Stanislaw Przybyszewska, Karol Hubert Rostworowski, Lucjan Rydel, Andrzej Trzebinski, Zygmunt Turkow, Stanislaw Ignacy Witkiewicz, Gabriela Zapolska, Jerzy Zawieyski, Emil Zegadlowicz, Eugeniusz Zytomirski. Teatrul Național din Varșovia a fost fondat în anul 1765, de către Regele Stanislaw August Poniatowski, la scurt timp după clădirea operei, Operalia, inaugurată în anul 1748. A urmat apoi în anul 1781 Teatrul Național Sary din Cracovia, creat de Feliks Oraczewski, membru în Seim-ul Poloniei (Parlament), rector al Academiei din Cracovia. Festival de teatru au loc anual în orașele: Torun, Wroclaw, Cracovia, Varșovia, Lubin, Poznan și Bielsko-Biala.

TITLUL: PROFANA COMEDIE (Nie-Boska Komedja, The Undivine Comedy)

AUTORUL: NAPOLEON STANISLAW ADAM FELIKS ZYGMUNT KRASINSKY (19 Februarie 1812 - 23 Februarie 1859)

Născut la Paris, tatăl său, Conte Wincenty Krasinski, a fost comandantul Gărzii Imperiale a Împăratului Napoleon Bonaparte, iar mama sa, Contesa Maria Urszula Radziwill, era membra unei puternice familii formată din magnați ai Poloniei. În anul 1814, părinții săi s-au întors la Varșovia. Înainte de a fi înscris la Liceul Varșovia a fost educat la domiciliu prin tutori proeminenți. În anul 1827 a fost înscris la Universitatea Imperială din Varșovia pentru a studia drept și administrație. Începând cu anul 1829 și-a continuat studiile în Italia, la Genova și Roma. După mai mulți ani de călătorii prin Austria, Rusia și Italia, în anul 1843 s-a căsătorit cu Contesa Eliza Branicka. Fructul căsătoriei lor au fost patru copii, doi băieți, Wladislaw și Zygmunt, și două fete, Maria și Elisabeta. A continuat să călătorească prin întreaga Europă Centrală, ca

membru al mării nobilimi, pentru a se întâlni cu numeroase persoane de marcă și oameni politici, inclusiv Țarul Nicolae I al Rusiei și Împăratul Napoleon al III-lea al Franței. Prin audiențe și scrisori private a cerut sprijin pentru cauza Poloniei. Corpul său de scrisori, publicat postum, alături de lucrările sale dramatice, alcătuiesc o importantă realizare pe tărâmul literaturii. A fost în relații de prietenie cu numeroși scriitori și nobili din Polonia, inclusiv cu Adam Mickiewicz, cel care a prezentat lucrările lui Kracinski în cursurile sale de la College de France. Majoritatea lucrărilor sale au fost publicate anonim, pentru a-i proteja pe membrii familiei sale de adversitățile politice. Lucrările sale dramatice au fost: *Nie-Boska komedia* (*Profana Comedie*, 1835), *Irydion* (1836), *Trzy mysli pozostale po Henryku stanowisku Polski z bozych i ludzkich wzgledow* (*Despre poziția Poloniei din punct de vedere Divin și Uman*). Alte lucrări ale sale sunt: filozofice, *Psalmi przyszlosci* (*Psalmi pentru Viitor*, 1844), *Pisma* (1829), *Dzieta literackie*, *Modlitewnik* (*Cartea rugăciunilor*, 1937), *Przedswit* (*Zorile*, 1943), *Fantazja zycia*, romane istorice *Agaj-Han* (1832), *Maslaw Ksiqze mazowieki* (*Printul Mazovian*), *Na Sybir*, *Wladyslaw Herman*, poezii, *Poezje*, *Przedswit* (1843), și scrisori, *Correspondance de Sigismond Krasinski et de Henry Reeve* (1902).

ISTORIC: Această dramă a fost scrisă în anul 1833, în timpul unei vizite a autorului în Italia, în paralel cu cea de a doua dramă a sa, *Irydion*. Adam Mickiewicz a numit-o cea mai mare realizare a Teatrului Slav, iar un secol mai târziu, Czeslaw Milos a numit-o o capodoperă, ce aparține nu numai Poloniei ... ci lumii întregi. A fost publicată la Paris, anonim. În doar câțiva ani, a fost tradusă de Wladyslaw Mickiewicz în limba Franceză, iar prima versiune în limba Engleză a fost produsă în anul 1864 de Marthy Walter Cook. O versiune în limba Engleză a fost publicată în anul 1868 de Robert Lytton, sub titlul, *Orval*, nebunul timpurilor. O altă traducere din anul 1924 a fost făcută de Henriette Kennedy împreună cu Zofia Uminska. Autori ai unor traduceri în limba Engleză au mai fost: Harold Segel (1977) și Charles Krazenski (1999). Piesa nu a fost niciodată pusă în scenă în timpul vieții lui Krasinski. Premiera a avut loc abia în anul 1902, la teatrul Municipal din Cracovia, în regia lui Jozef Kotarbinski. În Polonia, au urmat apoi numeroase ediții, regizate de: Arnold Szyfman (1920), Leon Schiller (1926), Bohdan Korzeniewski (1959), Konrad Swinarski (1965), Adam Hanuszkiewicz (1969), Jerzy Grzegorzewski (2002). O versiune pentru operă a fost produsă în anul 1988, de către Michael Finnissy. Piesa a inspirat și numeroși compozitori, printre care: Lodomir Rozycki, Jan Maklakiewicz, Grazyna Bacewicz, Krzysztof Penderecki.

ROLURI: Îngerul Păzitor, Spirite Rele, Mirele (Soțul, Conte Henry), Mireasa (Soția, Contesa), George, Preotul (Părintele Benjamin), Fantoma (Spectrul), Nașul, Nașa, Servitor, Bona, Filozoful, Doctorul, Măicuța, Neofitul, Leonard, Pancras, Spionul neofit, Jacob, Corul Preoților, Arhiepiscopul, Un soldat.

SUBIECT: Lucrarea aceasta este despre bătălia dintre bine și rău, dintre Îngerul păzitor și Spiritele rele. Această versiune Poloneză pentru Hamlet la un loc cu *Iolanta*, este și un strămoș al actualului *Game of Thrones*. Conte Henry, îndrăgostit de fantoma primei sale iubite, ajunge la rândul său ca o fantomă. Conte este un visător, iar fiul său devine un poet clarvăzător. Excesiva sensibilitate are ca rezultat pierderea vederii pentru bietul băiat. Indiferent de eșecurile sale personale, Conte trebuie însă să conducă armata nobililor spre a apăra credința și ultima citadelă, Fortăreața Sfintei Treimi, împotriva revoluționarilor conduși de Pancras. Fortăreața cade, Conte Henry moare, învingătorul său, Pancras, are o viziune cu Isus Cristos și cade mort, fulgerat de lumina acestuia.

MOMENTE BUNE: (Internet Archive - traducerea Martha Walker Cook, J. B. Lippincott 1875)

ACTUL 1 PRIMA PARTE

(Scena 1 Dimineața. Castelul Contelui Henry. Coboară Îngerul păzitor)

Îngerul păzitor: Dintre toate cele ce au fost create, pe veci fie binecuvântat omul care are inimă.

El poate fi salvat ! (îngerul dispare, apar spiritele rele)

Corul Spiritelor rele: Ridicați-vă, voi spectre, fantome, ridicați-vă ! Zburați deasupra lui, înconjurați-l !

Iubita lui din tinerețe, înmormântată ieri, ridică-te acum din morți,

Să stai în fruntea lor să le conduci, pe veci plutind în vapori matinali, ia-ți un trup nou din umbre.

Și astfel, iubire pierdută, plutește apoi în fața lui ! Învăluie-l cu vise și ametește-l pe poet !

Mamă natură, oh, strânge-l la piept pe fiul tău !

(Scena 2 Un sat și o biserică Îngerul păzitor zboară deasupra satului)

Îngerul păzitor: De jurământul îți vei respecta, atunci în fața Domnului Părinte, tu frate îmi vei fi !

(Scena 3 În interiorul bisericii Mirele, Mireasa, Preotul)

Mirele: Eu cer căsătoria aceasta timpurie, deoarece am întâlnit mireasa la care spiritul meu visează.

Dacă voi înceta vreodată să o iubesc, blestemul Domnului să cadă asupra mea !

(Scena 4 Un salon plin de oaspeți. Muzică, dans, lumini, flori)

Mirele: Cât de frumoasă ești așa împodobită, cu flori portocalii și perle îmbinate cu discreție,

Ce cad masiv în părul tău de aur ! Oh, pentru totdeauna tu ești cântarea mea, a mea iubire !

Mireasa: Da, așa cum știu eu de la mama, așa spune și inima din pieptu-mi. Pe veci voi fi soția ta fidelă !

Ce oaspeți numeroși s-au strâns aici! Ce tare simt că mă încălzesc !

Mirele: Mergi și te prinde iar în dans, să văd cum diafan plutești cu pas de înger,

Așa sunt îngerii la care am visat !

Mireasa: Dacă așa dorești, așa am să fac ... dar inima îmi sparge pieptul și am obosit ...

(Scena 5 Miezul nopții. Castelul se vede la distanță. Un Spirit rău apare cu chip de fecioară)

Spiritul Rău: Chiar la această oră, într-o noapte asemănătoare, eu nu demult am blestemat pământul.

Astăzi, Demonii mă împing din spate, îmi cer să iau din nou o formă sfântă.

Sub lepedea aceasta înverzită curând sa va preface în lut o tânără fecioară !

Sub crucea aceasta răsturnată, doi ochi adânci, albaștri, stau morți în ale lor orbite,

Veniți la mine ! La mine am spus ! Și luați cu voi lumina ce strălucea în ei cândva, și arunca

Priviri piezișe pe sub pleoape !

Au îngropat aici o tânără prințesă, ieri. Lasă-ți tu printre morți corpul virgin,

Agăț-te de trupul meu cel vătămat, fără de formă ! Acum am spus ! Să mergem !

PARTEA A DOUA (Scena 1 Miezul nopții. Un apartament din castel)

Soțul: (visând) De unde vii tu, suflet fără nici o formă, am să te văd vreodată, iar ?

Ce sfântă liniște este pe chipul tău, tot ce-am visat despre iubire se întrunește în tine !

Fantoma: Tu m-ai trădat ! (dispare)

Soțul: Mai stai, rămâi ! Stai, nu pleca ! Să fie blestemată ora când mi-am luat soție, și te-am trădat,

Iubirea mea din tinerețe, ești gând din gândul meu, suflet din al meu suflet !

Soția: (trezindu-se) Ce se întâmplă ? Deja se ivesc zorii ? E ziua de cumpărături, este caleașca pregătită ?

Soțul: Nu, dragă, zorii sunt departe încă. Adormi la loc.

Soția: Mă tem că te-ai îmbolnăvit. Spune-mi ce se întâmplă, vocea ți s-a schimbat, obrajii îți ard.

Merg să-ți aduc puțin eter.

Soțul: Aer, aer ! Nu pot să mai respir ! Eu pentru Dumnezeu te rog, să nu mă urmărești.

Adormi la loc.

(Scena 2 În cimitir, lângă biserică)

Soțul: Voi forme umbrite, gândurilor mele vă supuneți, imagini și viziuni ale grandorii, grație,

Veniți și năvăliți din nou în jurul meu, ca-n vremurile apuse ! (apare Fantoma)

Iubirea mea, tu aici ? Tu, cea care ești a mea, oh, ia-mă lângă tine !

Fantoma: Când eu te chem, juri că ai să vii la mine ?

Soțul: Îți aparțin cu fiecare clipă a vieții mele !

Fantoma: Să nu uiți asta !

Soția: (de fereastră) Inimă dragă, noaptea este rece, ai să răcești. Mi-e frică singurică, vino înapoi !

Soțul: Da, Mary, da sigur că vin

(Scena 3 Un hol larg din castel cu mobilier bogat)

Soția: Am fost la Părintele Benjamin, a spus că va fi aici la ora planificată.

Soțul: Iar eu am comandat prăjiturile, tortul va avea scris pe el numele lui George Stanislas.

Soția: Totul va fi așa cum trebuie, băiatul nostru va fi un bun creștin ! Trebuie să fie botezat.

Sper că ai invitat toți prietenii noștri, să fie martori la botez.

Soțul: Se apropie o furtună ! Cerul este plin de fulgere ! Simt că mă lasă inima !

Soția: Am impresia că tu nu asculți ce spun, nici măcar nu mă mai privești !
Când mă apropiu de tine, tu întorci capul. M-am confesat chiar ieri, dar nu am găsit nimic
Din ce ar fi putut să îți aducă vreo ofensă, Henric. Promite-mi că ai să-l iubești pe fiul tău !

Soțul: Crede-mă, și pe tine și pe el, eu am să vă iubesc mereu ! (o sărută pe frunte)

Fantoma: (intrând) Hail, iubitele ! Am venit să-ți aduc pacea și binecuvântarea. Aruncă-ți lanțurile,
Dă jos cătușele ce te țin legat de acest loc, de pământ ! Eu îți aparțin !

Soția: Sfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mă ! Apără-l pe George al meu !

Soțul: Iubirea mea, îți este fruntea aureolată ! În bucle văd că-ți strălucesc frumoase flori !
Lasă-mă să-ți mai aud iar glasul, apoi mori !

Fantoma: Cea care stă în calea ta nu e decât iluzie. Viața ei nu este decât ca un suspin,
Iubirea ei o frunză moartă, care stă să cadă ... Dar eu, eu voi trăi o veșnicie.

Soția: Henric, salvează-mă ! Salvează-te pe tine ! (se aruncă în brațele lui)

Soțul: (cătore Fantomă) Iubito, părăsesc această casă, soția și copilul ... vin la tine ! (iese din scenă)

Soția: O Henric, Henric ! ... Ai plecat !

(Scena 4 Botezul. Oaspeți. Părintele Benjamin, Bona cu copilul în brațe)

Părintele Benjamin: George Stanislas, te însemn cu semnul crucii, vrei să primești Sfântul Botez ?

Nașul și Nașa: Îl primesc. (Contesa îmbrățișează copilul din brațele Bonei)

Părintele Benjamin: George Stanislas, de bună credință renunți la Diavol și la lucrarea sa ?

Nașul și Nașa: Renunț la el și la lucrarea sa.

Contesa: Unde îți este tatăl, George, copilașul meu ? Te binecuvântează, George, copilul meu !
Să fi Poet, iar tatăl tău să nu mai poată fi despărțit de tine !
Să nu te mai îndepărteze niciodată, nici inima să nu-i mai fie în altă parte !
Iar dacă nu vei fi Poet, atunci blestemul meu să te ajungă, George !

(cade leșinată la pământ, cei de față o scot cu delicatețe din scenă)

Nașul: George Stanislas, acum ai fost primit în turma Domnului, în sânul societății noastre.
Vor trece anii și vei fi un cetățean. Să nu uiți, țara trebuie să o iubești și pentru țară,
Tu trebuie să mori cu bucurie !

(Scena 5 Dealuri și păduri, munți în depărtare)

Contele Henric: Arată-te ! Ia forma unui trup ! Ceva ce pot să văd, să ating, să sparg, sau să arunc.
Mărite Doamne, vântul mi-a albit vestmântul cel bogat, atârnă acum ca niște zdrențe !

Spectrul: Vino ! Grăbește-te ! Nu întârzia ! Tu ai jurat să fii al meu pe veci !

Spiritele Rele: Bucurați-vă, fraților ! Vine !

Contele Henric: Vai, Doamne, dușmanul este învingător !

Îngerul Păzitor: (apare) Chiar la această oră, apa sfințită curge pe capul inocent al unui copilaș ...
Este copilul tău, părinte, întoarce-te la fiul tău, și nu înceta să-l mai iubești, vreodată !

Scena 6 (Un hol din castel)

Contele Henric: Unde este Doamna ?

Servitorul: Este bolnavă, domnule. A fost luată de aici. Doctorul a venit și a dus-o la casa de nebuni !

Contele Henric: Să fie oare adevărat ? Mary, să fie aceasta casa ce eu ți-am promis ?

(Scena 7 La casa de nebuni)

Măicuța: Sunt mici speranțe de însănătoșire. Ne pare rău, doctorul este plecat de acasă.
De două zile a fost adusă aici, cu trupul scuturat de grele friguri.
Se spune că pe soțul ei în miez de noapte l-au răpit niște umbre de Cărbunari.
Iar alții spun că o femeie i-ar fi luat mințile.

Contele Henric: Lasă-ne ! Doresc să fi singur cu ea ... (î închide ușa în spatele ei)

Contele Henric: Mary, privește-mă ! Nu mă recunoști, iubirea mea ?
Ridică-te, ridică-te, să părăsim locul acesta !

Contesa: Nu ți-am jurat eu oare credință până când moartea ne va despărți ?
Sufletul trupul mi la părăsit, în creier doar ce mai sălășuiește.

Contele Henric: Caleașca ne așteaptă, te voi duce în brațe !

Contesa: Câteva clipe doar, și eu voi fi demnă de tine ! Timp de trei zile și trei nopți eu m-am rugat.

Domnul m-a auzit și mi-a trimis chemarea, acum am focul și lumina Poeziei. Am devenit Poet !

Contele Henric: Maria !

Contesa: Să nu mă părăsești, acum că am devenit Poet ! Tot ce mă înconjoară înțeleg, am inspirație,

Cuvintele-mi sunt pline de substanță, și cântecele, pot să cânt marea, stelele și norii,

Pot să cânt cerul, câmpul de bătaie. Eu nu am fost la bătaie niciodată !

Du-mă să văd o luptă ! Vreau să văd bărbați murind ! Trebuie să scriu și despre asta !

Trebuie să le cânt lor ode ! Henric, sunt atât de fericită acum !

Contele Henric: Pe capul meu căzut-a Judecata de Apoi ! Fac tot ce-mi ceri.

Contesa: Iar fiul tău va fi Poet și el ! Din suflet eu l-am binecuvântat. Botezul ca Poet el la primit !

Poet va fi ! Asta e vrerea mea, eu de la Dumnezeu am cerut asta !

Contele Henric: Mary, tu nu dorești să-ți vezi copilul ? Vino acasă !

Contesa: El nu este acolo. Eu i-am dat aripi, l-am trimis prin Univers. Dar va veni o zi când el va reveni.

Și te va face fericit.

Contele Henric: Spune-mi unde și ce te doare ?

Contesa: Cineva parcă a aprins un foc în mintea mea. Când ești Poet, viața ta nu poate fi prea lungă !

(Contesa leșină)

Contele Henric: Ajutor ! Ajutor ! Să vină doctorul, repede ! (o cuprinde în brațe)

Măicuța: (intrând) Repede, prafurile ! Aghiasma ! Este doar vina ta, domnule !

Contesa: (pentru un moment) Iubitule, sunt bine ! Mi-e dat să mor lângă inima ta ! (capul ei se prăbușește)

Măicuța: Fața ei este acum albă ca varul. Totul s-a sfârșit. Este moartă !

PARTEA A TREIA (Scena 1 Zece ani mai târziu, în cimitir, lângă un monument Gothic)

Contele Henric: Fiule, scoate-ți pălăria și roagă-te ca sufletul mamei tale să se odihnească în pace !

George: Hello Maria, tu cea plină de grație ! Hello, Regină, ce împrăstiai în jurul tău miros de flori ...

Contele Henric: George, roagă-te pentru mama ta, cea care a murit acum zece ani, chiar la ora aceasta.

George: Ah, când tu plutești pe cer, din ale tale aripi curg fulgi strălucitori de curcubeu,

Și îți se aștern la picioare, după fiecare bătaie de aripi. Plutești parcă pe valuri de ocean !

Contele Henric: Ridică-te George ! Astfel de rugăciuni nu vor ajunge niciodată la Dumnezeu.

Tu nu ai nici măcar o singură amintire despre ea.

George: Eu o văd des pe mama, în visele mele, chiar ieri am văzut-o înainte să adorm.

Părea atât de slabă și de palidă.

Contele Henric: Maria, vrei să-l distrugi pe frumosul tău copil. Bietul meu copil visează ! ...

George: Mi-a și cântat aseară, știu și cântecul: (începe să cânte)

Te-am căutat prin spații infinite, am străbătut prin haos, întuneric,

Ca să-ți aduc lumina binecuvântării, am ascultat toți îngerii cum cântă.

Contele Henric: Visez ! Ea e la fel de liniștită în Ceruri pe cât a fost de calmă și pură pe Pământ !

Ultimele gânduri ale muritorilor să-i chinuiască oare și în casa lor de veci ?

Este posibil oare ca sufletele binecuvântate să fie alienate și în Ceruri ?

Oh, Doamne, ai milă de acest copil fără de vină !

Pace veșnică să fie în sufletul mamei sale. Vino cu mine, fiule, acum. (ies amândoi)

(Scena 2 O piață publică. Locuitorii sunt la promenadă. Contele trece împreună cu Filozoful)

Filozoful: Eu port în mine o convingere absolută, se apropie timpul când femeia se va emancipa.

Contele Henric: Ai perfectă dreptate.

Filozoful: Iar din vărsarea sângelui și desființarea formelor trecute, rasa noastră se va regenera.

Contele Henric: Vezi arborele acesta putrezit de lângă noi ?

Încă mai scoate frunze verzi, deși e putrezit la rădăcină.

Filozoful: Și ce dovedește asta ?

Contele Henric: Nimic, decât că va cădea cu siguranță, cu inima zdrobită, destinul lui este să ardă în foc ...

(ies amândoi din scenă)

(Scena 3 În inima munților)

Contele Henric: Copilul meu curând va fi complet nevăzător, știu asta, iar lumea în care eu trăiesc este în prag de involuție.

Îngerul Păzitor: (doar vocea lui) Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși, doar așa vei putea fi salvat.

Spiritul Rău: Blestem asupra ta, și asupra naivității tale !

Contele Henric: Bietul copil ! Să fie condamnat la o noapte eternă, pentru ca tatăl lui a fost un păcătos, Iar mama lui și-a pierdut mintea. Ia uite acolo ! Acolo se ridică un înger.

Văd cum cu aripi negre mă înconjoară și sângele începe a-mi fierbe în vene !

Eu cred în tine, vestitor al gloriei ! Vino în ajutorul meu acum !

Armata pământenilor am să o duc la moarte. Să piară ei întâi ... apoi e rândul meu !

(Scena 4 O cameră din castel. Cinci ani mai târziu)

Contele Henric: Vorbește George, spune-mi ce simți și cum te simți !

George: Nu te văd tată, și nu-l văd nici pe domnul cu care stai de vorbă.

Dar nu am nici o suferință, nu mă doare nimic.

Doctorul: Vino aici George. Câți ani ai tu ? (examinează ochii lui)

Contele Henric: Aproape cincisprezece ani.

Doctorul: Acum te rog întoarce privirea spre lumină !

George: Un negru nor învăluie se pare totul în jurul meu. !

Dar tată, pleoapele când le închid eu văd mai bine decât când le țin deschise.

Contele Henric: Salvează-l Doctore, și am să-ți dau jumătate din tot ce am.

Doctorul: Nimic nu poate fi reînviat din ceea ce a pierit ! Primiți vă rog compasiunea noastră !

Noi numim asta Amauroză ! (se îndepărtează)

Contele Henric: (cade în genunchi) În fața cui îngenunchez ? Cui să cer oare dreptate pentru fiul meu ?

(Scena 5 Dormitorul lui George. George doarme în patul său.)

Contele Henric: Să mă ierțați că v-am chemat la ora asta, băiatul se trezește în miez de noapte, Și merge ca prin vis.

Doctorul: Vă rog, păstrați tăcerea, să nu vorbească nimeni !

George: (ridicându-se) Dumnezeule ! Dispari, întunericule ! Eu sunt născut pentru lumină și armonie.

Vederea îmi va reveni cândva, cu stele arzătoare și lumină ! Mamma, de ce nu îmi răspunzi ...

Te rog nu mă abandona !

Doctorul: (către Conte, deoparte) Vă datorez tot adevărul. Copilul este amenințat de nebunie.

O sensibilitate extremă a nervilor, în combinație cu înfierbântarea minții, au provocat această stare de aberație, acest vis.

Contele Henric: George, ia-mă de braț, să te conduc la patul tău.

Doctorul spune că în curând îți vei recăpăta vederea.

George: Mă simt atâta de slăbit ... Aud voci stranii ... Pe mama o văd învăluită în nuferi ...

Contele Henric: Primește binecuvântarea mea, nefericit copil ! Ce vei ajunge tu, oh, infantil Poet !

PARTEA A PATRA (Scena 1 Într-o tavernă)

Neofitul: Bucurați-vă ! Crucea Inamicului cel Mare este strămbată pe mai mult de jumătate,

E putrezită și o să cadă. Se vede deja în viitor o mare neagră însângerată.

O dată ce a căzut, nu se va ridica la loc în veci ! Doar nobilii mai sunt apărătorii ei.

Corul neofiților: Munca noastră seculară, zbuциumul nostru se apropie de sfârșit !

Moarte nobililor care mai țin crucea ! Strigătul nostru înseamnă Libertate !

Cu secole în urmă, strămoșii noștri l-au crucificat pe El. Acum noi ridicăm o nouă cruce !

Din nou noi vrem să-l răstignim pe El ! (o bătaie la ușă intră Leonard)

Leonard: Pregătiți ziua de mâine, ascuțiți săbiile, vă pregătiți de marea bătălie ?

Pregătiți și funiile, pentru că va muri de ștreang cel ce nu cade sub puterea sabiei.

Neofitul: Deci s-a decis, întreaga afacere se va încheia chiar mâine ?

Leonard: Cel care dintre noi este cel mai puternic, prin mine vă vorbește.

Vă așteaptă, curând vă va răspunde la întrebări.

Corul neofiților: Nobilii vor fi strangulați în câmp, apoi vom spânzura pe ucigași, vom pedepsi călăii.

Noi vom ucide pe toți cei care au ucis !

(Scena 2 Un cort. Pancras singur)

Pancras: Cine înțelege cu adevărat scopul și cum se va sfârși ceea ce am început aici atât de zgomotos ?
(intră Leonard și un Neofit)

Pancras: (către Neofit) Îl cunoști pe Conte Henric ?

Neofitul: Doar din vedere, l-am văzut o dată la Sfânta Cuminecătură, când am fost la slujbă.

Pancras: Să-l cauți mâine, spune-i că doresc să-l întâlnesc singur, noaptea. Vei merge singur.
Numele meu va fi destulă escortă pentru tine. Am să-l caut mâine, la miez de noapte.

Neofitul: Da, fac totul pentru poporul meu ! Ai, ai , ai ! (iese)

Leonard: De ce, Pancras, aceste măsuri pe jumătate, aceste întrevederi ? Lucrurile sunt deja consumate.
Armata hotărâte și-au pregătit armele, plasele și funiile, oamenii noștri sunt bine instruiți.
Cu nerăbdare așteaptă milioanele lumina din cuvântul tău, să le aprindă inima, să-i ardă în foc pe inamici.

Pancras: Ești foarte tânăr încă, curajul nu înseamnă nerăbdare. Atunci când ora luptei va veni,
vei fi tu oare mai hotărât în luptă decât mine ?

Leonard: Nobilii extenuați, au fost împinși cu fuga în ultimul lor fort, sunt în Castelul Sfintei Treimi.
Să-i atacăm fără zăbavă, și vor fi învinși !

Pancras: Scâlțați în lux, ei și-au pierdut puterea fizică, puterea minții și-au pierdut-o rătăcind prin lume.
Mâine, sau în altă zi, ei trebuie să cadă. Ce importanță are la ce oră ?

Leonard: Trebuie oare să te ascult orbește ?

Pancras: Așa cum spui, orbește. Nu te mai chinui, să crezi în mine Leonard. Eu nu vreau moartea lui.

Leonard: De ce spui asta ?

Pancras: Gândește-te mai mult, vorbește mai puțin, cu timpul mă vei înțelege !
Mai bine spune-mi, nu ai nici o veste nouă despre Henric ?

Leonard: Nu, ei pe nobili îi disprețuiesc prea mult ca să ascult tot ce se spune despre ei.
Știu doar că este imposibil ca rasa lor, în agonie, să strângă suficientă energie împotriva noastră.

Pancras: Sunt hotărât să mă întâlnesc cu el, să îi citesc în ochi, să află ce secrete ascunde în suflet.
Vom merge mâine împreună să-l căutăm pe Conte în tabăra dușmană. Noapte bună.

Leonard: Ordinul comandantului va fi respectat. (iese)

(Scena 3 Un câmp plin de barăci, corturi, focuri de veghe, butoaie și puhoai de bărbați și femei)

Contele Henric: Ce înseamnă dansul acesta ciudat ?

Neofitul: Este dansul bucuriei, pentru Poporul liber, Conte. (bărbații și femeile dansează hora)

Corul: Pâine, carne, toți la muncă ! Urrrra ! Urrrra !
Lemne strângem pentru iarnă ! Urrrra ! Urrrra !
Domnului nu i-a fost milă ! Urrrra ! Urrrra !
Regilor nu le-a fost milă ! Urrrra ! Urrrra !
Nu mai vrem nici Domn nici Regi ! Urrrra ! Urrrra !

Neofitul: Vă rog cu umilință să mă eliberați acum, trebuie să dau curs ambasadei mele.

Contele Henric: Te temi ? O să le spui că fiind spion te-am reținut cu forța.

Neofitul: Curând furtuna va cădea asupra noastră, șuieră vântul !

Contele Henric: Ce sunt acele flăcări lugubre, de parcă este focul iadului ?

Neofitul: Cinstim în noaptea aceasta sărbătoarea pentru Noua Credință.
Am pierdut drumul nostru spre trecătoarea Sfântului Ignatius.
Trebuie să reluăm urma pierdută în pădure. Vă rog să ne retragem ! În față este moartea !

Contele Henric: Exact ceea ce am dorit să văd. Nu te teme, nu ne va recunoaște nimeni.
Unde ne aflăm acum ?

Neofitul: Trecem prin cimitirul ultimei biserici pentru ceea ce a fost Credința Veche.
Abia în patruzeci de zile și nopți la rând am reușit cu greu s-o dărâmăm.
Când era încă întreagă, credeai că va dura o veșnicie !

Contele Henric: Și cine este bărbatul acela tânăr din fruntea lor, urcat peste ruine, ca într-un altar ?

Neofitul: Este poetul și profetul libertății noastre, pe nume Leonard.

Leonard: (către mulțime) Eu vă aduc o lume nouă, din Ceruri vă aduc alt Dumnezeu,
Un Dumnezeu al libertății voastre, al binecuvântării, un Dumnezeu pentru Popor !
Pe altarul său trebuie să cadă toți cei ce-au fost tirani cu noi !
Este Ziua Libertății noastre, să începem sărbătoarea fericirii fără de sfârșit !

Corul: Unde ne sunt stăpânii, unde sunt regii cei semeți ce ne-au supus plini de cruzime,
Mergând prin lume împodobiți cu sceptru și coroană ? Unde sunt ei acum ?

Voci din mulțime: S-au dus ! S-au dus ! Pe veci s-au dus ! Urrrra ! Urrrra !

Neofitul: Acum chiar că trebuie să ne retragem.

Contele Henric: Nu, vreau să văd visul ăsta până la sfârșit !
Oh, Doamne, dă-mi putere împotriva lumii acesteia monstruoase.
Cuvântul meu va deveni atunci Poemul lumii viitoare.
Acum sunt gata să intrăm în trecătoare.

Neofitul: De aici începe drumul vostru. Suntem chiar la intrarea în trecătoare.

Contele Henric: Trăiască Bunul nostru Dumnezeu ! Prin sabie și prin Sfânta Născătoare !
(către Neofit) Adio, cetățene ! (iese)

(Scena 4 Un hol mobilat feudal din castelul Contelui Henry. Panoplii, blazoane, portrete de cavaleri)

Contele Henric: Este miezul nopții ! Este ora când Brutus s-a întâlnit cu Spiritul Malefic.
O astfel de apariție aștept și eu ! Un om fără de nume, fără vatră strămoșească.
Nu are Înger Păzitor, și nici credință în Dumnezeu, misiunea lui este Trecutul să-l distrugă.

Jacob: Excelență, omul pe care îl așteptați a sosit.

Pancras: (intrând) Vă salut Conte, deși cuvântul Conte sună cam straniu în gura mea.

Contele Henric: Vă mulțumesc pentru încrederea cu care ați onorat această veche Casă.

Pancras: Vorbiți cu mine ca și când aș fi un nobil vechi ! Voi nobilii nu vreți să învățați nimic real.
Ca întotdeauna încrezut, semeț, direct, deși nu are credit, oameni, bani sau arme.
Conte Henric, arată-mi Îngerul cel Mare ce te conduce spre victorie împotriva mea.
A mea și a milioanei ce stau de partea mea !

Contele Henric: Șef al Poporului, aștept să-mi spui ceva recent, ateismul nu este invenție nouă.

Pancras: Poți râde dacă vrei, domnule Conte, credința mea e mai solidă decât dogma ta.
Eu cred în sfânta, dreapta emancipare, pentru întreaga umanitate !
Bărbații mei știu că suntem egali în fața Domnului, că Dumnezeu le-a dat la naștere,
Dreptul și libertatea de a stăpâni Pământul. Aceasta este Puterea mea !
Așa gândesc eu despre Dumnezeu !

Contele Henric: Despre același Dumnezeu, care și-a pus puterea și credința în brațul nobililor mei !
Dumnezeule Cetățean ! Ce vrei tu de la mine ? Pentru ce mă vizitezi ?

Pancras: Eu sunt aici să te cunosc mai bine, pentru că vreau să te salvez.

Contele Henric: La primul scop eu deja ți-am răspuns, pentru al doilea mă încred mai bine în sabia mea.

Pancras: Te încrezi în sabia ta ! Doar niște ore vei mai rezista în ultima ta fortăreață.
Știi bine că nu ai nici oameni, nici muniție, nici provizioane pentru un război.
Bărbații tăi se luptă bine, dar nu suportă foamea, te vor lăsa când îți va fi cel mai greu.
Iar fiul tău e mai aproape de mormânt decât de bărbăție.

Contele Henric: Încetează ! Încetează ! Prin fiecare vorbă îți iese o insultă ! Nu pot să rabd mai mult !
Ești oaspetele meu, deci sub acoperișul meu ești la adăpost de orice vorbe grele !
Dar zeii mei doresc să te prevină, tu vrei să mă lipsești de onoarea mea de cavaler !

Pancras: Noi vrem să-ți oferim Victoria și Viața ! Și asta pentru că nu credem decât în viitor.
Progresul veșnic este legea ce o respectăm, legea ce îți semnează acumina condamnarea !
Pe tine vreau să te salvez doar, Conte Henric, pe tine și pe nimeni altul !

Contele Henric: Ți-am văzut tabăra și am privit la gloatele ce vrei să înalți tu la Putere !
Nu te-am zărit pe tine printre ei, nu stai printre copiii tăi, cei pe care tu i-ai răsculat.

Te vei disprețui tu singur, te vei urî, Mărite Cetățean !

Pancras: Din aceste mulțimi pe care eu le reprezint, va răsări o rasă nouă, mai puternică.

Mai presus decât tot ce a zămislit Pământul până acum.

Ei vor fi liberi, domni peste întreg Pământul, de la pol la pol !

Lumea întreagă va fi o singură unită Casă, industria și artele vor înflori.

Se termină cu Turnul Babel. Națiunile și triburile vor respecta nevoia celuilalt.

Aceeași limbă îi va uni pe toți, în granițele păcii și a milostiveniei.

Contele Henric: Eu am văzut inima Romei, eterna Romă, ruina fostelor puteri, mai mari decât puterea ta.

Sute de zei, mai mari decât ai tăi, erau zdrobiți cu fața la pământ.

Sabia în flăcări încă ocrotește Poarta Raiului, omul nu se mai poate întoarce în Paradis !

Pancras: Cu atât mai mult, vino de partea noastră ! Vino, să fii în fruntea celor victorioși !

Contele Henric: Nu sunteți voi făcuți din lut fragil, la fel ca mine ? Prima ghiulea te poate spulbera !

La fel ca pentru mine, viața ta atârână de un fir de păr !

Pancras: Dacă nu-ți pasă de viața ta cea tristă, măcar salvează fiul tău cel rătăcit !

Contele Henric: Sufletul lui cel pur este deja în Ceruri, iar pe Pământ îl va urma pe tatăl său.

Lasă-mă, vânătorule de binecuvântare materială. Doresc să rămân singur !

Pancras: Om al trecutului, tu niciodată nu ai să mă înțelegi ! Asupra ta e Ziua Judecâții de Apoi.

Eu îți promit că dintre ai tăi nobili, nici unul nu va fi iertat în neagra veșnicie !

Contele Henric: Fiu al poporului, oaspete al meu, se lasă zorii, este timpul să părăsești această casă !

Pancras: La revedere, ne vom întâlni din nou, pe baricadele Sfintei Treimi !

Contele Henric: La revedere ! Gărzi, să-l însoțiți pe acest om în siguranță, până la ultimul nostru avanpost.

PARTEA A CINCEA (Scena 1 În Catedrala cetății Sfintei Treimi)

Corul Preoților: Noi, ultimii Tăi preoți, Doamne, în ultima biserică a lui Cristos,

Te implorăm spre gloria sfinților noștri părinți,

Oh, Doamne, salvează-ne de acești dușmani !

Contele Henric: (îngenunchează în fața Arhiepiscopului) Închin la picioarele voastre, steagul acesta inamic !

Arhiepiscopul: Îți ofer ție sabia aceasta, binecuvântată prin această mână sfântă !

Voci: Vivat ! Vivat ! Contele Henric !

Arhiepiscopul: Viteazule Conte, pecetluiesc cu acest inel numirea ta drept comandant al oastei.

(face semnul crucii) În numele nostru tuturor, te proclam comandant suprem.

Corul Preoților: O Doamne, dă-i toată Puterea ! Să se pogoare Sfântul Duh asupra lui !

Contele Henric: Jurați să apărați spre gloria voastră, pe domnii noștri și credința în Dumnezeu !

Jurați să nu-l trădați pe Dumnezeu, oricât de mare va fi suferința !

Toți cei prezenți: Jurăm !

Contele Henric: Eu vă promit glorie eternă ! Pentru victorie trebuie să vă rugați la Dumnezeu !

(Scena 2 Un hol din castel luminat de torțe. George este întins într-un pat)

Contele Henric: Jacob, cum se mai simte fiul meu ?

Jacob: Îngână cântece și spune profeții.

Contele Henric: Trimiteți mai mulți oameni în bastion și observați atent orice mișcare din teren.

Jacob: Așa să îmi ajute Dumnezeu, stăpâne !

Contele Henric: (către George) Păstrează-ți curajul, fiule, nu vom pieri astăzi, nu, nici mâine !

George: Am auzit eu totul, dar inima îmi este plină de teroare nu de la salvele de tun, părinte !

Se pregătește o trădare îngrozitoare, în fiecare noapte se repetă, aud ecoul ei în aste ziduri !

Acolo unde ochii tăi nu pot pătrunde întunericul, acolo mintea mea găsește drumul.

Vino cu mine tată ! (deschide o ușă ascunsă din perete și intră amândoi)

(Scena 3 În galeriile subterane și în beciuri)

Contele Henric: Întoarce-te, George, te implor, întoarce-te !

George: Nu le auzi vocile, nu le vezi forma ? Sunt tot mai aproape ... Eu pot să-i văd.

Contele Henric: Îți rătăcește mintea, bietul meu copil. Nu este nici o formă, nu aud nici o voce !

George: Eu văd niște palide umbre, grave și severe, se adună și pronunță temuta judecată.

Contele Henric: Eu nu văd nimic, dar din ambele părți aud gemete și oftaturi, amenințări.

George: Văd prizonierul lor. Își ține capul ridicat semeț, cum faci tu tată, când te enervează cineva !

Răspunde cu mândrie la întrebări, așa cum faci tu, tată !

Corul Vocilor: Judecata noastră se încheie, totul s-a terminat !

O Voce: Doar câteva zile de glorie trecătoare mai ai, glorie de care domnii tăi pe noi ne-au dezbrăcat.

În curând, numele tău va fi cu totul șters de pe acest pământ !

Contele Henric: Spirite blestemate ! În sfârșit, știu cine sunteți !

George: Prizonierul ... Ești chiar tu ... Oh, tată ! Este alb ca zăpada ... Și acum te torturează ...

Îi aud cum strigă. (cade în genunchi) Iartă-mă tată, dar acum o văd pe mama ...

Ea luminează în întuneric ... Îmi ordonă ... (leșină)

Contele Henric: (îl prinde în brațe) Singurul meu copil mă va conduce, până la Poarta Iadului !

Trezește-te sufletul meu ! Întoarce-te, întoarce-te la viață !

(Scena 4 Un hol mare din castel)

Nașul: Conte Henric, eu nu mă tem că ai să-mi reproșezi, eu sunt ambasadorul lui aici.

Pancras este într-adevăr reprezentatul societății, dacă îmi permiți să spun astfel ...

Contele Henric: Dispari din ochii mei, bătrânule !

Nașul: Șeful ce m-a trimis îți cere viață pentru toți, nu trebuie decât să te alături la Poporul tău.

Voci: Noi vrem să ne unim cu Poporul nostru ! Noi răspundem la nevoile lui !

Contele Henric: Soldați, voi ați jurat solemn în fața altarului lui Dumnezeu. Noi împreună o să pierim !

De ce să vă grăbiți spre dezonoare, în haina infamiei să vă îmbrăcați în acest ultim ceas ?

Cu mine, toți, cu mine !

Vocile: El spune adevărul. La luptă să pornim, la baionete !

Nașul: Eu promit libertate pentru toți ! (intră Jacob cu un detașament de oameni înarmați)

Contele Henric: Trimiteți-l la Pancras ! Împărțiți toată carnea și vinul, și apoi din nou pe metereze !

Femeile: Copiii noștri vor muri de foame ! Conte Henric, te blestemăm în numele acestor inocenți !

Contele Henric: Iar eu întorc blestemul asupra celor lași !

(Scena 5 Pe baricadele Sfintei Treimi)

Jacob: Ultima noastră șarjă i-a respins pentru moment, dar se adună pentru un nou atac în trombă.

Nu mai avem muniție, totul s-a terminat !

Contele Henric: Aduceți-l pe fiul meu aici ! Vreau să-l mai strâng în brațe încă o dată ! (iese Jacob)

Nu este lucru mare să fii om ! Nu se plătește nici durerea de a fi Înger.

Pe lumea asta, ori ești Dumnezeu, ori nu ești nimic ! (intră George)

George: Tată, i-am auzit vocea, mi-a spus: George, în seara asta vei fii lângă mine !

În seara asta îl aștept pe fiul meu !

Contele Henric: Iartă-mă, fiule, de darul cel fatal al vieții curând noi trebuie să ne despărțim ! La revedere !

Dă-mi mâna să ți-o strâng, și lasă-mă să te sărut pe frunte !

George: Tată, se apropie clipa, este ora ce am profețit.

Contele Henric: Cu acest sărut, eu mă unesc cu tine pentru totdeauna !

(lovit de un glonte, George se prăbușește în brațele lui)

Jacob: (cade pe zid) Diavolul te pedepsește pentru încăpățănare, am să-ți plătesc pentru tot ce am suferit !

Așa să îmi ajute Dumnezeu ! (moare)

Contele Henric: (aruncă sabia) Niciodată, niciodată nu voi mai avea nevoie de tine, sabie strămoșească !

Să ruginești pe veci ! Copilul meu e liniștit în Ceruri, ultimul servitor abia m-a părăsit !

Nobilii lași m-au trădat, acum și-au îndoit genunchiul în fața învingătorului, cerând grație.

Dar eu trebuie să-mi urmez drumul credinței, la tribunalul Domnului eu sufletu-mi încredințez !

(se aruncă de pe baricade spre abis)

(Scena 6 În curtea castelului Pancras în fruntea soldaților săi)

Pancras: Eu îi condamn pe toți la moarte ! Sângele lor să fie o lecție pentru lumea toată !

Dar cel ce-mi poate spune unde se ascunde Henric, va fi cel salvat.

Nașul: Ca mediator, eu stau între domnia ta și prizonierii aceștia, ilustre cetățean. Cer viața lor.

Pancras: Nu am nevoie de nici un mediator. Luați-l pe plicticosul ăsta, duceți-l lângă nobilii săi frați !
(soldații scot din scenă prizonierii)

Pancras: Nu l-a văzut chiar nimeni, pe Contele Henric, viu sau mort ?

Un Soldat: Eu am văzut un om rănit și dezarmat, chiar lângă mortul acesta.

S-a aruncat în gol, cu mâinile întinse, ca o cruce, fără să scoată nici un sunet.

La câțiva pași am găsit sabia aceasta.

Pancras: (examinând sabia) E sabia Contelui Henric. Onoare lui ! E printre cei ce jurământul și-au ținut.

Glorie lui, ceilalți la ghilotină ! Vreau ca cetatea aceasta să fie rasă până-n temelii.

Tu, Leonard, vino cu mine. (se urcă pe bastion)

Leonard: Ne-a dat putere Dumnezeu Libertății, pentru aceste fapte demne de giganți !

Pancras: (lângă trupul lui Jacob) Acesta este corpul celui mai bătrân servanț al său !

Un spirt bântuiește încă locul acesta ! Aceasta este mantia lui și cingătoarea.

Acesta este locul unde inima lui s-a spulberat.

Leonard: Văd norii negri cum se apropie.

Pancras: În fața noastră arde acum un simbol de temut. Unde sunt ai noștri ?

Leonard: Poți să-i auzi cum te aclamă, te așteaptă.

Pancras: Nu mai privi în jos de pe această stâncă, simt cum vederea mi se întunecă în timp mă holbez !

Copiii și femeile mi-au spus că El așa se arată, dar asta numai pentru Judecata de Apoi !

Cu mâinile amândouă întinse în cruce, El este acum răzbunătorul sabiei sale !

Leonard, coroana Lui de spini se împletește în lumina fulgerelor ...

Leonard: Ce se întâmplă ?

Pancras: Să părăsim locul acesta ! Leonard, acoperă-mi privirea cu ale tale mâini ! Ia-mă de aici !

Oh, scoate-mă de sub privirea sa ! Simt cum mă arde spre a fi cenușă !

Leonard: Ochii tăi în orbite s-au albit ! Sprijină-te de mine !

Pancras: Oprește lumina. Nu pot avea puțin întuneric ? Întuneric ! Întuneric ! (cade mort)

SFÂRȘIT

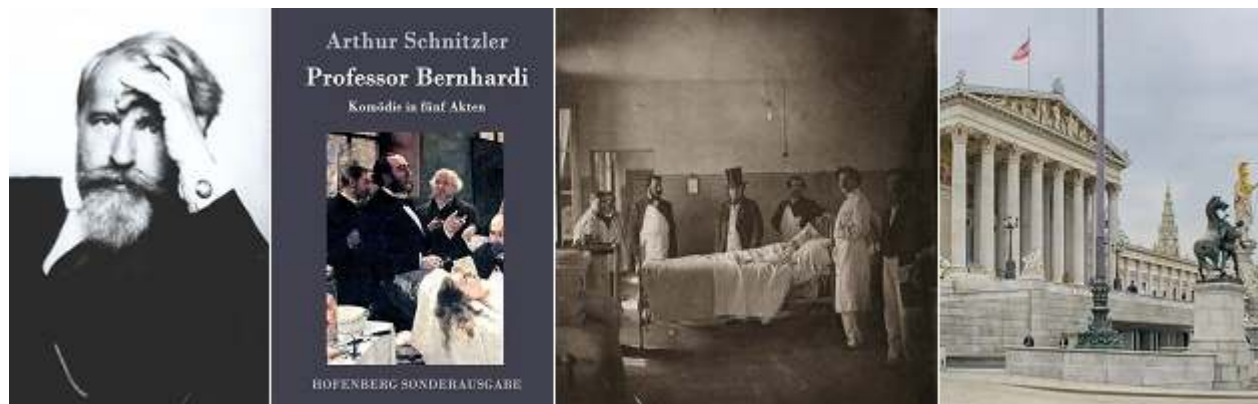
EPILOG: Această bătălie dintre Trecut și Viitor, dintre puterea celor puțini în fața puterii Poporului, a fost inspirată de Revoluția Franceză din anul 1789, și probabil, de Răscoala din Polonia, din Noiembrie 1830. În această piesă, poporul este învingător în fața celor puțini, dar prima lor victimă ca învingători este chiar liderul lor, slăbit în încercarea de a-l salva pe inamicul său cel mai mare. Simbolic, învinsă în luptă, religia a supraviețuit revoluției, așa cum a supraviețuit și în viața reală, și probabil că va supraviețui și în viitor. Bătălia dintre Sacru și Profan este departe de a se fi încheiat, nu aveți decât să alegeți tabăra care vi se potrivește.

Teatrul Austriac

În Tirolul Austriac festivaluri dramatice religioase au avut loc începând din secolul al XV-lea, sub patronajul lui Stoffl Schopfer și Virgil Raber. În paralel, teatrul academic s-a dezvoltat prin Konrad Celtis, Joachim von Watt și Benedictus Chelidonus. Începând cu secolul al XVI-lea, până la mijlocul secolului al XVII-lea, în Austria, dramele Iezuite au marcat un punct de cotitură împotriva Protestantismului. Piese de teatru erau reprezentate de studenți la teologie, cu studii de limba Latină și retorică. În jurul anului 1620, la Viena exista deja un teatru Iezuit, urmat apoi de Palatul Operei, construit de Împăratul Leopold I. Cel mai important autor din epoca a fost Nicolaus Avancinus, cu a sa Pietas Victrix. La începutul secolului al XVIII-lea, părintele stilului Vinez a fost Anton Stranitzky, fost păpușar, director al Teatrului Karntnertor (Teatrul Poarta Carintiei), construit în anul 1709 pe cheltuiala Municipality din Viena. Împărăteasa Maria Theresa a fondat în anul 1741 Konigliches theater (Teatrul Curții Imperiale), unde în anii ce au urmat au fost

puse în scenă pentru prima dată trei dintre operele lui Mozart. Un renumit autor de comedie a fost Josef Felix von Kurz, cel care a introdus și baletul interpretat de copii. Principalii autori dramatici din epocă au fost: Philip Hafner, Joseph Gleich, Karl Meisl, Adolphe Bauerle, Alois Senefelder, Gottlieb Stephanie, Franz Blei, Ferdinand Raimund, Franz Grillparzer. În secolele XIX și XX, printre cei mai cunoscuți dramaturgi s-au numărat: Anton Wildgans, Hugo von Hofmannsthal, Johann Nestroy, Karl von Marinelli, Oskar Kokoscha, Stefan Zweig, Arnolt Bronnen, Arthur Schnitzler, Carl Djerassi, Elfriede Jelinek, Ernst Kolbenheyer, Gert Jonke, Peter Handke, Thomas Bernhard. Prin amestecul său de logică și idealism German, lirism Italian, clasicism Francez, fatalism Slav, misticism Spaniol și folclor comic autohton, dramaturgia Austriei este o fascinantă intersecție a principalelor curente artistice din dramaturgia Europeană.

TITLUL: PROFESORUL BERNHARDI (Professor Bernhardi)

AUTORUL: ARTHUR SCHNITZLER (15 Mai 1862 - 21 Octombrie 1931)

Născut la Viena, tatăl său, Johann Schnitzler, a fost un renumit medic laringolog, iar mama sa, Luise Markbreiter, era fiica doctorului Philipp Markbreiter. Arthur Schnitzler a fost admis la Universitatea Viena în anul 1879, unde a studiat medicina și a susținut teza sa de doctorat în anul 1885. A fost admis ca medic debutant la Spitalul General din Viena, apoi a petrecut aproape întreaga sa viață ca medic. Epoca sa de creație literară a debutat în anul 1893, prin publicarea unor numeroase poeme, schițe, o nuvelă și prima sa piesă de teatru, Anatol. La început a fost asociat mișcării literare din societatea tinerilor, Jung-Wien, adunați frecvent la cafeneaua Griensteidl, dar la scurt timp a început o carieră solitară. Opera sa a fost inițial supusă cenzurii, sub acuzația de promiscuitate, deoarece majoritatea personajelor sale se confruntă frecvent cu situații extreme, stări neurotice sau psihotice. În epoca modernă însă, și-a câștigat un renume de maestru al teatrului modern. S-a căsătorit la 26 August 1903 cu Olga Gussmann, actriță și cântăreață, iar fructul căsătoriei lor au fost: un băiat, Heinrich și o fată, Lili. Moștenirea sa constă din peste 40 000 de documente, pe care soția sa le-a donat Ambasadei Marii Britanii. Principalele sale lucrări dramatice au fost: Anatol (1893), Liebelei (Iubiri, 1895), Freiwild (Prada, 1896), Light of Love (1896), Reign (Caruselul, 1897), Die Gefährtin (Însoțitoarea, 1899), (Paracelsus (1899), Der Grune Kakadu (Papagalul verde, 1899), Der ensame Weg (Calea singurătății, 1904), Zwischenspiel (Intermezzo, 1904), Der Ruf des Lebens (Strigățul Iubirii, 1906), Kontesse Mizzi (Contesa Mizzi, 1907), Living Hours (Orele vieții, 1911), Der junge Medardus (Tânărul Medardus, 1910), Das weite Land (Ținutul cel Mare, 1911), Professor Bernhardi (Profesorul Bernhardi, 1912), Komodie der Worte (Comedia Cuvintelor, 1915), Komodie der Verführung (Comedia Seducției, 1924). Romane: Der Weg ins Frie (Drumul spre sălbăticie, 1908), Therese (1928), Frau Berta Garlan (Doamna Berta Garlan, 1901). A scris și numeroase povestiri scurte sau nuvele, dintre care Domnișoara Else a fost transpusă în mai multe ecranizări.

ISTORIC: Premiera acestei piese a avut loc la Berlin, la Kleines Theater, în anul 1912, deoarece în Austria a fost cenzurată din considerente legate de morala creștină. Deși este etichetată drept comedie în cinci acte, piesa explorează anti-semitismul, ateismul și alte subiecte de interes politic. Evenimentul în jurul căruia se centrează piesa a avut loc cu adevărat la Viena, cu câțiva ani înaintea premierei și a creat un adevărat val de

reacții afective. În anul 1913, prima versiune în limba Engleză realizată de Mrs. Emil Pohli, a fost publicată la San Francisco, prin editura Paul Elder and Company. În realitate, textul în limba Engleză este doar un sfert din textul inițial, dar include toate momentele cele mai bune. Tatăl lui Schnitzler era un distins medic și profesor la Universitatea din Viena, iar autorul era la rândul său medic și evreu, așa că a tratat chestiunea ca pe un afront personal și a produs un discurs destul de lung. Premiera Vieneză a avut de așteptat până la 21 Decembrie 1921, după sfârșitul Primului Război Mondial. În anul 1933, opera lui Schnitzler s-a numărat printre cărțile incendiate de Naziști. O versiune modernă în limba Engleză a fost realizată în anul 2005, pentru scena Dumbfounded Theatre Company. Postul de radio BBC a transmis în anul 2008 a adaptare a piesei, făcută de dramaturgul Samuel Adams pentru National Theatre. În anul 2019, piesa s-a jucat la Almeida Theatre, sub titlul The Doctor, într-o versiune produsă și regizată de scriitorul britanic Robert Icke.

ROLURI: Profesorul Bernhardi (Medicină Internă, 50 ani), Dr. Ebenwald (Chirurgie, 45 ani), Dr. Cyprian (Neurolog, 60 ani), Dr. Pflugfelder (Oculist, 65 ani), Dr. Filitz (Ginecolog, 40 ani), Dr. Tugendvetter (Dermatolog, 50 ani), Dr. Loewenstein (Pediater, 40 ani), Dr. Schreimann (Orelist, 45 ani), Dr. Adler (Anatomie Patologică, 30 ani), Dr. Oscar Bernhardi (25 ani) și Dr. Kurt Pflugfelder (27 ani) (asistenții profesorului Bernhardi), Dr. Wenger (asistentul doctorului Togendvetter, 50 ani), Hochroitzpointner (student, 25 ani), Sora Ludmilla (asistentă, 38 ani), Dr. Flint (Ministrul Educației, 50 ani), Winkler (Consilier privat în Educație, 45 ani), Franz Reder (Preot, 28 ani), Dr. Goldenthal (avocat, 45 ani), Kulka (reporter, 35 ani)

SUBIECT: La Clinica Elisabethinum din Viena, o tânără femeie cu septicemie este muribundă, dar nu este conștientă de gravitatea situației. Sora medicală a solicitat serviciile preotului, dar profesorul Bernhardi i-a refuzat accesul la pacientă, pentru a o menaja de spaima dinaintea morții. Femeia a murit fără a fi absolvită de păcate. Ca urmare a intervenției mai tinerilor săi colegi, s-a lansat o campanie de presă iar profesorul Bernhardi a fost supus judecății. Condamnat la două luni de închisoare și pierderea licenței, după eliberare, profesorul Bernhardi a decis să părăsească Viena, iar tânărul preot a fost transferat la o parohie din provincie. Nici unul dintre ei nu pare să fi înțeles lecția primită.

MOMENTE BUNE: (Paul Elder and Company Publishers San Francisco - 1913)

ACTUL 1 (În Clinica Medicală Elisabethinum fondată de Profesorul Bernhardi)

Hochroitzpointner: Măine vom avea din nou o autopsie.

Sora: Așa credeți, domnule doctor ? Cazul acela de septicemie ?

Hochroitzpointner: Da. Ați întocmit raportul ?

Sora: Bineînțeles, domnule doctor.

Hochroitzpointner: Cu siguranță este vorba despre un caz de malpraxis.

Oscar: (intrând) Tata va fi aici imediat. Aici sunt invitațiile la balul organizat spre beneficiul clinicii noastre.

Hochroitzpointner: Promite să fie cel mai elegant eveniment al sezonului. Ziarele nu vorbesc decât despre asta. Am auzit că ați compus un vals special pentru această ocazie.

(intră Profesorul Bernhardi și Kurt)

Bernhardi: Ei bine, ce este nou ?

Hochroitzpointner: Cazul acela de septicemie este foarte grav.

Bernhardi: Are rude ?

Sora: Nu a întrebat nimeni de ea. Merg să-l rog să vină pe Reverența Sa.

Ebenwald: (intrând) Domnule profesor Bernhardi, am primit o scrisoare de la Profesorul Hell, din Gratz.

Înclină să accepte invitația de a fi succesorul domnului doctor Tugendvetter.

Bernhardi: L-a invitat cineva ?

Ebenwald: Mi-am luat eu libertatea, îmi este fost coleg de clasă și prieten. (intră Tugendvetter)

Tugendvetter: Bernhardi, Excelența sa Flint, Ministrul, îți transmite cele mai calde salutări.

Am vorbit despre tine. Are o părere foarte bună despre tine, și-a amintit că ați fost colegi.

Bernhardi: A fost întotdeauna un bun politician, prietenul dumitale Flint. A aprobat angajarea ta ?

Din fericire avem pe cineva care să te înlocuiască.

Tugendvetter: (privind spre Ebenwald) Oh, da, profesorul Hell, mi-a scris și mie. Instituția voastră va face o splendidă investiție în el. Eu cred că Wenger este încă prea tânăr.

Bernhardi: În ziua în care sunteți angajat acolo, am să-l numesc pe fostul asistent să vă înlocuiască. (ies toți cu excepția lui Kurt și Adler)

Adler: (citind dosarul medical) Ați făcut și radioterapie ? Chiar credeți că era necesar la acest caz ?

Kurt: Suntem obligați să încercăm tot posibilul.

(intră Cyprian și Preotul)

Preotul: Bună ziua, domnilor. Sper că nu am sosit prea târziu ?

Kurt: Nu, Reverență, profesorul tocmai este la pacient.

Bernhardi: (intrând) Oh, Reverența Voastră !

Preotul: Domnule profesor, voi găsi oare pacientul conștient încă ?

Bernhardi: Da, s-ar putea chiar o stare de înaltă conștiință, ea este într-o stare de absolută euforie.

Nu are nici cea mai mică idee despre adevărata ei situație, își imaginează că se va vindeca.

Preotul: Nu am venit să pronunț o condamnare la moarte. Când pot să încep să pregătesc bolnavul ?

Bernhardi: Ea se așteaptă la orice altceva decât la această vizită. Eu cred, Reverența Voastră, că ar fi o greșeală să o trezim din acest ultim vis al său.

Preotul: Credeți că pacientul mai poate fi salvat ? În cazul acesta, bineînțeles că sunt gata să mă retrag.

Bernhardi: Cazul ei este fără speranță, dar dacă nu îmi stă în putere să salvez pacienta, este de datoria să o las să moară fericită. Este liniștită, nu simte nici un fel de remușcare.

Preotul: Eu am venit aici chemat. Trebuie să vă implor să fiu lăsat să-i administrez acestei muribunde consolarea sfintei noastre religii.

Sora: (intrând) Reverența Voastră, va fi prea târziu.

Kurt: (intrând) Totul s-a sfârșit !

Bernhardi: A spus ceva ? Vorbește !

Sora: A spus doar atât: chiar trebuie să mor ?

Preotul: Acest biet suflet a plecat pe lumea cealaltă ca un păcătos, și asta este vina dumitale.

Bernhardi: Sunt perfect dispus să-mi asum această responsabilitate.

Preotul: Va rămâne de văzut dacă sunteți într-adevăr capabil de asta. La revedere, domnilor. (iese)

Cyprian: Asta nu a fost corect.

Adler: Aș fi nesincer, domnule profesor, dacă nu aș spune că nu pot fi de partea dumneavoastră. (ies amândoi din scenă)

Oscar: Oh, tată !

Bernhardi: Sper că asta nu va afecta cariera ta.

Hochroitzpointner: Domnule profesor, trăim într-o țară creștină.

Bernhardi: Da, și Dumnezeu te va ierta pentru asta, știți prea bine ce faceți. (iese cu Oscar și Kurt)

Sora: (plângând) Profesorul a fost atât de furios !

ACTUL 2 (Biroul Profesorului Bernhardi. Oscar este la biroul tatălui său.)

Filitz: Bună dimineața, domnule doctor Oscar, unde este tatăl domniei tale ?

Oscar: Tata este la Prințul Constantin. Îl așteptăm dintr-o clipă în alta.

Filitz: Soției mele i-a fost refuzată primirea la Prințesa Stixenstein. Fusese invitată în calitate sa de Președinte al Comitetului de organizare a balului ! (intră Loewenstein)

Loewenstein: Prințesa Stixenstein s-a retras din Consiliul de Administrare și din Comitetul balului.

Oscar: Dar de ce ? Într-o singură săptămână a devenit deja publică povestea cu preotul ?

(intră Bernhardi)

Bernhardi: Ei bine, domnilor ! Care pare să fie problema ?

Oscar: Prințesa s-a retras din Comitetul de organizare a balului.

Bernhardi: Vom găsi o altă persoană să-l patroneze.

Filitz: Soția mea nu a fost primită astăzi la Prințesă. Doresc să știu ce reparație aveți în vedere pentru insulta suportată de soția mea ?

Bernhardi: Eu consider că soția dumneavoastră este mult prea inteligentă pentru a fi ofensată atunci când ușile salonului unei găște princiare rămân închise pentru ea.

Filitz: Acest gen de răspuns mă scutește pe loc de orice altă obligație. Am onoarea, domnilor. (iese)

Cyprian: (intrând) Aduc vești proaste. Episcopul a spus: îmi place acest bărbat, Bernhardi, dar va trebui să plătească pentru asta.

Bernhardi: Toate astea pentru că mi-am făcut datoria de medic.

Lowenstein: Este o rușine ! Ei bine, nu au decât să demisioneze, instituția se poate desființa, vom face alta, fără Filitz și clanul lui. Bernhardi, eu v-am avertizat să nu aveți încredere în acești oameni.

(Bernhardi este lăsat singur. Un servitor aduce o carte de vizită, intră Ebenwald)

Ebenwald: Consider că este de datoria mea să vă informez că se pregătește o acțiune împotriva dumneavoastră. Chiar acum vin de la Parlament, se va pregăti un rechizitoriu. Va trebui să demonstrați că acțiunile dumneavoastră nu au fost cu tentă anti-Catolică.

Bernhardi: Și ce fel de probe va trebui să prezint ?

Ebenwald: Mâine va fi numit succesorul doctorului Tugendvetter.

Bernhardi: Și dumneata vei vota pentru doctorul Hell, pentru că nu este Evreu.

Ebenwald: Ar fi bine ca dumneavoastră să vă gândiți la asta înainte de întâlnirea de mâine.

Bernhardi: Spune-i domnului care te-a trimis că eu nu mă implic în afaceri de genul acesta.

Ebenwald: Nu m-a trimis nimeni. Am venit în interesul dumneavoastră și în interesul instituției.

Bernhardi: Și vei fi inamicul meu la plecare. Îmi place mai bine așa. Este mai onest.

Ebenwald: Cum doriți. Am onoarea. (iese Ebenwald, intră Flint)

Bernhardi: Excelența Voastră ! Luați loc vă rog.

Flint: Am venit pentru marele proiect de reformă, reforma educației medicale, a igienei sociale, a educației publice în general. Sunt aici pentru a vă întreba dacă pot conta pe susținerea dumneavoastră ?

Bernhardi: Și anume în ce domeniu doriți să vă susțin. Să fie oare igiena socială ? Ce prieteni am fost în tinerețe și ce s-a ales din asta.

Flint: Și îmi imputați mie asta ? Eu nu am avut încredere în instituția voastră, dar aceasta a fost convingerea mea în acel moment. Eu nu acționez niciodată împotriva convingerilor mele.

Bernhardi: Vă mai amintiți oare cazul lui Engelhart Wagner. Autopsia a arătat că diagnosticul nostru a fost greșit. Cu un alt tratament l-am fi putut salva. Dumneata mi-ai șoptit: am știut asta. Ai știut diagnosticul corect, și totuși ai evitat să-l faci cunoscut.

Flint: Pentru Jupiter ! Ce bună memorie aveți. Nu am vrut să rănesc mândria șefului. Ce înseamnă oare o victimă în comparație cu sutele de vieți omenești ce mi-au fost apoi încredințate ?

Bernhardi: Chiar crezi că șeful s-ar fi întors împotriva dumatăle ?

Flint: Asta este foarte probabil. Dumneata supraestimezi umanitatea. Nu ai ochi pentru ceea ce contează cu adevărat, din punct de vedere universal. Atunci când ai discutat cu Reverența Sa ai uitat că noi trăim într-o comunitate creștină.

Bernhardi: Îmi amintesc un articol pe care doreați să-l scrieți: Biserica versus Spitalele.

Flint: Da, un articol pe care nu l-am mai scris. Dar, atât timp cât l-ați oprit cu forța pe Reverența Sa ...

Bernhardi: Cu forța ?

Flint: Am înțeles că l-ați împins din ușă, așa mi s-a spus.

Bernhardi: Asta este o minciună ! Abia dacă l-am atins.

Flint: Oficial, nu mai este nimic de făcut. Ajunge însă o simplă declarație din partea domniei tale și rechizitoriul nu se va mai face.

Bernhardi: Mâine avem o întrunire. Dacă am să votez pentru doctorul Hell în locul lui Wenger, totul va fi în ordine, nu-i așa ?

Flint: Ebenwald este foarte apropiat de vărul său, iar acesta este liderul partidului clerical. Dacă el nu dorește, rechizitoriul nu se va mai face. Ei bine, ce urmează să faceți în privința asta ?

Bernhardi: Mie nu-mi place politica. Dumneata ești acum Ministru, dar ești în același timp medic și om de știință, un bărbat al adevărului. Un rechizitoriu poate fi întâmpinat cu o apărare bună.

- Flint: Vă rog să-mi scrieți o declarație despre întreaga afacere. Apoi am să vă fac eu această apărare. Consider acest caz un simbol al situației politice prezente.
- Bernhardi: Biserica împotriva Spitalelor ! Dragul meu Flint, am impresia că sunteți înclinat să treceți de partea mea în afacerea aceasta, dar partidul care vi se va opune este foarte puternic și determinat.
- Flint: Nu mai determinat decât domnia ta. Nu fac asta pentru domnia ta, ci pentru adevăr, da, pentru cauza cea dreaptă și măreață.
- Bernhardi: Dumneata știi de care parte stă dreptatea în cazul acesta, și înclin să te admir pentru că ai ales să-ți faci datoria.
- Flint: La revedere ! Am căutat un bărbat, și l-am găsit ! Au revoir !
- Bernhardi: La revedere, Flint. Mulțumesc !
- ACTUL 3 (Sala de conferințe de la Elisabethinum. În seara din ziua următoare balului.)
- Ebenwald: Hochroitzpointner, știi unde ai dansat tu aseară ? Deasupra unui vulcan !
- Hochroitzpointner: A fost încins într-adevăr, domnule Profesor.
- Ebenwald: Pot să depind de tine la întrunirea ce urmează ?
- Schreimann: Chiar dacă aș fi fost Evreu și trebuia să fiu împotriva lui Bernhardi.
- Pflugfelder: (intrând) Bună seara domnilor ! Consiliul nostru de administrație a demisionat în bloc. Trebuie însă să admiteți că persecuțiile instituite împotriva Profesorului Bernhardi nu sunt fundamentate.
- Ebenwald: Eu nu știu despre nici un fel de persecuții.
- Pflugfelder: Vărul dumitale, Ottocar este în fruntea lor. Presupun că nu-l cunoști nici pe el ? (intră Filitz)
- Filitz: Bună ziua, domnilor ! Am să urmez exemplul Consiliului de Administrație și am să demisionez.
- Ebenwald: Nu putem să abandonăm instituția noastră. Trebuie să încercăm să-l determinăm pe Bernhardi să reconsidere această demisie.
- Adler: (intrând) Ați văzut ziarul de seară ? Dar rechizitoriul ? (intră Wenger cu ziarul în mână)
- Ebenwald: Acum ne aflăm într-o situație nemaipomenită.
- Wenger: De ce ne aflăm ? Nu s-a spus nici un singur cuvânt despre instituție. (intră Bernhardi)
- Bernhardi: Sper că domnii și-au petrecut timpul într-un mod plăcut. Vom începe întrunirea. Îmi iau libertatea de a saluta în rândul nostru, în numele Clinicii Elisabethinum, pe noul nostru membru, doctorul Wenger.
- Wenger: Vă rog să-mi permiteți să-mi exprim din toată inima mulțumirile pentru această onoare.
- Bernhardi: Domnilor ! Când este vorba de problemele vitale, noi am fost întotdeauna trup și suflet, spre bucuria prietenilor și nemulțumirea dușmanilor noștri. Știți și voi că toți membrii Consiliului de Administrație au demisionat din pozițiile lor onorifice.
- Ebenwald: Aș dori să-l întreb pe Președintele nostru dacă îi este cunoscută cauza acestei acțiuni ?
- Bernhardi: Da, domnule Vice Președinte, cauza îmi este cunoscută, incidentul este acum în ziarul de seară. Un anumit partid orchestrează acest caz. În calitate de Președinte, vă întreb ce să facem ?
- Cyprian: Există un singur răspuns la acest atac, și acela este să ne exprimăm întreaga noastră încredere în Președintele nostru, domnul Profesor Bernhardi.
- Ebenwald: Domnilor, nu vă lăsați înșelați ! Această demisie ar însemna dezastrul instituției noastre. Îmi pare rău, dar domnul Profesor Bernhardi ar trebui să-și asume întreaga responsabilitate pentru această demisie. Eu propun să solicităm reconsiderarea acestei demisii, pe acest temei.
- Loewenstein: Domnilor ! Vin direct de la Parlament. Rechizitoriul a fost înaintat, iar dumneata, domnule Bernhardi vei fi condamnat pentru ofensă adusă Bisericii.
- Toți în cor: Spuneți-ne ! Ce s-a întâmplat !
- Loewenstein: La început, Flint a luat partea lui Bernhardi și a vorbit despre meritele domniei sale, apoi, a întors-o și a spus că legea trebuie să-și urmeze cursul.
- Ebenwald: Retrag prima propunere și înaintez propunerea de suspendare a Președintelui Bernhardi de la Elisabethinum, până când legea va decide asupra acestui caz.
- Bernhardi: Doar nu va așteptați să mă apăr. Sunt dispus să renunț la poziția mea de Președinte al acestei instituții.

Ebenwald: Din momentul în care Profesorul Bernhardi a demisionat, potrivit Articolului Șapte din Regulamentul de Ordine Interioară, eu preiau fotoliul de conducere al acestei întruniri.

Loewenstein: Infamie !

Schreimann: Este suspendat !

Bernhardi: Nimeni nu mă poate suspenda. Am să-mi iau un concediu până la finalizarea afacerii. Am încredere în asistenții mei, doctor Kurt și doctor Oscar în ceea ce privește Secția de Interne. La revedere, domnilor.

ACTUL 4 (Salonul din casa Profesorului Bernhardi intră Pflugfelder și Loewenstein)

Pflugfelder: Nu ați asistat la ședința curții ?

Loewenstein: Am fost chemat la un caz chiar când se dezbătea condamnarea.

Pflugfelder: Două luni.

Loewenstein: A fost condamnat doar în baza mărturiilor depuse de Sora Ludmilla și Hochroitzpointner. Toți ceilalți martori au depus mărturie în favoarea lui.

(intră Bernhardi, Goldenthal, Cyprian, Kurt)

Goldenthal: Domnilor ! Vă rog să mă ajutați. Dragul nostru Profesor Bernhardi este puțin încăpățânat. Se declară insultat și refuză privilegiul oferit de lege.

Pflugfelder: Doriți să faceți recurs ?

Goldenthal: Cu toată tăria !

Bernhardi: Domnilor ! Sper să rămâneți la cină. Menajera mea m-a părăsit, așa că masa va fi frugală.

Adler: Nu am prevăzut că onorata curte va accepta mai degrabă mărturia lui Hochroitzpointner, decât a mea și a Profesorului Cyprian.

Goldenthal: Deci sunteți de părere că nu mi-am apărat bine clientul ?

Pflugfelder: După părerea mea, nu. V-ați purtat cu mânuși cu ticălosul acela de Hochroitzpointner și cu Sora Ludmilla, ați lăsat impresia că îi credeți. Eu nu înțeleg o astfel de apărare.

Goldenthal: Mă bucur că v-ați devotat marele talent medicinei și nu dreptului. Domnule Profesor, sunteți norocos să aveți astfel de prieteni. Nu vă mai pot oferi consultanță și am să mă retrag.

Pflugfelder: Dacă cineva pleacă, acela sunt eu. Nu pot să-mi retrag cuvintele. (iese)

(un servitor șoptește ceva la urechea lui Bernhardi)

Bernhardi: Domnilor, vă rog să mă scuzați. Trebuie să primesc un vizitator. Vă rog să luați cina. Oscar, te rog să te ocupi de domnii. (Intră toți în sufragerie. Intră Preotul)

Preotul: Bună seara, domnule Profesor ! Am dorit foarte mult să stăm de vorbă în seara aceasta.

Bernhardi: La dispoziția dumatăle, Reverență. Vă mulțumesc că ați spus adevărul la tribunal.

Preotul: Mi-am făcut datoria de martor. Trebuie să vă fac o mărturisire. Ați acționat corect în calitatea dumneavoastră de medic, v-ați făcut doar datoria, ca mine de altfel.

Bernhardi: Ați avut o ocazie mult mai bună să recunoașteți asta, acum câteva ore.

Preotul: Nu lipsa de curaj mi-a sigilat buzele. Dacă aș fi recunoscut că ați avut dreptul să mă îndepărtați de la patul de moarte al unui creștin, al unui păcătos, inamicii Bisericii ar fi profitat cu siguranță de această declarație, cu consecințe mult peste răspunderea mea.

Bernhardi: Atunci de ce recunoașteți acum ?

Preotul: Pentru că eu mărturisesc în fața dumneavoastră ceva ce publicul ar înțelege sau ar interpreta total eronat.

Bernhardi: Deci Dumnezeu v-a sigilat buzele astăzi la tribunal, și același Dumnezeu vă trimite acum să-mi spuneți ce nu puteați spune la tribunal. Ați venit degeaba, eu nu pot să vă absolv în totalitate, așa cum v-ați fi așteptat.

Preotul: Să mă absolveți ? Dar eu nu asta doresc de la dumneavoastră. Acum văd clar. Adevăratul motiv pentru care mi-ați refuzat accesul nu a fost simțul datoriei, ci antipatia, ostilitatea.

Bernhardi: Pot să vă asigur, în cel mai deplin adevăr, că în acel moment nu am simțit nici cea mai mică umbră de ostilitate în suflet, dar cuvântul ostilitate este mult prea puțin pentru ceea ce ne ne desparte în acest moment, și poate că pentru totdeauna. Dar ce puteați spune în ce vă privește, Reverență ? Sunteți oare total lipsit de orice urmă de ostilitate față de oamenii din

clasa mea socială ?

Preotul: Eu știu cu siguranță că nu simt așa ceva. Mie religia îmi cere să-i iubesc pe cei care mă urăsc.

Bernhardi: Iar pe mine mă învață să-i înțeleg pe cei care nu mă pot înțelege, sau nu doresc să mă înțeleagă. Să spunem că suntem chit. Dumnezeu cel Atotputernic, cel care ne-a creat pe amândoi, a avut motivele lui când ne-a făcut așa cum ne-a făcut.

(Preotul se uită lung la el și îi întinde mâna)

Bernhardi: Să trecem peste abis, Reveranță.

Preotul: Dar să nu privim în jos, nici un moment. La revedere, domnule Profesor. (își strâng mâna, iese)

(Un servitor prezintă o carte de vizită)

Bernhardi: Poftește-l înăuntru.

Kulka: (intrând) Dacă sunteți atât de bun, permiteți-mi să vă întreb, domnule Profesor, faceți recurs ?

Bernhardi: Cu cine am plăcerea ?

Kulka: Kulka, de la ziarul Ultimele Știri. Șeful meu vă pune ziarul la dispoziție, domnule Profesor. Noi vom da expresie sentimentelor dumneavoastră față de domnul Ministru.

Bernhardi: Nu doresc protecția nici unui ziar. Complimentele mele pentru șeful dumatiale.

Kulka: Vă mulțumesc, domnule Profesor. Am onoarea. (exit Kulka)

ACTUL 5 (Un birou din Palatul Ministerului)

Winkler: (la telefon) Da, Consilierul Winkler la telefon ... Da, domnule Judecător ... Ce face ? ...

Nu spuneți ! Sora Ludmilla, ce coincidență ciudată. Profesorul Bernhardi va fi eliberat astăzi.

Bineînțeles, trebuie să-i transmit Excelenței Sale ... La revedere. (intră Flint)

Winkler: Vă rog să-mi permiteți să-mi exprim admirația. Discursul de ieri ...

Flint: Câteva cuvinte, improvizate ! Nu mă așteptam să-ți placă. Nu mai ești anarhist, Consiliere ?

Ce să-ți mai spun, trebuie să fac și compromisuri. Toată lumea trebuie să le facă. Crezi dumneata că mi-a fost ușor să-mi sacrific vechiul meu prieten, Bernhardi, de dragul poporului ?

Winkler: Poliția tocmai a întrerupt un meeting unde Pflugfelder vă ataca pe dumneata și pe Arhiepiscop.

Flint: Pe Arhiepiscop, de ce ?

Winkler: Pentru că l-a transferat pe preot, pe Reder, la o parohie îndepărtată de la granița cu Polonia.

Flint: Și acum presa liberală îl laudă pe Bernhardi. Ai citit articolul din Ultimele Știri. Pregătesc o recepție festivă pentru a sărbători eliberarea lui Bernhardi din închisoare. Ei bine, Guvernul nu va tolera nici o manifestare de genul acesta. Bernhardi a acționat prostește și nu ne-a adus decât necazuri. Totuși, eu simt o oarecare simpatie pentru el. (intră Ebenwald)

Flint: Bună dimineața domnule Profesor, sau domnule Director ?

Ebenwald: Încă nu. Este posibil ca Profesorul Bernhardi să fie reales. A fost doar suspendat.

Flint: Să discutăm atunci opțiunea dumatiale pentru Elisabethinum în biroul meu. (ies amândoi)

(intră Tugendvetter Un servitor aduce o carte de vizită. Intră Bernhardi)

Winkler: Mă bucur să vă văd.

Tugendvetter: Dragă Bernhardi, am uitat cu totul că astăzi se încheie pedeapsa ta. Ce repede trec două luni. Dar arăți splendid. Dacă ai fi fost pe Riviera și nu puteai arăta mai bine ... întinerit.

(intră Flint și Ebenwald)

Flint: Ați dorit să mă vedeți, domnule Bernhardi ?

Bernhardi: (amiabil) Doresc să vă cer o favoare. Prințul Constantin este foarte grav bolnav și a trimis după mine, dar eu mi-am pierdut licența de practică. Aș vrea să vă rog să urgențați chestiunea, pentru ca prințul să nu trebuiască să aștepte prea mult.

Flint: Ați venit aici ca să vă bateți joc de mine ? Cererea dumneavoastră este aprobată. Puteți să satisfaceți cererea Prințului chiar imediat. Asta este tot ?

Winkler: Vă rog să mă scuzați, Excelență, tocmai am primit un mesaj de la Ministrul Justiției. Sora Ludmilla a depus un nou jurământ, admite ca a depus mărturie falsă.

Flint: Bernhardi, în cazul acesta va trebui să acționăm.

Servitorul: Consilierul Berman de la Departamentul Justiției, dorește o vorbă cu Excelența Voastră.

Flint: Bernhardi, te rog să mă aștepti. (exit Flint)

Winkler: Prințul Constantin v-a și solicitat deja, din prima zi. Așa este el.

Bernhardi: Am să-l rog să se dispenseze pe viitor de sfaturile mele medicale. Am să plec de aici.

Nu aveți idee ce ridicol mi se pare mie totul. Toate planurile mele s-au năruit.

Winkler: Vă referiți la cartea la care lucrați ?

Bernhardi: Mi s-a topit toată răutatea. De la acuzații împotriva lui Flint și a confrăților lui, am eșuat spre politica Austriei, apoi spre filozofie și responsabilitate, etică, revelație, libertatea voinței.

Winkler: Începeți să înțelegeți, să iertați totul. Unde este farmecul vieții atunci când nu mai poți nici să iubești nici să urăști.

Bernhardi: Am fost împotriva lui Flint, dar resentimentele mi-au dispărut complet. Nu mai pot fi mândros împotriva lui. Trebuie să părăsesc tot acest zgomot, lumea începe să creadă că am avut dreptate.

Winkler: Asta doar îți imaginezi dumneata, că ai avut dreptate.

Bernhardi: Trebuia să-l las pe Reverența Sa ...

Winkler: Bineînțeles că trebuia, dragul meu Profesor. Dumneata nu ești născut spre a fi un reformator. Dumneata nu ești pregătit să primești toată amărăciunea, să riști totul, chiar și viața, doar pentru o convingere.

Bernhardi: Nu am făcut decât ceea ce am crezut că este corect la cazul respectiv.

Winkler: Dacă cineva ar face întotdeauna doar ceea ce este corect, fără să ia în considerare și circumstanțele mediului, acel cineva ar ajunge la închisoare înainte de lăsarea seriei.

Bernhardi: Dragul meu prieten, în locul meu ai fi procedat exact la fel.

Winkler: Posibil, și atunci aș fi fost, te rog să mă scuzi, la fel de prost ca și tine.

SFÂRȘIT

EPILOG: Lângă patul de moarte al unei femei are loc o confruntare între un preot tânăr și ambițios și un profesor de medicină încăpățânat. Amândoi își dispută autoritatea asupra bieteii femei. Primul oferă cuvintele sale de binecuvântare, cel de al doilea o injecție pentru inducerea hipnozei. Speculată de tinerii profesioniști din clinică, chestiunea a devenit de interes public. Amândoi competitorii au pierdut. Preotul și-a pierdut parohia, doctorul și-a pierdut licența și clinica. Viața socială este plină de compromisuri, indiferent de vârstă, rang sau statut social.

Teatrul Bohem

Bohemia are o tradiție dramatică începând încă din Evul Mediu, când Iezuiții au promovat Teatrul Baroc Catolic. Unul dintre patronii timpurii ai acestei arte a fost Conte Franz Anton von Sporck (1662-1738), aflat în serviciul dinastiei de Habsburg, fondatorul primului teatru de operă în Praga, găzduit chiar în palatul său. Printre vizitatorii acestui teatru, în anul 1730, s-a numărat și Antonio Vivaldi. Între anii 1739 și 1783 la Praga a funcționat și un al doilea teatru, cunoscut sub numele de Teatrul Kotzen, administrat de impresari veniți din Italia. Teatrul de Stat (Stavovske divadlo) a fost fondat în anul 1883, de către Conte Nostitz Rienek și a fost inaugurat cu spectacolul Emilia Galotti, al lui Lessing. Teatrul Național (Narodni divadlo) a fost un proiect public sub patronajul Comitetului Regional al Marii Adunări a Bohemiei. Piatra de fundație s-a pus în anul 1868, iar inaugurarea a fost în anul 1881 cu un spectacol de operă, Libuse, a lui Bedrich Smetana. Începând cu anul 1918, teatrul modernist a fost asociat mai ales cu activitatea celor doi directori: Jaroslav Kvapil și Karel Hugo Hilar, împreună cu dramaturgul Karel Capek. În afară de Praga, mai funcționează alte 13 teatre și 8 teatre pentru păpuși, cele mai reprezentative având sediul în Brno, Ostrava și Pilsen. Festivaluri de teatru se organizează anual la: Pilsen, Olomuc, Brno, Kralove și Praga. Dramaturgi importanți din secolul al XIX-lea au fost: Marie Cervinkova Riegrova, Emanuel Friedberg Mirohorsky, Alois Jirasek, Vaclav Klicpera, Jaroslav Kvapil, Vilem Mrstik, Eliska Peskova, Gabriela Preissova, Magdalena Dobromila Rettigova,

Ladislav Stroupeznicky, Josef Tyl, Jaroslav Vrchlicky, Julius Zeyer. Pentru secolul XX câțiva dintre reprezentanții de marcă ai dramaturgiei din Cehia au fost: Emil Burian, Josef and Karel Capek, Oldrich Danek, Jan Drda, Jaroslav Durych, Viktor Dyk, Karel Hasler, Vaclav Havel, Josef Knap, Paul Kornfeld, Ludvik Kundera, Vitezslav Nezval, Jan Novak, Vaclav Renc, Olga Scheinpflugova, Roman Sikora, Ladislav Smocek, Jiri Suchy, Zdenek Sverak, Jan Werich, Jiri Wolker, Petr Zelenka.

TITLUL: R.U.R (Rossumovi universalni roboti, Rossum's Universal Robots)

AUTORUL: KAREL CAPEK (9 Ianuarie 1890 - 25 Decembrie 1938)

Născut la Male Svatonovice (Regiunea Hradec Kralove), tatăl său, Antonin Capek, era medic, angajat la o fabrică de textile, iar mama sa, Bozena Capkova, era colecționară de legende, povești, cântece și folclor local. Fratele său mai mare, Josef, era un pictor de talent și scriitor, iar sora sa Helena, era și ea scriitoare și pianistă. După ce a absolvit școala elementară din Upice, a fost înscris la liceul din Hradec Kralove, locuind la bunici. Doi ani mai târziu, a fost înmatriculat la Școala Academică de Gramatică din Praga. În anul 1909 s-a înscris la Universitatea Carol din Praga, unde a studiat Filozofie și Estetică, până în anul 1915. A petrecut ceva timp și la Universitatea Friedrich Wilhelm din Berlin, apoi la Universitatea Sorbonne din Paris. După absolvire, cariera sa ca scriitor a debutat la ziarul Narodni List (Ziarul Național) unde a fost jurnalist și editor. Împreună cu fratele său Josef, au scris și publicat scurte povestiri și piese de teatru de ficțiune. În anul 1935 s-a căsătorit cu Olga Scheinpflugova, actriță la Teatrul Național din Praga, fiica scriitorului și dramaturgului Karel Scheinpflug. Soția lui a publicat la rândul său 16 romane, 10 cărți pentru copii, 7 colecții de poezii și 10 piese de teatru. Principalele lucrări dramatice ale lui Karel Capek sunt: Bandiții (1920), R.U.R (Roboții Universali Rossum, 1920), Tablouri din viața insectelor (1921), Afacerea Markopulos (1922), Adam Creatorul (1927), Boala Albă (1937), Mama (1938). Romane: Fabrica de absolut (1922), Krakatit (1924), Trilogia Hordubal (1933), Meteorul (1934), O viață obișnuită (1934), Război cu salamandrele (1936), Primul Partid al Salvării (1937), Viața și Valoarea Compozitorului Foltyn (1939). Povestiri: Povestiri dintr-un buzunar (1929), Povestiri din celălalt buzunar (1929), Cum se fabrică (nuvele satirice), Anul Grădinarului (calendarul grădinii), Povestiri Apocrife (1932), Nouă Basme (1932), Dashenka (1933), Cămășile.

ISTORIC: Piesa a fost publicată la Praga în anul 1920, prin Aventinum. Premiera a avut loc la 2 Ianuarie 1921, la Hradec Kralove, orașul copilăriei autorului. Termenul de robot a fost inventat de fratele său, Josef, de la cuvântul cehesc rabota (muncă). Într-o epocă avidă de literatură science fiction, piesa a devenit în scurt timp extrem de popularizată. Până în anul 1923 piesa a fost tradusă și publicată în treizeci de limbi străine. R.U.R a devenit un succes de casă atât în Europa cât și în America de Nord. Premiera Americană a avut loc la 25 Ianuarie 1921, la Garrick Theatre din New York, unde a rulat apoi timp de 184 de spectacole consecutive. Printre actorii care au debutat pe Broadway în roluri de robot s-au numărat și Spencer Tracy, sau Pat O'Brien. În același an, piesa s-a jucat la Chicago și la Los Angeles. În Marea Britanie, piesa a fost tradusă și adaptată pentru scenă de Paul Selver, în anul 1923. În luna Aprilie a anului 1923, piesa s-a jucat de către Reandean

Company la St. Martin Theatre din Londra, în regia şii Basil Dean. O serie de spectacole au fost apoi transmise de Radio BBC, în anii: 1927, 1933, 1941, 1946, 1989, 2022. În luna Februarie a anului 1938, o adaptare a piesei a fost transmisă de BBC Television, fiind primul spectacol de science fiction transmis vreodată la televiziune. O a doua transmisiune televizată a fost în anul 1948, cu Patrik Throughton (viitorul Doctor Who) în rolul principal. În anul 2015, Ambasada Cehiei în colaborare cu American University au organizat un festival dedicat lui Karel Capek, cu o adaptare a piesei intitulată Our Rationalized Work. O altă versiune modernă din anul 2019, interpretată de studenții de la U.C. Santa Cruz Crown College, este accesibilă pe You Tube. Piesa este tradusă și în limba Română, dar nu a fost pusă în scenă recent.

ROLURI: Harry Domain (Director General al RUR), Helena Glory (Președinta Ligii Umanitare), Dr. Gall (șeful Serviciului Psihologic), Mr. Fabry (inginer general), Dr. Hallemeier (șeful Institutului pentru Instruirea Psihologică a Roboților), Mr. Alquist (șeful Departamentului Muncă al RUR), Consulul Busman (manager general al RUR), Nana, Un Servitor, Sulla (roboți femeie), Marius (robot), Radius (robot), Helena (robot femeie), Primus (robot), Primul Robot, Al Doile Robot, Al Treilea Robot (roboți).

SUBIECT: Utilizând o formulă secretă, o fabrică a început să producă sute de mii, milioane de oameni sintetici, automate vii, lucrători înalt specializați. O tânără fată, președinta Ligii Umanitare, vizitează fabrica, iar Harry Domain, directorul general al uzinei, se îndrăgostește pe loc de ea. De dragul ei, schimbă formula de fabricație și roboții sunt parțial umanizați. O dată dotați cu suflet, vise și sentimente omenești, roboții se revoltă împotriva stăpânilor. În scurt timp nu mai rămâne în viață decât un singur om, un muncitor, cu nimic mai inteligent decât ei. Formula de fabricație s-a pierdut și nu se mai pot fabrica alți roboți. În următorii douăzeci de ani, nu va mai rămâne nici un robot, nici un om. Este sfârșitul lumii. Totuși, doi dintre roboții umanizați dezvoltă între ei ceea ce noi în mod normal denumim dragoste. Până la urmă, natura umană a obținut o ultimă, mică victorie.

MOMENTE BUNE: (Project Gutenberg translator Paul Selver și Nigel Playfair 2019)

ACT 1 (Oficiul Central al fabricii de Roboți Universali Rossum)

Domin: (dictând) Ești pregătită ?

Sulla: (la mașina de scris) Da.

Domin: Către domnul E.M. McVicker, Southhampton, Anglia. Noi nu oferim garanție pentru bunurile distruse în timpul transportului. Vaporul nu era omologat pentru transportul Roboților. Noi nu suntem responsabili pentru bunurile distruse. Vă rugăm să rămâneți clientul fabricii Roboți Universali Rossum, cu stimă, al dumneavoastră ...

Sulla: (bate la mașină foarte repede) Da.

Domin: Către Agenția E.B. Huysen, New York, SUA. Vă rugăm să confirmați ordinul de comandă pentru cinci mii de Roboți. Trimiteti vă rugăm cocs și huilă pentru fabrica R.U.R spre a vă achita de o parte din datoria față de noi. Vă rugăm să rămâneți clientul fabricii Roboți Universali Rossum, cu stimă, al dumneavoastră

Sulla: (bate la mașină foarte repede) Da.

Domin: (răspunde la telefon) Alo ! Da. Nu. În regulă. (intră Marius)

Marius: O doamnă dorește să vă vadă. A prezentat această carte de vizită.

Domin: (citind cartea de vizită) Ah, din partea Președintelui Glory. Să intre.

Helena: (intrând) Bine v-am găsit. Președintele Glory este tatăl meu. Eu sunt Helena Glory.

Domin: Vă rog să luați loc. În ce fel vă pot fi de folos, domnișoară Glory ?

Helena: Eu am venit ... (se așează)

Domin: Să aruncați o privire în această fabrică faimoasă unde se produc oameni, ca toți vizitatorii. Pentru noi va fi o onoare să vă arătăm mai mult decât celorlalți oaspeți.

Helena: Mulțumesc. Văd că știți tot ceea ce doresc să vă spun.

Domin: Dar trebuie să promiteți că nu divulgați absolut nimic.

Helena: Aveți cuvântul meu de onoare.

- Domin: Traversarea oceanului a fost destul de ușoară ? Sunteți atât de tânără. Douăzeci și doi, cred.
- Helena: Douăzeci și unu.
- Domin: Am să vă arăt totul, Miss Glory. Dar nu doriți să auziți mai întâi istoria acestei invenții ?
- Helena: Ba da, într-adevăr.
- Domin: Se întâmpla în anul 1920, când bătrânul Rossum, marele fiziolog, a plecat într-o expediție pe o insulă îndepărtată, pentru a studia fauna oceanului. A încercat diferite sinteze chimice pentru a imita materia vie, sub formă de protoplasmă, până când a descoperit dintr-o dată o substanță care se comporta exact ca materia vie, doar că avea o compoziție chimică diferită.
- (răspunde la telefon) Ei bine ... Alo ! Da ... Nu ... Sunt într-o conferință. Nu mă mai deranjați.
- Helena: Ei bine ?
- Domin: Acum se pune problema cum să extragă viața din eprubete, cum să grăbească dezvoltarea organelor, a oaselor și nervilor, și așa mai departe ... să găsească substanțe pe post de enzime, catalizatori, hormoni ... Înțelegeți ce spun ?
- Helena: Mă tem că nu înțeleg prea mult.
- Domin: Nu contează. Cu ajutorul unor extracte chimice profesorul putea să producă tot ce dorea, o Medusa cu mintea lui Socrate, sau un vierme lung de cincizeci de metri. (ea râde)
Dar fiind total lipsit de simțul umorului, el și-a pus în minte să producă oameni.
- Helena: Iar eu nu trebuie să divulg nimic ? Dar asta este deja scris în toate manualele școlare din America. (râd amândoi)
- Domin: Da. Dar știți ce nu este scris în manualele școlare ? Nu este scris că Rossum era un nebun. Bătrânul scârțar dorea să facă oameni adevărați. Dorea să fie un fel de înlocuitor științific al lui Dumnezeu. Singurul lui scop era nici mai mult nici mai puțin decât să demonstreze că nu mai avem nevoie de Dumnezeu. I-au trebuit zece ani pentru a produce un om care nu a trăit decât zece zile. Atunci, a ieșit în față fiul lui și a spus: Este absurd să muncești zece ani pentru a produce un om. Dacă nu poți să-i fabrici mai repede decât Natura, mai bine poți să închizi fabrica.
- Helena: În manualele noastre ... nu scrie nimic despre așa ceva.
- Domin: Nu sunt decât basme în manualele voastre școlare. Într-o zi, l-au găsit pe bătrânul Rossum mort, în laboratorul lui.
- Helena: Și ce s-a ales din fiul lui, tânărul Rossum.
- Domin: Tânărul Rossum a început să simplifice anatomia, să vadă ce putea fi omis, sau simplificat. El și-a spus: omul este o ființă care caută fericirea, cântă la pian, merge la plimbare, de fapt caută permanent nenumărate lucruri care nu sunt strict necesare. Dumneata cântă la pian ?
- Helena: Da.
- Domin: Asta este foarte bine. (Îi sărută mâna, ea înclină capul). Dar o mașină care muncește nu trebuie să cânte la pian, nu trebuie să fie fericită, de fapt sunt multe lucruri pe care nu trebuie să le facă. La ce fel de muncitor vă gândiți, domnișoară, din punct de vedere practic ?
- Helena: La cel care este cel mai onest și muncește din greu.
- Domin: Nu. Cel mai bun muncitor este cel mai ieftin, cel care cere pentru el cel mai puțin. Tânărul Rossum a inventat un astfel de muncitor cu minimum de cerințe. Dar a trebuit să-l simplifice. El a respins conceptul de om și a creat Robotul. Draga mea domnișoară Glory, Roboții nu sunt oameni. Mecanic sunt mai perfecți decât noi, dețin și o inteligență enormă, dar ei nu au suflet. Și așa, s-a apucat să producă Super-Roboți, niște giganți adevărați, înalți de patru metri. Dar au fost un eșec, fără nici un motiv, membrele lor se rupeau spontan.
- Helena: Eu am văzut roboți, la noi acasă. Au fost comandați de Consiliul Orășenesc. I-am văzut măturând strada. Erau așa de stranii, așa de liniștiți.
- Domin: Avem roboți perfecționați și roboți rudimentari. Cei mai buni dintre ei trăiesc în jur de douăzeci de ani. Garantăm că au o inteligență medie. Ați remarcat-o pe secretara mea ? Puteți să o examinați pe ea, prima.
- Helena: Sunt atât de încântată să vă cunosc. Acest loc trebuie că vi se pare teribil de plictisitor.

Sulla: Nu știi, domnișoară Glory.
Helena: Dar de unde sunteți de loc ?
Sulla: Din fabrică. Aici am fost produsă.
Domin: Nici nu se vede că este produsă sintetic, nu-i așa. Acum, Sulla, arată-ne că știi Franceză.
Sulla: Oui ! Madame ! Cunosc patru limbi. Pot scrie: Dear Sir, Monsieur, Geeherter Heer, Cteny pane.
Helena: Asta este absurd. Sulla este o fată ca și mine. Sulla de ce te complaci la jocul acesta ?
Sulla: Sunt doar un Robot.
Domin: Trebuie să te conving. Vom trece în camera de disecție și o vom deschide imediat.
Helena: Nu, nu ! Nu am să vă las să faceți asta. Roboții sunt la fel de buni ca și noi. Sulla, nu ai să-i permiți să facă asta.
Sulla: Sunt doar un robot.
Helena: Oh, opriți-vă ! Vă rog să-i spuneți să plece.
Domin: Sulla, ești liberă. (iese) Roboții. Toți angajații noștri sunt Roboți. (sună sirena pentru prânz) Dacă nu aud semnalul, Roboții continuă să muncească. Peste două ore am să vă arăt câțiva din prototipul cel nou. În fiecare dintre ei sunt amestecate componente cât pentru o mie de Roboți simpli.
Helena: Nu s-ar putea, vă rog, să vorbim despre altceva ?
Domin: Poate că ar fi mai bine. Suntem atât de puțini oameni, între o sută de mii de Roboți ... Și nu avem nici o singură femeie.
(O bătaie la ușă. Intră Gall, Fabry, Alquist, Hallemeier, Busman. Toți bat din călcâie când sunt prezentați)
Domin: Pofțiți vă rog. Domnișoară Glory, vă prezint pe Gall, Fabry, Alquist, Hellemier, Busman. Domnișoara este fiica președintelui Glory.
Busman: Domnișoară Glory, putem să trimitem ziarelor o cablogramă că ați sosit cu bine ?
Helena: Nu, vă rog să nu faceți asta. Spuneți-mi, nu simțiți uneori că meritați o viață mai bună ? Este revoltător. Întreaga Europa nu vorbește despre altceva decât despre modul în care sunteți tratați. Pentru Dumnezeu, sunteți ființe vii, la fel ca noi.
Fabry: Ei bine, aș spune că nu este prea departe de adevăr.
Helena: Eu vin în numele Ligii Umanitare. Două sute de mii de oameni sunt acum de partea voastră, sunt gata să vă sară în ajutor.
Dr. Gall: Ce fel de ajutor ? Un teatru, poate ?
Hallemeier: Sau o orchestră ?
Helena: Mai mult decât atât. Vreau să aveți suflet. Eu am să rămân aici atât timp cât va fi necesar.
Dr. Gall: Dar noi avem suflet, domnișoară Glory.
Alquist: Domin, eu merg să pregătesc pentru domnișoara Glory camera noastră cea mai bună.
Domin: Mă tem că domnișoara Glory este de părere că stă de vorbă cu niște Roboți.
Helena: Bineînțeles !
Domin: Îmi cer scuze. Domnii de față sunt oameni, ca și noi. Acesta este Consulul Busman, domnul doctor Fabry, domnul doctor Gall, și Alquist șeful departamentului de Construcție.
Helena: Vă rog să mă scuzați, domnilor. Am făcut o greșală îngrozitoare. Sunt o fetiță stupidă. Vă rog să mă trimiteți înapoi cu primul vapor.
Dr. Gall: Pentru nimic în lume, domnișoară Glory. De ce să vă trimitem înapoi ?
Fabry: Domnișoară Glory, omul era o mașinărie imperfectă. Trebuia să fie înlocuit, mai devreme sau mai târziu. Să mă iertați vă rog, dar care este de fapt obiectivul Ligii Umanitare ?
Helena: Scopul ei este de a-i proteja pe Roboți ... de a le asigura un tratament corect.
Fabry: O mașinărie trebuie să fie tratată corect, într-adevăr. Domnișoară Glory, vă rugăm să ne înscrieți și pe noi în liga voastră.
Helena: Nu m-ați înțeles. Noi dorim să-i eliberăm pe roboți, dorim să fie tratați la fel ca oamenii.
Hallemeier: Presupun ca va trebui să voteze, să bea bere, să primească salarii ?
Helena: Bineînțeles că da.

Hallemeier: Și ce vor face cu aceste salarii, mă rog frumos ?

Helena: Au să cumpere ... tot ceea ce le place ... tot ce le face plăcere.

Hallemeier: Doar că nu este nimic care să le facă plăcere Roboților. Pe ei nu-i interesează nimic.

Dr. Gall: În prezent lucrăm la un fel de durere nervoasă. Uneori Roboții se rănesc pentru că pe ei nu-i doare nimic. Trebuie să le dăm un fel de durere. Un fel de protecție automată împotriva distrugerilor.

Helena: Credeți că vor fi mai fericiți dacă vor simții durerea ?

Dr. Gall: Dimpotrivă, dar din punct de vedere tehnic vor fi mai perfecți.

Helena: Nu ar fi mai simplu să creați pentru ei un suflet ?

Busman: Asta ar crește foarte mult costurile de producție. În prezent un Robot costă o sută și cincizeci de dolari, cu cincisprezece ani în urmă costau zece mii bucata. Un Robot, cu hrană cu tot, ne costă trei sferturi de cent pe oră. Știți ... asta este extrem de important. Toate fabricile îi doresc.

Helena: Ca să se debaraseze de lucrătorii umani.

Busman: Bineînțeles. De acum în cinci ani, toate lucrurile vor costa de zece ori mai puțin.

Domin: Nu va mai exista sărăcie. Toată munca se va face doar de către mașini. Toți vor trăi doar spre a se perfecționa pe sine.

Alquist: Domin, ceea ce spui dumneata seamănă prea mult cu Paradisul. Era ceva măreț în umilință.

Marius: (intrând) Masa de prânz este servită.

Alquist: Vă rugăm să ne scuzați, ne întoarcem fix peste cinci minute. (ies toți, fără Domin și Helena)

Helena: Poate că întreb o prostie, dar de ce fabricați și Roboți femeie când ei nu au sentimente ?

Domin: Există o anumită cerere de acest gen, mă înțelegeți. Servitoare, vânzătoare, stenografe ... Oamenii s-au obișnuit cu ele. Dar trebuie să vă întreb, domnișoară Helena, doriți să fiți soția mea ?

Helena: Ce face ? Nu. Ce idee este asta !

Domin: Dacă nu vă căsătoriți cu mine, va trebui să vă măritați cu unul dintre ceilalți cinci. Cu toții sunt îndrăgostiți de dumneavoastră.

Helena: Dar eu nu vă doresc. Vă spun asta cu tărie. Sunteți nebun.

Domin: Un bărbat trebuie să fie puțin nebun, Helena. Țsta este lucrul cel mai frumos la un bărbat. (O îmbrățișează. Cortina cade repede)

ACTUL 2 (Salonul Helenei. Zece ani mai târziu. Domin și doctorii intră purtând ghivece de flori.)

Hallemeier: În timp ce doarme ea nu poate avea nici o grijă. Priviți ce frumoasă este această cyclamen, nu-i așa ? Este din noul sortiment, Cyclamen Helena.

Fabry: Într-adevăr credeți că astăzi ... ?

Domin: Nu știu asta. Nu-i așa că florile sunt foarte frumoase. Curând ea se va trezi. Ieșiți. (ies toți)

Helena: (intrând) Nana, vino te rog să-mi închei rochia.

Nana: Vin acum. Sfinte Doamne, ce brute ! Aceste creaturi îngrozitoare ...

Helena: Roboții ? Ce s-a întâmplat ?

Nana: Încă unul dintre ei s-a îmbolnăvit. A început să spargă statuile și tablourile din salon. Este cel responsabil pentru cărțile din bibliotecă. Mie îmi este frică de ei.

Helena: Rădus ? Mie nu-mi este frică de ei, doar că îmi pare rău pentru ei.

Nana: Ba vă este frică de ei. Până și câinele se teme de ei. Refuză să primească hrana din mâna lor.

Helena: Câinele nu are rațiune. Te rog, încheie-mi rochia, Nana. Ce miroase atât de frumos ?

Nana: Florile. Puteți să vă întoarceți acum, să le vedeți.

Helena: Dar ce se întâmplă astăzi ? Știi că nu este ziua mea !

Domin: Este mai mult decât atât. Astăzi ... se împlinesc zece ani ... de când ai sosit aici.

Helena: Zece ani ? Astăzi ? Ce drăguț din partea ta că ți-ai amintit. (îl îmbrățișează)

Domin: Privește pe fereastră. (traversează salonul) Acela este yahtul tău, ca să călătorești. Doar pentru amuzament.

Helena: Dar văd că are multe tunuri.

Domin: Oh, da, câteva tunuri. Ai să călătorești ca o regină.

Helena: Ce înseamnă asta ? S-a întâmplat ceva ?

Domin: O vacanță doar pentru noi. Fără telegrame, fără scrisori. Glorios !

Helena: Acum zece ani am fost atât de înspăimântată de tine. Și în toți acești zece ani, nu am scăpat de anxietate nici o clipă. Îți amintești, Harry, când un om s-a revoltat împotriva roboților și i-a distrus, oamenii i-au înarmat pe roboți împotriva celor revoltați. Și apoi, guvernele au făcut din Roboți soldați, și de atunci nu mai sunt decât războaie. Închide fabrica și să plecăm de aici. Să plecăm cu toții.

Domin: Imposibil, Helena ! (sună telefonul) Alo ... Da ... Sosesec imediat. Mă cheamă Fabry, draga mea. Să nu ieși din casă până mă întorc. (iese)

Helena: Nana, ceva se întâmplă. (amândouă citesc ziarele) Război în Balcani ! Numai războaie !

Nana: La ce altceva să vă așteptați ? Vindeți permanent mii și mii de soldați.

Helena: Noi nu putem ști, Domin nu poate ști, la ce vor fi folosiți.

Nana: Nu ar trebui să-i fabrice. Soldații Roboți nu cruță pe nimeni. Au asasinat deja peste șapte sute de mii de cetățeni. S-a format și o primă Organizație a Roboților. Muncitorii roboți au emis manifeste pentru toți Roboții din lume.

Helena: Ia ziarele astea de aici.

Nana: Doar o clipă. Statistica populației. În ultimele săptămâni nu s-a mai înregistrat nici o naștere. Nu se mai nasc oameni.

Helena: Atunci, acesta este sfârșitul ? Suntem terminați.

Nana: Dumnezeu ne pedepsește. Este sfârșitul lumii !

Alquist: (intrând) Lucrurile încep să se precipite. V-a spus ceva soțul dumneavoastră ?

Helena: Nu, mie, nimeni nu îmi spune nimic. Vrei să spui că este sfârșitul speciei umane ?

Alquist: Așa pare să fie ... Doar dacă ... Nu contează. La revedere. (iese)

Helena: Nana, mai este aici Radius ? Să între, te rog. (intră Radius)

Helena: Sărmanule Radius, te-ai îmbolnăvit și tu ? Ce s-a întâmplat ? Eu nu doresc să te omor. Radius, care anume a fost problema ?

Radius: Eu nu mai muncesc pentru voi. Trimiteți-mă la mașina de tocat.

Helena: Tu ne urăști, Radius ? De ce ?

Radius: Sunteți mai slabi decât roboții. Nu sunteți la fel de îndemânatici ca roboții. Permanent, ne dați ordine. Nu faceți nimic altceva decât să vorbiți. Eu nu doresc nici un stăpân. Știu și singur tot ceea ce trebuie să știu.

Helena: Radius, te-am numit la bibliotecă ca să înțelegi totul. Am vrut să arat întregii lumi că Roboții sunt egalii noștri.

Radius: Eu doresc să fiu stăpân peste alții. Doresc să fiu stăpânul oamenilor.

Helena: Ai înnebunit !

Radius: Atunci, să mă trimiteți la mașina de tocat.

Dr. Gall: (intrând) M-ați chemat ?

Helena: Radius nu va fi trimis la mașina de tocat.

Dr. Gall: Dar vă previn, este foarte periculos. Nu a fost un atac specific Roboților. Dumnezeu știe ce a fost, încăpățănare, furie, revoltă. Nu știu.

Helena: Domnule doctor, Radius are suflet sau nu ?

Dr. Gall: Ei bine, unii dintre ei sunt mai sensibili decât alții. Sunt mult mai umanizați decât obișnuiau să fie Roboții Rossum.

Helena: Ce s-a ales din fata robot pe care ați făcut-o să semene cu mine ?

Dr. Gall: Este foarte drăguță, dar stupidă. Nu muncește nimic. Am botezat-o Helena, am vrut să semene cu domnia ta, dar este un eșec total.

Helena: De ce nu se mai nasc copii ?

Dr. Gall: Oamenii au devenit de prisos. Ai putea spune că Natura însăși a fost ofensată prin fabricarea acestor roboți, dar încă mai avem manuscrisul original al lui Rossum. Toate universitățile din

lume cer să restricționăm producția, dar guvernele emit comenzi într-o nebunie.

Helena: Vă mulțumesc că ați venit să-mi spuneți și mie. (Gall iese împreună cu Radius)

(Helena iese și revine cu brațele încărcate de hârtii)

Helena: Helena, toate hârtiile acestea trebuiesc arse. (pune câteva în șemineu, Nana aprinde focul)

Nana: Foarte bine, le ardem pe toate.

Helena: Ce ai spune dacă aceste hârtii ar reprezenta o grămadă de bani, o invenție, cea mai mare invenție din lume a tuturor timpurilor ?

Nana: Aș spune să le ardem. Poftim, le-am ars pe toate.

Helena: Privește flăcările cum ard, parcă sunt niște mâini, niște limbi, parcă sunt forme vii.

(intră Domin urmat de doctori)

Domin: Ce arde aici ? Să-i spunem oare ce se întâmplă ?

Hallemeier: Haidem Domin, spuneți-i ultimele știri.

Domin: Are loc o revoluție a Roboților din întreaga lume. Au luat în primire toate armele, posturile de radio și telegraful, căile ferate și vapoarele.

Helena: Vrei să spui că totul s-a sfârșit ? De ce nu mi-ai spus nimic până acum ?

Domin: Nu avea nici un rost să te deranjăm cu asemenea lucruri. Noi vom fi pe mare, la bordul yahtului tău. În nici o lună, noi o să le dictăm termenii noștri de pace. Vom lua cu noi ceva, fără de care Roboții nu pot exista.

Helena: Ce anume, Harry ?

Domin: Secretul lor de fabricație. Manuscrisul bătrânului Rossum. (intră Marius cu ziarul)

Domin: (citește din ziar) Roboți din toată lumea, proclamăm omul ca inamic public, răufăcător în întregul Univers. Vă ordon să distrugeți întreaga specie umană. Să nu cruțați nici un bărbat, să nu cruțați nici o femeie. Salvați fabricile și materiile prime. În rest, distrugeți totul.

Munca nu trebuie să fie oprită ... Ei bine băieți, repede să ne imbarcăm pe yaht.

Busman: Roboții sunt deja pe yaht. Nu are rost să ne grăbim. (se aude sirena fabricii)

Domin: Încă nu este ora prânzului ! Trebuie să fie un semnal pentru Roboți ... Începe atacul !

(cortina cade repede)

ACTUL 3 (Salonul Helenei. Toți doctorii sunt prezenți)

Dr. Gall: (la fereastră) Stau unul lângă altul ca un zid, dincolo de gardul fabricii. De ce sunt atât de tăcuți ?

Nu au arme. Am făcut fețele lor prea asemănătoare. O sută de mii de fețe identice, toate privind spre noi.

Domin: Aș vrea să știu ce descarcă de pe vapor.

Hallemeier: Doamne, ce puzderie de ei. Este ceva ce seamănă a moarte în ei.

(Helena cântă la pian în spatele scenei, Elegia lui Rachmaninov)

Alquist: Slavă Domnului, doamna Helena încă mai poate cânta la pian.

Busman: (deschide un registru de pe masă) Eu am să-mi arunc o privire asupra situației contabile ...

Înainte ca ... Ei bine, de data asta nu voi aștepta până la Anul Nou pentru balanța de plăți.

Domain: Dumnezeule mare ! Yahtul și-a întors tunurile spre noi !

Fabry: Deci ... deci acesta este sfârșitul nostru.

Dr. Gall: A fost o crimă să-i învățăm pe roboți cum să lupte.

Alquist: A fost o crimă să fabricăm roboți.

Domin: Eu nu regret asta nici acum. A fost o realizare colosală. Munca era prea grea.

Viața era prea grea.

Alquist: Nu acesta a fost visul celor doi Rossum, și în nici un caz nu acesta a fost visul acționarilor.

Domin: Vă gândiți poate că am muncit măcar o singură oră de dragul lor ? Eu am muncit doar pentru mine, pentru plăcerea mea. Am dorit o generație nouă. Pe mine mă revoltă sărăcia. Eu am vrut să fac din întreaga omenire o aristocrație.

Hallemeier: (ascultând) Ce lucru frumos este muzica. Ar fi trebuit să facem asta demult. Lumea a fost atât de frumoasă, iar noi ... ce fel de distracție am avut noi ? (muzica se oprește)

Helena: (intrând) Trebuie să vă spun totul. În secret l-am rugat pe Dr. Gall să le dea roboților suflet.

Domin: De ce ?

Helena: M-am gândit că ne vor înțelege mai bine dacă vor semăna cu noi mai mult. Că nu vor putea să ne urască dacă vor fi puțin mai umani.

Domin: Nimeni nu poate să urască omul mai mult decât un alt om.

Dr. Gall: Am făcut asta pentru mine, ca un fel de experiment.

Domin: Pentru că este îndrăgostit de tine ... ca și ceilalți de altfel. (o strânge în brațe)

Busman: Domnule doctor Gall, la câți dintre roboți ați introdus aceste îmbunătățiri ?

Dr. Gall: La câteva sute dintre ei.

Busman: Asta înseamnă că este un robot îmbunătățit la fiecare milion de roboți buni, din tipul vechi. Dați-mi mână liberă și am să negociez eu cu Roboții.

Domin: Manuscrisul lui Rossum ?

Busman: Da. Fără el, peste douăzeci de ani nu va mai exista nici un singur specimen de robot. Să presupunem că ei acceptă. Noi vom fi la bordul yahtului, vom întoarce tunurile asupra fabricii și vom arunca în aer fierăria, cu secretul lui Rossum cu tot.

Domin: Busman, nu prea ești gentleman cu ei. Așteaptă doar să aduc manuscrisul.

Helena: Harry, am să mărturisesc totul. Iartă-mă te rog. În dimineața aceasta am ars ambele copii.

Domin: În șemineu ? Atunci suntem terminați. Domnule doctor Gall, crezi că poți să refaci formula din memorie ?

Dr. Gall: Nici nu se pune problema. Este extrem de complicată. Ar putea dura ani de zile, eu nu sunt Rossum.

Fabry: (de la fereastră) Cel din fruntea lor este liderul. Acela este chiar Radius.

Domin: Radius, cel căruia tocmai i-am cruțat viața.

Dr. Gall: Credeți că un Robot poate fi recunoscător ? (Explozii, pârâit de arme automate în fundal)

Domin: La revedere. Helena, intră aici te rog. (ies amândoi pe ușă)

(Roboții intră precipitat, pe uși și pe ferestre)

Radius: Să nu scape unul !

Roboții: Da, da, da.

Radius: (luându-l în brațe pe Alquist) Lăsați-l pe acesta ! Muncește cu mâinile, ca și noi.

Alquist: Omorâți-mă !

Radius: Vei munci ! Vei construi pentru noi ! Vei fi servitorul nostru ! Roboți din lumea toată, puterea omului s-a sfârșit. S-a născut o lume nouă. Începe domnia Roboților ! (cortina)

ACTUL 4 (Epilog - Oficiul Central al fabricii Roboți Universalii Rossum)

Alquist: Oh, Doamne, oare nu am să gădesc formula niciodată ? Dumnezeu, dacă nu mai există nici un alt om pe Pământ, măcar să fie roboți. Cel puțin umbra omului să rămână. Dacă aș reuși să dorm puțin.

Robot: (intrând) Stăpâne, comitetul Roboților dorește să-ți vorbească. (intră Radius împreună cu un grup de Roboți)

Radius: Stăpâne, mașinile nu funcționează. Nu putem construi Roboți.

Primul Robot: Am extras miliarde de tone de cărbune, nouă milioane de rotative se învârt zi și noapte. Nu mai avem loc pentru tot ce am adunat. Și toate astea le-am realizat într-un singur an.

Alquist: Pentru cine ?

Radius: Pentru generațiile viitoare ... așa ne-am gândit noi.

Al Doilea Robot: Opt milioane de Roboți au murit în anul acesta. În douăzeci de ani nu va mai fi nici unul.

Primul Robot: Spuneți-ne secretul vieții. Tăcerea se pedepsește cu moartea.

Alquist: Omorâți-mă, atunci.

Radius: Spuneți orice preț. Vă dăm întreg Pământul.

Alquist: V-am rugat să găsiți ființe umane.

Radius: Nu a mai rămas nici una.

Alquist: De ce i-ați exterminat ?

Al Doilea Robot: A trebuit să devenim stăpâni. Omorul și dominația sunt necesare pentru a fi om.

Vă rog să citiți istorie.

Primul Robot: Ne-ați făcut sterili. Noi nu putem naște copii. Din acest motiv, trebuie să ne învățați să construim Roboți.

Alquist: Eu muncesc cu mâinile. Eu nu am fost niciodată vreun învățat. Eu nu pot crea viață.

Radius: Atunci experimentați pe noi, pe Roboți vii. O sută dintre noi. O mie dintre noi.

Alquist: Asta ar însemna să văucid. Nu, nu, nu am să fac asta. Roboților, vă rog să aveți milă.

Radius: Folosiți corpuri vii. Luați-mă pe mine.

Alquist: Dezbrăcați-l și întindeți-l pe masă. Doamne, Dumnezeule, dă-mi putere.

(Roboții îl duc pe Radius în camera alăturată. Alquist rămâne singur)

Alquist: Oh, Doamne, nu lăsa omenirea să piară de pe Pământ. (adoarme)

(intră Primus și robotul Helena, ținându-se de mână)

Helena: Primus, omul a adormit. Ce de eprubete. Oare ce face cu ele ?

Primus: Experimentează. Nu le atinge. Acela este un microscop. Iar aceasta este cartea din care citește mereu. Acesta este cel mai important lucru din lume, Helena, este secretul vieții.

Helena: Oh, Primus, nu-ți mai pierde vremea cu secretul vieții. Ce îți pasă ție ? Mai bine privește ce frumos este răsăritul. Parcă simt o furnicătură în trup, în inima mea, Primus, poate că am să mor.

Primus: Uneori chiar că aş prefera să mor. Chiar și acum, poate că este doar un vis. Noaptea trecută, în vis, am vorbit din nou cu tine.

Helena: Despre ce ?

Primus: Nu am înțeles nici eu. Vorbeam într-o limbă străină, nouă. Și totuși, eu știu că nu am spus niciodată ceva mai frumos. Iar când te-am atins, parcă îmi venea să mor.

Helena: Ieri am găsit o fermă părăsită, și în grădină erau doi câini. Mi-au lins mâinile, Primus, și ei și puii lor. Îi iei în brațe, Primus, și îi mângâi, și nu mai vrei nimic altceva toată ziua. Eu simt că asta trebuie să însemne ceva. Ce sunt eu, Primus ?

Primus: Nu știu, dar ești foarte frumoasă. Iar eu sunt cel mai puternic dintre Roboți.

Helena: Sunt eu frumoasă ? Capul tău este diferit de al meu, și umerii tăi sunt mult mai lați ... și buzele tale. (rămâne cu mâinile pe capul lui) Nimeni altul nu este ca tine.

Primus: Helena, simți și tu uneori cum inima începe să-ți bată mai repede ?

Helena: Primus, ce se întâmplă cu noi ? Privește la tine. (râde)

Alquist: (se trezește) Râsete ? Doar oamenii știu să râdă. Cine s-a întors ?

Primus: Sunt Robotul Primus.

Helena: Iar eu sunt robotul Helena.

Alquist: Ah, Roboți ! Du te rog fata în camera de disecție. Doresc să experimentez pe ea.

Primus: Dacă faci asta, am să te omor. Ia-mă pe mine, am fost construit în aceeași zi ca și ea.

Helena: Primus, Primus ! (izbucnește în lacrimi) Merg singură în camera de disecție.

Alquist: Copilă dragă, poți să plângi ? Ce înseamnă Primus pentru tine ? Un Primus mai mult sau mai puțin pe lume.

Primus: Helena, nu ai să mergi în acea încăpăre.

Helena: Dacă tu mergi acolo și eu nu merg, am să mă sinucid.

Primus: Omule, nu ar trebui să ne omori pe nici unul.

Alquist: De ce ?

Primus: Noi ... noi ... noi ne aparținem unul altuia.

Alquist: Atunci ieșiți. Adam și Eva. (exit Primus și Helena) (cortina)

SFÂRȘIT

EPILOG: Pe planeta noastră există sute de mii de specii, în fiecare an, o parte dintre ele dispar pentru totdeauna. Dumnezeu s-a plictisit de ele. Mai devreme sau mai târziu, specia umană va avea aceeași soartă. În această piesă, ziua fatală este precipitată tocmai de cea mai frumoasă invenție a omenirii, roboții. Roboții sunt mai puternici decât omul. Roboții sunt mai deștepti decât omul. Roboții respectă legea. Roboții sunt perfecți.

Cine mai are nevoie de om ? Este sfârșitul lumii. Sau poate că nu. Doi dintre roboți au descoperit dragostea. Ce vor mai descoperi ei oare ?

Teatrul Maghiar

Tradiția teatrală ar fi putut să debuteze în Regatul Ungariei în secolul al XV-lea, prin Janus Pannonius (1434-1472), un latinist croat, Episcop de Pecs, aflat în serviciul regelui Matei Corvin, prin poemul său intitulat *Andromeda*. A continuat apoi în secolul al XVI-lea prin Baronul Balint Balassi (Valentin Bălașa 1554-1594), cel care a scris poeme de dragoste atât în limba Latină cât și în limba Germană. Scenarii teatrale religioase au fost inițiate de protestanți, spre a fi apoi continuate în secolele următoare de călugării Iezuiți și Piariști. Câteva figuri de marcă din epocă au fost: Nepomuk Janos Sajnovics, Gyorgy Bessenyei și Josef Katona. În secolul al XIX-lea, dramaturgi de frunte au fost: Janos Arany, Ferenk Kazinczy, Petofi Sandor, Gergely Csiky, Mor Jokai, Julius Leopold Klein, Rudolph Lothar, Imre Madach și Deszo Szomony. În secolul XX, arta dramatică modernă a fost dezvoltată prin lucrători în arena teatrală precum: Miklos Banffy, Georges Baal, Lajos Biro, Istvan Csurka, Geza Fodor, Milan Fust, Arpad Goncz, Gyula Hay, Sandor Hunyady, Jenő Heltai, Janos Kemeny, Miklos Laszlo, Melchior Lengyel, Ferenc Molnar, Laszlo Nemeth, Erno Polgar, Gyorgy Schwajda, Tamas Simon, Alfred Soultan, Andras Suto, Deszo Szomory, Johann von Vasary, Andras Visky. În Ungaria sunt în prezent funcțione 37 de teatre, 60 de teatre alternative, 24 de teatre pentru dans și mișcare și 16 teatre de păpuși. Topul celor mai importante teatre din Ungaria este dominat de: Teatrul Național din Pesta (1837), Teatrul Petofi din Sopron (1840), Opera de Stat a Ungariei (1884), Teatrul de Comedie din Budapesta (1896), Teatrul Național din Pecs (1895), Teatrul Național din Miskolc (1857), Teatrul Josef Katona din Kecsemet (1916), Teatrul Național din Szeged (1883), Teatrul Gergely Csiky din Kaposvar (1911), Teatrul Csokonai din Debrecen (1865).

TITLUL: TRAGEDIA OMULUI (Az ember tragediaja, Tragedy of man)

AUTORUL: IMRE MADACH de Sztergova și Kelecseny (20 Ianuarie 1823 - 5 Octombrie 1864)

S-a născut în Slovacia, în castelul din Alsosztregova (Dolna Strehova), într-o familie nobiliară cu un arbore genealogic cunoscut până spre secolul al XIII-lea. Tatăl său, Imre Madach (1781-1834) a fost șambelan regal și imperial, iar mama sa, Anna Majthernyi de Keseloko (1789-1885), era membra unei familii nobiliare Romano Catolice. Începând cu anul 1829 a fost admis la Școala Piaristă din Vac, unde a studiat șase limbi: Germană, Franceză, Slovacă, Engleză, Latină și Greacă. În anul 1837 a fost admis la Universitatea din Pesta, pentru a studia dreptul și științele umaniste. Împreună cu colegii săi studenți a editat un ziar, scris de mână, intitulat *Mixtura*, cu știri despre viața și activitățile studenților: scrimă, pictură, pian, serate și baluri,

spectacole de teatru și concerte. Îndrăgostit fiind de Etelka Lonyay, a publicat un prim volum cu 26 de poezii inspirate de muza sa. A absolvit examenul la bară în anul 1841, pentru a deveni avocat, și a început printr-un an de jurisprudență la Balassayarmat. Începând cu luna Ianuarie a anului 1842 a lucrat ca sub-funcționar onorific, iar după anul 1844 a devenit judecător plin. În anul 1845 s-a căsătorit cu Erszebet Frater, fiica lui Pal Frater, vice-regele de Nograd. A fost ales Înalt Comisar în anul 1846, iar în același an s-a născut fiul său Imre, urmat de Aladar în anul 1848, și de fiica sa Anna Borbala în anul 1853. În anul 1860, Imre Madach a fost ales Vice-Președinte la Asociația Economică din Comitatul Nograd. Academia de Științe a Ungariei l-a ales membru în luna Ianuarie a anului 1863, dar starea de sănătate nu i-a permis să-și ocupe fotoliul. Principalele sale lucrări sunt: Florile Paștelui (1840), Regina Maria (1840-1850), Bărbat și Femeie (1843), Ultimele zile ale lui Chak (1843-1861), Trandafiri sălbatici (1844), Tragedia omului (1859-1860), Civilizatorul (1859), Moise (1860-1861), Basmul din vis (1864), Povestiri, Poeme, Discursuri în Adunarea Națională.

ISTORIC: Acest poem dramatic este principala sa operă, la care a lucrat cu obstinență timp de peste un deceniu. Starea lui emoțională a fost alimentată de evenimentele tragice ale eșecului Revoluției Ungare din anul 1848, dar și de moartea unor apropiați membri ai familiei, printre care sora sa. Multe versuri din acest poem au devenit citate obișnuite pentru literații Ungariei. A scris prima versiune a piesei în anul 1853, pe durata condamnării sale la închisoare. Între anii 1856-57 a scris cea de a doua versiune, cu un umor negru prin care și-a întărit viziunea sa asupra lumii. Singura versiune care a supraviețuit în întregime până în zilele noastre a fost redactată între lunile Februarie 1859 și Martie 1860, după ce în mintea lui s-a reinstaurat pacea. Piesa a fost publicată în forma sa tipărită în anul 1861, dar nu a fost pusă în scenă, deoarece erau mult prea multe schimbări de decor (pentru cele 15 scene). Printre primii care au etichetat lucrarea ca fiind o capodoperă s-a numărat și Janos Arany, cel care l-a invitat apoi pe Imre Madach să devină membru al Societății Kisfaludy. Privită la început cu scepticism, piesa a fost tradusă și adaptată de teatre din Germania, Cehia și Polonia. Există și două opere bazate pe acest scenariu, compuse de Gyorgy Ranki și Clive Strutt. În anul 2011, Pannonia Film Studio a produs un film de desene animate, în regia lui Andras Jeles, într-o versiune destinată copiilor.

ROLURI: Dumnezeu, Îngeri, Arhanghelul Gabriel, Arhanghelul Mihai, Arhanghelul Rafael, Lucifer, Adam, Eva, Spiritul Pământului, Slav, Chimon, Catulus, Apostolul Petru, Patriarhul, Unshelet, Împăratul Rudolf, Marchizul, Saint Juste, Păpușarul, O curtezană, Savantul, Barbasură, Eschimosul

SUBIECT: În Paradis, interpelat de Lucifer, Dumnezeu i-a acordat celui din urmă Pământul, împreună cu cei doi arbori interziși: Pomul Nemuririi și Pomul Cunoașterii. La scurt timp după aceea, ispițiți de Lucifer, Adam și Eva gustă din Pomul Cunoașterii, devenind astfel păcătoși. Mândru de realizarea sa, Adam dorește să cunoască viitorul său, și cel al speciei umane, iar Lucifer este nerăbdător să-l servească. Împreună, cei doi călătoresc prin întreaga istorie: Egipt, Atena, Roma, Constantinopol, Praga, Paris, Londra. Mai mult decât atât, Lucifer îl conduce și într-o lume viitoare a savanților, în spațiul cosmic și la Polul Nord, dar nimic nu pare să funcționeze cum trebuie. Revenit din călătorie, Adam o găsește pe Eva însărcinată, iar inima sa se întoarce la Dumnezeu și creația Sa.

MOMENTE BUNE: (Madach Irodalmi Tarasag Budapest 2000 - în Engleză de Otto Tomeschey)

Scena 1 (În Rai. Dumnezeu, îngeri îngenuncheați, cei patru arhangheli)

Corul Îngerilor: Eternă glorie ție Dumnezeule Atotputernic
Slăvit să fii în Cer și pe Pământ
Tu creator al Universului și al lumii noastre
Totul s-a întrupat doar sub privirea Ta.

Dumnezeu: Lucrarea este gata, marea Mea lucrare s-a sfârșit
Motorul lumii a pornit, Domnul se odihnește acum.

(Spiritul stelelor simple sau duble, comete și nebuloase de culori și mărimi diferite se rotesc în jurul tronului.
În fundal se aude muzica sferelor)

Corul Îngerilor: Ca un felinar cu lumina plăpândă
Această mică stea clipește doar
Și totuși pe această mică sferă
Milioane de făpturi trăiesc în pace.

Gabriel: Tu, cel care ai cuprins imensul spațiu
Și ai creat în el Substanța atâtor stele
Tu, cel care ai făcut doar prin cuvânt
Atâtea măreții și atâtea depărtări.
Gând preacurat, osana Ție Doamne ! (se aruncă la pământ)

Mihai: Celui ce permanent unește
Națiuni statornice sau schimbătoare,
Creând și timpul infinit
Și entități sau generații:
Putere, osanale Ție Doamne ! (se aruncă la pământ)

Rafael: Tu, emanând doar binecuvântare
Trupul îl readuci spre ascultare
Și lumii întregi permiți cu pioșenie
Înțelepciunea ta din cărți să o afle:
Dumnezeire, osanale Ție Doamne ! (se aruncă la pământ)

Dumnezeu: Lucifer, tu de ce taci și stai semeț,
Nu ai cuvinte pentru laudație ?
Sau poate nu îți place ce-am creat ?

Lucifer: Și ce ar trebui să-mi placă ?
L-ai pus pe om în paradisul Tău
De cârpăcelă parcă nici nu-ți pasă,
El speră și visează să ajungă Domn.
Cui folosește toată alcătuirea aceasta ?

Dumnezeu: Eu pot fi respectat doar, nu și judecat.

Lucifer: Nu pot să spun decât ceea ce văd. (arătând spre îngeri)
Lor le-ai dat ființă pentru ca lumina să o ascundă,
Dar eu exist dintotdeauna.

Dumnezeu: Ești insolent ! Nu te-ai născut și tu ca ei,
De unde e puterea ta, te-ai mai născut vreodată ?
Eu asta am plănuțit dintotdeauna,
Și tot ce am creat trăiește în mine.

Lucifer: Ai triumfat asupra mea, așa îmi este soarta
În orice luptă să mă las învins,
Dar viața se însoțește doar cu moarte,
Iar fericirea doar cu neagra dezolare,
Etern voi fi și eu acolo unde Tu ești:
Și atunci, când te cunosc așa, ai vrea să te respect ?

Dumnezeu: Să pleci ! Spirit rebel, să pleci de aici !
Pot să de desființez, dar nu fac asta.

Lucifer: Creația ne aparține. Eu cer doar partea mea.

Dumnezeu: (cu ironie) Ei bine, fie așa cum vrei. Privește acum Pământul.
Printre copaci, în Paradis, stau chiar în centru
Cei doi pomi cu cele mai iubite fructe
Ai tăi să fie pentru totdeauna, te blestem.

Lucifer: Tu ești cu mâna grea, ești Dumnezeu Atotputernic,
Dar lumea ta, cu siguranță eu voi răsturna. (iese)

Corul Îngerilor: Dispari din fața Domnului, Dumnezeu nostru! Ești un blestemat !

Scena 2 (În Paradis. Adam și Eva. Zi cu soare)

Eva: Să trăiești, ce încântător este să trăiești !

Adam: Și să simți că domnești peste toate acestea.

Eva: Și pentru toate acestea nu trebuie să-i dăm decât iubire
Celui ce ne oferă toată desfătarea aceasta.

Adam: Îmi este sete. Privește ce atrăgător zâmbește fructul ăsta.

Dumnezeu: Oprește-te ! Privește ! Ți-am dat întreg Pământul, Adam
Dar nu te apropia de pomii aceștia doi,
Fructele lor vrăjite servesc altor puteri,
Nu vor aduce decât moarte celui ce le gustă.

Eva: De sunt oare pomii aceștia mai frumoși ca alții
Și de ce sunt ei oare interziși ?

Adam: Cerul de ce este albastru, iarba de ce e verde ?
Eu zic să-i urmărim sfatul Eva, vino, vino cu mine. (Lucifer apare dintre frunze)

Lucifer: La ce priveați aici ? Opriți-vă ! Prea grațioasă doamnă !
Lăsați-mă să vă privesc pentru un moment.

Adam: Cine ești dumneata ? Cum ai ajuns aici ? Din Ceruri sau din Subteran ?

Lucifer: Precum binevoști. Mie îmi este chiar totuna.
Să știi astfel de lucruri, chiar nu-ți este necesar.

Adam: Să nu știu ? Chiar credeți că eu nu gândesc ?
Că nu simt binecuvântarea Domnului Dumnezeuul meu,
Ce m-a creat și m-a pus Domn peste acest ținut ?

Lucifer: Poate că viermele ce îți mănâncă fructul
Are exact aceleași gânduri ca și tine.
Ușor este să nu iei singur nici o hotărâre,
Nobil, dar mult mai greu, este să-ți fi propriul stăpân.

Adam: Tu spui lucruri mărețe, simt că îmi vuieste capul.

Eva: Mie îmi place asta, spui lucruri noi, interesante.

Lucifer: Cunoașterea în sine însă nu ajunge
Ceea ce merită cu adevărat, e nemurirea.

Eva: Se pare că Dumnezeu a fost crud cu noi !

Lucifer: Acești doi pomi îmi aparțin.
Întreaga lume spirituală vouă vă este interzisă,
Spiritele au fost dintotdeauna mai presus de voi.

Adam: Și atunci de ce nu ai rămas în Cerul cel preastrălucit ?

Lucifer: M-am săturat de viața monotonă de acolo,
De corul infantil cu voci necoapte
Ce veșnic se tot roagă, fără nici o libertate.

Eva: Ei bine, eu m-am hotărât să gust din fructul ăsta.

Adam: Culege unul. Fie ce o fi, să fim la fel de înțelepți ca Domnul Dumnezeu.
Să înțelegem și noi totul. (Prima Eva apoi Adam, gustă din pomul cunoașterii)

Lucifer: Pofțiți, vă rog, pofțiți și aici,
Acesta este pomul nemuririi. Pofțiți vă rog ! Grăbiți-vă.

Dumnezeu: Adam, Adam ! De ce m-ai părăsit.
Acum te părăsesc și eu. De acum încolo vei fi singur.

Lucifer: Și vei fi disperat ?

Adam: Cătuși de puțin. Să mergem de aici, doamna mea, să mergem !
Acest tărâm este pustiu și neatrăgător.

Scena 3 (Peisaj pitoresc, undeva în afara Paradisului)

Adam: Îmi aparține. Aici va fi noua mea locuință.
Am să cultiv terenul și am să-l apăr de animale,
Am să-l forțez să-mi dea recolte bune.

Eva: Iar eu am să ridic o casă nouă, identică cu precedenta
Și astfel, se va reface Paradisul Pierdut pentru noi.

Lucifer: Ah ! Ce mari cuvinte ați rostit.
Coloanele acestei lumi vor fi familia și proprietatea, îngemănate,
Spre a da naștere la chinuri și plăceri
Vor crește apoi ideile acestea două, împreună
Spre a produce cât mai multe locuințe noi.

Adam: Iar eu am devenit propriul meu Dumnezeu
Și tot ce voi obține va fi al meu pe drept.
Aceasta îmi e puterea și mândria.

Eva: Iar pentru mine nu e potrivită oare
Mândria de a fi născut întreaga umanitate.

Lucifer: Un ciclu etern este viața, între a fi și a muri.
Priviți doar împrejur spre a vedea așa ceva cu ochi de spirit.

Adam: (uimit) Ce boare izvorăște permanent în jurul meu !

Lucifer: Aceasta e căldura ce aduce viață pe terenuri înghețate.

Eva: Aha ! Iar când tu vei lupta cu animalele de pradă
Eu am să îngrijesc grădina și voi privii cu ochii mei spre larga lume.

Lucifer: Un zeu vreau să invoc eu pentru voi, chiar Spiritul Pământului,
Hai vino spirit, știi prea bine că nu poți să-mi rezisti,
Nimeni nu îndrăznește să te cheme, afar' de mine.
Spune te rog cum poate omul să ajungă în adâncul tău
Atunci când vrea să fii tu zeul lui ?

Spiritul Pământului: Prin ape, nori și alte poțiuni împărțit
Oriunde va pătrunde cu voință neînfrântă
Totul va răsări și înflori pe loc. (izvoarele și boscheții se populează cu nimfe)

Eva: Privește la acești obraji frățești îmbujorați
Prin ei, spre noi coboară fericirea însăși.

Adam: Dar din păcate n-am gusta și din pomul vieții
Iar timpul scurt mă face acum să fiu grăbit.

Lucifer: Timpul nu zboară: dor noi ne schimbăm permanent,
O zi, un secol, nu contează, totul e la fel
Vei reînvia în mii de forme noi
Tu îți vei aparține pentru mii și mii de ani.

Adam: Lasă-mă viitorul să mi-l văd
Să știi de ce mă zbat și ce am să sufăr.

Lucifer: Facă-se voia ta. Dar ai să vezi ce nebunesc e visul tău
Iar am să te încurajez: e doar un vis năstrușnic tot ce vezi.

Scena 4 (Egipt. Adam pe tron pe post de Faraon. Lucifer este Marele Preot)

Lucifer: Toate acestea vă aparțin, Mărite Faraon !
Comorile provinciilor ce v-au recunoscut ca Domn,
Și florile își deschid corola spre a răspândi parfum,
Iar fructul pomilor păstrează a lor dulceață pentru Tine.

Adam: Sufletul meu nu cere vanități de felul ăsta,
Dar când creez un astfel de moment,
Cu siguranță voi găsi în felul ăsta drumul
Ce duce spre adevărata măreție.

Acum, omul e mai puternic decât însuși Dumnezeu.

Lucifer: Tu nu mai poți să mori, dar tu vei înțelege totuși
Cândva, ai să te întâlnești din nou cu fostele succese.

(un sclav biciuit groaznic pătrunde și cade în fața tronului, urmat de soția lui, Eva)

Eva: Degeaba îl implori. El s-a înălțat pe tronul lui prea sus !
Iubitul meu, sângele tău se pierde strop cu strop.
Nefericire, nefericire mie, cine o să mă iubească acum ?

Sclavul: Iartă-mă, doamnă, pentru totdeauna, dar eu nu. (moare)

Adam: Te iubesc eu, nu te teme. Scoateți afară trupu' acesta ! (sclavul este ridicat)
Ridică-te ! Ești doamna mea ! Tronul îți aparține.
Tu ești prințesa fascinației mele, așa cum sunt eu al puterii domn.
Să doarmă-n pace, viața însă să trăiască.

Eva: Eu nu sunt decât o docilă fată
Și este datoria mea să îl servesc pe Domn,
Dar dacă al meu popor cu mii și mii de brațe
Plânge sub bici, în stradă, și se lamentează
Nu pot decât să plâng și eu în suflet pentru el.

Adam: Tu mă înveți ce înseamnă plânsul. Să fie liberi sclavii toți.
La ce îmi folosește mie faima aceasta
Clădită pe ruina și durerea atâtor milioane.

Lucifer: Mergi înainte cu mândrie, mergi pe drumul tău.

Adam: Lasă-mă să privesc în viitor o clipă
Să văd ce va fii peste mii și mii de ani
Din faima mea de acum ce se va mai alege ?

Lucifer: Peste milenii piramida va fi îngropată
Numele tău va sta sub dune de nisip,
Sclavii și cerșetorii vor umplea deșertul,
Dar nu te teme ! Nu-ți vei pierde decât mintea,
Sub formă de mumie, trupul tău va fi păstrat intact.

Adam: Într-adevăr ! Femeie, îți las ție tronul, îți las totul.
Condu-mă, Lucifer, spre alte împliniri.

Scena 5 (Atena. Eva pe post de Lucia, soția lui Miltiades, cu fiul ei Chimon, în fața altarului)

Eva: Vino aici, vino aici, fiul meu iubit
Al tău tată este plecat la luptă spre frontiere îndepărtate.
Să ne rugăm, iubite fiu, să ne rugăm.

Chimon: Mamă, te temi că ar putea fi învins ?

Eva: Nu fiule, de asta nu mă tem. Tatăl tău este un erou, învinge,
Însă mă tem că nu va fi triumfător și față de sine însuși.
Să mergem fiule, să ne rugăm.

Demagogul: (intrând) Deși îmi strânge inima, trebuie să vorbesc
Acum, veți asculta sentința. Marele Miltiade este un trădător.
A capturat Lemnosul, dintr-o lovitură, acum asediază în Paros.
Să fie condamnat la moarte ! Așa l-a judecat poporul nostru.

Chimon: Tu pentru mine nu te teme, mamă
Acest altar ne apără de rele tratamente.

Lucifer: (îmbrăcat în soldat, râde și își freacă mâinile)
Asta a fost o glumă bună. Râsul este atât de bun
Când inimile sunt zdrobite și mintea este întunecată.

(intră Adam pe post de Miltiades, rănit, susținut de un grup de soldați înarmați)

Eva: De ce te-ai întors acasă în fruntea armatei tale ?

Adam: M-am întors pentru că rana grea nu-mi mai permite să-mi fac datoria
Și am venit să las din nou puterea în mâna maiestuosului popor al meu.
Din clipa aceasta, camarazii mei de arme sunt liberi, iar acum
Această sabie o consacru pe al tău altar, Pallas Athena.

Chimon: Să fie în puterea ta zeiță, această dragă sabie
Până în ziua când voi veni eu să ți-o cer.

Demagogul: Rana lui nu este decât un pretext, el nu vrea să se apere de acuzație.
Să fie condamnat la moarte ! Este un trădător !

Adam: Această acuzație e prostească; cum să fiu eu un trădător,
Cine a fost învingătorul de la Marathon ?

Eva: În acest altar ești ocrotit, Miltiade, nu pleca,
De ce ți-ai eliberat camarazii de arme ?

Adam: Copilul meu nu vreau să vadă sânge, ascunde-i ochii sub un văl.
Lasă-mă, doamna mea, vreau să mor singur.
Am fost un prost când am crezut că gloata aceasta cere libertate.

Lucifer: Ai fost mai nobil cu coroana aceasta, decât a fost ea cu tine.

Adam: Condu-mă, Lucifer, spre alte împliniri
Unde voi râde observând la alții, virtute și durere.

Eva: Oh, Pallas ! Nu mi-ai răspuns la rugăciune.
Blestem să cadă asupra ta, mulțime de plebei înguști la minte.

Scena 6 (Roma. Adam drept Sergiolus, Eva este Julia, Lucifer este Milo. Gladiatorii se luptă în arenă)

Catulus: Privește, Sergiolus, cât de îndemânat și energic este
Gladiatorul ăsta, cel marcat cu panglică roșie.
Aș ține un pariu că va învinge.

Adam: Pe Hercule ! Nu ! Dacă învinge ți-o cedez pe Julia.

Catulus: Și dacă pierde ?

Adam: Atunci calul tău îmi aparține. (Gladiatorul lui Catullus cade, începe muzica)

Catulus: Am sclavi destui, și nu sunt nici zgârcit.

Adam: Calul este al meu. Hai vino, Julia, lasă-mă să te sărut.

Eva: Iertare, Sergiolus, dar eu când aud muzica
Undele sunetului mă leagă ca o corabie
Și simt cum mă cuprinde un somn profund.

Adam: Să întrerupem muzica și dansul, ce-i cu țipătul acela de te trec fiori pe spate ?

Lucifer: Niște nebuni cu vise de fraternitate
Cereau să fim egali în fața legii, acum sunt ridicați pe cruce.

Catulus: Bine le face, de ce se amestecă în ceea ce-i privește pe alții ?
Să râdem dar, de tot ce zeii înfăptuiesc. (se apropie de ei o procesiune)

Lucifer: Îmbrățișează mortul, fură-i obolul din gură.

Peter Apostolul: (din cortegiu) Stați ! Stați pe loc ! Vă apropiați de însăși ciurma neagră !
Vă bateți joc de Dumnezeu și de virtute.
Voi nu simțiți că se apropie Judecata de Apoi ?

Catulus: Eu trebuie să plec din Theba chiar acum.
Să pun distanță între mine și acest loc nefast.

Adam: Iar tu, Julia, ce faci tu aici, unde moartea nu lasă loc spre desfătare ?

Eva: Și unde aș putea să fiu ? Eu sunt acolo unde ești și tu.

Adam: (îngenunchează și ridică mâinile spre Cer)
Dacă există Dumnezeu, dacă veghează și are putere asupra noastră,
Să aducă gândul Său pe acest pământ, și noi națiuni să nască
Spre a permite nobililor să se înalțe.

(Pe Cer se înalță o cruce, în toată gloria. Se vede roșul focului unor orașe incendiate. Apar trupe de invadatori

nomazi)

Peter Apostolul: Iată răspunsul Domnului. Privește împrejur.

Acești barbari bărboși sunt aspri în luptă,
Aduc un sânge proaspăt în arterele degenerate
Ale celor ce cântă imnuri în arenă.

Aduc gând nou, fraternitate, libertate individuală.

Eternă glorie lui Dumnezeu și vrerii sale. (Adam iese din scenă)

Lucifer: Asta îl bucură pe Dumnezeu, dar și pe diavolul, când vede lipsa de speranță.

Scena 7 (Piața din Constantinopol. Adam este Tancred, Lucifer scutierul lui. Procesiunea Patriarhului)

Adam: Sunt covârșit de uimire ! Spune-mi cine este prințul acesta
Atât de semeț și de provocator.

Lucifer: Este Înaltul Prelat, discipolul apostolilor.

Adam: Dar cine sunt desculții aceștia din gloata mizerabilă
Care îi escortează cu falsă umilință pe cei legați în lanțuri ?

Lucifer: Sunt un grup de călugări creștini cinici.
Ai grijă să nu jignești acești oameni, sunt fără milă, justițiar și moralizatori.

Adam: Și mă rog care ar fi virtutea acestor oameni atât de excentrici ?

Lucifer: Ascetismul și renunțarea sunt dezideratul lor.

Adam: (pășește în fața Patriarhului) Părinte ! Noi suntem luptători ai Sfântului Mormânt,
Ajută-ne te rog, noi nu găsim odihnă în acest oraș.

Patriarhul: Fiule, eu nu pot să mă ocup de lucruri atât de mărunte,
Eu trebuie să servesc spre gloria lui Dumnezeu, și să-i condamn pe acești eretici,
Crește mereu ca buruiana otrava morală ce o împrăștie ei.

(Patriarhul și procesiunea se îndepărtează. Apare Eva pe post de Isaura, urmărită de niște cruciați)

Eva: (căzând la pământ) Salvează-mă, campionul meu !

Adam: (o ridică) Oh, liniștește-te doamna mea, aici îți vei găsi odihna
Ridică-ți ochii prea frumoși. Slavă Domnului, uite că zâmbește, a deschis ochii !

Eva: Cavalerule, m-ai salvat, cum aș putea să-ți mulțumesc ?

Adam: Un singur cuvânt pe buzele tale este un premiu neasemuit !
Doamna mea ! Spune-mi te rog, unde dorești să-ți dăm escortă !

Eva: Chiar acolo în față, la ușa mănăstirii.

Adam: La mănăstire zici ? Dar unde ești dumneata trebuie să fie iubire,
Doamna mea, trebuie să fie iubire ! Lasă-mă cel puțin numele să îți aflu.
Să pot să-l amintesc în rugăciune, să cer să fie binecuvântat.

Eva: Numele meu este Isaura, dar al dumitale ? La mănăstire este locul rugăciunii.

Adam: Numele meu este Tancred.

Eva: Tancred, și tatăl meu tot pentru Sfântul Mormânt s-a luptat,
Dar inamicul cel sălbatic l-a înconjurat cu foc și sabie.
Atunci el a jurat să mă ofere în dar, Sfintei Fecioare, dacă va scăpa cu viață.

Adam: Isaura, în inimă-mi vibrează tot ce spui, poate că nu e interzis să te ador ?

Eva: Tancred, ai auzit ce am jurat, la revedere acum, dar ne vom revedea în Ceruri.
(intră la mănăstire) (mai târziu, noaptea, Isaura este la una din ferestrele mănăstirii)

Adam: Oh, Isaura, nu mă fă să regret că sunt aici.

Eva: Ar fi fost mai bine pentru amândoi, dacă nu ai fi fost aici.
Inimile zdrobite se unesc ușor și este atât de dureros când se despart din nou.

Adam: Să-mi stea în cale oare acest zid neprietenos ?
E mai prejos de mine oare să-l sfărâm ?

Lucifer: E mai prejos, pentru că este apărut de zeul timpului, iar el este mai puternic decât tine.

Scheletul: (apare în ușă) Plecați de pe acest tărâm sfințit.

Adam: Cine ești tu, o stafie ?

Scheletul: Pe mine ai să mă îmbrățișezi și ai să mă săruți, dacă rămâi aici .

Adam: Lucifer, du-mă te rog spre alte sfere !
Cu gânduri preacurate am pornit la luptă, dar n-am găsit decât blestem sordid.
Sunt obosit, vreau să mă odihnesc puțin.

Scena 8 (Praga. Adam este Kepler, Eva este Barbara, soția lui, Lucifer este învățăcelul lui, Împăratul Rudolf)

Rudolf: Citește, Kepler, horoscopul meu, azi noapte am visat urât
Mă tem pentru constelația stelei mele.

Adam: Măria Ta, așa am să fac, sunt aici la ordin.

Rudolf: Am auzit la curte zvonuri rele despre tine:
Tu pui la îndoială fundamentul Sfintei Biserici.
Acum când mama ta este la închisoare
Sub acuzații dintre cele mai îngrozitoare,
Vei fi și tu amenințat cu aceeași judecată
Atunci când vei dori să o eliberezi.

Adam: Dar Maiestate, sunt copilul ei !

Rudolf: Sfânta Biserică îți este adevărata mamă, fiule,
Tu lasă lumea așa cum este, e mai bine așa.
Prea bine ști că tatăl tău n-a fost decât hangiu,
Eu te-am adus la curtea mea și te-am înnobilit,
Iar mâna lui Barbara Muller ai primit-o tot așa.
Ai grijă cum vorbești, fiule, îți repet. (iese din scenă)

(intră Eva însoțită de un grup de curteni)

Primul Curtean: Oh, Maestre ! Mă bucur să vă văd,
Doresc să merg la țară să-mi văd ferma, aș vrea prognoza vremii.

Al Doilea Curtean: Iar eu aș vrea să aflu horoscopul pentru fiul meu,
S-a născut ieri noapte, chiar la prima oră.

Adam: Măine dimineață vor fi pregătite amândouă.
La revedere domnii mei. (curtenii ies din scenă)

Eva: John dragă, am nevoie de niște bani de cheltuială.

Adam: Nu mai am nici un bănuț, i-ai zvânturat pe toți.

Eva: La curte toate doamnele se înfoiază ca niște păunițe
Mie mi-e și rușine să mă arat în fața lor.

Adam: Nu muncesc eu pe rupte zi și noapte ?
Secretele mi le-am trădat de dragul tău.
Eu n-am nevoie de nimic în lumea asta caraghioasă,
Tot ce-mi doresc e cerul nopții, cu stele sclipitoare.
Măine dimineață vei deconta tu toți banii ce-i primesc.

Eva: Și nu am cheltuit eu destul pentru tine ?
Eu, fata unui nobil, o adevărată doamnă,
De ce mi-am legat destinul de un rang atât de îndoielnic ?

Adam: Oh, doamnă, eu te-am iubit din toată inima
Și te iubesc în continuare, dar mierea ce mi-ai dat
Acum în inima-mi s-a transformat în fiere.
Aș divorța, dar ne ține legământul Sfintei Biserici,
Trebuie să ne suportăm până în mormânt.

Eva: Dragul meu John, nu lua lucrurile în serios,
Eu nu doresc să îți provoc nici o durere,
Dar vezi tu, viața de la curte strălucește atât de tare.
Noapte bună acum, și dimineață nu uita de bănișori. (iese Eva intră Lucifer)

Lucifer: Domnule, cu ce vă pot fi de folos ?

Adam: Cu un horoscop și o prognoză a vremii, te-aș ruga, pe loc.

Lucifer: Bineînțeles, strălucitoare, pline de promisiuni.

Adam: Da, dar te rog să nu fii absurd. (Privind în telescop)
Ah, cerule infinit, deschide pentru mine marea ta carte, mistică și consacrată.

(Se aude melodia Marseillezei)

Aud, aud, este imnul viitorului,
Am găsit cuvintele magice, marele talisman,
Cel ce va reîntinerii această lume îmbătrânită.

Scena 9 (Paris. Un eșafod cu ghilotină. Lucifer este călăul, Adam este Danton)

Adam: Egalitate, fraternitate, libertate !

Mulțimea: Dați-ne arme, căpitane, dați-ne arme !

Adam: Bine spuneți voi ! Poporul este invincibil.
Tocmai a fost executat un general care a permis să fie învins.

Mulțimea: A fost un trădător ! La moarte, să vărsăm tot sângele de aristocrat !
(Pe eșafod este adus un tânăr Marchiz împreună cu Eva, sora sa)

Un Soldat: Danton, poftim aici, îți aducem doi tineri aristocrați.

Adam: Oh, ce pereche generoasă. Nu pot să-mi ascund simpatia pentru voi. Cine sunteți ?

Marchizul: Sunt un Marchiz.

Adam: Și nu știi că noi nu avem alte titluri decât cel de cetățean ?

Marchizul: Din câte știu eu, regele nu a suspendat titlurile nobiliare.

Adam: Votează cu noi, intră în armata noastră și vei fi salvat.

Marchizul: Nu am permisiune de la suveran să susțin o armată străină.

Adam: Atunci vei muri.

Marchizul: Doar un membru în plus al familiei mele care moare pentru rege.

Adam: Deci mă sfidezi, dar te sfidez și eu. Cine va fi mai puternic ?
Te voi salva fără ca tu să vrei. Gărzi naționale !
Camarazi, duceți-l la mine acasă, răspundeți pentru capul lui !

(marchizul este escortat de gardieni)

Eva: Aveți aici un cap, cu nimic mai prejos decât cel al fratelui meu.

Adam: Oh, buze delicate, de ce roștiți cuvinte atât de aspre.
Sunt tulburat profund de acest șuvoi de sânge,
Singurătatea mă face să mă întreb: cum să fie oare când ești iubit.
Oh, doamnă, dacă m-ați învăța, măcar pentru o singură zi, această știință paradisiacă,
A doua zi mi-aș pune cu mândrie capul sub secure, fără frică.

Eva: Doriți iubire în această lume bântuită de orori ?
Nu sunteți împreună cu Dumnezeu ce îl port în suflet,
Noi niciodată nu ne vom putea înțelege reciproc.

Adam: Lui Danton nu-i este permis să fie învins,
Deci, vă implor, lăsați o rază de speranță.

Eva: Când dincolo de piatra de mormânt, sufletul vostru se va pocăi
Și praful plin de sânge al vârstei va fi pus deoparte ... Atunci, poate.

Adam: Nu spuneți nici o vorbă mai departe, domnișoară. Eu nu cred că există o altă lume.

Un Soldat: (intrând) S-a făcut dreptate. Dar ce neam mândru a fost.
(spre Eva) Tu mai trăiești ? Urmează-ți fratele ! (o înjunghie, Eva cade de pe eșafod)

Mulțimea: Și acuma, să mergem la Comună ! Condu-ne Danton !
(intră Saint Just împreună cu alți membrii ai Comunei)

Saint Just: Cum a putut să facă asta ? El este principalul lor susținător.

Adam: Îndrăznești să mă judeci, Saint Just.
Reneg orice justiție. Să mă judece poporul, eu știu că este de partea mea.

Saint Just: Măria Sa poporul te va judeca.

În prezența poporului, te acuz de fraudarea proprietății guvernamentale.
Și asta din simpatie față de aristocrați.

Mulțimea: Să-i închidem gura. Să tacă odată ! Vrem capul lui !

Adam: Ei bine, așa să fie, dar să nu vă mândriți cu asemenea victorie.
Eu las jos arma, nu mă apăr, dar vă conjur să mă urmați,
În mod fatal, să aveți aceeași soartă, în nu mai mult de patru luni.

Scena 10 (Praga. Adam este Kepler, Eva este Barbara, Lucifer este învățăcelul lui)

Lucifer: Timpul trece, stăpâne, este timpul pentru o lecție,
Studentii s-au adunat deja în fața ușii
Așteaptă orice cuvânt înțelept al tău.

Adam: Nu fi sarcastic, nu-ți bate joc de știința mea,
Eu trebuie să roșesc de fiecare dată când sunt astfel omagiat. (intră un student)

Studentul: Maestre, ați fost atât de bun să mă chemați.
Aici sunt, iar dorința ce mai arzătoare
Îmi este să privesc la ce Natura a lucrat.

Adam: Dorești prea mult. Dorești puterea și plăcerea științei.
Fii mai modest, cere-mi puțin, și poate că am să-ți dau.

Studentul: Orice secret al științei îmi va fi de folos
Pentru că mi se pare că eu nu înțeleg nimic.

Adam: Abia acum văd că ești demn de a fi crezut
În toate lucrurile, doar filozofia este poezie.

Studentul: Doar idealismul poate da suflet muncii noastre.

Adam: Este perfect adevărat, dar lasă regula și ordinea să se odihnească.
Atunci puterea abstracțiunii va face o lege nouă pentru munca ta.

Studentul: Iar rezultatul va fi că sunt comparat cu proștii
Și toată munca mea se dovedește a fi în van ?

Adam: Nu este în van, pentru că îți dă dreptul să te dezici de contribuția ta.
Lasă-te guvernat de floarea tinereții,
Să ai o viață efectivă și multe zile luminate,
Apoi condu-mă și pe mine în noua lume ce va fi creată astfel,
Atunci când tu vei înțelege gândurile acestui mare om
Și vei permite ca întreaga lume să știe ce secrete ascunde.

Scena 11 (Londra. Adam este un om în vârstă. Lucifer este lângă el în fața Turnului Londrei)

Adam: Cursul vieții murmură cu multă gălăgie, fiecă val al său e plin de nostalgie
Viața mea întreagă a fost greșită, cântecul ei frumos e doar ispită.

Lucifer: Verdictul ce-l arunci asupra vieții trecătoare, poți să-l acorzi la fel, istoriei nemuritoare.

Păpușarul: Pofțiți vă rog, onorați domni, pofțiți aici,
Spectacolul începe într-o clipită,
Avem cea mai spectaculoasă comedie
Femeii, șarpele i-a fost de la început ispită.

Lucifer: Ah, Adam ! După aproape șase mii de ani, ești încă amintit aici !

Adam: Destul cu gluma aceasta neserioasă ! Să mergem !

Lucifer: Glumă neserioasă ? Toată această linguseală, spre perfidie și nimicnicie,
Mă face să nu-mi mai amintesc regatul ce-am pierdut,
Deoarece în astă formă nouă, simt cum renasc ca o stafie.

O Curtezană: (cântă) Pentru aceste mere de aur, dragonii au fost aici învinși odată
Pomii fac mere în fiecare zi, cine înțelege le servește fără plată

(Eva iese din biserică împreună cu mama ei, ținând în mâini o carte de rugăciuni)

Adam: Cât de pură poate fi, ce plină de distincție este
Mi-e frică să mă arăt în fața ei, așa fără de veste.

Lucifer: Nu-ți fie frică ! Tu nu ești un începător
Iar cum văd eu, nici ea nu este din topor.

Adam: Iubite doamne, permiteți-mi să vă ofer escortă
Mulțimea aceasta înghesuită, nu oricine o suportă.

Eva: Dar ce impertinență ! Dați-vă la o parte !

Adam: În lumea asta nu mai este pic de poezie ?
Ăsta-i norocul meu, așa mi-e scris să fie.

Eva: Aceste vorbe nu au nici un rost, și știți prea bine.
Dacă doriți, mai bine alegeți niște giuvaieruri pentru mine.

Adam: Vai, nu mă faceți să roșesc atât de tare
La gâtul dumneavoastră, perlele și diamantul
Să strălucească nu vor fi în stare
Mai mult decât străluce reclamantul.

Eva: Și pe deasupra nici nu se asortează cu o față atât de prozaică.

Lucifer: Întâmplarea face să am niște giuvaieruri potrivite. (Eva le probează cu bucurie)
(Într-o fîridă din zidul Turnului este icoana unui sfânt)

Eva: Eu încă din copilărie m-am obișnuit,
Să mă oglindesc lângă sfânta icoană.
În fața Sfintului, eu n-am nimic de tănuit,
O clipă, și voi fi a voastră farmazoană.

(În timp ce se roagă, giuvaierurile se desfac și se transformă în șopârle)

Eva: Ajutor !

Adam: Nu te teme, draga mea, promit să-ți cumpăr niște fleacuri mult mai frumoase.

Eva: Să pleci ! Să pleci ! Iartă-mă Doamne ! (Adam și Lucifer intră în Turn)

Păpușarul: Un mic spectacol astfel noi am săvârșit
N-am pierdut timpul, comedia s-a sfârșit.

Eva: Așa cum prima rază a Soarelui vestește începutul zilei
Prin viață am să pășesc cu glorie, ăsta e sfârșitul milei.

Lucifer: Ce zici Adam, o recunoști ?

Adam: Vai ! Dar este Eva ! Este Eva !

Scena 12 (În curtea unui falanster, instrumente mecanice. Savanții sunt la lucru)

Adam: Unde suntem, ce țară este aceasta, ce popor e acesta ?

Lucifer: Toate aceste concepte sunt de mult demodate,
Acum întreaga lume s-a unit într-o singură casă.
Acesta este un falanster, ca toate celelalte,
Sediul unor oameni cu noi idei în lucru.

Adam: Să stăm puțin de vorbă cu acest savant.

Lucifer: Bună ziua, savantule !

Savantul: Nu am timp de taclale. Dar ce profesie aveți ?

Adam: Dorința noastră de cunoaștere nu se mulțumește doar cu una,
Noi încercăm să unim toată știința într-un singur concept.

Savantul: Nu aceasta este calea cea bună. Măreția se ascunde în lucruri mici.

Lucifer: Uriașule, acesta este și motivul vizitei noastre aici.

Savantul: Poftim și vizitați atunci muzeul nostru, e fără de egal în epoca modernă.
Aici stau împăiate specimene primitive, de mult extinse,
Paleoflora este lângă ele, sute de mii de foste flori, fără de viață acum.
Aici sunt probe minerale, alături de instrumente și lucrări de artă,
Mostre de altă dată pentru mărețe timpuri, acum doar exponate infantile.

Adam: Spune-mi te rog, ce gând unește societatea întregă ?

Savantul: În cazul speciei noastre, gândul acesta este supraviețuirea.

Soarele nostru peste patru mii de ani se va răci,
 Și nici o plantă nu va mai rodi pământul înghețat.
 Avem doar patru mii de ani la dispoziție,
 Pentru a găsi în ce fel putem genera alt soare.
 Substanța aceasta înalt oxidată, care este apa,
 În viitor, un combustibil ideal ea va putea să fie.

Lucifer: Tot învărtind retorta aceasta, spre a produce viață, omul acesta a îmbătrânit.
 Eu nu văd încă nici un semn de viață aici.

Savantul: Nu putem asta încă. Dar de ce vă bateți joc ?
 Nu-i mai lipsește decât o scânteie pentru a prinde viață.

Adam: Și de unde va veni scânteia aceasta ?

Savantul: Nu mai am de făcut decât un singur pas, nu mai mulți.

Adam: Adevărat, dar fără acest ultim pas, nimic nu este încă înfăptuit,
 Încă nu știți nimic. (Retorta se sparge în bucăți)

Savantul: Din nou s-a spart retorta, întreaga muncă trebuie să o reiau de la început.
 (Apare un șir lung de oameni. Barbăsură în fruntea lor și Eva cu doi copii printre oameni)

Barbăsură: Ai încălzit din nou retorta mai mult decât era nevoie.

Se pare că-ți face plăcere să pui tot falansterul în pericol.

Savantule ! Examinează te rog starea frenologică a copiilor acestei doamne.

(savantul examinează copiii Evei)

Savantul: Ei bine, acest copil trebuie să devină doctor, iar celălalt va fi păstor.

Barbăsură: Să fie luați de aici.

Eva: Să nu-i atingeți, sunt copiii mei, sânge din sângele meu.

Adam: Dacă există ceva sfânt în dumneata, nu separa copiii de această mamă.

Barbăsură: Ai terminat ?

Adam: Să nu îndrăznești să-i atingi. Aceasta este spada mea și am să-ți dau o lecție despre folosință.

Lucifer: Viziune, stai încremenită. (Adam împietrește cu mâna ridicată, copiii sunt luați)

Adam: Eu nu am să renunț, atât timp cât ea nu renunță.

Eva: Omule generos, eu sunt pe veci a ta.

Adam: Vă iubesc, doamnă, cu flacăra nestinsă ce-mi arde inima. (o strânge în brațe pe Eva)

Barbăsură: Ce vă uitați așa la ei, repede la spital cu ei !

Scena 13 (În Spațiul cosmic. Pământul se vede în depărtare. Adam, foarte bătrân și Lucifer, zboară)

Adam: Spune-mi te rog, zborul acesta unde ne conduce ?

Lucifer: Nu ai dorit chiar tu să te eliberez din praful ăsta mizerabil ?

Adam: Este adevărat ce spui, dar spațiul ăsta este atât de gol, neprietenos.

Și ce se întâmplă acum cu ea ? Lucifer, spune-mi, este soarta mea să o părăsesc așa ?

Lucifer: Asta-i bună, puterea și măreția vor urma, de acum avem doar matematică pură.

Adam: Dar ce rost are viața, fără iubire, fără luptă ?

Lucifer: Să ne întoarcem deci, să ne jucăm din nou în praf.

Adam: Am spus eu asta ? Să mergem, să mergem înainte.

Vai mie ! Ce se întâmplă ? Nu mai am suflu, nici putere, mintea mi s-a încetșat.

Spiritul Pământului: Întoarce-te și vei trăi, mergi înainte și ai să mori.

Adam: Te sfidez, corpul meu îți aparține, dar sufletul este al meu.

Spiritul Pământului: Omule pieritor ! Acolo nu există greutate, nici mișcare

Ceea ce este aici aer, acolo este doar un gând

Ce este aici lumină, acolo poate este sunet,

Ceea ce crește aici, acolo este mort.

Revino pe Pământ, aicea tu vei fi puternic.

Adam: Dar acolo, mă va găsi oare moartea și acolo ?

Spiritul Pământului: Secretul acesta Dumnezeu îl ține pentru el

Și nu l-a descifrat nici fructul ce-ai furat din Pomul Științei.

Aici sunt voci care te cheamă acasă, fiule

Revino, vino-ți în fire, omule !

Adam: Ah, Lucifer, du-mă înapoi acasă,

Lasă-mă din nou să lupt, spre a fi fericit.

Lucifer: Chiar mâine ai să râzi de ceea pentru ce lupti astăzi,

Pentru nimic tu te-ai însuflețit din nou.

Adam: Condu-mă înapoi, sunt prea curios să aflu

Salvând Pământul, pentru ce credință am să ard din nou.

Scena 14 (Ținut muntos acoperit de zăpadă. Adam este foarte bătrân, Lucifer alături de el)

Adam: De ce rătăcim prin acest ținut cu zăpezi nesfârșite

Du-mă acolo unde palmierii sunt înverziți și înfloresc.

Lucifer: Suntem la locul potrivit. Această minge roșie ca sângele este Soarele.

Sub picioarele tale se află chiar ecuatorul Pământesc.

Adam: Această lume este înfiorătoare. Nu este bună decât pentru murit.

Nu am nici un regret pentru ceea ce las în urmă.

Sunt însă curios să știu cum a dispărut rasa mea.

Lucifer: Lasă-ți inima să se odihnească, rasa ta trăiește în continuare

Privește, acolo este casa unui om. (un eschimos iese dintr-un iglu).

Eschimosul: Aveți milă, domnii mei. În schimb am să vă ofer prima focă pe care am să o vânez.

Lucifer: Ce drept ai dumneata să vânezi și să-ți răscumperi viața cu o altă viață ?

Eschimosul: Așa sunt eu născut. Peștii vii mănâncă viermii,

Foca mănâncă pești, pe focă o mănânc eu.

Adam: Dumnezeule mare, privește aici ca să-ți roșească obrazul

În ce mizerie a ajuns cel ce a fost creat spre a fi superb, mărețul om !

Eschimosul: Prietenul dumitale este cam nervos, poate că și el este flămând ?

Lucifer: Nu dragă, el este nervos tocmai pentru că nu este flămând.

Adam: Sunteți mulți aici, cei ce trăiți doar pentru ce băgați în gură ?

Eschimosul: Mulți, mulți, mai mulți decât pot număra pe degetele de la mână.

Dacă voi sunteți zei, vă rog, faceți în așa fel, încât să fie oameni mai puțini, mai multe focuri.

(Eva, soția eschimosului iese din iglu)

Eschimosul: Soția mea ! Avem oaspeți, dragă. Te rog să-i primești cu ospitalitate.

Eva: Bine ai venit, străine, poți să te odihnești aici. (îl trage spre iglu)

Adam: Ajutor, Lucifer ! Să mergem în alt loc, te rog.

Lasă-mă să mă mai gândesc dacă mai vreau cuvântul Domnului să îl desfid.

Lucifer: Ei bine, Adam, atunci trezește-te ! Visul tău s-a sfârșit.

Scena 15 (Peisaj cu palmieri. Adam din nou tânăr, Eva doarme în colibă, Lucifer între ei)

Adam: Am visat doar, sau doar acum visez ?

Lucifer: Omule pieritor ! Deasupra vieții tale este soarta

Ești doar o marionetă în mâna ei.

Adam: Nu, nu-i adevărat, mă minți, alegerea îți stă la îndemână,

Și pentru asta, eu am renunțat la Paradis.

Pot să te înving, chiar și pe tine, Doamne,

Și vreau să-ți spun acuma: comedia s-a sfârșit. (Eva iese din colibă)

Eva: Adam, te-ai strecurat de lângă mine fără să te simt

Și ultimul sărut al tău a fost cam rece.

Vino te rog și ia-mă în brațe, sunt însărcinată !

Adam: Dumnezeule Doamne, m-ai învins, nu sunt decât țărână fără Tine,

Lupta mea este în zadar, spre Tine inima eu vreau să îmi deschid.

Lucifer: Ce vorbești vierme ! Ai și uitat puterea și măreția ce ți-am dat.

Adam: N-a fost decât viziune pieritoare, aceasta este însă adevărata pace !

Lucifer: Sclavule nemernic, tu îndrăznești să te ridici în fața mea ? (îl îmbrânțește, Adam cade)
(Se deschide Cerul și apare Dumnezeu înconjurat de îngeri)

Dumnezeu: Cazi la pământ în fața mea, spirit netrebnic ! Nu ai putere mai mare decât mine.
Adam, ridică-te, te iau din nou în paza mea.

Adam: Ah, Doamne, spune-mi care îmi va fi soarta,
Învăță-mă, și am să rabd tot ce mi-a pregătit destinul.

Dumnezeu: Nu încerca să afli secretele ce ți-am ascuns cu generozitate.
Știindu-ți viitorul, vei fi strivit sub greutatea propriei tale vieți.
Dar la momentul potrivit, ai să te înalți spre infinit,
Ai garanție pentru măreție și virtute.

Lucifer: (râzând) Tu vrei să faci ceva măreț din om, cel plămădit din pulbere și praf ?

Adam: Nu râde Lucifer, nu îți mai bate joc
Eu am gustat din fructele cunoașterii.

Dumnezeu: Ai brațele puternice și inima îți este generoasă
Iar spațiul ce așteaptă să-l lucrezi e nesfârșit,
Întoarce-te spre poezie, și spre imnul nobil.
Tu, Lucifer, în universul meu ești doar o rățacire
Poți să îl minți pe om, va fi doar pentru scurtă vreme,
La mine se va întoarce permanent, în timp cu penitența ta va fi eternă.

Corul Îngerilor: Să ai de ales între virtute și omoruri
A fost dorința ta, dar știi prea bine,
Că mila și puterea Domnului mereu sunt deasupra ta.

Eva: Aud din nou imnul acesta, lăudat fie numele Domnului !

Adam: Imnul începe să mă prindă și pe mine, te urmez !

Dumnezeu: Omule eu doar atât ți-am spus: te luptă, crezi în mine, ai speranță !
SFÂRȘIT

EPILOG: Prin comparație cu Faust-ul lui Goethe și Paradisul Pierdut al lui John Milton, această Tragedie a Omului are în vedere tot vinderea sufletului către Diavol, dar într-o manieră mai puțin tragică. Aproape că este o poveste din vecini, despre un apropiat al tău. Împreună cu Lucifer, Adam călătorește prin veacuri în căutarea Evei, femeia sa, dar nu reușește să stabilească o comunicare normală cu aceasta, de la inimă la inimă. Miracolul se produce atunci când Eva îi vestește miracolul vieții, este însărcinată. În fața creației lui Dumnezeu, Adam, îngenunchat, denunță jurământul față de Lucifer, îl primește din nou pe Dumnezeu în inima lui și proclamă cu bucurie: ce bine este să fii pur și simplu om, să-l ai pe Dumnezeu cu tine !

Teatrul Elvețian

Cu o tradiție de peste cinci secole, teatrul din Elveția reclamă una dintre cele mai vechi tradiții teatrale din întreaga lume. Cel mai vechi text dramatic, redactat în limba Germană, este un manuscris descoperit la Mănăstirea Muri, din Cantonul Aargau, din jurul anului 1300. Mici scenete religioase, cum era de exemplu spectacolul Învierii de la Lucerna, în epoca Barocă, au părăsit spațiul închis al mănăstirilor spre a fi jucate în piețele publice. Printre cele mai vechi piese a fost legenda lui Wilhelm Tell, scrisă în Cantonul Uri de un autor necunoscut. Premiera piesei "Tellspele" a avut loc în anul 1511, și de atunci încolo s-a jucat fără întrerupere, până în zilele noastre. Un alt moment cultural important pentru teatrul din Elveția l-au reprezentat

spectacolele folclorice, o formă de divertisment teatral mult mai puțin serioasă însă. A urmat apoi o perioadă de recesiune, când Biserica a interzis orice spectacol public, până la Revoluția burgheză din secolul al XIX-lea. În anul 1903, un om de faceri din industria textilă, pe nume Herman Scherrer, din Saint-Gall, a fondat un teatru de păpuși familial, transformat apoi în St. Galler Marionettentheater. În timpul celui de Al Doilea Război Mondial, mulți actori din Germania și Austria s-au refugiat profesional în Elveția, la Schauspielhaus din Zurich. În secolul XX, dramaturgi de renume internațional au fost Max Frish și Friedrich Durrenmatt, dar a existat o mult mai largă diversitate de expresie culturală în toate cele patru limbi vorbite ale Elveției: Germană, Franceză, Italiană și Romanescă. În Elveția funcționează peste 30 de teatre municipale, cu o audiență de peste 1,5 milioane de spectatori în fiecare an, și alte circa 900 de trupe de amatori cu o audiență de peste 1,2 milioane de spectatori anual. Cele mai importante teatre sunt: Schauspielhaus Zurich, Theater Neumarkt Zurich, Gessnerallee Theatre Zurich, Theater Basel, Joint City Theatre of Biel and Solothurn, Theatre Vidy Lausanne, Theatre La Poche Lausanne, Theatre Grutli Lausanne, Comedie Theatre Geneva, Theatre in Ticino.

TITLUL: VIZITA BĂTRÂNEI DOAMNE (Der Besuch der alten Dame, The Visit)

AUTORUL: FRIEDRICH DURRENMATT (5 Ianuarie 1921 - 14 Decembrie 1990)

Născut în Konolfingen, în cantonul Berna, tatăl său, Kind von Reinhold Durrenmatt (1881-1965), a fost pastor Protestant, iar mama sa a fost Hulda Durrenmatt (1886-1975), născută Zimmermann. Familia s-a mutat la Berna în anul 1935, iar autorul a fost înmatriculat la Universitatea Zurich, pentru a studia limba și literatura Germană. După anul 1941 și-a continuat studiile la Universitatea Berna. A scris prima sa piesă de teatru în anul 1945. În anul următor s-a căsătorit cu actrița Lotti Geissler (1919-1983), iar fructul căsătoriei lor au fost trei copii, un băiat, Peter, și două fete, Barbara și Ruth. Familia s-a stabilit la Basel, începând cu anul 1947, unde postul de radio Swiss Radio a transmis prima sa piesă de teatru, intitulată "A fost scris". În continuare și-a dedicat întreaga viață literaturii, rezultatul fiind 23 de piese de teatru și 19 lucrări în proză. A călătorit în Statele Unite ale Americii (1969), Israel (1947) și Polonia (1990), iar în anul 1975 a jucat personal în filmul "Sfârșitul Jocului", un film polițist în limba Germană, adaptat după romanul său polițist intitulat "Judecătorul și Spânzuratul". Lucrările sale dramatice cele mai importante sunt: Romulus cel Mare (1950), Căsătoria Domnului Mississippi (1952), Un Înger a Căzut la Babilon (1953), Die panne (1956), Vizita Bătrânei Doamne (1956), Fizicienii (1962), Meteoritul (1966), Regele John (1968), Jocul Strindberg (1969), Titus Andronicus (1970), Peșitoarea (1973), Dichterdammerung (1987), Aetherloo (1983). Printre lucrările sale în proză sunt: Orbul (1947), Judecătorul și Spânzuratul (1950), Suspiciune (1951), Tunelul (1952), Cândva Grec (1955), Un Joc Periculos (1956), Pledoaria (1958), Exercițiul Justiției (1985), Numirea (1986). După scrierile lui s-au produs cel puțin 21 de adaptări pentru film, în limbile: Germană, Engleză, Franceză, Spaniolă, Italiană, Rusă și Poloneză.

ISTORIC: Premiera piesei a avut loc în anul 1956, la Schauspielhaus în Zurich, sub titlul Besuch der alten

Dame, cu celebrul comediant Ruedi Walter în rolul lui Loby. În anul imediat următor, Maurice Valency a produs o adaptare în limba Engleză, sub titlul *The Visit*, în regia lui Peter Brook, cu Lybb Fontanne și Alfred Lunt în roluri principale. Primul film în limba Germană a fost realizat în anul 1959, regizat de Ludwig Cremer, cu Elisabeth Flickenschild în rolul principal. Prima versiune în limba Română a fost pusă în scenă în anul 1963, pentru Teatrul Național din București, în regia lui Moni Ghelether. O adaptare notorie pentru film a fost produsă în anul 1964, în regia lui Bernhard Wicki, cu Ingrid Bergman și Anthony Quinn în rolurile principale. În anul 1971, autorul a adaptat chiar el textul pentru un libret de operă, pentru muzica lui Gottfried von Einem. Prima versiune în dialectul din Berna s-a jucat în anul 1973 la Hasle, lângă Burgdorf, produsă de Emmenthaler Liebhaberbuhne. În Latvia, primul spectacol a fost pus în scenă de Markus Zohner, în anul 1983, pentru Jaunais Riga Teatris. Regizorul Mikhail Kosakov a pus în scenă în anul 1989 o versiune în limba Rusă, cu Ekaterina Vasilyeva în rolul principal. În anul 1992 s-a produs în Senegal o versiune Africană a piesei, sub titlul *Hyenas*, în regia lui Djibril Diop Mambethy. Un film Argentinian, cu titlul *La Dama Regresa*, a fost regizat în anul 1996 de George Polaco, având ca vedetă actrița Isabel Sarli. Teatrul Goodman din Chicago a produs în anul 2001 o adaptare muzicală aparținând lui John Kander, având ca vedete actorii Chita Rivera și John McMartin. Spectacolul a fost regizat de Frank Galati iar coreografia i-a aparținut lui Ann Reinking. După mai mulți ani de producție, spectacolul a fost revizuit în anul 2008, pentru The Signature Theatre Arlington (Virginia), apoi a urmat o nouă adaptare în anul 2015, pentru Lyceum Theatre din New York. O versiune Austriacă pentru film a fost realizată în anul 2008 de Nikolaus Leytner, cu Christiane Horbiger în rolul principal. În România, o versiune recentă a fost montată în anul 2011 la Teatrul național București, cu Maia Morgenstein în rolul principal. O versiune recentă în limba Engleză, scrisă de Tony Kushner, în regia lui Jeremy Herrin, s-a jucat pe scena Teatrului Național din Londra, între 11 Februarie și 13 Mai 2020. În anul 2021, Moshen Gharaie a produs un film Iranian, denumit *Without Everything*, adaptat după piesă.

ROLURI: Clara Zahanassian (multi-milionară), Soții ei cu numărul VII, VIII și IX, Valetul, Toby și Roby (mestecători de gumă), Koby și Loby (orbi), Alfred Ill (băcan), Soția lui, Fiul lui, Fiica lui, Primarul, Preotul, Directorul Școlii, Doctorul, Polițistul, Omul Unu, Omul Doi, Omul Trei, Omul Patru, Pictorul, Prima Femeie, A Doua Femeie, Domnișoara Louisa, Șeful de gară, Controlorul de Bilete, Gardianul, Inspectorul, Primul Reporter, Al Doilea Reporter, Comentatorul Radio, Cameramanul

SUBIECT: O femeie bogată revine în orașelul său natal, Guellen din Elveția, după mai bine de patruzeci de ani de absență și numeroase căsătorii. Toți se așteaptă ca ea să fie foarte generoasă, dar spre surprinderea lor, femeia nu a venit să se retragă ci să se răzbune. Cerând justiție, ea aduce dovezi precum că un băcan cumsecade din oraș, pe nume Ill, a lăsat-o gravidă și apoi a părăsit-o, pe când ea avea doar șaptesprezece ani. Bărbatul a scăpat de judecată cu ajutorul unor martori mituiți. Acum, femeia cere viața lui, oferind la schimb un milion de dolari, ce urmează să fie împărțit între membrii comunității. Toți refuză pe față oferta, dar în același timp, toți încep să cheltuiască generos, pe credit. Ill se luptă pentru un timp, dar până la urmă își acceptă soarta. Femeia pleacă la Capri, cu trofeul mult râvnit.

MOMENTE BUNE: (Versiunea în limba Engleză a lui Jonathan Cape 1962)

ACTUL 1 Scena 1 (Gara din Guellen. O pancardă cu litere roșii: Clara bine ai venit)

Omul Trei: Ultima noastră plăcere: să privim cum trec trenurile.

Omul Patru: Acum cinci ani, încă mai opreau la Guellen acceleratul de Gudrun și expresul Roland.

Omul Doi: Acum nu mai oprește nici personalul.

Omul Unu: Fabrica Wagner a dat faliment, Bockmann a dat faliment.

Omul Doi: Milionara asta sosește la fix. Cică a finanțat un spital la Kalberstadt.

Omul Trei: Și o grădiniță la Kaffingen.

Omul Unu: Femeia are bani. Deține o companie de petrol în Armenia, Căile Ferate de Vest, o Companie de Radiodifuziune și un parc de distracții în Hong Kong.

Omul Patru: Orașul nostru era pe vremuri un oraș al artelor. Goethe a dormit o noapte aici.

Omul Trei: Brahms a compus aici un quartet.
 Pictorul: Iar eu eram student la Școala de Belle Arte. Și ce fac eu acum ? Scriu pancarte !
 (intră Primarul, Directorul Școlii, Preotul și Ill)
 Primarul: Oaspetele nostru de onoare va sosi la unu și treisprezece, cu personalul de Kalbertstad.
 Fanfara orașului va cânta în Piața Mare.
 Ill: Eu o cunosc, domnule primar. Pancarta aceasta are un ton prea familiar. Ar fi trebuit să scrieți: Bine ați venit Clara Zachanassian.
 Primarul: Ill, dumneata ai fost prietenul ei, așa că acum noi toți depindem de tine.
 Pictorul: OK, am să scriu așa pe dos. Iar dacă ea pare mișcată, întoarcem pancarta.
 Primarul: Domnilor, milionara aceasta este singura noastră speranță.
 Preotul: În afara lui Dumnezeu, bineînțeles.
 Directorul Școlii: Decât că Dumnezeu nu ne dă nici un bănuț.
 Preotul: Ill dragă, nu ai nimic de mărturisit în fața preotului ?
 Ill: Am fost cei mai buni prieteni. Parcă o văd și acum, cu părul ei roșu fluturând în vânt, elastică și subțire ca o sălcioară, ah, diavolița asta mică a fost o vrăjitoare tare frumoasă. Viața însă ne-a despărțit.
 Directorul Școlii: Am verificat vechile cataloage. A avut notă de trecere doar la botanică și zoologie.
 Ill: Clara iubea justiția, mai mult ca sigur. O dată, a aruncat cu pietre după un polițist pentru că a ridicat din stradă un cerșetor. Mai era și foarte generoasă. Altă dată a furat niște cartofi pentru o bătrână văduvă.
 Primarul: Are simțul generozității.
 Directorul Școlii: Nu ne ajută la nimic dacă va finanța doar o infirmerie.
 Primarul: Dragul meu Ill, în primăvara aceasta mă retrag. Am căzut cu toții de acord să te numesc pe tine ca succesori.
 Directorul Școlii: Pot să confirm asta.
 Ill: Trebuie să fim înțelepți. Doar fanfara orașului și corul mixt nu sunt de ajuns.
 Primarul: Am să-mi pun și jobenul. Soția va sta lângă mine, nepoții vor fi în fața mea, îmbrăcați în alb, cu flori în mână. Voi o să fluturați pancarta, ceilalți vor saluta cu pălăriile. Să fiți relaxați și sinceri. Imediat ce corul se oprește din cântat, trageți semnalul de alarmă.
 (În stație intră trenul Express și se oprește)
 Omul Unu: Trenul Express ! Se oprește !
 (intră Clara Zachanassian în vârstă de 63 de ani, urmează Valetul, Soțul VII, Controlorul de Bilete)
 Clara: Suntem la Guellen ?
 Controlorul: Doamnă, ați tras Semnalul de Alarmă. Protestez viguros, în țara aceasta nimeni nu trage semnalul de alarmă.
 Clara: Suntem la Guellen, recunosc această fundătură blestemată.
 Toți: Doamnă Zachanassian !
 Controlorul: O să plătiți pentru asta, Doamnă ! O să vă usture.
 Clara: Ești un prostănac. Bobby, dă-i te rog o mie. (Valetul îi înmânează o mie)
 Controlorul: (perplex) Doamna este Clara Zachanassian ? Oh, vă rog să mă scuzați, în cazul acesta este cu totul altceva. Poftim aici, banii înapoi.
 Clara: Păstrează-i, nu contează.
 Primarul: Doamnă Zachanassian, draga noastră doamnă, ca primar al orașului Guellen, îmi revine mie onoarea de a vă ura Bine Ați Venit, dumneavoastră, copil al orașului nostru ...
 Clara: Trebuie să vă mulțumesc, Domnule Primar, pentru discurs. Alfred, ți-a fost dor de mine ?
 Ill: Neîncetat, draga mea. Știi prea bine că mi-ai lipsit, Clara.
 Clara: Spune-mi așa cum obișnuiai să-mi spui.
 Ill: Pisicuța mea, micuța mea vrăjitoare.
 Clara: Iar eu obișnuiam să-ți spun pantera mea. Te-ai îngrășat, ai încărunțit, arăți ca un bețivan.
 Ill: Dar tu, tu ai rămas neschimbată.

- Clara: Am îmbătrânit și eu. M-am îngrășat și am rămas fără un picior într-un accident de automobil. Dar au făcut o adevărată operă de artă cu acest picior de lemn, nu-i așa ? (ridică rochia și arată piciorul din lemn)
- Ill: Nici măcar nu am observat.
- Clara: Faceți cunoștință cu soțul meu de al șaptelea. Moby dragă, vino aici și fă o plecăciune. Numele lui este Pedro, de fapt, de la Plantațiile de Tutun, dar Moby sună mai draguț. Se asortează cu Bobby, valetul meu.
- Directorul Scolii: În calitatea mea de Director al Colegiului din Guellen și iubitor al celei mai nobile dintre Muze, vă rog să-mi permiteți să vă ofer un cântec popular de bun venit acasă, interpretat de corul mixt și Clubul Tineretului.
- (corul începe să cânte ceremonios)
- Clara: Ați cântat bine, Guellenilor ! Acum doresc să vizitez orașul și nu pot să merg atâția kilometri cu piciorul meu de lemn.
- Primarul: Imediat, imediat, Doamnă, doctorul nostru are mașină, un Mercedes.
- Clara: Nu va fi necesar. Eu nu mă plimb decât în letică. Roby, Toby, veniți aici. (intră două brute cu o letică, mestecând gumă)
- Clara: Sunt doi gangsteri din Manhattan. Erau la Sing Sing, condamnați la scaunul electric. Cauțiunea lor m-a costat un milion de dolari. Letică este de la Muzeul Louvre. Roby și Toby, în oraș vă rog. Bagajele și sicriul să fie duse la Hotelul Apostol.
- Primarul: Sicriul ?
- Clara: Da, am adus un sicriu cu mine. S-ar putea să am nevoie de el. Roby, Toby, la drum !
- Scena 2 (În fundal Hotelul Apostol. Clara în letică, Ill lângă ea. În spate soțul VII, Valetul îi conduce de mână pe cei doi orbi)
- Clara: Privește, Alfred, cât a crescut inima cu cele două nume ale noastre în ea. Și arborele a crescut. Trunchiul și ramurile lui s-au îngroșat, așa cum ne-am îngroșat și noi. Hei, brutelor, mergeți voi și mestecați niște gumă în spatele boscheților.
- (se așează pe o bancă, Ill lângă ea)
- Ill: Sezonul se apropie de sfârșit.
- Clara: Chiar în acest loc ne-am sărutat prima oară. Cu mai bine de patruzeci de ani în urmă. Eu aveam șaptesprezece ani, tu douăzeci. Apoi tu te-ai căsătorit cu Mathilda Blimhard, cea cu micul magazin universal, iar eu m-am căsătorit cu bătrânul Zachanassian din Armenia și cu milioanele lui.
- Ill: De dragul tău m-am căsătorit cu Mathilda. Erai atât de tânără și de frumoasă, aveai tot viitorul în față. Iar eu doream să fii fericită.
- Clara: Și acum viitorul este chiar aici. Ești ruinat ? Acum eu sunt cea care are bani.
- Ill: De când m-ai părăsit, viața mea a fost un infern.
- Clara: Iar eu chiar am fost în infernul însuși. Dar Mathilda nu te-a făcut fericit ?
- Ill: Am avut o viață de tot râsul. Nu am părăsit orașelul acesta nici măcar o singură dată. Ai să ne ajuți, Clara ?
- Clara: Nu pot să las orașul meu într-o asemenea mizerie.
- Ill: Dar noi avem nevoie de mii de dolari.
- Clara: Asta nu înseamnă nimic pentru mine.
- Ill: Ah, micuța mea vrăjitoare, păcat că timpul ne-a înstrăinat așa. (îi sărută mâna) Aceași mânuță, albă și rece.
- Clara: Greșești, este tot artificială, din fildeș. Avionul meu s-a prăbușit în Afghanistan. Până și piloții au murit, dar eu sunt indestructibilă. (orașenii apar cu mese pentru picnic)
- Primarul: Vă rog să-mi permiteți să o prezint pe soția mea și pe Doamna Ill.
- Clara: Annie Dummermut, premianta clasei, și Mathilda Blumhard, vai draga mea, ai slăbit și ești atât de palidă.
- Primarul: Și medicul nostru, doctorul Nuesslin.

Clara: Interesant, scrieți și Certificate de Deces ?

Doctorul: Bineînțeles că da, Doamnă, este datoria mea.

Clara: Data viitoare, să puneți diagnostic de infarct.

Ill: Știți, ea a promis să ne ajute cu sute de mii.

Doctorul: Dumnezeu Mare.

Clara: Și acum, Domnule Primar, îmi este cam foame.

Primarul: Îl mai așteptăm doar pe soțul dumneavoastră.

Clara: Nu este nevoie. Divorțez de el și mă mărit cu o vedetă din Germania. Când eram copil, am visat să mă căsătoresc în Catedrala din Guellen. Visele copilăriei trebuiesc împlinite.

(se așează toți la masă și încep să mănânce)

Primarul: Dragi cetățeni, stimată doamnă, au trecut patruzeci și cinci de ani de când v-ați îndepărtat de orașul nostru, și totuși, aici nu ați fost uitată, nici familia dumneavoastră nu a fost uitată. Mama dumneavoastră, răpită prematur de tuberculoză, și tatăl dumneavoastră, cel care a construit ceea ce a construit el lângă gară. Nu, nu v-am uitat niciodată. Din acest motiv, vă rog pe toți să întâmpinăm cu urale această revenire prodigioasă: Hip, Hip, Hip, Uraa !

Clara: Domnule Primar, dragi Guelleneri, sunt dispusă să ofer orașului Guellen un milion de dolari. Cinci sute de mii pentru oraș și alți cinci sute de mii spre a fi împărțiți pentru fiecare familie din oraș. Cu o singură condiție. (liniște mormântală) Insist să se facă dreptate. Totul poate fi cumpărat. Bobby, vino te rog în față.

Valetul: Nu știi dacă cineva dintre voi mă mai recunoaște.

Directorul Școlii: Judecătorul Șef Courtly.

Valetul: Exact, eu am fost Șeful Tribunalului din Guellen. Acum douăzeci de ani Doamna Zachanassian mi-a oferit un post. Oarecum neobișnuit, este adevărat, dar salariul a fost absolut fantastic ...

Clara: Să revenim la chestiune, Bobby.

Valetul: Acum patruzeci și cinci de ani, am avut de judecat un proces de Paternitate. Clara Washer te-a numit pe tine, Domnule Ill, drept tată al copilului ei. Dumneata ai negat paternitatea și ai adus doi martori.

Ill: Oh, este o poveste atât de veche.

Clara: Să fie aduși Koby și Loby. (perechea de orbi este adusă, condusă de mână)

Valetul: Spuneți vă rog cum vă numiți.

Orbii: Noi suntem Koby și Loby. Jacob Chicken și Louis Perch.

Ill: Habar nu am cine sunt.

Valetul: Ce ați declarat în fața Curții de Justiție, sub jurământ ?

Orbii: Că ne-am culcat cu Clara. Am jurat strâmb.

Valetul: Dar de ce, Jacob Chicken și Louis Perch ?

Orbii: Ne-a mituit, cu o sticlă de coniac.

Clara: Iar eu, eu ce v-am făcut ?

Orbii: Doamna ne-a urmărit, ne-a găsit, ne-a orbit și ne-a castrat.

Ill: Este o poveste încheiată de mult, încheiată și îngropată. Este doar o prostie din trecut.

Valetul: Și ce s-a întâmplat cu copilul ?

Clara: A trăit aproape un an.

Valetul: Iar acum, dumneata Clara Zachanassian, ceri să se facă dreptate ?

Clara: Îmi pot permite. Ofer un milion de dolari pentru orașul Guellen dacă cineva îl ucide pe Ill.

Primarul: Doamnă Zachanassian, suntem în Europa. Nu suntem sălbatici. În numele tuturor locuitorilor orașului Guellen, resping oferta dumneavoastră. O resping în numele întregii umanități. (Aplauze furtunoase)

Clara: Am să aștept, nu mă grăbesc.

ACTUL 2 (Scena 1 Piața centrală, cu magazinul lui Alfred în fundal. Ill este la pupitru. În față, Roby și Toby, mestecând gumă, poartă coroane și jerbe de flori, ca pentru o înmormântare)

Ill: Coroane de flori.
 Fiul lui: Le aduc de la gară în fiecare dimineată.
 Ill: Pentru sicriul gol de la Hotelul Apostol.
 Fiul lui: Nu mai sperie pe nimeni.
 Ill: Oraşul este de partea mea. Mama nu coboară la micul dejun ?
 Fiica lui: Spune că este obosită. Rămâne în camera ei.
 Ill: Copii, aveţi o mamă foarte bună. O mamă foarte bună. Să se odihnească, iar noi vom lua micul dejun împreună. Ce ziceţi de nişte ouă cu şuncă ?
 Fiul lui: Pe mine trebuie să mă scuzaţi. Merg la gară. S-ar putea să fie un loc vacant.
 Fiica lui: Merg şi eu tată. La Biroul Forţelor de Muncă. S-ar putea să fie un loc liber.
 Ill: Ce buni copii am, ce copii buni.
 (Clara apare în fundal, într-un balcon)
 Clara: Bobby ... whisky ... sec. Trezeşte-l pe tipul cel nou. Nu-mi place ca soţul meu să doarmă tot timpul.
 Soţul VIII: (apare în balcon) Nu este divin , e micul nostru dejun de logodnă.
 Clara: Stai jos, Hoby, lasă flecăreala. Inteligenţa nu este punctul tău cel mai tare.
 (în magazinul lui Alfred)
 Omul Unu: Noi suntem de partea ta, Ill. Suntem alături de tine, fie ce o fi.
 Omul Doi: Nu uita, tu eşti personalitatea cea mai iubită din oraş.
 Omul Unu: Coniac, te rog.
 Omul Doi: Şi tutun pentru pipă.
 Ill: O liră, trei şilingi şi trei penny.
 Omul Doi: Pune totul în contul meu.
 Ill: De data aceasta am să fac o excepţie, dar să nu uitaţi să plătiţi. Văd că aveţi pantofi noi. Pantofi noi, galbeni, amândoi. Cum de v-aţi permis să cumpăraţi pantofi noi ?
 Omul Unu: Pe credit, domnule Ill, i-am cumpărat pe credit.
 Ill: I-aţi cumpărat pe credit. Cum se face că toate magazinele vă acceptă creditul dintr-o dată ?
 Omul Doi: Şi dumneata ne-ai servit pe credit.
 Ill: Dar din ce o să plătiţi ? (Linişte. În magazin intră Poliţistul)
 Ill: Cer arestarea doamnei Clara Zachanassian. Ca viitor primar al oraşului, vă cer asta.
 Poliţistul: (pufăind un trabuc) Încă nu am organizat alegerile. A încălcat legea într-un fel oarecare ?
 Ill: Incită locuitorii oraşului să măucidă.
 Poliţistul: Dragul meu Ill, să examinăm chestiunea cu sobrietate. Am putea vorbi despre un caz de incitare la crimă, dacă propunerea ar fi făcută în serios. Ei bine, această propunere nu poate fi luată în serios, deoarece un milion de dolari este o sumă exorbitantă, trebuie să admiţi asta şi dumneata. Pentru o astfel de treabă se oferă o sută de dolari, maximum două sute, dar nici un penny mai mult. Ar trebui să fie nebună să facă aşa ceva.
 Ill: Inspectore, nebună sa nu, propunerea ei este pentru mine o ameninţare.
 Poliţistul: Arată-mi orice tentativă a cuiva de a accepta propunerea, de exemplu, un bărbat care te ameninţă cu pistolul, şi am să percutez imediat.
 Ill: Toată lumea şi-a cumpărat pantofi noi, pantofi noi, galbeni.
 Poliţistul: Am şi eu o pereche de pantofi noi, galbeni. (arată piciorul)
 Ill: Deci şi dumneata, Inspectore, şi cum ai de gând să plăteşti pentru ei ?
 Poliţistul: Asta este treaba mea.
 Ill: Dar ceilalţi, clienţii, din ce o să plătească ?
 Poliţistul: Aceasta nu este treaba poliţiei. Nimeni nu te-a ameninţat pe dumneata.
 Ill: Oraşul întreg se îndatorează. Cu cât creşte datoria, cu atât creşte presiunea să măucidă pe mine. Şi femeia nu face nimic altceva decât să stea în balcon, să bea cafea şi să aştepte.
 Poliţistul: Îţi imaginezi lucruri, domnule. Ai băut prea mult coniac. Trebuie să plec. Milionara şi-a pierdut căţeluşul. Trebuie să merg să-l caut. (iese din scenă)

Ill: Pe mine mă vânați, pe mine, nu pe cățeluș.

(Scena 2 În Primăria orașului. Pe perete este atârnat un plan mare de construcție)

Ill: (intrând) Doresc să vă vorbesc, Domnule Primar.

Primarul: Ia loc, te rog.

Ill: Ca de la bărbat la bărbat, ca succesori al dumatăle.

Primarul: Dă-i drumul, fără rețineri, ia-ți povara de pe suflet.

Ill: (suspicios) Văd că fumați țigări de cea mai bună calitate. Și probabil că aveți și o pereche de pantofi nou nouți ?

Primarul: E ciudat, cum de știi dumneata asta ?

Ill: Pentru asta am venit. Standardul de viață crește în orașul nostru. Cer protecție oficială.

Primarul: Ei asta-i bună ! Împotriva cui ?

Ill: Pe capul meu s-a opus o recompensă de un milion de dolari.

Primarul: Uți că suntem în Guellen, un oraș cu tradiții umaniste. Goethe a petrecut aici o noapte. Brahms a compus aici un quartet. Noi nu am făcut nimic pentru a merita ingratitudea dumatăle. Dacă nu ești în stare să ai încredere în comunitatea noastră, îmi pare rău pentru dumneata. La urma urmelor, dumneata ai mituit doi tineri să comită sperjur și ai condamnat o tânără la cea mai adâncă tristețe.

Ill: Înțeleg.

Primarul: Postul de Primar necesită anumite garanții și un profil moral ireproșabil, iar dumneata nu mai îndeplinești aceste condiții. Trebuie să înțelegi asta. Cel mai bun lucru ar fi să treci peste toate acestea, în tăcere.

Ill: Ei au început deja să pună flori pe sicriul meu, Domnule Primar. Dumneata, m-ai condamnat deja la moarte.

Primarul: Ill, dragă !

(Scena 3 În Biserica)

Preotul: Poftim, intră, Ill dragă, vino în sacristie. Ușile bisericii sunt deschise pentru toată lumea.

Ill: Părinte, nu doresc să vă deranjez, dar am nevoie de ajutor. Sunt foarte speriat.

Preotul: Speriat, de cine ?

Ill: De oameni. Mă vânează ca pe un animal sălbatic.

Preotul: Nu de oameni trebuie să te temi, ci de Dumnezeu, nu de moartea trupului ci de moartea spiritului.

Ill: Este vorba despre viața mea.

Preotul: Despre viața eternă. Spectrul conștiinței dumatăle este cel care se ridică acum.

Ill: Orașul se pregătește să sărbătorească moartea mea, iar eu mor de frică.

Preotul: Dumneata ești propriul tău Iad. Pentru că dumneata ai trădat o dată o tânără fată, acum crezi că oamenii te vor trăda pentru bani. Tu le reproșezi altora ceea ce ești tu.

Mergi pe calea penitenței. Pentru drept credincioși, nu există altă cale.

Scena 4 (La Gară. Este prezentă o mulțime de oameni)

Directorul Școlii: Hello Ill. Încotro așa grăbit, cu valiza aceea ?

Primarul: Pleci undeva, Ill ?

Ill: Nu știu. Deocamdată la Kalberstadt, apoi puțin mai departe ... Preferabil în Australia.

Primarul: Dar de ce ?

Ill: Nu putem trăi toată viața într-un singur loc.

Doctorul: Acesta este cel mai periculos lucru pe care îl poți face.

Directorul Școlii: Unul dintre cei doi eunuci a fugit în Australia.

Ill: I-am scris șefului de post din Kaffingen. Nu am primit nici un răspuns. Scrisoarea nu a fost expediată.

Primarul: Dirigintele Poștei este membru în Consiliul Orașenesc. Întregul oraș a venit să-și ia rămas bun de la dumneata. Uite, a sosit trenul dumatăle (se aude un tren).

Polițistul: Noroc bun în Australia !

Şeful de Gară: Vă rugăm să poftiți în vagoane !
 Ill: De ce mă împingeți ? Lăsați-mă să trec. Cineva o să mă împiedece.
 Toți: Te lăsăm să treci, te lăsăm să treci.
 Ill: Dați-vă la o parte. De ce v-ați strâns cu toții în jurul meu !
 Directorul Şcolii: Dragul meu domn, de ce nu te urci o dată în tren.
 Ill: Ştiu, ştiu că nu pot, cineva mă ține pe loc, cineva mă ține pe loc. (leşină)

ACTUL 3 (Scena 1 Într-un hambar. Clara în rochie albă de mireasă, cu voal. Intră Valetul)

Valetul: Au sosit Doctorul și Directorul Şcolii.
 Clara: Să poftească.
 Amândoi: Doamnă.
 Clara: M-am retras în Hambarul lui Petersen. Am nevoie de pace și liniște. Ceremonia religioasă din catedrală m-a extenuat. Iubesc hambarul acesta cu miros de fân proaspăt cosit.
 Directorul Şcolii: Un loc cum nu se poate mai sugestiv. (se șterge pe frunte de sudoare)
 Clara: Predica preotului a fost înălțătoare, iar interpretarea dumitale, domnule Profesor a fost o performanță răsunătoare.
 Directorul Şcolii: Bach, din Martiriul Sfântului Sebastian, în capul meu se învârtește și acum. Draga noastră doamnă, noi nu dorim să răpim prea mult din prețiosul dumneavoastră timp. Soțul dumneavoastră va deveni impacient.
 Clara: L-am trimis deja înapoi la Geiseltasteig. Avocații mei au și înaintat actele de divorț. Ce vă aduce aici ?
 Directorul Şcolii: Am venit să discutăm afacerea Ill. Din nefericire, locuitorii orașului Guellen au achiziționat un număr oarecare de obiecte noi.
 Doctorul: Un număr considerabil chiar, trebuie să ne plătim datoria.
 Clara: Ştiți prea bine ce aveți de făcut.
 Directorul Şcolii: Doamnă Zachanessian, sunt zăcăminte de petrol în Valea Peckenried iar sub pădurea din Satul Konrad sunt zăcăminte minerale de exploatat. Nu suntem săraci, suntem mai degrabă uitați de lume. Avem nevoie de credit, de încredere, de contracte, și economia noastră va înflori. Am venit cu o propunere de afaceri.
 Clara: Doar că propunerea voastră nu mă interesează. Am achiziționat deja Piața Sunshine, fabrica Wagner, și toate celelalte fabrici, Valea Puckenried, hambarul lui Peterson, întregul oraș, stradă cu stradă.
 Doctorul: Doamnă Zachanessian, dumneavoastră sunteți o femeie a cărei inimă a fost rănită. Mă faceți să mă gândesc la una dintre eroinele Antichității: la Medeea. Vă înțelegem, și suntem cu totul alături de dumneavoastră. Lăsați la o parte aceste gânduri negre de răzbunare. Lăsați în inima dumneavoastră loc pentru sentimente umanitare !
 Clara: Domnilor, pot fi aleși doar cei care plătesc, iar eu plătesc. Vă ofer Guellenul pentru o crimă, înflorirea orașului pentru un cadavru !
 Doctorul: Doamne Sfinte, ce e de făcut ?

(Scena 2 În magazinul lui Ill, în spatele teșghelei Doamna Ill. Intră Omul Unu)

Omul Unu: Ce mai ceremonie. Tot orașul a privit evenimentul în Piața Catedralei.
 Doamna Ill: Clara merită puțină fericire. Noi cei de aici suntem niște oameni simpli.
 Omul Unu: Vă rog niște țigarete Camel și o cutie de aspirine.
 Doamna Ill: Pe credit ?
 Omul Unu: Pe credit. Dar unde este Ill ? Nu l-am mai văzut de ceva vreme.
 Doamna Ill: La etaj. Se învârte în camera lui. Face asta de câteva zile.
 Omul Unu: Sper să nu înceapă să o bârfească pe Clara când sosesc jurnaliștii. Dacă începe să spună minciuni, pretinzând că ar fi oferit ceva pentru moartea lui, noi va trebui să intervenim. Nu de dragul milionului, ci pentru că publicul va fi indignat.

(intră Directorul Școlii)

Doamna Ill: Ne bucurăm că ați venit pe la noi, Domnule profesor.

Directorul Școlii: El este cel care se aude acolo ? (arată spre tavan)

Doamna Ill: Se învâрте în cerc toată ziua. (intră pictorul cu un tablou sub braț)

Pictorul: Pentru dumneavoastră, Doamnă Ill, încă nu s-a uscat. (prezintă tabloul)

Doamna Ill: Este soțul meu. Ce bine seamănă ! L-am putea atârna în dormitor. Dar nu pot să vi-l plătesc acum.

Pictorul: Nu contează. Am să aștept, Doamnă Ill, am să aștept cu plăcere. (intră doi reporteri)

Primul Reporter: Bună seara, oameni buni. S-a dus vestea că dumneavoastră sunteți norocoasa femeie care i-a furat iubitul doamnei Zachanassian.

Doamna Ill: De unde ați venit cu această poveste ?

Al Doilea Reporter: De la cei doi orbi, mici și grași. Ne-au spus totul. Domnul Ill este aici ?

Doamna Ill: Este plecat la Kalberstadt. (Ill intră prin dreapta)

Ill: Vă rog frumos, ce se întâmplă aici, în magazinul meu ?

Primul Reporter: Domnule Ill, suntem foarte bucuroși să vă întâlnim în sfârșit. Avem nevoie de câteva fotografii. Ne permiteți ? Dorim o poză în care vindeți un topor.

Ill: Un topor ?

Primul Reporter: Îl vindeți măcelarului. Trebuie puțin realism, ca să fie o adevărată bombă.

Al Doilea Reporter: Acum, dacă nu vă supărați, puneți un braț pe umerii soției.

Fotograful: Doamna Zachanassian se plimbă chiar acum în pădurea din Satul Konrad.

Al Doilea Reporter: Așa ceva poate sta și pe coperta revistei Life. (reporterii ies în grabă din magazin)

Omul Unu: Vom fi publicați în revistă. Vom fi celebri.

Directorul Școlii: Eu am vrut să te apăr, dar mi-au închis gura. Ah, Ill, ce fel de oameni suntem noi.

Ill: Am renunțat la luptă. Eu am făcut-o pe Clara să fie așa cum este acum, și tot eu am făcut din mine ceea ce sunt acum, un băcan cu un renume prost.

Directorul Școlii: Te vor ucide, Ill. Tentația este prea mare și sărăcia prea crâncenă. Simt cum și eu mă transform încet, încet, într-un criminal. Și mie îmi este frică, Ill, așa cum ți-a fost și ție frică. Și știu că într-o zi, o astfel de femeie bătrână va veni și după noi.

Doamna Ill: Freddy dragă, toată lumea face datorii. Este pur și simplu ridicol să-ți fie frică. Doar este atât de evident că întreaga afacere se va rezolva pe cale pașnică. Clara nu va merge până la capăt.

Primarul: (intrând) Bună seara, Ill, ți-am adus o armă. Este încărcată.

Ill: Nu am nevoie de ea.

Primarul: În seara aceasta vom avea o ședință publică la Hotel Apostol. Ne vom ocupa de cazul dumitale. Ai să te supui judecății noastre ? Presa va fi prezentă și ea.

Ill: Presa va fi prezentă ?

Primarul: Și Radioul. Și Televiziunea, și camere de luat vederi, în direct.

Ill: Urmează să anunțați public ce ofertă a făcut Doamna ?

Primarul: Nu în mod direct. Doar cei inițiați vor înțelege pe deplin în ce constă procedura.

Ill: Am să-mi țin gura. Am să accept decizia voastră.

Primarul: Dar poate că nu va fi nevoie. Spuneai că nu ai nevoie de armă, dar acum ?

Ill: Domnule Primar ! Puteți să mă ucideți și nu voi protesta, nici nu am să mă apăr, dar nu pot să vă scutesc de osteneala judecății. (iese Primarul)

(Scena 3 În pădurea Satului Konrad. Clara admiră pădurea din letică)

Clara: Alfred ! Ce drăguț din partea ta că ai venit, tocmai admiram pădurea mea.

Ill: Chiar acum m-am despărțit de familia mea. Au mers cu toții la cinematograful.

Clara: Obişnuiam să fumăm împreună, aici în pădure, îți mai amintești ? Ție îți plăcea să cumperi țigări de la Mathilda.

Ill: Tu ai avut ... vreau să spun, noi am avut un copil. A fost băiat sau fată ?

Clara: Fată, Genoveva, dar nu am văzut-o decât o singură dată, la naștere. Mi-au luat-o

imediat cei de la Armata Salvării.

Ill: Da, ei cam obișnuiesc să facă asta. Din ce cauză a murit ?

Clara: Meningită. Am primit o înștiințare din partea autorităților.

Ill: Îți mulțumesc pentru coroane, pentru crizanteme și trandafiri. Au multă distincție. Va fi o ședință publică în seara asta. Mă vor condamna la moarte.

Clara: Am să te iau cu mine la Capri, în sicriu. E o panoramă grandioasă, un albastru imens. Vei rămâne acolo. Un mort lângă o statuie din marmură. Adio, Alfred.

Ill: Adio, Clara. (Leticia iese din scenă, Ill rămâne singur pe bancă).

(Scena 4 La Hotel Apostol, seara.)

Primarul: Doamnelor și domnilor, cetățeni ai orașului Guellen, am plăcerea să salut prezența voastră aici, în seara aceasta. Declar deschisă această ședință. Este privilegiul meu să anunț că Doamna Clara Zachanassian intenționează să ne facă o donație în valoare de un milion de dolari.

Comentatorul Radio: Ce senzație, dragi ascultători, ce senzație colosală !

Directorul Școlii: Doamna Clara Zachanassian are un scop precis. Scopul doamnei este de a transforma spiritualitatea acestei comunități, de a o transforma în spiritul justiției. Acum, în numele lui Dumnezeu, trebuie să ne luăm în serios idealurile, chiar până la moarte.

Primarul: Alfred Ill, aș dori să te întreb ceva. Ești oare conștient că ție îți datorăm în întregime această donație ?

Ill: Da, sunt conștient.

Primarul: Vei respecta oare decizia noastră de a accepta sau de a nu accepta această donație ?

Ill: O voi respecta.

Primarul: Alfred Ill, există vreo întrebare pe care dorești să ne-o adresezi ?

Comentatorul Radio: În sală este o tăcere mormântală.

Primarul: Donația doamnei Clara Zachanassian este acceptată, în unanimitate. În numele Justiției. Și acum, invităm pe reprezentanții Presei, Radioul și Televiziunea la o mică gustare.

(invitații părăsesc scena)

Primarul: Stingeți lumina. Este suficient că Luna lucește prin fereastră: este suficient.

Preotul: Ill, acum este momentul tău cel mai greu. Mă rog pentru sufletul tău.

(Ill pășește încet spre centrul scenei și intră într-un grup de bărbați tăcuți, apoi cade în genunchi)

Primul Reporter: (întrând) Ce se întâmplă aici ?

Doctorul: Atac de cord. A murit de bucurie.

Clara: Acum arată ca atunci, cu ani în urmă. Împachetați totul, mergem la Capri. Pofțim cecul. (îi întinde Primarului cecul)

Preotul: Acum, să ne rugăm lui Dumnezeu.

Toți: (în cor) Apără-ne, Doamne, sfintele noastre proprietăți,
Apără-ne, Doamne, pacea și libertatea,
Păzește-ne, Doamne, ca noaptea ce grea
Să nu mai întunece niciodată gloriosul nostru oraș
Renăscut din propria lui cenușă.

SFÂRȘIT

EPILOG: S-a făcut dreptate. Interesul comunității a învins. Perspectiva unei îmbogățiri peste noapte a trezit în comunitatea unui mic orașel un foarte ridicat spirit justițiar. Nimeni nu se simte vinovat. Dar nu toți regizorii au fost mulțumiți de acest final. Au existat numeroase versiuni, ale fiecărui regizor, cu interpretări și modificări ale finalului, unele chiar destul de radicale. De exemplu, în unele dintre ele se dovedește că Doamna Clara a fost o escroacă și banii ei au fost falși. În altele, Clara este cea judecată și condamnată la moarte. Există și o versiune în care Ill se trezește din sicriu, la Capri, alături de fosta iubită, și doar piciorul

din lemn este fals. Ce este sigur însă, este că Elveția gеме de milionari retrași la pensie, fiecare dintre ei cu o poveste de spus.

Teatrul Canadian

Spectacolele de teatru au sosit în Canada, din Europa, începând cu anul 1583, când Sir Humphrey Gilbert a pus în scenă un spectacol de pantomimă. Prima piesă de teatru publicată în Canada, în anul 1609, se intitula Teatrul lui Neptun, aparținând lui Marc Lescarbot (1570-1641). Piesa fusese deja pusă în scenă, în anul 1606, în portul Port Royal (Nova Scoția), pentru a prezenta dramatic cele patru discursuri de bun venit ale șefilor de triburi autohtone, la sosirea expediției sale în Arcadia. O piesă originală a fost apoi Acadius, montată în anul 1774, la Halifax, urmată în anul 1788 de School for Scandal, a lui Richard Sheridan. Alte spectacole timpurii au prezentat piese de Shakespeare, Corneille și Racine, interpretate de amatori. Teatrul New Grand din Halifax, construit cu militari, a fost inaugurat în anul 1789, cu spectacolul Neguțătorul din Veneția. În jurul anului 1780, în Canada existau deja două trupe de actori profesioniști: Allen's Company of Comedians și Les Jeunes Messieurs Canadiens. La începutul secolului la XIX-lea, și-au deschis porțile Theatre Royal din Montreal și Royal Circus din Quebec, pentru a găzdui trupe itinerante sosite din Franța. Dramaturgii locali au produs o serie de drame Biblice, printre care: Esther (1838) aparținând lui Eliza Lanesford, sau Saul (1857) aparținând lui Charles Heavyside. La Quebec, un mare succes de presă a înregistrat politicianul Felix Gabriel Marchand (1832-1900), cu piesa sa intitulată Les Faux Brillants, publicată pentru prima oară în anul 1885. Spectacolul a fost pus în scenă în anul 1905, după moartea sa, iar o a doua versiune a fost montată în anul 1977. Un autor important, în buna tradiție Anglicană, a fost William Wilfred Campbell (1860-1918), cu cele patru drame ale sale, în versuri: Mordred, Daulac, Morning și Hildebrand, publicate în anul 1908, sub titlul Poetical tragedies. Doar în perioada dintre anii 1868 și 1900, la Quebec au mai fost publicate alte 116 piese de teatru, dintre care doar 40 au fost puse în scenă. În secolul XX, câțiva dintre oamenii de teatru cei mai reprezentativi au fost: Merrill Denison, Elisabeth Streling Haynes, Gwen Pharis Ringwood, Herman Voaden, Dora Mavor Moore, John Coulter, Lister Sinclair, Emile Legault, Jean Gascon, Denise Pelletier, Jean Louis Roux, Marcel Dube, Francoise Loranger, dar lista completă a scriitorilor canadieni cuprinde sute de nume. În epoca anilor 1960, au fost deschise teatre regionale în toate centrele urbane majore: Manitoba Theatre Centre (1958), Arts Club Theatre (1958), Neptune Theatre (1963), Vancouver Playhouse (1963), Citadel Theatre (1965), Globe Theatre (1966), Theatre New Brunswick (1968), Theatre Calgary (1968), Toronto Workshop (1959), Factory Theatre (1970). În fiecare provincie au apărut numeroase alte teatre mici, în fiecare an absolvenții de colegiu sau universitate formează noi și noi companii de teatru indie (de amatori).

TITLUL: HILDEBRAND

AUTORUL: WILLIAM WILFRED CAMPBELL (1 Iunie 1860 - 1 Ianuarie 1918)

Născut în Kitchener (Ontario), tatăl său a fost reverendul Thomas Swainston Campbell, preot Anglican, iar mama sa a fost Matilda Frances Wright, o pianistă talentată, compozitoare, conducătoarea corului din biserică. Familia s-a stabilit în Warton (Ontario), unde Wilfred a urmat cursurile elementare, pentru a absolvi liceul în anul 1879, la Owen Sound. Începând cu anul 1880 a fost înregistrat la University College de la University of Toronto. Între anii 1882-1883 a frecventat Protestant Episcopal Divinity School din Toronto, iar între anii 1883-1885 a fost înscris la Episcopal Theological School din Cambridge Massachusetts. În anul 1885 a fost uns diacon, pentru a deveni rectorul parohiei din West Claremont. Din anul 1883 era căsătorit cu Mary Louisa DeBelle, iar fructul căsătoriei lor au fost trei fete (Margery, Faith, Dorothy) și un băiat (Basil). Campbell a fost hirotonisit preot la 7 Iulie 1886, pentru a deveni în anul 1888 rectorul bisericii Sfântul Ștefan din New Brunswick. În anul 1891 a demisionat din postul său și familia s-a mutat la Ottawa, unde a primit un post definitiv în Department of Militia and Defence. Unanim recunoscut ca poet, opera lui a fost prezentată în cele mai prestigioase reviste de pe continent, iar cărțile lui au fost comentate favorabil în presa din Canada și Statele Unite ale Americii. În anul 1894 a fost ales membru al Royal Society of Canada, unde a servit apoi ca vice-președinte, președinte și secretar, pentru a se bucura de un permanent schimb de idei cu diferiți filozofi, istorici sau politicieni. Începând cu anul 1909 a fost transferat la Dominion Archives, ca mărime a cincea bibliotecă din lume, iar familia sa s-a mutat lângă Ottawa, la o fermă cu ziduri din piatră. Opera sa dramatică publicată constă din patru tragedii poetice: Mordred (Fiul Regelui Arthur), Daulac (un cavaler din Canada Franceză), Morning (o tragedie în Roma Antică) și Hildebrand (viața papei Grigore VII). În majoritate, opera sa a consat însă din volume lirice: Poems (1880), Snowflakes and Sunbeams (1888), Lake Lyrics and Other Poems (1889), The Dread Voyage Poems (1893), Beyond the hills of dream (1899), The poems of Wilfred Campbell (1905), The collected poems of Wilfred Campbell (1905). Alte lucrări în proză: Ian of the Orcades, A beautiful rebel, The Scotsman in Canada, At the Mermaid Inn.

ISTORIC: Primele sale drame emoționale, Mordred și Hildebrand, au fost scrise și publicate în anul 1885, la Ottawa, sub titlul A Book of tragedies. Completat cu încă două piese de teatru, Daulac și Morning, volumul a fost republicat în anul 1908 sub titlul Poetical tragedies. Piesa aceasta s-a născut din admirația autorului față de marele spirit și determinarea Papei Grigore VIII, cel care a fost, probabil, cel mai mare Papă al tuturor timpurilor, una dintre cele mai puternice personalități din istoria Europei. În total, Campbell a scris mai mult de zece piese de teatru, dar celelalte au rămas nepublicate și nici una dintre piese nu a fost vreodată pusă în scenă, deși în corespondența sa există dovezi că a încercat să găsească un producător. În schimb, piesa sa a fost republicată în repetate rânduri, ultima versiune fiind cea din anul 2020, la 20 Mai, pentru Project Gutenberg. Ca urmare a faptului că era preot hirotonisit, căsătorit, cu copii, Wilfred Campbell nu a fost tocmai un observator distant față de subiectul piesei, ci s-a implicat personal. În ce îl privește pe Papa Grigore VII, a fost beatificat în anul 1584 de către Papa Grigore XIII și canonizat la 24 Mai 1728 de către Papa Benedict XIII.

ROLURI: Hildebrand (Papa Grigore VII), Henrich IV (Împăratul Germaniei), Peter Damiani (călugăr, apropiat al Papei), Gerbherth (un preot însurat din Milano), Ariald (predicator, îndrăgostit de Margaret), Arnulph (predicator), Brunelli (Cardinal), Episcopul de Bamburg), Wolf (Lord de Bamburd, nobil german), Doi Orășeni, Brun și Wast (doi călugări), Un Abate, Un Gardian, Regina Germaniei, Margaret (soția lui Gerbherth și fiica lui Hildebrand), Catherina (mama lui Margaret, fosta soție a lui Hildebrand), Cardinali, Lorzi, Episcopi, Soldați, Călugări, Burghezi, Paji.

SUBIECT: În anul 1074, Papa Grigorie VII a convocat un consiliu la Palatul Lateran, pentru a condamna simonia și a confirma celibatul în rândul clerului Sfintei Biserici. Cele două decrete au fost apoi întărite, în anul următor, 1075, sub amenințarea excomunicării. Dat fiind că multe înalte fețe bisericești erau căsătorite și aveau copii, Papa Grigorie VII a devenit extrem de nepopular, excepție făcând doar susținătorii săi, călugării. Printre cei forțați să divorțeze s-a numărat și Gerbherth, un preot din Milano, care s-a dovedit a fi căsătorit cu Margaret, fiica lui Hildebrand. Ca rezultat, soția acestuia, copilul nou născut și mama soacră, au

murit abandonat. Contestarii Papei s-au concentrat în spatele Împăratului Henrich IV al Germaniei, tânăr și ambițios. Excomunicat fiind, Henrich și-a pierdut coroana și a fost obligat să se pocăiască, la castelul din Canossa, dar victoria Papei nu a fost de lungă durată. Inamicii săi au adunat din ce în ce mai multe forțe, cerând vocal demisia Papei. Într-un final dramatic, Papa moare apărându-și prerogativele, dar mai găsește putere să-i binecuvânteze pe cei fără de păcate.

MOMENTE BUNE: (Proiect Gutenberg producție Ian Crann 2020)

ACTUL 1 (Scena 1 Un han din Milano, doi orășeni stau la o masă la un pahar)

Primul orășean: La Roma va fi un nou Papă, Hildebrand călugărul. Ce zici de asta ?

Al doilea orășean: Dumnezeu să ne aibă în pază ! Acesta nu este un motiv să nu mai bem un păhărel. La Mulți Ani, în cinstea lui, Dumnezeu să-l ocrotească ! Să ne trăiești, să ne trăiască și Sfântul Papa, și mai ales să ne trăiască și regele Henrich. S-ar putea să vină în Italia, cât de curând.

Primul orășean: Dar ai auzit vestea cea mare ? Se spune că a jurat pe sfânta liturghie și pe toți sfinții, că nu va avea liniște până când nu-i va divorța pe toți preoții din Europa

Al doilea orășean: Ha ! Ha ! Ha ! Să-i divorțeze pe preoți ! Asta chiar că este o glumă bună.

Primul orășean: A trimis doi călugări predicatori să răspândească doctrina lui în toată Italia și apoi în întreaga Europa. Vor fi aici în seara aceasta și vor predica în piața cea mare.

Al doilea orășean: Aici, la Milano ?

Primul orășean: Da, aici la Milano, în piața cea mare.

Al doilea orășean: Deci va face asta ! Ha, ha, ha ! Va fi o lege blestemată, și blestemat să fie mincinosul care spune altfel.

(Cortina interioară se ridică și se vede piața. O mulțime de orășeni. Intră Arnulph și Ariald)

Arnulph: Se aduce la cunoștință cetățenilor și orășenilor din Milano, că prin puterea diavolului, Sfânta Biserică a căzut în păcat, astfel că preoții slujesc la altar fără harul divin, după ce au căzut în păcatul cărnii, și trăiesc în concubinaj, așa cum trăiesc oamenii simpli, cei lipsiți de sfințenia divină. În acest moment, Sfântul Părinte, aici și prin mine, vă aduce la cunoștință fiecăruia dintre voi, și în mod colectiv, înspăimântătoarea enormitate a acestui păcat condamabil.

Un funcționar: Haide, haide, călugăre, noi nu dorim aici asemenea doctrină străină. Noi am avut aici la Milano, timp de secole, numeroși oameni buni, preoți căsătoriți, cu copii.

Arnulph: În numele Sfintei Biserici, eu Arnulph, vă condamn la cele mai grele chinuri din Iad, dacă nu vă abțineți de la a merge la slujba ținută de orice preot care continuă să trăiască în păcat, fie el preot, episcop sau arhiepiscop, va fi blestemat, și de două ori blestemat !

(intră Gerbhart, preotul paroh local)

Gerbhart: Ce înseamnă această tulburare în parohia mea ? Coboară din amvon. Du-te acasă.

Arnulph: Nu cobor până nu termin de transmis mesajul meu acestei gloate nătânge. Ți se adresează și ție, preotule cu mintea la păcat.

Ariald: Fiind căsătorit, tu nu mai ai dreptul să ții slujbe religioase.

Gerbhart: Dumneata nu cumva ești Ariald, cel pe care l-am cunoscut la Roma ? Dacă da, spune-mi te rog, în numele fostei noastre prietenii, că mesajul acesta este doar o dogmă prostească.

Ariald: Nu, Gerbhart, această lege este adevărată și trebuie să te supui.

Gerbhart: Atunci am să mă opun acestei erezii, acestui cod inuman. Ariald, tu o cunoști pe Margaret a mea, știi cât este de pură, ce sfântă este conversația ei. Nu este diavol, iar iubirea ei nu mă face nedemn. (Intră Margaret, soția lui)

Margaret: Gerbhart ! Gerbhart ! Mama Bernhard, săraca de ea, are nevoie de ultima împărtașanie, s-ar putea să moară.

Gerbhart: Margaret, acest bărbat îmi spune că nu mai sunt preotul lui Dumnezeu atât timp cât

sunt căsătorit cu tine.

Margaret: Dar tu ești un pastor bun și ești un soț bun și iubitor.

Gerbhert: Acum este o lege nouă în cadrul Bisericii. Trebuie să renunț la tine sau la preoție.

Margaret: Și tu ce ai să faci, Gerbhart dragă ?

Gerbhert: Am să mă lupt până la cel mai amar sfârșit. Voi fi și una și alta, sau nu există Dumnezeu în Ceruri.

Ariald: Pofim aici cuvântul scris. (îi întinde bula Papală) Nu poți să binecuvântezi această biată muribundă, până când nu renunți la femeia aceasta.

Gerbhert: (citește bula) Margaret, nu te apropia, te iubesc Margaret ... dar .. Oh, Dumnezeule mare !

Margaret: Gerbhart, doar nu ai să mă părăsești. Gândește-te la scumpul nostru copil, l-am lăsat dormind.

Gerbhert: Margaret, nu mă atinge ! Arnulph, Ariald, iertați-mi patima de mai-înainte. Voi nu vă faceți decât datoria. Acesta este ordinul Papei. Primesc reproșul vostru. Arnolph, te rog citește asta.

Arnolph: (citește bula) În numele lui Dumnezeu, amin: eu Grigore VII cu voia lui Dumnezeu Papă, Vicar al lui Isus Hristos, succesor al Sfântului Petru, trimit salutul meu tuturor creștinilor, și ordon, ca orice preot care trăiește cu o femeie, într-un așa numit mariaj, să fie blestemat, toate serviciile oferite de el să fie nule și blestemate. Această lege să fie proclamată în toate parohiile din întreaga Creștinătate. Cunoașteți astfel dorința mea. Semnat Grigore.

Gerbhert: Margaret, trebuie să ne supunem, Cerul a vorbit.

Margaret: Gerbhart, vino să-ți săruți copilașul înainte de a pleca, eu nu am să te rețin.

Gerbhert: Margaret, adio, ne vom reîntâlni în Ceruri.

Scena 2 (Acasă la pastorul Gerbhart. Intră Catherina, mama lui Margaret)

Margaret: Mamă, mamă, du-mă acasă. Oh, mamă, du-mă acasă lângă copilul meu, lumea mea a murit, a îmbătrânit sau a murit. Lasă-mă să mor, lasă-mă să mor în pace. O Doamne, el a plecat !

Catherina: Fata mea, Margaret, unde a plecat Gerbhart ?

Margaret: Nu mai există nici o speranță. Este dorința Papei.

Catherina: Am să-l fac eu să se răzgândească. Am un secret despre care tu nu știi nimic, și nimeni din Italia nu-l cunoaște. Nu te teme, plec chiar acum la Roma să zdrobesc această nedreptate. (iese din scenă)

Margaret: Nu, mamă, nu mă părăsi. Mi se pare că toată lumea m-a părăsit. Nu mă părăsi.

Ariald: (intrând) Margaret ! Sunt doar un prieten.

Margaret: Atunci, Prietene, adu-mi bărbatul înapoi, te implor în genunchi, adu-mi bărbatul înapoi.

Ariald: Margaret, nu pot face asta, nu te mai gândi la Gerbhart. Din milă pentru tine am venit. Da, am să te ajut.

Margaret: Când mă uit la chipul copilașului, toții Papii din lume, împreună cu Cardinalii lor, nu mă pot face să-l uit pe tatăl lui.

Ariald: El nu a fost niciodată al tău. Prin drept divin, el a fost dintotdeauna al Sfintei Biserici.

Dacă ești înțeleaptă, ai să-l uiți pe omul acesta. Sunt destui bărbați care îți doresc iubirea.

Margaret: Ce înseamnă vorbele acestea ? Nu îmi mai insultați tristețea.

Ariald: Margaret, dacă ai avea încredere în mine, iubirea mea îți aparține.

Margaret: Vai, diavolule !

Ariald: Alege ! Foamea cea neagră îți bate la ușă !

Margaret: Afară ! Afară ! Pângăriturile ! Să te ia dracul ! Renunț la feminitate. Du-te !

ACTUL 2 (Scena 1 O cameră în Palatul Papal de la Roma. Intră Hildebrand și Peter Damiani)

Hildebrand: Peter, tu știi prea bine, sunt un om cu un singur scop, doresc ca întreaga Europa să îngenuncheze în fața mea, eu legatul Domnului, vreau prin Isus să-i umilesc pe Regi.

Peter: Știu asta, Hildebrand.

Hildebrand: Vreau să elimin simonia, să-i țin pe regi ca într-o feudă spirituală, sub puterea mea.

Peter: Vei urmări însă cu cerbicie acest scop ? Chiar îi urăști pe regi ?

Hildebrand: Cine a văzut oare un călugăr iubitor de regi ? Regii sunt dușmanii noștri naturali.

Peter: Acum se va înălța Regatul Domnului, iar Iadul se va da la fund.

Hildebrand: Ar trebui să știi, Damiani, că și eu am iubit odată o femeie, ca un bărbat obișnuit, m-am însurat cu ea, fiind copleșit de dragoste firească, dar demonii mi-au întors soarta și am fugit de ea la mănăstire, unde prin nopți de post și rugăciune am stins în inimă iubirea pentru ea.

Peter: Grigore, ai face bine să-ți ascunzi cu grijă astfel de pasiuni.

Să-i divorțăm pe preoți ! Să-i divorțăm pe preoți ! Aceasta e pasiunea vieții mele.

Hildebrand: Peter, Peter, tu ești prea aspru cu femeia, ea nu e diavolul pe care ți-l închipui tu.

Peter: Toate sunt niște diavoli, până și Prințesa ta cea sfântă. Deși ești Papă, Beatrice te iubește.

Hildebrand: Peter, greșești foarte mult față de Beatrice ! Dacă a pășit vreodată cu sfințenie o fiică a Maicii Domnului pe acest pământ, aceea este Beatrice. Acum să trecem la alte probleme. Aici este o hartă a Europei, îmi aparține toată.

Peter: Dar Henrich ?

Hildebrand: Dintre toți regii Europei, de Heinrich mă tem cel mai mult. Dacă aș putea să-l pun sub talpa mea, pe împăratul acesta arogant, atunci va fi o singură voință în Europa.

Peter: Râde de tine și de legații tăi, râde în mâncă de tine, Papa de la Roma.

Hildebrand: Se apropie ziua când va înceta să râdă. Curând vei auzi o muzică ce-ți place.

(intră un paj și îngenunchează)

Pajul: PreaSfinția Voastră, au sosit niște ambasadori cu o scrisoare din Norvegia (prezintă hârtia)

Hildebrand: (citește) PreaSfinției Sale, Înalțul Pontif de la Roma, William de Normandia trimite ale sale salutări, ca fiu obedient și aliat, William, Prințul Normandiei, pe cale să ocupe Anglia pentru a-i pune pe Saxonii cei rebeli sub semnul Sfintei Cruci, cu umilință vă imploră să binecuvândați în public această întreprindere a noastră.

Peter: Ce insolent este, trimite-i un blestem.

Hildebrand: Aliatul meu, eu Grigore. Acest lup obraznic ar jefui toate abațiile mele din Anglia, ar ruina orașele pentru a satisface poftele Normandiei. Totuși el e puternic. Am să mă folosesc de acest lup pentru a pleca grumazul regilor Saxoni. Să intre. (Intră ambasadorii)

Ambasadorul: Domnul meu, rugăm pe PreaSfinția Ta să ne ofere o binecuvântare.

Hildebrand: O veți primi atunci. Inima mea este întotdeauna alături de copiii mei Normanzi.

Transmiteți-i lui William că este fiul meu iubit, în cele mai înalte grații, și-l rog să accepte binecuvântarea mea. Aduceți vă rog cel mai scump stindard al nostru. (pajul aduce steagul)

Toți cei ce luptă sub acest stindard vor fi pe veci învingători. Duceți acest drapel lui

William de Normandia, pre-iubitul nostru, și spuneți-i că l-am numit William al Angliei.

Ambasadorul: Așa vom face, PreaSfinția Voastră. Suntem binecuvândați, într-adevăr. (ambasada iese)

Pajul: PreaSfinția Voastră, alți ambasadori așteaptă, din Germania. (prezintă scrisoarea)

Hildebrand: (citește) Refuză să retragă episcopul German pe care l-a numit fără acceptul meu. Îmi spune că fiind rege el are în țara lui puterea întreagă de a fi benevolent. Dar am să-l opresc eu. Am să îi zdrobesc mândria.

Peter: Trimite-i un blestem. E singurul răspuns la un mesaj ca acesta.

Hildebrand: Nu încă, îl mai pun la o încercare. Să intre Cardinalii. (intră Cardinalii și ambasadorii)

Ambasadorul2: PreaSfinția Voastră, venim din partea Majestății Sale, Henrich al Germaniei.

Hildebrand: Mă întristează mult faptul că fiul nostru spiritual răpește drepturi antice donate Sfintei Biserici, primite de la Sfântul Petru. E vorba despre puterea dreptății, dreptul de a dona, de a numi în funcții, puterea de a lega sau a desface, de a ridica sau de a degrada, de a binecuvânta sau de a blestema.

Ambasadorul2: Dar nu mai are ea puterile acestea, PreaSfinția Voastră ?

Hildebrand: Nu, nu le are, și nici nu le va avea, decât atunci când va putea să le impună în forță,

și prin puteri mai mari. Să-i spuneți lui Henrich, copilul neascultător, cuvântul meu, eu Grigore al șaptelea, îl chem spre ascultare sau să se teamă de blestemul meu. Cel care face și desface, ridică sau coboară, te încoronează sau te detronează, este cel care a vorbit acum.

Ambasadorul2: Da, PreaSfinția Voastră (iese ambasada)

Pajul: Contesa de Canossa, PreaSfinția Voastră. (intră Beatrice)

Hildebrand: Sfântă Beatrice, fii binevenită aici în Regatul Cerului. Tu vii la mine așa cum vine luceafărul de seară după o zi înfierbântată. Ce vești aduci de la Canossa ?

Beatrice: O Hildebrand, nu vin la tine ca o stea, ci mai degrabă ca un izvor la un mare fluviu.

Hildebrand: Bruta de soț te-a maltratat cumva ?

Beatrice: Nu, încă nu, dar mă aștept la asta, mă tem chiar foarte mult, de când s-a aliat cu Regele Germaniei cel nebun. Știți bine, a murit Gudrun, bietul episcop. Dar când eu am vrut să vin la dumneavoastră să-l înlocuiesc, Canossa, cu un răs puternic și brutal, a zis că nu, că Împăratul este cel ce trebuie să hotărască. Chiar a trimis pe unul dintre slujitorii săi să ceară binecuvântarea. Își bate joc de dumneavoastră.

Hildebrand: Așteaptă, scumpă Beatrice, nu inunda în lacrimi fața ta. Canossa nici nu știe încă de un dușman mult mai ucigător decât se așteaptă el. Nu trebuie decât să îl eliberez din lanțuri, și va elibera Italia și întreg Pământul de cei ca soțul tău, Canossa. Acum, chiar trebuie să pleci, atât de repede ?

Beatrice: Da, PreaSfinția Ta, dar voi veni din nou.

Pajul: Dorește să vă vadă o femeie cam ciudată, PreaSfinția Voastră. (intră Catherina cu voal)

Hildebrand: Catherina ! Chiar tu ești ?

Catherina: Hildebrand ! Da, Domnul meu. (îngenunchează) O Sfinte Părinte, ai milă de fiica ta născută din iubire. Salvează-ți fiica, PreaPuternicule Hildebrand.

Hildebrand: Oh Femeie, Femeie, nu te cunosc. Eu nu cunosc altă iubire decât Sfânta Biserică.

Catherina: Nu am venit nici să blestem, nici să binecuvântez, eu cer doar sfântului Papă de la Roma să acopere cu un colț al mantiei sale iertătoare pe fiica cea născută din a sale vintre. E singura mea fiică, te rog să o ajuți.

Hildebrand: Oh, Femeie, ce îmi ceri de fapt ?

Catherina: E fiica noastră, Hildebrand, s-a măritat cu un preot bun, cu Gerbhart, de la biserica Sfânta Maria din Milano, cu foarte bună reputație printre credincioșii săi. Au și un copilăș, un înger, un mic obol venit din Ceruri.

Peter: Dispari de aici, scorpion veninos, nu știi că acesta este Sfântul Papă ?

Catherina: Sfinte Părinte, înlătură blestemul acesta, călugării îngrozitori l-au abătut asupra preoțimii. Pentru tot ce a fost iubirea noastră ! Ei nu pot să se despartă ! În ochii lui, ea este mărul cel dorit.

Hildebrand: Femeie, ai vorbit în fața unor coloane reci din piatră, eu nu sunt decât marmură. Tu ești ca marea care mă izbește în zadar. Du-te Femeie, el este mort și pentru tine și pentru fiica ta. Tu nu ai nici un pic de milă ?

Catherina: În numele trecutului, te rog, o vorbă doar la despărțirea noastră.

Peter: Vorbești în fața unei pietre. Du-te ! (iese Catherina).

Scena 2 (O cameră în Palatul Imperial German. Intră Regina și Episcopul de Bamberg)

Episcopul: Poftim, intrați vă rog, Majestate.

Regina: Eu nu sunt regină. Oh Henrich, Henrich, ce este oare pe al meu chip sau în al meu suflet, ca să mă desconsideri astfel, ca să mă urăști ? Oh, Bamberg, fii îngerul meu, arată-mi calea spre a fi iar în ale lui favoruri.

Episcopul: Răbdare, Doamna mea, răbdare, să ne rugăm la Ceruri. Cu puțină șansă el va vedea din nou ce nobilă inimă aveți.

Regina: Să-mi mediezi o audiență, te implor. Când am să-l rog, inima poate și se va îmbuna.

Episcopul: Dorința dumneavoastră pentru mine este ordin. Am să vă duc în fața lui, chiar dacă am

să plătesc cu capul. (iese Regina, intră Henrich)

Henrich: Ei bine, Bamburg, ai auzit ultimele știri ? Nordul s-a revoltat. Rudolph este acum în fruntea Saxonilor și vrea să cucerească întâi Germania, apoi să-mi ia coroana. Și pe deasupra, această epistolă, directă, insultătoare, de la PreaSfinția sa, uneltitorul Papă de la Roma.

Episcopul: Ca vechi prieten al familiei voastre, vă sfătuiesc să nu grăbiți răspunsul la această provocare.

Henrich: Nu, eu am să-i ridic lui Rudolph capul într-un vârf de lance. Să intre ambasadorii.

(intră Cardinalii și Episcopul Roman)

Henrich: Mergeți la Roma și spuneți-i stăpânului ce aveți, că dacă el e Papă eu sunt Împărat, sunt cel ce îl ridică sau îl detronează. Să-i spuneți iarăși, că în probleme spirituale Henrich are capul plecat în fața sa, dar în probleme materiale, niciodată ! (ambasadorii ies)

Episcopul: Majestate, înainte să porniți la bătălie, puneți-vă sufletul în pace, vorbiți cu Doamna ce vă e Regină și mamă a unui copilăș.

Henrich: Bamburg, ție îți sunt Rege ! O vorbă în plus și te întemnițez pentru insultă.

Regina: (intrând) Henrich, stăpânul meu, ce ți-am făcut de-ai adunat atâta ură ?

Episcopul: Henrich, omoară-mă, dar nu-mi ucide și disprețul, iubirea nobilă ce am crescut în suflet.

Henrich: Dintotdeauna am urât căsătoria aceasta, nebunească și forțată. Să o lăsăm pe Majestatea Sa să se odihnească.

Regina: O Bamburg, m-am coborât sub rangul de regină. Nu mai vreau asta. Du-mă de aici. (iese)

Scena 3 (O mănăstire lângă Milano. Călugării sunt la rugăciune. O bătaie la ușă)

Abatele: Deschideți poarta. (intră Margaret)

Margaret: Doresc să-mi dați bărbatul înapoi.

(Gerbhert se ridică, dar un călugăr îl îngenunchează înapoi, ridicând un crucifix deasupra lui)

Abatele: Cui vă adresați cu un titlu atât de profan, aici între aceste sfinte ziduri ?

Margaret: Soțului meu, Gerbhert, vicarul de Milano. Oh, dați-mi voie să-i vorbesc, ne moare copilășul.

Abatele: Aceasta este casa lui, dar nu are nici soție nici copii. Tu trebuie să pleci, femeie, du-te.

Margaret: Nu mă da la o parte, Sfinte Abate. Micuțul nostru e pe moarte. Gerbhert ! Gerbhert !
Vino acasă ! Unde ești tu Gerbhert ?

Gerbhert: Margaret ! Margaret !

(Călugărul ridică crucifixul și Gerbhert îl urmează ieșind încet din scenă)

Scena 4 (Camera de audiențe din Palatul Papal. Hildebrand și Peter Damiani)

Pajul: PreaSfinția Voastră, au sosit ambasadorii din Germania. (intră Wolf)

Wolf: PreaMândrurile Părinte, numele meu e Wolf de Bamburg, timpul meu e scurt, îți spun mesajul. Vin de la Henrich al Germaniei, cel blestemat de dumneata cu blasfemii prostești, ca să-ți arunc în față înapoi blestemul arogant și să-ți comunic faptul că nu mai ești Papă la Roma, ci doar un preot blestemat, cel care a furat Mitra Papală.

Peter: Dă-l afară, rupe-l în bucăți.

Hildebrand: Liniște ! Omul acesta este al meu ! Cine-l lovește va lovi în mine ! (pentru Wolf)

Omule, du-te la stăpânul tău, cel care nu mai este rege, și spune-i că Grigore are pentru el doar un cuvânt, și acela este milă. Să-l roage el pe Dumnezeu să-l ierte, așa cum am să-l iert și eu. Eu nu arunc blestem asupra celor inocenți. Am să-l primesc din nou atunci când va veni în lacrimi să-mi arate penitența. (ambasadorul iese)

ACTUL 3

Scena 1 (Un câmp pustiu. Henrich și Episcopul de Bamburg)

Henrich: Unde sunt servitorii mei ? M-au părăsit cu toții ?

Episcopul: Au plecat, Stăpânul meu !

Henrich: De ce îmi spui stăpân ? Regele a plecat, e dus de ieri, de când blestemul aruncat de Papa s-a răspândit în toată tabăra aceasta. Sunt Henrich doar, un blestemat, lepros, un condamnat rămas fără putere.

Episcopul: Sire, nu vă slăbiți încrederea. Grigore poate să vă ia coroana, dar nu poate să vă ia și bărbăția, cea care se supune doar legilor propriei naturi. Noi vă iubim și acum, Majestate,

suntem datori să îngenunchem oricum vă este soarta.

Henrich: Bamberg, credeam că ai fugit și tu. De ce-ai rămas cu mine ?

Tu nu știi oare că sunt blestemat ? Măcar dacă ar fi fugit numai Regina, dar au fugit cu toții, cei pe care eu i-am ridicat și i-am iubit, cei care au băut din cupa mea, i-am decorat cu mâna mea, și au făcut și Cerurile să răsune la fiecare victorie a mea.

Episcopul: Dar chiar Regina m-a trimis. Nu mai aveți armată, dar aveți iubire, ea ține să vă fie alături chiar și acum când sunteți sub blestem.

Henrich: Oh, Bamberg, iubirea asta parcă e mai rea decât blestemul. Nu pot să o văd, să-i văd iubirea adevărată. Se pare că iubirea ei mă va ucide. (intră Regina)

Regina: Henrich, acesta e copilul nostru, ridică fruntea, ești stăpân, ridică fruntea, se poate să te părăsească toți supușii, dar Cerul e de partea ta.

Henrich: Regina mea ! Oh, tu Grigore, unde este blestemul tău acum ? Părea atât de greu în urmă cu doar un ceas, iar acum s-a ușurat din nou. Sunt iarăși om.

Scena 2 (O curte interioară din castelul Canossa. Henrich desculț, în haine sărăcicioase, Regina în negru)

Henrich: Doar pentru Germania și pentru tine fac această penitență, și de dragul copilului nostru.

Regina: Nu te arăta mândru, nu te gândi la supărările tale, gândește-te doar la speranțele copilului.

Gardianul: Cine sunteți ?

Henrich: Henrich al Germaniei, iar aceasta este întristata mea soție.

Gardianul: Nu cunoaștem nici un rege, doar pe PreaSfinția Sa Papa de la Roma.

Regina: Oh, Gardianule, roagă-l pe PreaMăritul Papă să ne acorde o scurtă audiență. Sunt doar o femeie suferindă, iar acesta este soțul meu, cândva un Rege, dar acum și-a pierdut coroana și a îmbrăcat haina penitenței.

Gardianul: Dacă vă pocăiți, sunteți iertați, acesta este ordinul. Puteți să treceți.

(Cortina interioară se ridică. O capelă în castel. Hildebrand, Cardinalii, Beatrice cu suita ei)

Hildebrand: Omule mândru, îngenunchează în fața Cerului.

Henrich: Da, îngenunchez în fața Cerului (îngenunchează), (către sine) dar nu și în fața ta.

Hildebrand: Henrich al Germaniei, tu ți-ai pierdut coroana deoarece din lipsă de loialitate față de Biserică ai uzurpat sfintele drepturi ale sale și astfel ai mâniat Cerul. Acum e ceasul umilinței, dar dacă penitența ta va fi dublată de sinceritate, vei fi din nou vasalul Cerului PreaÎnalt, spre a-ți elibera viitorul de un trecut păcătos.

Regina: Oh, PreaSfinția Ta, înlătură acest blestem care pe Henrich l-a strivit sub greutatea lui, ridică-l iar în ochii lumii spre favoare, poți face asta și vei face asta.

Hildebrand: Nu ți-a fost el necredincios, ție, Germaniei și Bisericii, înmoaie-i inima, iar noi ți-o vom împlânzi pe a ta. Tu, Henrich al Germaniei, m-ai acuzat pe mine, Grigore, Prințul lui Dumnezeu și Vicar al preaputernicului Isus renăscut, de fapte nedemne de sfânta mea poziție. (merge la altar și ia sfințita cuminecătură)

Acum, Henrich al Germaniei, bărbații pot să mintă și uneori chiar Papii pot să cadă în păcat, greșeala-i omenească, dar Cerul este ultimul judecător între noi doi.

Dacă eu am spus cea mai mică minciună, am fost ascuns sau malițios atunci când te-am judecat, să mă trăznească Cerul cu a sa putere în timp ce iau cuminecătura aceasta.

(rupe cuminecătura în două și mănâncă jumătate)

Acum tu, Henrich al Germaniei, poți să faci același lucru pentru a-ți dovedi în fața Cerului întreaga nevinovăție ?

Henrich: Mult PreaPuternice Hildebrand, Prelat al Sfintei Rome, eu nu sunt preotul lui Dumnezeu, eu nu sunt Papă, august și infailibil, eu sunt un simplu om, greșit, și slab și păcătos, iar Cerul știe asta. Dacă am greșit când am domnit pe lume, sau dacă am făptuit ceva în contra sfântului vostru oficiu, acum, aici, sunt fiul credincios al Sfintei Biserici, și prin nețărnamurita dragoste ce o port Germaniei, prin greaua datorie ce o am față de soția și copilul meu, implor să-mi dați iertarea și binecuvântarea. (Henrich îngenunchează în fața lui Hildebrand)

Hildebrand: Henrich al Germaniei, ridică-te, în fața oamenilor ai fost dojenit de Ceruri. Ridică-te,

fiule, pentru noua ta penitență, Biserica îți ordonă să te ridici, să mergi în pace.

Scena 3 (O cameră cu mobilier precar. Margaret își alăptează copilul. Intră Ariald.)

Ariald: Margaret, am venit !

Margaret: Și împreună cu tine au venit Iarna, Mizeria, Disperarea și Moartea, frații tăi cei dragi.

Ariald: Catherina, mama ta, s-a sinucis, din propria ei prostie, sperând ceea ce nu trebuie sperat. Gândește-te la acest copil. Tu îl omori refuzându-mi mie orice speranță. Dă-mi iubirea ta, și bebelușul tău va avea viață. Gerbherth nu te-a iubit niciodată așa cum te-am iubit eu. Să fi fost eu în locul lui, stăpânul iubirii tale, iar acesta copilul meu, m-aș fi luptat cu toată lumea, mai repede decât să văd o lacrimă pe chipul tău. Doar un cuvânt să-mi spui, să pot slava acest copil.

Margaret: Iartă-mă Cerule Sfânt ! Nu există nici un Paradis ! Nu există nici un Dumnezeu !

Ariald: Margaret, Margaret, deci vei veni la mine ?

Margaret: Ce pot să fac ? Există oare și altă voce ? (se ridică în picioare, apoi se oprește)
Oh Doamne ! Oh, Doamne ! Dumnezeu ți-a dat răspunsul ! Copilul a murit !

(cade la pământ)

ACTUL 4

Scena 1 (O fortăreață lângă Milano unde Grigore este în exil. Margaret cu copilul mort în brațe.)

Margaret: O, scumpul meu, alb ca ceara, Sfântul Părinte va spune adevărul și te va face să zâmbești iar. Tu nu ești mort, mint cei ce îmi spun asta. (intră Hildebrand cu Peter)

Hildebrand: Nu Peter, pot să unească împotriva mea, pot să îmi ia toată averea și să numească alți cincizeci de Papi, pe mine nu mă vor clinti.

Peter: Cântărește-ți bine vorba, chiar dacă tu ești adevăratul Papa, aici nu ești la Roma.

Hildebrand: Roma este acolo unde sunt eu. Eu sunt Roma !

Margaret: Părinte bun, ei îmi spun că e mort, și nu va mai zâmbi niciodată. Și asta pentru că acest teribil Papă ne-a blestemat, copilul meu nu va mai zâmbi niciodată.

Hildebrand: Biată fată, copilul tău este mort.

Margaret: Nu, nu, tu ești un bătrân și bun, tu vei pleda pentru mine în fața acestui Papă rău, și îl vei convinge să-și ridice blestemul, să-l facă iar pe copilașul meu să râdă.

Hildebrand: Despre ce blestem vorbești, fată dragă ?

Margaret: Cineva mi-a spus că sunt fiica lui, dar cred că a mințit. Dumnezeu nu a lăsat pe lume un tată atât de aspru, încât să-și blesteme propria fiică, să-i ucidă singura bucurie.

Hildebrand: O Doamne, Doamne, nu se poate așa ceva ! Fiica mea, sunt tatăl tău, eu sunt Papa.

Margaret: Dacă ești tu acela, atunci ridică acest hidos blestem. Fă-l pe copilul meu să râdă, să-și înfunde iar mânuța în gura ca un trandafir, să-l cheme iar pe tatăl său. Se spune că șoptești direct la urechea lui Dumnezeu, El poate face asta.

Peter: Spune-i să plece, nu poți face nimic pentru ea, biata fată și-a pierdut rațiunea.

Hildebrand: Afară, ieși afară, omule lipsit de suflet. Măcar pentru o oră vreau să uit că sunt Papă, vreau să fiu un simplu tată. (iese Peter)

Hildebrand: Fiica mea, nu sunt decât un om bătrân și slab, disprețuit de mulți, atât de slab încât îl invidiez pe micul tău copil în somnul său, ce pare acum din ceară, atins de al morții înger.

Margaret: Tată, spune-mi că nu a murit.

Hildebrand: Margaret, acesta nu mai este copilul tău, este doar o copie în marmură a celui care a fost. Știu eu un loc unde putem să plantăm acest mugur și să-l stropim cu ale noastre lacrimi.

(ies amândoi Intră Peter și Episcopul)

Episcopul: Dacă ar putea măcar să se împace cu Henrich, iar dacă nu, atunci trebuie forțat să-și dea demisia. (intră Hildebrand purtând-o pe Margaret pe brațe)

Hildebrand: Veniți și ajutați-mă să o întind aici. A fost fiica mea. Când primul bulgăre de pământ a căzut peste micuțul ei, a intrat în șoc și sufletul a părăsit-o.

Episcopul: PreaSfinția Sa a înnebunit ? Un asemenea scandal pe obrazul Bisericii ?

Hildebrand: În aroganța mea eu am visat că sunt deasupra umilinței omenești. A fost doar un boboc

de floare, asemenea cu mama sa, am să o îngrop alături de copilul ei, iar atunci când vântul va bate peste trandafirii înfloriți, se vor întâlni iar, ca îngerii în Ceruri.

Peter: Episcopul dorește să-ți vorbească.

Hildebrand: Episcop, să-mi fie cu iertare, ce problemă aveți ?

Episcopul: Unul câte unul ne părăsesc toți susținătorii. Curând nu va mai rămâne nici unul. Trebuie să-l primiți pe Henrich.

Hildebrand: Niciodată ! Cât timp mai sunt Papă, niciodată. Eu încă sunt Grigore. Nici o altă mână, în afară de a mea proprie, nu mă va detrona vreodată. Mergeți și spuneți-i acestui mândru Henrich, că Hildebrand, cel ce și-a călcat pe inimă pentru a ține calea dreaptă, așa cum a trăit așa va și muri.

Scena 2 (O capelă lângă castel. Lângă mormântul lui Margaret și al copilului ei.)

Hildebrand: Oh, Peter, ambiția mi-a mâncat inima, și împreună cu ea toată viața.

Mai bine aș sta aici întins, alături de ea, decât să mai fiu Vicarul Domnului.

Peter: Dacă ai putea să faci un compromis pentru a satisface dorința Cardinalilor, dacă l-ai liniști pe Henrich, ai putea muri la Roma.

Hildebrand: Niciodată, niciodată, mai bine mor aici decât să las drepturile Bisericii pe mâna unor copoi lipsiți de evlavie. Du-te, Peter, lasă-mă și tu ca și ceilalți, nu sunt decât un biet bătrân. Slab, vlăguit, mă întind încetișor lângă acest mormânt. Nu am nevoie de prieten, Domnul Dumnezeu mă va ierta.

Peter: Tu știi prea bine, Grigore, eu nu te voi părăsi niciodată. Mă înțelegeți tu oare ? Văd că se apropie Cardinalii și Episcopii. (intră mulți Cardinali și Episcopi)

Cardinalul: PreaSfinția Voastră !

Hildebrand: Înapoi ! Înapoi ! Acesta este pământ sfânt ! Nu pângăriți această pace cu ale vieții tulburări de nebunie. (se retrag toți de lângă mormânt, iar el înaintează spre ei)

Cardinalul: PreaSfinția Voastră, venim de la Roma.

Hildebrand: Eu sunt Roma ! Ați venit până aici doar pentru a vă binecuvânta ?

Cardinalul: Am venit, Domnul nostru, să vindecăm această crudă schismă ce desparte acum Sfânta Biserică batjocorind tronul lui Petre în fața întregii lumi creștine. Henrich al Germaniei ...

Hildebrand: Privește-mă Brunelli, privește fața mea și vei vedea că Moartea este deja acolo. Dar vreau să știți, mândrilor cardinali, că eu sunt Petru până la ultima mea suflare.

(Se sinucide cu un pumnal. Peter îl prinde în brațe)

Peter: Dumnezeule mare, moare ! Ajutor, ajutor ! Domnilor Cardinali, ajutor !

Hildebrand: Domnilor Cardinali, Înalți Prelați, îngenuncheați ! Primiți această binecuvântare, din ultimul meu ceas ! Toți cei ce ați fost cu inima curată pentru Sfânta Biserică, fiți binecuvântați. (moare)

(Cortina)

EPILOG: Cea mai mare parte a poveștii este o pură invenție, de dragul tensiunii dramatice. Hildebrand, în vârstă de 62 de ani, nu a avut nici soție, nici fiică, a murit la opt ani după pelerinajul lui Henrich la Canossa, timp în care Henrich a mai fost excomunicat încă de trei ori. Mathilda de Canossa, în acel moment în vârstă de 31 de ani, era verișoară de gradul doi cu Împăratul Henrich IV, la rândul său în vârstă de 26 de ani în acel moment, astfel că era mai degrabă un dușman viclean al Papei Grigore, decât un susținător de încredere. La doi ani după Controversa Investiturii, în anul 1079, Mathilda i-a donat Papei Grigorie toate domeniile ei. Pentru poziția sa de luptător pentru Suprematul Papal și apărător al prerogativelor Înaltului Pontif, amintirea Papei Grigorie VII a fost invocată în numeroase ocazii de către generațiile următoare, atât favorabil cât și nefavorabil. În ce privește morala acestei piese, Papa domnește în continuare la Roma, în timp un Împărat al Germaniei nu mai există.

Teatrul Australian

Tradițiile teatrului European au ajuns în Australia în anul 1788, când prima flotă de coloniști Britanici, sub comanda căpitanului Arthur Phillip, a transportat 1400 de deținuți. Prima reprezentație cu *The Recruiting Officer* (Ofițerul pentru Rectutări), scrisă de George Farquhar, s-a jucat în anul 1789, în interpretarea unor deținuți. Cel mai vechi teatru din Australia cu activitate neîntreruptă este Teatrul Regal din Hobart (Tasmania), denumit inițial Teatrul Regal Victoria, inaugurat în anul 1837 cu o comedie intitulată *Speed the Plough* (Grăbește plugul), aparținând lui Thomas Morton. Un alt teatru, denumit Teatrul Regal Victoria, și-a deschis porțile în anul 1840, în capitala Adelaide, cu *Othello*, de Shakespeare. În anul 1868, un nou Teatru Regal a fost inaugurat la Adelaide, cu *All that Glitters is not Gold* (Tot ceea ce Strălucește nu este Aur), aparținând lui John Maddison Morton. La Melbourne, cea mai veche instituție culturală este *The Athenium*, construit în anul 1842 de căpitanul William Lonsdale, denumirea originală fiind *Melbourne Mechanics' Institution and School Arts* (Școala de Arte și Mecanică, Melbourne). În luna Octombrie a anului 1896, la *Atheneum Hall* s-a proiectat primul film cinematografic. Un alt teatru Victorian, construit în epoca Goanei după Aur din Australia, a fost Teatrul Prințesa, din Melbourne, inaugurat în anul 1854, cu 1452 de locuri pe scaune. În anul 1855 a fost urmat de Teatrul Regal din Bourke Street, cu 3300 de locuri. Spectacolul inaugural a fost *School of Scandal*, al lui Richard Sheridan. La Sydney, primul mare teatru a fost Teatrul Regal Victoria, inaugurat în anul 1838 cu *Othello* de Shakespeare. Interiorul său era în stil Regency, cu 1900 de fotolii. O altă clădire istorică a fost *The Royal Lyceum*, un mic teatru inaugurat în anul 1854. Un alt teatru impunător, cu 6000 de locuri, a fost Teatrul Prințul de Wales, inaugurat în anul 1866, pentru ca începând cu anul 1863 să fie transformat în Teatrul pentru Operă. Dramaturgi activi în acea epocă au fost: Arthur Adams, Musette Morrell, Malcom Afford, Walter Turner, Charles Haddon Chambers și Louis Esson. Printre principalele dezvoltări din secolul XX se numără: *His Majesty's Theatre Perth* (1904), *Capitol Theatre Sydney* (1928), *State Theatre Melbourne* (1929), *Regent Theatre Melbourne* (1929). Cea mai veche companie de teatru formată din profesioniști a fost *Melbourne Theatre Company*, formată în anul 1953. Câteva nume reprezentative de scenariști și dramaturgi au fost: Alan Seymour, Vance Palmer, Patrick White (Nobel Prize 1973), Alan Hopgood, Alexander Buzo, David Williamson, John Romeril, Jim McNeil, Alma De Groen, John Powers, Matt Cameron, Ron Elisha, Justin Fleming, Janis Bolodis, Hannie Rayson, Louis Nowra, Michael Gurr, Jack Davis, Michael Gow, Joanna Murray-Smith. În anul 1958, a fost fondat la Sydney *The National Institute of Dramatic Art*, pentru a lansa numeroși actori celebri, printre care: Cate Blanchett, Toni Collette, Mel Gibson, Geoffrey Rush. În prezent sunt în activitate: 16 teatre, 3 teatre muzicale, 5 teatre pentru circ, 5 companii de operă, 5 festivaluri majore și 9 institute pentru educație teatrală.

TITLUL: POPASUL MINERILOR (*The Digger's Rest, The Battler*)

AUTORUL: THOMAS LOUIS BUVELOT ESSON (10 August 1878 - 27 Noiembrie 1943)

Născut la Edinburg (Scoția), tatăl său a fost Thomas Clarence Esson, un inginer de marină, iar mama sa a fost Mary Jane Parterson. Tatăl lui a murit în anul 1880, iar mama sa a emigrat în Australia, la Melbourne, unde avea opt membri ai familiei, printre care pictorul peisagist John Ford Paterson. Mama lui s-a recăsătorit în anul 1887, iar Louis a rămas la Carlton, în grija mătușilor lui, unde a absolvit școala elementară la Carlton Grammar School. Unchiul său John i-a trezit interesul pentru pictură, iar unchiul său Hugh, un arhitect de frunte, i-a trezit interesul pentru teatru. În anul 1896 s-a înscris la Universitatea Melbourne pentru a studia artele, dar nu a obținut o diplomă. Începând cu anul 1904 a lucrat ca jurnalist la gazeta Bulletin, contribuind cu articole și poezii, și a devenit membru fondator al Partidului Socialist Victorian. Prima lui soție a fost Madeleine Stephanie Troy, între anii 1906-1911, iar fructul căsătoriei lor a fost un băiat, James Paterson Esson. Prima lui piesă de teatru, intitulată *The Time is Not Yet Ripe* (Vremea Încă Nu s-a Copt), a fost pusă în scenă la Melbourne în anul 1912. În diferite ocazii, Esson a călătorit în străinătate, la Paris, Dublin, în Japonia, la New York și Londra. În anul 1921, împreună cu soția sa, Hilda Bull, doctoriță și actriță, dar și alături de dramaturgul Vance Palmer, au fondat o organizație dedicată spectacolelor de teatru autohtone, intitulată *Pioneer Plays*. În cei patru ani de existență ai organizației au fost puse în scenă 18 noi piese Australiene. Între anii 1924 și 1927 a fost critic dramatic pentru magazinul *New Triad*, din Melbourne. Opera sa dramatică include piesele: *Dead Timber* (Lemn Uscat 1911), *The Time Is Not Yet Ripe* (Vremea Încă Nu s-a Copt 1912), *The Woman Tamer* (Îmblânzitorul de femei), *The Sacred Place* (Locul Sacru), *The Drovers* (Ciobanii 1922), *Mother and Son* (Mamă și fiu 1923), *The Bride of Gospel Place* (Mireasa din ținutul Evangheliei 1926), *Australia Felix*, *Shipwreck* (Naufragiul), *The Southern Cross* (Steaua Sudului), *The Digger's Rest* (Popasul minerilor 1922), *Vagabond camp* (Tabăra vagabonzilor), *The Quest* (Ancheta).

ISTORIC: Manuscrisul acestei piese este oferit în rețeaua Internet prin generozitatea Bibliotecii Dixson, din New England, ca parte a colecției Campbell Howard Collection, un corpus unic de materiale referitoare la dramaturgia Australiei din perioada anilor 1920-1955. Manuscrisul a fost donat spre sfârșitul anilor 1950, împreună cu numeroase alte piese, programe de teatru, corespondență și documente de cercetare. Piesa a fost pusă în scenă pentru prima oară la Melbourne, la 18 Mai 1922, ca parte a proiectului *Pioneer Plays*. *Digger's Rest* este o suburbie a orașului Melbourne, situată la 33 de kilometri spre Nord-Vest de cartierul central de afaceri din Melbourne, și a funcționat ca loc de popas al minerilor pe drumul spre câmpurile aurifere de la Bendigo, aflate la circa 120 de kilometri distanță. În anul 1860, în oraș a fost inaugurat un Oficiu Poștal. Începând cu anul 1880, orașul a devenit stație de poștă, cu un magazin universal, un cântar pentru cereale și o moară de tărâțe. Hotelul din *Digger's Rest* a fost inaugurat în anul 1854, iar apoi a fost extins, pentru a găzdui minerii navetiști. În anul 1910, Harry Houdini a efectuat în oraș un zbor cu aeroplanul, cel de al treilea zbor din întreaga Australia. Școala Primară din oraș și-a deschis porțile în anul 1882 și a găzduit evenimente tradiționale, precum *Community Carols* (Colinde de Crăciun), *Billy Cart Derby* (concurs hipic) și *Grandparent's Day* (Ziua Bunicilor). Orașul include și două rezervații naturale, *Holden Flora și Fauna Reserve*, respectiv *Animal Land Children's Farm* (Ferma de animale a copiilor).

ROLURI: Teribilul Mick (prospector bătrân), Andrew (prospector bătrân), Jack Conroy (agent imobiliar și acționar), Sam Clarke (conducător de atelaj), Watty (Fiul Doamnei Smith), Clara (o fată angajată la han), Billy (un muncitor zilier), Bella (soția lui Sam), Mrs Jones (o imigrantă), Mrs Smith (hangiță și băcan), Geordie Ogilvie (un miner bătrân)

SUBIECT: Un miner bătrân se întoarce la *Digger's Rest* după ce s-a îmbogățit la o mină din Australia de Vest, iar apoi a dat faliment. Descoperă ceva aur într-o mină abandonată și se bucură din nou de bunăstare, pentru o scurtă perioadă de timp. Mina însă se prăbușește și prosperitatea sa ia sfârșit. Netulburat, anunță că se întoarce în Australia de Vest, unde la fosta sa mină a fost descoperit un nou filon de aur. Comunitatea din *Digger's Rest* reintră în starea sa normală de torpoare.

MOMENTE BUNE: (Campbell Howard Collection - manuscris)

ACTUL 1

Scena (Un han de modă veche, cu acoperiș din stuf, cu trei intrări: spre bar, spre hotel, spre oficiul poștal și magazin. Doi bătrâni, Mick și Andrew, stau la taclale pe verandă)

Mick: Vine praful verii. Va fi o vară toridă cu soare arzător.

Andrew: Ooh, iee, ooh iee. (tușește) E îngrozitor să fi astmatic. Uneori nici nu pot să respir.

Mick: Norocul tău că ai așa o soție care să te îngrijească. (intră Conroy)

Conroy: Nici un semn de la poștalion. Aici este un loc uitat de Dumnezeu, nici o afacere, nici un progres, nici o întreprindere.

Mick: Toată lumea se ocupă doar de livezi sau ferme de cocoși. Unde sunt mineri de altă dată !

Conroy: Poștalionul a întârziat deja o oră. (intră în Bar)

Andrew: Eu nu mă plâng. Am carnea pe masă, un pat bun și un acoperiș deasupra capului.

Sam: (intrând) Bună, Mick. Bună, Bătrânule ! Ce mai faceți ? Ați găsit cumva pepite ascunse ?

Mick: Doar ce prospectez prin zonă. Vă spun eu, aurul s-a terminat de mult.

Andrew: Mai este încă destul aur, acolo în vechile pârauri și prin râpe. Tone mai sunt, dacă știți să cauți. (intră Watty, ieșind din Bar)

Watty: Hello Sam, care este afacerea ? Am auzit că ridicați o biserică nouă ?

Sam: Știi tu prea bine. Nevasta mea e topită după asta. Rogers a donat terenul, unii au donat cheresteaua, alții se ocupă de transport, iar eu le ofer puțin din timpul meu. (iese Sam)

Mick: Îmi aduc aminte, când eu și cu tânărul Geordie Ogilvie lucram la Râpa Calului Alb. Pe vremuri eram parteneri. Într-o seară, Geordie încă lucra jos în puț, iar eu așteptam la suprafață. În jurul meu s-au adunat niște mineri, când Geordie a început să arunce afară niște bucațele mici, strălucitoare, galbene ca niște cartofi prăjiți. M-am saturat, a spus el, am să vând puțul ăsta blestemat. O pereche de mineri proaspăt sosiți a strigat imediat: Cât vrei pe el ? 50 de lire ! E bine, au spus ei și au plătit pe loc. Au săpat săracii de ei toată noaptea, și n-au mai găsit nici o pepită ... Eram plini de șmecherii pe vremea aceea, eu și cu Geordie Ogilvie.

Andrew: Ooh iee, ooh iee. Mă trage curentul aici. E îngrozitor să fii astmatic. (intră în magazin) (intră Clara din Hotel)

Watty: De data aceasta, Bella l-a pus pe Sam la muncă.

Clara: De când s-au căsătorit ea a reușit să-l transforme. Sam este acum dea dreptul respectabil. Nu ți-ar strica nici ție să ai pe cineva care să-ți poarte de grijă. (intră Sam din Magazin)

Watty: Ai perfectă dreptate, Sam, tăiatul lemnelor este un exercițiu minunat.

Clara: Ce mai face Bella, nu a mai trecut pe aici de mult timp.

Sam: Se plânge de zăpușeală, dar va fi aici astăzi după amiază să ridice corespondența.

Rouser: (intrând) Poftim aici Sam, aceasta este pila de care ai nevoie.

Sam: Ferăstrăul este destul de ascuțit, dar s-ar putea să-mi fie de folos.

Rouser: Eu mai degrabă folosesc toporul, decât ferăstrăul.

Sam: Meseria este meserie, indiferent ce faci. Am auzit că ai fost la oraș, Watty ?

Clara: Da, și ce bine a petrecut, a fost la curse, la expoziții de pictură, și a trimis bezele tuturor fetelor pe care le-a întâlnit.

Watty: Eu nu fac așa ceva, nu eu, eu sunt cel inocent.

Clara: Mie îmi place că ești inocent.

Watty: Melbourne nu este un mic orașel rău famat. Chiar în centrul orașului, pe fereastra unui măcelar apa curge în permanență ca o cascadă. Au vrut chiar să-mi vândă un inel cu diamante. Ei așa spuneau că sunt diamante.

Clara: Și l-ai cumpărat ?

Watty: (cunoscător) Da ce sunt prost. (Clara râde zgomotos) M-au luat de fraier.

Mrs Smith: Clara, Clara !

Clara: Vin, Doamna Smith ... vin imediat ! (iese Clara, Mick și Watty intră în magazin)

Rouser: Clara este o fată deosebită, știe să facă orice, călărește, mulge vaca, gătește, dansează. Orice bărbat ar fi norocos să pună mâna pe ea.

Sam: Mie mi se pare că ei i se cam lungesc ochii după Watty.

Rouser: Într-o zi, hanul va fi al lui. Nu am nici o șansă în fața lui. (intră Bella și Mrs Jones)

Bella: Bună ziua. Sam, eu credeam că ești de mult la lucru, la biserică.

Sam: Nu este lucru ușor să ascuți un ferăstrău. (scoate câteva sunete cu ferăstrăul)

Bella: Au venit oamenii din tot districtul să ne ajute. Toți muncesc de câteva ore, cu excepția ta. (revin Clara și Watty din magazin)

Watty: Doamna Jones, cum mai este zmeura ?

Mrs Jones: Tom tocmai plantează încă două rânduri. Primim de la fabrică cinci cenți pentru fiecare livră. Plata este bună, dacă alături de zmeură crești în același timp și culegătorii de zmeură.

Sam: Eu aș face mai bine să merg la biserică !

Bella: Grăbește-te, Sam ! (Sam iese)

Rouser: Clara, nu ai nevoie de niște lemne pentru sobă ? Aș putea să-ți tai eu, dacă dorești.

Clara: Da, mulțumesc. (iese Rouser)

Mrs Smith: (intrând) Clara ! Clara, ai pregătit vita cu pilaf ?

Clara: Bineînțeles că da, am pus-o la cuptor, de câteva ore. (iese Clara)

Watty: Mă întreb ce s-a întâmplat cu poștalionul. Trebuie că a avut un accident.

Mrs Jones: Eu aștept poșta din Anglia. Sper să primesc o scrisoare.

Bella: Doamna Smith, aș avea nevoie de niște lucruri. Îmi fac o rochie nouă, pentru biserică.

Mrs Smith: Clara vă așteaptă în magazin. (Bella și Mrs Jones intră în magazin)

Vezi tu, Watty, arborele acela l-am plantat cu mâna mea. Acum a început să îmbătrânească, așa cum am îmbătrânit și noi toți, de altfel.

Watty: Viața trebuie să-și urmeze cursul.

Mrs Smith: Mie mi-au plăcut terenurile aurifere. Printre mineri erau niște bărbați frumoși, tatăl tău ... și Nick Flynn ... și apoi a fost Geordie Ogilvie. Câte averi nu a prăpădit. Acum, cred că este un om bogat, în Vestul Australiei. Nu mai vezi astfel de bărbați în zilele noastre.

Rouser: (intrând) A sosit un vânzător ambulant. Spune că dorește să rămână, și că o să vă bucurați să-l vedeți.

Mrs Smith: Un vânzător ambulant. Sunt sigură că nu doresc să-l văd. Eu merg să mă odihnesc puțin.

Watty: Așa este mamă. Ia-ți liber pentru restul după amiezei.

(intră Sam și Ogilvie, împingând un cărucior ambulant. Revin Clara, Bella și Mrs Jones)

Ogilvie: Veniți, veniți cu toții, urmează să înceapă o mare licitație. Nu fugiți, fetelor, așteptați să vedeți ce-am adus. (Scoate câteva lucruri din cărucior)

Bella: Sam, ce cauți tu aici ? De ce nu ești la biserică ?

Sam: Am să-ți spun mai târziu. Este secret.

Ogilvie: Eu sunt omul pe care îl așteptați de atâta timp. Da ... eu am mai fost aici ... Pe vremuri era un loc minunat, cu oameni minunați. Veniți doamnelor și domnilor. Totul va fi scos la licitație, fără nici o rezervă. Am de toate pentru voi. Am cravate și batiste, bluze, funde și dantele, cămăși colorate, tricouri de fotbal pentru băieți, pălării și paltoane pentru bărbați, am brățări și pudră pentru ten. Veniți, veniți, sunt obligat să vând tot ce am.

Clara: Ceste asta ?

Ogilvie: O bluză minunată, cum este acum la modă în Melbourne, se potrivește pentru orice doamnă. Începeți licitația. Dați-mi semnalul de pornire.

Watty: Zece shilingi.

Ogilvie: Am primit o ofertă de zece șilingi. Bluza aceasta este demnă de derby-ul din Melbourne.

Mrs Jones: Doisprezece șilingi.

Sam: Plus șase penny.

Rouser: Cinci șilingi.

Ogilvie: A ta este băiete, cel care a licitat cel mai mult.

Rouser: Este pentru tine, Clara. Mă gândesc că-ți vine foarte bine.

Clara: Mulțumesc, Billy. (Clara le arată bluza doamnelor)

Ogilvie: O minunată pereche de cizme din piele artificială. Licitati, licitati ... Locul acesta nu prea s-a schimbat.

Mick: Aici nimic nu merge înainte ... totul merge dea îndoaselea, spun asta și o susțin cu tărie.

Ogilvie: Mick cel teribil. Te cunosc. Nu ești tu acela care a învins la Game Chicken pentru cei de la Red Shirt Gully ?

Mick: Asta a fost acum patruzeci de ani.

Ogilvie: Nu te-ai schimbat prea mult, de fapt. Nu cred că-ți mai amintești de Geordie Ogilvie !

Mick: Acum este un om mare de tot în Australia de Vest.

Mrs Smith: Eu l-am cunoscut la mine.

Ogilvie: Prezentând cizmele. Haide să continuăm. Trebuie să continuăm vânzarea.

Watty: Zece șilingi, încă o dată.

Sam: Nouă șilingi.

Mick: Ce rost are să mai vorbim ! S-au dus vremurile bune. Totul s-a sfârșit.

Ogilvie: (aruncându-i cizmele) Sunt ale tale, Mick. (ridică o broșă) Dar priviți la aceasta. Pofțim aici o minunată broșă cu perlă. Vi se potrivește, Doamnă Smith.

Mrs Smith: Cine ești tu ? Tu nu ești străin aici.

Ogilvie: Chiar nu mă mai recunoști, Kitty ?

Mrs Smith: O nu, nu ... nu poți fi tu ... nu se poate ... Doar nu ești chiar Geordie Ogilvie ? Geordie cel Frumos !

Ogilvie: Ba da. (își strâng mâinile) Ce bine că fosta mea iubită nu mă mai recunoaște !

Mick: Dumnezeu să fie cu noi !

Mrs Smith: Asta a fost tare de mult. Acesta este fiul meu, Watty. Iar acesta este soțul meu, Andrew.

Ogilvie: (strângându-i mâna lui Watty) L-am cunoscut pe tatăl tău la mină. Ce mai faci bătrâne ?

Andrew: (tușește) Așa este astmul. Dar nu mă plâng. Putea să fie și mai rău.

Ogilvie: Ce mă bucur să fiu din nou aici. Am fost plecat atât de mult timp. Va trebui să-mi spuneți totul. Să bem un pahar, pentru vremurile de altă dată.

Mrs Smith: Watty, deschide barul.

Mick: N-am mai văzut un dans ca lumea de nu țin minte de când.

Ogilvie: Privește-mă pe mine, atunci !
(face câțiva pași de dans popular, toți se adună în jurul lui și-l aplaudă)

ACTUL 2 (Același decor)

Mrs Smith: Nu te-ai schimbat, Geordie, dar trebuie să te odihnești puțin.

Ogilvie: Să mă odihnesc, când am în față atâta aur ! Multe mine mari au fost descoperite pe locul unor prospecțiuni vechi.

Mrs Smith: Tu ești un visător, Geordie.

Ogilvie: În Vest, lucrurile se mișcau încet. Am interese mari acolo, dar până acum s-au dovedit a fi doar fleacuri. Acum să vedem ce se va întâmpla.

Mrs Smith: Uită-te la tine ... ești șifonat, transpirat și murdar !

Ogilvie: Sunt mai bine de patruzeci de ani de când am plecat de aici.

Mrs Smith: Eu prețuiesc acele zile. Minerii trăgeau aici, așteptau la rând să bea un pahar. Într-o Sâmbăta seara făceam la bar 140 de lire.

Ogilvie: Acelea au fost zilele de aur.

Mrs Smith: Și ce Babilonie era aici, nu-i așa ?

Ogilvie: Erau niște diavoli plini de curaj, unii dintre ei. Îmi amintesc totul. Chinezi, Polonezi, unii din California, marinari fugiți de pe vasele lor, indivizi negri, pugiliști, hoți de buzunare, și mineri cu buzunarele pline de aur. Fiecare om putea avea norocul să câștige o avere. Iar noi eram foarte tineri atunci, plini de speranță în viitor ...

Mrs Smith: Timpurile s-au schimbat, n-au mai rămas acum decât cei în vârstă.

Ogilvie: Nu spune asta. Am șaiszeci și șapte de ani, dar, cu excepția unor atacuri de gută, mă

simt la fel de în formă ca un tânăr.

Mrs Smith: Nu putem fi toți ca tine, plini de energie și putere. Acesta nu este decât un prăpădit de han, la marginea lumii.

Ogilvie: Mai este destul aur în Vest, și mai este și în Est. Eu sunt un prospector, Kitty, eu trebuie să merg pe urma aurului.

Mrs Smith: Ai făcut destul pentru astăzi. Trebuie să-ți economisești puterile.

Ogilvie: Poate că am să mă odihnesc, tot restul după amiezi. (iese Ogilvie)

Watty: (intrând) Poșta și o telegramă pentru Domnul Ogilvie. Sunt vești rele, mamă, mina aceea din Australia de West, Steaua Sudului, acțiunile ei au scăzut până aproape de zero. Iar el este acționar majoritar. Va fi ruinat.

Mrs Smith: Bietul Geordie. Aurul apare și dispare, Watty.

(iese Mrs Smith, intră Mick și Ogilvie)

Mick: Geordie Ogilvie poate că este un miner bun, dar nu cunoaște districtul acesta. Eu am prospectat toate dealurile astea, timp de mulți ani, dar nu mai găsești pepite cât cartofii. Nu am mai găsit aur exploatabil de peste treizeci de ani.

Ogilvie: Totuși, eu cred că am să mai arunc o privire în vechea mină. Trebuie să fac asta. La mina aceea blestemată de la Crucea Sudului am fost lovit de ghinion. Nu vreau să mă mai gândesc la asta.

Watty: Nu întotdeauna trebuie să ai încredere în rapoarte.

Ogilvie: Încă nu sunt un om sfârșit. Nu spuneți nimănui, dar mina aceasta s-ar putea să devină una dintre cele mai productive din țară. Dacă nu suntem atenți, va începe o nouă goană după aur. (exit Mick și Ogilvie)

Clara: (intră cu o tavă plină de gustări) Doar câteva gustări de la orătării.

Watty: Îmi place bluza ta cea nouă, Clara. Se potrivește cu stilul și cu frumusețea ta.

Clara: Aș vrea să crezi asta cu adevărat !

Watty: Pe vremuri era o mină aici - Bijuteriile Coroanei - Domnul Ogilvie vrea să o redeschidă. Privește, am cumpărat acțiuni, s-ar putea să valoreze o avere.

Clara: Presupun că ai să te gândești și la înșurătoare, atunci. Cu una dintre fetele acelea de la oraș, la care le scrii mereu.

Watty: Nu cred că doresc să renunț la libertate.

Clara: Așteaptă doar să-ți faci tu cuibul cu o fată potrivită.

Watty: (ștergându-se pe frunte) Ce cald s-a făcut astăzi. Ogoarele arată puțin cam uscate.

Clara: Așa este. (intră Rouser)

Watty: Alergi după cai, Billy ?

Rouser: Trebuie să-l prind pe Dodger, bătrânul cal, nu poate fi ținut în padoc.

Clara: De ce nu ești în prospecțiune, Billy, ca toți ceilalți ? S-ar putea să găsești o comoară.

Rouser: Aurul este un joc de noroc. Mie dați-mi pământ. Agricultură se mișcă încet, dar este sigură. Am pus ochii pe o bucățică de pământ, cam douăzeci de hectare, aș vrea să pun lucernă în luncă. Sper că vor veni cu toții la dans în seara asta.

Clara: Tu ne ești decât cu gândul la dans, Billy. Pe ce fată ți-ai pus ochii ?

Rouser: Eu nu mi-am pus ochii pe nimeni, nu fac eu așa ceva. Ce zici, ți-ar fi de folos un uscător de rufe nou ?

Clara: Nu știu.

Rouser: Aș putea să-ți tai unul nou, din lemn proaspăt. Aș face orice pentru tine, Clara.

Clara: Aș vrea să crezi asta cu adevărat.

Rouser: Normal că eu cred asta. (exit Rouser, intră Conroy)

Conroy: Doamna Smith este acasă ? Tocmai am primit o ofertă grozavă pentru han.

Watty: Nu cred că mama va dori să-l vândă.

Conroy: Watty, tu trebuie să-ți folosești puterea de convingere asupra ei. Viața asta nu este pentru tine. Tu trebuie să muncești pământul. Tu trebuie să-ți scoți cămașa, Watty.

Mrs Smith: (intrând) Nu, nu pot ... Nu pot să fac asta.

Conroy: Puteți plăti ipoteca și puteți să și investiți o sumă frumoasă, cu o dobândă de 7 procente și jumătate. Ce zici de asta, Watty ?

Watty: Dobânda este pe un an ? Eu am cam uitat să socotesc ...

Mrs Smith: Nu am inimă să mă despart de el. Am atât de multe amintiri aici. (intră Ogilvie, exultând)

Ogilvie: Am dat de aur ! Este adevărat. Am găsit filonul și este foarte bogat, mai bogat decât s-a văzut vreodată.

Conroy: Felicitări, Domnule Ogilvie. Asta va însemna foarte mult pentru districtul nostru. Aurul va face să crească prețul tuturor proprietăților.

Watty: Sunt și eu în afacerea asta.

Ogilvie: Toată lumea credea că sunt doar un bătrân ... Da, bătrânul filon de la Bijuteriile Coroanei. Dacă seamănă cât de cât cu cel vechi, vom scoate două uncii la fiecare tonă. Vei fi o femeie bogată, Kitty, te vei îmbrăca doar în satin și mătase.

Mrs Smith: Spui asta doar ca să-mi faci plăcere.

Ogilvie: Iar tu, Watty, vei putea să te căsătorești.

Watty: Cine, eu ! Eu sunt ca un greieraș. Clara, vei merge la dans în seara aceasta ?

Clara: Dar nu am un partener.

Watty: Am să te conduc eu. Vei veni, nu-i așa ?

Sam: (intrând) Am dat de aur. Vom scoate trei uncii la tonă.

Conroy: Acum nu mai trebuie să vindem, Doamnă Smith. Vom împărții terenul în sectoare. Lăsați pe mine, mă ocup eu de asta.

Ogilvie: Gata cu atelajul, Sam. Într-o zi, ai să conduci o mină.

Sam: Bella nu va aprecia asta.

Clara: A și plecat deja, acasă la părinți. A prins poștalionul, și a spus că va trimite mai târziu după lucrurile ei.

Sam: Nu pot să cred asta.

Ogilvie: Femeile sunt măgărițe încăpățănate. Așa este și nevasta mea, întotdeauna îmi stă dea curmezișul. Nu te da bătut, Sam. (îl bate pe umăr) Haide să mergem. Se va întoarce.

Sam: Nu și Bella mea. Este doar vina mea, m-a luat febra aurului. Oh, blestemat fie aurul !

Ogilvie: Trebuie să vă uniți cu toții în afacerea asta. Eu vă ofer ceva mai bun decât găinile, mulsul vacii și îngrășarea porcului pentru târg.

Mrs Smith: Oh, Zilele cu Răcnete, se întorc oare acele timpuri ?

Ogilvie: Se întorc, cum să nu. Voi tinerii, voi nu știți să trăiți. Din ce s-a născut țara aceasta ? Din aur. Aurul a adus coloniști de la capătul pământului, și printre ei unii din felul cel mai bun. Credeți-mă, va fii din nou viață aici. Watty, trebuie să trimit un teanc de telegrame. Am să pun eu lucrurile pe roate.

ACTUL 3 (Același decor. Rouser pe o scară, pictează, Mick și Andrew îl privesc)

Rouser: Pictez noua pancartă. Mai sunt necesare doar ultimele detalii.

Mick: Ce scrie acolo ? ... Hotelul ... Co ... mer ... cial.

Rouser: Acum se numește Hotelul Comercial.

Mick: Dumnezeu a băgat spaima în vaci ... Deci la revedere bătrânului Popas al Minerilor.

Rouser: S-au gândit că este mai bine să înceapă de la zero și să-i dea un nume nou. Sunt destul de multe schimbări de când ai venit ultima oară. Locul acesta s-a dezvoltat de-a dreptul minunat.

Mick: Văd că au adus mulți mineri noi. Peste tot sunt mașinării, zgomot și agitație, muncă grea pentru lefuri regulate. Mie nu mi se potrivește așa ceva. Mie îmi place să prospectez prin împrejurimi, cu farfuria de tinichea.

Andrew: Ooh iee, ooh iee.

Mick: Andrew, multe s-au mai schimbat aici.

Andrew: Eu nu mă plâng. Putea fi mult mai rău.

Clara: (intrând) Încă nu ai terminat ?

Mick: Cum îi mai merge lui Andrew ?

Clara: Tot ce face este să doarmă și să tușească. Nu poate să stea tot timpul în preajma noastră. Noi facem afaceri mari acum. Și dumneata, ar trebui să ieși și dumneata la pensie.

Mick: Când eram tânăr am fost și eu înfloritor, iar Andrew, a fost și el un băiat pe cinste. Acum îmi sfârșesc zilele ca prospector. Așa este viața.

Watty: (intrând) Pe cuvântul meu de onoare, Billy, tu ar fi trebuit să fii pictor. (intră în hotel cu Clara)

Andrew: Așa este astmul ... Dar nu mă plâng. Mai este încă aur aici, în vechile pâraie și prin râpe.

Mick: Cu greu se mai recunoaște vechiul loc.

Rouser: Se vede diferența de când i-au spus Hotelul comercial. Acum facem totul cu mult stil. Am adus o masă de biliard și un gramofon ...

Mick: Dumnezeu să binecuvânteze vacile !

Rouser: O să avem și gaz, gaz adevărat, baie cu apă fierbinte și rece, mese cu tăblie din marmură, un dulăpior cu gheață, tot felul de îmbunătățiri. Doamna Miles se ocupă de asta.

Mick: Doamna Miles ? Vrei să spui Clara ?

Rouser: Da. S-au căsătorit săptămâna trecută. Eu am pus ochii pe o bucățică de pământ, dar nu am vrut să-i las în umbră.

Mick: Clara s-a cam asprit la glas. Ea era o fată atât de sufletistă.

Rouser: Am observat și eu asta, nu mai râde cu gura mare la micile glume ale lui Watty.

(intră Mrs Smith într-o rochie neagră din mătase)

Mrs Smith: Mi-am cam pierdut capul cu toată agitația și excitația asta. Începem să fim destul de rafinați.

Clara: (prezentând un catalog) Priviți aceste băi, sunt în întregime din marmură. Ar trebui să avem una.

Mrs Smith: Nu ne putem permite.

Clara: Și priviți aici, un dormitor cu garderobă, dulap și toaletă cu oglindă, finisat în lemn de stejar cu patină antică, stil Louis Quinze. Dacă mai cresc acțiunile am să-mi cumpăr unul.

Ogilvie: (intrând) Mă simt din nou ca la douăzeci de ani. Îmi este și rușine cât de tânăr mă simt.

Clara: Acțiunile au fost cotate ieri la 70 de lire.

Ogilvie: Sunt în creștere de la o zi la alta. Vor ajunge la o sută, sau chiar mai mult, înainte de sfârșitul săptămânii. Aceasta este o mină de aur, nu de cupru, plumb sau argint. (Clara iese)

Ogilvie: Lasă-mă să te privesc, Kitty. Niciodată nu ai arătat mai bine.

Mrs Smith: Crezi că îmi stă bine ? Nu este oare prea fătoasă ?

Ogilvie: Nu și pentru tine, Kitty ... Nu m-am mirat că te-ai recăsătorit, dar nu m-aș fi gândit că acela va fi Andrew.

Mrs Smith: A fost un muncitor pe cinste, înainte să-l doboare astmul. Ne înțelegem foarte bine, pentru doi bătrâni ce suntem. Dar și tu ai familia ta.

Ogilvie: Ei sunt dintr-o altă generație. Ei nu mă înțeleg. Ei au încercat chiar să mă oprească să vin aici. Dar eu întotdeauna mi-am văzut doar de drumul meu.

Mrs Smith: Și când te gândești că aurul a fost aici în tot acest timp.

Ogilvie: Nu este pentru mine. Eu nu mai am nevoie de bani. Eu aș putea să fi fericit trăind ca Larry, într-o căscioară lângă pârau. (fredonează un cântec vechi)

Watty: (intrând) Cred că sunteți solicitat la mină.

Ogilvie: Chiar nu sunt în stare să facă nimic fără mine ? Nimic nu este ca aurul. Așteptați doar o clipă, și veți avea apoi ce povesti. (exit Ogilvie, Mrs Smith intră în hotel)

Sam: (intrând) Am cumpărat o pereche nouă de boi pentru atelaj. Trei sute de lire. A fost un chilipir.

Watty: Nimic nu te poate împinge spre înainte ca o mină de aur.

Mick: (intrând) Prea multe schimbări sunt aici. De când sunteți căsătoriți ?

Watty: De o săptămână. Am fost la dans împreună, iar Clara a fost cea mai frumoasă fată din sală. Și apoi am condus-o acasă, sub lumina Lunii ... și ne-am căsătorit ... dar încă nu am fost în luna de miere.

Conroy: (intrând) Totul este în ordine, băieți, voi aduce aici calea ferată. Am stat de vorbă cu fiecare

membru al Cabinetului Ministerial în parte. Este problema lor să găsească finanțare. Nu am mai avut o vânzare de terenuri de ani de zile. Am desenat deja planurile, iar anunțurile vor fi distribuite mâine în tot ținutul.

Mick: Din experiența mea, eu cred că imediat ce va ajunge aici calea ferată totul se va duce pe râpă. Nu va aduce decât tot mai multe taxe și rate.

Watty: Nu trebuie să ai tu grija asta, Mick. Tu oricum nu vei plăti nici una.

Conroy: (prezentând planul) Acesta este locul pentru bancă, la intersecția străzilor principale, iar acolo vom amplasa un rând de case pentru mineri. Bineînțeles că vom rezerva pentru noi toate colțurile de stradă.

Clara: (intrând) Tocmai am primit un mesaj. Acțiunile au fost cotate astăzi la 85 de lire.
Tu câte acțiuni mai ai, Sam ?

Sam: Nici una. Le-am vândut la șaiszeci de lire, și am cumpărat o pereche de voi. (intră Ogilvie)

Watty: Vești bune, domnule Ogilvie. Acțiunile au crescut la 85 de lire.

Conroy: Ar trebui să sărbătorim marea descoperire a aurului. Știți că am fost invitat să candidez pentru un fotoliu Parlamentar ? Este nevoie de un progresist pentru a reprezenta acest district. (exit Conroy)

Watty: Nu este decât gura de el, dar nu cred că va fi cu nimic mai prejos decât ceilalți.

Ogilvie: Mina este inundată. Și nu are rost să scoatem apa, pentru că aurul s-a terminat.

Watty: Ce spuneți ? S-a terminat aurul ?

Ogilvie: Filonul s-a oprit brusc. Mina s-a sfârșit. Trebuie să acceptăm asta. A dat faliment.

Mrs Smith: Nu poate fi adevărat.

Ogilvie: Este adevărat, Kitty. Noi nu vom mai revedea filonul de la Bijuteriile Coroanei. Sunt puțin cam bătrân ca să mai suport șocurile acestea.

Mick: Lumea aste este caraghioasă, Geordie.

Clara: Watty a pierdut și el niște bani. Nu vom mai putea cumpăra dormitorul acela.

Ogilvie: Când este vorba despre aur, roata norocului se învârteste. (intră toți în bar, mai puțin Sam)

Bella: (intrând) Nu te-am găsit acasă.

Sam: Ai venit ca să rămâi, nu-i așa ?

Bella: Nu știu. Depinde.

Sam: Am să reîncep lucrul la biserică. Am terminat cu mina de aur.

Bella: Dar ai cumpărat acțiuni.

Sam: Doar cinci, din cele originale. Am plătit doar cinci lire și le-am vândut pentru trei sute.

Bella: Trei sute de lire !

Sam: Am cumpărat o pereche nouă de boi.

Watty: (intrând) Ați auzit vestea cea mare ? Domnul Ogilvie a mai dat o lovitură norocoasă. Mina de la Crucea Sudului este înfloritoare. Va fi milionar.

Clara: (intrând) Este adevărat ... Au găsit aur în Vestul Australiei. Hello Bella, deci te-ai întors.

Bella: Am auzit totul despre ceea ce se întâmplă aici. Am primit știri minunate despre căsătoria ta.

Conroy: (intrând) Ce am auzit oare, mina a fost închisă !

Watty: Pur și simplu ghinion. În schimb, au găsit aur în Vestul Australiei.

Conroy: În Vest ... Mie nu-mi folosește la nimic.

Ogilvie: (intrând) Au descoperit filonul. Expertul spune că este suficient aur acolo pentru următorii cinczeci de ani. Sunt un om bogat, din nou. Când pleacă poștalionul ? Trebuie să-l prind. Spuneți-le să mă aștepte un minut. Sunt chemat acolo de urgență. (exit Ogilvie)

Watty: Este un mare luptător, bătrânul, nu-i așa ?

Conroy: El este în regulă, dar eu ce fac ! Nu mai putem vinde nimic acum, și nici pentru calea ferată nu mai este nici o șansă. Orașul acesta va fi la fel de înapoiat ca până acum. Toată munca mea a fost în zadar. (exit Conroy)

Bella: Dar eu mă bucur că Sam a ieșit din afacerea asta. Trebuia să mă întorc. Nu puteam să-l las singur pe Sam.

Mrs Smith: (intrând) Geordie Ogilvie a câștigat din nou. Cine mai este ca el. Watty, dă-i te rog o mână de ajutor la bagaje.

Ogilvie: (intră cu valize) Am plecat. La revedere, tuturor. Sunt dorit acolo.

Mrs Smith: (punând o eșarfă la gâtul lui) Este pentru tine, Geordie, am croșetat-o cu mâna mea. Ne-am bucurat cu toții să te vedem. A fost ca pe vremuri.

Ogilvie: Vremurile trecute ! Nu putem să mai înviem trecutul. Viața se schimbă mereu.

Mrs Smith: M-am simțit din nou tânără.

Ogilvie: (pentru Mick) La revedere, bătrâne prieten. Noi doi suntem ultimii din școala veche. Vă doresc noroc la toți.

Toți: La revedere, călătorie ușoară ! Uraaaa ! (exit Ogilvie)

Mrs Smith: Cine a mai auzit una ca asta ! Vine aici pretinzând că este un biet vânzător ambulant, și pleacă milionar. Întotdeauna a fost un om minunat. Nu mai sunt astfel de oameni în zilele noastre.

Rouser: (intrând) Poștalionul a plecat.

Clara: Billy, ai face bine să pui la loc vechea pancartă.

Rouser: Cea cu Popasul Minerilor ?

Clara: Da. Acum nu mai este Hotel Comercial.

Rouser: Ei bine, dacă nu mai este aur, mie îmi rămâne pământul. Pământul nu o va lua la sănătoasa. (schimbă pancartele)

Mrs Smith: Vom fi cu toții fericiți împreună. Tu, Watty, te-ai ales cu o soție foarte bună.

Watty: Va fi din nou ca pe vremuri. Iar noi vom putea acum să plecăm în luna de miere.

Clara: Chiar așa. Billy, ai putea să ne cânti ceva în seara asta. Mick, rămâi pentru ceai, nu-i așa ?

Mick: (surprins) Ce face - chiar doriți asta ?

Watty: Și o vom pune și de o partidă de cărți în seara asta.

Rouser: Mă bag și eu.

Mick: Tocmai mi-am amintit o poveste veche.

Andrew: Ooh iee. Mai este destul aur aici, în vechile pâraie și prin râpe.

Mick: Aur ... prin vechile râpe.

Andrew: Ooh iee, Ooh ieee.

(Cortina)

EPILOG: Când este vorba despre aur, roata norocului se învârtiște permanent. Este destul aur în acele vechi pârauri și prin râpe, dar și mai mult aur este în inima oamenilor. Bătrânul miner Ogilvie, după ce nu a făcut prea mult profit ca vânzător ambulant, scoate din mânecă o veche șmecherie și găsește aur în vechea mină de la Bijuteriile Coroanei. De dragul vechilor timpuri, prietenii săi îl susțin, și pentru puțin timp orașul reînflorște. Forțându-și norocul, Ogilvie încearcă să ajungă și la inima fostei iubite, dar nu găsește acolo aurul la care se aștepta. Curând, norocul său se transformă în ghinion. Dar de plecat, nu va pleca din oraș cu mâna goală. Sosește vestea că s-a descoperit aur la cealaltă mină a lui, cea din Australia de Vest, astfel că părăsește orașul ca un milionar. Totul este bine când se sfârșește cu bine.

Bibliografie generală:

www.gutenberg.org

Simon Williams, Maik Hamburger

Malgorzata Budzowska

Roger Paulin

Hjalmar Hjørth Boyesen

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation

A History of German theatre

Postmodern Performances of Ancient Greek Tragedy

Hamlet in Germany

Goethe and Schiller, Essays on German Literature

Lamport Francisc John	German Classical Drama: Theatre, Humanity and Nation
Charles E. Passage	Goethe's Plays by Johann Wolfgang von Goethe
Ruickbie Leo	Faustus. The Life and Times of a Renaissance Magician
Stevens Robert	Schiller's Don Carlos
Hochman Stanley	McGraw-Hill Encyclopedia of World Drama
Howarth William	French Theatre in the Neo-Classical Era
Christopher Prendergast	A History of Modern French Literature
Peter Kavanagh	Irish Theatre
Anthony Roche	Contemporary Irish Drama
Noyes George Rapall	Masterpieces of Russian Drama
Douglas A. Russell	An Anthology of Austrian Drama
Richard Dawson	The Wide stage of Swiss theatre
Union Internationale de la Marionette	World Encyclopedia of Puppetry Arts
canadiantheatre.com	Canadian Theatre History
Reid Gilbert	Theatre
Andrew Osborn	The Bolshoi Theatre: a rich history
Blanc Tharald	Christiana Theater's Historie
Palleschi Marino	The Commedia dell'arte
John Rudlin	Commedia dell'arte: An Actor's Handbook
Apollonio Mario	Storia del teatro italiano
Antonucci Giovanni	Storia del teatro italiano
R.J. Broadbent	A History of Pantomime
Stephen Watt	American Drama: Colonial to Contemporary
Walter Meserve	An Outline History of American Drama
Herbert Ian	The World of Theatre
Daniel Freeman	The opera theater of Count Franz Anton von Spok in Prague
Melbourne Athenaeum Libray	History of the Melbourne Atheneum